

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
JANDARMA VE SAHİL GÜVENLİK AKADEMİSİ
GÜVENLİK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

GENEL KOLLUK KUVVETLERİ KARŞILAŞTIRMASI: TÜRKİYE VE
İTALYA ÖRNEĞİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ
KAMU YÖNETİMİ ANABİLİM DALI

HAZIRLAYAN
İsmail Emin ÜZÜM

TEZ DANIŞMANI
Doç. Dr. Erdem ÖZGÜR

ANKARA-2025
“Her Hakkı Saklıdır”

ETİK BEYAN

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında; tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

İsmail Emin ÜZÜM

26/01/2025

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
JANDARMA VE SAHİL GÜVENLİK AKADEMİSİ
GÜVENLİK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

GENEL KOLLUK KUVVETLERİ KARŞILAŞTIRMASI: TÜRKİYE VE İTALYA
ÖRNEĞİ
(Yüksek Lisans Tezi)

İsmail Emin ÜZÜM

Ocak 2025

ÖZET

Ülkeler kamu düzeni ve güvenliğini sağlamaya yönelik ihtiyaçlarını birer devlet gücü olan kolluk kuvvetleri üzerinden sağlamaktadır. Kimi zamanda bu ihtiyaçlara yönelik hizmetler yürütülürken ülkeden ülkeye değişen iç güvenlik ve kolluk yapılanmaları görülebilmektedir. Bu bağlamda, İtalya'daki sistemin Türkiye'dekinden belirgin farkları mevcut olup, bu farklı stratejiler ve kolluk yapılanmaları karşılaştırılarak analiz edilmiştir. Türkiye ve İtalya'nın genel kolluk kuvvetlerini kapsayacak şekilde sınırlandırılan bu çalışmada her iki ülkenin emsal sayılabilecek kolluk kuvvetlerinin tarihçe, organizasyonel yapı, personel sistemleri, görev ve sorumluluk sahaları bakımından benzerlikleri ve farklılıkları araştırılmıştır. Araştırma yürütülürken kesitsel araştırma yöntemi ile belirlenen kolluk kuvvetlerinin 19. yy. sonrası tarihsel süreçleri, görevleri, sorumluluk sahaları, teşkilat yapıları ve personel sistemleri gibi hususlar araştırılmıştır. Ayrıca, katılımcı gözlem yöntemi ile İtalya'daki kolluk kuvvetleri halka açık alanlarda gözlemlenmiş, doküman analizi ve içerik analizi teknikleri ile de yerel kütüphane kaynakları analiz edilerek bilgi toplanmıştır. Türkiye için faydalı olabileceği düşünülen, orman yangınları ile mücadele, kripto para ve mali suç hususlarına yönelik İtalya'daki Mali Kolluk ve Devlet Ormancılık Birlikleri'nin Carabinieri bünyesine alınması yaklaşımlarından uyarlamalar yapılması önerilmiştir.

Bilim Kodu: 119509

Anahtar Kelimeler: Kolluk Kuvvetleri, Mali Kolluk, İç Güvenlik

Sayfa Adedi: 234

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Erdem ÖZGÜR

T.R.
MINISTRY OF INTERIOR
GENDARMERIE AND COST GUARD ACADEMY
SECURITY SCIENCES INSTITUTE

GENERAL LAW ENFORCEMENT FORCES COMPARISON: THE CASE OF TURKEY
AND ITALY

(Master's Thesis)

İsmail Emin ÜZÜM

January 2025

ABSTRACT

Countries meet their needs for ensuring public order and security through law enforcement forces, which are state powers. Sometimes, while services are being carried out to meet these needs, internal security and law enforcement structures that vary from country to country can be observed. In this context, there are significant differences between the system in Italy and Turkey, and these different strategies and law enforcement structures have been compared and analyzed. In this study, which is limited to the general law enforcement forces of Turkey and Italy, the similarities and differences of the law enforcement forces of both countries, which can be considered as peers, in terms of history, organizational structure, personnel systems, duties and areas of responsibility have been investigated. While conducting the research, issues such as the historical processes, duties, areas of responsibility, organizational structures and personnel systems of the law enforcement forces determined after the 19th century, which were determined with the cross-sectional research method, have been investigated. In addition, law enforcement officers in Italy were observed in public areas using the participant observation method, and information was collected by analyzing local library resources using document analysis and content analysis techniques. It has been suggested that adaptations be made from the approaches of including the Financial Law Enforcement and State Forestry Corps in Italy within the Carabinieri, in order to combat forest fires, crypto money and financial crimes, which are thought to be beneficial for Turkey.

Science Code: 119509

Keywords: Law Enforcement Forces, Financial Law Enforcement, Internal Security

Page Number: 234

Supervisor: Doç. Dr. Erdem ÖZGÜR

TEŞEKKÜR

Çalışmalarım boyunca değerli yardım ve katkılarıyla beni yönlendiren, kıymetli tecrübelerinden faydalandığım danışmanım Doç. Dr. Erdem ÖZGÜR'e, yönlendirmelerinden ve tavsiyelerinden faydalandığım Prof. Dr. Elif ÇOLAKOĞLU ve Dr. Öğr. Üyesi Murat YILMAZ'a, eğitimim boyunca bana destek olan öğrenci işlerindeki danışmanım Uzm. Sümeyye TAN'a teşekkürü bir borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET.....	III
ABSTRACT.....	IV
TEŞEKKÜRLER.....	V
İÇİNDEKİLER.....	VI
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	VII
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ.....	VIII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE’NİN KOLLUK KUVVETLERİ YAPILANMASI

1.1. Türkiye’de Genel Kolluk Kuvvetleri, Adli ve İdari Kolluk.....	15
1.1.1. Jandarma Genel Komutanlığı.....	19
1.1.1.1. Tarihçe.....	19
1.1.1.2. Organizasyonel Yapı ve Personel Yapısı.....	23
1.1.1.3. Görev, Yetki Dağılımı ve Sorumluluk Sahası.....	28
1.1.2. Sahil Güvenlik Komutanlığı.....	31
1.1.2.1. Tarihçe.....	31
1.1.2.2. Organizasyonel Yapı ve Personel Yapısı.....	34
1.1.2.3. Görev, Yetki Dağılımı ve Sorumluluk Sahası.....	37
1.1.3. Emniyet Genel Müdürlüğü.....	41
1.1.3.1. Tarihçe.....	41
1.1.3.2. Organizasyonel Yapı ve Personel Yapısı.....	45
1.1.3.3. Görev, Yetki Dağılımı ve Sorumluluk Sahası.....	50
1.1.4. Orman Genel Müdürlüğü ve Orman Kolluğu.....	52

İKİNCİ BÖLÜM

İTALYA’NIN KOLLUK KUVVETLER YAPILANMASI

2.1. İtalya’da Genel Kolluk Kuvvetleri, Adli ve İdari Kolluk.....	66
2.1.1. İtalyan Carabinierisi ‘ <i>l’Arma dei Carabinieri</i> ’.....	70
2.1.1.1. Tarihçe.....	71
2.1.1.2. Organizasyonel Yapı ve Personel Yapısı.....	74

2.1.1.3. Görev, Yetki Dağılımı ve Sorumluluk Sahası.....	86
2.1.1.4. Devlet Ormancılık Kolordusu ‘ <i>Corpo Forestale dello Stato</i> ’	90
2.1.2. Sahil Güvenlik ‘ <i>La Guardia Costiera</i> ’	100
2.1.2.1. Tarihçe.....	101
2.1.2.2. Organizasyonel Yapı ve Personel Yapısı.....	103
2.1.2.3. Görev, Yetki Dağılımı ve Sorumluluk Sahası.....	108
2.1.3. Polis ‘ <i>La Polizia</i> ’	111
2.1.3.1. Tarihçe.....	111
2.1.3.2. Organizasyonel Yapı ve Personel Yapısı.....	114
2.1.3.3. Görev, Yetki Dağılımı ve Sorumluluk Sahası.....	124
2.1.3.3.1. Devlet Polisi ‘ <i>Polizia di Stato</i> ’	124
2.1.3.3.2. Yerel Polis ‘ <i>Polizia Locale</i> ’	126
2.1.3.3.2.1. Belediye Polisi ‘ <i>Polizia Municipale</i> ’	130
2.1.3.3.2.2. İl ve Büyükşehir Polisi ‘ <i>Polizia Provinciale e Polizia Metropolitana</i> ’	133
2.1.4. Mali Kolluk ‘ <i>La Guardia di Finanza</i> ’	136
2.1.4.1. Tarihçe.....	136
2.1.4.2. Organizasyonel Yapı ve Personel Yapısı.....	138
2.1.4.3. Görev, Yetki Dağılımı ve Sorumluluk Sahası.....	147

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKİYE VE İTALYA’NIN GENEL KOLLUK KUVVETLERİ KARŞILAŞTIRMASI

3.1. Tarihçe ve Mevzuat Karşılaştırması.....	161
3.2. Organizasyonel Yapı ve Personel Yapısı Karşılaştırması.....	173
3.3. Görev, Yetki Dağılımı ve Sorumluluk Sahası Karşılaştırması.....	189
3.4. İtalyan Mali Kolluğu.....	200
3.5. İtalyan Devlet Ormancılık Birlikleri’ndeki Reform.....	204

SONUÇ.....	209
KAYNAKÇA.....	223
ÖZGEÇMİŞ.....	234

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil	Sayfa
Şekil 1: Türkiye'deki Kolluk Çeşitleri ve Ayrımı.....	15
Şekil 2: Jandarma Genel Komutanlığı Teşkilat Şeması.....	23
Şekil 3: Jandarma Genel Komutanlığı Rütbeleri.....	27
Şekil 4: Sahil Güvenlik Komutanlığı Teşkilat Şeması.....	34
Şekil 5: Sahil Güvenlik Komutanlığı Rütbeleri.....	36
Şekil 6: Emniyet Genel Müdürlüğü Teşkilat Şeması.....	45
Şekil 7: Emniyet Genel Müdürlüğü Sınıf ve Rütbeleri.....	48
Şekil 8: <i>Forze Polizia Italiane</i> (İtalyan Kolluk Kuvvetleri) Şekli.....	59
Şekil 9: <i>Arma dei Carabinieri</i> (İtalyan Carabinierisi) Teşkilat Şeması.....	75
Şekil 10: <i>Arma dei Carabinieri</i> 'nin (İtalyan Carabinierisi) Sınıf ve Rütbeleri.....	81
Şekil 11: <i>Guardia Costiera</i> 'nın (Sahil Güvenlik) Teşkilat Şeması.....	103
Şekil 12: <i>Guardia Costiera</i> 'nın (Sahil Güvenlik) Sınıf ve Rütbeleri.....	105
Şekil 13: İtalya'daki Polis Yapılanmaları.....	114
Şekil 14: <i>Polizia di Stato</i> 'nun (Devlet Polisi) Sınıf ve Rütbeleri.....	119
Şekil 15a: <i>Guardia di Finanza</i> 'nın (Mali Kolluk) Teşkilat Şeması.....	138
Şekil 15b: <i>Guardia di Finanza</i> 'nın (Mali Kolluk) Teşkilat Şeması.....	139
Şekil 15c: <i>Guardia di Finanza</i> 'nın (Mali Kolluk) Teşkilat Şeması.....	139
Şekil 16: <i>Guardia di Finanza</i> 'nın (Mali Kolluk) Sınıf ve Rütbeleri.....	144

SİMGELER VE KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış kısaltmalar ve simgeler açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Simgeler	Açıklama
%:	Yüzde
Kısaltmalar	Açıklama
AB	:Avrupa Birliği
ACN	: <i>l'Agenzia per la Cybersicurezza Nazionale</i>
AFAD	:Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı
AIB	: <i>la Formazione Antincendio Boschivo</i>
AISE	: <i>l'Agenzia Informazioni e Sicurezza Esterna</i>
AISI	: <i>l'Agenzia Informazioni e Sicurezza Interna</i>
AJK	:Avrupa Jandarma Kuvveti
ALES	:Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavı
ANCI	: <i>Associazione Nazionale Comuni Italiani</i>
API	: <i>le Aliquote di Primo Intervento</i>
ASEM	:Astsubay Eğitim Merkezi
AT-PI	: <i>Anti Terrorismo e Pronto Impiego</i>
AUFP	: <i>Allievo Ufficiale Ferma Prefissata</i>
BM	:Birleşmiş Milletler
BT	:Bilişim Teknolojileri
CAT	: <i>Counter Attack Team</i>
CC	: <i>Corpo Carabinieri</i>
CE	: <i>Conformité Européenne</i>
CESIS	: <i>Comitato Esecutivo</i>
CFS	: <i>il Corpo Forestale dello Stato</i>
CIO	: <i>Compagnia di intervento operativo</i>
CIS/CIIS	: <i>il Comitato Interministeriale per le Informazioni e la Sicurezza</i>
CISR	: <i>il Comitato Interministeriale per la Sicurezza della Repubblica</i>
CITES	: <i>Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora</i>

CMK	:Ceza Muhakemesi Kanunu
COA	:‘il Centro Operativo Aereo’
CONSOB	:‘Commissione Nazionale per le Società e la Borsa’
COSPAS	:‘Cosmicheskaya Sistyema Poiska Avariynikh Sudov’
CPP	:‘il Codice di Procedura Penale’
CTA	:‘Coordinamento Territoriale per l'Ambiente’
CUFA/CUFAA	:‘Comando Unità Forestali, Ambientali e Agroalimentari’
DCPP	:‘la Direzione Centrale della Polizia di Prevenzione’
DIA	:‘la Direzione Investigativa Antimafia’
DIGOS	:‘la Divisione Investigazioni Generali e Operazioni Speciali’
DIS	:‘il Dipartimento delle Informazioni per la Sicurezza’
DNA	:Deoksiriboz Nükleik Asit
EGM	:Emniyet Genel Müdürlüğü
ETK	:Emniyet Teşkilat Kanunu
EUROGENDFOR-EGF	:‘The European Gendarmerie Force’
FERFA	:‘la Federazione Rinascita Forestale Ambientale’
FIEP	:‘International Association of Gendarmeries and Police Forces with Military Status’
FRONTEX	:‘Frontières Extérieures’
GdF	:‘Guardia di Finanza’
GICO	:‘i Gruppi d'Investigazione sulla Criminalità Organizzata’
GIO	:‘il Gruppo di Intervento Operativo’
GIR	:‘i Gruppi di Intervento Regionale’
GIS	:‘il Gruppo Intervento Speciale’
GOA	:‘i Gruppi Operativi Antidroga’
GOM	:‘il Gruppo Operativo Mobile’
IMF	:‘International Monetary Fund’
IMRCC	:‘Italian Maritime Rescue Coordination Center’
IT	:‘Information Technology’
JAK	:Jandarma Komando Arama Kurtarma Tabur Komutanlığı
JAKEM	:Jandarma At Köpek Eğitim Merkezi
JAMYO	:Jandarma Astsubay Meslek Yüksekokulları

JGK	:Jandarma Genel Komutanlığı
JOPER	:Jandarma Komando Operasyon Tabur Komutanlığı
JÖAK	:Jandarma Özel Asayiş Komutanlığı
JSGA	:Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi
JTGYK	:Jandarma Teşkilât, Görev ve Yetkileri Kanunu
JTGYY	:Jandarma Teşkilâtı Görev ve Yetkileri Yönetmeliği
KDV	:Katma Değer Vergisi
KHK	:Kanun Hükmünde Kararname
KOM	:Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele
KPSS	:Kamu Personeli Seçme Sınavı
LM	: <i>'Laurea Magistrali'</i>
LT	: <i>'Laurea Triennale'</i>
MASAK	:Mali Suçlar Araştırma Kurulu
MASE	: <i>'il Ministero dell'Ambiente e della Sicurezza Energetica'</i>
md	:Madde
MEBS	:Muhabere, Elektronik ve Bilgi Sistemleri
MIMS	: <i>'il Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti'</i>
MIPAAF	: <i>'il Ministero Politiche Agricole e Forestali'</i>
MiCA	: <i>'Regolamento Europeo sulle Cripto-Attività'</i>
MRSC	: <i>'Maritime Rescue Sub Center'</i>
NATO	: <i>'North Atlantic Treaty Organization'</i>
NIAB	: <i>'il Nucleo Investigativo Antincendi Boschivi'</i>
NIC	: <i>'il Nucleo Investigativo Centrale'</i>
NOCS	: <i>'il Nucleo Operativo Centrale di Sicurezza'</i>
OAM	: <i>'Organismo Agenti e Mediatori'</i>
OHAL	:Olağanüstü Hal
OLAF	: <i>'il Ufficio Europeo per la Lotta Antifrode'</i>
OTD	: <i>'Operai a Tempo Determinato'</i>
OTI	: <i>'Operai Tempo Indeterminato'</i>
P.S.	: <i>'Polizia di Stato'</i>
PAEM	:Polis Amirleri Eğitim Merkezi
PAMİT	:Patlayıcı Madde İmha Timleri
PMYO	:Polis Meslek Yüksek Okulu
POMEM	:Polis Meslek Eğitim Merkezi

PS	: <i>‘Pubblica Sicurezza’</i>
ROS	: <i>‘il Raggruppamento Operativo Speciale’</i>
SAGF	: <i>‘Tecnico di Soccorso Alpino’</i>
SAR	: <i>‘Search and Rescue- Ricerca e Soccorso’</i>
SARSAT	: <i>‘Search And Rescue Satellite-Aided Tracking’</i>
SCIA	: <i>‘la Segnalazione Certificata di Inizio Attività’</i>
SCICO	: <i>‘il Servizio Centrale di Investigazione sulla Criminalità Organizzata’</i>
SCO	: <i>‘il Servizio Centrale Operativo’</i>
SISDE	: <i>‘il Servizio Informazioni Sicurezza Democratica’</i>
SISMI	: <i>‘il Servizio per le Informazioni e la Sicurezza Militare’</i>
SOS	: <i>‘le Squadre Operative di Supporto’</i>
SOUP	: <i>‘la Sala Operativa Unificata Permanente’</i>
STK	:Sivil Toplum Kuruluşu
STV	: <i>‘il Grado di Sottotenente di Vascello’</i>
SUEM	:Subay Eğitim Merkezi
TDK	:Türk Dil Kurumu
TEM	:Terörle Mücadele
TSK	:Türk Silahlı Kuvvetleri
TU	: <i>‘Testo Unico’</i>
TULPS	: <i>‘Testo Unico Legge di Pubblica Sicurezza’</i>
TYT	:Temel Yeterlilik Testi
UIGOS	: <i>‘i Uffici Investigazioni Generali e Operazioni Speciali’</i>
UOPI	: <i>‘le Unità Operative di Primo Intervento’</i>
UPS	: <i>‘Maresciallo aiutante luogotenente’</i>
UT	: <i>‘Ufficio Territoriale’</i>
UTB	: <i>‘Ufficio Territoriale Biodiversità’</i>
UTG	: <i>‘il Ufficio Territoriale del Governo’</i>
UTG	: <i>‘Ufficio Territoriale del Governo’</i>
vb.	:Ve benzeri
vd.	:Ve diğerleri
VFP1	: <i>‘il Volontario in Ferma Prefissata di 1 anno’</i>
VFP4	: <i>‘il Volontario in Ferma Prefissata di 4 anni’</i>
VFPI	: <i>‘il Volontario in Ferma Prefissata Iniziale’</i>

VTMIS

: *'il Vessel Traffic Management Information System'*

yy.

:Yüzyıl

GİRİŞ

Devletler ülke sınırları içerisinde ve dışında vatandaşlarının güvenliğini sağlamak ve toplumsal refahı baki kılmak isterler. Bu güvenliğin ve huzurun sağlayıcısı olan devlet güçlerinden biri kolluk kuvvetleridir. Ülkeler ihtiyaçları doğrultusunda kimi zaman birbirinden farklı kimi zamanda benzer kolluk yapılanmaları ile kamu düzenini ve güvenliğini sağlarlar. Kamu düzeni sağlamada ülkelerin kolluk kuvvetleri birbirinden farklı olarak işlev açısından basit ve fonksiyonel; yapısal olarak merkezi ve bölgesel; stratejik olarak mekanik¹ ve organik² örgütsel yapılanma³ stratejileri benimseyebilmektedir. Kolluk kuvvetleri çoğunlukla genel, özel ve yardımcı kolluk kuvvetleri olmak üzere üçe ayrılmaktadır. Ülkelerin polis veya askeri personele ve yapılanmaya sahip, askeri statülü kolluk kuvveti niteliğine sahip silahlı güvenlik güçleri bu ayrımlar altında sınıflandırılarak adli ve idari kolluk görevlerini yerine getirirler. İtalya'daki Mali Kolluk ve Carabinieri gibi yapılanmalar, askeri statülü kolluk kuvvetlerine örnek olarak verilebilir.

Birinci bölümde adli ve idari kolluk kavramları tanımlanmış, yürütülen hizmetlerin nasıl sınıflandırıldığından bahsedilmiştir. Burada bir ön bilgi olarak, adli ve idari kolluk hizmetleri yerine getiren kolluk kuvveti içerisinde adli ve idari polis niteliğinde birimler de yer almaktadır. Örneğin Türkiye'de Emniyet Teşkilat Kanunu, adli polis ve idari polis niteliklerinden bahsetmiş (ETK, md. 8), polis teşkilatları içerinden kurulan adli veya idari hizmetlerde uzmanlaşmış birimlerden bahsedilmiştir. Kolluk kuvvetleri, kamu düzeni ve güvenliğini sağlamaya yönelik adli ve idari hizmetleri ortak olarak yürütseler de bu görevi ifa etmekteki rolleri (asli veya yardımcı) bakımından birbirinden ayrılabilir. Adli ve idari polis ile adli ve idari kolluk statüleri ülkeden ülkeye değişiklik gösterebilmektedir. Örneğin, İtalyan Ceza Muhakemesi Kanunu kolluk kuvvetlerini adli kolluk ve idari kolluk farklı sınıflandırmakta, kuvvetlerin personelini ise görevli ve temsilci olmak üzere ayrı statülerde nitelemektedir (md. 57). Böylece, İtalya'daki kolluk kuruluşları (Mali Kolluk, Cezaevi Kolluğu, Ulusal İtfaiye Teşkilatı), askeri statülü kolluk kuvvetleri (Carabinieri ve Mali Kolluk) ve polis yapılanmaları (Devlet Polisi ve Yerel Polis) yerine getirdikleri adli ve idari kolluk hizmetlerindeki asli ve yardımcı görevleri nedeniyle farklı statülere sahiptir.

¹ Bir yönetim ve organizasyon biçimi olarak Mekanik Örgütlenme, merkeziyetçilik ve hiyerarşik bir yapının benimsendiği modeldir. Bu modelde alt-üst ilişkisinin yer aldığı bir emir komuta sistemi mevcut olup kararlar yukarıdan aşağıya doğru verilir (Koyun, 2020).

² Bir diğer yönetim ve organizasyon biçimi olarak Organik Örgütlenme, dinamik ve değişken ortamlara göre esneklik gösterebilen yönetim modelidir. Mekanik Örgütlenmeye göre karar alma süreci diğer bireyleri de yetkilendirerek dağıtılmıştır (Koyun, 2020).

³ Kolluk kuvvetlerinin ihtiyaçlar doğrultusunda belirli prosedürleri uygularken mekanik örgütlenme; dinamik ve çevik bir reaksiyon alınması gerektiğinde de organik örgütlenme modelleri benimseyebildiği için bu kavramlar tercih edilmiştir.

Konunun Tanımı

İtalya ve Türkiye’de uygulanan kolluk ve iç güvenlik sistemi içerisinde, bahsedilen bu değişikliğe dair belirgin farklar görülmüş, araştırmaya değer olarak düşünülmüştür. Böylece iki ülkedeki merak edilen farklılıklar, bu tez çalışmasını gerçekleştirmek üzere çalışmanın konusunun seçiminde de etkili olmuştur. İlk olarak, Türkiye’ye nazaran İtalya’daki yerel, bölgesel ve merkezi düzeyde çoklu (ayrı ayrı müstakil örgütlenme biçimleri benimsemiş birden çok polis örgütü) polis yapılanmalarının görev, yetki ve sorumluluk sahası dağılımları merak edilmektedir. Ayrıca, 2016 yılında Maida reformları kapsamında İtalyan Devlet Ormancılık Birlikleri’nin Carabinieri bünyesine dahil edilmesi sonrasındaki kazanımlar ve İtalya’da Mali Kolluk adında ayrı bir tüzel kişiliğe sahip⁴ kolluk kuvveti yapılanmasının varlığı da merak edilen bir diğer husustur. Bu tezin karşılaştırma konusu olarak bir tarafta İtalya’nın olması gerektiği düşüncesinin arkasında bir takım temel nedenler bulunmaktadır. Bunlardan ilki, merak konusu olan reformsal değişim ve Mali Kolluk adındaki kolluk kuvvetine dair yapılanma uygulamalarının İtalya’da görülmesidir. Diğer neden ise gelişmiş bir ülke olarak İtalya’nın, gelişmekte olan Türkiye’ye göre farklı bir konumda olmasıdır. Ayrıca, İtalyan Anayasası ile belirli bölgelere, yerel yönetimlere ve kolluk kuvvetlerine kimi hususlarda özerklikler⁵ tanınmış, İtalya’da Türkiye’ye nazaran daha farklı yönetsel ve siyasal sistem benimsenmiştir. Bu bağlamda, karşılaştırmada bir diğer tarafı oluşturması gerektiği düşünülerek İtalya seçilmiş, bu farklılıkların kolluk kuvvetlerine yansımaları değerlendirilmek istenmiştir. Bu amaçla çalışmanın konusu olarak baz alınan hedef iki ülke; Türkiye ve İtalya’nın genel kolluk kuvvetlerinin organizasyonel yapılanmaları, görev, yetki ve sorumluluk sahası dağılımları, personel sistemi (personel temini, eğitimi, personel rütbe ve sınıfları) karşılaştırılarak birer adli kolluk ve idari kolluk olarak nasıl hareket ettikleri incelenmiştir.

Çalışmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı olarak İtalya ve Türkiye’deki kolluk kuvvetlerinin karşılaştırılmasındaki neden, İtalya’daki çoklu kolluk sisteminin uygulanmasından kaynaklanan farklılıklara, ayrı bir tüzel kişiliğe sahip Mali Kolluk yapılanmasının varlığına ve Devlet Ormancılık Birlikleri yapılanmasındaki değişimlere dikkat çekilmek istenmesidir. Böylece tezin konu seçimi için de merak uyandıran bu hususlara ek olarak çalışmada

⁴ Mali Kolluğun resmî web sitesinde, bu kolluğa ayrı bir tüzel özerklik tanındığı ve ayrı bir teşkilatlanmaya (ayrı müstakil örgütlenmeye) sahip olduğu belirtilmiştir (<https://www.gdf.gov.it/it/chi-siamo>).

⁵ Kurumların özerkliği hususundaki detaylı bilgi Karşılaştırma Bölümünde verilmiştir.

incelenmek istenen ülke olarak İtalya'nın seçilmesi fikrine de katkı sağlamıştır. Bu karşılaştırma ile İtalya'daki mevcut durumun değerlendirilmesi, Türkiye'ye uyarlanması halinde ne tür muhtemel avantajlar sağlayacağı hususunda çıkarımlar yaparak önerilerde bulunmak istenmiştir. Bu sebepten, her iki ülkenin genel kolluk kuvvetlerinin karşılaştırması ve farklılıklarından tespitler yapılarak Türkiye'nin gelecekteki güvenlik ve kolluk stratejilerine alternatifler geliştirebilecek ve avantaj sağlayabilecek fikirler üretme gayesi benimsenmiştir. Bu çalışmadaki karşılaştırma sonucunda getirilen önerilerde İtalya ve Türkiye'nin yönetim ve hükümet biçimleri açısından da farklılıklar göz önünde bulundurularak ne tür uyarlamalar yapılabileceği hususunda fikir yürütülmüştür. Bu bağlamda her iki ülkedeki idari sistemin örgütlenme ilkeleri bakımından da farklılaştığına dikkat çekilmiştir. Hedef ülke olarak İtalya'nın seçiminde Bölgesel Devlet anlayışı ve ademi merkeziyetçi yaklaşımın neden olduğu farklılıklar da etkili olmuştur. Ayrıca, tez konusu olarak İtalya ve Türkiye'nin kolluk örgütlenmelerinin incelenmesi ve birbirleri üzerinden farklılıklara odaklanarak değerlendirmek istenmesinin bir diğer amacı literatüre katkı sağlamaktır. Çalışmada değinilmek istenen hususların literatürdeki yeri düşünüldüğünde, İtalya üzerinden vurgulanmak istenen hususlar ve öneriler ile özgün olarak nitelendirileceği düşünülmektedir. Bu vesile ile İtalya'da geçirilen vakit boyunca daha öncesinde planlanan saha çalışmaları ve arşiv taramaları sonucunda erişim sağlanan yerel kaynaklar ve izlenimler ile literatüre katkı sağlamak istenmiştir. Özellikle yetki-görev dağılımı hususunda İtalya ve Türkiye'deki dijital veriler, yerel kaynaklar, mevzuat, yazılı eserler vb. yapıtlar taranarak izlenimlerin ve elde edilen verilerin raporlanması sonucunda ilerleyen süreçteki çalışmalara öncül niteliğinde olması ve örnek teşkil etmesi amaçlanmıştır.

Çalışmanın Önemi

Türkiye ve İtalya'daki genel kolluk kuvvetlerinin karşılaştırılmasına yönelik yürütülen bu çalışma, cevap aradığı sorular ve araştırmanın varsayımları bakımından önem taşımaktadır. İtalya'daki Sahil Güvenlik gibi kimi kuvvetlerin web sitelerinin Türkiye'den erişime kısıtlı olması ve bu kolluk kuvvetleri hakkındaki online kaynakların kısıtlı olduğu gözler önünde bulundurulduğunda, bu çalışma ile İtalya'nın kütüphane arşivlerinde yer alan basılı kaynaklar üzerinden Türkiye'deki literatüre katkı sağlanması açısından önemlidir. İtalya'daki farklı yapılanmalar olarak görülen Yerel Polis unsurları, kolluk kuvvetlerinin bölgesel düzeyde örgütlenmeleri, askeri statülü kolluk kuvvetlerinin genel kolluk kuvveti olarak görevlendirilmesi, kolluk kuvvetlerinde yer alan farklı rütbe ve sınıflara değinilmesi ile Türkiye'deki kolluk ve iç güvenlik sisteminden farklara dikkat çekilmek istenmiştir. Bu çalışma ile İtalya'daki Mali Kolluk yapılanmasının ön plana çıkarılması ve Devlet Ormancılık

Birlikleri'nin Carabinieri bünyesine dahil edilmesi hususlarına değinilmesi açısından diğer çalışmalardan farklılıkları bulunmaktadır. Bu iki kurum üzerinden Türkiye'nin son zamanlarda sıkça gündeminde yer alan orman yangınları, siber suçlar, dijital dolandırıcılık ve kripto varlık hususlarına yönelik İtalya'da yürütülen mücadele süreçlerinden öneriler getirilmesi açısından da önem taşımaktadır. Ayrıca, İtalya'daki kolluk kuvvetlerinin sahadaki faaliyetlerine dair izlenimlerin aktarılması bu çalışmayı değerli kılmaktadır. Özetle, çalışmayı önemli ve özgün kılan bu hususlar belirlenirken araştırmaya değer olarak İtalya seçilmiş, İtalya'daki bu sistem içerisinde değerlendirilmelerin yapılması uygun görülmüştür.

Varsayımlar

Bu araştırmanın temel varsayımı; İtalya'daki genel kolluk kuvvetleri yapılanmalarının analiz edilmesinin Türkiye'deki genel kolluk kuvvetlerinin teşkilat yapılarının düzenlenmesine, operasyonel kabiliyetlerinin geliştirilmesine ve bu kolluk kuvvetlerinin farklı alanlarda da kurulmasına katkı sağlayacağı düşüncesine dayanmaktadır. Bu bağlamda alt varsayımlar ise şu şekilde sıralanabilir:

1) İtalya ve Türkiye'deki kolluk kuvvetlerinden, askeri statülü kolluk ve polis teşkilatlarının tarihsel süreçlerinde, kuruluş aşamalarında ve örgütlenme biçimlerinde benzerlikler bulunmaktadır.

2) İtalya'da, Türkiye'deki genel kolluk kuvvetleri yapılanmalarından daha farklı çeşitte, kendine has tüzel özerkliğe sahip müstakil örgütlenme biçiminde ayrı kuvvetler, organizasyonlar ve birimler bulunmaktadır.

3) İtalya Devlet Ormancılık Birlikleri'nin 2016 yılı Maida reformları kapsamında yapılan bir değişiklik ile Carabinieri bünyesine katılması neticesinde, İtalyan Carabinieri'si'nin Türk Jandarmasına kıyasla daha geniş bir yetki alanına kavuşmuştur.

4) İtalya'da bulunan 'Mali Kolluk' kuvvetinin, Türkiye'deki genel kolluk sistemine entegre edilmesi durumunda etkin faydalar sağlayacaktır.

Araştırmanın Soruları

Bu tez ile birlikte, Mali Kolluk ve Maida Sözleşmesi değişimi sonrası atılan adımlar gibi İtalya'ya has uygulamalar üzerinden dersler çıkarılarak Türkiye'ye uyarlanması halinde, ülkemizin iç güvenlik ve kolluk sistemine avantajlar sağlayacağı düşünülmektedir. Bu yüzden, öncelikle bu iki farklı kuvvet uyarlamalarının Türkiye'ye ne tür avantajlar sağlayacağı hususuna yönelik şu temel araştırma soruları belirlenmiştir:

1) İtalya'daki daha farklı olduğu düşünülen genel kolluk kuvvetlerinin analiz edilerek değerlendirmesi, Türkiye'deki genel kolluk kuvvetlerinin teşkilat yapılarının düzenlenmesine, operasyonel kabiliyetlerinin geliştirilmesine ve bu kolluk kuvvetlerinin farklı alanlarda da kurulmasına katkı sağlar mı?

2) İtalya'daki Devlet Ormancılık Birlikleri'nin İtalyan Carabinieriisi bünyesine alınmasına benzer bir model Türkiye'ye ne kazandırır?

3) İtalyan Carabinieriisi, Türk Jandarmasından daha geniş yetkilere mi sahiptir?

4) İtalya'da geniş yetkilere ve sorumluluk sahasına sahip Mali Kolluk yapılanması Türkiye'ye uyarlanabilirse ne tür avantajlar sağlar?

Ayrıca, bu çalışmanın konusunun ve ülke olarak İtalya'nın seçiminde de etkili olan kolluk sistemindeki belirli farklılıkların nedeni anlatılmaya çalışılmakta, merak konusu olan Türkiye ve İtalya iç güvenlik sistemi içerisindeki unsurların benzerlikleri ve farklılıklarına dair sorulara cevap aranmaktadır. Bu araştırmanın merak konusu olan ve cevap aranmak istenen diğer soruları ise şu şekildedir:

1) İtalya ve Türkiye'deki askeri statülü kolluk ve polis teşkilatlarının tarihsel süreçlerinde, kuruluş aşamalarında ve örgütlenme biçimlerinde benzerlikler var mıdır?

2) İtalya'daki kolluk sisteminde, Türkiye'deki genel kolluk kuvvetleri yapılanmalarından daha farklı çeşitte; kendine has tüzel özerklik ve müstakil örgütlenme biçiminde ayrı kuvvetler, organizasyonlar, örgütler ve birimler mevcut mudur?

3) Her iki ülkenin kolluk kuvvetlerinin organizasyonu bölgesel, yerel ve merkezi düzeydeki teşkilatlanma tercihleri bakımından nasıl farklılıklara yol açmaktadır?

4) İki ülkenin birbirine paralel olduğu düşünülen kolluk kuvvetleri arasında ne gibi yetki, görev ve sorumluluk sahası farkları vardır?

5) İtalya'daki kolluk sisteminde yer alıp Türkiye'de yer almayan kolluk kuvvetlerinin görev, yetki ve sorumluluk sahası dağılımı nasıl yapılmaktadır?

Kapsam ve Sınırlılıklar

Bu araştırmanın konusu gereği incelenen genel kolluk kuvvetleri Türkiye ve İtalya nezdinde sınırlandırılmıştır. İtalyan iç güvenlik sistemi içerisinde araştırmaya değer görülen Mali Kolluk ve Devlet Ormancılık Birlikleri kuvvetlerinden Türkiye'ye yönelik çıkarımlar yapma ve önerilerde bulunma hedefi gereği bu iki ülke seçilmiştir. Ayrıca, çalışma öncesinde ülkelerin iç güvenlik sistemleri ve kolluk kuvvetleri hususunda yapılan araştırmalarda İtalya'daki bu durum fark edilmiş, İtalya'daki kolluk sistemi içerisindeki farklılıklara dair merak edilen araştırma sorularına cevap bulmak gayesi ile bu ülke seçilmiştir. Bu çalışmanın

kapsamı olarak her iki ülkenin genel kolluk kuvvetlerinin tarihsel geçmişlerinden (19.yy'dan günümüze kadar olan süreç ile sınırlandırılmıştır) yola çıkılarak günümüze kadarki olan süreçteki gelişim aşamaları, organizasyonel teşkilat yapıları (örgütsel dağılım ile sınırlandırılmış), personel sistemi (personel temini, eğitim, rütbe ve sınıf hususlarında sınırlandırılmıştır), görev ve sorumlulukları ile yetki sahalarını kapsamaktadır. Bu tez çalışmasında ülkelerin genel, özel ve yardımcı kolluk kuvvetleri bakımından oldukça geniş ve çeşitli yapılanmalara ev sahipliği yaptığı göz önünde bulundurularak araştırma süresinin ve kaynakların kısıtlı olması nedeni ile ülkelerin sadece kamu güvenliği ve düzenini sağlamaya yönelik genel görevler ile vazifelendirilmiş genel kolluk kuvvetleri üzerinden sınırlandırılmıştır. Özel görevler ile kendilerine has mevzuat ve yönetmelikler ile kurulmuş yapılanmalar çalışmanın merkezi odağına alınmadan tez içerisinde yeri geldiğinde adli ve idari kolluk görevlerinden, kamu düzeni ve güvenliğini sağlamaya yönelik katkılarından dolayı kısaca değinilmiştir.

Yöntem

Bu araştırma yürütülürken, çalışmanın planlanması, hedeflere yönelik hareket edilmesi ve tezin kaleme alınması süresince hem nicel hem de nitel bilimsel araştırma modellerine başvurulmuştur. Nicel araştırma yöntemlerinden 'Kesitsel Araştırma' yöntemi ile İtalya ve Türkiye'deki genel kolluk kuvvetlerinin 19. yy. sonrası tarihsel süreçleri, görevleri, sorumluluk sahaları, teşkilat yapıları ve personel sistemleri gibi hususlar araştırılmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden Gözlem, Katılımcı Gözlem, Görüşme, Doküman Analizi, Anlatı Analizi ve İçerik Analizi gibi tekniklerden faydalanılmıştır. Literatüre katkı sağlamanın yanı sıra iki ülkedeki farklılıklara dikkat çekilmek istenmesi ve İtalya'ya has kolluk uyarlamalarından Türkiye'ye öneriler getirme gayesi gereği İtalya incelenmeye değer görülerek seçilmiştir. Bu bağlamda, İtalya'daki kolluk kuvvetlerinin gözlemlenmesi ve yerel kütüphane kaynaklarının analizi yolu ile veri toplanmıştır. Tez çalışması kaleme alınmadan önceki bu süreçte saha ve literatür taraması çalışmaları yürütülmüştür.

Araştırmanın ilk aşaması olarak öncelikle Türkiye'de bir literatür taraması gerçekleştirilmiştir. Literatür taraması sonucunda, İtalya ile alakalı 385 tez çalışmasına rastlanmış, Türkiye ve İtalya ülkeleri 71 çalışmaya konu olmuştur. Bunlar arasında kolluk kuvvetleri ile ilişkili iki çalışma yer almaktadır. İlkinde, kültürel mirasın korunması konusu

işlenmiş (2022)⁶; ikincisinde de emniyet örgütleri (polis yapılanmaları) belirli açılardan karşılaştırılmıştır (1998)⁷. Literatürde anahtar kelimeler olarak İtalya ve kolluk filtreleniş taratıldığında iki çalışmaya rastlanmaktadır. Bunlardan biri yerel yönetimler ile alakalı iken diğeri tarihsel ve kültürel çevrenin korunması ile ilişkilidir. İtalya-Polis/Polizia, İtalya-Jandarma/Carabinieri ikililerinde herhangi bir makaleye rastlanmamaktadır. İtalya'nın kolluk kuvvetleri başlığı ile arama yapıldığında 583 kaynağa erişilebilmektedir (dergipark platformundaki makaleleri de içeren). Ancak, bu çalışmaların çoğunun ana konusu İtalya'daki genel kolluk kuvvetleri değildir (göç, göçmen, mülteci krizi, kaçakçılık vb. konular ile alakalı). Burada dikkate değer bir çalışma olduğu düşünülen, 2022 yılında Türk İdare Dergisinde yayınlanmış, İtalyan kolluk teşkilatlanması üzerinde yönetimde eşgüdümlemenin değerlendirildiği makale⁸, bu tezinde konusuna da merak uyandıran bilgileri içermektedir. TÜBİTAK Ulusal Toplu Katalog (TO-KAT) veri tabanında İtalya ve Kolluk kelimeleri bütün alanlarda filtrelendiğinde ise, tek bir eser karşımıza çıkmakta olup, İtalyan Belediye Polisinin grevini (1980) konu almaktadır.

Bu literatür taraması sonucunda, doğrudan İtalyan kolluk kuvvetleri hakkında araştırma, inceleme ve değerlendirme makalelerinin, tezlerin, kitapların ve raporların literatürde çok sayıda olmayışı göz önünde bulundurulduğunda, tezin konusu gereği İtalya'daki kolluk kuvvetleri baz alındığı için literatüre katkı sağlanması açısından önemlidir. Bir diğer ifade ile doğrudan Türkiye ve İtalya'daki genel kolluk kuvvetlerinin karşılaştırılması ve değerlendirilmesi bu çalışmayı önemli kılmaktadır. Ele alınan konu itibarıyla, İtalya'daki farklı kolluk yapılanmaları, yerel ve merkezi düzeyde birçok polis yapılanmaları, kolluk sisteminde yapılan yenilikler üzerinden öneri ve çıkarımlar yapılmıştır. Böylece, elde edilen bilgi ve yapılan değerlendirmelerin Türkiye'de gelişen ihtiyaçlar ve talepler doğrultusunda gelecekte benimsenebilecek strateji ve yapılanma girişimleri açısından bir referans niteliği taşıyacağı düşünülmektedir. Ayrıca, dijital kaynaklar tarandığında İtalyan Sahil Güvenlik teşkilatı gibi kimi kurumsal web sitelerinin ülke dışından erişime sınırlı olduğu, İtalya'daki kolluk kuvvetleri hakkında bilgilerin birçoğunun kurumsal olmayan sitelerde yer aldığı değerlendirilmiştir. Her ne kadar bu çalışmada da yeri geldiğinde bahsedilen dijital

⁶ Kültürel Mirasın Korunması Bağlamında Türkiye ve İtalya'daki Kolluğun Görev Yetkileri. Detaylı bilgi için bakınız: (Armağan, 2022)

⁷ İtalya, İngiltere ve Türkiye Emniyet Örgütlerinin Amaç, Yapı ve Yönetim Süreçleri ile Eğitim Sistemleri Açısından Karşılaştırılması. Detaylı bilgi için bakınız: (Yıldız, 1998)

⁸ Yönetimde Eşgüdümlemenin Kolluk Yapıları Üzerinden Değerlendirilmesi: İtalya Kolluk Teşkilatlanması. Detaylı bilgi için bakınız: (Özgür, 2022)

kaynaklardan faydalanılsa da İtalya'daki yerel kütüphanelerin kaynaklarından elde edilen bilgiler bu çalışmayı öne çıkarmaktadır.

Bu çalışmanın konusu gereği diğer tarafta hedef ülke olarak İtalya'nın seçilmesi ardından araştırmanın saha araştırmasını gerçekleştirmek üzere İtalya'ya gidilmiştir. Saha araştırması yapılırken bir taraftan halka açık mekanlarda (Pazar yerleri, meydanlar, park-bahçe gibi doğal alanlar) gözlemler ve görüşmeler hedeflenmiştir. Diğer taraftan da yerel kütüphaneler ve yerel üniversite veri tabanlarının taranması (veri toplamak maksadıyla) planlanmıştır. Bu plan doğrultusunda İtalyan literatürünü taramak gayesi ile 'OneSearch SBART' platformu üzerinden arşiv taraması yapılmıştır. İtalya'nın Toskana bölgesi üniversitelerini kapsayan (Floransa, Pisa ve Siena Üniversiteleri) bu platform vesilesi ile dijital katalog üzerinden basılı, elektronik ve dijital koleksiyonlar taranmıştır. Bu çalışmanın odağına konu olan İtalya'nın genel kolluk kuvvetlerine yönelik filtrelemeler ile dijital literatür taraması gerçekleştirilmiştir. Daha sonrasında planlı ziyaretler⁹ ile Siena şehrindeki *Biblioteca dell'Università per Stranieri di Siena* (Siena Üniversitesi'nin Yabancı Diller Bilimi Kütüphanesi), *Biblioteca Comunale degli Intronati* (Belediye Kütüphanesi), *Biblioteca di area Giuridico Politologica Circolo Giuridico* (Siena Üniversitesi'nin Hukuki ve Siyasi Bilimler Kütüphanesi) ve *Biblioteca di Area Umanistica* (Siena Üniversitesi'nin Hümanistik Bilimler Kütüphanesi) kütüphanelerindeki ilgili kaynaklar incelenmiş, bilgi ve alıntılar toplanmıştır. Ayrıca, İtalya'daki genel kolluk kuvvetlerinin sahadaki faaliyetlerinin canlı gözlemlenmesi hedefi ile *Carabinieri*, *Polizia di Stato* ve *Polizia Locale* kolluk kuvvetleri gözlemlenmiş, çalışma içerisinde bu kolluk kuvvetlerinin görev ve faaliyet alanlarına yönelik izlenimler aktarılmıştır.

Bu tez çalışması temel olarak üç ana bölümden oluşmaktadır. Bu tezin Giriş bölümünün ardından Birinci Bölümde önce kamu düzeni, güvenlik, adli kolluk, idari kolluk ve kolluk kuvvetleri gibi terimlerin kavramsal açıklamalarına yer verilmiş müteakibinde Türkiye'nin kolluk kuvvetleri yapılanmaları ele alınarak Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü'nün geçmişten günümüze tarihçeleri, benimsenen mevzuatı, uyguladıkları organizasyonel yapılanma stratejileri, personel yapıları, kolluk kuvvetleri mensuplarının yürüttüğü görevler ve yetkili oldukları sorumluluk sahalarına yer verilmektedir.

⁹ Kütüphanelerdeki kaynakların kütüphane dışına emaneten çıkarılması ve bağlı kütüphanelerdeki kaynakların arşivden istetilmesine yönelik belirli sayı sınırlamaları nedeni ile farklı zamanlarda kütüphane ziyaretleri gerçekleştirilmiştir.

Tez yazımı aşamasında, çalışma içerisindeki Birinci ve İkinci Bölüm için genel olarak betimsel model perspektifi benimsenerek toplanan veriler aktarılmıştır. Birinci Bölümde Türkiye’deki genel kolluk kuvvetlerinden Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü hakkında elde edilen veriler tarihçe, mevzuat, organizasyonel yapı, personel yapısı, görev, yetki ve sorumluluk sahası bakımından sırasıyla aktarılmıştır. Birinci Bölümün sonunda, İkinci Bölümde de değinilen ormancılık birimlerine atfen Türkiye’de Orman Genel Müdürlüğü’ne kısaca değinilmiştir. İkinci Bölümde İtalya’daki kolluk kuvvetlerinden Carabinieri (bünyesinde Devlet Ormancılık Birlikleri), Sahil Güvenlik, Polis teşkilatları ve Mali Kolluk hakkında elde edilen veriler toplanmıştır. Ardından, Birinci Bölümde olduğu gibi tarihçe, mevzuat, organizasyonel yapı, personel yapısı, görev, yetki ve sorumluluk sahası bakımından sırasıyla aktarılmıştır. Çalışmanın Üçüncü Bölümünde bağıntısal ve nedensel karşılaştırma modellerinin kullanımı tercih edilmiştir. Bu bölümde genel itibari ile ülkelerin genel kolluk kuvvetlerinin birbiri ile benzerlikler-farklılıkları analiz edilerek değerlendirilmiştir. Karşılaştırmanın ilk kısmında genel kolluk kuvvetlerinin sınırlandırılan dönem içerisindeki geçmişleri tarihsel açıdan karşılaştırılmıştır. İkinci kısmında, genel kolluk kuvvetlerinin teşkilat ve organizasyonel yapıları teşkilatlanma stratejileri açısından, personel sistemleri ise personel temini, eğitim, rütbe ve sınıf bakımından karşılaştırılmıştır. Üçüncü kısımda ise genel kolluk kuvvetleri ve personelinin görev, yetki ve faaliyetlerini yürüttükleri sorumluluk sahaları işlevsel açıdan karşılaştırılmıştır. Ayrıca, Türkiye kısmında odağın genel kolluk kuvvetleri olması nedeni ile çok detaylara inilmeyen bekçi oluşumu, belediye zabıtası sistemi, köy koruyucuları gibi yapılanmalar ile İtalya’da emsal olarak düşünülen askeri statülü kolluk kuvvetleri ve polis yapılanmaları arasındaki benzerliklere ve farklılıklara değinilmiştir. İlk üç kısımda her iki ülkede birbirinin emsali teşkil edilebilecek genel kolluk kuvvetleri yapıları birbiri ile karşılaştırılmış, yapısal analiz metodu ile yorumlanarak değerlendirilmiştir. Dördüncü kısımda, İtalyan Kolluk sisteminde yer alıp Türkiye’ye göre daha farklı konumlandırılan yapılanmalar değerlendirilmiştir (orman yangınları, kripto ve dijital suçlar ile mücadele açısından).

Sonuç olarak, bu tez çalışması ile Türkiye ve İtalya’nın genel kolluk kuvvetlerini karşılaştırılmak, farklılıklar üzerinden tespitler yapmak amaçlanmaktadır. İtalya’daki daha farklı kolluk ve iç güvenlik sistemi üzerinden değerlendirmeler yaparak çıkarımlarda bulunmak hedeflenmektedir. Böylece, araştırma varsayımlarının doğruluğu bulgular ile teyit edilmekte ve araştırmanın soruları yanıtlanmaktadır. Ayrıca, ülkemiz iç güvenlik ve kolluk sistemi için, gelecekte uyarlanabilmesi halinde fayda sağlayacağı düşünülen öneriler sunulmuştur.

BU SAYFA BOŞ BIRAKILMIŞTIR

BİRİNCİ BÖLÜM

TÜRKİYE’NİN KOLLUK KUVVETLERİ YAPILANMASI

Kolluk sistemi ve iç güvenlik sistemi ülkelerin öncelikleri doğrultusunda organize edilmekte, farklı teşkilatlanma stratejileri benimsenebilmekte, ülkeden ülkeye değişiklik gösterebilmektedir. Kolluk kuvvetlerinin yapılanmaları ülkelerin bu tercihleri doğrultusunda merkezi ve taşra düzeyinde (il, ilçe, bölgesel) teşkilatlanabilmekte, müdürlükler, amirlikler, komutanlıklar ve karakollar üzerinden yapılabilmektedir. Bu tip yapılanmalara yönelik tercihler zaman içinde değişebilmekte, ülkelerin siyasi, coğrafi, anayasal ve çevresel durumu gibi birçok neden üzerinden yapısal revize işlemleri uygulanabilmektedir.

Türkiye’deki mevzu bahis genel kolluk kuvvetleri ele alınmadan önce tez içerisinde sıkça kullanılan belirli başlı terimlerden; kamu düzeni, kamu güvenliği, kolluk kuvvetleri, güvenlik, adli kolluk ve idari kolluk kavramları hakkında bilgi verilmesinde fayda bulunmaktadır. İlk olarak “Güvenlik” kavramı ele alındığında TDK sözlüğünde toplum içindeki bireylerin özgürce ve korkusuzca yaşayabilmesi ve bunun yasal düzenlemelerin garantisi altında olması anlamıyla karşılaşılmaktadır (TDK, Erişim Tarihi: 05/09/2024). Etimolojik kökenine bakıldığında ise bu kavram, “Latince *se* (olmaksızın) ve *cura* (endişe) kelimelerinin birleşmesinden oluşan ‘*securitas*’ kelimesinden türemiştir (Arends, 2009, s. 5). “Güvenlik” kavramının şekillenmesinde, M.Ö. 500’lü yıllarda Sun Tzu tarafından kaleme alınan Savaş Sanatı; M.Ö. 400’lerde Thucydides tarafından kaleme alınan Peloponnesos Savaşları; Thomas Hobbes’un Leviathan’ı ve Machiavelli’nin Prens adlı eserleri etkili olmuştur. Güvenlik kavramı izah edilmeye çalışılırken bu düşünürlerin “güvensizlik ortamı” kavramı üzerinden tanımlanmış, güvenlik, ulusal güç, çıkar ve barışın sağlanması bağlamında değerlendirilmiştir (Yıldırım E. , 2020, s. 1700). Bir diğer deyiş ile bu kavram, canlı veya cansız mevzu bahis kişi veya nesnenin varlığını tehdit edecek herhangi bir unsurun var olmaması, onlara karşı bir kast/mâni/engel/tehdit vb. kısıtlamaların yer almamasına dayanmaktadır. Güvenlik kimi zaman emniyette olma hali olarak görülebilmektedir. Ayrıca güvenlik kavramı ile, birey, toplum, kişilik hakları, kamusal ve kişisel malların asayiş durumu olarak da kastedilebilmektedir. Bu açıdan bakıldığında ise bahsedilen ortamın sağlayıcıları olarak devletlerin kolluk kuvvetleri, baş aktörlerden birisi olarak değerlendirilebilir.

Kolluk kuvvetleri, bireylerin tehlikeye, tehditlere, kazalara vb. karşı korunmasını, can, mal ve ırz güvenliklerinin sağlanmasını emniyete almak ile yükümlüdür. Güvenliğin sağlayıcısı olarak öncelikle kolluk kuvvetleri vazifelendirilir. Daha geniş bir tanım ile kolluk kuvvetleri organize bir şekilde hareket biçimini benimseyerek kanunların birer uygulayıcısı sıfatı ile kanun ihlali yapan kişileri tespit edip onlara caydırıcı ve cezalandırıcı yaptırımları

uygulayan devlete bağı kurumlardır (Butterworth, 1974, s. 358). Kolluk kuvvetleri genelde suçların önlenmesi ve cezalandırılması ile ilgilense de daha hafif yöntemler ile; cezai yaptırıma tabi olmayan ve çoğunlukla uyulmadığında kabahat olarak adlandırılan norm ve kuralların ihlallerini caydırma niyeti ile de hareket etmekte; bu maksatla kontrol ve denetimler yapmaktadır. Küresel olarak ise kolluk kuvvetinin yegâne hedefi ait olduğu ülkenin kamu düzeninin tesisi ve devamı için en başta güvenliğini ve huzurunu sağlamaktır. Kolluk kuvvetlerince yürütülen faaliyetler idari ve adli kolluk görevleri altında ayrışabilmektedir. Bu ayırım aynı zamanda kolluk kuvvetlerinin bazen teşkilatlanmasını, personelini, görevlerini çeşitlendirmekte ve değiştirmekte; ilave olarak söz konusu görevleri yerine getirirken belirli bir adli ve idari yargı yetkisi altında kurallara tabi olarak faaliyetlerini yürütmesini şart koşabilmektedir.

Kolluk kuvvetleri kavramından genel olarak bahsedilmişken netlik kazandırılmak istenen bazı terimlere de değinmekte fayda görülmektedir. Öncelikle, “Polis” ve “Kolluk” kavramlarının birbirinden farklı olduğunun farkında olmak ve arasındaki ayrıma dikkat etmek gerekmektedir. Kendi başına “Polis” kavramı ile, kamu düzeni ve güvenliğini sağlayan polis örgütüne ve personeline atıf yapılmaktadır. Örneğin, bu kavram Türkiye’de polis örgütü olarak Emniyet Genel Müdürlüğü’nü nitelemekte iken İtalya’da, İtalyan Polis yapılanmaları olarak Devlet Polisine ve Yerel Polise karşılık gelmektedir. Bunun dışında kolluk denildiğinde doğrudan polis örgütü olmayan oluşumların da bu sınıflandırmaya dahil edildiği anlaşılmalıdır. Örneğin, İtalyan kolluk sistemi içerisinde polis yapılanmalarına ek olarak birçok sivil/askeri/özel kolluk niteliğinde silahlı güvenlik kuruluşları bulunmaktadır. Bir diğer ifade ile kolluk kavramı hem polis örgütlerini hem de diğer statüler ile adli ve idari kolluk görevlerini yerine getiren yapılanmaları kapsamaktadır. İtalya’da kolluk kavramı ile polis kavramının sıkça iç içe kullanılması nedeni ile bunlar tez içinde İtalyanca tabir ile ‘*Polizia*’ olarak belirtilse de aslında bu yapıların tamamı birer kolluk kuvvetidir. İtalyan Ceza Muhakemesi Kanunu tarafından adli ve idari kolluk görevlileri/temsilcileri olarak nitelendirilmiş birçok kolluk yapılanması mevcuttur. Bunlar, İtalyanca terimler ile ‘*Polizia Amministrativa*’ İdari Polis ve ‘*Polizia Giudiziaria*’ Adli Polis olarak çevrilse de burada kastedilen oluşumlar sadece polis/polis örgütü değil diğer askeri ve sivil nitelikteki kolluk yapılanmalarını da içinde barındıran kolluk kuvvetleridir. Bir diğer ifade ile burada adli kolluk veya idari kolluk olarak kuvvetleri adlandırırken, yürütülen kolluk vazifelerini ifa eden askeri (Carabinieri, Sahil Güvenlik ve Mali Kolluk), sivil (Devlet Polisi, Yerel Polis) ve özel (Cezaevi Kolluğu vb.) kolluk yapılanmalarına kazandırılmış vasıf/statü niteliği kastedilmektedir. Sonuç olarak İtalyanca çevirisi ile ‘Adli/İdari Polis’ terimi, özünde polis terimini barındırsa da burada kastedilen adli ve idari

kolluktur. Bu yüzden, özellikle İkinci Bölüm itibari ile İtalyancada ‘*Polizia*’ terimi üzerinden adlandırılan bu kurumların (Devlet Polisi ve Yerel Polis haricindeki) birer kolluk kuvveti olduğu kabul edilmekte ve sadece bir polis örgütlenmesi olarak algılanmamaktadır.

Polis ve Kolluk ayırımına netlik kazandırıldıktan sonra bu çalışmanın başlıca kavramlarına geri dönecek olursak, Kamu düzeni, toplumsal düzenin korunması ve bireylerin içinde bulundukları toplum içinde huzurlu bir şekilde yaşamlarını sürdürmesi gayesi ile ortamın siyasi, ekonomik ve sosyal anlamda kamu yararının (toplumsal refah ve genel ahlakın sağlanması) hukuka uygun bir sistem içerisinde gözetilmesidir. Kamu düzeni, vatandaşların içinde yaşadığı toplum ile aralarında bir uyum olması, devletin ülkenin hem iç hem de dış ilişkilerinde güven ve huzur ile birlikte düzeni sağlamasını garanti eden kurallar bütünüdür. Bu kurallar ile kanun koyucunun yanı sıra idare ve hakimler tarafından bireylerin haklarını kısıtlamalar getirebilmekte ve bu kısıtlamalar kolluk kuvvetleri üzerinden faaliyete geçirilebilmektedir.

Kamu düzeni belirli başlı unsurlardan oluşmaktadır. Bunlar şu şekilde sıralanabilir: Genel sağlık, genel ahlak, esenlik, kamu huzuru ya da dirlik. Bu kavramlara daha detaylı bakıldığında Genel Sağlık ile toplumun, hastalık tehlikesinden uzak bir şekilde sağlıklı şartlar altında yaşamlarını sürdürmesi, bulaşıcı ve salgın hastalıktan korunması için gereken düzenin sağlanması anlatılmaktadır. Dirlik ve Esenlik unsuru ile toplumsal hayatın olağan akışını engelleyecek kural dışlıklar, gürültü, kirlilik ve kaos ortamlarına mahal vermeyerek toplumsal rahatın ve huzurun baki kılınmasının sağlanması kastedilmektedir (Ayan, 2024, s. 14). Genel Ahlak kavramı ile toplumsal değer yargılarından iyi/doğru ve kötü/yanlış olarak nitelendirilmiş zaman içerisinde değişime uğrayabilen değerler ilişkilendirilmektedir. Bu değerler belirli bir zaman veya mekandaki bireylerin toplum içerisinde uymak zorunda olduğu davranış biçimlerini ve kuralların sınırlarını belirler (Naçar, 2023, s. 52). Kamu düzeni içinde ise toplumun geneli tarafından kabul gören söz konusu değerlerin devamının ve bozulmasının engellenmesi salanmaktadır. Güvenlik kavramı ile ise; kimi zaman emniyet ve asayiş terimleri ile de ifade edilen kamu güvenliği, toplum ve toplumu oluşturan bireylerin özlük haklarının yanı sıra kamusal ve kişisel mallarının korunması, gözetilmesi, her türlü tehdit girişiminden soyutlanması, saldırı ve zorlama gibi eylemlere maruz kalmayacakları, can ve mal tehlikesinin olmadığı güvenli bir umumi ortam sağlanması kastedilmektedir (Çelik, 2014, s. 10).

Kamu Güvenliği, bir devletin temelini oluşturan unsurlar arasındaki bireylere (himayesi altındaki vatandaşlar) ek olarak örgütlerin ve kurumların refahını korumaya yönelik bir işlevdir (Defence Research and Development Canada, 2013, s. 9). Kamu güvenliğini sağlama görevi, askeri kökenli silahlı unsurlara, kolluk kuvvetleri ile acil servisler ve itfaiye gibi diğer

organizasyonlara da düşmektedir. Kamu düzeni ile oldukça bağdaştırılan bu kavram, vatandaşların normal hayatlarını tehdit edecek veya riske sokacak her türlü girişime mâni olmayı hedefler. Bu kavramın kapsamı canlı varlıklar ile sınırlı kalmayıp devlet ve özel kişilere ait malların korunmasını da kapsamaktadır.

Türkiye’ de kamu düzeni ve güvenliğini koruma görevi tepede Cumhurbaşkanlığına atfedilmek üzere İçişleri Bakanlığı’na bağlı kolluk kuvvetleri üzerinden icra edilmektedir. 10/06/1949 kabul tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu gereğince bu vazifeleri il bazında valiler (md. 11); ilçe bazında da kaymakamlar (md. 32), merkezi düzeyde üst düzey idari amir olarak İçişleri Bakanını kabul ederek hareket eder. Valiler ve Kaymakamlar bu görevi yerine getirirken il ve ilçe bazlı teşkilatlanmış Jandarma, emniyet ve sahil güvenlik yapılarına ek olarak diğer yardımcı ve özel kolluk yapılanmalarından da faydalanmaktadır.

Adli kolluk ve idari kolluk terimlerine gelindiğinde, iki kavram genel itibari ile başta suçluları yakalama, delilleri toplama ve soruşturmaların yürütülmesi gibi faaliyetleri kapsayan hizmetler adli kolluk; suçları önleme, kamu düzenini ve güvenliğini sağlamaya yönelik denetimler, lisans ve ruhsat verme gibi izin işlemlerini kapsayan hizmetler de idari kolluk olarak ifade edilmektedir. Bu iki kavram arasındaki ayrımın en basite indirgenmiş hali, suç bir zaman çizgisinin ortasına koyarak ele alınması ile mümkündür. Suç işlenmeden, oluşmadan yürütülmesi gereken faaliyetler idari kolluğu işaret ederken, suç işlendikten, meydana geldikten sonrasındaki harekete geçirilmesi gereken faaliyetler adli kolluğun sorumluluk sahasına girmektedir. Burada suç, kamu düzeni ve güvenliğine kast eden, engel oluşturan kanunların suç saydığı eylemleri ifade etmektedir. Bir diğer deyişle fonksiyonel olarak farklılaşmış, ülke genelinde kamu düzeni sağlamaya yönelik idari faaliyetleri yürüten idari kolluk, ayrıca kamu düzenine mâni olan kanunların suç saydığı eylemleri suç gerçekleşmeden önce önleyecek kolluk görevlerini de yürütürken adli kolluk suç sonrasında suçun bastırılmasına yönelik bastırıcı kolluk olarak harekete geçmektedir. İdari kolluğun gayesi kamu düzenini tesis ederek bunun bozulmasını engellemek iken adli kolluğun gayesi bu düzenin bozulmasına sebebiyet veren ana unsurlardan biri olan suçu açığa çıkarma ve suçlunun yakalanmasıdır. Bu iki kolluk yapısı birbirinden farklı hukuk kurallarına tabidir. İstisnalar olmak ile birlikte genel itibari ile idari kolluk, idari faaliyetleri yerine getirmek üzere İdare Hukuku’na bağlı hareket ederken adli kolluk Ceza Muhakemesi Hukuku’na bağlı hareket etmektedir. Yine istisnalar hariç tutulduğunda idari kolluğun faaliyetlerinde uyumsuzluk olması durumunda muhatap idari yargı iken adli kolluğunkinde adli makamlardır (Kaman, 2022).

Birinci Bölümün Giriş kısmı itibari ile kamu düzeni, kamu güvenliği, güvenlik, kolluk kuvvetleri, adli kolluk ve idari kolluk gibi kavramlar açıklandıktan sonra Türkiye’deki kolluk yapılanmalarına değinmekte fayda görülmektedir.

1.1. Türkiye’de Genel Kolluk Kuvvetleri, Adli ve İdari Kolluk

Birinci Bölümün Giriş kısmından bahsedilen kolluk kuvvetlerinin ve bünyesindeki adli ve idari kolluk birimlerinin ülkeden ülkeye değişiklik göstererek sınıflandırılması hususu öncelikle Türkiye açısından ele alınmak istenmektedir. Genel idari kolluğun diğer kolluk (yardımcı ve özel) türlerinden nasıl ayrıldığına geçilmeden önce idari ve adli kolluğun birbirinden nasıl ayrıldığına bakılmalıdır.

Şekil 1: Türkiye’deki Kolluk Çeşitleri ve Ayrımı¹⁰ (Kaynak: Özgür vd., 2024, s. 174).

Türkiye’de kolluk kuvvetleri Şekil 1’den anlaşılacağı üzere ‘İdari ve Adli Kolluk’ olarak ikiye ayrılmaktadır. Bir karışıklığa mahal vermemek adına bu iki kolluk sırayla ele alınmak istenmektedir. Öncelikle İdari kolluk ile başladığında, idari kolluğun yine kendi içerisinde Genel, Yardımcı ve Özel İdari Kolluk olarak sınıflandırıldığı görülmektedir. Genel İdari Kolluk Jandarma, Polis ve Sahil Güvenlik teşkilatlarından oluşur. Yardımcı Kolluk, Güvenlik Koruyucuları, Köy Koruyucuları, Çarşı ve Mahalle Bekçileri, Fahri av ve trafik Müfettişlerinin oluşturduğu Gönüllüler ve Özel Güvenlik Personelinden oluşmaktadır. Özel İdari Kolluk ise Orman Kolluğu, Belediye Zabıtası, Gümrük Kolluğu, Av Kolluğu, Çiftçi

¹⁰ Bu şekil JSGA Yayınları ‘İdare Hukuku’ kitabından (Özgür vd., 2024, s. 174) alınmıştır. Şekilin Adli Kolluk kısmı yazar tarafından 4/12/2004 tarih ve 5172 sayılı CMK baz alınarak hazırlanan 01/06/2005 tarih ve 25832 sayılı 'Adli Kolluk Yönetmeliği' esas alınarak eklenmiştir.

Mallarını Koruma Kolluğu, MİT¹¹ ve diğer kolluk türlerinden oluşmaktadır (Özgür vd., 2024, s. 178).

İdari kolluk hizmetleri denilince ilk akla gelen önleyici nitelikte olan faaliyetleri ifade etmesinin yanı sıra idari kolluk adı altında yapılan işlemler tek taraflıdır. İdari kolluk görevleri devredilemez ve bu faaliyetler kamu gücü ayrıcalıklarına sahip birimlerce yerine getirilir. İdari kolluk hizmetlerinde yetkili idari yargı mercileridir ve idari kolluk işlemleri hak doğurucu nitelikte olmayıp her daim geri alınabilir (Demir, 2019, s. 95). Ayrıca idari kolluğun diğer özellikleri arasında mecburilik ve sorumluluk için ağır kusur şartı gerekliliği olması gerektiği de sıralanabilmektedir (Eşmeli, 2023, s. 80). İdari kolluğun önleyici kolluk görevi de yine benzer şekilde bu kolluk kuvvetlerinin mesulündedir. 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'nun 9. maddesi (ç bendi) ve 11. maddesi (ç bendi) idari kolluk kuvvetlerinin amiri olarak kaymakamları ve valileri işaret etmektedir. Yine genel idari kolluk makamı olarak İçişleri Bakanı bu ikisinin de üst amiridir. Özetle, genel idari kolluk makamları, mahalli idare organları, ilçe-il emniyet müdürleri, kaymakamlar, valiler, İçişleri Bakanı, Cumhurbaşkanı olarak sıralanabilmektedir (Kaman, 2022).

Türkiye'de adli kolluk ve adli kolluk kuvvetlerinin çalışma esaslarına ve organizasyon şekillerini belirten en kapsamlı yasal dayanak ise 4/12/2004 tarih ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun (CMK) 167. maddesi baz alınarak hazırlanan 01.06.2005 Resmî Gazete tarihli ve 25832 sayılı 'Adli Kolluk Yönetmeliği'dir. Bu yönetmeliğin 3. maddesinde adli kolluk görevlileri olarak 5271 sayılı CMK, 4/6/1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanunu'nun (ETK) 8, 9 ve 12. maddeleri, 10/3/1983 tarihli ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilât, Görev ve Yetkileri Kanunu'nun (JTGYK) 7. maddesi, 2/7/1993 tarihli ve 485 sayılı Gümrük Müsteşarlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin (KHK) 8. maddesi, 9/7/1982 tarihli ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu'nun 4. Maddesinde belirtilen soruşturma işlemlerini yapmak üzere, tâbi oldukları atama usulüne göre görevlendirilen komutan, âmir, memur ve diğer görevlilerden oluşan kişiler olarak belirtilmiş, adli kolluk sorumlusu olarak mahalli idarenin başındaki mülki idare amiri tarafından (kaymakam/vali) görevlendirilen adli kolluğun komutan, amir veya sorumlusu işaret edilirken en üst dereceli kolluk amirinin ise bulunulan sınırlar ve sorumluluk sahası içerisinde (il, ilçe) yetkili Emniyet Genel Müdürlüğü/Jandarma Genel Komutanlığı/Sahil Güvenlik Genel

¹¹ MİT'in ana görevi ulusal istihbarat sağlamak olmakla birlikte, görevi esnasında düzenlediği operasyonlarda genel kolluğa tanınan yetkileri kullanabildiğinden ve bu bağlamda diğer özel kolluk birimleri gibi kendi alanında icra ettiği işlemlerde genel kolluğa gereksinim duymadığından özel kolluk içerisinde gösterilmiştir. Detaylı bilgi için bakınız: (Özgür vd., 2024, s. 178).

Komutanlığı/Gümrük ve Ticaret Bakanlığı temsilcisinin il de il, ilçe de ilçe amiri olmak üzere emniyet müdürleri/amirleri, jandarma komutanları, birlik komutanları ve gümrük muhafaza kaçakçılık ve istihbarat müdürü olduğu belirtilmiştir (Sezer, 2022, s. 25). CMK'da yer almamasına rağmen Orman muhafaza memurları 31/8/1956 tarihli ve 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 77. maddesinde belirtilenlere göre, orman suçlarının önlenmesi ve işlenmiş suçlar ardından yerine getirilecek olan soruşturma faaliyetlerini adli kolluk vasfıyla yerine getirmektedir (Eşmeli, 2023, s. 108-109). Adli Kolluk Yönetmeliği'nin 4. maddesinde adli kolluk personelinin görevlendirme usullerine ilişkin, Gümrük Muhafaza Genel Müdürlüğü'nün gümrük muhafaza kaçakçılık ve istihbarat müdürlüğü, gümrük müdürlüğü, müstakil bölge ve kısım amirliklerinin mevcudiyeti halinde; EGM, JGK ve Sahil Güvenlik Komutanlıklarının asgari tam teşekküllü karakollarının/bot komutanlıklarının bulunduğu yerlerde mevcut imkânlar doğrultusunda yeterli sayıda adi kolluk personeli görevlendirmekle yükümlü oldukları da belirtilmiştir.

Türkiye'de adli ve idari kolluk kuvvetleri denildiğinde birbirinden ayrı kolluk birimleri teşkilatları kurulmamıştır. Şöyle ki, yerine getirdikleri hizmetler bakımından kanunen birbirinden ayrılan bu kolluk birimleri aslında kolluk teşkilatlarında tek bir çatı altında toplanmıştır. Bu iki kolluk kuvveti arasındaki ayrım ise fonksiyonel sorumluluk üzerinden oluşturmaktadır. Bir diğer değişle, idari kolluk görevleri ve adli kolluk görevleri kolluk kuvvetlerinin rol ve sorumluluklarını sınıflandırmak üzere işlevsel olarak ayrılmaktadır (Eşmeli, 2023, s. 80). Bu bağlamda adli ve idari kolluğun çalışmaları birbirine bağlı olarak yürütülmektedir.

Türkiye'de adli kolluk ve idari kolluk görevlerine bakıldığında, açıklanan hususlara ilave olarak birçok farklı fonsiyonda karşımıza çıkmaktadır. Örneğin Adli kolluk hizmetleri esnasında kolluk kuvvetleri personeli sadece bireysel işlem yapmaya yetkili iken, idari kolluk hizmetlerini yürüten kolluk kuvvetleri personeli ise hem bireysel hem de düzenleyici işlemleri tesis etmeye yetkilidirler. İdari kolluk hizmetlerini yerine getiren kolluk personeli hakkında soruşturma açılması belirli makamların izni halinde gerçekleştirilebilecekken¹², herhangi bir ön koşul olmaksızın adli kolluk hizmetlerinin yerine getirilmesinde görevli personel hakkında soruşturma açılabilir¹³. Adli kolluk personeli görevi gereği adli organlara yardımcı

¹² 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılaması Hakkında Kanun, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin yerine getirmekle mesul oldukları hizmetler esnasında işledikleri suçlardan dolayı yargılanmalarını kapsamaktadır. Bu kanun gerekli yargılamaların yapılabilmesi için yetkili mercilere izin verir ve izlenecek yargılama usulünü düzenler.

¹³ 1982 Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 129. maddesinde; 4483 sayılı Kanun'da belirttiği gibi suç işleyen görevlilere disiplin cezalarının uygulanacağı belirtilmiştir. Ayrıca Anayasa'nın 10. maddesi ile 'Eşitlik İlkesi' kapsamında herkesin kanun önünde eşit olduğu ve kamu görevlilerinde bu kapsamda adilce yargılanacağı

olurken herhangi bir ceza verme yetkisi bulunmamaktadır. Diğer taraftan, idari kolluk hizmetlerinin yerine getirilmesi ile görevli kolluk kuvvetleri personeli bazı idari yaptırım uygulama yetkisine sahiptir. İdari kolluk faaliyetleri düzenleyici işlemlerler olan yönetmelik, genelge, genel emir statüsünde düzenlenebilirken adli kolluk faaliyetleri içinde kalan hususların hemen hemen tamamı öncelikli olarak anayasaya ve kanunla düzenlenebilmektedir (Demir, 2019, s. 90-91).

Türkiye açısından adli ve idari kolluk kavramlarına açıklık getirildikten sonra ele alınacak ana başlıklardan biri olan genel kolluk tanımlanmanmak istenirse, kamu düzeninin sağlanması ve kamu düzeninin unsurları arasında olan güvenlik, dirlik/esenlik, genel ahlak ve genel sağlığın korunması gayesi ile hareket edilen bütün hizmetleri yerine getirmekle yetkili ve muvazaf kılınan kolluk olarak ifade edilebilmektedir. Bu noktadan hareketle özel kanunlar ile yetkilendirilmiş, bahsedilen bu kamu düzeni unsurlarının da dışına çıkan amaçlara ve hedeflere yönelik hizmetleri konu alan özel kolluktan ayrılmaktadır. Genel kolluk personeli yürütülen bu kolluk faaliyetlerinde belirli başlı yetkiler ile donatılmıştır; bu kapsamda durdurma ve kimlik sorma, parmak izi ve fotoğraflı kayıt alma, idari para cezası uygulama, işyerlerine ilişkin görüş bildirme, işyerlerini kapatma ve denetleme, faaliyetten men etme ve ruhsatların iptali, davranışların engellenmesi ve yasaklanması, menetme, koruma altına alma, uzaklaştırma ve yakalama, zor ve silah kullanma gibi eylem ve işlemlerde bulunabilmektedir (Özgür vd., 2024, s. 188-189).

Genel kolluk kavramına birçok kanunda ratlamak mümkündür. Örneğin ETK'nın 3. maddesi kolluğu genel ve özel olarak ikiye ayırmakta, polis ve jandarma teşkilatlarının genel kolluk kuvveti olarak kabul ederken diğerlerinin ise kendilerine has özel kanun ve yönetmelikler ile vazifelendirilmiş özel kolluk kuvvetleri statüsünde olduğunu belirtmektedir (Demir, 2019, s. 63). Ancak söz konusu kanun açıklanan genel, özel ve yardımcı nitelikteki idari kolluklar arasındaki ayrımı yansıtmakta yetersiz kalmaktadır. Örneğin, 1982 yılından kurulan Sahil Güvenlik Komutanlığı, polis ve jandarmanın yanında genel kolluk kuvvetleri arasında yer almaktadır. Buradan çıkarılacak sonuç, Türkiye'deki genel kolluk kuvvetleri ETK'nın madde 3'ünde belirtilenden fazladır. Bu noktada birçok mevzuatta kabul edilen genel kolluk kuvvetlerine detaylandırmakta fayda bulunmaktadır.

belirtilmiştir. Türk Ceza Kanunu'nun 257. maddesinde; kamu görevlilerinin görevlerini kötüye kullandıklarında cezai yaptırıma uğrayacakları belirtilmiştir. CMK'nın 160. maddesince Cumhuriyet savcılarında da bu yargılanma ve yaptırımlara yönelik soruşturma açma vazifesi verilmiştir.

1.1.1. Jandarma Genel Komutanlığı

Jandarma, geçmişî Türk devletlerinin kökenine kadar uzanan bir maziye sahip olmakla birlikte, Cumhuriyet dönemi içersindeki hukuki statüsü, görev, yetki, organizasyon yapısı, disiplin ve yönetimi hususlarında kapsamlı bir düzenleme içeren 10 Haziran 1930 tarihindeki 1706 sayılı Jandarma Teşkilatı Kanun ile düzenlenmiş Türkiye'deki en eski genel kolluk yapısıdır. Bu kanun sonrasında bugünkü şeklini de düzenleyen 2803 sayılı Jandarma Teşkilatı, Görev ve Yetkileri Kanunu yürürlüğe girmiş, jandarma teşkilatının görevleri, yetkisi, sorumlulukları ve organizasyonu temel olarak bu mevzuatla düzenlenmiştir.

Jandarma Genel Komutanlığı resmî sitesinde (www.jandarma.gov.tr), kamu düzenini koruma ile emniyet ve asayişin sağlanmasının gözetilmesi hususunda görevli, ayrıca diğer kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde belirtilen görevleri yerine getirmekten sorumlu tutulan bir kolluk kuvveti olarak tanımlanmıştır. Ayrıca geçmiş dönemlerindeki askeri statünün değişimine vurgu yapmak için Jandarma'nın İçişleri Bakanlığı'na bağlı silahlı bir genel kolluk kuvveti olduğu da belirtilmiştir. Ancak; Jandarma teşkilatı görev ve hizmet bakımından İçişleri Bakanlığına bağlı hareket ederken seferberlik ve savaş hâlleri gibi olağanüstü hâl (OHAL) durumlarında Genelkurmay Başkanlığı ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin emrine geçebileceği de belirtilmiştir. Jandarma'nın yapısına geçilmeden önce tarihçesi ve geçmişten günümüze ne tür değişim ve gelişim aşamalarından geçtiğini incelemek, söz konusu yapıyı çalışma içersinde bir karşılaştırma nesnesi olarak ele almak açısından önem arz etmektedir.

1.1.1.1. Tarihçe

Jandarma Genel Komutanlığı'nın kısaca tarihçesine bakıldığında, kolluk yapılanması olarak jandarmanın ilk nüvelerinin atıldığı kabul edilen 1826 öncesinde doğrudan tanımlanan bu veya benzeri bir adla yapılan bir ayırımın olmadığı göze çarpmaktadır. Osmanlı Döneminde, 1826 senesine kadar yeniçeriler aynı zamanda bünyesinde ayırdığı bazı birimlerle kolluk görevlerini ifa etmiş, eyaletlerde padişahın temsilcisi beylerbeyleri, sancaklarda sancak beyleri, kazalarda da kadıların emrindeki 'subaşılar' asayiş ve güvenliği sağlamıştır. Eyaletlerde ise kolluk hizmetlerini yerine getirerek asayiş sağlamak üzere askeri birlikler (serhad kulu, yerli kulu, tımarlı sipahi ve gönüllüler) ayarlanmıştır (www.jandarma.gov.tr). Diğer taraftan 1798'de Napolyon'un Osmanlı ordularını yenerek Mısır'ı işgal etmesi ve Filistin topraklarına dayanması Osmanlı İmparatorluğunun güvenlik ve askeri alanda çağın gerisinde kaldığını, yeniliklere ve gelişmelerden uzak bir yapılanma ile Avrupa devletleri ile boy ölçüşemediğini göstermiş ve yeni reform arayışlarına girmesine vesile olmuştur (Coşkun, 2024, s. 131).

Jandarma'nın temellerinin atıldığı düşünülüyor, 1826 yılında Yeni Çeri Ocağının kaldırılmasına müteakip kurulan Asakir-i Muntazama Mansure, Asakir-i Muntazama Hassa ve Asakir-i Redife askeri organlarının (yeni düzenli ordu) kuruluşuna dayanmaktadır. Bu kuvvetler zamanında Anadolu ve Rumeli'de illerin güvenliğinden ve kamu düzenin sağlanması gayesi ile yapılandırılmışken taşranın güvenliği ise Tımarlı Sipahiler ile sağlanmıştır. Savaş dönemlerinde ordu bünyesinde hareket eden tımarlı sipahiler barış dönemlerinde tımar sistemi içerisinde yaşadıkları kırsal alanda çiftçilik yapmakta ve güvenliği sağlamakla mesul tutulmuştur. 1826 yılına gelindiğinde Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılması ile birlikte tımarlı sipahi sisteminde de boşluklar oluşmuş, 1834 yılında bu boşluklara taşra da asayiş ve güvenliği sağlayacak Asakir-i Redife birlikleri getirilerek revize edilmeye çalışılmıştır (Tıgılı, 2021, s. 17-18).

Jandarma kavramına ilk olarak 1839 tarihli Tanzimat Fermanı'ndan sonra yayınlanan tatbik kararnamelerde rastlanmıştır. Aynı yıl içerisinde bir askeri kolluk tüzüğü olarak Asakir-i Zabtiye Nizannamesi de yürürlüğe girmiş ve bu yıl Jandarma'nın kuruluş yılı olarak anılmıştır. 1846'da tımar sistemini tamamen ardında bırakan Osmanlı İmparatorluğu, bu teşkilatı yönetme ve ülke genelinde yaygınlaştırmaya yönelik zaptiye nizamnamesi yayımlayarak Zaptiye Müşirliğini kurmuştur. Zaptiye teşkilatından da jandarmanın günümüzde kullanılan asıl adına geçiş 1879 yılında gerçekleşmiştir. 1880 yılına gelindiğinde Avrupalı devletlerin kolluk sistemine ayak uydurma gayesi ile Osmanlı İmparatorluğu İngiltere ve Fransa'dan subaylar getirterek Fransız jandarmasını esas almış ve ilk defa Jandarma Nizamnamesi yürürlüğe konmuştur (Coşkun, 2024, s. 133).

Fransız Jandarması denmişken, 1845 yılı itibarı ile Osmanlı döneminde, Jandarma ve polis teşkilatlarının ilk örneklerinin kökenine bakıldığında Fransız modelinden (Paris Örneği) esinlenmeler görülmektedir. Burada, Fransız kolluğundaki bilgi ve beceriler aktarılmış, tüzükler kabul edilmiş ve organizasyon şemaları benimsenmiştir. Bir diğer ifade ile, Fransa ve Osmanlı ilişkileri Paris polisi ve İstanbul polisi teşkilatlarına yansımış, Osmanlının Avrupalı kolluk yapılanması arayışlarına cevap bulunmuştur (Levy, 2009, s. 149).

Osmanlının asayiş sağlamak üzere daha modern bir kolluk kuvveti arayışında Fransız modelinin baz alınmasında bir takım temel etkenler görülmektedir. Öncelikle 18.yy itibarı ile Osmanlının modernizasyon sürecindeki başlı başına Fransız etkisi, kolluk yapılanmalarında da etkisini göstermiştir. Tanzimat dönemi boyunca gerek kültürel gerekse eğitim, idari ve yasal dönüşümlerde Fransa'nın örnek alınması, polis/jandarma teşkilatlarında yapılan dönüşümsel reformların (Paris Modeli) yakından takip edilmesine ve etkilenilmesine vesile olmuştur.

Dönem içerisindeki Fransa'nın jeopolitik önemi ve diğer Avrupalı devletlere göre daha gelişmiş ve köklü polis/jandarma teşkilatlarına sahip olması sadece Osmanlı'nın değil günümüzün birçok gelişmiş Avrupa devletlerinin de dikkatini çekmiş, birçok ülke tarafından örnek alınmıştır (Levy, 2009, s. 161). Nihayetinde 1879 yılında tekrardan revize edilen Osmanlı jandarması, Fransız modelinin de etkisi ile daha çok kırsal bölgelerde asayişin sağlama ile mesul tutulmuştur.

1908'de modernleşmeye giden kuruluş bir sonraki yıl Harbiye Nezaretine bağlanarak Umum Jandarma Kumandanlığı ismini almıştır. Birinci Dünya Savaşı sırasında iç güvenlikten sorumlu olan Jandarma aynı zamanda ülke savunmasına katkı sağlayarak cephelerde (Çanakkale, Kafkaslar, Suriye, Irak vb.) de savaşmıştır. Birinci Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşı sürecinde jandarma teşkilatı oldukça yıpranmış, savaşların sonunda teşkilat, ekipman, personel ve görev yetkinliği hususları açısından yeterli gelemeyen bir yapılanma haline dönüşmesi sonucu ortaya çıkmıştır. Bu ihtiyaç doğrultusunda meclis çalışmaları ile Jandarmanın görev, yetki ve bağlılık durumunda revize işlemleri ve reformsal bir düzenleme yapılmak üzere mevcuttaki dağınık kararnameler birleştirilerek 22 Haziran 1930 tarih ve 1706 sayılı Jandarma Kanunu (2803 sayılı JTGYK'nın kabulüne kadar yürürlükte kalmıştır) ileri sürülmüştür (Tıgılı, 2021, s. 33-34).

Cumhuriyetin ilanından sonra Jandarma teşkilatı içinde benimsenen yenileştirme girişimleri ile, Seyyar Jandarma Birlikleri'nin yanı sıra illerde İl Jandarma Alay Komutanlıkları ve Jandarma Bölge Müfettişlikleri gibi yeni oluşumlar ile teşkilat yapısında yenilikler yapılmıştır. 1937 senesine gelindiğinde Cumhuriyet döneminde jandarmanın yasal dayanağı olarak benimsenmiş Jandarma Teşkilat ve Vazife Nizamnamesi yürürlüğe girmiş, Jandarmanın kamu düzeni ve güvenliği hususunda asayişin sağlanması görevlerine ek olarak cezaevlerinin korunması görevi de eklenmiştir. 1939 senesinde teşkilat yapısında bir değişikliğe daha giden Jandarma bir önceki organizasyon yapısındaki Seyyar Jandarma Birliklerine ek olarak Sabit Jandarma Birlikleri, Jandarma Eğitim Birlikleri ve Okullar da dahil edilerek dört gruptan oluşan yeni bir teşkilat şemasını benimsemiştir. 1956 senesine gelindiğinde Jandarma'nın görev ve sorumluluklarına bir ekleme daha yapılarak Gümrük Umum Kumandanlığı sorumluluğundaki sınır, kıyı ve karasularında asayişin sağlanması ve gümrük bölgelerinde meydana gelen kaçakçılıkla mücadele kapsamında men, takip ve tahkik işlemlerini yürütme vazifeleri de eklenmiştir. Ancak ilerleyen süreçte (21 Mart 2013) bu vazifeler Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na aktarılmıştır (www.jandarma.gov.tr).

1980’li yıllar ile birlikte daha çok terör örgütleri ile yakın mücadele içerisinde olan Jandarma Genel Komutanlığı, ülkemizde toplumun güveni sağlama ve asayiş koruma hususunda büyük başarılar sergilemiştir. Bu dönemin bir önemli gelişmesi de halen günümüzde de yürürlükte olan 10/03/1983 tarihli ve 2803 sayılı ‘Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu’ kabul edilmiştir. 1984 yılı itibari ile Jandarma, ülkenin birçok bölgesinde terör örgütleri ile mücadelede ana rolü üstlenmiştir. 1988 yılında 3497 sayılı Kanun ile kara sınırlarının korunması ve güvenliği görevi TSK’ya bırakmış, 1998 senesinde Uluslararası Jandarmalar ve Askerî Statülü Kolluk Kuvvetleri Birliği’ne (FIEP) ‘*International Association of Gendarmeries and Police Forces with Military Status*’ üye olmuştur. 2010 yılında da Avrupa Jandarma Kuvveti’nde (AJK) ‘*The European Gendarmerie Force*’ (EUROGENDFOR-EGF) gözlemci üye olarak görev almıştır. Son olarak da 2013 yılında sınırların devri tamamıyla Kara Kuvvetleri Komutanlığı’na geçmiştir (www.jandarma.gov.tr).

25/7/2016 tarih ve 668 sayılı KHK ile 10/03/1983 kabul tarih ve 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu’nun (JTGYK) 4. maddesinde değişikliklere gidilmiş ve Jandarma Genel Komutanlığı artık İçişleri Bakanlığı’na bağlanmıştır. 668 sayılı KHK ile bu kanun kapsamında belirtilen ‘askeri bir güvenlik ve kolluk kuvveti’ ibaresi günümüzdeki hali ile ‘genel kolluk kuvveti’ olarak değiştirilmiştir. Yine bir diğer değişiklik de Jandarma Genel Komutanlığı’nın İçişleri Bakanlığı bünyesine alınması, jandarma teşkilatının yapı ve görevlerinde bir takım bazı değişikliklere gidilmiştir. 2016 yılında 668 ve 669) sayılı OHAL KHK’ları ile Jandarma’nın bağlılık durumunda kısmen değişikliğe giderek tamamen sivil idarenin otoritesi altına alınmış (md. 6, KHK-668), ancak, seferberlik ve savaş halinde Genel Kurmay Başkanlığı’nın emri altına gireceği belirtilmiştir (md. 7, KHK-668). Bir diğer husus ise Jandarma personelinin nasıp, rütbe, terfi, aylık, diğer mali ve sosyal haklarına ilişkin düzenlemelerde 27/7/1967 tarih ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu’na tabi olunacağı belirtilmiştir (md. 3, KHK-668). Jandarma bu kapsamda 2018 yılında Suriye’nin kuzeyine yönelik düzenlenen Zeytin Dalı Harekatı’nda da katkı sağlayarak görev almıştır (Jandarma Genel Komutanlığı, 2019).

Jandarmanın tarihçesine ve mevzuat geçmişine bakıldıktan sonra teşkilat yapısı ve organizasyonel durumu hakkında bir değerlendirme yapmakta fayda görülmektedir. Ayrıca, jandarma personelinin nasıl seçildiği, eğitim süreci ve rütbeleri de değerlendirilmelidir. Böylece, İtalya’daki jandarma tipi yapılanma olan Carabinieri ile karşılaştırılması açısından önemli görülmektedir.

ilişkiler, MEBS, komando özel asayiş, teşkilat ve kadro daire başkanlıkları ve komutanlıkları başka bir genel komutan yardımcısı altında yapılandırıldığı görülmektedir.

Şekil 2’de belirtilen karargâh kuruluş şeması içerisinde doğrudan genel komutana bağlı olacak şekilde: Jandarma Asayiş Kolordu Komutanlıkları, 74 İl Jandarma Komutanlığı, personel başkanlığı, denetleme ve değerlendirme başkanlığı, teftiş kurulları başkanlığı, iç denetim başkanlığı, genel sekreterlik ve Jandarma Sahil Güvenlik Akademisi Başkanlığı (İçişleri Bakanlığı’na bağlı, ihtiyaçlar JGK tarafından karşılanıyor) sıralanmıştır. Jandarmanın taşra teşkilatları da doğrudan merkeze bağlı olarak hareket etmektedir. Taşra teşkilatları, asayişin sağlanması, kamu düzeni ve güvenliğinin sağlanması hususunda Jandarma İl ve İlçe Komutanlıklarına ve karakollara göre bölünmekte ve gerekli görülen büyüklüklerde terör ile mücadele gayesi ile Jandarma Komando ve Özel Harekât Birimleri ile donatılmaktadır (Sezer, 2022, s. 13).

Günümüzde Türkiye’nin il ve ilçelerinde benzer ad ile kurulmuş Jandarma Komutanlıkları yer almakta ayrıca ilçe jandarma komutanlıkları sorumlu oldukları alanın kapsamına göre birden fazla karakol sorumluluk bölgelerine ayrılacak şekilde yapılanmaktadır. Sürekli veya geçici olarak belirli bölgelerde kurulmuş karakollar bulundukları bölgedeki kamu düzeni ve güvenliğini sağlayarak gözetim faaliyetlerini yürütmekte kritik ehemmiyete sahip yerlerde birer jandarma asayiş noktası olarak hizmet vermektedir (Coşkun, 2024, s. 138). 2023 yılı JGK Faaliyet Raporuna göre, 81 il ve 863 ilçe Jandarma Komutanlığı Hizmet Binalarının yanı sıra Jandarma Genel Komutanlığı teşkilatının fiziksel yapısı bünyesinde 2.097 adet Jandarma Karakol Komutanlığı Hizmet Binası’nın bulunduğu belirtilmiştir (JGK, 2023, s. 3). 2024 yılı Performans Programı’nın C-Fiziksel Kaynaklar bölümünde de bu sayı aynı şekilde tablolastırılmış, günümüzdeki karakol sayısı net olarak belirtilmemiştir (Jandarma Genel Komutanlığı, 2024, s. 4).

İlçelerdeki Merkez Jandarma Karakol Komutanlıkları ve kritik ehemmiyete sahip beldelerdeki münferit Jandarma Karakol Komutanlıklarının kuruluşu, Jandarma Genel Komutanlığı ve İçişleri Bakanlığı’nın arasındaki koordineli hareket edilen bir süreç ardından gerçekleşmektedir. Bu karakolların kuruluşu ve konuş yerlerini düzenleyen makam İçişleri Bakanlığıdır (Eryılmaz, 2019, s. 84-85). Jandarma karakollarının yerleri belirlenirken yörenin ihtiyaçları, güvenlik birimlerinin koşulları, bölgenin ekonomik durumu, coğrafi şartlar, nüfus, ulaşım zorlukları, yerleşim yerlerinin durumu, gerekli kamu yetkilerinin gözetildiği sosyal ilişki ve kültürel bağlamda önem, vatandaşlara hizmetlerin rahat ulaştırılabilmesi ve kamu düzenini temenni etme amacı güdülerek yerler belirlenmektedir (Sarioğlu, 2022, s. 28).

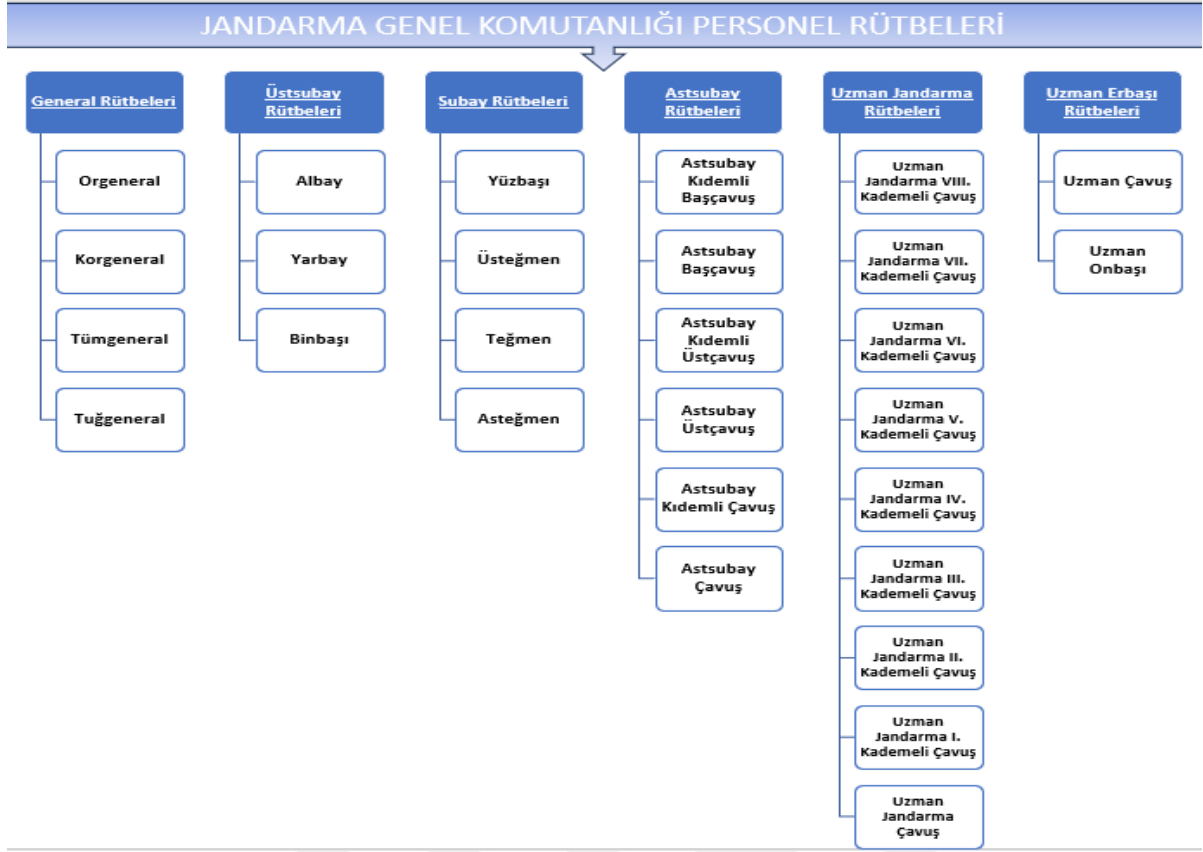
JGK'nın işlevsel yapısına bakıldığında, 81 il ve 863 ilçede konuşlanmış olan İl ve İlçe Jandarma Komutanlıkları üzerinden, belirli başlı mülki, askeri ve adli görevleri ifa ettiği görülmektedir. Bunlar arasında başlıca mülki görevler olarak halkın can, mal ve ırzını koruma; suçları önleme; asayiş, kamu düzeni ve güvenliğini sağlama, kamunun ve kişilerin dokunulmazlıklarını koruma, anayasal hakların kullanılmasına güvenli bir ortam oluşturma, kamu huzurunu ve sükûneti bozan hukuka aykırı faaliyetleri engelleme; yardım talebinde bulunanlara ve korunmaya muhtaç kesimlere yardım etme; kaçakçılığa engel olma; ceza infaz kurumlarının dış mekan korunmasını sağlama, tutuklu ve hükümlü kişilerin sevk ve nakliye süreçlerini muhafaza etme; trafik hizmetlerini yürüterek yetki alanları içerisindeki trafik kazaları ile ilgili işlemleri yürütmek yer almaktadır. Olağanüstü hâl ve durumlarda, afetlerde, seferberlik ve savaş gibi durumlarda da jandarma askeri ve adli ve mülki görevlerini ifa etmektedir. İl ve İlçe Jandarma Komutanlıkları tarafından yürütülen hizmetlerin bir diğer örneği de ateşli silahlar, av tüfekleri, bıçaklar ve diğer aletlere ilişkin izin, lisans ve denetim faaliyetleri gerçekleştirmeleridir. Umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde genel güvenlik ve asayişin sağlanmasına yönelik denetimler gerçekleştirir ve mevzuata ve kanunlara aykırı hareket edilen durumlarda gereğinin yapılması üzerine mülki amire bildirirler. İzinsiz ve ruhsatsız açılan işyerleri veya kurallara uymayan işyerleri hakkında bu denetleme ve mülki amire raporlama faaliyetleri yürütürler. Mesken içerisinde ve dışında gece yarısı itibari ile gürültü yaparak halkın huzurunu bozacak girişimleri engeller, yasağa aykırı hareket edenleri kanun hükümlerince cezalandırılmaktadır. İl ve İlçe Jandarma Komutanlıklarının yürüttüğü adli görevler arasında suçlu ve suçu ortaya çıkarma, suçlar ve suçlu hakkında deliller ve bilgiler toplayarak bunları muhafaza etme (diğer kolluk kuvvetleri ile de iş birliği yaparak), işlenen suçlara yönelik ceza muhakemesinin ilgili mevzuatında belirtilen adli hizmetleri ifa etme, Cumhuriyet savcısının direktifleri ile soruşturma işlemlerini yürütme gibi hizmetler sıralanabilmektedir (T.C. Ankara Valiliği, Erişim Tarihi: 15/09/2024).

İşlevsel yapı ve birimler, unsurlar, timler incelenmeye devam edildiğinde, Jandarma Genel Komutanlığı bünyesindeki jandarma personelinin birer adli kolluk görevlileri olarak çeşitli birliklerde hareket ettiği görülmektedir. Personelin içerisinde bulunduğu birimlere Asayiş Timleri, Olay Yeri İnceleme Timleri, Kriminal Daire Başkanlığı, Terörle Mücadele Birimleri Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Birimleri, Jandarma Cezaevi Birlikleri örnek verilebilir (Kocaman, 2017, s. 35-36).

JGK'nın bünyesinde çeşitli görevlerde uzmanlaşmış birlikler ve timler mevcuttur. Bunlara örnek olarak, her türlü patlayıcı nitelikteki maddeye müdahale kabiliyetinde uzmanlaşmış personelden oluşan Patlayıcı Madde İmha Timleri (PAMİT), halkın güvenliğini

sağlamakta Jandarma personeline yardımcı birer unsur olarak atların ve köpeklerin eğitildiği Jandarma At Köpek Eğitim Merkezi (JAKEM), bünyesinde birçok hususta özel eğitimler ile uzmanlaşmış, üstün ve zorlu görevlerde kilit rol oynayan, dönemin en iyi teçhizatlar ile donatılmış personeli barındıran Jandarma Özel Asayiş Komutanlığı (JÖAK): Jandarma Komando Operasyon Tabur Komutanlığı (JOPER) ‘Özel Operasyon Timleri, Keskin Nişancı Timi ile Patlayıcı Tespit ve İmha Kısmı’, Jandarma Komando Arama Kurtarma Tabur Komutanlığı (JAK) ‘Afet Arama Kurtarma Bölükleri ile Dağcılık, Sualtı ve Köpekli Arama Kurtarma Timlerinden oluşan Özel Arama Kurtarma Bölüğü’, hava sahasında etkin rol oynayarak Jandarmanın göklerdeki gücünü temsil eden Jandarma Havacılık Başkanlığı, özellikle başta trafik olmak üzere halka açık alanlarda denetimler ile kamu güvenliğini sağlamak üzere Jandarma Motosikletli Asayiş Timleri, doğal afetlerde kurtarma ve uyuşturucu-patlayıcı maddelerin aranması gibi faaliyetlerde jandarma personeline yardımcı olmak üzere özel olarak eğitilmiş köpeklerden oluşan Jandarma Köpek Timleri, jandarmanın iç sular, ada ve adacıklarda belirli denetimleri (kaçakçılık, avcılık, kültür ve tabiat varlıklarının korunması hususlarında) sürdürmek ve asayişi sağlamakla görevli Jandarma Asayiş Bot Komutanlıkları, başta turizm bölgelerinde kendilerini göstermekle birlikte törenler, müzeler ve halka açık gösterilerde yer alan Atlı Jandarma Bölükleri yer almaktadır (www.jandarma.gov.tr).

Jandarmanın teşkilatlanma ve organizasyonel yapısı incelendikten sonra personel sistemi içerisindeki birkaç hususa bakmakta fayda görülmektedir. Bu çalışmada sınırlandırılan ve karşılaştırılmak istenen personelin rakamsal değerleri, eğitim süreçleri, hangi mülakat aşamalarından geçtikleri, ne tür kriterlere tabi tutuldukları, rütbe ve sınıflarına bakmakta fayda görülmektedir. Jandarma Genel Komutanlığı’nda rütbeler şu şekildedir:

Şekil 3: Jandarma Genel Komutanlığı Rütbeleri (Kaynak: <https://www.jandarma.gov.tr/rutbeler>).

Şekil 3'te görüldüğü üzere Jandarma Genel Komutanlığı'ndaki personel rütbeleri general, üstsubay ve subay, astsubay, uzman jandarma ve uzman erbaş grupları altında bölünmüş kıdemli ve kademeli, alt ve üst rütbelere oluşmaktadır. 2021 yılını baz alan sayıştay raporunda JGK'nın personel sayısı 192.978 olarak belirtilmiştir (Sayıştay Başkanlığı, 2022). JGK 2023 yılı Faaliyet Raporu verilerine göre bu sayı 198.317'ye yükselmiş ve personel dağılımı 6.316 Subay, 1.495 Yedek Subay, 39.217 Astsubay, 12.555 Uzman Jandarma, 119.791 Uzman Erbaş, 15.751 Erbaş/Er, 2.618 Devlet Memuru ve 574 İşçiden oluşmaktadır (JGK, 2023, s. 13). Bu personel sayısını Türkiye nüfusuna oranladığımızda sonuç 0,002 çıkmaktadır. 2024 yılı JGK Performans Programı raporuna göre mevcut personelin %3'ü subaylardan, %1'i yedek subaylardan, %26'sı astsubay ve uzman jandarmalardan, %60'ı uzman erbaşlardan, %2'si memur ve işçilerden, %8'i de erbaş/erlerden oluşmaktadır. Teşkilat bünyesindeki 278 subay, 2635 astsubay, 1308 memur ve işçi kadın olup kurum personel temininde asgari %10'luk kısmı kadınlara ayırmaktadır (JGK, 2024).

Komutanlıkça gerekli görülen subay, astsubay ve diğer personel ihtiyacı 669 sayılı KHK ile 31 Temmuz 2016 tarihinde kurulan İçişleri Bakanlığı'na bağlı Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi (JSGA) üzerinden sağlanmaktadır. Akademi bünyesindeki Fakülte, Subay

Eğitim Merkezi (SUEM), Astsubay Eğitim Merkezi (ASEM) ve Jandarma Astsubay Meslek Yüksekokulları (JAMYO) ihtiyaç durulan personelin temel eğitimlerinin verildiği birimlerdir. Jandarma Teşkilatı personeli teminini genel olarak 27/7/1967 tarihli 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 4678 sayılı TSK İstihdam edilecek Sözleşmeli Subaylar ve Astsubaylar Hakkındaki Kanunu, 28/5/1988 kabul tarihli 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanunu ¹⁴ ve 18/3/1986 kabul tarihli 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu'na binaen gerçekleştirilir. Personelin hakkındaki bütün özlük işleri, nasıp ve terfi, aylık ve diğer mali ve sosyal hakları JTGYK madde 13'te statü ve rütbelerine göre belirlenen kanuna göre hareket edileceği belirtilmiştir. Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi'nin 'Subay Eğitim Merkezi Öğrenci Adaylığı Hakkında' ve 'Astsubay Eğitim Merkezi Öğrenci Adaylığı Hakkında' bölümleri üzerinden adaylara yönelik bilgilendirmelerden anlaşılağı üzere (www.jsqa.edu.tr), Jandarma olmak isteyen kişilerde ortak aranan şartlar arasında, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak, adli sicilini temiz olması, ilanda belirtilen yaş (üst sınır: ön lisans mezunu 26, lisans 28) ve eğitim düzeyine sahip olmak gerekir. SUEM'de eğitim 2 yıl sürmektedir, SUEM'e kabul için adaylardan KPSS puanına ek olarak ALES puanı da istenmektedir. Adaylar bu puanlarına göre sıralanarak ön sağlık ve kontrolleri müteakiben fiziki yeterlilik ve sözlü mülakatlarda davet edilir. Mülakatlar ardından Sağlık Kurulu Raporlarını alan adaylar SUEM'e kayıt için hak kazanır ve süreç intibak eğitimi ile başlar. ASEM için de benzer işleyen süreçte ilk fark adaylardan ALES puanı istenmemesi ve ASEM kursunun 1 yılda bitmesidir. ASEM'de en az ön lisans mezunu olmak şartı varken SUEM'de lisans mezuniyeti şartı aranmaktadır. JAMYO'ya alımlardaki en belirgin farklar ise eğitimin 4 yıl sürmesi, adayların lise mezun ve YKS sınavından yeterli puan almış olması gerektiğidir. Jandarma Genel Komutanlığı'nın bünyesine alacağı sözleşmeli Uzman Erbaş personeli için aranan ön şartlar ise, KPSS puanı, lise mezuniyeti (bazı branşlara ait meslek grupları için ortaokulda yeterli), 20-27 yaş aralığında olunması yer almaktadır.

Jandarmanın personel sistemi içerisindeki karşılaştırmaya değer görülen hususlara değindikten sonra İtalyan Carabinieri'si ile ne tür farklılıkları ve benzerlikleri olduğunu değerlendirmek için görev, yetki ve sorumluluk sahasına bakılmalıdır.

1.1.1.3. Görev, Yetki Dağılımı ve Sorumluluk Sahası

Jandarmalar kamu düzeni ve güvenliğini, emniyet ve asayişini sağlamak amacıyla 2803 sayılı JTGYK ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunlarında belirtilen bütün güvenlik

¹⁴ 2012 yılından itibaren bu statüde personel temin edilmesine son verilmiştir.

tedbirlerini almak ile yetkili kılınmıştır. Ayrıca, Jandarmanın görev ve yetkileri polisinkine benzer şekilde 10/3/1983 kabul tarihli 2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu, 4/7/1934 kabul tarihli 2559 sayılı Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu, 4/12/2004 kabul tarihli 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu, 21/3/2007 tarihli 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu, 12/4/1991 kabul tarihli 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu ve 10/6/1949 kabul tarihli 5442 sayılı İl İdaresi Kanununca belirlenmiştir (Eşmeli, 2023, s. 90).

JTGYK madde 10'da (İkinci Bölüm, 'Jandarmanın görev ve sorumluluk alanı' başlığı altında) belirtildiği üzere Jandarma, kırsal bölgelerde ve belediye sınırı dışında kalan alanlarda güvenlik ve asayiş sağlayarak devletin otoritesini temsil ederken bunların yanı sıra trafik düzeni, sınır güvenliği ve terörle mücadelede de etkin bir şekilde yer almaktadır. Maddenin devamında polis teşkilatı yapılanmalarının mevcudiyetinde bir noksanlık olması durumunda belediye sınırları içerisinde de jandarma yetkili kılınmıştır. Bir diğer ifade ile ilçelerde görev ve sorumluluk sahası karakol bölgesine göre ayrılabilmekte, adli kolluk faaliyetleri karakollar ve jandarma komutanlıkları tarafından yerine getirilebilmektedir (Çolak, 1998, s. 87). Ayrıca, İçişleri Bakanının gerekli görmesi halinde bir yerin (il/ilçe) tamamını polis ya da jandarmanın görev ve sorumluluk bölgesi olarak ilan edebileceği belirtilmektedir. İl ve ilçelerdeki polis ve jandarmanın sorumluluk sahasının belirlenmesinde ildeki valinin başkanlık ettiği (yada görevlendirdiği vali yardımcısı) ve ilçedeki kaymakam ile emniyet ve jandarma temsilcilerinin de katıldığı bir komisyon tarafından belirleneceği bildirilmiştir.

Jandarmanın görevleri ile alakalı mevzuata daha detaylı bakıldığında, esas olarak Jandarma'nın görevleri mülki, adli ve askeri olmak üzere 3'e ayrıldığı görülmektedir. JTGYK 7. Madde'sinde mülki görevler ile tıpkı diğer kolluk kuvvetlerinin de ortak sorumluluğu olan kamu düzeninin, koruma ve kollamaya yönelik emniyet ve asayişin sağlanması kastedilmektedir. Bir diğer ortak görev olarak kaçakçılık ile mücadele kapsamında men, takip ve tahkik faaliyetlerinin yürütülmesinden sorumlu tutulmuştur. Ayrıca yine bir önleyici kolluk görevi olarak suç işlenmesine yönelik girişimlerin önlenmesi maksadı ile tedbirlerin alınması ve uygulamaya yönelik gerekli görülen adımların atılmasında da vazifelendirilmiştir. Ceza infaz kurumları ve tutukevlerinin dış korumasında da Jandarma vazifelendirilmiştir. Mülki görevler kapsamına adli ve askeri görevleri dışında kalan diğer kanun ve yönetmeliklerin öngördüğü görevlerin icrası ve bunlardan kaynaklı yerine getirilmesi istenen emirlerin ifasına yönelik bütün görevler dahil edilmiştir. Jandarma'nın Adli görevi olarak, kanunlarda öngörülen suç işlendikten sonra yerine getirilmesi gereken adli hizmetlerin ve faaliyetlerin ifası kastedilmektedir (Jandarma Genel Komutanlığı, 2019).

JTGYY'nın 7. maddesinde, jandarmanın işlenen suçlara müteakip kanunlar ile belirtilen işlemleri ve hizmetleri yürütmek ile görevlendirilmiştir. Aynı madde, idari kolluk görevleri arasında kaçakçılığı önleme, takip etme ve araştırma, suçların işlenmesine mâni olma gayesi ile gerekli tedbirleri alma, ceza infaz kurumlarının dış korunmasını sağlama görevleri ile işlenen suça müteakip gerekli soruşturma faaliyetlerini yürüterek suçun aydınlatılması ve failin tespitine yönelik hizmetlerin yerine getirilmesi ile Cumhuriyet savcısının talimatlarını uygulamak üzere adli vazifeleri ifa etmelerini belirtmiştir (Eşmeli, 2023, s. 88).

JTGYY'nin 38, 39 ve 40. maddeleri (Üçüncü Bölüm, 'Adli görevlerin esasları' başlığı altında) jandarmanın adli görevlerinden bahsederken suçları arama, bir ihbara gerek duymadan istihbarat tekniklerini kullanarak suçlu ve suçu ortaya çıkarma; suç olaylarını aydınlatma, adli makamların konuya müdahil olması sürecinde gerekli seri önlemleri alma, bu emvalde suç ve suçlu hakkında delilleri toplama ve muhafaza etme; düzenlenen belge, delil, suçun sanığı ve ilgili kişileri alakalı Cumhuriyet Savcılığına veya yetkili makamlara kanun ve yönetmeliklerde belirtilen hususlara dikkat ederek ulaştırma; Cumhuriyet Savcısı veya yetkili adli makamlar tarafında talep edilen soruşturma ve bilgilendirme faaliyetlerini kanun ve yönetmelikler çerçevesinde yerine getirmek gibi sorumluluklar ile vazifelendirilmiştir. Bir diğer ifade ile Jandarma adli görevlerinde savcı ve sulh hakimine bağlı hareket etmektedir. Bu bağlılık görev süresince geçerli olup, görev dışında hüküm sonlanmaktadır.

Madde 41'de (Dördüncü Bölüm, 'Askeri görevler' başlığı altında) askeri olarak ise kanunlarda ve Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi tarafından belirtilen askeri hizmetlerin yerine getirilmesi (seferberlik, sıkıyönetim, savaş ve OHAL gibi durumlarda TSK bünyesinde hareket etme) ile görevlendirilmiştir. JTGY 131-141 maddeleri arasında ayrıca jandarmanın askeri görevleri olarak garnizon komutanlığı görevleri; askeri inzibat olarak görevler; askere alınacak kişilerin çağırılması ve toplanmasına dair işlemlerin yürütülmesi; askerlik hizmetini belgeleyemeyenleri ilgili askerlik şubelerine teslim etme; yoklama kaçağı, bakaya, firar ve hava değişimi sürelerini aşan kişilerin takip etme, yakalama ve sev işlemlerini yerine getirme; askeri güvenlik ve yasaklı bölgelerde ifa edilen görevler; geri bölge savunması gibi vazifelerden bahsedilmiştir (Kara, 2016, s. 258-259).

Günümüzde Doğu ve Güneydoğu bölgelerinde sınır ve hudutların korunması ve gözetilmesi görevini de Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na devretmiş olan Jandarma, 2013 senesine kadar askeri görevlerini ifa etmek üzere İran ve Irak ülkeleri ile komşu sınırlarımızı koruma ve gözetleme görevlerinde bulunmuştur. Aynı şekilde idari kolluk görevlisi olarak da suç işlenmesinden öncesinde yerine getirdiği hizmetlerde yine mülki görevleri arasında sayılabilecek trafik kontrolü ve denetimi vazifesini yerine getirirken hem adli kolluk (kontrol

esnasında işlediği suçtan ötürü aranan kişilerin tespiti yoluyla) hem de idari kolluk olarak hareket eder. Jandarma personelinin birer adli kolluk görevlisi olarak yerine getirmesi gerektiği bir diğer hizmet de acele tedbirler alması gerektiğidir. Jandarma personeli alınması gereken bu tedbirleri CMK- 164. madde kapsamında suçluların ve suçun aranması ile soruşturulması gibi faaliyetleri Cumhuriyet savcılarının direktifleri altında gerçekleştirirler (Kocaman, 2017, s. 80).

Jandarma teşkilatının kuruluşu, tarihçesi, mevzuatı, organizasyonel yapısı, personel sistemi, görev, yetki ve sorumluluk sahasına değinildikten sonra Türkiye’deki bir diğer genel kolluk kuvveti olan Sahil Güvenlik teşkilatına değinilmelidir.

1.1.2. Sahil Güvenlik Komutanlığı

Mevcutta İçişleri Bakanlığı’na bağlı Sahil Güvenlik Komutanlığı, Türkiye’deki genel kolluk kuvvetlerinden birisi olarak adli ve idari kolluk hizmetlerini yerine getirmek üzere hareket etmektedir. Sahil Güvenlik Komutanlığı kolluk kuvveti incelenirken önce geçmişten günümüze gelişiminin ele alındığı tarihçesi ve yürürlükteki esas alınan mevzuatın tarihsel gelişimine değinilmiş, ardından da komutanlığın teşkilatlanması, organizasyonel yapısı, personel yapısı, yürütülen görev ve hizmetler ile personelin sorumluluk ve yetkili olduğu saha ele alınmıştır.

1.1.2.1. Tarihçe

Sahil Güvenlik Komutanlığı’nın kuruluşunun ilk adımları 19. yüzyılın ikinci yarısına kadar gitmektedir. Dönem içerisinde Avrupa’daki Sanayi Devrimi ve sonrasında üretim ve uluslararası ticaretteki yoğun gelişmeler yaşanmış ve bunların büyük etkilerinden birisi de ülkelerin gümrük sınırlarında hissedilmiştir. Ülkelerin gündemine oturan gümrük sorunları ve kaçakçılık ile mücadele hususunda Osmanlı İmparatorluğu döneminde eşyanın cinsine ve gümrük faaliyetlerinin yürütüleceği lokasyona göre farklı isimler verilmiştir. Ana karada bulunan gümrüklere Kara Gümrükleri, sınır ve hudutlardakilere Hudut Gümrükleri ve son olarak da deniz kıyısındakilere de Sahil Gümrükleri şeklinde isimlendirme uygun görülmüştür. Bu dönemde devletin gelir kaynaklarından önemli bir bölümünü oluşturan gümrük vergilerinin toplanması usullerine ilişkin sorunlar çıkmıştır. Mal sahipleri bu zorluklar karşısında yasadışı yöntemlere yönelmiş, devleti zarara uğratarak gelirden mahrum bırakmıştır. Sahil Gümrüklerinde iç ticaret mallarına ek olarak dış ticaret malları da dolaşım içerisinde yer almıştır. Dönem içerisindeki Hazine’ye bağlı birbirinden bir haber Taşra Gümrük İdareleri tarafından yürütülen kaçakçılık ile mücadele, Anadolu yarımadasının kıyı kesimlerini koruma faaliyetleri, yapısal bütünlük ve iletişim eksikliği kaynaklı etkin ve verimli bir şekilde

yürütülememiştir. Bu duruma bir çözüm olarak 1859 yılında mevcut kuruluşlar olan Taşra Gümrük İdareleri, 1861 yılında Rüsumat Emaneti olarak yeniden adlandırılan İstanbul Emtia Gümrük Eminliği'ne bağlanmıştır (T.C. Sahil Güvenlik Komutanlığı, 2013, s. 25).

1861 yılı içerisindeki bir diğer değişiklik ise Tanzimat Dönemi gelişmeleri arasındaki Osmanlı İmparatorluğu ve diğer ülkeler arası ticaret anlaşmaları ve gümrük vergilerindeki artışlar yine mal sahiplerini gümrük kaçakçılığına yöneltmiş ve olaylarda artışlar yaşanmıştır. Çözüm arayışı içerisinde olan yetkililer kaçakçılık ile mücadelenin daha verimli bir şekilde ele alınması gayesi ile Rüsumat Emaneti'ne bağlı bir Gümrük Muhafaza Teşkilatı kurmayı uygun görmüştür. İlerleyen süreçte 1886 yılı itibari ile deniz hudutları özelinde güvenlik ve sahil muhafazanın sağlanmasına yönelik Jandarma Teşkilatlarına bağlı Kordon Bölükleri kurulmuştur (Özaltın, 2024, s. 34).

Cumhuriyetin ilk yıllarında yine kaçakçılık ile mücadele ve gümrük kontrol ve denetimlerinin sıkılaştırılmasına yönelik birtakım kanunlar benimsenmiştir. Bunlar ile birlikte gümrük vergileri arttırılmış ve yine kaçakçılık olayları güneyde sınırlarında daha yoğun olmak üzere artışlar görülmüştür. Bu sorunlara odaklanılarak hem deniz yolunda hem de gümrük sınırlarında hizmetlerin daha iyi yürütülebilmesi için 27 Temmuz 1931 tarihinde 1841 sayılı kanun ile yarı askeri hüviyeti olan 1932 yılında 1917 sayılı kanun ile Genel Kurmay Başkanlığı'na bağlı Gümrük Muhafaza Umum Kumandanlığı kurulmuştur. Bu kuruluş ile birlikte aynı zamanda denizde yaşanan kaçakçılığın takibi ve önlenmesine yönelik girişimler benimsenmiş karasularında güvenliğin sağlanmasına odaklanılmıştır. 1936 senesine gelindiğinde bu kuruluş bünyesindeki deniz teşkilatına 3015 sayılı kanun ile tamamıyla askeri statü kazandırılarak karasuların emniyeti ve asayışı bu organizasyonun temel görevi haline getirilmiştir. Bu kumandanlık 1956 yılına kadar deniz hudutlarındaki görevi ve personelinin eğitimi bakımından Genelkurmay Başkanlığına bağlı iken diğer taraftan görev yönünden Gümrük ve Tekel Bakanlığına bağlı hizmetlerini yürütmüştür. 16 Temmuz 1956 tarihinde yürürlüğe giren 6815 sayılı kanun ile Gümrük Muhafaza ve Umum Kumandanlığı devre dışı bırakılarak görevleri İçişleri Bakanlığı'na devredilerek Jandarma Genel Komutanlığı'nın emrine bırakılmıştır. Akabinde Jandarma Genel Komutanlığı bünyesinde Jandarma Deniz Bölge Komutanlıkları kurularak (İstanbul, İzmir, Mersin ve Samsun şehirlerinde) Genel Komutanlık Karargahına Deniz Şube Müdürlüğü eklenmiştir (T.C. Sahil Güvenlik Komutanlığı, 2013, s. 25).

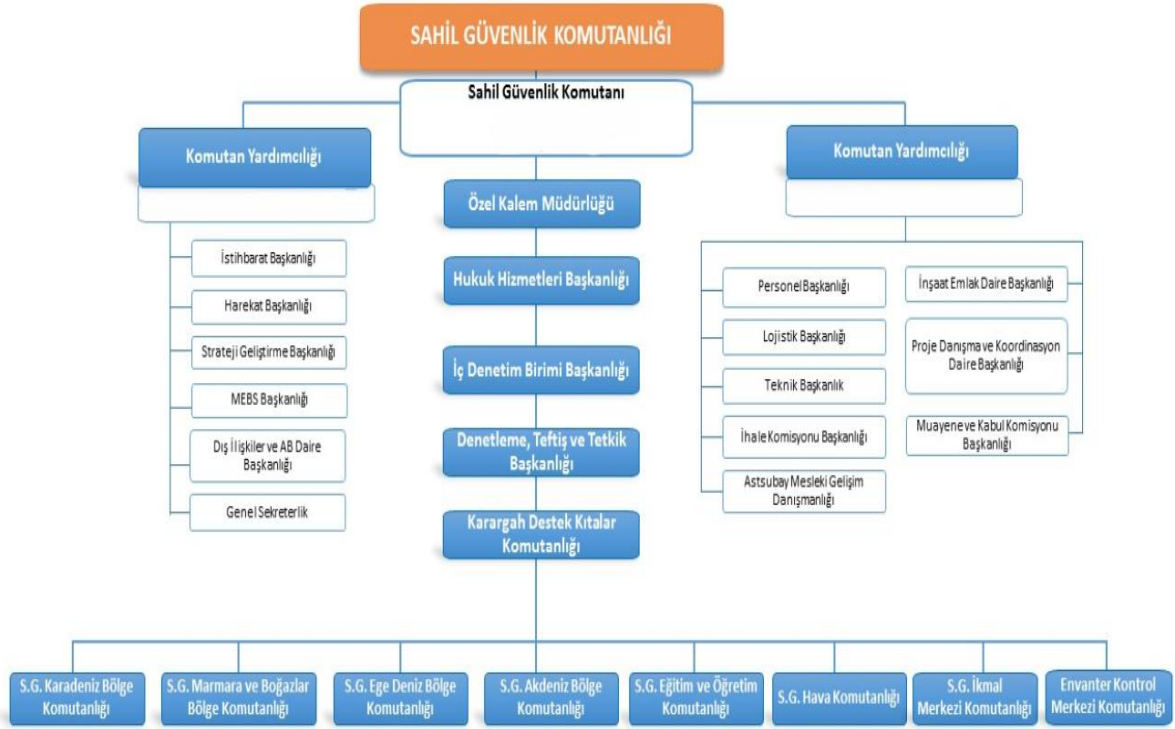
Günümüz Sahil Güvenlik Komutanlığının kuruluşu, 1980'li yıllara gelindiğinde 13 Temmuz 1982 tarihli Resmî Gazetede yayınlanan 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununun kabul edilmesi ile gerçekleşmiştir. 2692 sayılı kanun ile Sahil Güvenlik

Komutanlığı silahlı bir genel kolluk birimi olarak anılmıştır (Karaman, 2023, s. 28). Böylece Jandarma Genel Komutanlığı bünyesindeki Deniz Bölge Komutanlıkları Sahil Güvenlik Komutanlığına aktarılmış, isimleri de değiştirilerek Sahil Güvenlik Karadeniz, Ege Deniz ve Akdeniz Komutanlıkları olarak yeniden yapılandırılmıştır. Sahil Güvenlik Komutanlığı'nın ana karargâh merkezi 1983'ten beri Ankara'da (2006'da yine Ankara içi yeni bir binaya taşınmıştır) bulunmaktadır. 1 Ocak 1985 itibari ile de Sahil Güvenlik Komutanlığı Jandarma Genel Komutanlığı bünyesinden çıkarılıp görev ve hizmet bakımından İçişleri Bakanlığına bağlanmış, Türk Silahlı Kuvvetlerini kadro ve kuruluşuna dahil edilmiş, olağanüstü haller ve savaş durumlarında da Deniz Kuvvetleri Komutanlığı emri altına girecek bir silahlı kolluk (güvenlik kuvveti) olarak tasnif edilmiştir. Sahil Güvenlik Komutanlığı'nın sorumluluk ve yetki sahası olarak başta iç sularımız olan Marmara Denizi, İstanbul ve Çanakkale Boğazları gibi alanlarda, limanlar ve körfezlerde, ülkemiz sahillerinde, münhasır ekonomik havzada ve ulusal uluslararası normlara uygun egemenliği ve denetimi ülkemize ait karasularımız içerisinde sorumlu kılınmıştır (T.C. Sahil Güvenlik Komutanlığı, 2013, s. 26).

1993 senesinde bir kez daha değişikliğe giden Sahil Güvenlik Komutanlığı ana ast komutanlıkları ve bölge komutanlıkları isimlerini Sahil Güvenlik Karadeniz Bölge Komutanlığı, Sahil Güvenlik Akdeniz Bölge Komutanlığı, Sahil Güvenlik Marmara ve Boğazlar Bölge Komutanlığı, Sahil Güvenlik Ege Deniz Bölge Komutanlığı olarak değiştirmiştir. 18 Haziran 2003 tarih ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu ile personel ihtiyaçlarının karşılanması ve görev etkinliğinin arttırılmasına yönelik değişikliğe gitmiştir. Bu kanun değişikliği ile Sahil Güvenlik Komutanlığı tıpkı Jandarma Genel Komutanlığı ve Türk Silahlı Kuvvetleri'nin diğer Kara, Deniz ve Hava kuvvet komutanlıkları gibi ayrı müstakil bir yapı haline bürünmüştür. 25 Temmuz 2016 tarih ve 668 sayılı kanun ile tıpkı Jandarma Genel Komutanlığı gibi silahlı bir kolluk kuvveti olarak İçişleri Bakanlığına bağlanmıştır (T.C. İçişleri Bakanlığı Sahil Güvenlik Komutanlığı, 2022). 15 Ağustos 2024 itibari ile Sahil Güvenlik Komutanı'na 'Koramiral' kadrosu verilmiştir (www.sg.gov.tr).

Tarihçesi ve güncel mevzuatı hakkında bilgi verilen Sahil Güvenlik Komutanlığı'nın organizasyonel yapısı ve personel sistemine de değinilmelidir. Karşılaştırma bölümünde İtalyan Sahil Güvenliğinden organizasyonel yapı ve personel yapısı bakımından ne tür farklılıkları olduğu dair çıkarım yapabilmek açısından bu bölüme önem atfedilmiştir. Böylece, karşılaştırma bölümü içerisinde farklılıkların yanı sıra her iki ülkenin benzer sorumluluk sahasında yetkilendirilmiş Sahil Güvenlik kuvvetleri arasındaki benzerlikler de gözler önüne serilmiştir.

1.1.2.2. Organizasyonel Yapı ve Personel Yapısı

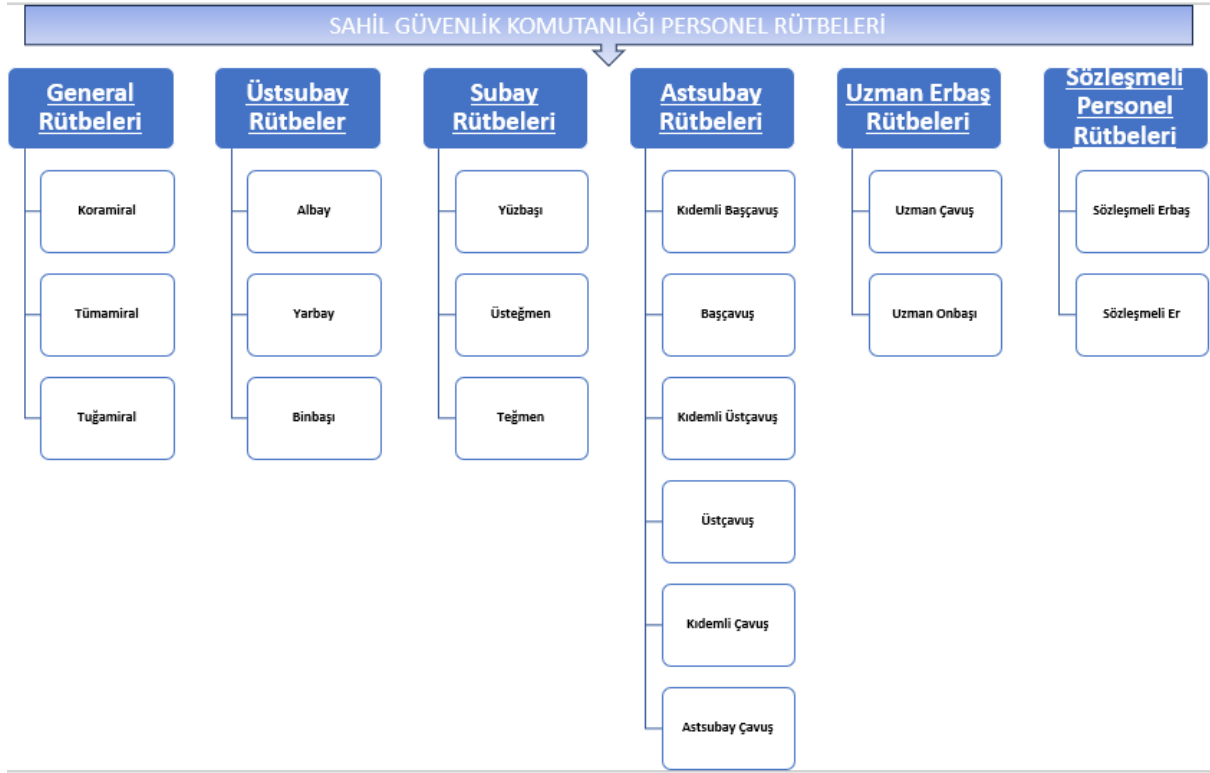

Şekil 4: Sahil Güvenlik Komutanlığı Teşkilat Şeması (Kaynak: <https://www.sg.gov.tr/teskilat-semasi>).

21/1/2017 tarihinde Resmî Gazetede yayınlanan 29995 sayılı ‘Sahil Güvenlik Komutanlığı Teşkilat, Görev ve Yetkileri Yönetmeliği’ 5. madde de Sahil Güvenlik Komutanlığı’nın merkez ve taşra teşkilatlarından oluştuğu belirtilmiştir. Sahil Güvenlik Komutanlığı karargâh kuruluş şemasının yer verildiği Şekil 4’ten anlaşılabacağı üzere, merkezi karargâh organizasyonunda ‘Sahil Güvenlik Komutanı, 2 Komutan Yardımcılığı, 14 Başkanlık/Birim ile 6 Müstakil Daire Başkanlığı/Birim bulunmaktadır. İdari olarak Başkanlıklar/Birimler Komutan Yardımcılarına, Müstakil Daire Başkanlıkları/Birimler ise doğrudan Sahil Güvenlik Komutanına bağlıdır (Sahil Güvenlik Komutanlığı, 2021, s. 23-24). Komutanlığın organizasyonel yapısı beraberinde fonksiyonel yapısı gözlemlendiğinde ise, Genel Komutan Yardımcılarına bağlı başkanlıklar: İstihbarat Başkanlığı, Harekât Başkanlığı, Strateji Geliştirme Başkanlığı, MEBS Başkanlığı, Dış İlişkiler ve AB Daire Başkanlığı, Genel Sekreterlik bir genel komutan yardımcısında; Personel Başkanlığı, Lojistik Başkanlığı, Teknik Başkanlık, İhale Komisyonu Başkanlığı, Astsubay Mesleki Gelişim Danışmanlığı, İnşaat Emlak Daire Başkanlığı, Proje Danışma ve Koordinasyon Daire Başkanlığı, Muayene ve Kabul Komisyonu Başkanlığı ise bir diğer genel komutan yardımcısına bağlı olarak yapılandırıldığı görülmektedir.

Şekil 4'te gösterilen komutan yardımcılar dışında doğrudan Sahil Güvenlik Komutanı'na bağlı olarak teşkilatlandırılanlar ise; Hukuk Hizmetleri Başkanlığı, İç Denetim Birimi Başkanlığı, Denetleme-Teftiş ve Tetkik Başkanlığı, Özel Kalem Müdürlüğü, Karargâh Destek Kıtalar Komutanlığı'dır. Komutanlığın işlevsel yapısında ise, fonksiyonel yapıda belirtilen idari birimlerin, kendi birimleri ile alakalı operasyonel faaliyetlerini yürüttükleri söylenebilmektedir. Taşra Teşkilatı ise Kolluk Destek Tim Komutanlıkları, Bölge, Grup ve Karakol Komutanlıklarından oluşmaktadır (Demir, 2019, s. 70). Taşra teşkilatını oluşturan Bölge Komutanlıkları İstanbul, İzmir, Mersin ve Samsun merkezli konuşlandırılmıştır. Bu 12 Grup ve Hava Komutanlıkları, Bölge Komutanlıklarına bağlanmıştır. Taşra teşkilatı kapsamına girmeyip Bölge, Grup ve Karakol Komutanlıklarına bağlanan yüzer unsurlar 69 üs ve liman üzerinde konuşlandırılmıştır (Sahil Güvenlik Komutanlığı, 2021, s. 24). "Sahil Güvenlik Komutanlığı'nın teşkilatlanma yapısı içerisinde görevlerini yerine getirmek üzere '4 Bölge Komutanlığı, 12 Grup Komutanlığı, Hava Komutanlığı ile yüzer ve uçar unsurlarda görev yapan subay, astsubay, uzman erbaş, erbaş ve erler ile ifa etmektedir (Karaca, 2016, s. 54)."

Sahil Güvenlik Komutanlığı'nın teşkilatlanma ve organizasyonel yapısı incelendikten sonra personel sistemi içerisindeki birkaç hususa bakmakta fayda görülmektedir. Bu çalışmada sınırlandırılan ve İtalya'daki yapılanma ile karşılaştırılmak istenen personelin eğitim süreçleri, hangi mülakat aşamalarından geçtikleri, ne tür kriterlere tabi tutuldukları, rütbe ve sınıfları önemli olarak değerlendirilmektedir. Sahil Güvenlik Komutanlığı'nda rütbelere ve sınıflar şu şekildedir:

Şekil 5: Sahil Güvenlik Komutanlığı Rütbeleri (Kaynak: <https://www.sg.gov.tr/rutbeler>).

Şekil 5’te belirtildiği üzere, Sahil Güvenlik Komutanlığı’ndaki personel rütbeleri subay, astsubay ve uzman erbaş olmak üzere üç temel sınıfa bölünmüştür. 2020 yılı sayıştay raporuna göre toplam personel sayısı 7.236 olup yaklaşık olarak bütün personelin %9’i subay, %25’i astsubay, %45’i uzman erbaş, %3’ü sözleşmeli er ve personel, %10 devlet memuru ve %8’si işçi şeklinde dağılmıştır (Sayıştay Başkanlığı, 2021). 2016’da 16 olan kadın subay/astsubay sayısı, 2022 yılında 6 kat artarak 101’e yükselmiştir (Sahil Güvenlik Komutanlığı, 2022). Komutanlığın personel kadroları dahilindeki subay, astsubay ve diğer personelin istihdamını gerçekleştirirken eğitilmiş ve profesyonel nitelik kazanmalarına yönelik personel yetiştirme kurslarını 31 Temmuz 2016’ya kadar Kuvvet Komutanlıkları üzerinden gerçekleştirirken (2004’ten beri), artık 669 sayılı KHK ile Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Başkanlığı üzerinden yetiştirmektedir (Sahil Güvenlik Komutanlığı, 2021, s. 26). Jandarma Genel Komutanlığı’nın personel temininde esas aldığı askeri personel kanunları, Sahil Güvenlik Komutanlığı’nın da personel istihdamında baz aldığı kanunlardır. Yine jandarma teşkilatına benzer şekilde personelinin her türlü özlük işlerinde, nasıp ve terfi, aylık ve diğer mali ve sosyal haklarına dair düzenlemelerin statü ve rütbeleri baz alınarak kanunlardaki hükümlere göre Sahil Güvenlik Komutanlığınca yürütüleceği Sahil Güvenlik Kanununun 7. maddesinde belirtilmiştir. Tıpkı Jandarmada olduğu gibi Sahil Güvenlik’in subayları da SUEM’de;

astsubayları da ASEM’de yetişmektedir. Personel alımlarına dair süreçte benzer şekilde yürütülmektedir.

Sahil Güvenliğin bir diğer personel temin yolu da Milli Savunma Üniversitesine bağlı Deniz Harp Okulu ve Deniz Astsubay Meslek Yüksekokulu’dur. Adaylar başvurularını üniversitenin duyurularını (www.msu.edu.tr) takip ederek yapmaktadır. Deniz Harp Okulu bünyesinde Sahil Güvenliğin subay düzeyindeki personeli hem akademik (mühendislik, fen ve sosyal bilimler alanlarında) hem de askeri (yönetmelik ve karar verme becerilerini geliştirmeye yönelik) açıdan 4 yıl boyunca eğitilmektedir. Benzer şekilde bir akademik ve askeri eğitim içeriği ile Deniz Astsubay Meslek Yüksekokulu bünyesinde de Sahil Güvenliğin astsubay düzeyindeki personeli 2 yıl boyunca eğitilmektedir. Ayrıca, Sahil Güvenlik Komutanlığı’nın Antalya merkezli Sahil Güvenlik Eğitim ve Öğretim Komutanlığı bünyesinde de SG Okul Komutanlığı, SG Eğitim Merkezi Komutanlığı ve SG Sualtı Eğitim Merkezi Amirliği üzerinden personel eğitimleri devam etmektedir (www.sg.gov.tr/egitim).

Sahil Güvenlik teşkilatının personel yapısı hakkında bilgi verildikten sonra kurumun görev, yetki ve sorumluluk sahası incelenmek istenmektedir. Böylece, İtalyan Sahil Güvenliği ile görev, yetki ve sorumluluk sahası bakımından ne tür benzerlikleri olduğu ve hangi noktalarda kuvvetlerin birbirinden farklılaştığını görmek için bu hususa değinmekte fayda görülmektedir.

1.1.2.3. Görev, Yetki Dağılımı ve Sorumluluk Sahası

Sahil Güvenlik Komutanlığı’nın sorumluluk sahası veya yetki alanı olarak belirtilen alan, kara ve denizin birleştiği noktalardan başlayarak Türkiye Cumhuriyeti ülke sınırları içerisindeki bütün sahiller, iç suları arasında olan İstanbul ve Çanakkale Boğazını da barındıran Marmara Denizi, Van Gölü liman ve körfezleri, karasuları ve akarsuların denize döküldüğü yerleri kapsadığı belirtilmiştir. Sahil Güvenlik Komutanlığı, komutanlığa ait gemi ve botların girebileceği veya ulaşabileceği akarsu içlerine, münhasır ekonomik bölge içerisinde, tüm deniz alanlarına, bu alanlar içerisinde yer alan liman ve körfez tesisleri, iskele- rıhtım vb. kıyı tesisleri, demir atma yerleri, marinalar, balıkçı barınakları, çekek yerleri ve dalyanlar olmak üzere ulusal ve uluslararası normlar ve sözleşmelerde (Uluslararası Denizcilik Örgütü’ne bildirilen Türk Arama Kurtarma Sahası/Bölgesi kapsamındaki karasuları ve uluslararası sular) belirtilen hükümlerle sınırlarının korunması gayesi ile egemenlik ve denetimi ülkemize bırakılan alanlarda görevli ve sorumlu tutulmuştur (Uzun, 2018, s. 5).

Sahil Güvenlik Komutanlığı mevzu bahis deniz sularında yetkilerini kullanırken kanunlar, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve uluslararası hukukun yasa ve yönetmeliklerine

dayanarak görevlerini ifa eder. Mevzuat gereği Sahil Güvenlik Komutanlığı mülki ve idari görevlerini yerine getirirken sorumluluk alanı olarak 4/7/1934 tarih ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu, 9/7/1982 kabul tarih ve 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu, ayrıca 4/12/2004 kabul tarihli 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu çerçevesinde ifa etmektedir. Van Gölü ve denizlerde silahlı bir kolluk kuvveti olarak vazifelerini ifa eden Sahil Güvenlik Komutanlığı'nın görev ve yetkileri 21 Ocak 2017 tarih ve 29995 sayılı resmî gazetede yayınlanan 2016/9743 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı, Teşkilat, Görev ve Yetkileri Yönetmeliği'ne dayanmaktadır. Sahil Güvenlik Komutanlığı personeli bu görevleri yerine getirirken tıpkı polis ve jandarma gibi yetki ve sorumluluklar ile donatılmıştır (Eşmeli, 2023, s. 92).

13 Temmuz 1982 tarihli Resmî Gazetede yayınlanan 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununun 2. maddesinde belirtilen görevleri ifa etmek üzerine kurulan silahlı bir genel kolluk kuvveti olarak sınıflandırılan Sahil Güvenlik Komutanlığı'nın genel olarak görevleri deniz güvenliğinin, denizde asayişin, emniyetin ve kamu düzenin sağlanması, korunması ve kollanması olarak belirtilmek ile birlikte suçların işlenmesinin önüne geçilmesi ile de görevlendirilmiştir. Genel çerçeve de Sahil Güvenlik Komutanlığı görevleri üç ana temelde sınıflandırılmıştır. Bunlar: Mülki, Adli ve Askeri Görevler olarak ayrılmıştır (Özaltın, 2024, s. 46).

Mülki görevler kapsamında, tıpkı diğer kolluk kuvvetleri için de geçerli olan kamu düzeni koruma, kollama ve emniyet ile asayişin sağlanması görevlerine ek olarak önleyici bir kolluk görevi kapsamında suçların işlenmesine mâni olunması gayesi ile tedbirler alınması ve bunların uygulamaya geçirilmesini sağlamaktadır. Bu görevler ayrıca adli ve askeri görevler arasına girmeyen diğer tüm görevleri kapsamaktadır. Sahil Güvenlik Komutanlığı'nın sorumluluk sahası (www.sg.gov.tr), Türk Arama Kurtarma Bölgesi olacak şekilde arama kurtarma faaliyetleri ulusal ve uluslararası mevzuata uyarak yürütmektedir. Hassas ve kritik ehemmiyete sahip tesislerin korunmasına yönelik diğer kuruluşlar ile iş birliği içinde hizmetler yürütmektedir. Denizler ve adalarda meydana gelen hasta nakil işlemleri ve tıbbi tahliyelere yönelik faaliyetleri ilgili kurum ve kuruluşlar ile iş birliği içinde yürütmektedir. Türk boğazlarından geçiş yapan tehlikeli ve patlayıcı yük taşıyan deniz araçlarının güvenliğini sağlamakta, Türk boğazlarından geçiş yapan devlet büyüklerinin güvenliğini sağlamaktadır. Denizlerdeki hükümrânlık haklarını korumaya yönelik deniz alanı sınırları içerisinde ekonomik devriyeler ifa etmektedir. Yabancılar ait devlet ve askeri deniz araçlarının karasuları içerisinde faaliyetlerini izlemekte ve gözetlemektedir. Yabancı ülkelerin askeri ve devlete ait deniz araçları tarafından Türk bayrağı taşıyan deniz araçlarına yönelik taciz girişimlerine ve

milli menfaatlere ters ihlal hareketlerine cevaben angajman kurallarınca müdahale edilmektedir. Bilimsel araştırmaya yönelik faaliyetler, hidrokarbon arama, sondaj, kablo ve boru hattı döşeme vb. faaliyetlerin belirli lisanslar ve izinler altında ifa ediliyor olmasını denetleme, izleme, takip etme ve izinsiz yapılanları engelleme gibi hizmetler yürütmektedir. Balıkçılık ve avcılık gibi faaliyetlerin belirli lisanslar ve izinler altında ifa ediliyor olmasını denetler, izler, takip eder ve izinsiz yapılanları engeller. Ticari veya amatör her türlü balıkçılık faaliyetlerinin belirli denetimlere tutulması sağlamaktadır.

21/7/1983 tarih ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamında, denizlerde kültür ve tabiat varlıklarının çıkarılmasına yönelik yürütülen izinsiz ve ruhsatsız araştırma, sondaj ve kazı faaliyetlerine mâni olunması; 21/7/1983 tarih ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamında, dalışa izin verilmeyen bölgelerde dalış yapılmasına mâni olmak; 21/7/1983 tarih ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamında, yurt içinde koruma altına alınan kültür ve tabiat varlıklarının deniz aşırı yollardan yurt dışına kaçırılması girişimlerine mâni olmak; deniz kirliliğini önlemeye yönelik denizleri kirletme yasağına aykırı faaliyetlerin izlenmesi, gözetlenmesi, takip ve kontrollerinin yapılması; 24/2/2000 kabul tarihli 4536 sayılı ‘Denizlerde ve Yurt Yüzeyinde Görülen Patlayıcı Madde ve Şüpheli Cisimlere Uygulanacak Esaslara İlişkin Kanun’ bünyesinde, sorumluluk sahası kapsamında patlayıcı- tehlikeli madde ve diğer şüpheli cisimler ile görsel temas sağlandığında gerekli önlemlerin alınması ve ilgili makamlara bildirilmesi gibi birçok görev yer almaktadır (www.sg.gov.tr).

Ayrıca Sahil Güvenlik Komutanlığı, deniz yolu üzerinden yapılan her türlü kaçakçılık faaliyetleri ile mücadele etmek, bu kapsamda gerekli önlem ve tedbirler alma girişimlerine yönelik adımları atmak; açık denizlerde deniz haydutluğu, göçmen kaçakçılığı, insan ticareti, uyuşturucu madde vb. diğer kaçakçılık faaliyetlerinin yürütüldüğüne yönelik şüphe halinde uluslararası hukuk kuralları gözetilerek ve Dışişleri Bakanlığı ile koordineli bir uluslararası iş birliği altında yabancı devletlere ait deniz araçlarını denetleme; açık denizlerden izinsiz olarak ifa edilen yabancı devletlere ait deniz araçlarını tarafından yapılan yayınların önlenmesine yönelik uluslararası hukuk kuralları gözetilerek ve Dışişleri Bakanlığı ile koordineli bir uluslararası iş birliği altında müdahale edilmesi; suçlar ile mücadele kapsamında ulusal ve uluslararası hukuk normları kapsamındaki bütün görevlerin ifası; 4/4/2013 kabul tarihli 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu kapsamında ülkemize yasa dışı yollar ile giriş yapan, yasa dışı yollar ile çıkış yapan ya da bunlara teşebbüs eden kişiler hakkında gerekli işlemlerin yapılması hususunda da mesul tutulmuştur (Özaltın, 2024, s. 47).

Sahil Güvenlik Komutanlığı'nın yürüttüğü hizmetler bunlar ile de sınırlı kalmayıp, 15/7/1950 kabul tarih ve 5682 sayılı Pasaport Kanunu kapsamında gerekli pasaport kontrol işlemlerinin ifası; 12/3/1982 tarihli 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu ve Deniz Turizmi Yönetmeli kapsamında Türk veya yabancı şirketlere ait deniz turizmi sektöründe faaliyet gösteren deniz araçlarının denetimini ifa etme; 23/2/2011 tarih ve 27855 sayılı Turizm Amaçlı Sportif Faaliyet Yönetmeliğince belirlenen su sporlarının yapılmasına aracı olan işletmelerin denetimlerini ifa etme; 30/3/2005 kabul tarihli 5326 sayılı Kabahatler Kanununca belirlenen denetim faaliyetlerinin ifası; 5/11/2008 kabul tarihli 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununca belirlenen denetim faaliyetlerinin ifası; 6/11/1981 kabul tarihli 2548 sayılı Gemi Sağlık Resmi Kanununca belirlenen denetim faaliyetlerinin ifası; 22/9/1983 kabul tarihli 2893 sayılı Türk Bayrağı Kanununca Türk Bayrağına yönelik denetim ve kontrol faaliyetlerinin ifası; 13/1/2011 kabul tarihli 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununca Türk Bayrağına yönelik denetim ve kontrol faaliyetlerinin ifası; aidiyeti tartışmalı durumda olan adalar, adacıklar, kayalar, kayacıklar, deniz yapıları ve deniz sınırlarında ulusal menfaate ve ülke politikasına uygun stratejileri benimseyerek öngörülen görevlerin ifasını yerine getirmektedir (T.C. İçişleri Bakanlığı Sahil Güvenlik Komutanlığı, 2022).

Adli görevlerinde ise, ceza muhakemesi kanununda belirtilen esaslara işlenen suçlu müteakip yerine getirilmesi gereken hizmetlerin ifasını belirtmekte ve gerekli işlemlerin yapılması kastedilmektedir. Son olarak askeri görevleri arasında da daha önce de belirtilen seferberlik-OHAL gibi durumlarda Cumhurbaşkanı kararı ile emri altına girdiği Deniz Kuvvetleri Komutanlığı direktiflerince belirlenen görevleri ifa etmek ile sorumlu tutulmuştur. Bu görevleri ve hizmetleri belirli bölümleri ile yerine getirirken kalan bölümleri ile de rutin faaliyetleri ve görevlerini sürdürmeye devam etmektedir. Askeri görevleri kapsamında İçişleri Bakanının izni ile Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'nın planladığı eğitim ve tatbikatlarda yer alması uygun görülmüştür. Nitekim, burada Sahil Güvenlik Komutanlığı'nın asli görevlerini de aksatmaması şart koşulmuştur (T.C. İçişleri Bakanlığı Sahil Güvenlik Komutanlığı, 2022).

Sahil Güvenlik teşkilatının tarihçesi, mevzuatı, personel yapısı, organizasyonel yapısı, görev, yetki ve sorumluluk sahası dağılımı incelendikten sonra Türkiye'deki genel kolluk kuvvetlerinden Emniyet Genel Müdürlüğü'ne değinmek istenmektedir.

1.1.3. Emniyet Genel Müdürlüğü

Türkiye’de İçişleri Bakanlığı’na bağlı bir diğer Genel Kolluk Kuvveti olan Emniyet Genel Müdürlüğü adli ve idari kolluk hizmetlerini sunmakta (ayrıca, siyasi polis hizmeti¹⁵), EGM personeli de birer adli ve idari polis olarak hareket etmektedir. Türkiye’nin kolluk kuvvetleri yapılanmaları arasında son olarak Emniyet Genel Müdürlüğü ele alınırken öncelikle diğer kolluk kuvvetlerinde de izlenilen sıralama ile tarihçe ve yürürlükteki güncel mevzuattan bahsedilmiş ve ardından kurumun teşkilatlanma ve organizasyonel yapısı, personel yapısı, görev ve yetki dağılımı ile sorumluluk sahası açıklanmıştır.

1.1.3.1. Tarihçe

Türkiye’de Polis teşkilatının geçmişinin Türk tarihinin başlangıcına kadar dayandığı düşünülse de benzer tarihsel köklere Jandarma teşkilatında da rastlanmakta olup, tarihsel altyapının jandarma ve askeri yapılar üzerinden başlatıldığını söylemek gerekmektedir.

19.yy’ agelindiğinde ise Yeniçeri Ocağının kaldırılması (1826) ile birlikte kurulan yeni askeri kökenli birlikler ‘Asakiri Muntazama-i Hassa (Asakir-i Mansure-i Muhammediye)’ polis hizmetlerini yürütmekle mükellef kılınmıştır. Ayrıca Serasker olarak anılan bu teşkilatların komutanları ülke içi güvenliğin sağlanması hususunda kaldırılan Yeniçeri Ağası gibi hareket etmiştir (Karakoyunlu, 2020, s. 141). Bu dönem içerisinde de yurdun genelinde aynı yapı ve fonksiyonel organizasyona sahip tek bir polis teşkilatı kurulamamış hem İstanbul hem de yurdun taşra kesimlerinde polis hizmetleri birbirinden farklı askeri örgütler tarafından yerine getirilmiştir. 1845 yılına kadar İstanbul odağında İhtisap Nezareti gibi birimlerle öncülleri görülen polis yapılanması, askeri bir yapıya sahip olup askerin emrinde asayiş sağlama hizmetleri yürütülerek kamu güvenliği sağlanmıştır. Eyaletlerde ise Sipahiler polis hizmetlerini yürütmüş; kuvvetlerin emir ve komuta düzeyinde bir birlik ya da bütünlük görülememiştir (Karaman, 2023, s. 21).

19.yy’ın batılılaşma sürecinden Osman Devleti içerisindeki iç güvenlik anlayışı da nasibini alarak merkezi ve taşra teşkilatlarının oluşmasına yol açan yeni arayışlara ve askeri yapıdan bağımsız bir polis örgütlenmesi kurulmasına neden olmuştur (Adlı, 2024, s. 34-35). Modern anlamda resmi olarak Polis Teşkilatının Kuruluşu, 10 Nisan 1845 tarihinde İstanbul’da ‘Polis ’adıyla bir teşkilatın kurulması ile özdeşleştirilmiştir. Aynı yıl yürürlüğe giren Polis

¹⁵ 12/6/1937 yayım tarihli ve 3201 sayılı ETK’nın 8. Maddesi (‘Emniyet Teşkilatı Bölümleri’ başlığı altında) polisi idari, siyasi ve adli olmak üzere üç kısma ayırmaktadır. Madde 9’un B kısmında ‘‘Siyasi polis, Devletin umumi emniyetine taallük eden işlerle mükellef olan kısımdır.’’ (ETK,1937) şeklinde belirtilmiştir. Ancak, fiiliyatta böyle bir ayrım kalmamış, hizmetler ve görevler adli ve idari polis adı altında ayrılarak yürütülmektedir.

Nizamnamesin ile de bu teşkilatın polis personelinin görevleri belirlenmiştir (T.C. İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü, Erişim Tarihi: 30/05/2024).

Burada Polis teşkilatının tarihsel dönüşümü incelendiğinde, polis ve jandarma yapılanmalarının modernizasyonu ve Avrupai devletlerdeki uygulamaların benimsenmesi süreçlerince Jandarma bölümünde de bahsedilen Fransız etkisi (Fransız Modeli/Paris Modeli) bir hayli yoğun hissedilmektedir. Nitekim, burada batılı modellerden uyarlamalar yapma sürecinde başvurulmuş tek model Fransız modeli değildir. Avrupa devletlerinin de baz aldığı ve seçici bir tutum sergilediği bir diğer alternatif model de İngiliz modelidir (İngiliz polis teşkilatı). Levy'nin kaleme aldığı 'Polislikle İlgili Bilgilerin Dolaşım Tarzları: Osmanlı Polisi için Fransız Modeli mi?' adlı kitap bölümü üzerinden iki model arasında bir ayrıma gidildiğinde, Fransız polis modelinin daha baskıcı ve merkezi yönü ön plana çıkmaktayken; İngiliz polisinin ise uzlaşmacı, samimi ve esprili yönü ön plana çıkmış, halk tarafından İngiliz polisinin bu yönü, daha güvenilir olarak yorumlanmış ve saygı duyulmasına katkı sağlamıştır (Levy, 2009, s. 161). Her iki ülkede de merkezileşmenin tam anlamıyla sağlanamadığı bu modellerin belirgin farkları mevcuttur. İlk olarak Fransız modeli kırsalda asayişin sağlanması görevini Savaş Bakanlığı'na bağlı askeri bir kuvvet olan jandarmaya verirken; Büyük Britanya'da bu görev yerel polisler atfedilmektedir. Fransız modelindeki polis görevlerinin askerileşmesi, geniş ölçüde kuvvetin silahlandırılması, personelin silah kullanımı ile ilişkilendirilmiştir (Levy, 2009, s. 162). İkinci belirgin fark olarak, Fransa'da siyasi denetleme ve baskı faaliyetlerinin ('Yüksek Polis' görevleri şeklinde de adlandırılmakta) yoğun olarak etkisi görülmekte iken İngiltere'de daha pasif bir model benimsenmiştir. Özellikle bu yöndeki tutum, Osmanlı polisinin de revize ve reform süreçlerinde daha çok Fransız modelinin tercih edilmesine neden olmuş, siyasal iktidarın polis faaliyetlerinden beklentileri ve önceliklerine göre daha uygun görülmüştür. Yüksek polis işlevi özellikle 1876-1909 yılları arasındaki İkinci Abdülhamit dönemi polis görevlerinin bel kemiğini oluşturmuştur. Sosyalistler, liberaller, anarşistler, Jön Türkler vb. siyasi muhalifler, casusluk ve muhbirlik faaliyetleri ile sürekli kontrol altında tutulmaya çalışılmıştır. Bir diğer ifade ile Fransa modelindeki polis teşkilatının (Paris polisi) başkenti muhafaza etme ve asayiş sağlamaya yönelik faaliyetlerini, siyasi rejiminde varlığını sürdürme girişimleri ile de harmanlaması, Osmanlının da dikkatini çekmiş, cezbetmiştir (Levy, 2009, s. 163).

Tarihsel gelişime geri dönüldüğünde, 1846 yılında İstanbul ve çevresinde asayiş ve güvenliği sağlamak üzere kurulan 'Zaptiye Müşiriyeti', 1876 yılına gelindiğinde Tanzimat ve Islahat Fermanları etkisi ile Avrupai kuruluşlardan da esinlenerek birtakım yeniliklere gidilmiş,

yeni polis teşkilatına dair ihtiyaçlar Birinci Meşrutiyet'in ilanına müteakip kurulan hükümet gündeminde de yer almış, akabinde Zaptiye Nezareti adını alarak 1879 yılında kurulmuştur. 1881 senesine gelindiğinde İstanbul'daki Asakir-i Zaptiye teşkilatı kaldırılarak yerine merkezde İstanbul, Beyoğlu ve Üsküdar Polis Müdürlükleri, Beşiktaş Polis Memurluğu yapılanmalarından oluşan Polis Teşkilatı kurulmuştur. 1886 yılında İstanbul Polis Müdürlüğü dışında kalan yapılanmalara 'mutasarrıflık' adı verilmiş, görevlilerine ise 'mutasarrıf' ismi ile hitap edilmiştir. 1898 yılında İstanbul'da kurulan bir sivil polis yapılanması ile 15 ili kapsayan taşra teşkilatları organize edilmiş taşra yapılanmalarının üst amirlerine de 'serkomiserler' görevlendirilmiştir. 1907 yılına gelindiğinde Polis Nizamnamesi ile Polis Teşkilatı askeriyeden ayrılmış, görevlileri 'polis memuru' olarak anılmıştır. Bu nizamname ile polisin görevleri (adli, idari ve siyasi), merkez ve taşra yapılanmaları, hiyerarşik düzeni, jandarma ile ilişkileri, yetkileri, polislerin seçim ve tayin usulleri, amir ve memur sınıfındaki polislerin rütbeleri vb. düzenlenmiştir (Karakoyunlu, 2020, s. 142).

20.yy'ın başlarında da İkinci Meşrutiyetin ilanından sonra Fransız ve Alman Polis teşkilatları baz alınarak Polis Teşkilatlarında tekrardan bir değişikliğe daha gidilmek istenmiş ve Zaptiye Nezareti kaldırılmıştır. Kamu düzeni ve güvenliği hizmetlerini yürütecek polis işlevleri ile görevli Dahiliye Nezaretine bağlı 'Emniyet Umumiye Müdürlüğü' ve İstanbul Vilayetine bağlı bir polis müdüriyeti kurulmuştur. 24 Haziran 1920 yılında Milli Polis Teşkilatı kurulmuş, 1923'te de İstanbul Polis Müdüriyeti Umumiyesi kaldırılmıştır. Günümüzde de kullanılan EGM teşkilatının güncel mevzuatını içeren 3201 numaralı Emniyet Teşkilat Kanunu (ETK) 4 Haziran 1937 yılında kabul edilmiş, 12 haziranda yürürlüğe girmiştir (T.C. İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü, Erişim Tarihi: 30/05/2024).

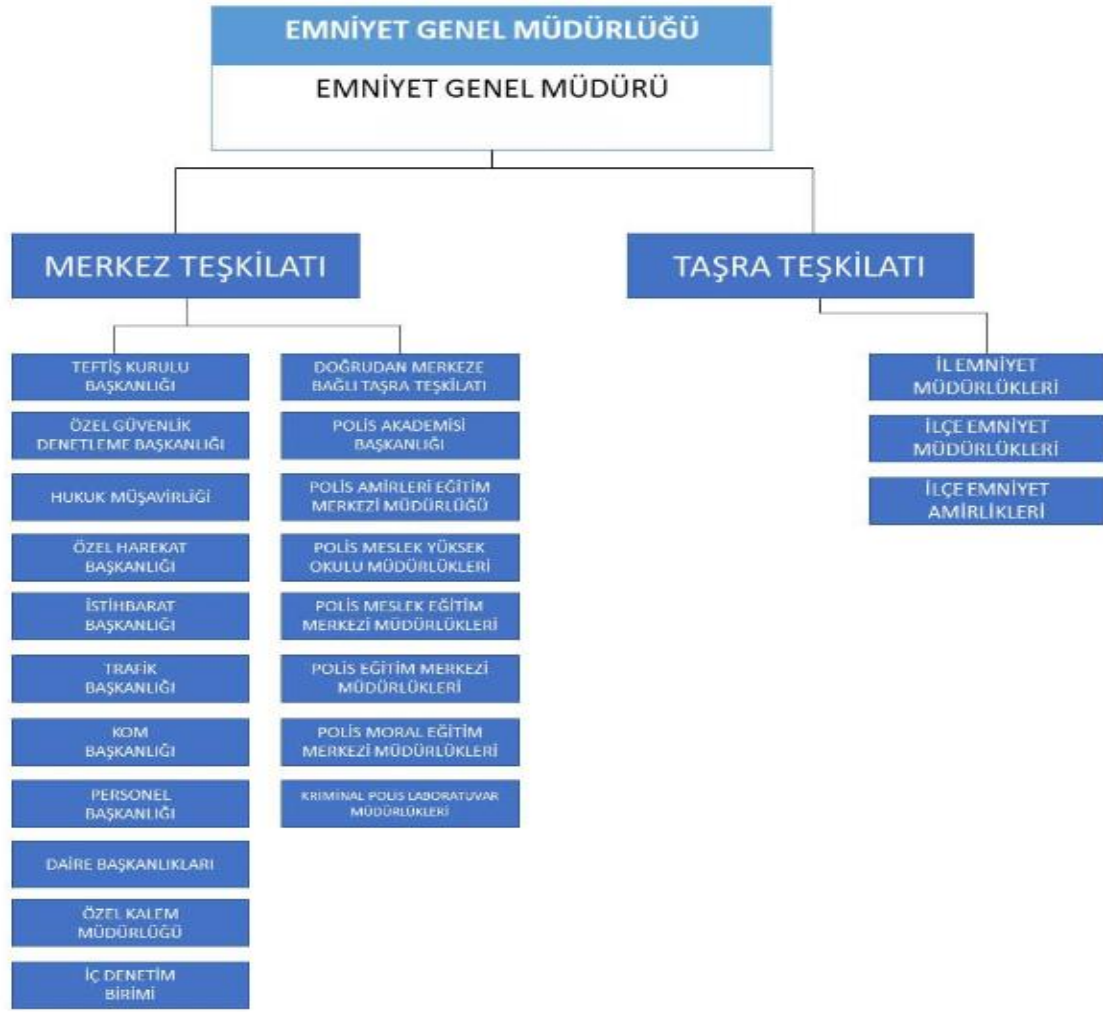
ETK'nin kabulü ile Türkiye'de iç güvenlik hizmetleri hususunda iç işlerinden sorumlu bakan vazifelendirilmiştir. 6/7/1932 tarih 2049 sayılı Polis Teşkilatı Kanunu ile Emniyet Teşkilatı oluşturulmuş, 3201 sayılı ETK ile güçlendirilmiştir. Böylece, polis hizmetlerinde uzmanlaşmaya ve profesyonelleşmeye katkı sağlamış, merkez teşkilatı yapılanmalarının genişlemesine yol açmıştır. 1925-1937 yılları arasındaki dönemde EGM'nin sorumluluk alanlarının sınırları belirlenerek fazla iş yükünden kurtulması ve görev verimliliğini arttırmaya yönelik politikalar benimsenmiştir. Dönem içerisinde ülkeyi zor duruma sokan savaş ve beraberinde getirdiği ülke içi ideolojik güvenlik problemlerine tepki olarak toplumsal olayların bastırılmasında aktif bir rol almış, toplumsal panik ve kargaşanın önüne geçilerek asayiş sağlanmıştır. 1950-1960 yılları arasındaki hükümet politikalarında, bir önceki hükümet

stratejileri benimsenerek EGM'nin toplumsal olaylara karşı baskıcı ve sert müdahale anlayışı korunmuştur (Adlı, 2024, s. 38-39).

1960-1980'li yıllar arasında yaşanan iç krizler ve siyasi olaylar sonucunda EGM'nin yasal mevzuatında değişikliklere gidilmiş, donanımlı polisler yetiştirmek üzere Polis Akademisi kurulmuştur. 1990'lı yıllar ile birlikte ülkenin iç güvenlik gündemine oturan terör ve mafyatik faaliyetler EGM'nin terör ve mafya oluşumları ile aktif mücadele hizmetleri yürütmesi ile defedilmeye çalışılmıştır (Adlı, 2024, s. 41). EGM, günümüzde İçişleri Bakanlığı'na bağlı olarak iç güvenlik hizmetlerini yerine getirmeye devam etmekte, kamu güvenliği, toplumsal refah ve asayiş kanunların verdiği yetkilere dayanarak sağlamaya çalışmaktadır.

Emniyet Teşkilatının tarihçesine ve güncel mevzuatına değindikten sonra kurumun organizasyonel yapısı ve personel sistemi incelenmek istenmektedir. Böylece, personel sistemi içerisindeki rütbe ve sınıflar, personelin eğitimi ve seçilmesine yönelik tabi tutulan süreçlere bakılmak istenmekte, Üçüncü Bölümde İtalya'daki polis yapılanmaları ile karşılaştırma yapabilmek açısından önemli görülmektedir. Ayrıca, bir diğer husus olarak kurumun organizasyonel yapısı üzerinden yapılacak değerlendirmeler ile İtalya'daki emsal teşkilatlanmalar arasındaki benzerlikler ve farklılıklara dair çıkarımlar yapabilmek için bu noktaya önem atfedilmektedir.

1.1.3.2. Organizasyonel Yapı ve Personel Yapısı

Şekil 6: Emniyet Genel Müdürlüğü Teşkilat Şeması (Kaynak: <https://www.egm.gov.tr/teskilat-semasi>).

Şekil 6 üzerinden EGM'nin teşkilat şeması incelendiğinde, kurumun organizasyonel ve fonksiyonel yapısı hakkında anlaşılacağı üzere, T.C. İçişleri Bakanlığı'na bağlı Emniyet Genel Müdürlüğü hiyerarşik olarak tepede bir Emniyet Genel Müdürü'nün yer aldığı 'Merkez ve Taşra Teşkilatı' olmak üzere ikiye ayrılmıştır (3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu, md. 16). Emniyet Genel Müdürü'nü takip eden hiyerarşik sıralama da merkezi birimleri temsilen ilgili daire başkanları ve emniyet müdürleri, taşra birimlerini de temsilen il/ilçe emniyet müdürü ve amirleri bulunmaktadır. Merkez Teşkilatı; Teftiş Kurulu Başkanlığı, Özel Güvenlik Denetleme Başkanlığı, Hukuk Müşavirliği, Özel Harekat Başkanlığı, İstihbarat Başkanlığı, Trafik Başkanlığı, KOM Başkanlığı, Personel Başkanlığı, Daire Başkanlıkları, Özel Kalem Müdürlüğü ve İç Denetim Birimi'ni içermektedir. Doğrudan Merkeze Bağlı Taşra Teşkilatları ise Polis Akademisi Başkanlığı, Polis Amirleri Eğitim Merkezi Müdürlüğü, Polis Meslek

Yüksek Okulu Müdürlükleri, Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlükleri, Polis Eğitim Merkezi Müdürlükleri, Polis Moral Eğitim Merkezi Müdürlükleri, Kriminal Polis Laboratuvar Müdürlükleri olarak sıralanabilmektedir. Taşra Teşkilatını ise İl Emniyet Müdürlükleri, İlçe Emniyet Müdürlükleri ve İlçe Emniyet Amirlikleri oluşturmaktadır. Ayrıca Emniyet Genel Müdürlüğü'nün Yurtdışı Teşkilatı içerisinde de Emniyet Müşavirlikleri ve Emniyet Ataşelikleri yer almaktadır. Merkez teşkilatı başkanlıklar ve müdürlüklerden, taşra teşkilatı ise il şube müdürü, ilçe şube müdürü, ilçe büro amirliği ve grup amirliklerinden oluşmaktadır. Bürolar grup amirliklerini bölünmüştür ve gruplar da aralarında en kıdemlisinin polis amiri olduğu polis memurlarından oluşur. Emniyet amiri en üstte bütün büroların amiri niteliğindeyken her büroya onun vekâletinde bir komiser amirlik yapabilmektedir (Eşmeli, 2023, s. 85).

Şekil 6'da gösterilen EGM'nin taşra teşkilatı bünyesindeki il emniyet müdürlükleri, ilçe emniyet müdürlükleri ve ilçe emniyet amirlikleri içerisinde yer alan merkezi teşkilatın taşra uzantısı olan birimler, merkezdeki ilgili daire başkanlıklarına yürütülen faaliyetler hakkında rapor sunmaktadır. Taşra teşkilatları merkeze bağlı olmak ile birlikte kendi içlerinde kısmen bağımsız olarak hareket etmekte, bünyelerinde il emniyet müdürü, il emniyet müdürü yardımcısı, şube müdürlükleri, ilçe müdürlükleri, polis merkezleri, karakollar ve büroları barındırmaktadır (Özdoğan, 2018, s. 93). Genel müdürlüğün taşra teşkilatları bulundukları ilçede mülki amir olarak kaymakam, ilde de valiye bağlı olarak görevlerini ifa etmektedir. Taşra teşkilatları adli kolluk görevlerini icra ederken aynı zamanda Cumhuriyet Savcılarına da bağlıdırlar.

EGM'nin işlevsel yapısı incelendiğinde, polislerin asayiş görevlerinin yanı sıra Narkotik Suçlarla, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla, Siber Suçlar ve Trafik Kuralları İhlalleri ile Mücadele hususlarında da birçok hizmeti yürüttüğü görülmektedir. Bu tip idari ve adli kolluk görevini yerine getirmek amacıyla Emniyet Genel Müdürlüğü teşkilat yapısı bünyesinde Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Başkanlığı, Narkotik Suçlarla Mücadele Başkanlığı, Asayiş Daire Başkanlığı, Göçmen Kaçakçılığıyla Mücadele ve Hudut Kapıları Daire Başkanlığı, Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı, TEM Daire Başkanlığı, Kriminal Daire Başkanlığı gibi ek başkanlık yapılanmaları kurulmuştur (Eşmeli, 2023, s. 109). Bu başkanlıkların teşkilatlanması hususunda ihtiyaca binaen taşra teşkilatlarında il şube müdürlükleri, ilçe şube müdürlükleri ve büro amirlikleri de kurulabilmektedir.

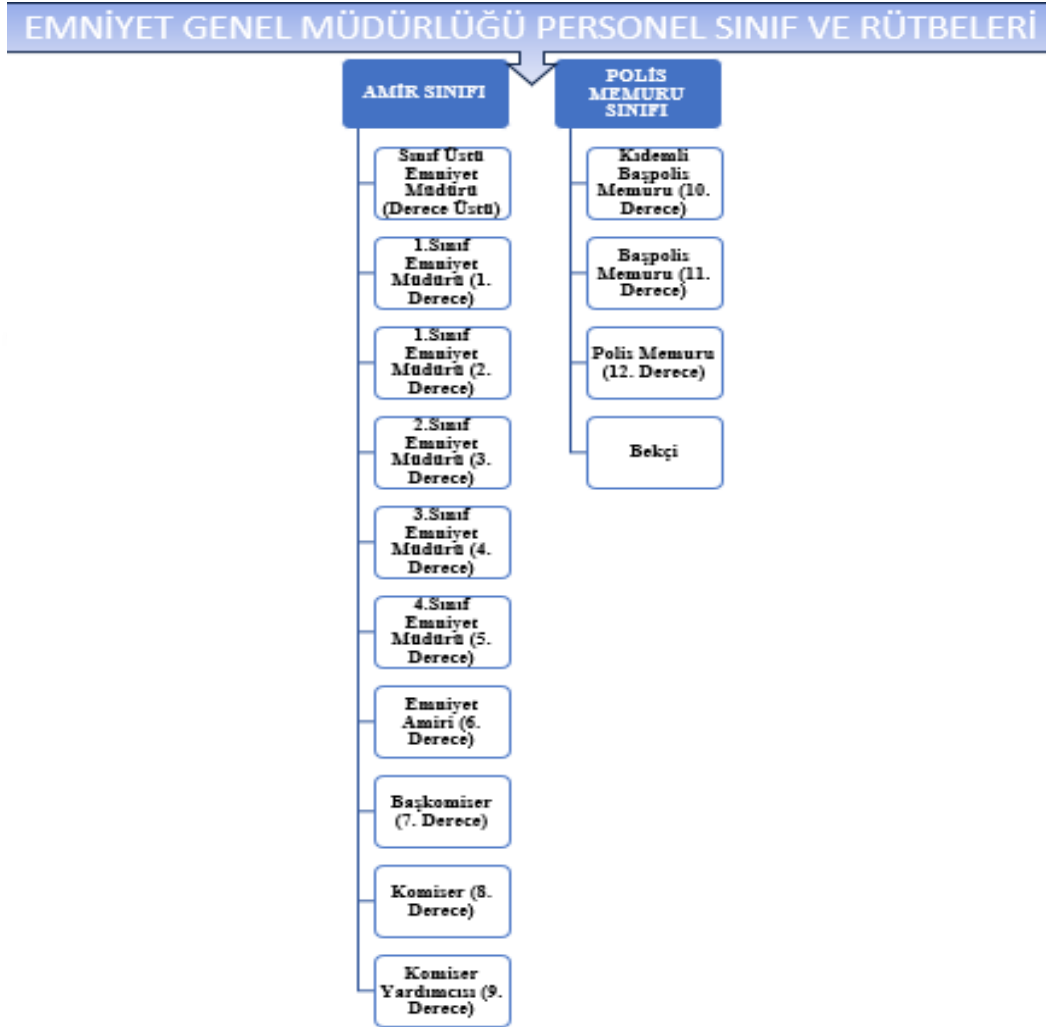
Emniyet Genel Müdürlüğü'nde sağlanan hizmetlerin birbirinden ayrılarak belirli özel uzmanlıklar ile çeşitli görevlerin yürütüldüğü Trafik Polisi, Deniz Polisi, Motosikletli Polisler, Hava Polisi, Çocuk Polisi, Terörle Mücadele (TEM), Kaçakçılık ve Organize Suçlarla

Mücadele (KOM), Çevik Kuvvet, Özel Harekât birimleri olarak ayrılmıştır. Ayrıca Emniyet Genel Müdürlüğü'nde bulunan branşlar ise Asayiş, Bando, Çocuk Büro, Bomba Uzmanı, Şahin, Yunus, Trafik, Yaya Trafik, Toplum Destekli Polis, Bekçi, Bilgi Teknolojileri, Gemi Adamı, Kurbağa Adam, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele, Kriminal, İstihbarat, Muhabere, Narkotik, Havacılık, Çevik Kuvvet, Özel Harekât, Tanık Koruma, Terörle Mücadele, Cumhurbaşkanlığı Koruma, Olay Yeri İnceleme ve Cinayet Büro gibi birimlerde yer almaktadır (www.egm.gov.tr).

Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde özel başkanlıklar, kuvvetler, birimler, timler mevcuttur. Bu çalışmanın ana konusu genel kolluk kuvvetleri olması hasebi ile bu kuvvetler hakkında genel bir bilgi verilmiş ancak detaya girilmemiştir. İlk olarak Trafik Polisi-Otoyol Trafik Polisi karşımıza çıkmaktadır. Trafik Polisi, devlet yolları ve belediye sınırları içerisinde yer alan yollar üzerinde trafik güvenliği ve denetim görevlerini yerine getirirken; Otoyol Trafik Polisi, yalnızca otoyollar ve bağlantılı oldukları yollarda trafik güvenliği, denetim ve trafik suçları ile mücadele vazifelerini yerine getirmektedirler. Yardımcı İdari Kolluk olarak sınıflandırılan Çarşı ve Mahalle Bekçileri; 11/6/2020 tarih ve 7245 sayılı 'Çarşı Mahalle Bekçileri Kanunu'nda belirtildiği üzere, görevli oldukları mülki sınırlar dahilinde halka yardım görevi (md. 5), önleyici ve koruyucu görev ve yetkiler (md. 6), durdurma ve kimlik sorma (md. 7), adli görev ve yetkiler (md. 8), zor ve silah kullanma yetkisi (md. 9) ile donatılmıştır. Kökenleri 1966 yıllarına kadar dayanıp dönem dönem aktif hizmetinden faydalanılan Çarşı ve Mahalle Bekçileri, Türkiye'de güvenlik güçlerine, genel kolluk kuvvetlerine yardımcı (md. 10) ve destek olmak üzere görevlendirilmiş silahlı kolluk görevlileridir. Görev yerleri, istihdam edildikleri teşkilatın yetkili amirleri tarafından belirlenmektedir (Madde 5, Çarşı ve Mahalle Bekçilerinin Çalışma Usul ve Esasları ile Kıyafetlerine Dair Yönetmelik). İstihbarat Dairesi Başkanlığı: kökenleri 1937 yılına dayanan Emniyet Genel Müdürlüğü İstihbarat Başkanlığı her ne kadar kuruluşunda kontr-espiyonaj ve terör faaliyetleri hususlarına odaklanılsa da zaman içerisinde görev ve sorumluluk sahası yenilerek genişletilmiştir. 1983 yılında kurulan Özel Harekât Başkanlığı; Özel Harekât Polisleri olarak adlandırılan özel taktik ve silahlar kullanan polis memurları, banka soygunu, terör eylemleri ile mücadele, rehine kurtarma vb. olağanüstü durumlar ve baskınlar için yetiştirilmiş birimleridir. Karşı Atak Timi (CAT) ise özel olarak Cumhurbaşkanı'nı ve Cumhurbaşkanlığı Merkez Binasını korumak üzere yetiştirilmiş personelden oluşan timdir. Havacılık Dairesi Başkanlığı: 19 Ekim 1981 tarihli kuruluş tarihi ile arama kurtarma, rutin ve olağandışı asayiş, kaçakçılık ile mücadele, terörle mücadele ve trafik kontrolleri faaliyetlerine havadan destek olmakla görevli birimdir. Polis Arama Kurtarma: olası afet durumlarına yönelik AFAD koordinesinde yürütülecek arama ve kurtarma

faaliyetlerine katılmak ve afetzedelere destek olmak üzere profesyonelleşmiş ekiplerden oluşan bir birimdir (www.egm.gov.tr).

Kurumun organizasyonel yapısı hakkında bilgi verildikten sonra bir diğer husus olan Emniyet Genel Müdürlüğü'nde rütbe ve dereceler şu şekildedir:

Şekil 7: Emniyet Genel Müdürlüğü Sınıf ve Rütbeleri (Kaynak: <https://www.egm.gov.tr/rutbeler>).

Şekil 7'den anlaşılabacağı üzere Emniyet Genel Müdürlüğü'nde personel, amir ve polis memuru olmak üzere 2 sınıfta gruplanmıştır. Amir sınıfı komiser yardımcısı, komiser, başkomiser, emniyet amiri ve emniyet müdürü olmak üzere mevkilere ayrılmış, alttan yukarı bir şekilde derecelendirilerek (derece düştükçe kıdem/makam artacak şekilde) hiyerarşik bakımdan sıralanmıştır. Polis Personeli sınıfı ise Bekçi ve kıdem sıralamasına göre (derece olarak yine aynı anlayış üzerinden) yukardan aşağı sıralanmış polis memurlarından oluşmaktadır. Polis memuru, EGM 2024 yılı Performans Programı raporunda personel sayısı 352.188 olarak belirtilmiş olup bu sayıya emniyet hizmetleri sınıfının yanı sıra diğer hizmet

sınıfları da dahil edilmiştir (EGM, 2024). Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde 2016 yılında 15.038 kadın personel bulunmakta iken 2022 yılına gelindiğinde bu sayı 24.413'e yükselmiştir (Emniyet Genel Müdürlüğü, 2022).

Emniyet Genel Müdürlüğü personel temini ihtiyacını 6 Kasım 1937 tarihinde ilk olarak Polis Enstitüsü olarak kurulan ve ardından geçen zaman içerisinde çeşitli değişikliklere uğrayarak günümüzde Polis Akademisi ismi ile anılan ve bünyesinde diğer eğitim birimlerini de barındıran akademi aracılığıyla sağlamaktadır. Polis Akademisi bünyesinde çeşitli eğitimler veren Polis Meslek Yüksek Okulu (PMYO), Polis Meslek Eğitim Merkezi (POMEM), Polis Amirleri Eğitim Merkezi (PAEM) ve iki enstitü daha bulunmaktadır (Demir, 2019, s. 65). Polis Akademisi'nin personel teminine yönelik yapılan duyurulara bakıldığında (www.pa.edu.tr), genel itibari ile ortak aranan şartlar arasında Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak, temiz adli sicil, belirli yaş ve eğitim düzeyi aranmaktadır. Adaylar ön sağlık kontrolü, fiziki ve sözlü mülakat aşamalarından geçer ve güvelik soruşturmalarına müteakip intibak eğitimine alınır. PMYO'ya lise mezunu olup TYT puanı alan ve 18-26 yaş aralığındaki kişiler başvurabilir, adaylar 2 yıl eğitim alır. POMEM'de en az ön lisans mezunu olmak ve KPSS puanı almak gerekir, eğitim süreci en az 4 aydır. PAEM için KPSS puanı, 28 yaşından gün almamak ve lisans mezunu olmak gerekir. PAEM'de adaylar bir yılı İngilizce hazırlık olmak üzere 2 yıl eğitim alırlar. Ayrıca, EGM'nin bir diğer istihdam kolunu oluşturacak fakülte de yakın zamanda faaliyete geçmiştir. Polis Akademisi İç Güvenlik Fakültesi'nin belirttiği üzere (<https://igf.pa.edu.tr>, Erişim Tarihi:20/12/2024), 23 Kasım 2022 tarih ve 7422 sayılı 'Polis Yükseköğretim Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun' ile 4652 sayılı 'Polis Yüksek Öğretim Kanunu'nda değişikliğe gidilmiş, Polis Akademisi Başkanlığı bünyesinde İç Güvenlik Fakültesi de kurulmuştur. İç Güvenlik Fakültesi 01/03/2023 tarihinden itibaren Gölbaşı yerleşkesinde faaliyete başlamış, 2024 yılında ilk öğrenci alımını gerçekleştirmiştir. Komiser Yardımcısı olarak yetiştirilmek üzere duyurulara çıkmış adayların giriş sınavına başvuruları toplanmıştır. Başvuru şartlarında akademinin diğer öğrenci alımlarında ön koşul olarak belirttiği ortak şartlara (yaş, mülakatlar, sağlık, sicil vb.) ek olarak lise ve dengi mezuniyet ile Alan Yeterlilik Testinden belirtilen baraj puanı geçmeleri istenmiştir. Yayınlanan kılavuzda belirtildiği üzere eğitim öğretim süreci bir yılı İngilizce hazırlık, dört yılı lisans eğitimi olmak üzere 5 yıl olarak ifade edilmiştir. Eğitim sürecinin başarı ile tamamlayan adaylara başkanlığın ek sınav yapacağı ve sonrasında komiser yardımcısı olarak atanacakları da belirtilmiştir.

Emniyet Genel Müdürlüğü'nün organizasyonel yapısı ve personel sistemine değinildikten sonra, kurumun sorumluluk sahasında yürüttüğü faaliyetler ve yetkilerine

değirmek istenmektedir. Burada polis personelinin sorumluluk sahasında yürüttüğü vazifeler ve bu hizmetleri yerine getirirken ki vasıflarından bahsedilmiştir.

1.1.3.3. Görev, Yetki Dağılımı ve Sorumluluk Sahası

Emniyet Teşkilatı'nın hizmetleri yerine getirmek üzere ne tür bölümlere ayrıldığına baktığımızda, 4/6/1937 tarih ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu'nun 9. maddesi Emniyet Teşkilatı Kanunu madde 9'da ('Emniyet Teşkilatı Bölümleri' başlığı altında A fıkrası) idari polisi, içtimai ve umumi düzeni sağlamaktan sorumlu hizmetleri yerine getiren bir kolluk olarak sınıflandırdığı görülmektedir. 9. maddenin c fıkrasında ise en azından asgari nitelikte teşekkülleri karşılayacak bir polis karakolunun mevcut olduğu yerlerde Emniyet Genel Müdürlüğü personelinin bir kısmını adli işleri yerine getirmesi üzerine ayrılması belirtilmiş, tam teşekküllü bir kadrodan daha azına sahip olunması halinde de polis teşekkülünün tamamı veyahut bir kısmını yine adli kolluk olarak nitelendirmiştir. Kanunun 10. maddesi adli polisin toplu olarak ya da ihtiyaç halinde mıntıkanın durumuna göre dağıtılmış bir şekilde bulanabileceği belirtilmiştir. 12. madde, yalnızca adli kolluğun görevlendirilebileceği ve adli polisin adli işlere ilişkin soruşturma faaliyetlerini yetkili adli otoritenin direktifleri altında ve kanunları gözeterek yerine getirmesi gerektiği ifade edilmiştir. Bu hususta eğer ihtiyaç duyulursa idari kolluk, Cumhuriyet savcısının talebi üzerine adli kolluğa destek olmak ile yükümlendirilmiştir (Çolak, 1998, s. 86).

Diğer kolluk kuvvetlerinde de ortaklıkların görülebildiği benzer mevzuat ile yükümlü kılınmış polis memurunun görevleri 4/6/1937 kabul tarihli 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanunu, 4/7/1934 kabul tarihli 2559 Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu, 4/12/2004 kabul tarihli 5271 sayılı CMK (Ceza Muhakemesi Kanunu), 21/3/2007 tarihli 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu, 12/4/1991 kabul tarihli 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu ve 10/6/1949 kabul tarihli 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu'na belirlenmiştir (Eşmeli, 2023, s. 85-65).

Bu kanunlar arasında yer alan 4/7/1934 kabul tarihli 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nun ek madde 4'ünde, polisi il ve ilçelerde belediye sınırları içerisinde sorumlu tutmuştur. Polis memurunun mülki sınırlar içerisinde yer ve zaman fark etmeksizin bir suçla karşılaştığında suça el koyma, önleme, sanık ile suç hakkında delil toplama ve muhafaza etmesi gerektiği belirtilmiştir (Çolak, 1998, s. 87). 2559 sayılı 'Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu' 2. madde de belirtilenlere göre polis memurunun görevleri şunlardır: İdari kolluk/bir önleyici kolluk vazifesi olarak yasal çerçeveler dahilinde bireylerin kanunlara, yönetmeliklere, tüzüklere, hükümet emirlerine ve kamu düzenine aykırı hareket etmelerine mâni olmak. Kamu düzenini sağlamak, temel hak ve hürriyetlerin korunmasını sağlamak, suç işlenmesini önlemek,

yasalara uyulmasını sağlamak, tehlike, risk altındaki yardıma muhtaç bireylere yardım edilmesi, düzenli ve güvenli trafik akışını sağlamak, topluma genel güvenlik algısını hissettirme ve bunu devam ettirmek , düzen ve yönetimin baki kılınması, yabancılara yönelik görevlerin ifası, birer kamu görevlisi olarak bireyler hakkında gerekli araştırma faaliyetlerinin yürütülmesi, devlet büyükleri, protokol, üst düzey bürokrat vb. kişilerin korunmasından bahsedilebilmektedir. Adli kolluk görevleri olarak da, işlenen suça müteakiben Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununca öngörülen hizmetleri yerine getirmek. İşlenen suçların araştırılması, işlenen suçların faillerinin tespiti ve yakalanması, yakalanan faillerin adli mercilere sunulması ve yargı mercilerinin talimatlarının yerine getirilmesi sıralanabilmektedir. Ayrıca polis memurları idari ve adli görevler haricinde daha özel görevler ile de mükellef kılınmıştır. Bunlar şu şekilde sıralanabilir: çeşitli lisans, ruhsat ve izinlerin verilmesine yönelik hizmetleri yerine getirmek (silah, araç tescili, özel güvenlik hizmeti belgesi ve patlayıcı maddeler ile ilgili düzenlemeler). 2 Nisan 2018 tarihinde birtakım değişiklikler ile daha öncesinde polis teşkilatı sorumluluğunda olan Sürücü belgesi ve pasaport işlemlerine dair hizmetler, il ve ilçe nüfus müdürlüklerine bırakılmış, bu sayede polislerin birer silahlı kolluk gücü olarak sahada daha etkin olarak hizmetleri yerine getireceği düşünülmüştür (Demir, 2019, s. 66-67).

Her ikisi de İçişleri Bakanlığı'na bağlı Jandarma Genel Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü teşkilatları arasındaki sorumluk sahası ayrımı 28/6/1961 tarihli 5/1409 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren 'Emniyet ve Asayiş İşlerinde İl, İlçe ve Bucaklardaki Jandarma ve Emniyet Ödevlerinin Yapılması ve Yetkilerinin Kullanılması Suretini ve Aralarındaki Münasebetleri Gösterir Yönetmelik' tarafından belirlenmiştir. Bu yönetmeliğin 3. maddesine göre, il ve ilçe belediyeleri sınırları içerisinde kalan alan polis teşkilatının yetkisi altına bırakılmış ve sorumluluk sahası olarak belirtilmiştir. Bu sınırların dışında kalan bölgede ise vazife jandarma teşkilatına bırakılmıştır (Demir, 2019, s. 65).

Her ne kadar Türkiye'deki genel kolluk kuvvetleri Jandarma, Sahil Güvenlik ve Emniyet Teşkilatından oluşmak üzere 3 kuvvetten oluşacak şekilde sınıflandırılrsa da bu çalışmanın sınırları kapsamına dolaylı olarak dahil edilen orman kolluğu ve kuruluşuna dair kısaca bilgi verilmek istenmiştir. Bu çalışmanın sonunda İtalya'daki orman kolluğu yapılanması üzerinden ülkemiz için öneriler getirebilmek ve mevcut durumun karşılaştırma bölümünde değerlendirilebilmesi için bu kolluk kuvvetinden ve kuruluştan bahsetmeye gerek görülmüştür.

1.1.4. Orman Genel Müdürlüğü ve Orman Kolluğu

Öncelikle ormanların muhafazasına yönelik orman kolluğunun oluşturulmasına yönelik tarihsel süreç incelendiğinde, Osmanlı döneminde ormanların korunması ve suçların takibine yönelik orman politikalarının bilimsel esaslara göre düzenlenmesi, 1800’lü yıllar itibari ile ülkemizdeki Fransız uzmanların eşliğinde gerçekleşmiştir. Türkiye’de Tanzimat Fermanı ardından ormancılıkta modern bir anlayış benimsenmiş, bir kurumsallaşma ihtiyacı vuku bulmuştur. 1869 yılında yürürlüğe giren Orman Nizamnamesi ardından ormancılık hususuna yönelik hukuki ve fenni esaslar getirilmiştir. Nizamname ardından 1877 yılında ormanların muhafazası için çıkarılan talimatnameler ile Süvariler ve Piyadeler görevlendirilmiştir. Ancak, Süvariler ve Piyadeler tarafından yürütülen bu hizmetler daha çok vergi toplama işleviyle gerçekleştirilmiş olup ormanların muhafazası hususuna yeterli özen gösterilmemiştir. 1909 senesi itibari ile ormanların muhafazasında orman bekçileri görevlendirilmiştir (Elvan, 2005, s. 86).

1914 yılı itibari ile de ormanları muhafaza etmeye yönelik bilinçli bir süreç başlatılmış, görev ve sorumluluklar bakımında Orman Jandarma Nizamnamesini esas alan askeri nitelikteki Orman Jandarma Birlikleri kurulmuştur. Zaman içerisinde orman muhafızları ve orman muhafaza teşkilatı olarak görev alan bu birlikler barış zamanında Ziraat Bakanlığı ile savaş durumunda ise Harbiye Nezareti bünyesinde ordu ile birlikte hareket etmek üzere teşkilatlandırılmıştır. 1931 yılında ormanların muhafazasında görevlendirmek üzere bekçiler yetiştirmek gayesi ile Orman Bekçi Mektebi açılmasında karar kılınmıştır. 1937 yılında yürürlüğe giren ve ilk orman kanunu olarak bilinen 3116 sayılı ‘Orman Kanunu’ kabul edilmiş, beraberinde Orman Nizamnamesi kapsamındaki orman bekçileri orman suçlarının takibinde görevli kılınmıştır (Elvan, 2005, s. 87).

Günümüz orman muhafaza memurlarının yerine getirdiği bu hizmetler gerekli insan kaynağının oluşmadığı ve kurumsallaşmanın gerçekleşmediği dönemde (Osmanlı döneminin sonları ve Cumhuriyet döneminin başlarında), genel itibari ile jandarma ve ordu birliklerince ifa edilmiştir. Dönem içerisinde her ne kadar orman bekçiliği ve orman koruculuğu gibi kadrolar bulunsun da yetersiz bir teşkilatlanma, insan kaynağı ve çalışma disiplini gerekçesi ile askeri bir orman kolluğuna duyulan ihtiyaç ön plana çıkmıştır (Özcan ve Çelebi, 2023, s. 22).

1939’de yürürlüğe giren Orman Koruma Teşkilat Kanunu ile Ziraat Vekâletine bağlı olarak hareket etmek üzere halk arasında Orman Askeri olarak adlandırılan bu kuvvet harekete geçirilmiş, Orman Koruma Genel Komutanlığı çatısı altında teşkilatlandırılmıştır (Özcan ve Çelebi, 2023, s. 20). Orman Koruma Genel Komutanlığı, tümen seviyesinde (örgütlenme

biçimi bakımında jandarmadaki gibi yurdun ücra köşelerinde faaliyet gösterebilecek şekilde teşkilatlanmıştır) bir askeri birlik olarak kurulmuş, ülkenin savunulması, Genelkurmay'a bağlı olarak askeri talim ve terbiye gayesi ile celp döneminde askere alınacaklar arasından Orman Koruma Teşkilatı'nın asker ihtiyacını karşılamıştır. Orman koruma hizmetlerinde Ziraat Vekaleti ile ortak hareket etmek üzere, bir takım kolluk görevlerinin ifasında da Dahiliye Vekaleti ile ilişkili tutulmuştur (Özcan ve Çelebi, 2023, s. 25).

Her ne kadar Orman Koruma Teşkilatı Kanunu ve teşkilatın kuruluşu 1937 yılında gerçekleşse de kurumun tam anlamıyla faal olarak hizmetleri yürütmesi 1939 yılında yürürlüğe giren 'Orman Koruma Kıtalarının Vazifelerine ve Orman Teşkilatıyla Münasebetlerine dair Nizamname'si ile meydana gelmiştir. Sivil orman memurlarının görevlerine ilişkin ifadeler barındıran bu düzenleme ile Orman Umum Müdürlüğü ve Orman Koruma Genel Komutanlığı arasındaki ilişkiler düzenlenmiş, kurumların arasındaki yetki, görev ve sorumluluk sahası netlik kazanmıştır. Bu nizamname ile Orman Umum Müdürlüğü'nün yetkisinin bittiği yerde Orman Koruma Genel Komutanlığı'nın yetkisi/sorumluluk sahasının başlayacağı belirtilmiştir. Yerine getirilen hizmetler bakımından askeri koruma teşkilatının ormanlarda izinsiz ağaç kesilmesi ve orman varlığının izinsiz toplanmasına karşı mücadele edeceği belirtilmiştir. Ayrıca, ormanlarda açılacak maden, ocak, bina, barınak, fabrika gibi tesislerin inşasını önlemek ile görevlendirilmiştir. Ormanlarda hayvanların otlatılması girişimlerinin engellenmesi ve kaçak avcılık faaliyetlerine mâni olmak ile de mesul tutulmuşlardır. Ayrıca, bu çalışmanın temas etmek istediği önemli noktalardan birisi olarak orman yangınları ile mücadele etmek üzere görevlendirildiği belirtilmiştir (Özcan ve Çelebi, 2023, s. 27).

1937-1745 tarihleri arasında ormancılık ve orman meseleleri hususunda, yenilikçi reformlar ile ormancılıkta dinamik bir teşkilatlanma politikalarının etkisi görülmüştür. Dönem içerisinde orman varlığının zenginleştirilmesi ve milli servet olarak değerlendirilmesi üzerinde durulmuş, bu varlığın korunması gerektiğinin altı çizilmiştir. Böylece, ormancılık hususunda mesleki, idari ve hukuki birçok yeniliğe gidilmiştir. Bu yenilikler arasında dikkat çekici olan bir adım olarak, orman varlığının insan kaynaklı zararlardan korunmasına ve ormanlarda işlenen suçlara mâni olunmasına yönelik bir askeri statülü kolluk kurulması ihtiyacı ortaya çıkmıştır (Özcan ve Çelebi, 2023, s. 20).

03/07/1945 tarih ve 4767 sayılı kanun ile Orman Koruma birliğinin hizmetleri sonlandırılarak Devlet Orman İşletmeleri'ne bırakılmıştır. Dönem içerisinde Devlet Ormancılık İşletmeleri'nin yürüttüğü hizmetler özel kanunlar ile belirlenmiş, kanunların

kapsamadığı alanlarda ise sadece ormanlara ve av hayvanlarına ilişkin suçlarda kolluğun görevlerine ve yetkisine sahip olduklarına dair hükümler ile sınırlandırılmıştır (Elvan, 2005, s. 88).

Orman kolluğunun tarihsel gelişimine değindikten sonra günümüzdeki bağlı oldukları Orman Genel Müdürlüğü (OGM) kurumunun incelenmesinde fayda görülmektedir. Türkiye’de Orman Genel Müdürlüğü, kendine has özel tüzel kişiliği ve bütçesi ile Tarım ve Orman Bakanlığı’na bağlı kamu kurumu statüsündedir (www.ogm.gov.tr). 1839 yılında Tanzimat Fermanının da etkisi ile ormancılık hizmetlerinin takip edilmesi ve yerine getirilmesi hedefleri ile Ticaret Nezaretine bağlı bir Orman Müdürlüğü olarak kurulmuştur (Yeşilyurt, 2016, s. 16).

Orman Müdürlüğü’nün kuruluşunun ardında yetişmiş personel ihtiyacını karşılamak üzere 1857 yılında Orman Fakültesi kurulmuş, bu tarihten Cumhuriyetin ilanına kadar kurumun teknik ve ekonomik açıdan ormancılık tatbikatına güç kazandıracak personeli yetiştirilmiştir. Bu dönemde Cumhuriyetin ilanına kadar yürürlüğe alınan çeşitli kanunlar, nizamnameler ve diğer yasal talimatnameler müdürlüğün görevlerini ve çalışma alanı belirlemiştir. Cumhuriyetin ilk yıllarında ormancılık işleri İktisat Vekaletine bağlı bir Genel Müdürlük arayıcılığıyla yürütülmüştür. Günümüz Orman Müdürlüğü yapısının temelleri de 1937 yılında yürürlüğe giren 3204 sayılı kanun ‘Orman Umum Müdürlüğü Teşkilat Kanunu’ ile gerçekleşmiştir. Yine bu yıl içerisinde 3116 sayılı Orman Kanunu yayınlanarak günümüzdeki modern ormancılığın ilk adımları atılmıştır. Halen yürürlükteki 6831 sayılı Orman Kanunu ise 1956 yılında kabul edilmiştir. Orman Genel Müdürlüğü 01/05/2003 tarih ve 4856 sayılı kanunun kabulü ile zamanın Çevre ve Orman Bakanlığı bünyesine alınarak hizmetleri yerine getirmiş, 29/06/2011 tarihinde bakanlığın ismi değişikliğe uğrayarak Orman ve Su İşleri Bakanlığı adını almış, 2018 yılı itibari ile Türkiye’de başkanlık sisteminin kabulü ile kurum bağlı olduğu bakanlığın ismi tekrar bir değişime uğrayarak Tarım ve Orman Bakanlığı olarak yeniden adlandırılmıştır (Yıldırım B. , 2022, s. 34).

Orman Genel Müdürlüğü’nün fonksiyonel ve organizasyonel yapısına bakıldığında, kurumun merkez ve taşra teşkilatları üzerinden yapılandığı görülmektedir. Genel Müdürlüğün tepesinde bir Genel Müdür ve 4 Genel Müdür Yardımcısı yer almaktadır. Merkez Teşkilatı, Ana Hizmet ve Yardımcı Hizmetler biriminde toplam 19 Daire Başkanlığı ve 118 şube müdürlüğü mevcuttur (T.C. Sayıştay Başkanlığı, 2023, s. 5). Taşra teşkilatı ise Türkiye’nin belirli illeri üzerinden bölgesel olarak yapılanmış 30 Bölge Müdürlüğü, bölge müdürlüklerine bağlı: 293 Baş mühendislik, 30 Orman Fidanlık Müdürlüğü, 243 İşletme Müdürlüğü yer almaktadır (www.ogm.gov.tr).

Orman Genel Müdürlüğü'nün personel durumu incelendiğinde, Orman Genel Müdürlüğü 2022 yılı Sayıştay Denetim Raporu verilerinde 31 Aralık 2022 tarihi itibarı ile 14.257 memur (%32), 7.294 sözleşmeli personel (%17), 7.896 sürekli işçi (%18) ve 14.753 (%33) geçici işçiden oluşan toplam 44.200 personeli istihdam etmektedir (T.C. Sayıştay Başkanlığı, 2023, s. 6).

OGM personelinin bir kısmını bünyesinde istihdam ettiği özel kolluk statüsündeki orman muhafaza memurları, özel orman kolluğudur. Bu personel ormanların korunması ve ormanlar hususunda işlenen suçlar ile kendilerine has özel mevzuat ve kanunlar ile özel bir amaç doğrultusunda görevlendirilmiştir. 06/03/1996 tarih ve 4 sayılı Bakanlık kararı ile 'Orman Muhafaza Memurları Görev ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik' maddelerince OGM personelinin vazifeleri arasında olan ormanların korunması, yangınların önlenmesi ve ormanlık alanların sürdürülebilir bir şekilde yönetilmesine yönelik hizmetleri ifa etmektedirler. Ormanlık alan içerisinde denetimler yaparak suçluları izler, kaçak avcılık, ağaç kesimi ve yasalara aykırı girişimlere yönelik cezai işlemleri uygularlar (madde 7). OGM'nin mali/finansal durumu ve envanterinde bulundurduğu araçlara bakılacak olduğunda, sayıştay raporu verilerine göre (T.C. Sayıştay Başkanlığı, 2023, s. 8), 2022 yılında OGM'ye ayrılan toplam ödenek 10 milyara yakın olup, OGM tarafından yayınlanan 2023 yılı Faaliyet Raporunda (OGM, 2024, s. 2-3), genel müdürlük bünyesinde 23 yangın komuta aracı, 307 su temin aracı, 1.207 yangın söndürücü, 2.453 ilk müdahale aracı, 15 su tankı ve 10 hava aracının yanı sıra toplamda 8.941 adet iş, koruma ve üretim makineleri ile hizmet araçları bulunmaktadır.

OGM'nin işlevsel yapısı üzerinden yürütülen temel görev ve hizmetlere göz atıldığında karşımıza rehber nitelikte bir kanun çıkmaktadır. 31/10/1985 kabul tarihli 3234 sayılı Orman Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK'nın Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun, Orman Genel Müdürlüğü'nün teşkilatlanması, yetkileri, işlevi ve görevleri ile personelinin yürüttüğü hizmetleri belirten kanundur. Bu kanunun 2. maddesinde genel müdürlüğün görevleri arasında ekolojik, ekonomik ve sosyo-kültürel faydalar dikkate alınarak orman kaynakları, bitki ve hayvan varlığı hususlarında ekosistemin bütünlüğünü koruyarak planlar geliştirmek, ormancılık karantina ve kısıtlamalarına yönelik hizmetleri ifa etmek, yangınlara karşı korumak, ormanları arttırmaya yönelik hizmetler ifa etmek, ormanların imarı ve ıslahına yönelik hizmetler yürütmek, ormanların silvikültürel bakımı ve gençleştirilmesine yönelik hizmetler yürütmek; ormanların mülkiyetine yönelik kadastro, izin ve irtifak işlemlerini ifa etmek; orman ürünlerinin yetiştirilmesi, taşınması, depolanması ve ülke içinde ve dışında pazarlanmasına yönelik hizmetleri yürütmek; kent ormanı, mesire alanları, araştırma ormanları, ağaç parkları, orman içi biyoçeşitliliği koruma ve işletme; orman sınırları içinde ve

dışındaki bütün arazilerde ağaçlandırma, erozyon-sel-çığ kontrolü, ormanlardaki meraların ıslahı ve çölleşmeye karşı mücadele faaliyetleri yürütme; orman florasını çeşitlendirerek üretimine (fidanlama ve aşılama) katkı sağlamak, bu kapsamda daimi ve geçici fidanlıklar kurulması, işletilmesi ve kapatılması; orman ekosisteminden elde edilen ürün ve hizmetlerden azami derecede faydalanılmasına yönelik döner sermaye işletmeleri ve gerekli diğer tesisleri/birimleri kurmak, kapatmak ve işletmek; personelin hizmetleri ifa etmesi için hizmet içi ve hizmet öncesi eğitimler yürüterek, gerekli eğitim merkezleri ve tesisleri kurarak işletmek gibi çeşitli görevleri yürütmektedirler. Orman Genel Müdürlüğü kurumun görev, hizmet ve faaliyetlerinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca uyulacak esasları belirleyerek bu kurumlar ile arasında azami koordinasyon ilişkisi kurmaya çalışmaktadır. Müdürlük mevzuatça tanınan diğer bütün görev ve hizmetleri ifa etmek ile yükümlüdür.

Orman Kolluğu, 31/8/1956 yılında yürürlüğe giren 6831 sayılı Orman Kanunu'nda belirtilen suçların işlenmesini önlemek ve suç işlendikten sonra başlatılan soruşturma sürecinde kolluk vazifelerini ifa etmek üzere de görevlendirilmiştir (Özcan ve Çelebi, 2023, s. 21). OGM'nin görevleri ve hizmetleri arasında belirtilen faaliyetler orman muhafaza memurları tarafından yerine getirilmekte, adli ve idari görevler yürütülmektedir.

Bu çalışmanın değinilmek istenen hususlarından birisi olan her iki ülkenin ormancılık kuruluşları ve bu kuruluşların orman yangınları ile mücadele hususlarında hareket şekillerine bakılacak olduğunda, Türkiye'de Orman Genel Müdürlüğü bünyesindeki Orman Zararlarıyla Mücadele Dairesi Başkanlığı ve Orman Yangınlarıyla Mücadele Dairesi Başkanlığı, 3234 sayılı kanunun 7. maddesinde belirtilen usullere göre orman yangınları ve ormanın zarar görmesine yönelik usulsüz faaliyetleri önleme, ormanları muhafaza ederek tahribata mani olmak, orman yangınlarının yayılmasını engellemeye yönelik fiziki ve beşeri tedbirler alma, orman yangınları ile mücadele etmeye yönelik teknikler geliştirme, gerekli görülen yerlerde yangın gözetleme kulelerinin inşası, orman yangınları ile mücadele hizmetlerini yürüten personelin eğitimi gibi hizmetler yürütmektedir. Türkiye'de orman yangınları ile mücadele süreci başta Orman Genel Müdürlüğü olmak üzere İtfaiye ve Jandarma teşkilatlarının da müdahil olduğu ve diğer kolluk kuvvetleri, sivil toplum kuruluşları, yerel yönetimler ve devlet kuruluşları ile koordinasyon ve iş birliği içerisinde yönetilmektedir (Yaşa, 2023, s. 42).

Orman yangınlarına yönelik AFAD, İtfaiye, Orman Genel Müdürlüğü ve kolluk kurumları yangın öncesi, esnası ve sonrasında yürütülmesi gereken hizmetler ve personelin görev alacağı faaliyetlere yönelik kendi personelini eğitmekte, yangınlara müdahale hususunda sahadaki koordinasyon akabinde gönüllüler ile birlikte topyekûn orman yangınları ile mücadele

etmektedir. Orman yangınları ile mücadele sürecine temel olan yasalara ve kuruluşlara bakıldığında, Türkiye’de ormanların çeşitli tehlikelere karşı korunması ve gerekli görülen hizmetlerin ifası sorumluluğu OGM’ye aittir. Anayasanın 169 ve 170. maddeleri, 31/10/1985 kabul tarihli ve 3234 sayılı ‘Orman Genel Müdürlüğüne İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun’, 03/08/1956 kabul tarihli ve 6831 sayılı ‘Orman Kanunu’nun 68, 69 ve 76. maddeleri OGM’nin orman yangınları ile mücadelesi hususundaki görevleri ifade etmektedir. Ayrıca 6831 sayılı kanunda orman yangınlarının önlenmesi, söndürülmesi ve süreç içerisinde görev alacak kişileri de belirtmektedir. Bu görevlerin muhatabı olarak Tarım ve Orman Bakanlığı bünyesindeki OGM’nin merkezi düzeyde Orman Yangınları ile Mücadele Dairesi Başkanlığı ve taşralarda da OGM’ye bağlı Orman Bölge Müdürlüğü’nün Orman Yangınları ile Mücadele Şube Müdürlüğü, Orman İşletme Müdürlükleri ve Orman İşletme Şeflikleri mesul tutulmuştur. Orman yangınlarının çıkmasını önleme ve çıkan yangınların da en az zararla sonuçlanması stratejisini benimseyen OGM koruyucu, önleyici, söndürme ve rehabilite faaliyetleri üzerinde yoğunlaşarak süreci ele almaktadır (Özkan, 2019, s. 15-16).

Orman yangınlarına müdahale hususunda OGM bünyesinde alet-edevat, araç-gereç vb. ekipman ile donatılmış orman yangınlarının denetimi ve söndürülmesinde görevli sürekli ve geçici işçi guruplarından oluşan yangın müdahale ekipleri de mevcuttur. Bu ekipler ilk müdahale (orman yangınlarına ilk müdahale eden ekiptir), hazır kuvvet (ilk müdahale ekiplerinin kontrol altına alamadıkları orman yangınlarına destek ekip olarak hizmet verir), gezici (yangın riski yüksek alanlarda konuşlanmıştır), arasöz (ilk müdahale ekiplerinin alana nüfuz etmesini kolaylaştıracak 4*4 arazi araçlarından oluşan ekiplerdir) ve havacı ekipler (havadan müdahaleye olanak sağlayan araçlar ile donatılmış ekiplerdir) olarak sınıflandırılmıştır (Gesoğlu, 2013, s. 8-9).

Türkiye’de orman yangınları da afet kapsamına alınmış olup, afet yönetimi hususunda merkeziyetçi bir yönetim anlayışının daha baskın olduğu görülmektedir. Bu kapsamda 7269 sayılı kanunun ilk maddesi afet durumlarında mülki idari amir olarak valileri işaret etmekte, yerel yönetim içerisindeki belediye yapılanmalarını da afet yönetim sürecinde valilere tabi kılmaktadır. Böylece belediyelerin itfaiye teşkilatları, personeli ve araçları da orman yangınları ile mücadele hususunda üzerlerine düşeni yerine getirmektedir. Türkiye’deki İtfaiye yapılanmaları yerel yönetimler arayıcılığıyla kurulmakta, il ve ilçeler bünyesinde İtfaiye Müdürlükleri bulunmaktadır. 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve Orman Kanunu’ndan anlaşıldığı üzere belediyelere sorumluluk sahaları içerisinde muhtemel afetlere yönelik planlar yaparak stratejiler geliştirmek, araç-malzeme-ekipman desteği sağlamak, itfaiye hizmetlerini yürütmek, orman yangınlarını bastırmak ile sorumlu

tutulmuştur. Yine 2014 yılı Türkiye Afet Müdahale Planı ile de yerel yönetimler (bünyesinde itfaiye yapılanmaları ile) afetler ve orman yangınları ile mücadele hususunda rol sahibi yapılmıştır (Yaşa, 2023, s. 102-103).

Ayrıca 9 Temmuz 1984 tarih ve 3030 sayılı ‘Büyük Şehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında KHK’da belediye sınırları içerisinde meydana gelen orman yangınlarında belediyeleri sorumlu tutmuştur. Bütün bu kanunlarda belediyelere atıflar olsa da orman işletmeleri ile belediyelerin görev sahasında net bir ayrım olmaması nedeni ile olaylara belediyenin itfaiye yapılanmaları ile birlikte iş birliği içerisinde müdahale edilmektedir (Yalçın, 2023, s. 24). Dolayısı ile, Belediye Kanunu’nun 52. maddesi açıkça teşkilatlarını afetlerde görevli kılmakta orman yangınları gibi afetlere hızlı bir şekilde müdahale ederek can ve mal kaybını önlemek ile görevli kılmıştır (Yalçın, 2023, s. 30).

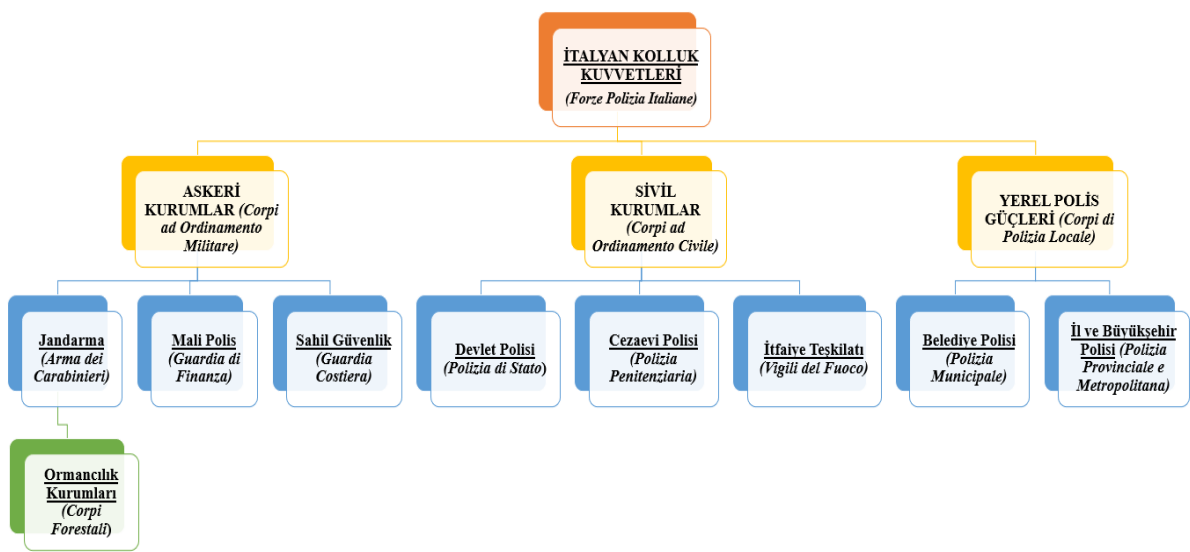
Türkiyedeki genel kolluk yapılarına ilişkin ortaya konan açıklamalar ve tespitler sonrasında karşılaştırma yapılması hedeflenen İtalya’daki genel kolluk kuvvetlerine bakmak ve bu kapsamda ortaya konması gereken hususları açıklamak çalışmanın devamı açısından önemlidir.

İKİNCİ BÖLÜM

İTALYA’NIN KOLLUK KUVVETLERİ YAPILANMASI

İtalya’daki bütün kolluk kuvvetleri yapılanmaları kamu güvenliği ve düzenini sağlamaya yönelik adli ve idari kolluk görevleri ile donatılmıştır. İşlevsellik ve uzmanlaşmış görevler bakımından birbirinden ayrılan bu kolluk yapılanmaları yeri geldiğinde sorumluluk sahalarını da paylaşarak iş birliği içinde hareket etmektedirler. İtalya’da Kolluk kuvvetleri: Devlet Polisi ‘*Polizia di Stato*’, Jandarma ‘*Arma dei Carabinieri*’, Mali Kolluk ‘*Corpo della Guardia di Finanza*’, Cezaevi Kolluğu Memurları Birliği (*Corpo degli Agenti della Polizia Penitenziaria*), Devlet Ormancılık Birlikleri (şu anda *Carabinieri*’ye bağlı) ‘*Corpo Forestale dello Stato*’, Belediye Polisi ‘*Corpo di Polizia Municipale*’ gibi belirli kanunlar uyarınca bu yeterliliği taşıyan diğer mükelleflerden oluşmaktadır (Busi ve Venuti, 2020, s. 408).

İtalya’daki adli ve idari kolluk sisteminden önce, ülkedeki kolluk kuvvetlerine genel hatları ile bakmakta fayda görülmektedir. Kolluk sistemi içerisindeki yerel ve merkezi polis örgütleri ile askeri statülü kolluk kuvvetleri kamu güvenliğinin sağlanması hususunda ortaklaşa ve koordineli hareket etmektedir. İkinci Bölümün başında İtalya’da çeşitli adli ve idari kolluk görevleri ile kamu güvenliği görevlisi ve temsilcileri nitelikleri ile anılmış, birbirinden bağımsız müstakil yapılanmalar ile farklı bakanlıklar ekseninde teşkilatlanmış, ayrı ayrı tüzel özerkliklere sahip bu kolluk yapılanmalarına bir netlik kazandırmak istenmiştir. Şekil 8 ile bu yapılanmalar gruplandırılarak kolluk kuvvetlerinin kurumsal bakımdan nasıl sınıflandırıldığına değinilmiştir.

Şekil 8: *Forze Polizia Italiane* (İtalyan Kolluk Kuvvetleri) Şekli (Kaynak: https://it.wikipedia.org/wiki/Forze_di_polizia_italiane).

Şekil 8’de görüleceği üzere, İtalyan kolluk sisteminde birçok kolluk kuvveti yer almaktadır. ‘İtalya, kolluk teşkilatı olarak Türkiye’ye benzer çoklu bir yapıya sahiptir. Polisin yanında jandarma gibi askeri nitelikli iç güvenlik birimleri vardır’ (Çevik vd., 2005, s. 117). İtalya’da kolluk yapılanmaları ülke içinde merkeziyetçi bir örgütlenme stratejisi benimsemekte, iç güvenlik unsurları olarak İçişleri Bakanlığı’na ‘Kıta Avrupası Kolluk Modeli’ ile sıkıca bağlanmaktadır (Özgür, 2022, s. 282). “Peki bu çoklu yapı içindeki kolluk kuvvetleri nelerdir ve birbirleri ile nasıl bağlanıyorlar?” gibi sorulara cevap olarak İtalyan Kolluk Kuvvetleri Şekli (Şekil 8) ile İtalya’daki genel ve özel kolluk kuvvetlerinin nasıl sınıflandırıldığı resmedilerek şekil üzerinden sunulmak istenmiştir. Bu şekil hazırlanırken kolluk kuvvetlerinin nitelikleri (askeri-sivil) doğrultusunda gruplandırılmıştır. Sınıflandırılan her bir kolluk kuvveti ayrı ayrı tüzel özerkliğe sahip olmak ile birlikte müstakil örgütlenme biçimleri benimsemişlerdir. Bunun nedeni kamu hizmetleri ve ihtiyaçlar doğrultusunda birbirinden farklılaşabilen görevleri ile daha ayrı alanlarda uzmanlaşmalarından dolayıdır. Özellikle belirli görevleri ifa etmeleri, sorumluluk sahaları ve teşkilatlanma biçimleri ile bağlı oldukları bakanlıklar bakımından da birbirlerinden ayrılmaktadırlar. Diğer taraftan, kamu güvenliği ve düzeninin sağlanması açısından bütün genel ve özel kolluk kuvvetleri ortak görevler (genel kolluk kuvvetlerinin asli, özel kolluk kuvvetlerinin de yardımcı ve destek rolünde görevleri) doğrultusunda iş birliği içerisinde hareket etmektedir. Her örgüt kendi bünyesinde dikey bir hiyerarşi ile yönetici, müdür, başkan, komutan vb. sahip olmak ile birlikte daha önceki bölümlerde de bahsedilen adli ve idari kolluk görevleri bakımından yerelde emniyet müdürleri – valiler (mülki amir) ve cumhuriyet savcılarına karşı; merkezde de bağlı oldukları bakanlıklara karşı sorumludur.

İtalya’da kamu düzenini ve güvenliğini koruma işlevinin çok sayıda kolluk kuvvetine devredildiği görülmektedir. Bu dağılımdaki ilişki incelendiğinde her ne kadar örgütlerin birbirinden bağımsız müstakil yapılanmaları ve tüzel özerklikleri olsa da yatay ve dikey ilişkiler görülebilmektedir. Yatay olarak özellikle genel yasaları uygulama yetkisine sahip Carabinieri ve Devlet Polisi arasında, dikey olarak da merkezi ve yerel düzeyler arasındaki entegrasyona özellikle dikkat edilerek bir koordinasyon (teknik-operasyonel) sistemi kurulmuştur. Kamu düzeni ve güvenliği konularında yönlendirme ve koordinasyon işleviyle görevlendirilen devlet kurumu (121/1981 sayılı kanun), aynı bakanlığa bağlı olmayan kolluk kuvvetlerini bile işlevsel bir bağımlılık ilişkisi ile hiyerarşik olarak İçişleri Bakanlığı’na bağlamıştır (Giulietti, 2017).

İtalya’da Kolluk Kuvvetleri ‘*le Forze Polizia*’ denildiğinde, ülkede zaman içerisinde adli ve idari kolluk görevleri ile sorumlu tutulan ve olaylar karşısında birer adli ve idari kolluk

vasıfları ile hareket eden İtalyan kolluk kuvvetleri Şekil 8’de gösterildiği gibi, askeri, sivil ve yerel nitelikteki birçok kuruluş yer almaktadır. Bu kolluk kuvvetleri, genel yetkiye sahip, doğrudan hükümet kontrolü altında 4 ulusal kolluk kuvveti: Carabinieri (+CFS), Devlet Polisi, Cezaevi Kolluğu, Mali Kolluk; diğer taraftan adli ve idari kolluk olarak sınırlı yetkilere sahip Ulusal İtfaiye Teşkilatı; denizlerde idari kolluk, güvenlik kolluğu ve askeri görevler yürüten Sahil Güvenlik; yerel düzeyde bölgesel yetkiler ile sınırlandırılmış Yerel Polis kuvvetlerinden oluşmaktadır. Kolluk kuvvetleri coğrafi düzeyde yerel ve ulusal; fonksiyonel olarak da uzmanlık yeterliliğine sahip olanlar ve genel yeterliliğe sahip olanlar şeklinde ikiye ayrılmıştır. Bu ikiliklerin kesişmesinden, bölgesel kapsamı yerel ve yetkisi genel olan birinci tür kolluk kuvveti olarak Belediye, İl ve Büyükşehir Polisi ortaya çıkmaktadır. İkinci tür ise, bölgesel yasaları uygulama yetkisi ile ulusal kolluk kuvveti statüsündeki belirli tematik uzmanlığı olan kolluk kuvvetlerinden oluşur. Bunlar Cezaevi Kolluğu ve Mali Kolluk’tur. Üçüncü ve son tür ise ulusal kolluk kuvveti olarak bölgesel yasaları uygulama yetkisine ve genel tematik uzmanlığa sahip kolluk kuvvetlerinden Devlet Polisi ve Carabinieri’dir (Battistelli, 2008, s. 61).

Bu ulusal kolluk kuvvetleri daha detaylı incelendiğinde, askeri statülü kolluk niteliği ile de anılıp genel kolluk statüsündeki iki askeri statülü kolluk örgütü ön plana çıkmaktadır. Askeri statülü kolluk kuvvetleri içinde ilk olarak İtalyan Carabinieriisi karşımıza çıkmaktadır. Savunma Bakanlığı’na bağlı olmak ile birlikte İçişleri Bakanlığı ile de işlevsel bağımlılık ile idari kolluk, adli kolluk ve kamu güvenliği işlevleri, kamu düzeni ve güvenliğinin sağlanması, çevre kolluğu işlevlerini yerine getirir. Carabinieri geçmişte bir silahlı kuvvet (ordu) olarak görev alırken; 2000 yılından bu yana Savunma Bakanlığı bünyesinde hem silahlı kuvvetler hem de genel olarak yasaları uygulama yetkisine sahip askeri statülü kolluk teşkilatı olarak kendine has özerk bir tüzel kişiliği ve müstakil yapılanması bulunan bir konuma sahiptir. Bir diğer askeri statülü kolluk kuvveti olarak sınıflandırılan Mali Kolluk ‘*Guardia di Finanza*’ ise doğrudan Ekonomi ve Maliye Bakanlığı’na bağlıdır. Başlıca yürüttüğü faaliyetler arasında: adli kolluk işlevi, trafik kolluğu rolü, kamu güvenliği, gümrük ve vergi kolluğu görevlerinin yanı sıra para, mali ve vergi suçlarının önlenmesi ve bastırılmasındaki uzmanlaşmış becerilere sahiptir.

Yerel polis organları arasında öncelikle İl ve Büyükşehir Polis ‘*Polizia Provinciale e Polizia Metropolitana*’ organları, idari ve adli kolluk işlevleriyle bağlantılı olarak, il toprakları veya referans büyükşehir şehri üzerinde geniş yetkiye sahiptir. Yerel Polis içerisinde, sivil koruma görevleri ve yardımcı kamu güvenliği hizmetlerini yürüten, işlevsel bakımdan fonksiyonel olarak ayrılmış birçok çeşitli polis kuvvetleri de yer almaktadır. Bu bakımdan Yerel Polis: Çevre Polisi ‘*Polizia Ambientale*’; Balık, Avcılık ve Yaban Hayat Polisi ‘*Polizia Ittico-*

Venatoria e Faunistica’; Kamu Malı Polisi ‘*Polizia Demaniale*’; Zoofil ve Hayvanları Koruma Polisi ‘*Polizia Zoofila e di Protezione degli Animali*’; Mikolojik- Hidrolik- Madencilik- Göl, Nehir, Lagün ve Deniz Polisi ‘*Polizia Micologica- Idraulica- Mineraria – Lacuale, Fluviale, Lagunare e Navale*’ gibi birimlere ayrılmaktadır. Belediye Polisi ‘*Polizia Municipale*’ kuvvetleri, ait oldukları İtalyan belediyesinin veya bir belediyeler birliğinin toprakları üzerinde idari kolluk işlevleriyle inşaat, sağlık, şehir, ticaret, çevre, trafik, cenaze vb. hususlarda yine fonksiyonel olarak ayrılmış yerel polis kuvvetleri üzerinden kanunları ve yönetmelikleri uygulama yetkisine sahiptir. Belediye Polisi’nin adli, yol, trafik, sivil koruma ve yardımcı kamu güvenliği işlevleri de vardır (Wikipedia, Erişim Tarihi: 16/07/2024).

İtalya’da ülke genelinden ziyade daha kısıtlı alanlarda özel amaçları gerçekleştirmek üzere kurulmuş kolluk birlikleri de mevcuttur. Örneğin, ‘*Compagnie Barracellari*’ adında Sardinya Özerk Bölgesi’ne özgü, ağırlıklı olarak kırsal bölümlerde tarımsal mülkiyeti korumak gayesi ile faaliyet gösteren yerel kolluklar mevcuttur. İtalyan sisteminde özel mevzuata ve özerkliğe sahip çeşitli bölgelere, eyalet mevzuatına uygun olarak kendi ormancılık organlarını ve hizmetlerini kurma yetkisi de verilmiştir. Bu yetkiler kapsamında kurulan birimler, İtalyan tarım-orman mirasının savunulması, çevre ve peyzajın korunması ve tarım-gıda zincirinin güvenliğinin kontrolünde uzmanlaşmış sivil kolluk kuvvetleridir. Sorumluluk sahası bölgeyle sınırlı sivil kolluk güçleri, adli kolluk işlevlerini de yerine getirmekle mükelleftir. Özerk bölgeler ve illerdeki ormancılık birliklerine şunlar örnek verilebilir: Valle d’Aosta Ormancılık Birliği (1968’den beri), Friuli-Venezia Giulia Özerk Bölgesi Ormancılık Birlikleri (1969’dan bu yana), Sicilya Bölgesi Ormancılık Birlikleri (1972’den bu yana), Sardunya Ormancılık ve Çevre Gözetim Birliği (1985’ten bu yana), Bolzano Özerk Bölgesi İl Ormancılık Birlikleri (1997’den bu yana), Trento Özerk Bölgesi Ormancılık Birlikleri (1997’den bu yana) (Wikipedia, Erişim Tarihi: 16/07/2024).

İtalyan kolluk sistemini oluşturan bir diğer unsur da kolluk işlevlerine sahip devlet organlarıdır. Bunlardan ilk olarak Ulusal İtfaiye Teşkilatı ‘*il Corpo Nazionale dei Vigili del Fuoco*’ karşımıza çıkmaktadır. Ulusal İtfaiye Teşkilatı, İçişleri Bakanlığı’na bağlı olarak adli kolluk, idari kolluk, sivil savunma, arama ve kurtarma ve bazen de kamu düzeni ve güvenliği işlevlerine sahip bir sivil organdır. 24 Şubat 1992 tarihinde 225 sayılı kanun ile Ulusal İtfaiye Teşkilatı bünyesinde Sivil Koruma Dairesi kurulmuş, 2012 yılı itibari ile ulusal sivil koruma hizmetinin bir parçası haline gelmiştir. Ulusal İtfaiye Teşkilatı merkezi düzeyde daireler, müdürlükler ve ofisler (merkezi ve bölgesel) üzerinden teşkilatlanmış, il merkezlerinde diğer kolluk kuvvetlerinde de görüldüğü üzere idari bakımdan vali amirliğinde hareket etmektedir (Parlamento Italiano, 2018). Bir diğer kuruluş, Liman İdaresi Birliği- Sahil Güvenlik ‘*il Corpo*

delle Capitanerie di Porto- Guardia Costiera’ Teşkilatıdır. Sahil Güvenlik, donanmanın askeri bir organdır. Seyrüsefer Kanunu ve diğer özel kanunlar kapsamında belirli konularda adli kolluk işlevini yerine getirir. Ayrıca, limanlarda tehditlerin önlenmesine ilişkin güvenlik otoritesi, limanlarda ve seyir sırasında polis işlevi, limanlarda ve çevresinde genel güvenlik, deniz polisi, göllerde ve iç sularda kurtarma ve seyrüsefer güvenliği polisi gibi işlevlere sahiptir. Ayrıca, 1990’a kadar askeri bir statüsü var iken bu yıl itibari ile sivil bir yapı statüsü kazanarak Adalet Bakanlığı’na bağlı hareket eden Cezaevi Kolluğu ‘*la Polizia Penitenziaria*’ de karşımıza çıkmaktadır. Cezaevi Kolluğu Teşkilatı’nın, kişisel özgürlükler ve cezaevi tesisleri üzerinde kısıtlamalara tabi olan kişilerin idaresi, adli kolluk işlevleri ve önleme faaliyetleri, trafik polisi rolü (kurumsal görevlerle ilgili olarak) ve kamu düzeni ile ilgili hizmetlerde uzmanlaşmış becerilere sahip olduğu belirtilmiştir (Wikipedia, Erişim Tarihi: 16/07/2024).

“İtalya’da kamu düzeni ve güvenliğini sağlama görevlerini ifa eden kolluk kuvvetlerini yöneten, idare eden, denetleyen, yönlendiren ve koordine eden oluşumlar veya kişiler kimlerdir, bu kolluk yapılanmaları hangi üst kuruluşlara bağımlı/bağlı olma ilişkisi güderler?” soruları ele alındığında, burada ilk olarak çıkan oluşum İçişleri Bakanlığı’dır. İtalya’daki sistem yapısal olarak incelendiğinde, İtalya’da İçişleri Bakanı kolluk kuvvetlerinin görev ve faaliyetlerini koordine eder. Düzenin ve güvenliğin korunmasına yönelik denetim tedbirleri ve önlem alır. İçişleri Bakanı’nın direktif ve hükümlerine göre Kamu Güvenliği İdaresi ve Kamu Güvenliği Daire Başkanlığı kurulmuştur. Bu organizasyonların kuruluşlarındaki temel hedefler kamu düzeni ve güvenlik politikasının uygulanması, polis kuvvetlerinin teknik-operasyonel koordinasyonu, Devlet Polisi’nin yönetimine ve idaresine, İçişleri Bakanlığı’nın genel ihtiyaçlarına yönelik teknik desteklerin yönlendirilmesi ve yönetilmesidir (Ancillotti vd., 2012, s. 560-561).

İçişleri Bakanlığı’nın fonksiyonel yapısına bakıldığında, bakan, kurumsal hedeflere ulaşmak için tüm yapısal aygıtı, dolayısıyla, kamu güvenliği idaresini kullanır (md. 2, 121/1981). İçişleri Bakanı’nın en önemli görevleri arasında; kamu düzeninin ve güvenliğinin korunması, sivil koruma ve yangın önleme hizmetleri, yerel otoritelerin denetimi ve çeşitli idari görevlerin yerine getirilmesi, refahı sağlama fonksiyonları bulunmaktadır. İçişleri Bakanı’na rapor verenler kolluk oluşumları arasında Devlet Polisi ‘*la Polizia di Stato*’, Ulusal İtfaiye Teşkilatı ‘*il Corpo Nazionale dei Vigili del Fuoco*’, Demokratik Güvenlik Bilgi Servisi ‘*Servizio Informazioni Sicurezza Democratica*’ (SISDE)¹⁶ bulunmaktadır. İçişleri Bakanı,

¹⁶ SISDE: 24 Ekim 1977 tarihinde 801 sayılı yasa ile polis örgütü olarak kurulmuş, 2007 yılında ismi Bilgi ve İç Güvenlik Teşkilatı ‘*Agenzia Informazioni e Sicurezza Interna*’ (AISI) olarak değiştirilmiştir. Bu kuruluş ulusal güvenliğin ve kurumların tehdide karşı savunma amacıyla kurulmuştur. Aynı zamanda gizli servis olarak

Ulusal Kamu Güvenliği Kurumu'nun başı olarak, emniyet güçlerinin (kolluk kuvvetlerinin) görev ve fonksiyonlarının koordinasyonu kapsamında, parlamentoya karşı siyasi olarak sorumludur. Tüm emniyet güçlerinin operasyon odaları arasında bağlantı kurabilir. Adalet bakanı ile mutabakat sağlanarak adli kolluk hizmetleri personeli için gerekli kontenjanlar belirlenir. İçişleri Bakanlığı'nın yardımcı organı Ulusal Düzen ve Kamu Güvenliği Komitesinden sorumludur ve başkanlığını yapar. İçişleri Bakanı, Bakanlar Kurulu kararıyla kamu için tehlikeli durumu ilan edebilir veya bu beyanı valilere devredebilir. Bunu takiben Vali, kamu düzenine ve güvenliğine saygı göstermek için gerekli, inandırıcı ve acil önlemleri alabilir. İçişleri Bakanı'nın koordinasyon işlevi 31 Mart 2000 tarihli 78 sayılı Kanunla yeniden teyit edilmiştir. Madde 10'da İçişleri Bakanı'nın, ulusal bir kamu güvenliği makamının başı olarak, Nisan 1981 tarih ve 121 sayılı kanunun 1. maddesinde belirtilen koordinasyon ve yönetim işlevlerini Kamu Güvenliği Dairesi aracılığıyla yerine getirdiği ifade edilmiştir. Aynı kanunun 6. maddesinin birinci fıkrası hükümlerine göre İçişleri Bakanı, koordinasyona ilişkin yetkilerini kullanırken, çeşitli kolluk teşkilatlarının operasyon odaları arasında bağlantı kurulmasına yönelik talimat ve hükümler çıkarabilir ve özel zorunluluk halinde, kendi kararnamesiyle, ilgili bakanlar, ortak operasyon odaları ve Emniyet Genel Müdürlüğü'nün mutabakatı ile tesis edebilir. İçişleri Bakanı aynı zamanda kamu düzeninin ve güvenliğinin korunmasına yönelik tedbirleri de alır, kamu güvenliği konularında vali tarafından alınan tedbirlere karşı önerilen hiyerarşik itirazları karara bağlar ve bu tedbirlerin herhangi bir zamanda kanun veya yönetmeliğe aykırılık içeriyorsa veya bir sebebe dayanamıyorsa hükümsüzlüğünü resen kararname ile ilan edebilir(Carnabuci, 2008, s. 56).

Kolluk kuvvetlerinin koordinasyonu için oldukça önemli bir yere sahip Kamu Güvenliği Departmanı '*il Dipartimento della P.S. (Pubblica Sicurezza)*' ele alındığında, Kamu Güvenliği İdaresi çerçevesinde, Kamu Güvenliği Dairesi Başkanlığı büyük önem taşımakta olup, direktif ve emirlerini yerine getirmek zorunda olduğu İçişleri Bakanı'na doğrudan bağlıdır. İçişleri Bakanı, görevlerini yerine getirirken, Kamu Güvenliği Dairesi Başkanlığı'nın faaliyet gösterdiği, sorumlu olduğu dairenin yapılarından yararlanır. Bu dairenin başında, İçişleri Bakanının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ve Cumhurbaşkanı Kararnamesi ile atanan Emniyet Müdürü ve Kamu Güvenliği Genel Müdürü görevlerine sahip bir Vali bulunmaktadır. Ayrıca aynı Daire Başkanlığı'nda, vekillik görevlerini yürütmek üzere bir genel müdür yardımcısı, koordinasyon ve planlama faaliyetlerinden sorumlu bir genel müdür yardımcısı ve

Kriminal Polis Merkez Müdürlüğü'nün sorumluluğu ile görevlendirilen bir genel müdür yardımcısı görevlendirilir. 121/1981 sayılı kanun (md. 4) uyarınca departmanın görevleri; kamu düzeni ve güvenliği politikasının uygulanması, polis kuvvetlerinin teknik-operasyonel koordinasyonu, Devlet Polisinin yönetimi ve idaresi, bakanlığın genel ihtiyaçlarına yönelik teknik desteklerin idaresi ve yönlendirilmesidir. Bu işlevleri yerine getirmek için Kamu Güvenliği departmanı, genel müdürlerin başkanlığını yaptığı merkez ofisler ve müdürlükler halinde düzenlenmiştir (md. 5 121/1981). Kamu güvenliği departmanı aynı zamanda Mafyayla Mücadele Soruşturma Müdürlüğünü '*la Direzione Investigativa Antimafia*' (D.I.A.), Devlet Polisi'nin bölgelerarası müdürlüklerini, polis kuvveti memurları ve yetkililerin eğitimi için yüksek polis enstitüsünün yanı sıra polis kuvvetleri için yüksek eğitim ve bilgilerin güncellenmesi için uzmanlık okulunu da içermektedir (Carnabuci, 2008, s. 57).

Merkezi yapıya ek olarak yerel düzeyde kamu düzeni ve güvenliğini koruma vazifesi il ve yerel kamu güvenliği yetkililerine bırakılır. İl kamu güvenliği amirinin görevleri bunlar tarafından yerine getirilir. İlde kamu düzeni ve güvenliği hususunda genel sorumluluğa sahip Hükümet Bölge Ofisi'ni '*Ufficio Territoriale del Governo*' (U.T.G.) yürüten vali, hükümetin genel temsilcisi olarak konuyla ilgili çıkarılan direktiflerin uygulanmasını denetler. İldeki kamu güvenliği görevlilerinin ve yetkililerinin görev ve faaliyetlerinde yön ve koordinasyon birliği sağlayarak gerekli önlemlerin alınmasını sağlar ve gerekli tedbirleri teşvik eder. Kamu düzeni ve güvenlik hizmetlerinin teknik-operasyonel düzeyde yönetimi, sorumluluğu ve koordinasyonu ile kamu gücünün ve muhtemelen onun emrine verilen diğer kuvvetlerin bu amaçla kullanılması hususunda talimat, sorumluluk ve koordinasyona sahip olan kamu güvenliği yetkisinin başında polis şefi '*il questore*' yer almaktadır. Yerel asayiş yetkileri ise, il merkezinde polis şefi, diğer belediyelerde ise idari yetkiye sahip olan polis karakollarındaki yetkili görevli, sorumlu olarak atfedilmiştir. Bölgede polis karakollarının yokluğunda, atanan polis komiserinin yerel yönetim yetkileri bir hükümet yetkilisi olarak belediye başkanı tarafından kullanılır. Komiser, valinin izni üzerine, polis karakolu bulunmayan belediyelerde Devlet Polisi görevlilerini, gerektiren istisnai hizmet ihtiyaçlarını karşılamak üzere geçici olarak kamu güvenliği hizmetlerinin yönetimi, düzenin ve kamu güvenliğinin korunması amacıyla gönderebilmektedir (Ancillotti vd., 2012, s. 561-562).

Yerelde vali ve polis müdürlerine kolluk hizmetleri hususunda yetki genişliği sağlanmakta bakanlığı temsilen idari amir olarak hareket etmelerine olanak sağlanmaktadır. Yerel güvenlik hususunda ihtiyaçların belirlenmesi ve güvenliğin sağlanması gayesi ile tüm illerde olağan ve olağan dışı durumlarda valilerin başkanlıklarında toplanılmak üzere güvenlik

komisyonları kurulmuştur. Yerel kamu düzeni ve güvenliğinin sağlanmasında valilerin emir ve direktiflerinin yanı sıra belediye başkanlarının da yerel güvenlik hususunda söz hakkı vardır. Belediye başkanları güvenlik konseyinin bir üyesi olmak ile birlikte konseyin toplanması ve toplantı gündeminin belirlenmesinde de karar sahibidir. Ayrıca, yerel düzeydeki STK'lar da bu güvenlik konseyinin bir üyesi olarak yer almaktadır (Babahanoğlu, 2020, s. 536).

İtalya'daki kolluk kuvvetleri, kolluk kuvvetlerinin koordinesinde İçişleri Bakanı, vali ve emniyet müdürünün rolleri hususlarına değinildikten sonra kolluk kuvvetlerinin yerine getirdiği hizmetlere bakmakta fayda görülmektedir. İtalya'daki kolluk kuvvetlerinin yerine getirdikleri kamu düzeni ve güvenliğini sağlamaya yönelik hizmetler bakımında asli görevli olup olmamasına durumuna göre değişen kolluk statüsü ve niteliği gözlemlenebilmektedir. Bu aşamada bu farklılığa da bir açıklık getirmek niyeti ile öncelikle İtalya'daki kolluk kuvvetlerinin adli ve idari kolluk olarak nasıl sınıflandırıldığına bakılmalıdır.

2.1. İtalya'da Genel Kolluk Kuvvetleri, Adli ve İdari Kolluk

Öncelikle Birinci Bölümde belirli başlı kavramların tanımlamaları yapılsa da, İtalyan literatüründe bu kavramların nasıl yer aldığına ve ne tür farklılıklar olduğuna değinmenin faydalı olacağı düşünülmektedir. Bu bakımdan, dar anlamda kolluk, toplumun gelişimi için gerekli olan sağlık, ahlak, endüstri, hijyen vb. gibi diğer birçok sosyal çıkarı korumayı amaçlayan yapıdır. Kolluk işlevi, bireylerin keyfi faaliyetlerinden devlete ve topluma doğabilecek zarar ve tehlikeleri önlemek amacıyla zorlayıcı makamlar tarafından vatandaşların barış içinde bir arada yaşamasını ve hukuka saygı duymasını sağlamak amacıyla yürütülen faaliyetlere denir. İdari Kolluk faaliyetleri; özel kişilerin toplum içindeki bireysel özgürlüklerine ilişkin yasal sınırlamalara bir bütün olarak (güvenlik, yol, vergi, sağlık polisi) saygı göstermelerini sağlamak için idari, önleyici ve baskıcı önlemlerin uygulanmasını amaçlamaktadır. Adli Kolluk faaliyetleri ise suçları tespit etmeyi, bastırmayı ve suçluları adalet önüne çıkarmak için aramayı amaçlamaktadır. İdari kolluğun önleyici taahhüdü bir suçun oluşmasını engellemede başarısız olduğunda, adli kolluk suçun kendisini bastırmak ve sorumluları adalet önüne çıkarmak için müdahale eder (Busi ve Venuti, 2020, s. 338).

İtalya'daki kolluk kuvvetlerinin de adli ve idari vasıflı görevleri ve yerine getirmeleri gereken sorumlulukları vardır. İtalya'da kolluk kuvvetleri adli, idari ve güvenlik olarak üç grupta sınıflandırılmaktadır. İtalyan kaynaklarında kolluk terimi yerine sıklıkla polis teriminin kullanıldığı görülmektedir. İtalyan literatüründe İdari Polis '*Polizia Amministrativa*' ve Adli Polis '*Polizia Giudiziaria*' olarak yer bulmuş terimler aslında 'Adli ve İdari Kolluk' kavramları

ile özdeşleşmektedir. Birde bunlara ek olarak literatürde Güvenlik Polisi olarak çevrilen ‘*Polizia Sicurezza*’, ‘Güvenlik Kolluğu’ yer almaktadır. Güvenlik Kolluğu, yetkilendirme ve belirli özel-bireysel atıflar ile belirli özel faaliyetleri mümkün ve meşru kılmaya yönelik eğilimleri mevcut olan kolluk yapılarıdır.

Birinci Bölümde bahsedilen bu adli ve idari kolluk kavramlarına tekrardan detaylıca değinilmeden, İtalya’daki bu güvenlik kolluğu konseptini daha iyi anlamak için diğer kolluk sınıflandırmaları üzerinden ele alınmalıdır. İlk olarak yasal temele bakıldığında, güvenlik kolluğunun teşkilatı 1 Nisan 1981 tarihli 121 sayılı kanunla düzenlenmiştir. İlgili uygulama yönetmeliği 773/1931 sayılı Konsolide Kanun ‘*Testo Unico*’ (Bu isim, aynı konuda yürürlükte olan çeşitli mevzuat hükümlerinin bir araya getirilerek sistematik bir düzenlemeye tabi tutulduğu ve gereksiz kısımların ortadan kaldırıldığı resmi bir düzenlemeyi belirtmek için kullanılır.) ve 635/1940 sayılı Kraliyet Kararnamesi ile kamu güvenliğiyle ilgili konulara tabidir. ‘*il vigile urbano agenti è ufficiali della Polizia Locale*’ adlı kitapta yer verilen ifadeye göre Zaboni (Busi ve Venuti, 2020, s. 406), güvenlik kolluğunu, kamu düzenini ve genel güvenliği korumayı amaçlayan yasaların uygulanmasını benimseyen idari kolluğun bir parçası olarak açıklamaktadır. Güvenlik kolluğu esas olarak önleyici faaliyetler yürütmektedir. Bu bağlamda, hukuk sistemiyle çelişen veya her durumda sivillerin düzenli ve güvenli bir şekilde bir arada yaşamasını ihlal edebilecek eylem veya faaliyetlerin gerçekleştirilmesini engellemeye yöneliktir ve bu nedenle adli kolluktan ayrılır. Adli kolluğun baskıcı bir amacı vardır, bu amaç, yasa dışı eylemin meydana gelmesinden sonra müdahale ederek sorumluları adalet önüne çıkarmaktır (Busi ve Venuti, 2020, s. 406).

İdari kolluk, suçları tespit etme ve bastırma, suçluyu arama ve kendi inisiyatifiyle bile delil kaynaklarını sağlamak için gerekli tüm eylemleri gerçekleştirme amaçlı görevleri yerine getiren adli kolluktan farklılaşmaktadır. 31 Mart 1998 tarihli 112 sayılı KHK’nın 162. maddesi idari kolluğun geri kalan tüm işlev ve görevlerini (tüzel kişilere ve mülklere verilebilecek zarar veya ziyanın önlenmesine yönelik tedbirler) bölgelere ve yerel yönetimlere devretmiştir. Bölgelerin ve yerel makamların yetkilerinin devredilmesinde dahi, kamu düzeni ve kamu güvenliğinin ışığında korunan hak ve menfaatlara zarar verilmeden veya devredilmeden kullanılması gerektiği belirtilmiştir (Ancillotti vd., 2012, s. 560).

İdari kolluk, güvenlik kolluğu tarafından gerçekleştirilen genel faaliyetleri ve <*removendi et persequendi malum*> (kötülüğü ‘suçu-suçluyu’ ortadan kaldırmak ve takip etmek) görevleri ifa etmektedir. (Mascambruno M. C., 1980, s. 33). Bu durumda, güvenlik kolluğunu kapsar niteliktedir. Bu görüşü destekleyecek bir diğer ifade ise şöyledir: Zaboni’ye

benzer bir biçimde, Sandulli'nin '*L'agente di Polizia Municipale e Provinciale*' adlı kitapta (Ancillotti vd., 2012, s. 559) öne sürdüğü genel anlamda idari kolluk, kamu güvenliği otoritesi tarafından yürütülen ve kamu düzeni olarak adlandırılan kanunla belirlenen sosyal düzenin korunmasını (sosyal yapı içerisinde kişisel güvenliğin ve mülkiyet haklarının bütünlüğünü sağlama) garanti etmeyi amaçlayan faaliyet olarak tanımlanan güvenlik kolluğunu içerir. İdari kolluk ve güvenlik kolluğu kamu çıkarını koruma amacına sahiptir, ancak güvenlik kolluğu özellikle; kamu düzeninin ve vatandaşların güvenliğinin korunmasını denetler, kanunlara, yasalara, genel düzenlemelere ve kamu otoritesinin hükümlerine uyumu sağlar, kamusal ve özel olay durumlarında yardım sağlar. Güvenlik kolluğu, kamu düzeninin ve kurumların güvenliğinin sürdürülmesine yönelik önleyici ve baskıcı tedbirlerin uygulanmasını amaçlamaktadır. Vatandaşlara ve onların malları kanunda (Anayasa 117. madde) belirtildiği üzere devletin sorumluluğundadır (Ancillotti vd., 2012, s. 559).

İtalya'da bahsedilen adli, idari ve güvenlik kolluğu içerisine birçok sivil, askeri ve yerel örgütlerden oluşan kolluk yapılanmaları dahil olmaktadır. Bu yapılardan kimileri asli polis işlevine sahip polis örgütleri iken kimileri de ortak görevler ile mesul tutulmuş yardımcı işlevlere sahip kolluk yapılanmalarıdır. Ayrıca bu yapılanmaların kolluk personeli hakkında da hangi statü ile bu kolluk görevini ifa etmek ile yetkili oldukları hakkında da bir ayrıma gidilmiştir. Burada Adli Polis olarak çevrilen Adli Kolluk kavramı üzerinden bu husus ele alındığında, İtalyan Ceza Muhakemesi Kanunu'nun (*Codice di Procedura Penale*) 57. maddesi Adli kolluk (idari kolluk içinde benzer bir sınıflandırma) görevlileri (*ufficiali*) ve temsilcilerini (*agenti*) birbirinden ayırmıştır. Özel kanun hükümleri saklı kalmak kaydıyla adli kolluk görevlileri (*ufficiali*) şunlardan oluşmaktadır: Kamu güvenliği yönetimi yönetmeliklerinin bu niteliği tanıdığı görevliler olarak müdürler (*dirigenti*), komiserler (*commissari*), müfettişler (*ispettori*), denetimciler-denetmenler (*sovrintendenti*), amir ve memurlar gibi Devlet Polisinin diğer üyeleri; Carabinieri ve Mali Kolluğun kıdemli ve kıdemsiz subay ve astsubayları, Cezaevi Gardiyanları (*agenti di custodia*), polis kuvvetlerinin bekçileri, Devlet Ormancılık Teşkilatı (şu anda *Carabinieri* altında) ile söz konusu kolluk kuvvetlerine ait olan ve ilgili idarelerin emriyle bu niteliği tanınan diğer kişiler; Devlet Polisi teşkilatı veya Carabinieri ve Mali Kolluk Komutanlığının bulunmadığı belediyelerin belediye başkanı. Adli kolluk temsilcileri (*agenti*) ise şunlardan oluşmaktadır: Kamu güvenliği yönetimi düzenlemelerinin bu niteliği tanıdığı Devlet Polisi personeli; Carabinieri, Mali Kolluk, Cezaevi Gardiyanları/Kolluğu, Orman Koruyucuları (Carabinieri) ve bağlı oldukları kurumun arazisi içinde, görevde olduklarında il ve Belediyelerin Korucuları/Belediye Polisi. Adli kolluk görevlileri (*ufficiali*) ve temsilciler

(*agenti*), aynı zamanda görev yaptıkları hizmetin sınırları içinde ve kendi görevlerine göre yasa ve yönetmeliklerin (55. madde) öngörülen görevleri atfettikleri kişilerdir (Busi, 2001, s. 8). (Burada bence karışıklık var hem idari kolluk hem de adli kolluk personelini birlikte sayıyousun gibime geldi. Bir daha değerlendirdi ve varsa sorunu gider.

Adli, idari ve güvenlik kolluğundan bahsedildikten sonra kamu güvenliğini sağlama hususundaki yetki dağılımı daha detaylı incelendiğinde, İtalya’da kamu güvenliğini sağlama işlevi kanun koyucu tarafından iki aşamalı olarak tasarlanmıştır. İdari kolluk ve nizamname bölgesi ele alındığında, idari kolluğun yönetim faaliyeti bakımından tali konumu, bölgesel düzenin tamamlanmasıyla birlikte açıkça ortaya çıkmıştır. 24-7-1977 tarihli 616 sayılı kanunun 9. maddesi, bölgelerin ve diğer yerel bölgesel organların sırasıyla kendilerine devredilen veya atfedilen konularda idari kolluk görevlerinin sahibi olduğunu belirterek, idari kolluğa genel bir özerklik tanımamıştır. İtalya’daki kolluk sistemi içerisinde örgütler il ve bölge düzeyinde organizasyonel şekilde yapılanmıştır. Bu yüzden, idari kolluğun sorumluluk sahası ve yetkileri, bölgesel ve yerel otoritelerin sorumluluğunda il ve bölgelerde sınırlandırılmıştır. Bu nedenle ilke olarak, bölgesel ve yerel olarak idari yönetim faaliyetinden sorumlu organ aynı zamanda idari kolluktan da sorumludur. Bu yaklaşımı takiben, İtalya’da bazı idari kolluk görevleri¹⁷ Kamu Güvenliği Kurumu’ndan alınmış ve doğrudan idari faaliyetin sorumlusu olan belediyelere verilmiştir (19. madde). Öte yandan devlet, bölgelere devredilen konularda dahi kamu güvenliğine ilişkin idari işlevleri elinde tutmuştur (madde 4). Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde bölgelerin görev alanına giren konulardaki idari kolluk görevlerinin prensipte bölgelere ait olduğu açıktır. Ancak kolluk faaliyeti kamu düzeninin korunmasına yönelik olduğunda, güvenlik kolluğunun muhatabı olduğu için sorumluluk devlete aittir. Burada yine de her ne kadar idari kolluk ve güvenlik kolluğu bakımından ayırım yapılmamış olsa da kamu güvenliğinin korunmasına yönelik ihtiyaçların sağlanamadığı durumlarda kolluk işlevlerini yürütme yetkisi ikincil olarak bölgelere (valiler tarafından) ait olduğu da açıkça belirtilmiştir. Özetle, idari kolluk fonksiyonun bölgesel yetki alanına giren bir konu haline geldiği ve kamu

¹⁷ 18 Haziran 1931 tarih ve 773 sayılı kanunda belirtilen hizmetler: insan ve yük taşıma asansörlerine yönelik lisans verilmesi, belirli meslek gurubundaki (rehber, tercüman, kurye, dağ hamallığı ve kayak öğretmenliği gibi) kişilere lisans verilmesi, fuar-pazar kurulmasına yönelik lisans verilmesi, mekan (tiyatro, sinema, eğlence ve gösteri kulübü, dans okulu, akademi, at yarışı vb.) açılışına yönelik lisans verilmesi, kamu eğlencesine yönelik (sirk, sergi, lunapark vb.) açık hava gösterimlerine lisans verilmesi, alkollü içkilere ve alkollü içki servis eden mekanlara yönelik lisans işlemleri, alkolsüz oyun mekanları ve kafelere yönelik lisans verilmesi, konaklama mekanlarına yönelik (otel, han, pansiyon vb.) lisans işlemleri, basım-yayım-kopya ve matbacılık işlemlerinin lisansa tabi tutulması, sağlıksız ve tehlikeli imalat atölyelerinin-fabrikaların ve depoların lisansa tabi tutulması, seyyar/gezici mesleklerin (satıcı, pazarlamacı, sürücü ve zanaatkarlar) lisansa tabi tutulması... şeklinde devam etmektedir. Detaylı bilgi için bakınız: (Normativa, 1977)

düzeninin korunmasını amaçlamadığı durumlarda bu görevin bölgesel kuruluşlar tarafından yerine getirilmesi kararlaştırılmıştır (Nova, 1987, s. 317-318).

İtalya'daki kolluk kuvvetlerinden, iç güvenlik sistemi ekseninde adli ve idari kolluk görevlerinden bahsedildikten sonra genel kolluk kuvvetlerinden ilk olarak İtalyan Carabinierii'nin tarihsel geçmişine, mevzuatına, organizasyonel yapısına, personel sistemine, görev, yetki ve sorumluluk sahasına değinmekte fayda görülmektedir.

2.1.1. Carabinieri Kolordusu '*l'Arma dei Carabinieri*'

5 Ekim 2000 tarih ve 297 sayılı 'Carabinieri'nin Yeniden Düzenlenmesi' hususundaki KHK'nın 2. maddesinde, Carabinieri, Savunma Bakanlığı bünyesinde silahlı kuvvet statüsünde ayrı bir tüzel özerkliğe sahip olduğu ve mevzuatı uygulama yetkisine sahip bir askeri inzibat¹⁸ '*forza militare di polizia*' niteliğinde kolluk kuvveti olduğu belirtilmektedir. Ayrıca Carabinieri'nin askeri görevlerle ilgili olarak Kolordu Generali rolündeki Genel Komutan aracılığıyla Genelkurmay Başkanı'na; kamu düzeni ve güvenliğinin korunması görevleriyle ilgili olarak İçişleri Bakanı'na işlevsel olarak bağlı olduğu ifade edilmektedir. Teknik-idari hususlar açısından ise Carabinieri, personel, idare ve lojistik faaliyetlerle ilgili olarak Savunma Bakanlığı'na rapor verir. 2. fıkranın b) bendinde belirtilen görevlerin yerine getirilmesine ilişkin kışla ve kışlalar ile kolluk kuvvetlerinin güçlendirilmesi amacıyla mali kaynakların kullanılması için İçişleri Bakanlığı'na rapor verir (Manzo vd., 2000, s. 13-14). *Arma dei Carabinieri*, İtalyan ordusunun (*Esercito*) bir parçasını oluşturan ve aynı zamanda bir kolluk kuvveti olan askeri bir teşkilattır. Bu yüzden, Carabinieri askeri statülü kolluk kuvveti olarak anılmaktadır. *Arma dei Carabinieri*, hukuk sistemine dahil olan diğer tüm kamu ve özel kuruluşlar gibi toplum için tipik bir kamu hizmeti sunmaktadır. Kolordunun varlığının ön koşulu, kolordunun faaliyet göstermesi gereken topluluğun varlığıdır (Digesto delle Discipline Pubblicistiche, 1987, s. 490).

Carabinieri Kolordusunun yapısına, personel sistemine, görev, yetki ve sorumluluk sahası ayırımına geçilmeden önce kurumun tarihçesi ve hangi mevzuat ile şekillendirildiğine bakmakta fayda görülmektedir. Böylece, Carabinieri'nin alt bölümlerinde bahsedilen halen yürürlükteki yasa ve yönetmeliklerin temelini anlaşılmaya ek olarak kurumun günümüzde de benimsediği yapısal prensipler ve faaliyetler bütünü de bir ön bilgisi verilmiştir.

¹⁸ 297/2000 sayılı KHK'nın 6. Maddesinde belirtildiği üzere silahlı kuvvetlerin (ordu) disiplinlerini ve askeri hukuk prensiplerini temel alarak hareket edebilmektedir.

2.1.1.1. Tarihçe

Carabinieri'nin tarihçesine bakıldığında, ilk olarak 1814 tarihli Kraliyet Patentleri¹⁹ Carabinieri'nin doğuşunu işaret etmektedir. Carabinieri bir İtalyan askeri birlik olarak 13 Temmuz 1814'te Sardunya Krallığı'nda ortaya çıkmıştır. 15 Ekim 1816 tarihinde Kral Vittorio Emanuele I di Savoia tarafından, başlangıçta Fransız Ulusal Jandarma Teşkilatı'ndan ilham alınarak bölgesel örgütlenme modeli ile Kraliyet Carabinieri Kolordusu silahlı birliği kurulmuştur. Carabinieri, Fransız Jandarması adından soyutlanarak kişisel silah/tüfek (Basınçlı hava yüklemeli, hedef atışları için özel tipte yivli tüfek.) 'Karabina' adı ile 'Carabinieri Kolordusu' olarak anılmıştır. Bu noktada *Arma dei Carabinieri'nin 'Arma Benemerita'* kuruluşu, kraliyet patentlerinde bahsedilenlere göre: geçmişteki iğrenç olayların iyi, sadık ve inançlı tebaaya zarar verdiği, toplumsal düzeni büyük ölçüde bozduğu göz önüne alındığında, iyi düzenin ve kamu huzurunun yeniden tesis edilmesi için gerekli tüm önlemlerin alınması ve uygulanması gayesi ile kurulmuştur (Rossetti, 2008, s. 46-47).

Carabinieri'nin kuruluşunda etkili olan, suçluların ve kötü niyetli kişilerin ortaya çıkarılması ve kanunun yaptırımlarına tabi tutulması, vatandaşların ve devletin zararına olabilecek sonuçların önlenmesi amacıyla, özellikle kamu ve kişisel güvenliğin sağlanmasından ve kamu güvenliğini rahatsız edebilecek düzensizliklerle mücadeleden sorumlu genel bir 'İyi Hükümet' yönetiminin kurulması kararlaştırılmıştır. Bu hükümete, ülke geneline dağıtılmış bir kuvvetle hedeflenen amaç için hazır olması ve uygun araçlara sahip olması yönünde talimatlar verilmiştir. Bu hükümete aynı zamanda, Kraliyet Carabinieri Kolordusu adıyla anılan, iyi davranışları ve bilgeliğiyle öne çıkan bir askeri birliğinin kurulması emri de verilmiştir. İyi ve sadık vatandaşların korunmasından suçluların cezalandırılmasına kadar, Carabinieri personelinin, devletin refahına daha da fazla katkıda bulunmasını amaçlayan özel ayrıcalıklara, atıflara ve görevlere sahip olacakları belirtilmiştir. Gelecek yüzyıllarda müessesenin mahiyetini derinden şekillendiren maddeler arasında şunları da belirtmek gerekir, madde 11'de ifade edilene göre: Kraliyet Jandarmaları, sivil veya askeri makamlar tarafından, acil zorunluluk halleri dışında, görevlerini yerine getirmekten alıkoynamazlar. Madde 12'de ise Kraliyet Carabinieri Kolordusu'nun, Ordu Muhafızları'ndan sonra gelen ilk teşkilat olarak kabul edildiği belirtilmiştir (Rossetti, 2008, s. 47-48).

'*The Carabinieri 1814-1980*' kitabında (Ente Editoriale per l'Arma dei Carabinieri, 1980) belirtilenlere göre, 19.yy'ın ikinci yarısında İtalya'nın birleşmesi ile ayaklanmalarda da

¹⁹ Sardunya Krallığı'nın hükümdarı tarafından devlet için özel olarak ilgili alanlarda geniş kapsamlı projelerin oluşturulmasına izin vermek için çıkarılan resmi kanunlar, patentler veya kararnameler.

rol aldığı, askeri statülü kolluk ve istihbarat işlevlerine ek olarak kralın sahada korunmasını sağlamak ile de vazifelendirilmiştir. 1848'teki Birinci Bağımsızlık Savaşı'nda işgal girişimlerine karşı hücum ederek karşılık vermiş geri püskürtmede etkili bir rol oynamıştır. 1853'te Kırım savaşına katılan Carabinieri, isminden bir hayli söz ettirdikten sonra akabinde peş peşe gelişen İkinci Bağımsızlık Savaşı (1859), Kuzey İtalya'nın bölünmesi ve küçük krallıkların ilhakı, Binlerin Seferi ve merkez-güneyin fethi gibi olaylarda da eskortluk, askeri statülü kolluk ve istihbarat görevlerini yürütmeye devam etmiştir. 4 Mayıs 1861 itibari ile artık İtalya'nın siyasi birliği büyük ölçüde sağlanmış, Sardunya Ordusu (Carabinieri), Kraliyet Ordusu '*Carabinieri Reali*' ile birleştirilerek tek bir vücut haline getirilmiştir. 1870'li yıllarda haydutlarla mücadele hususunda yoğun faaliyetler yürüten Carabinieri Üçüncü İtalyan Bağımsızlık Savaşı'nda (1866) da görev almış Veneto ve Lazio'nun da ilhakına destek vererek birleşmenin tamamlanmasına katkı sağlamıştır.

Carabinieri Kolordusu Yayın Kuruluşu tarafından hazırlanan 'The Carabinieri 1814-1980' adlı kitapta (Ente Editoriale per l'Arma dei Carabinieri, 1980) Carabinieri'nin Birinci Dünya Savaşı öncesinde, İtalyan kolonileşme macerasının (1872-Eritre) bir parçası olduğu ve ülke dışında askeri ve sivil (barışı koruma '1897-Girit') görevlerde kullanıldığı belirtilmiştir. Birinci Dünya savaşı döneminde hem ülkedeki iç karışıklıklar hem de ülkenin düşmanlardan korunmasına yönelik cephelerde savaşa destek olmaya yönelik faaliyetler yürütmüştür. 1922 tarihinde Mussolini, Carabinieri'ye ulusal güvenlik hususunda destek olacak Ulusal Güvenlik için Gönüllü Milis '*Milizia Volontaria per la Sicurezza Nazionale*' kuvvetlerini kurmuştur. Aynı yıl içerisinde kamu güvenliğinden sorumlu Kraliyet Muhafızları Birliği dağıtılarak Soruşturma Görevlileri Birliği personeli ile birlikte Kraliyet Carabinieri'sinin uzmanlaşmasına katkı sağlanmıştır. Fakat, bu dağıtım çok uzun sürmeyerek 1925'te kurulan Kamu Güvenliği Temsilcileri Birliği'ne geri dahil edilmiştir. 1922'de formülize edilen²⁰ kurumun çifte özü 'sürekli kamu güvenliği hizmetinde bir silahlı kuvvet' ifadesi ile kendine has özel bir düzene sahip askeri organ olarak pekiştirilmiştir. 1923 yılına gelindiğinde mobil taburlar dağıtılmış, şehirlerde milis ve polis birliklerinin sayısı arttırılarak Carabinieri'nin kırsal alanlardaki yetkileri genişletilmiştir. 1924-1930 yılları arasında Sicilya mafyasına karşı Carabinieri'nin de desteği ile yoğun bir mücadele girişimi yürütülmüştür.

Bu kitaptaki veriler incelenmeye devam edildiğinde, 1934 tarihli Kraliyet Doktrini'nde, Carabinieri'nin kuruluşundan buyana İtalyan Kara Kuvvetlerinin ilk Kolordusu olduğuna karar

²⁰ 01/04/1981 tarih ve 121 sayılı 'Kamu Güvenliği İdaresi'nin Yeni Düzeni' kanundan yola çıkılarak revize edilmiştir.

kılınmıştır. 1935 yılında Carabinieri bu seferde Etiyopya'daki savaşa görevlendirilmiştir. 368 sayılı 1940 tarihli kanunla İtalya Krallığı Ordusu içine dahil edilen Carabinieri yine bu kara kuvvetlerinin bir kolordusu olma ayrıcalığını korumaya devam etmiştir. İkinci Dünya Savaşı dönemi içerisinde Mussolini'nin Fransa ve Birleşik Krallık'a savaş ilan etmesinin bir getirisi olarak Carabinieri bu seferde çeşitli cephelerde (Doğu ve Kuzey Afrika, Rusya, Balkanlar ve Yunanistan) savaşa gönderilmiştir. 2 Haziran 1946 Referandumu'nu müteakiben Kraliyet Carabinieriisi '*Royal Carabinieri*' isminde değişikliğe gidilerek '*Arma dei Carabinieri*' adını almıştır. 1950'li yıllara doğru geçilirken Carabinieri, savaş ardından ülke içerisinde halen dolaşımdaki birçok kaçak silahında desteği ile artan şiddet, terörizm ve eşkıyalık tehditlerine karşı mücadele yürütmüştür. 1960'lı yıllar Carabinieri için bir modernleşme ve yeniden organize olma girişimlerinin dönemi olmuştur. Dönem içerisinde personelin eğitimi, üniforması, silahların revize edilmesi, mobil taburların yeniden oluşturulması ve paraşütlü jandarma birliklerinin kurulması gibi hususlar Carabinieriinin gündemi içerisinde yer almıştır. Yine dönem içerisinde 'Carcattera Antlaşması' yeniden ileri sürülerek Carabinieriinin kırsal alanlarda yoğunlaşması; polisinde metropol bölgelere odaklanması gerektiği tekrar müzakere edilmiştir (Ente Editoriale per l'Arma dei Carabinieri, 1980).

1970 ve 1980'li yıllarda Carabinieri yönünü yine terörizme çevirerek aktif mücadeleler yürütmüş, bünyesinde Özel Terörle Mücadele Birimi kurulmuştur (1974, Torino). Dönem içerisinde yoğun olarak da yürütülen faaliyetlerin odağından bir diğeri de mafyatik ve organize suçlar olmuştur. 1990'lı yıllara gelindiğinde, kaçakçıların aranması ve yakalanması gibi faaliyetlerde de hizmetler yürütülerek katkıda bulunmuşlardır. Şu da unutulmamalıdır ki 1950'li yıllardan günümüze Carabinieri birçok sel, kış, deprem vb. doğal afette görevlendirilmiş ülke içerisinde sivil halkın kurtarılmasında ön safta yer almıştır. Ayrıca 1982'den buyana NATO misyonları kapsamında Bosna-Hersek, Kosova, Lübnan, Doğu Timor, Kamboçya, Somali, Mozambik, Afganistan ve Irak gibi birçok ülkelerde vazifeler yürütmeye deva etmektedir. 2000 yılına kadar İtalyan Ordusunun ilk ordusu olarak anılmaktayken 31 Mart 2000 tarihli 78 sayılı Kanun ile Savunma Bakanlığı bünyesinde kendine has bir müstakil yapılanma ile özerk tüzel kişiliğe sahip silahlı bir kuvvet statüsüne yükseltilmiştir (Ente Editoriale per l'Arma dei Carabinieri, 1980).

Carabinieri'nin güncel örgütsel ve işlevsel biçimlendirilmesinde 5 Ekim 2000 tarihli 297 'Carabinieri'nin Yeniden Düzenlenmesine İlişkin Yönetmelik' ve 298 sayılı 'Carabinieri Subaylarının İşe Alınması, Yasal Statüsü ve İlerlemesinin Yeniden Düzenlenmesi' kanunlar esas alınmaktadır. 31 Mart 2000 tarihinde 78 sayılı kanun ile askeri görevlerini resmi olarak belirlemek üzere ordunun tarihsel geçmişinden yola çıkarak silahlı kuvvet statüsü ile

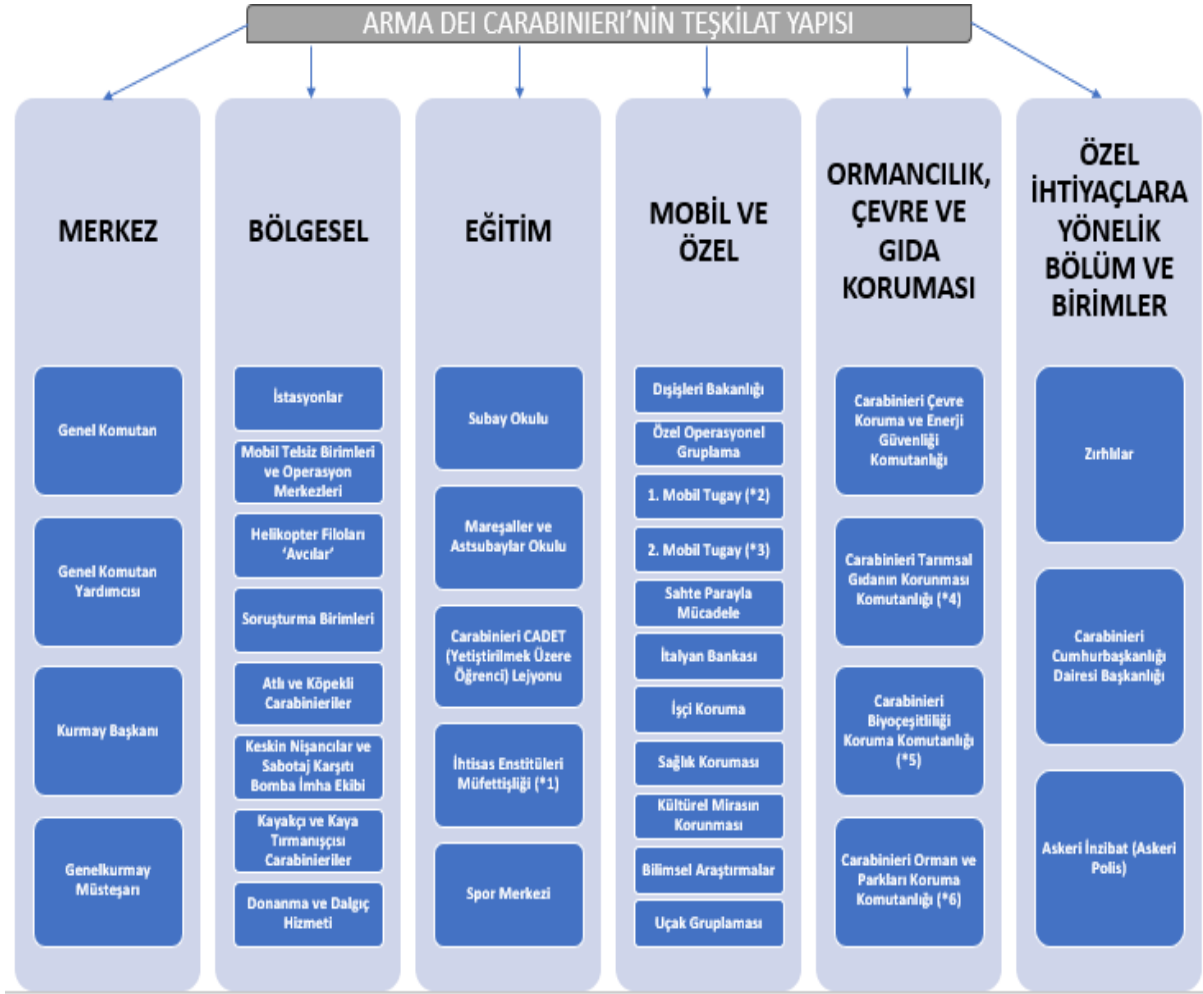
Genelkurmay Başkanlığı'na doğrudan bağlanmıştır. 13 Eylül 2016 tarihinde yürürlüğe giren 177 sayılı kanun ile de Devlet Ormancılık Birlikleri '*il Corpo Forestale dello Stato*' Carabinieri bünyesine dahil edilmiştir (carabinieri.it, Erişim Tarihi: 08/08/2024).

Carabinieri'nin tarihçesi ve mevzuatına bakıldıktan sonra karşılaştırma bölümünde Türkiye ile kıyas yapılması, benzerlikler ve farklılıklara yönelik değerlendirmelerde bulunulması açısından önem atfedilen bir diğer alt bölüm olan Carabinieri'nin organizasyonel yapısı ve personel sistemine değinmekte fayda görülmektedir.

2.1.1.2. Organizasyonel Yapı ve Personel Yapısı

Carabinieri kuvvetinin disiplini, 15 Mart 2010 tarih ve 66 sayılı askeri kanunundan bu yana tamamen yeniden düzenlenmiştir. Madde 155 ile (20/2012 ile değiştirilen şekliyle) söz konusu kanunda, Carabinieri ordusunun, mevcut mevzuatın verdiği ayrıcalıklar ile Savunma Bakanlığı bünyesinde, silahlı kuvvetler ve askeri statülü kolluk teşkilatı statüsüne sahip olduğu belirtilmiştir. Ayrıca genel yetkiye ve daimî kamu hizmetinde bir kolluk kuvveti olarak İçişleri Bakanı'na işlevsel olarak bağlı, kendine has tüzel özerkliği bulunan ayrı bir konuma sahip olduğu belirtilmektedir. Carabinieri, 84/2010 sayılı kanunla kurulan Avrupa Jandarma Kuvveti'nin (EUROGENDFOR) askeri statüsündeki İtalyan kolluk teşkilatıdır (Busi ve Venuti, 2020, s. 709).

Carabinieri 2000 yılından önce yalnızca '*Esercito Italiano*' İtalyan ordusunun bir parçası iken (Savunma Bakanlığı'na bağlı) 78/2000 sayılı yasa ile iç güvenlik ile ilgili meselelerde İçişleri Bakanlığı'na da bağlı hale getirilmiştir. Daha öncelerinde kara kuvvetleri bünyesinde bir askeri birlik olarak yapılanan bu kuvvet sonrasında genel komutanlık şeklinde tekrar teşkilatlanmıştır. Temel de Carabinieri hizmetlerini dört ana fonksiyon: genel, idari, adli ve askeri üzerinden yerine getirmektedir. Bölgesel ve iller bazında teşkilatlanarak görev sahasını çizmektedir. Her il de Carabinieri karakolu bulunmaktadır (Babahanoğlu, 2020, s. 536-537).

Şekil 9: *Arma dei Carabinieri* (İtalyan Carabinierisi) Teşkilat Şeması (Kaynak: <https://www.carabinieri.it/chi-siamo/oggi/organizzazione>).

Arma dei Carabinieri, idari, bölgesel(lejyon-tugay-tümen), hareketli/mobilize (mobil taburlar, dalgıç timi, sağlık birimleri vb.) ve yardımcı kriterlere göre organize edilmiştir (Digesto delle Discipline Pubblicistiche, 1987, s. 490). Carabinieri'nin teşkilat yapısı hakkında bizlere bilgi veren yasal dayanaklara göz atıldığında, 5 Ekim 2000 tarih ve 297 sayılı KHK'nın 12. maddesinde, Şekil 9'da gösterildiği gibi Carabinieri'nin organizasyonel olarak; genel komuta, eğitim organizasyonu, bölgesel organizasyon, mobil ve özel organizasyon, özel ihtiyaçlara yönelik bölümlere ayrıldığı belirtilmiştir. Kanunun müteakip maddelerinde bu bölümlerin işlevsel yapısı hakkında bilgi verilmiştir. Madde 13'te 'Genel Komutanlık' hakkında, genel komutanın kuvvet faaliyetlerini yönlendirdiği, koordine ettiği ve kontrol ettiği yapı olarak belirtilmiştir. Genel Komutanlık, özellikle suç olaylarını ve ordu tarafından yürütülen operasyonel faaliyetlerin koordinasyonunu sağlar; askeri görevlerle ilgili olmayan her konuda bakanlıklar ve yürürlükteki mevzuatta öngörülen hallerde kamu idaresinin diğer

merkezi organlarıyla, Dışışleri Bakanı'na işlevsel bağımlılık ilişkileri de dahil olmak üzere uluslararası kuruluşlarla ilişkiler sürdürür. Genel Komutanlık, genelkurmay, yönetim ve ofislerden oluşur (Manzo vd., 2000, s. 20).

Şekil 9'dan anlaşılacağı üzere, kolordunun organizasyonel yapısı incelendiğinde, merkezi komutada bir 'Genel Komutanın' (Kolordu Generali) yer aldığı ve genel komutanın yanında Genel Komutan Yardımcısı, Kurmay Başkanı ve Genel Kurmay Başkanlığı'na bağlı Genelkurmay Müsteşarı da yer almaktadır. Carabinieri teşkilatının fonksiyonel yapısı farklı departmanlar ve birimlerden oluşmaktadır. Bu kuruluşlar: merkezi, eğitim, bölgesel, mobil ve özel, ormancılık-çevre, özel ihtiyaçlara yönelik departmanlar olarak sıralanmaktadır. Eğitim Organizasyonu: Subay Okulu, Mareşaller ve Tuğgeneraller Okulu, Carabinieri Cadet (Aday) Lejyonu, İhtisas Enstitüleri Müfettişliği'nden oluşmaktadır. Bölgesel yapı: İstasyonlar, Mobil Telsiz Birimleri ve Operasyon Merkezleri, Helikopter Filoları, Soruşturma Birimleri, At Sırtında Carabinieri ve Köpek Gözlemcileri, Keskin Nişancılar ve Sabotaj Karşıtı Bomba Ekibi, Carabinieri Kayakçıları ve Kaya Tırmanışçıları, Donanma ve Dalgıç Hizmetinden oluşmaktadır.

Mevzuatta bahsedilenlere göre 297 sayılı KHK'nın madde 15'inde 'Bölgesel Organizasyonlar', ordunun temel bir bileşeni olan bölgesel organizasyon bünyesinde: bir kolordu generalinin başkanlık ettiği bölgeler arası komutanlıklar, bölge komutanlıklarına ilişkin üst yönetim, koordinasyon ve kontrol işlevlerini yerine getirirler ve kendi organları aracılığıyla, diğer kuruluşlara bağlı olsalar dahi bölgede bulunan ordunun yetki alanı içerisinde tüm birimlerinin lojistik ve idari ve teknik desteğini sağlarlar; personel yönetiminden sorumlu olan ve il komutanlıklarının faaliyetlerinin yönetim, koordinasyon ve kontrol fonksiyonlarından sorumlu olan, bir tümen ve tuğgeneral tarafından yönetilen bölge komutanlıkları; bağlı dairelerin yönetim, koordinasyon ve kontrol fonksiyonları ile ilde suçla mücadeleyle yönelik operasyonel faaliyetlerin analizi ve koordinasyonunu bir tuğgeneral ve albay sorumluluğunda il komutanlıkları; bölgesel kontrol faaliyetlerinin yönlendirilmesi ve koordinasyonu ve yerel olarak ilgili suçların tezahürlerine karşı mücadele konusunda öncelikli sorumluluğa sahip olan, bir subay tarafından yönetilen ve kapsamı ve operasyonel alakaları bakımından farklı şekilde yapılandırılmış, il içi düzeydeki komutanlıklar: Karakol komutanlıkları, bölgenin kontrolü ve ilgili kurumsal faaliyetlerin yanı sıra askeri görevlerin yerine getirilmesinden doğrudan sorumlu olan Carabinieri Kolordusu'nun yerel düzeydeki belirli temel uzantısıdır. Bölgenin kontrolü için temel bir yapı olarak bölgesel organizasyon, ordunun diğer organizasyonlarının departmanları için kendi yetki alanlarına ilişkin faaliyetleri yürütmede bir referans oluşturur (Manzo vd., 2000, s. 21-22).

Carabinieri'nin teşkilat şemasının belirtildiği Şekil 9'da, Bölgesel Organizasyonların teşkilatlanması altında örgütlenmiş Operasyonel Destek Birimleri arasında: Carabinieri Calabria, Sardunya, Sicilia ve Puglia Avcı Helikopter Filoları, Operasyonel Müdahale Bölükleri '*Compagnia di Intervento Operativo*' (CIO), Carabinieri Köpek Servisi ve Carabinieri Dalış Merkezi yer almaktadır. Fonksiyonel yapının yanı sıra işlevsel yapı açısından bakıldığında, 'CIO' birimleri özellikle, ciddi soygunlar, gasp, bomba ve kundaklama saldırıları, isyan kontrolü, stadyumlarda güvenlik, etkinliklerde güvenlik, kamu güvenliği, kaçakçılık, fuhuş ve cinsel istismar, kaçak göç, cinayet, adam kaçırmaya, isyan ve terör eylemleri gibi vukular üzerinde faaliyet sürdürmektedir (Ente Editoriale per l'Arma dei Carabinieri, 2002). Mobil ve özel organizasyon, bölgesel organizasyonu entegre etmek, desteklemek veya yardımcı olmak için belirli uzmanlaşmış görevleri yerine getirmeye adanmış departmanları içerir. Bu departmanlar: Mobil Birimler Bölümü, Uzman Birimler Bölümü, Özel Harekât Gruplaması '*Raggruppamento Operativo Speciale*' (ROS), Dışişleri Bakanlığındaki '*Comando Carabinieri*' (CC) ve İstikrar Polis Birimleri Mükemmeliyet Merkezi'nden '*il Centro di Eccellenza per le Stability Police*' oluşmaktadır. Merkezi Roma'da bulunan Mobil Birimler bölümünde iki tugay görev yapmaktadır, bu tugaylar bünyesinde çeşitli Atlı ve Paraşüt Alayları ve Özel Müdahale Grupları '*il Gruppo Intervento Speciale*' (GIS) yer almaktadır (www.carabinieri.it).

297 sayılı KHK'nın 14. maddesine göre, 'Eğitim Organizasyonu', tanımlanmış hedeflere göre Carabinieri personelinin genel komutası, eğitimi, güncellenmesi ve uzmanlaşmasını sağlamaktadır. Personelin profesyonellik seviyesinin yükselmesini takiben eğitimsel niteliğinin geliştirilmesini sağlayan eğitim organizasyonu içerisinde şunları barındırır:

- Carabinieri Eğitim Kurumları üzerinde komuta uygulayan bir ordu generali tarafından yönetilen Carabinieri Okullarının Komutanlığı
- Kurumsal faaliyetlerle bağlantılı direktifler ve idari işlevleri yerine getirebilmeleri için subaylara askeri, mesleki ve kültürel hazırlık sağlamak üzere tasarlanmış Subay Okulu (Roma'da, teğmenlere yönelik üç yıllık akademik eğitim)
- Mevcut mevzuatla kendilerine verilen görevlerin yerine getirilmesi için ilgili rollerdeki personelin askeri, mesleki ve kültürel hazırlanmasından sorumlu olan Mareşal Okulu, Tuğgeneral Okulu (Floransa'da Mareşallere üç yıllık akademik eğitim ve Tuğgenerallik için Velletri'de birkaç aylık akademik eğitim) ve Carabinieri Okulları (Roma, Torino, Campobasso, Reggio Calabria, Iglesias, Taranto'da 12 ay süren eğitim kursları: teorik yönlerden ziyade teknik-profesyonel talimatlar ile pratik askeri eğitimi içermektedir)

- Personelin geliştirilmesi ve uzmanlaştırılmasına yönelik enstitüler ve merkezler
- Carabinieri personelinin temel eğitimine yönelik 'Akademi', olağan bütçe tahsisleri dahilinde kurulur. Akademinin teşkilatı ve işleyişi, Milli Savunma Bakanı'nın Hazine, Bütçe ve Ekonomik Planlama Bakanı ile Üniversiteler ve Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Bakanı'nın mutabakatı üzerine 17. madde (23 Ağustos 1988 tarihli 400 numaralı yasanın 3. Paragrafı) uyarınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir (Manzo vd., 2000, s. 20-21).

297 sayılı KHK'nın 16. maddesine göre 'Mobil ve Özel Organizasyonlar', Carabinieri'ye atfedilen yeterlilikler kapsamında, belirli görevlerin yerine getirilmesine veya oldukça uzmanlaşmış belirli yüksek öncelikli faaliyetlerin yürütülmesinde, entegrasyon, bölgesel organizasyona destek ve yardım sağlamaktadır. Mobil ve özel organizasyon, ilk olarak bağlı tümen komutanlıklarının üst yönetimini, koordinasyonunu ve sorumluluk işlevlerini yerine getiren bir kolordu generalinin başkanlık ettiği mobil ve uzmanlaşmış birimlerin komutanlığı, ikinci olarak da doğrudan kontrolleri altındaki bölümlerin yönetim, koordinasyon ve kontrol işlevlerini yerine getiren ve yürürlükteki hükümlere göre bir tümen generalinin başkanlık ettiği tümen komutanlıklarından oluşmaktadır. Tümen komutanlıkları özellikle şu hizmetleri gerçekleştirir:

- Genelkurmay Başkanı tarafından oluşturulan, operasyonel çalışanların direktifleri ve raporları esas alınarak 5. maddede belirtilen askeri operasyonlara katılım ve askeri ihtiyaçların giderilmesi (1. paragraf uyarınca bölgenin entegre savunmasına katkı ile sınırlıdır),
- Kamu düzeni ve acil durum hizmetleri, çevrenin, sanatsal mirasın ve iş güvenliğinin korunması,
- 4 Haziran 1997 tarihli 143 sayılı kanun ve ilgili yönetmelik hükmü uyarınca topluluk ve tarım-gıda düzenlemelerine uygunluk denetimi,
- Sahte paranın bastırılmasına yönelik denetim,
- Dışişleri Bakanınca belirtilen hizmetlerin karşılanması,
- *Banca d'Italia*'nın gereksinimlerinin karşılanması,
- Halk sağlığının korunması,
- Belirli, teknik veya bilimsel görevlerin tamamlanması ve koordinasyonunu gerçekleştirmektedir (Manzo vd., 2000, s. 22-24).

297 sayılı KHK'nın 17. maddesine göre 'Özel İhtiyaçlar için Bölüm ve Birimler' de bahsedilmektedir. Burada Şekil 9'da ifade edilenlere ek olarak maddenin 1. bendinde anayasal

organların ihtiyaçlarına yönelik daireler, savunma ve Carabinieri organları içindeki bölümler ve ofisler arasında Deniz Kuvvetleri, Hava Kuvvetleri, İtalya içindeki ve yurt dışındaki komutanlıklar ve organlar, havacı birimler, atlı birimler ve deniz birimleri, paraşüt ve helikopterle taşınan birimler, Özel Müdahale Grubu, ordu bandosu, çeşitli bakanlıklardaki birimlerden de bahsedilmiştir (Manzo vd., 2000, s. 24).

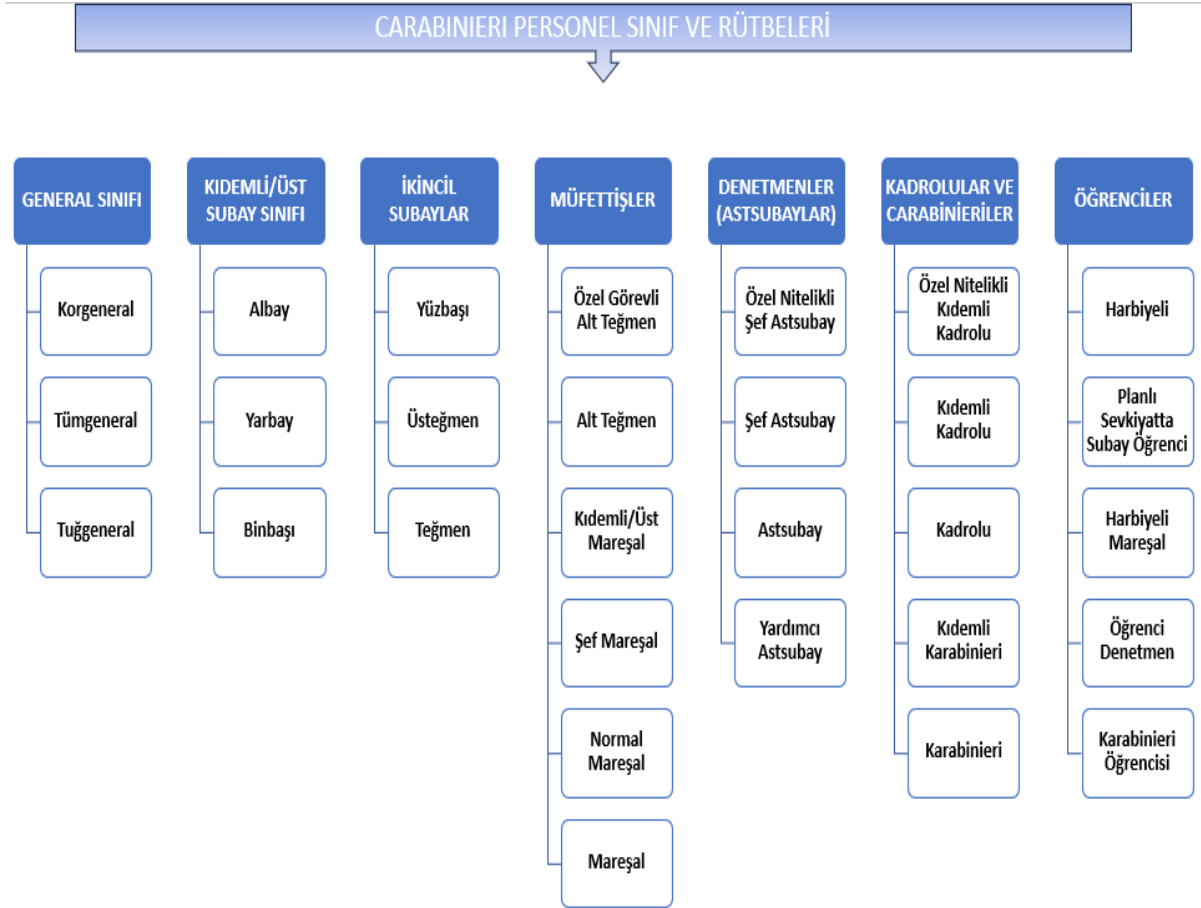
Madde 18’de bölümlerin kuruluş ve kapatılma usulleri hakkında, kolordu komutanının kendi tespiti ve İçişleri Bakanı’nın mutabakatı ile il komutanlığından daha yüksek olmayan komutanlıkları kurduğu veya kaldırdığı belirtilmiştir. Ayrıca, 31 Mart 2000 tarihli 78 numaralı kanununun 11. maddesi hükümleri saklı kalmak kaydıyla, personel kaynaklarının genel müdür tarafından kurulması veya durdurulması; bunlar kamu güvenliği ve kamu düzenine ilişkin hizmet veya faaliyetleri yürüten komutanlıklar ise, İçişleri Bakanı ile anlaşarak Savunma Bakanı ile birlikte Savunma Genelkurmay Başkanı’nın onayı ile gerçekleştirildiği belirtilmiştir (Manzo vd., 2000, s. 24-25).

Carabinieri’nin özel ihtiyaçlar doğrultusunda kurulan bölümleri arasındaki Carabinieri Dışişleri Bakanlığı Başkanlığı, bakanlığın gözetiminden ve yurtdışındaki ulusal diplomatik temsilciliklerin güvenliğinden sorumludur. Yine bu özel bölümler arasındaki bir diğer kuruluş olarak ‘İstikrar Polis Birimleri Mükemmeliyet Merkezi’ şeklinde çevrilen ‘*il Centro di Eccellenza per le Stability Police Units*’ yer almaktadır. Carabinieri’nin bir eğitim merkezi olarak barışı koruma operasyonlarında kullanılan jandarma kuvvetlerini eğitmeye yönelik faaliyetler yürütmektedir. Çok uluslu bir temele sahip yapı, personelin doktrinsel yönleri geliştirmek ve menşe ülkelerinde görev yapacak yabancı personeli eğitmekle vazifelendirilmiştir.

Ormancılık ve Çevre işlevi, 2016 tarih ve 177 sayılı KHK ile *Corpo Forestale dello Stato*’nun devri ile kazanılan ve genişleyen görevleri içermektedir (İkinci Bölüm içerisindeki Carabinieri’nin alt kısımlarında daha detaylı değinilmiştir). Ormancılık, Çevre ve Gıda Koruması bölümü altında Carabinieri Çevre Koruma ve Enerji Güvenliği Komutanlığı, Carabinieri Tarımsal Gıdanın Korunması Komutanlığı, Carabinieri Biyoçeşitliliği Koruma Komutanlığı ve Carabinieri Orman ve Parkları Koruma Komutanlığı yer almaktadır. Özel İhtiyaçlara Yönelik Bölüm ve Birimler, belirli faaliyetlerin yerine getirilmesi için çeşitli organlar, komutanlar ve kuruluşlar bünyesinde kurulan, geri kalan fonksiyonel organizasyonlara dahil olmayan daire başkanlıklarından oluşmaktadır. Bu başkanlıkların odağında genel olarak cumhurbaşkanlığına eskortluk ve şan, şeref ve onuru koruma görevleri, kurumsal ofislerin denetimi ve güvenliği üzerinde durulmuştur (Arma dei Carabinieri, Erişim Tarihi: 03/052023).

Carabinieri'in işlevsel ve fonksiyonel yapı incelenmeye devam edildiğinde, Merkezi Roma'da bulunan Uzmanlaşmış Birimler Bölümü içerisinde, çeşitli bakanlıklara işlevsel bağımlılıklar altında uzmanlaşmış birimlerin oluşturduğu departmanlar bulunmaktadır. Carabinieri'nin uzmanlaşmış bölümleri arasında '*le Aliquote di Primo Intervento*' (API) olarak bilinen yüksek riskli durumlara müdahale etme, terör eylemlerini önleme veya kontrol altına alma görevlerini yürüten İlk Müdahale Birimleri mevcuttur. Bu bölüm içerisindeki bir diğer birim olarak '*le Squadre Operative di Supporto*' (SOS) ismiyle Operasyonel Destek Ekipleri kurulmuştur. Bu ekiplerin Carabinieri'nin tüm alay ve taburlarında kuruluşunda, 2016 yılından beri Avrupa kıtasına yönelik artan terör tehdidi etkili olmuştur. 'SOS' birimleri, yüksek riskin olduğu durumlara en kısa sürede cevap vermek üzere görevlendirilmiş, 'GIS'in ivedi müdahalesi mümkün olmadığında devreye girmektedirler. Diğer birimler gibi terör eylemlerini önleme, karşı koyma ve kontrol altına almaya yönelik baskı faaliyetlerini yürütürler. Ayrıca Carabinieri bünyesinde, '*Raggruppamento Operativo Speciale*' (ROS) Özel Operasyonel Gruplandırma/Özel Harekât Grubu adında, organize suç ve terörizm konusunda merkezi yetkinliğe sahip özel soruşturma departmanı vardır. 1990 yılında kurulan ROS, Mafyayla Mücadele Bölge Savcılıklarının bulunduğu şehirlerde merkezi bir komuta (Roma) ile 8 departman, 18 bölüm ve 3 suçla mücadele birimine bölünmüştür. ROS birimlerinin başlıca görevleri arasında; organize suç, uyuşturucu ve silah kaçakçılığı, adam kaçırma, kaçakların aranması ve yakalanması, iç ve uluslararası terörizm sektöründeki karmaşık soruşturmaların analizi, incelenmesi ve geliştirilmesi yer almaktadır (www.carabinieri.it).

Carabinieri'nin teşkilat yapısı ve organizasyonel yapısı hem mevzuat üzerinden hem de teşkilat şemasının belirtildiği Şekil 9 üzerinden açıklandıktan sonra Carabinieri'nin personel sistemine bakmakta fayda görülmektedir. Carabinieri'nin personel sistemi içinde istihdamın nasıl gerçekleştirildiği, ne tür rütbe ve sınıfların yer aldığı, Carabinieri'nin çeşitli rütbe ve sınıflarına başvuracak adayların ne tür gereksinimleri karşılaması gerektiği hususlarına değinmek, bir karşılaştırmak yapabilmek açısından önem arz etmektedir.

Şekil 10: *Arma dei Carabinieri*'nin (İtalyan Carabinieriisi) Sınıf ve Rütbeleri (Kaynak: <https://www.carabinieri.it/concorsi>).

5 Ekim 2000 tarih ve 297 sayılı (*Arma dei Carabinieri*'nin Yeniden Düzenlenmesi) dair yönetmeliğin 19. maddesinde (Bölüm IV) Carabinieri personelinin sınıf ve rütbelерinden bahsedilmiştir (Manzo vd., 2000, s. 25-26). Carabinieri'nin personeli genel olarak 3 temel sınıfa (carabinieri, astsubay ve subay) ayrılmıştır. Carabinieri'nin rütbe ve sınıflarının gruplandırıldığı Şekil 10'dan anlaşılacağı üzere subay rütbeleri 'general, kıdemli ve ikincil subay' olmak üzere tekrar gruplara edilmiş, astsubaylar ise müfettiş ve denetmen sınıflarında alt rütbelere ayrılmıştır. Carabinieri sınıfı ise kadrolu ve kıdemli carabinieri olmak üzere rütbelere ayrılmıştır.

Öncelikle Carabinieri'nin personel istihdamına yönelik genel şartlar, nitelikler ve süreç (www.carabinieri.it) incelendiğinde, genel olarak, bireysel rekabete dayalı yarışma²¹ ilanlarında belirtilen farklı ve ilave sınırlamalar ve/veya şartlar olmadığı sürece, kadrolu personel olarak atanabilmek için şu şartlara sahip olmak gerekir: İtalyan vatandaşı olmak;

²¹ Halka açık yarışma, mesleğe alımında birçok uygun adayın işe seçildiği aşama olarak kamuya açık rekabet aşamalarını barındıran mülakatlardır.

ortaokul diplomasına veya üniversite diplomasına sahip olmak; Kuvvet Genel Komutanlığı tarafından tespit edilen, koşulsuz hizmet için psikofiziksel ve davranışsal uygunluğa sahip olmak; medeni ve siyasi haklardan yararlanabilmek; bir kamu idaresindeki görevinden ihraç edilmemiş veya daha önce silahlı kuvvetler veya polisliğe kayıt yaptırmaya rağmen resmi makamlarca veya resen beraat etmemiş/ettirilmemiş olmak; teknikte belirtilen ahlaki niteliklere ve davranışlara sahip olmak. Personel istihdamının ilk aşaması olan bireysel yarışma duyuruları, akademi kurslarına kabul için ön aşamadır. Daimî hizmette olan görevlilerin işe alınması için gereken nitelikler ve diğer gerekliliklerde bu duyurularda yer almaktadır. Yarışma randevusu kursun başlangıç tarihinden 6 ay sonra alınır.

Şekil 10 temelinde Carabinieri öğrencilerine bakıldığında, Carabinieri öğrencileri, kayıt olduktan sonra 4 yıllık gönüllü hizmet sözleşmesi yapar. Gönüllü hizmetin sonunda, Carabinieri, psikofiziksel uygunluğu sürdürmeleri ve hak etmeleri halinde kalıcı hizmete kabul edilir. Kıdemli ve kadrolu rütbesine sahip olanlar, daha sonrasında genel kriterlere göre müfettiş, denetmen ve subay rolleri için mülakatlara girebilirler (www.carabinieri.it).

Şekil 10'daki Carabinieri ve Kadrolu personel sınıfından bahsetmek gerekirse, 18/10/1961 tarih ve 1168 sayılı kanunun 4. maddesinde ifade edilenlere göre: carabinieri işe alma ve yeniden atama usulü ile en fazla dokuz yıl süreyle seçilir. Bu süreden sonra carabinieri, kadrolu memur olarak atanabilir. Atama, kolorduya ait olma uygunluğuna ve esasına ilişkin yargının usullerine göre yapılır. Jandarmanın fazilet sahibi olması, kişinin verimli ve sadık bir hizmet için güvenilebileceği varsayımı üzerinden kişisel nitelikler ile tanımlanır. Layıklık kriteri, kolordu ilkelerine göre bireyin uyumu göz önüne alınarak değerlendirilir (Digesto delle Discipline Pubblicistiche, 1987, s. 491).

Carabinieri'nin astsubayları ve astsubay yardımcıları, astsubay öğrencilerden (7/10 pozisyon) ve kadrolulardan (3/10 pozisyon) arasından hazırlık kurslarını geçtikten sonra seçilir (Madde 2, 8/8/1980 tarih ve 435 sayılı Kanun). Astsubay yardımcıları için hem fiilen sürekli hizmet hem de tamamlayıcılık (kurs) esastır. Madde 16, 28/3/1968 tarih ve 397 sayılı kanuna göre, "Yardımcı Astsubay"ların atanmasında, ilgilinin talebi ve askerin terhis olması şartı durumuna bakılır. Astsubay ve mareşal rütbelerine terfi ettirilmek üzere astsubay yardımcıları terfi usulü ile seçilir (Digesto delle Discipline Pubblicistiche, 1987, s. 492).

Şekil 10'daki 'Astsubay' rütbesine 'Denetmen' olarak atanmak için öncelikle denetmen rolünün ilk basamağı olan 'Astsubay Yardımcısı' rütbesi ile başlamak üzere yalnızca kurum içi ayrılmış bir iç yarışmaya katılmak gerekir. Bu kapsamda adaylardan daimî hizmette başlangıç rollerine ait olan ve en üst seviyeye sahip olanların (Kıdemli Kadrolu) mevcut pozisyonlarının maksimum %60'ı; bir aydan az olmamak üzere mesleki eğitim kursuna kabul edilmek üzere

seçilenler için niteliklere dayalı bir yarışma duyurulur ve bu yarışmaya, nihai başarı sıralamasında faydalı bir şekilde yerleşen adaylar kabul edilir. Kadrolu rütbesinde olan, kıdemli jandarma ve jandarma olan, daimî hizmette başlangıç rollerine mensup olanlara en az %40 olacak şekilde işe alımlar gerçekleştirilir. İşe alım için, en az dört yıl hizmet veren ve en az üç ay süren yeterlilik kursunu geçen daimî hizmette olan kadrolular, kıdemli jandarmalar ve jandarmalar için ayrılmış, nitelik ve sınavlara dayalı bir yarışma vardır. Mesleki eğitim ve yeterlilik kursunun sonunda kazananlar, daha sonra bir uzmanlık ek kursuna gönderilir (www.carabinieri.it/concorsi/area-concorsi).

Şekil 10'daki 'Müfettiş' rolünde 'Mareşal' rütbesine ise şu yollarla ulaşılabilir: mevcut pozisyonlarla ilgili olarak gerçekleşen işe alım ile; %70'i kamuya açık rekabet yoluyla, %20'si iç rekabet yoluyla denetmen rolünde olanlara ayrılmıştır, %10'u dahili bir yarışma yoluyla, kadrolu ve Carabinieri rollerindeki personele ayrılmıştır. Personel şu şekilde işe alınır: halka açık yarışmada, 2 akademik yıl süren belirli bir kursu geçtikten sonra göreve girilir ve ardından bir yıl süren bir uzmanlık kursuna katılmaya başlanır. İç yarışmalarda, en az altı ay süren belirli bir kursu geçtikten sonra kadroya alınır. Mareşal öğrencileri kayıt olduktan sonra 4 yıllık gönüllü hizmet sözleşmesi yapar. Denetmenlikte olduğu gibi müfettişlikte de adayların psikofiziksel uygunluklarını korumaları ve mesleki yeterlilik kursunu tamamlamaları istenir, adaylar yine benzer olarak ek uzmanlık kurslarına yönlendirilir ve başarılı olmaları beklenir (www.carabinieri.it/concorsi/area-concorsi).

Carabinieri subayları, sadece piyade, süvari, topçu ve mühendislerden oluşan tek normal bir rol ile vazifeli bir askeri sınıf değildir. Aynı zamanda Carabinieri subayı, farklı düzeylerde görev yapacağı Carabinieri'nin özel rolünü üstlenmek üzere seçilir. Carabinieri'nin subayı, fiilen sürekli hizmette (role ait) veya tamamlayıcı/yardımcı (geçici istihdam) rolde olabilir. Carabinieri'de yedek subayın (gönüllü askerlik) askerlik görevlerini yerine getirirken de böyle (tamamlayıcı) olduğu belirtilmelidir. Bu nedenle istihdam ilişkisi, iki yıl sürmesi gereken gönüllü hizmetle örtüşmektedir. Yedek subaylar, bir yarışmadan (halka açık sınavlar) sonra ve bütçe kanununda belirlenen sayıda pozisyona göre işe alınır. Alt teğmenler, askeri akademinin ilgili derslerini geçmiş mareşaller, astsubaylar ve yedek subay öğrencileri arasından asteğmen rütbesiyle istihdam edilir. Akademi öğrencileri dışından alınan alt teğmenlerin uygulama kursuna katılmaları zorunludur (Digesto delle Discipline Pubblicistiche, 1987, s. 492-493).

Carabinieri'de, çeşitli mevkii ve rollerdeki personel istihdamında (www.carabinieri.it), 'Normal, Teknik ve Ormancılık Resmi Rollere' yönelik alımlar yapılarak Carabinieri'de kariyer planı olan adaylara erişim imkânı sunulmaktadır. Örneğin, 'Normal Rol' subayları harp

okulu aracılığıyla işe alınır. Öğrenciler iki yıllık sürenin sonunda Hukuk Bilimleri alanında diploma alırlar ve teğmen olarak atanırlar. Eğitim, Carabinieri Subay Okulu'nda üç yıl daha devam etmektedir ve bunun sonunda teğmenler hukuk alanında ve gönüllü olarak İç ve Dış Güvenlik Bilimleri alanında uzmanlık derecesi almaktadırlar. Normal roldeki subaylar aynı zamanda, kuvvetin müfettişleri, denetmenleri ve Carabinieri rollerinden niteliklere ve sınavlara dayalı bir iç rekabet yoluyla seçilir. Teknik rol görevlileri, niteliklere ve sınavlara dayalı halka açık bir yarışma yoluyla şu kişiler arasından işe alınır: yarışma ilanında belirtilen diplomaya ve dereceye sahip genç mezunlar (otuz ikinci yaşını doldurmamış doktor, eczacı, veteriner, kimyager, fizikçi vb.); Carabinieri müfettişleri, denetmenleri ve subayları (kırk yaşını aşmamış olanlar); halihazırda teknik-lojistik rolünün önceden belirlenmiş yardımcı pozisyonlarındaki subaylar. Diğer taraftan, Orman Muhafaza Subayları ise, hem İtalyan vatandaşları arasından hem de müfettişler, denetmenler, subaylar, Carabinieri'ler, uzmanlar, işbirlikçiler ve operatör rollerine ait askeri personel arasından işe alınır ve tümü yarışma duyurusunda belirtilen özel gerekliliklere sahip olmalıdır.

Ayrıca gönüllü tamamlama adında kuvvetlerinin bir parçası olarak, yalnızca subaylar kategorisi için, Carabinieri Genel Komutanlığı'na seçilmiş yedek kişiler olarak bir sınıfta belirtmiştir. Bu yedek kişilerden oluşan bir havuz, Seçilmiş Rezerv Kurumu, yer almaktadır. Seçilmiş Yedek, ordu içinde herhangi bir operasyonel, eğitim ve lojistik ihtiyacı karşılamak için tam olarak mevcut olmayan, belirli ilgi çekici mesleki becerilere sahip, kadın ve erkek personelden oluşan bir personel havuzuna sahip olma ihtiyacından doğmuştur. Seçilmiş Rezervi beslemek için bu profesyoneller kişiler şunlar arasından toplanmaktadır: Carabinieri'de hizmetini tamamlamış ve izine ayrılmış subaylar; 20 Mayıs 2015 ve 7 Nisan 2017 tarihli Bakanlar Kararlarında belirtilen şartları taşıyan sivil hayattan profesyoneller (www.carabinieri.it).

Şekil 10'daki Müfettişler 'Normal, Ormancılık ve Teknik' rollerdeki 'Subay' sınıfına yükselmek istediklerinde öncelikle 'Normal Rol'ün teğmen rütbesine atanması için yeterlilik ve sınavlara dayalı yarışmaya katılmalıdır. Bu yarışmaya 50 yaşını aşmamış, yüksek lisans/uzmanlık derecesine sahip Alt Teğmenler; 45 yaşını aşmamış, en az 5 yıllık hizmet süresini tamamlamış, üç yıllık hukuk diplomasına sahip, son iki yılda mükemmelden daha az olmayan bir nihai yeterlilik elde etmiş olan müfettiş rolünün geri kalan saflarındaki askerler katılabilmektedir. Ormancılık ve Teknik rollerde teğmen rütbesine atanmak isteyen askeri personel (halka açık yarışmanın %20'sini geçmeyecek şekilde kontenjana katılabilirler), 40 yaşını aşmamış olmalı (yalnızca Ormancılık Rolü için 50 yıl), yüksek lisans veya uzmanlık derecesine sahip olmalı. Meslek sonuna kadar 'Olağanüstü Görevli Teğmen' rütbesine

yükselmeye ilişkin olarak; Carabinieri subayları, müfettiş ve müfettişlerin ormancılık rollerindeki kişilerden Alt Teğmen rütbesine sahip olan, daimî hizmetteki kişiler ve yaşı 50'den az olmayanlar arasından seçilmektedir (Arma dei Carabinieri, 2021).

Carabinieri'nin geçmiş personel sayılarına bakıldığında 2014 senesi verilerine göre ortalama personel sayısı 105 bin civarındadır (Vendemiale, 2014). Bu personel sayısı 2019 yılı Ekonomi ve Maliye Bakanlığı verilerinde, Carabinieri'nin bünyesinde yaklaşık 110 bin personeli barındırmakta olduğu belirtilmiştir (Moretta, 2022). 2021 yılı verilerine göre (carabinieri.it, 2021), Carabinieri için kanunun öngördüğü güç 117.943 birim olarak belirlenmiştir. Carabinieri'nin personelini İtalya nüfusuna oranladığımızda sonuç yaklaşık olarak '0,002' çıkmaktadır. 2024 yılı İtalyan meclisi verilerine (31 Aralık 2022 yılı raporu) göre Carabinieri ve Silahlı Kuvvetler bünyesinde 2.181'i subay, 3.513'ü astsubay, 13.799'u rütbeli ve kayıtlı asker, 1.159'u öğrenci olmak üzere toplam 20.652 kadın personel olup bu sayı toplam personel sayısının %7,5'i olarak ifade edilmektedir. Tek başına Carabinieri personelinin ise %6,69'u kadın personelden oluşmakta (Camera dei deputati, 2024) ve Ormancılık Teşkilatının Carabinieri'ye dahil edilmesi ile birlikte kolordu bünyesine ilk kadın generaller de katılmıştır (Pierini, 2018).

Her ne kadar askeri statü, disiplin ve geçmişe sahip olsa da Carabinieri'nin personeline, halk nezdinde daha ılımlı bir tutum ve davranışlar öğütlenerek halkın izlenimlerinde sert bir imajdan uzak tutulmaya çalışılmıştır. Cosimo Ceccuti'nin Toskana'daki Carabinieri'leri anlattığı kitabında (Carabinieri in Toscana 1859-2004), yarımada'nın geri kalanında olduğu gibi Toskana'da Carabiniere'nin figürü ve kişiliğine yönelik genel ilkeler çerçevesi çizilmiştir. Burada, Carabinieri'nin düzenin koruyucusu, devletin toprak bütünlüğünün garantörü, ulusun ahlaki ve toplumsal değerlerinin koruyucusu olduğu belirtilmiştir. Ayrıca, Carabinieri personelinin birer sosyal hizmet görevlisi olarak ulusal toplumun hizmetinde çalışmalarını yürüttüğüne değinilmiştir. Carabinieri'nin yaşam modelinde disiplin, gizlilik ve kendini işine adanma hakimdir. Carabinieri günlük faaliyetlerini kendisine emanet edilen dostluk, cesaret, bilgi, yaratıcılık, disiplin, aile, inanç, gurur, ustalık, cömertlik, sadakat, saygı, irade vb. yüksek değerler ile gerçekleştirir. Cumhuriyetin hür müesseselerinin, anayasal ve demokratik ilkelerin korunması akidesini oluşturur ve sürekli olarak bu yönde düşüncesini şekillendirir. Suça karşı eyleminin birincil amacı yasal da olsa devletin gücünün teyit edilmesi değil, çaresiz ve savunmasız herkesin manevi ve mirasçı çıkarların korunması olmalıdır. Devletin toprak bütünlüğünün garantörü olarak, faaliyetini bağlı bulunduğu askeri teşkilat çerçevesinde yürütür. Bir sosyal hizmet uzmanı olarak Carabinieri, birlikte yaşadığı ve yararına çalıştığı nüfusun sorunlarına ve ihtiyaçlarına nüfuz etmelidir. Kendini yalnızca fedakâr duygulara adanmış,

eğitimci olma misyonunu hissetmeli ve tüm enerjisini toplumun iyiliği için harcamalıdır (Ceccuti, 2005, s. 79-81).

Ayrıca Rosetti'nin kitabında Carabinieri personeline öğütler verirken (Rossetti, 2008), dini öğretiler ile şahsına münhasır bir karizma çizilen Carabinieri kuruluşunun ve Carabinieri personelinin özünde olması gereken karakteristik özellikler ve görevlerinde muvaffakiyete ulaşmak için dikkat etmesi gerekenler hususunda: Alçakgönüllülük, Yardımseverlik, Nezaket, İhtiyatlılık, Tarihini hatırlama, İdrak kabiliyeti, Zihin gücü, Uysallık, Bilgelik ve Çalışkanlık, Mantıklı, Öngörülü, Dikkatli, Tedbir, Cesaret, İsteklilik gibi kriterler belirtilirken Tedbirsizlik, Acelecilik, Tutarsızlık, İhmalkarlık, Kurnazlık ve Dolandırıcılık gibi tutumlardan da uzak durması gerektiği öğütlenmektedir.

Carabinieri'nin organizasyonel yapısı ve personel sistemi hakkında bilgiler verildikten sonra kurumun ne tür faaliyetleri yürüttüğü, bu hizmetleri hangi vasıflar ile yerine getirdiği ve hangi sorumluluk sahasında yetkilendirildiğine değinilmelidir. Böylece, Carabinieri'nin diğer İtalyan kolluk kuvvetleri ile ortak hangi görevleri yürüttüğü ve hangi görevler ile de farklılaştığı izah edilmiştir. Ayrıca, bakanlıklar ile ilişkileri üzerinden vazifelendirildiği diğer görevlerden de bahsedilmiş, görev çeşitliliği ve sorumluluk sahasının genişliğine dikkat çekilmiştir.

2.1.1.3. Görev, Yetki Dağılımı ve Sorumluluk Sahası

Arma dei Carabinieri, strateji ve taktik kriterlerine göre tanımlanabilir bir hizmeti yerine getirmek üzere kurulmuş bir kolordudur (Digesto delle Discipline Pubblicistiche, 1987, s. 490). Babahanoğlu'nun da belirttiği üzere, Devlet polisi '*Polizia di Stato*' şehirlerden sorumlu iken Jandarma '*Carabinieri*' kırsal kesimlerde ve belirli kritik şehirlerden sorumludur (Babahanoğlu, 2020, s. 532). 1954 yılında yürürlüğe giren '*Accordo Carcaterra*' anlaşması ile Polis ve Carabinieri arasındaki sorumluluk ve yetki sahası sınırları ayırt edilmiş, yerel ve adli görevlerini yerine getirecekleri alanlar olarak Carabinieri'ye kırsal bölgeler verilmiştir. 1960'lı yıllar itibari ile Carabinieri'nin yerleşim yerlerinde de konuşlanma talebine karşılık verilerek Roma gibi ehemmiyet arz eden şehirlerde de yetki ve sorumluluk alanı genişletilerek diğer birimler ile koordineli bir şekilde görevlerini yürütmesine izin verilmiştir (Babahanoğlu, 2020, s. 536-537).

Kolordunun ilk zamanlarından buyana kuruluşuna ilişkin düzenlemeler²² arasında; ana yollarda, ara sokaklarda ve özellikle şüpheli yerlerde düzenli devriye ve geziler yapmak, kamu suçlarına ilişkin bilgi toplamak ve almak, yetkili makamlara bildirmek, kötülerini bulmak ve kovalamak, dilencilere, serserilere, işsizlere, özellikle de kendilerine şüpheli gösterilecek kişilere dikkat etmek gibi görevler yer almaktadır. Ayrıca, trafikteki sürücülerini teftiş ederken, hem kendilerinden uygun belgelerin istenmesi durumunda, hem de başka herhangi bir durumda, yasaklı silah taşıyıp taşımadıklarını kontrol etmek için azami özeni göstermekte yer alır. Personel, yollarda, kırsalda, sokaklarda veya sulak alanlarda bulunan tüm cesetlerin rapor ve tutanaklarını düzenlemek, kendi kolordususun en yakın subayına haber vermek ve kendisine haber verilir verilmez bizzat oraya intikal etmek, yangınlar, zorla girmeler (hırsızlıklar, kundak vb.), cinayetler ve ölümler gibi daha istikrarlı süreçleri takip etmek, işlendikten sonra ipucu bırakan suçların tutanaklarını düzenlemek ile mükellef kılınmıştır. Dahası, topluluk üyeleri, sakinler, komşular, akrabalar, arkadaşlar ve ipuçları sağlayacak konumda olan diğer kişiler tarafından yapılacak tüm beyanların sözlü bir raporunu hazırlamak ve suçun failleri ve onların suç ortakları hakkında bilgi toplamakla vazifelendirilmiştir. Carabinieri, büyük toplantıların (halka açık organizasyon) ulaşılabilir olmasını sağlamak (Fuarlar, pazarlar, partiler, festivaller, kırsal kesimde halk oyunları vb.), polisi kamuya açık yollarda tutmak, iletişim ve geçişleri her zaman serbest tutmak gibi hizmetleri yerine getirmekle görevlendirilmiştir (Rossetti, 2008, s. 48-50).

Rossetti'nin 1814 yılı temmuz ve ağustos ayındaki Kraliyet Patentlerinden, *Arma della Benemerita*'nın (*Carabinieri*) özel rolünü hakkındaki çıkarımlarına bakıldığında; kuruluşun özel amacını, halkın korunması, nüfusun barışı ve huzuru için kamu düzeninin sağlanması olarak tanımlanmaktadır. Dönem içerisinde kamu düzeni, toplum içinde rahatsızlığa neden olan çoğunlukla hırsızlar, kaçaklar, katiller, dolandırıcılar, isyancılar ve serserilerin sebep olduğu zararlı olaylar nedeniyle alt üst olmuş, öyle ki, Vittorio Emanuele'nin arzuladığı, krallığın sözde restorasyonunun üstlenilmesi imkânsız hale gelmiştir. Bu nedenle Carabinieri, tamamen bu çok yüksek insani sosyal misyona adanmış, başlı başına bir yapı olarak kurulmuştur. Tam olarak kamu güvenliği olan bu asil hedefe ulaşmak için kolordu, kültürel nitelikteki tüm uygun ve gerekli araçların yanı sıra, en ileri modern teknolojinin araçlarını kullanır. Rossetti'nin görüşüne göre bu misyon bir şekilde İsa Mesih'in sözlerinden veya bazı jestlerinden veya

²² Ağustos 1814 tarihinde hazırlanan yönetmelik (Kolordu'nun özel görevleri, kuruluşundan bir ay sonra oluşturulan on maddelik liste baz alınarak düzenlenmiş) kolordunun adli ve idari kolluk görevlerinin ilk somut çerçevesini oluşturmuştur. Değişen zaman ve şartlara göre son 170 yılda bu kurumun ana görevlerinde çok az değişikliğe uğrandığı düşünülmektedir (Rossetti, 2008, s. 48).

davranışlarından ilham almış olmalıdır. Bir diğer ifade ile Carabinieri'nin başarıyla üstlendiği kamu düzeninin korunması, kurtarıcının 'barış ve yüce iyilik' duyurusundan esinlenmiştir. Bu yüzden Carabinieriler, doğası ve işlevi gereği, barışın her zaman bir uygulayıcısı ve aynı zamanda kahramanca savunucuları olarak görülmektedir (Rossetti, 2008, s. 2-4). Buradan da anlaşılacağı üzere Carabinieri'nin tarihsel olarak görev bilincinin gelişmesinde etkili olan unsurlar günümüzde halen prensip olarak kabul edilmekte, kolordunun misyon ve vizyonlarına yansımaktadır.

5 Ekim 2000 tarih ve 297 sayılı KHK'nın 3. maddesinde Carabinieri'nin görevleri olarak şunlar ifade edilmektedir: Carabinieri, 14 Haziran 1934 tarih ve 1169 sayılı Kraliyet Kararnamesi ile bu kararnamede öngörülen görevleri ve yürürlükteki diğer yasa ve yönetmeliklerle kararnamede yapılan müteakip değişiklikleri yerine getirir. Carabinieri, adli kolluk ve kamu güvenliği görevlerini mevcut mevzuata uygun olarak yerine getirir. 24 Şubat 1992 tarihli yasa uyarınca, ulusal sivil korumaya yönelik operasyonel bir yapıya sahip kolordu, kamu afetlerinden etkilenen bölgelerde kurumun hizmetinin sürekliliği öncelikli olarak sağlanmalıdır. Aynı zamanda felaket olaylarından etkilenen nüfusa yardım sağlamasına da katkıda bulunur. Kolordu, 31 Aralık 1996 sayılı kanunun ilkelerini gözeterek hizmetleri yerine getirirken bilgi toplamaya yönelik faaliyetler yürütür (Manzo vd., 2000, s. 15).

297 sayılı KHK'nın 4. maddesinde Carabinieri'nin askeri görevleri arasında, kanun hükümlerine uygun olarak vatanın savunulmasına, özgür kurumların korunmasına ve kamu felaketleri durumunda ulusal toplumun iyiliğinin korunmasına katkıda bulunması gerektiği belirtilmiştir. Madde 5'te, ulusal toprakların entegre savunmasına katkıda bulunduğu, ilgili savunma cihazlarının hazırlanmasından ve kullanılmasından sorumlu olduğu ve yurt dışındaki askeri operasyonlara katılmakla görevli olduğu belirtilmiştir. 1. Paragraf, b bendinde atıfta bulunulan operasyonların bir parçası olarak, Carabinieri Kolordusu ayrıca, özellikle güvenlik ve güvenli ortam oluşturmak amacıyla, uluslararası barış ve güvenliğin sürdürülmesi ve yeniden tesis edilmesine yönelik operasyonlara da katılmaktadır. Yerel polis kuvvetlerinin mevcudiyet alanlarındaki operasyonlarının yeniden yapılandırılmasını ve restorasyonunu amaçlayan, uluslararası toplum tarafından teşvik edilen veya uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan faaliyetlere ulusal desteğin sağlanması açısından katkıda bulunur. Silahlı Kuvvetlerin eğitim, danışmanlık, yardım ve gözlem görevlerini yerine getirmek ile mesuldür. Silahlı çatışma, kurtarma ve bakım esnasında uluslararası barış ve güvenliğin sağlanması amacıyla, Silahlı Kuvvetler komutanları da diğer askeri komutanlar gibi yetkili uluslararası kurumlarla iş birliği içinde ve uluslararası insancıl hukuka uyulup uyulmadığını izlerler (Manzo vd., 2000, s. 15-17).

Carabinieri'in askeri inzibat işlevi ile ilgili olarak madde 6'da (297 sayılı KHK) şunlar belirtilmektedir: Askeri inzibat niteliği ile, birlik sınırları içinde ve yurt dışında Silahlı Kuvvetlerin ceza hukuku ile düzen ve güvenliğinin sağlanmasını amaçlayan faaliyetler yürütür. Bu amaçla askeri inzibat teşkilatları kanun, yönetmelik ve kararname hükümlerine uygunluğu sağlar. Askeri inzibat teşkilatları da tatbikat yapar. Silahlı kuvvetlerin görevlerinin yerine getirilmesine zarar vermeyi amaçlayan teknik-askeri nitelikteki faaliyetlerle mücadeleye yönelik tedbirler alır. Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri için münhasıran Carabinieri tarafından yürütülen askeri inzibat işlevleri, Savunma Bakanı'nın kararnamesi ile düzenlenir. Savunma Genelkurmay Başkanı, askeri inzibat faaliyetlerini yönetir ve kontrol eder. Teknik hükümlerin geliştirilmesi için Genelkurmay Başkanı, Carabinieri Genel Komutanlığı'ndan yararlanır. Komutalara ve askeri birliklere yardım da dahil olmak üzere askeri inzibat işlevleri, Silahlı Kuvvetlerin merkezi savunma organlarında oluşturulan bölgesel bölümler, ofisler, komutanlıklar ve birimler tarafından sağlanır; İtalya'daki ve yurtdışındaki NATO organları ve diğer uluslararası organların yanı sıra özel olarak tanımlanmış diğer birimlerde bunlara dahildir (Manzo vd., 2000, s. 16-17).

Carabinieri Kolordu Komutanı, Genelkurmay Başkanının direktifleri esas alınarak, 5. ve 6. maddelerde belirtilen askeri inzibat görevlerinin yerine getirilmesinde kullanılacak departmanları ve personeli belirler ve bunların kullanılabilirliğini ve lojistiğini sağlar. İlgili eğitim ve hazırlıktan sorumludur (Madde 7, Askerlik görevlerinin yerine getirilmesi). Carabinieri Birliği, 24 Ekim 1977 tarih ve 801 sayılı kanunun 1. maddesinde belirtilen görevlerin yerine getirilmesinde Bakanlar Kurulu Başkanı tarafından belirlenen yetkiyi kullanır. Bu kanun, Silahlı Kuvvetler mensuplarına, sivil savunma idaresi personeline ve devletin askeri güvenliğine ilişkin üretken faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla gerçek ve tüzel kişilere güvenlik sertifikası verilmesi için gerekli bilgi unsurlarını içermektedir (Madde 8, Askeri güvenlik fonksiyonları). Carabinieri, çeşitli Silahlı Kuvvetlerin kolordu ve müfreze komutanlarının görev ve niteliklerine halel getirmeksizin, askeri ceza yasalarında yer alan hükümler ve bağımlılıklara göre askeri adli kolluğun görevlerini yerine getirir (Madde 9, Askeri Adli Kolluk Görevleri). *Arma dei Carabinieri*, Kasım 1997 tarihli 464 sayılı KHK'nın 1. maddesi gereği Silahlı Kuvvetlerin seferber edilmesine ilişkin düzenlemeler Genelkurmay Başkanının direktifleri esas alınarak uygulanır (Madde 10, Seferberlik). Carabinieri yerel temsilciliklerinin yanı sıra yurtdışındaki askeri ataşeliklerin ofislerinin güvenlik hizmetlerini sağlamaktadır. Ayrıca belirli acil durumlarla baş etmeye de yardımcı olur. Temsilciliklerin güvenliğini sağlayacak yerel veya uluslararası, özel birimlere ait personelin hazır bulundurulmasının sağlanmakla görevlidir. Mevzu bahis personelin kullanımı Genelkurmay Başkanının

direktifleri esas alınarak düzenlenir (Madde 11, Yurt dışındaki diplomatik konsolosluk temsilciliklerinin ve askeri ofislerin güvenliği) (Manzo vd., 2000, s. 18-19).

Carabinieri'nin özel görevleri arasında ise (madde 160): Cumhurbaşkanlığındaki hizmetler, onur eskortluğu²³ ve adliyelerdeki hizmetler sıralanabilmektedir. 177/2016 sayılı KHK (md. 2) uyarınca Carabinieri'nin yürüttüğü hizmetler arasında özel bölümleri olarak sağlık, hijyen ve gıda katkısı açısından güvenlik, ormancılık, çevre ve tarım-gıda konularında güvenlik, istihdam ve sosyal mevzuatta güvenlik, ulusal arkeolojik, tarihi, sanatsal ve kültürel mirasın güvenliği sıralanabilmektedir (Busi ve Venuti, 2020, s. 710).

Carabinieri, yurt dışındaki misyonlar için askeri güç olarak veya kamu güvenliğinin ve bölgenin kontrolünün sürdürülmesi için ilgili ülkenin sivil ve askeri kolluk kuvvetlerine destek güç olarak hareket edebilirler. Carabinieri'nin görev ve sorumlulukları askeri kanunlara tabidir. Yurtdışında yürütülen görevler başlıca dört kategoriye ayrılabilir, bunlar: askeri, polis, özel ve uluslararası görevlerdir. Carabinieri, uluslararası görevlerde Avrupa Jandarma Kuvvetinin bir parçası olduğu için NATO ve BM gibi askeri organların müşterek departmanları ile uluslararası misyonlara katılmaktadır (Indeed Editör Ekibi, 2023). Pasqualini (Pasqualini, 2001), '*Missioni dei Carabinieri all'estero 1855-1935*' adlı kitabında, Carabinieri'nin 1855 ile 1935 yılları arasında yurtdışında yürüttüğü görevleri kaleme almıştır. Bu kitaptan da anlaşılacağı üzere tarihsel süreç içerisinde İtalyan Carabinieri'si'nin ülke dışında görev aldığı kıtaları aşan misyonlarının genel çerçevesi, bir savaş olayına müdahale olarak değil, bir barış kuvveti olarak teknik iş birliği yapma, yerel asayişin sağlanmasına katkı sağlama, yerel kolluk kuvvetlerinin kurulması ve eğitimine yönelik geçici görevlerdir.

İtalya'daki jandarma tipi kolluk kuvveti yapılanması olan Carabinieri'nin görev, yetki ve sorumluluk sahası incelendikten sonra, kolordunun organizasyonel yapısı içerisine dahil edilen ve beraberinde farklı sorumluluk sahasında yürütülmek üzere vazifeleri de beraberinde getiren Devlet Ormancılık Birlikleri'ne değinmek istenmektedir. Böylece, çalışma açısından oldukça önem atfedilen, bu kuvvet üzerinden yapılan revize işlemleri sonrası elde edilen kazanımların altı çizilmek istenmiştir.

2.1.1.4. Devlet Ormancılık Kolordusu '*Corpo Forestale dello Stato*'

Devlet Ormancılık Teşkilatı'nın öncelikle tarihçesinden başlayarak süreç içerisinde geçirdiği revizeler ve yapısal reformların incelenmesinde fayda görülmektedir. Kolordunun

²³ Sembolik yerlerde kurumların varlığı nedeniyle veya tarihi değer ve diğer nedenlerden dolayı bu sembollerin şerefe layık olduğunu, bunun sonucunda da belirli bir saygıya layık olduğunu göstermeyi amaçlayan bir hizmettir (Busi ve Venuti, 2020, s. 710).

kökenleri 15 Ekim 1822'de Sardunya Krallığı'nın kraliyet patentlerine kadar uzanan ve Savoy'lu Carlo Felice'nin ilk ormancılık idaresini kurduğu asırlık bir tarihe kadar dayanmaktadır. Toprağın savunulması, ormanların korunması ve gözetimi, su kaynaklarının iyi bir şekilde düzenlenmesi ve idaresi gibi gayeler ile kurulmuştur. 2 Haziran 1910'da 277 sayılı kanun ile Kraliyet Ormancılık Kolordusu '*Real Corpo delle Forestale*' (CFS) adını almıştır. Kolordu mevzuata bağlı olarak adli kolluk ve kamu güvenliği işlevlerini de yerine getirmiştir. Kanun uyarınca, ilgili personeli aynı zamanda adli kolluk görevinden sorumlu olmasına rağmen yapı, orman varlıklarını koruma ve artırma, dağ havzalarının hidrolik ve ormancılık düzenlemeleriyle ilgilenme gibi görevlere sahip, devletin sivil nitelikteki teknik organı olarak anılmıştır. 16 Mayıs 1926 tarih ve 1066 sayılı kanun ile Kraliyet Ormancılık Kolordusu feshedildi ve yerine, Ulusal Güvenlik için Gönüllü Milisler'in bir uzmanlığı olan ve işlevsel olarak tabi kılınan Ormancılık Milisleri '*Milizia Forestale*' getirilmiştir. Daha sonrasında teknik görevlerin yerine getirilmesi için Tarım ve Orman Bakanlığı'na devredilerek bir askeri statülü kolluk teşkilatı haline gelmiştir. Ormancılık Milisleri 6 Aralık 1943 tarih ve 16/B sayılı kanun ile feshedilerek 12 Mart 1948 tarih ve 804 sayılı KHK ile Devlet Ormancılık Kurumu '*Corpo Forestale dello Stato*' adı ile yeniden oluşturulmuştur. 1948 tarih ve 804 sayılı KHK'nın 8. maddesinin 2. ve 3. fıkraları uyarınca kolluk görevine sahip teknik personel olarak nitelendirilmiştir. Daha sonra 4 Mayıs 1951 tarih ve 538 sayılı kanun ile teknik ve kolluk işlevlerine sahip bir sivil organ olarak anılmış, kurumun personeli olarak; subaylar, astsubaylar, elit muhafızlar ve korumalar, askeri anlamda sınıflandırılmış olsalar da devletin sivil çalışanları olarak nitelendirilmiştir (Torano, 2017, s. 227-228).

24 Temmuz 1977 tarih ve 616 sayılı kanunda da belirtilen çevrenin korunmasına ilişkin tüm menfaatlerin korunması, doğal olaylardan veya insan yapımı olaylardan kaynaklanan ve çevrenin bütünlüğünü tehlikeye atabilecek her türlü zararın önlenmesi için kurumun, bölgesel olarak parçalara ayrılmadan devletin yetkisi dahilinde kalması sağlamıştır. Daha sonraki mevzuat (madde 16, paragraf 2, 121 sayılı kanun), Devlet Ormancılık Teşkilatı'nın daimî kolluk görevlerini yerine getirdiği, sivil bir yapıya sahip olmasına rağmen büyük ölçüde askeri bir şekilde yapılandırıldığı, KHK ile açıkça kolluk kuvvetleri arasına dahil edildiği gerçeğini vurgulamıştır. İlerleyen süreçte Devlet Ormancılık Birlikleri'nin çevreye karşı işlenen ihlallerin denetlenmesi, önlenmesi ve bastırılmasındaki rolü, düzenleyici açıdan giderek artan bir ilgi görmeye devam etmiştir. Bu konuyla ilgili olarak 6 Şubat 2004 tarih ve 36 sayılı; Kolordu'nun dağılmadan önceki son emrini içeren kanun, tarımsal ormancılık mirasının savunulması ve çevrenin, peyzajın ve ekosistemin korunmasının yanı sıra tarım-gıda güvenliği konusunda uzmanlaşmış bir sivil kolluk olarak niteliğini yinelemiştir. Bu durum özellikle kırsal

ve dağlık alanlar başta olmak üzere, kamu düzeni ve güvenlik hizmetlerinin sağlanmasına ve bölgenin kontrolüne katkıda bulunmuştur. Böylece, 2004 tarih ve 36 sayılı kanun, bu konuda, bölgelere verilen idari işlevler ile ormancılık sektörünü aşan ve çevrenin korunmasını ve uluslararası kuralların uygulanmasının denetlenmesini de içeren, devlete devredilen kolluk işlevleri arasındaki ayrımı kesin olarak pekiştirmiştir (Torano, 2017, s. 228).

Devlet Ormancılık Teşkilatı'nın, bitki ve hayvan biyolojik çeşitliliğinin korunmasına ilişkin sözleşmeleri, kamu düzeni ve güvenliği, kurtarma ve sivil koruma işlevleri açısından Tarım ve Orman Politikaları Bakanlığı'na örgütsel bağımlılığı korunmuştur. Ayrıca, Çevre ve Orman Bakanlığı ile ilişkileri de saklı kalmak kaydıyla; işlevsel olarak bölgeyi korumak, yetkisi dahilindeki amaçlar için kullanmak üzere İçişleri Bakanlığı'na da bağlanmıştır. Sonuçta, Carabinieri'e katılarak birleşmesinin arifesinde, Devlet Ormancılık Birlikleri kolluk ve bölgesel kontrol faaliyetlerini, sivil korumayı, orman yangınlarıyla mücadeleyi, kaçak avlanmayı önlemeyi, tehdit altındaki türlerin korunmasını ve Avrupa mevzuatına uygunluğun kontrolünü yürütmekten sorumlu tutulmuştur. Tarım ve ormancılık sektöründeki bu işlevler, ekonomik bileşenin, doğal ve ekolojik kısıtlamaların, doğal kaynakların ve varlıkların sosyal bir karakter kazandığı ormancılık sisteminin evrimini yansıtıyordu. Üstelik bu sistem, İtalyan ekonomisinde dahi tarımın yerini imalat, ticaret ve hizmetlerin öncü rolüne bırakması üzerinde duruluyordu. Ayrıca, sanayileşme ve enerji kaynaklarının kullanımına bağlı riskler, çevre sağlığının savunulması, biyolojik çeşitlilik, nesli tükenmekte olan flora ve fauna türleri, bölgenin kentleşmesi ve insanlaştırılması hususlarına odaklanmaktaydı (Torano, 2017, s. 229-230).

Zaman içerisinde İtalya'da hem adli hem de idari kolluk temsilcileri olarak görevler ifa etmiş, kendine has bir yapılanma ile İtalyan kolluk kuvvetleri arasında yer alan Devlet Ormancılık Kurumu, 'Maida Reformaları' kapsamında yapılan düzenlemeler ile Carabinieri bünyesine alınmıştır. 9 Ağustos 2016 tarihli 177 sayılı yasa kararı ile Devlet Ormancılık Kolordusu'nun orman yangınlarıyla ilgili yetkiler ve itirazları Ulusal İtfaiye Teşkilatı'na (Carabinieri ile ortaklaşa); doğal parkların deniz gözetimi görevi Mali Kolluk'a; kamu düzeninin korunması işlevlerinin de Devlet Polisi'ne devredildiği belirtilmiştir. Devlet Ormancılık Birlikleri'nin eski personeli, ilgili Carabinieri rollerine geçiş ile birlikte askeri statü kazanmıştır.

177 sayılı KHK'nın 8. maddesi, Devlet Ormancılık Birlikleri'nin bünyesine alınmasının bir sonucu olarak Carabinieri'nin yeniden düzenlenmesi için genel kriterleri belirlemiştir. Carabinieri'nin merkezi ve bölgesel bileşenlerinin, Devlet Ormancılık Birlikleri'nin korumaya tahsis edilmiş işlevsel bölümleri ile birleşmesini sağlamıştır. 8 Mayıs 2010 tarihli 66 sayılı

KHK ile çevre, toprak ve suların korunmasına ek olarak, tarım-gıda sektöründe güvenlik ve kontrollere ilişkin değişiklikler yapılmıştır. Böylelikle, ormancılık, çevre ve tarım-gıda hususlarının korunması için özel bir organizasyon haline getirilmiştir. 1 Ocak 2017'den bu yana faaliyet gösteren bu organizasyon, Çevrenin korunmasından sorumlu Carabinieri Komutanlığı ile Tarım ve Gıda Politikalarından sorumlu Carabinieri Komutanlığı yapılanmalarına dahil edilerek Ormancılık, Çevre ve Tarımsal Gıdanın Korunması Komuta Birimi olarak adlandırıldı. İşlevsel başta Tarım, Gıda ve Orman Bakanlığı'na, ek olarak Tarım, Gıda ve Orman Bakanlığı'nın tarım-gıda ve ormancılığın güvenliği ve korunmasına yönelik politikalarına bağlı hale getirildi (Torano, 2017, s. 230-233).

Devlet Ormancılık Birlikleri'nin Carabinieri bünyesine geçirilmesinde önemli bir yeri olan 177 sayılı KHK, bir yandan genel yetkiye sahip kuvvetlerin bölgesel dağılımının çeşitlendirilmesi ilkesini, diğer yandan da alanların uzmanlaştırılması ilkesini yasalaştırarak kolluk hizmetlerinin verimliliğini ve etkinliğini artırmaya yönelik ilk girişimi temsil etmektedir. Ayrıca bu, kolluk kuvvetlerinin azaltılması ihtiyacını yorumlayan ve geleneksel koordinasyon kurumlarından daha radikal bir örgütsel çözümü tercih eden ilk yasal düzenleme olarak da anılmıştır. Devlet Ormancılık Birlikleri'nin Carabinieri'ye dahil edilmesi, aslında kamu kurumları arasında bir halefiyet hipotezine yol açmamıştır. Daha yakından incelendiğinde, bu girişim, ofislerin yeniden düzenlenmesinden oluşur. Burada Ormancılık Birliklerinin, teknik işlevlerinin Carabinieriye verildiği anlaşılmakta, dağınık durumdaki organ ve ofis kompleksleri, komutalar, bölümler, birimler vb. olarak sınıflandırılabilir kurumların Carabinieri bünyesinde toplanarak hiyerarşik olarak Carabinieri'nin üst yönetime bağlandığı görülmektedir. Nispi-operasyonel, eğitimsel, personel, lojistik veya idari yönlerden bakıldığında *Arma dei Carabinieri*'nin Devlet Ormancılık Birlikleri'nin aktif ve pasif hukuki ilişkilerinde başarılı olduğu değerlendirilmektedir. Çünkü, Carabinieri'nin Devlet Ormancılık Birlikleri personelini ve varlıklarını bir ofis kompleksi olarak yapılandırarak tahsis etmeyi amaçlayan bir hükmü uyguladığı düşünülmektedir. En nihayetinde, kamu ormancılık çıkarlarının korunmasından sorumlu kolluk kuvveti olarak Carabinieri'nin seçilmesinde; geleceğe yönelik uzmanlaşma ve verimlilik hedefleri ile devlet bütçesindeki kaynaklardan ve maliyetten tasarruf etme arzusu güdülmüştür (Torano, 2017, s. 241-245).

Parlamento belgelerinden görülebileceği ve Anayasa Mahkemesi'nin bizzat belirttiği gibi, Ormancılık Birlikleri ile Carabinieri'yi birleştirme tercihi, esas olarak iki kurum arasında mevcut olan ve gözlemlenen yakınlıklardan kaynaklanmıştır. Aynı konuyla ilgili olarak Carabinieri, yeni kurulan Kraliyet Carabinieri Kolordusu'nun görevlerinin düzenlenmesini sağlayan 1816 tarihli Kraliyet Patentlerinde, başlangıçta kamu ve özel güvenliğin korunması

için çalışmakla görevlendirilen 800 askerin yer aldığı belirtilmiştir. Bu askerler temelde, belediyeler, çiftlik evleri ve çiftlik evlerindeki yerel yolları denetlemek, ormanları veya kırsal kesimdeki herhangi bir ürünü tahrip edenleri tutuklamak ile görevlendirilmişti. Bu nedenle, yürütülen hizmetler aynı zamanda kırsal kesimin, mahsullerin ve orman kaynaklarının güvenliğini de hedeflemiştir (Corte dei Conti, 2021, s. 51).

Reform tarafından yapılan örgütsel tercihin nedenlerine dönersek, Devlet Ormancılık Birlikleri'nin Carabinieri'ye geçirilmesinde esas odak nokta, bölgedeki ilgili mevcudiyet ve çevreyi ve tarım-gıda sistemini koruma görevlerine ilişkin not edilen ve hatırlanan benzerlikler üzerinedir. Bu bulgulardan, tasarruf hedeflerine ulaşmak, ilgili yetki devri kanununa dayalı olarak daha fazla organizasyonel verimlilik elde etmek, böylece sektörde bildirilen çakışmaları da çözmek amacıyla bunları sistematik hale getirme projesi ortaya çıkmıştır. Böylece adım adım gelişmeler ile çevrenin, bölgenin ve denizin; tarım-gıda güvenliği açısından mevcut koruma seviyelerinin garantisi verilmiştir. Böylece, 177 sayılı KHK ile Devlet Ormancılık Birlikleri'nin devredilen işlevleri ve personeli; mevcut profesyonelliği, uzmanlıkları ve verilecek görevlerde iş birliği açısından Carabinieri ile kaynaştırılmıştır (Corte dei Conti, 2021, s. 52).

Carabinieri'ye göre yeniden yapılanma manevrası her halükârda yeni yapıların yaratılmasına izin verecek şekilde ve iki bileşenin sinerjik etkisini de teşvik etmeyi amaçlayan yöntemlerle gerçekleştirilmiştir. Bu aşamada Devlet Ormancılık Birliği personelinin de aktarıldığı ilk olarak karşımıza çıkan oluşum '*Comando Unità Forestali, Ambientali e Agroalimentari*' (Ormancılık, Çevre ve Tarım-Gıda Birimleri Komutanlığı) CUFA/CUFAA'dır. Bu komutanlık, Carabinieri'ye atfedilen yeterlilikler kapsamında, belirli görevlerin yerine getirilmesine veya çevrenin, toprakların ve suların korunması alanında son derece uzmanlaşmış faaliyetler yürüten tüm departmanları kapsamaktadır. Bu kuruluşun yapısal özelliklerine bakıldığında en üstte; alt komutanlıklara yönelik üst yönetim, koordinasyon ve kontrol işlevlerine sahip olan ve bir Kolordu Generalinin başkanlık ettiği bir Komutanlık vardır. Carabinieri'nin askeri görevler için- Kolordu Komutanı aracılığıyla- Savunma Kurmay Başkanı'na bağımlı olmasına sorun yaratmaksızın, tarım-gıda ve ormancılığın güvenliği ve korunması ile ilgili konularda işlevsel olarak Tarım, Gıda ve Orman Politikaları Bakanı'na bağlıdır. Kamu düzeni ve güvenliğinin korunması görevlerinde İçişleri Bakanına işlevsel bağımlılığı vardır. Organizasyon, bir tümen veya tuğgeneral tarafından yönetilen ve bağımlı departmanların yönetim, koordinasyon ve kontrol fonksiyonlarına sahip uzman komutanlıklara bölünmüştür (Corte dei Conti, 2021, s. 53).

Carabinieri'nin duyurduğu Devlet Ormancılık Birliklerinin organizasyonel yeniden yapılanması kapsamında, CFS'nin karmaşık, önceden var olan konfigürasyonunun her bileşenini etkilenerek CUFA, toplam 962 organik birimin kullanımı için 6 Servis ve 15 Bölüme ayrılmıştır. Genelkurmay ve üst operasyonel komuta işlevlerini yerine getiren merkezi bir yapı olan bir Genel Müfettişlik; 15 bölgesel komutanlık, 83 il komutanlığı, 794 istasyon, 148 park istasyonu (ulusal devlet parkının gözetimi), bölgesel çevre koordinasyonu (CTA) için ayrıca 3 müfreze, 28 Bölgesel Biyoçeşitlilik Ofisi (UTB), 39 daimî kadrolu ve 1.387 daimî/sürekli işçiden oluşan, 130 doğa rezervinin yönetiminden sorumlu olacak şekilde yapılandırılmıştır. CITES mevzuatının (nesli tükenmekte olan türlerin uluslararası ticaretine ilişkin uluslararası sözleşme) uygulanması, 26 bölgesel hizmet ve 29 CITES operasyonel birimi (NOC) tarafından sağlanmıştır. Ayrıca, Devlet Ormancılık Birlikleri'nin eğitim ve öğretim organizasyonu Carabinieri'ninkiyle birleştirilmiştir. Ormancılık Spor Grubu, Carabinieri'nin Spor Merkezi ile; Köpek Servisi, Carabinieri'nin Köpek Birimi ile; hava organizasyonu da Carabinieri Hava Servisi ile birleştirilmiştir. Castelporziano Kolordu Operasyon Birimi'nin ilgili adli kolluk birimlerinin oranları da hesaba katılarak Carabinieri bünyesindeki Cumhurbaşkanlığı Carabinieri Dairesi'ne alınmıştır (Corte dei Conti, 2021, s. 54).

CUFA, İtalyan tarım-ormancılık mirasının savunulması, çevrenin ve peyzajın korunması, tarım-gıda tedarik zincirinin güvenliğinin kontrolü ve ekolojinin işleyiş tarzına uyumluluk için çalışmaktadır. Çevreye zarar veren organize suç faaliyetleri ile mücadele etmektedir. Orman yangınları ve diğer her türlü çevresel acil durum için 1515 numaralı acil durum telefonunun operasyon odalarını yönetmektedir. Görevleri, aynı zamanda İtalya'daki 20 milli parkın yanı sıra Avrupa, eyalet ve bölgesel mevzuat tarafından korunan diğer 130 alanın gözetimini de kapsamaktadır. Tehdit altındaki fauna ve flora türlerinin uluslararası ticaretine ilişkin Washington Sözleşmesinin (CITES) uygulanmasının denetlenmesini de içermektedir. Ayrıca, kırsal ve dağlık alanlar başta olmak üzere, bölgenin kontrolünün yanı sıra kamu düzeni ve güvenlik hizmetlerinin sağlanmasına da katkıda bulunur. Carabinieri'nin bölgesel organizasyonu ile yakın sinerji içinde hareket eder. Ormancılık ve park istasyonları ve Carabinieri biyoçeşitlilik bölge ofisleri (UTB), 130 eyaletin doğal rezervini yönetmeye devam etmekte ve aynı zamanda özel eğitimle yeterince güçlendirilmiş daimî işçilerin (OTI) ve belirli süreli işçilerin (OTD) çalışmalarından da yararlanmaktadır. Ayrıca, devlete ait doğal mirasın bakım ve iyileştirme faaliyetlerini de yürütmektedir (Corte dei Conti, 2021, s. 57-58).

Ayrıca Carabinieri'nin duyurularında yer alan bir diğer hususta, Carabinieri tarafından kullanılan bilgi sistemlerinin tüm ormancılık departmanlarını kapsayacak şekilde genişletilmesi, iki kuvvet arasında daha eksiksiz bir entegrasyona yol açmıştır. Böylece, bir

dizi teknolojik düzenlemenin hayata geçirilmesiyle CUFA askerleri, Carabinieri Kolordusunun kullandığı uygulamalardan son derece hızlı, güvenli ve etkin bir şekilde yararlanmaya başlamıştır (Corte dei Conti, 2021, s. 55-56).

Reform sonucunda elde edilen kazanımlara geçmeden önce, Devlet Ormancılık Birlikleri'nin personel ve araç gereç vb. envanterinin diğer kolluk kuvvetlerine nasıl dağıtıldığından bahsedilmelidir. Devlet Ormancılık Teşkilatının devredilmesi ve kolluk kuvveti rollerinin revizyonu (95/2017 sayılı KHK) sonrasında kanunen Carabinieri'ye atfedilen 'insan gücü', 117.800 birim olacak şekilde yeniden belirlenmiştir. Bu rakam, Orman İşletme Müdürlüğü'nün halihazırda istihdam ettiği toplam 7.782 kişiden 7.178 kişilik kısmı da içermektedir. Geri kalan personel Ulusal İtfaiye Teşkilatı 390, Devlet Polisi 126, Mali Kolluk Teşkilatı 41 ve Tarım, Gıda ve Ormancılık Politikaları Bakanlığı'na 47 kişi olacak şekilde dağıtılmıştır (Corte dei Conti, 2021, s. 137). Bu personel tesisi ardından Carabinieri, başka bir devlet idaresine atama prosedürlerini takiben ve işten çıkarmalar sonucunda 6.754 personeli fiili gücüne geçtiğini bildirmiştir. Bunlardan 369'u Subay, 1.369 Müfettiş ve Uzman, 1.317 Denetmen ve Denetçi, 3.699 Kadrolu Memurlar, Carabinieri, İşbirlikçiler ve Operatörlerdir. Listedeki 1.270 sürekli işçi ve 101 belirli süreli işçi hariç tutulmuştur. Bunların önceden var olan özel istihdam ilişkisi nedeniyle kamu idaresiyle ilişkilerinde hiçbir değişiklik olmamıştır. Geriye kalan 424 kişi için (7.178'lik kişiden 6.754 personelin seçilmesi sonucu artı kalan fark) 2017 yılında eşdeğer sayıda işe alım gerçekleştirildiği belirtilmiştir. 177/2016 sayılı KHK uyarınca, özellikle 9 Orman Görevlisi, 46 Müfettiş ve 369 Carabinieri'nin, ilgili eğitim kurslarının sonunda ormancılık, çevre ve tarım-gıda koruması konusunda uzmanlaşması hedefi ile kolorduya dahil edilmiştir (Corte dei Conti, 2021, s. 138-139).

Ayrıca, CFS'nin, 1979 yılında kurulan Hava Operasyon Merkezi (COA) tarafından yönetilen kendi hava filosu vardı. İşgücü 80 pilot ve 120 uzmandan oluşuyordu. Mevcut organizasyonun ana işlevi, yangınla mücadele faaliyetleri, orman yangınlarının önlenmesi ve görülmesi, yangına doğrudan müdahale edilmesi, personel ve ekipmanın taşınması ve söndürme sırasında ekiplerin yerde yönlendirilmesiydi. Aynı zamanda sivil koruma ve kamu yardım hizmetlerinin, çevresel izlemenin, kaçak avcılıkla mücadelenin ve adli kolluk kuvvetlerine destek olarak da faaliyet göstermekteydi. Devlet Ormancılık Birlikleri'nin hava hizmeti, kolordunun devralınmasıyla birlikte, 1 Ocak 2017'den itibaren Ulusal İtfaiye Teşkilatı ve Carabinieri arasında bölünmüştür (Corte dei Conti, 2021, s. 71).

Bu tezin de ana odak noktalarından birisi olan Devlet Ormancılık Birlikleri'nin büyük bir çoğunlukla Carabinieri bünyesine alınması ile sağlanan faydalar ve kazanımlar oldukça dikkat çekicidir. Burada ilk olarak karşımıza İtalyan sayıştayının faaliyet raporları karşımıza

çıkılmaktadır. Bu raporlarda, Savunma Bakanlığı tarafından, Devlet Ormancılık Birlikleri'nin Carabinieri'e aktarılmasından sonraki ve önceki yıllara ait bildiriler derlenmiş, verilerden grafikler oluşturulmuş ve durum analizleri yapılmıştır. Bu kapsamda Carabinieri, 2017 ve 2018 yıllarında tarım-gıda, çevre ve ormancılık sektörlerinde suçların önlenmesini ve bastırılmasını amaçlayan ulusal düzeyde özel olağanüstü kontrol kampanyalarının başlatıldığını duyurmuştur. Yapılan incelemelerdeki bulgulara, 2017'de 41.096 kontrol yapıldığı, 60 kişinin tutuklandığı ve 6.266 kişinin ihbar edildiği belirtmiştir. Ayrıca, 5.873 idari ihlali tespit edildiği ve 946 düzensiz işçi tespit edildiği de ifade edilmiştir. 2018 yılında ise 49.929 kontrol yapıldığı, 42 kişi tutuklandığı ve 1.674 kişinin ihbar edildiği ifade edilerek 5.511 idari ihlali ve 322 düzensiz işçi tespit edildiği eklenmiştir. Çevre Ormancılığı Yeniden Doğuş Federasyonu '*la Federazione Rinascita Forestale Ambientale*' (FERFA), bu bağlamda, Sayıştay 2011 raporundan elde edilen verilerden, yalnızca yangın önleme sektöründe 2006-2009 dört yıllık dönemde yapılan kontrollerin ortalamasının 838.000 olduğunu; ardından CUFA'nın 2017'den 2020'ye kadar tüm sektörlerde ortalama 814.000 olduğunu eklemiştir. Bu sayısal referansların yorumlanması yoluyla, yangın sektöründe önleme konusuna verilecek önemin eksikliğinin altı çizilmiş; bunun yerine operasyonel faaliyetin neredeyse tamamen hasar meydana geldikten sonra suçların bastırılmasına yoğunlaştığı vurgulanmıştır (Corte dei Conti, 2021, s. 149-151).

Orman yangınları ile mücadele hususuna yönelik 29 Haziran 2016 tarih 394 sayılı reformun 9. maddesinde belirtilenlere göre her ne kadar kaynakların bir kısmı ve asıl yetki Ulusal İtfaiye Teşkilatına devredilmiş gibi gözükse de; personelin eğitimi, teçhizatların ulaşımı, araçların kullanımı ve olaylara müdahale edilmesi hususunda Carabinieri ile mutabakata varılarak iş birliği içerisinde koordineli olarak faaliyetlerin yürütülmesi benimsenmiştir (Camera dei Deputati, 2016). 5 Nisan 2017 tarihinde, Carabinieri ve Ulusal İtfaiye Teşkilatı'nın bölgesel kurumları arasında tam sinerjinin geliştirilmesi için ilgili müdahale alanlarının tanımlandığı ve iş birliği prosedürlerinin kabul edildiği bir Mutabakat Zaptı imzalanmıştır. Böylece Carabinieri, orman yangınlarıyla mücadele faaliyetlerinden doğrudan sorumlu hale getirilmiştir. Ulusal İtfaiye Teşkilatının yangın söndürme müdahaleleri, soruşturma faaliyetlerinin başlatılması, yangınların karşılıklı olarak zamanında raporlanması, yangın alanlarına ulaşma, bitki örtüsü ve orografik özellikler hakkında bilgi sahibi olma, önleyici bir işlev olarak bölgeyi izleme gibi hususlarda teknik iş birliği yapılması öngörülmüştür. Daha da detaylı olarak, bu önemli anlaşmaya göre Carabinieri'nin orman yangınları konusunda yürüttüğü faaliyetler arasında şunlar sıralanabilmektedir: havadan sağlananlar da dahil olmak üzere bölgesel kontrol hizmetleri yürütür; kamu ve özel kuruluşların sektördeki düzenleyici hükümlere uymasını denetler; '1515' kamu hizmeti numarasına ulaşan orman yangınlarına

ilişkin raporları alır, yönetir, ilgili alanlara müdahale eder, bölgesel teşkilat departmanlarının desteğiyle özel bileşenleri kullanarak özel soruşturma faaliyetleri yürütür, özel operasyonel kolluk kuvvetleri faaliyetleri geliştirir ve önleme faaliyetleri yürütür (Corte dei Conti, 2021, s. 86).

Ayrıca, orman yangınlarının hava araçlarıyla söndürülmesiyle ilgili faaliyetlerin bir parçası olarak, operasyonların gerçekleştirilmesi için gereken süre boyunca kolordu uçağının Carabinieri helikopter birimlerinin karargahındaki konuşlanması sağlanmaktadır (Corte dei Conti, 2021, s. 87).

Carabinieri, Ulusal İtfaiye Teşkilatı ile iş birliği içinde, orman yangınları hususunda talep edilmesi halinde başlangıç alanının ve tetik noktanın belirlenmesine katkıda bulunur. Orman yangını olayları açısından maksimum riskin olduğu dönemlerde, Bölgelerin Daimî Birleşik Operasyon Odaları'nda (SOUP) Orman Jandarmalarının varlığını güçlendirmiştir. Böylece, uzman birimlerinin yangınların başlangıcı ve gelişimi hakkında durumdan gerçek zamanlı haberler almasına olanak tanımıştır (Corte dei Conti, 2021, s. 88).

Carabinieri'nin Devlet Ormancılık Birlikleri'nin faaliyetlerinin devam eden bir yapı olarak tanımlanması, çevre ve tarım-gıda alanlarında uzmanlık becerilerini geliştirmiş ve pekiştirmiştir. Diğer yandan, Ormancılık Birliklerinin çevresel organizasyonun, ulusal topraklara dağıtılan Carabinieri ofislerinin yaygın ağı ile entegre olabileceği öngörülmüştür. Çevre ve tarım-gıda konularındaki suçların göz ardı edilemeyecek düzeyde organize suçlar ile iliştiği düşüncesinden yola çıkılarak harekete geçilmiştir. 93/2001 sayılı ve 105/2013 sayılı kanunlar ile, nesli tükenmekte olan bitki ve hayvan türlerinin yasa dışı ticaretine ilişkin ihlallerin tespit edilmesine yönelik görev paylaşımında düzenlemeler yapılmıştır. Söz konusu yasa dışı ticarete karşı, uluslararası ticaretin kontrolü ve söz konusu fauna ve flora örneklerinin tutulması görevi, Mali Kolluk'un sorumlu olduğu gümrük alanları hariç olmak üzere, Carabinieri'ye verilmiştir (Torano, 2017, s. 230-233).

Yapılan incelemelerde, özellikle gerçekleştirilen genel kontroller sürekli olarak arttığına işaret edilerek; 2014'te 629.017, 2015'te 601.667, 2016'da 613.324 kontrol yapıldığı belirtilmiştir. CFS'nin Carabinieri bünyesine alınmasından sonra, 2017 yılında sayının, 2016 yılına göre %11 arttığı²⁴; 2017/2018 karşılaştırmasında %18,3 oranında artış²⁵ olduğu; 2018/2019 karşılaştırmasında %6,4 artış²⁶ olduğu; 2019/2020 karşılaştırmasında %5,6²⁷

²⁴ 681.749 kontrol gerçekleştirilmiştir.

²⁵ 807.024 kontrol gerçekleştirilmiştir.

²⁶ 858.704 kontrol gerçekleştirilmiştir.

²⁷ 906.490 kontrol gerçekleştirilmiştir.

oranında artış olduğu belirtilmiştir. Aynı kaynağa göre, kovuşturulan suç sayısı 2014'te 12.759, 2015'te 13.128, 2016'da 12.935 iken; 2017 yılında Carabinieri bünyesine geçirilmesi ile birlikte 2016 yılına göre %25 oranında bir artış²⁸ kaydedilmiştir. 2017'de yine kritik iklim koşullarından kaynaklanan orman yangınları ve özellikle şiddet olgusuyla mücadele için alınan tedbirler bu sonuçlara katkı sağlamıştır. 2018 yılı sayısı²⁹, 2010-2016 döneminde Ormancılık Birlikleri tarafından kovuşturulan suçların ortalamasından³⁰ %2,5 daha yüksektir. 2019 yılında aynı gösterge³¹, 2018 yılına kıyasla %26,2 artış göstermiştir. 2020 yılında pandemik acil durumun bir sonucu olarak, soruşturulan suçlarda %5,6 oranında bir azalma³² yaşanmıştır. Tarım-ormancılık sektöründeki yaptırımların çoğunluğunun idari niteliği dikkate alındığında, Carabinieri tarafından rapor edilenlere göre, kaydettikleri bu tür teyit edilmiş suçlarla ilgili verilere özel önem verilmektedir. 2014 yılında teyit edilmiş suçların sayısı 33.186, 2015'te 28.448, 2016'da 30.143 iken; 2017'de Carabinieri'ye geçiş ile birlikte, 2016 yılına göre %2,5 artış³³ yaşanmıştır. 2017/2018 karşılaştırmasında, 2014'e göre zirveyi temsil eden %25,4'lük bir artışa³⁴ ulaşılmıştır. 2018/2019 karşılaştırmasında %8,6'lık bir artış³⁵; 2019/2020 karşılaştırmasında ise %8,4 artışa³⁶ ulaşıldığı belirtilmiştir. Aynı üç yıllık dönemde çek sayısındaki artışlarda gözden kaçmamıştır. Kolordu'nun bildirdiğine göre uygulanan yaptırımların parasal tutarlılığında da bir artış gözlemlenmiştir. 2014-2020 döneminde 35.603.000 avroya ulaşan bu rakam, 2012-2016 beş yıllık dönem ortalamasına kıyasla³⁷ %23'ün biraz üzerinde bir artışla gerçekleşmiştir (Corte dei Conti, 2021, s. 152-155).

177/2016 sayılı KHK'nın teknik raporunda öngörülen tasarruflar, analitik olarak doğrulamak amacıyla, savunma idaresi tarafından mali çerçeve kapsamında özetlenmiştir. Bu kapsamda elde edilecek tasarrufların dokuz alt sektörün işletme maliyetleriyle ilgili olduğu belirtilmiştir. Tasarruflardan sağlanan kazanç, 2017 yılı için 7.180.000 Euro, 2018'den başlayarak 12.180.000 Euro ve 2019 itibari ile üç yıllık dönemde toplam yaklaşık 31.500.000 Euro'ya denk geleceği öngörülmüştür. Bu tasarrufların 2017-2019 bütçe kanununda uygulandığı belirtilmiştir. Aynı üç yıllık dönemde, yürürlükte olan mevzuatta ormanların korunmasından kaynaklanan ihtiyaçlar için Carabinieri'ye atfedilen ödeneklerde, buna karşılık

²⁸ 16.172 suç kovuşturulmuştur.

²⁹ 14.321 suç kovuşturulmuştur.

³⁰ 12.940 suç kovuşturulmuştur.

³¹ 18.078 suç kovuşturulmuştur.

³² 17.062 suç kovuşturulmuştur.

³³ 30.915 suç teyit edilmiştir.

³⁴ 38.765 suç teyit edilmiştir.

³⁵ 42.117 suç teyit edilmiştir.

³⁶ 45.652 suç teyit edilmiştir.

³⁷ 28.875.501 euro

gelen bir indirim uygulandığını belirtilmektedir (Corte dei Conti, 2021, s. 173-174). Sayıştay raporunda yer alan tablolardaki bu mali kazanç, en geniş tabir ile: giyim, kantinler ve yemek kuponları, personel sektörleri, işletme ve yatırım, tüketim malları, mülk kiralama ve olağan bakım, radyo ağı, motorizasyon, araç sigorta masrafları, kamu hizmetleri, hizmetler ve temizlik, yarışmaları yürütme maliyetleri, eğitim, kurs maliyetleri, atış poligonu, sağlık hizmetleri, posta ve telgraf maliyetleri, ofis operasyonları maliyetleri, kırtasiye, at ve köpek departmanları, veterinerlik, uçuş departmanları ve görevler gibi birçok parametre ve sektörde tasarruflara gidilmesi sonucunda sağlanmıştır.

Dahası, Carabinieri'nin özellikle en kritik alanlardaki salgınları tespit etme yeteneği güçlendirilmiştir. Bu bağlamda, ulusal düzeyde, çevreci ve gönüllü derneklerle çok sayıda anlaşma tanımlanmıştır. Ana iş birliği alanları arasında ormancılık ve çevre korumanın yanı sıra yasa dışılıkla mücadeleyi amaçlayan adımlar atılmıştır. Carabinieri'ye göre, Ormancılık Birliklerinin özümseme sürecinin organizasyonel dinamikleri, ormancılık departmanlarının operasyonel yapılarını güçlendirmeyi amaçlayan yeniden organizasyonunu ve rasyonelleştirme önlemlerini de gerektiriyordu. Bu nedenle Devlet Ormancılık Birliklerinin birçok kuruluşu da revize edilmiştir (Corte dei Conti, 2021, s. 89-90).

İtalya'daki Devlet Ormancılık Birlikleri'nde yaşanan yapısal revize işlemlerinden ve elde edilen kazanımlardan bahsedildikten sonra araştırmanın bir diğer dikkat çekici noktası olan İtalyan Sahil Güvenlik Teşkilatına değinmek istenmektedir. İtalyan Sahil Güvenlik yapılanmasını her ne kadar genel kolluk kuvveti sınırları içerisinde değerlendiremesek de Türkiye'deki emsali sayılabilecek yapı ile karşılaştırabilmek için ele alınmıştır.

2.1.2. Sahil Güvenlik '*La Guardia Costiera*'

Liman İdaresi Birliği/Liman Başkanlıkları Kolordusu-Sahil Güvenlik, 15/03/2010 tarih ve 66 sayılı Askeri Düzen Kanunu'nun 132, 134, 135, 136 ve 137. maddelerinde belirtilen işlevleri yerine getiren İtalyan Donanması'nın '*Marine Militare*' (Deniz Kuvvetleri) bir kolordusudur. 1178/26 sayılı kanun (8 Temmuz 1926) ve akabinde yapılan değişiklikler ile atfedilen hizmetleri yürütmek üzere donanma kolordusu olarak Savunma Bakanlığı'na bağlıdır. Kolordu, limanlarda denetim, devletin denizlerdeki mülkiyet alanı, deniz trafiği ve deniz taşımacılığı vb. yürüttüğü hizmetler bakımından da doğrudan işlevsel bağımlılık ile Altyapı ve Ulaştırma Bakanlığına '*il Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti*' (MIMS) bağlıdır. Ayrıca kolordunun, Çevre ve Enerji Güvenliği Bakanlığı '*il Ministero dell'Ambiente e della Sicurezza Energetica*' (MASE); Tarım, Gıda ve Ormancılık Politikaları Bakanlığı '*il Ministero delle Politiche Agricole, Alimentari e Forestali*' (MIPAAF); İçişleri Bakanlığı

‘Ministero dell’Interno’; Kültürel Miras ve Faaliyetler Bakanlığı ‘Ministero della Cultura’ ve Sivil Koruma Dairesi ‘Dipartimento della Protezione Civile’ ile de çeşitli ilişkileri vardır (Marine Militare, Erişim Tarihi: 25/09/2024).

Sahil Güvenlik teşkilatının diğer genel kolluk kuvvetleri gibi kamu düzeni ve güvenliğini sağlamaya yönelik doğrudan adli ve idari kolluk görevleri olmayıp³⁸, ihtiyaç halinde bu görevleri asli olarak yürüten genel kolluk kuvvetlerine destek olmak üzere sorumlu tutulmuştur. Bir diğer ifade ile doğrudan kamu güvenliği görevlisi statüsüne sahip olmayan bu personel, askeri statülü kolluk personeli olarak gerekli görülen görevlerde yardımcı rolünde kolluk kuvvetlerine destek olmaktadır.

İtalyan Sahil Güvenliği’nin yapısına, görevlerine, personeline, bağlılık durumu ve bakanlıklar ile olan ilişkilerine değinilmeden önce, diğer kuvvetlerde de izlenen sıralama ile ilk olarak tarihçesinden başlanmalıdır.

2.1.2.1. Tarihçe

Sahil Güvenlik Kolordusu’nun tarihi kökeni, İtalya’nın birleşmesi sonrası II. Vittorio Emanuele hükümeti dönemindeki 20 Temmuz 1865 tarihli 2438 sayılı Kraliyet Doktrini’ne dayanmaktadır. Kısaca Liman İdaresi Birliği’nin (Sahil Güvenlik) tarihçesine bakacak olursak, birleşme öncesi İtalya’da, İtalyan devletlerinin birbirinden ayrı denizcilik ve deniz güvenliği sistemleri yer almıştır. Napolyon hükümeti sonrasındaki ‘Restorasyon’ reformları ile her krallık kendine has kıyı denetiminde görevli askeri birliklerden oluşan donanmalara sahip olmuştur. 20 Temmuz 1865 tarih 2438 sayılı Kraliyet Doktrini sayesinde limanların ve denizcilik faaliyetlerinin düzenlenmesi gayesi ile yeni bir sisteme adım atılmıştır. Liman Genelkurmay Başkanlığı, teknik işlevler bakımından liman alanlarında yetki ve sorumluluk sahası ile sınırlandırılmıştır. Yetki ve sorumluluk sahası içerisinde, teknik-denizcilik hizmetleri, kolluk ve liman komutanlığı görevlerini ifa eden askeri bir yapı olarak hareket etmiştir. Konsololar idari işlevlere sahip sivil organlar olarak hareket etmiş, bu sayede Liman İdaresi Birliği ticari ve askeri seyrüseferin izlenmesinde ikili bir yapı olarak rol almıştır. 1910 yılında Liman Otoritelerinin ilk Genel Müfettişliği kurulmuştur. Süregelen vakitte kolordu, donanmanın bir parçası olarak askeri kolluk operasyonları kapsamında İtalyan-Türk Savaşı ve Birinci Dünya Savaşı gibi birçok savaşta etkin rol oynamıştır. 1919 senesinde tamamıyla askeri statü kazanan kolordu, 1923 yılında Kraliyet Donanması’nın bir parçası olmuştur. 1938 yılına

³⁸ 22 Eylül 1988 tarih ve 447 sayılı CMK’nın 57. Maddesi gereği kamu güvenliği görevlisi/temsilcisi ‘*Agente o Ufficiale di Pubblica Sicurezza*’ olarak nitelendirilmemiştir.

gelindiğinde Genel Müfettişlik kaldırılarak yerine takım amirallerinin başkanlık ettiği Genel Komutanlık getirilmiştir. Böylece, İkinci Dünya Savaşı öncesi hem sivil hem de askeri personel yeniden organize edilmiştir (Informazioni Marittime, 2015).

Genel Komutanlık, İkinci Dünya Savaşı esnasında yeni liman ofislerinin de kurulması ile Fransa, Yunanistan, Tunus ve Yugoslavya'ya varan yetki ve sorumluluk sahası genişliğine kavuşmuştur. İkinci Dünya Savaşı sonrasında Liman Başkanlıkları Genel Komutanlığı yerini, 1948 senesi itibari ile Deniz Ticaret Bakanlığı'na bağlı Liman Başkanlıkları Genel Müfettişliği'ne bırakmıştır. 1968 senesinde kurumsal görevlerini ifa etmek üzere askeri gemilerin yönetimi bünyesine alan kolordu, 1988 yılında da hava bileşenleri ile donatılmıştır. 8 Haziran 1989 tarihli Bakanlıklar Arası Kararname ile Liman Başkanlıklarına bağlı operasyonel bir birim olarak kendi operasyonel hava ve deniz unsurlarına sahip 'Sahil Güvenlik' teşkilatı kurulmuştur. 1994 senesinde kabul edilen 84 sayılı Liman Reformu Kanunu ile Deniz Ticaret Bakanlığı kaldırılmış ve Genel Komutanlık, bir genel komutanın başkanlık ettiği müfettişliğe dönüştürülmüştür. 1996 senesinde Deniz Ticaret Bakanlığı'nın feshi ardından Ulaştırma ve Seyrüsefer Bakanlığı'na bağlanmıştır. 2001 yılında, II. Berlusconi hükümeti döneminde yürürlüğe giren, 30 Temmuz 1999 tarih ve 300 sayılı I. D'Alema hükümeti dönemi 'Bassanini Reformu' ile Liman İdaresi Kolordusu-Sahil Güvenlik teşkilatı, Altyapı ve Ulaştırma Bakanlığı bünyesine alınmıştır. Aynı zamanda kolordu, Deniz Kuvvetlerinin bir parçası olmaya devam ederken Dışişleri Bakanlığı ile de irtibatla tutulmuştur. Günümüzde Liman Başkanlıkları Kolordusu Genel Komutanlığı-Sahil Güvenlik ana karargâhı Roma'da yer almaktadır (www.guardiacostiera.gov.it).

İtalyan Sahil Güvenliği'nin tarihçesi ve mevzuatı hakkında bilgi verildikten sonra organizasyonel yapısı ve personel sistemine bakmakta fayda görülmektedir. Böylece, kurumun teşkilatlanması ve personel istihdamına yönelik süreç hakkında daha detaylı bilgi verilmiştir.

2.1.2.2. Organizasyonel Yapı ve Personel Yapısı

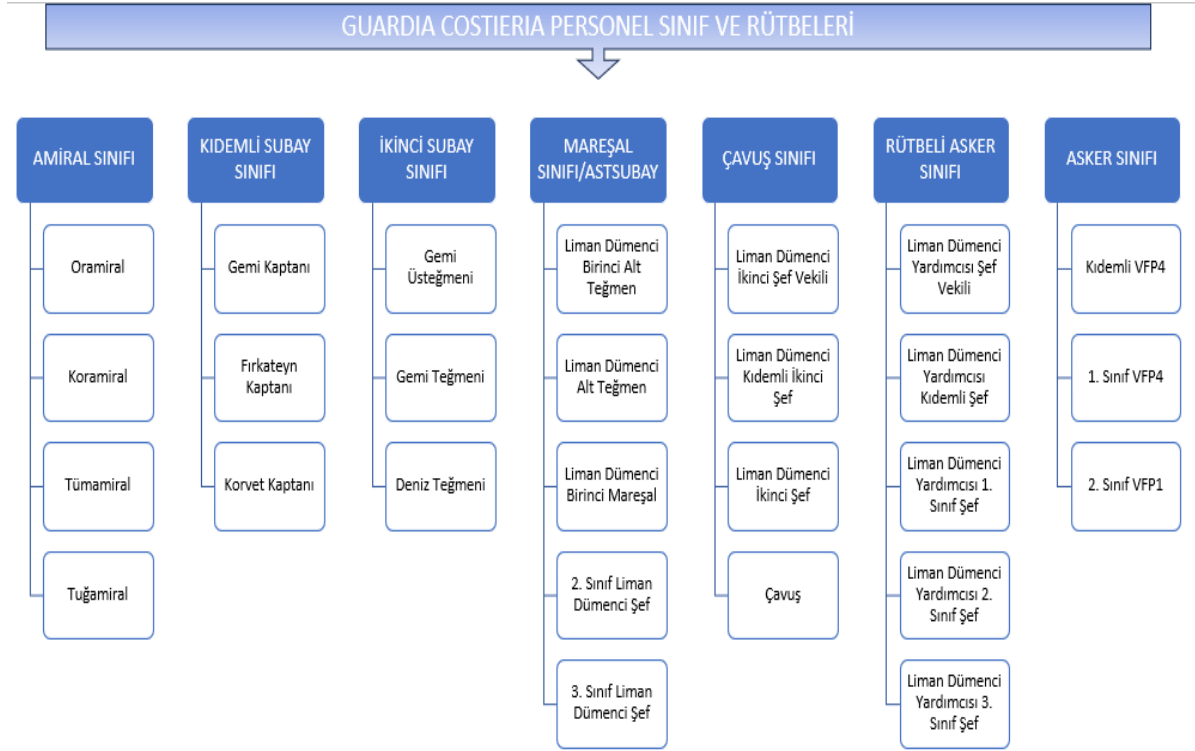
Şekil 11: *Guardia Costiera*'nın (Sahil Güvenlik) Teşkilat Şeması (Kaynak: https://it.wikipedia.org/wiki/Corpo_delle_capitanerie_di_porto-Guardia_costiera).

Liman Başkanlığı Kolordusu/Sahil Güvenlik Genel Komutanlığı, Şekil 11'de belirtildiği üzere organizasyonel yapı olarak merkezi, bölgesel, özel bölümler, sualtı bölümleri ve uçuş departmanlarından oluşmaktadır. Organizasyonel yapı incelenmeye devam edildiğinde, 20 Kasım 2009 tarih ve 1211 sayılı kararnameye göre hiyerarşik olarak tepede bir Oramiralin yer aldığı Genel Komutanlık; Genel Komutan, Genel Komutan Yardımcısı ve departmanlardan oluşmaktadır. Fonksiyonel yapı açısından, personel departmanı; hukuki işler ve kurumsal hizmetler departmanı, planlar ve operasyon departmanı; araç ve malzeme departmanı, yönetim ve lojistik departmanı; navigasyon güvenliği departmanı, BT, trafik izleme sistemleri ve iletişim departmanı üzerinden yapılandırılmıştır. Ayrıca, kurum içi

teşkilatlanırken Genel Komutan ve Genel Komutan Yardımcıları için destek ofislere de yer verilmiştir (nonnodondolo.it, Erişim Tarihi 12/05/2024).

Liman Başkanlığı Birliği- Sahil Güvenlik, Altyapı ve Ulaştırma Bakanlığı'nın merkez teşkilatı bünyesinde, 28 Ocak 1994 tarih ve 84 sayılı kanunun 3'üncü maddesi uyarınca kurulan Kolordu Genel Komutanlığı olarak bulunmaktadır (4 Ağustos 2016 tarih ve 169 sayılı KHK ile değiştirilen şekliyle). Birlik, bölgesel bir organizasyonun başıdır ve Altyapı ve Ulaştırma Bakanlığı'nın organizasyonel düzenlemesi uyarınca departman makamı seviyesindedir. Organizasyonel yapı açısından Genel Komutanlık, yasa gereği en üstte Liman İdaresi Birlikleri'nin bir memurunun bulunduğu bir genel yönetim ofisi ve idari sorumluluk merkezidir. Genel Komutanlık ve karasal denizcilik ofisleri (Denizcilik Müdürlükleri), Liman Başkanlıkları, Deniz Bölge Müdürlükleri, Yerel Denizcilik Ofisleri ve Sahil Heyetleri (Seyrüsefer Kanunu'nun md. 16 ve devamı uyarınca) Liman Ofisleri Kolordusu personeli tarafından yönetilir. Liman yetkilileri, Kolordu'nun tam işlevsel ve bütçesel bağımlılıkla bağlı olduğu Altyapı ve Ulaştırma Bakanlığı'nın yetki ve siyasi sorumluluğuna atfedilen konularda yasal olarak münhasıran görev hakkına sahiptir. Kolordu, yalnızca işlevsel açıdan değil, aynı zamanda organizasyonel ve bütçesel açıdan da Altyapı ve Ulaştırma Bakanlığı'na bağlıdır (Commissioni Riunite della Camera dei Deputati: Affari Costituzionali e Giustizia, 2019, s. 3-4).

Şekil 11'de görüldüğü üzere Sahil Güvenlik Birlikleri merkezi yapının yanı sıra çevresel yapılanmalar arayıcılığıyla teşkilatlanmıştır. 8.000 kilometrelik ulusal kıyılar boyunca görev sahasında hizmet etmek üzere, 15 Denizcilik Müdürlüğü, 51 Denizcilik Bölge Müdürlüğü, 15'e yakın Deniz Sahası Harekât Komutanlığı, 55 Liman Başkanlığı, 128 Yerel Denizcilik Ofisi, 61 plaj heyeti ve Messina Boğazı Deniz Seyrüsefer Otoritesi olmak üzere çevre komutanlıklara bölünmüştür. Bunlara ek olarak kolordunun işlevsel yapısı bünyesinde, ulusal deniz kurtarma merkezi işlevine sahip bir genel müdürlük (IMRCC), hava-deniz unsuru, Bari COSPAS/SARSAT uydu istasyonu (Sivil Koruma Dairesi ile ortaklaşa), 5 Sualtı Operatör Birimi, 4 Uçuş Departmanı 'Helikopter Uçuş Bölümü', Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na bağlı denizcilere yönelik istihdam büroları, Çevre ve Enerji Güvenliği Bakanlığı vasıtasıyla Liman Yetkililerinin Deniz Çevre Dairesi Başkanlığı, Tarım, Gıda ve Ormancılık Politikaları Bakanlığı'nın Su Ürünleri Genel Müdürlüğü vasıtasıyla Deniz Balıkçılığı Dairesi Başkanlığı da yer almaktadır (Guardiacostiera.gov.it). Ayrıca, kurum bünyesinde 2 Loran-C istasyonu, 2 Deniz Birimi, 1 VTMISS uzman eğitim merkezi, sabit kanatlı uçaklara sahip 3 Hava Kuvvetleri Birimi ile 1 Helikopter Bölümünün daha olduğu belirtilmiştir (nonnodondolo.it, Erişim Tarihi 12/05/2024).

Şekil 12: *Guardia Costiera*'nın (Sahil Güvenlik) Sınıf ve Rütbeleri (Kaynak: https://it.wikipedia.org/wiki/Corpo_delle_capitanerie_di_porto_-_Guardia_costiera#Gradi).

İtalyan Sahil Güvenlik teşkilatı personelinin rütbe ve sınıflarının gruplandırıldığı Şekil 12’de görüldüğü üzere, *Guardia Costiera*’da personel subay, astsubay, çavuş ve asker sınıflarından oluşmakta olup yine bu sınıflar altında subaylar: amiral, kıdemli ve ikinci subay olarak tekrardan alt rütbelere ayrılarak gruplaşmakta, Gemi, firkateyn, korvet kaptanı kıdemli subaylardan seçilmektedir. Astsubaylar/mareşaller ise alt teğmen, mareşal, liman dümenci şef rütbelere göre sıralanmakta, dümenciler astsubaylardan oluşmaktadır. Ayrıca çavuş ve rütbeli asker sınıfında liman dümen rütbeleri görülmekte, normal asker sınıflandırmasında VFP4 ve VFP1 rolündeki askerler yer almaktadır. Bu VFP1 ve VFP4 hususları Şekil 12’deki rütbelere ve sınıflar üzerinden açıklanmak istenmektedir. Ancak, öncelikle ‘‘İtalya’daki diğer kolluk kuvvetlerinde de ortaklıkların görüldüğü, askeri statülü kolluk personeli veya polis rolünde görev almak isteyen İtalyan vatandaşlarının ne tür gereksinimleri taşıması gerekmektedir?’’ ve diğer kolluk kuvvetlerinde de baz alınan bu ‘‘VFPI, VPF1 ve VPF4 terimleri ne anlama gelmektedir?’’ sorularına bir açıklık getirilmesinde fayda görülmektedir. Tıpkı Carabinieri, Mali Kolluk, Ulusal İtfaiye Teşkilatı ve Sahil Güvenlik’te de olduğu gibi kuvvet bünyesine katılım için yılda bir kez bakanlığın internet sitesinde ve resmî gazetede yayınlanan halka açık yarışmayı (mülakatları) geçmek gerekmektedir.

İtalyan Donanmasının sitesinde (www.marina.difesa.it), adayların Sahil Güvenlik için VPF1 yarışmasına (1 yıllık sabit hizmet gönüllüsü) veya Donanma için VPF4 (4 yıllık sabit hizmet gönüllüsü) yarışmasına katılması gerekir. Adaylardan bazı özel gereksinimleri karşılamaları istenir, bunlar: İtalyan vatandaşlığına sahip olmak, medeni ve siyasi haklara tam olarak sahip olmak, ilgili duyuru için gerekli yaşta olmak, ortaokul diplomasına sahip olmak, talep üzerine ceza uygulanmış olsa bile taksirli olmayan suçlardan hüküm giymiş olmamak, şartlı tahliye veya mahkûmiyet kararı verilmiş olmamak, hali hazırda taksirli olmayan suçlardan dolayı ceza yargılamasında sanık bulunmamak, talep üzerine verilen beraatler hariç olmak üzere, bir kamu idaresindeki görevinden çıkarılmamış, ihraç edilmemiş veya hak kaybına uğramamış olmak, kamu idarelerinde çalıştığı işten disiplin soruşturması sonucu çıkarılmamış veya daha önce silahlı kuvvetler veya polise kaydolmuş olmaktan yetkili makamlarca veya resen beraat etmemiş olmak, psiko-fiziksel uygunsuzluk durumu olmaması, önleyici tedbirlere tabi tutulmamış olmak, adli sicili temiz olmak, cumhuriyet anayasasına ve devlet güvenliğine titizlikle bağlılığın güvencesini veren demokratik kurumlara karşı davranışlarda bulunmamak, silahlı kuvvetlerde kalıcı hizmette gönüllü olarak çalışmak için psiko-fiziksel ve davranışsal uygunluğa sahip olmak, alkolün kötüye kullanımı ve uyuşturucu kullanımına yönelik teşhis testlerini geçmek (ara sıra psikotrop maddelerin tedavi amaçlı olmayan kullanımı dahil) gibi şartlar sıralanabilmektedir.

Donanma için VPF1 yarışmasının testleri üç bölümden oluşan bir değerlendirme içerir: liyakat ölçümü, psiko-fiziksel ve tutumsal uygunluk, atletizm ve fiziksel direnç. Değerlendirme testleri sonunda işe alıma uygun görülen adaylar bir yıl süreyle sabit süre ile kabul edilerek, sınav komisyonu tarafından seçilen istihdam sektörlerine gönderilmektedir. Bu genç askerler/polisler ilk olarak bir eğitim kursuna katılmaktadır. VPF1 hizmeti sonunda dileyenler performanslarına göre VPF4'e geçebilirler. VPF4 için halka açık yarışmaya başvuru prosedürü VPF1'inkine benzer, ancak bu durumda yalnızca 18 ile 30 yaş arasındaki VPF1'ler veya bu yeterliliğe en az 9 ay boyunca sahip olanlar erişebilir (www.marina.difesa.it).

Donanma için VPF4 yarışmasında, tüm adaylarının bir dizi değerlendirme testini geçmesi gerekmektedir, bunlar: kültürel sınav, atletizm ve fiziksel direnç testi, tıbbi sağlık testleri ve psiko-yetenek testleri. Yarışmanın tüm aşamalarını geçmeyi başaran kişi, dört yıllık sabit görev süresine erişebilecek, ardından yeni bir dört yıllık görev süresi için yeniden onaylanabilecek veya kalıcı gönüllü hizmetine devam edecektir. Bu noktada, gelecekte çavuşlara ve donanma tarafından sağlanan tüm yüksek rütbelere erişim sağlayacak olan mezunlar kategorisindeki yarışmalara katılabilirler. Her kademe, rütbe arttıkça giderek daha zorlu hale gelen bir hizmet dönemi ve bir eğitim dönemi içerir. Örneğin astsubay olabilmek

için ‘Denizcilik Yönetimi ve İdari Bilimler’ alanında diploma almak gerekir. Sahil Güvenlik Kuvvetinin askeri statülü personeli Denizcilik Yönetimi ve İdari Bilimler alanında lisans kurslarına katılır, belirli eğitimlerden geçerek süreci tamamlar. Bu eğitim adli kolluk, STV düzeyinde uzmanlık, seyrüsefer güvenliği, denizde balıkçılık, deniz çevresi, yabancı diller, deniz ve hava araçlarının işletilmesi vb. uzmanlık kurslarını içermektedir. Aynı zamanda adaylar, bu eğitimlerin yanı sıra rütbe ve komutaya has ‘Komuta Öncesi Kurs, Normal Genel Kurmay Kursu ve Müşterek Genel Kurmay Yüksek Kursu’ gibi eğitimlere de katılır (Marina Militare, Erişim Tarihi: 11/05/2024).

Şekil 12’de belirtildiği üzere ilk basamakta Sahil Güvenlik’e temel VFP1 olarak girecek yarışmayı kazanan adayların mutlaka Taranto Astsubay Okulu’nda 40 günlük bir eğitim kursuna katılmaları gerekir. VFP4 olarak yarışmayı kazananların ise mutlaka La Maddalena/Taranto Astsubay Okulunda 6 aylık bir eğitim kursuna katılmaları gerekmektedir. Dört yıllık hizmetin sonunda gönüllüler kariyerlerine kalıcı hizmette devam edebilir ve ‘Mezun Rolü’ ile tek beslenme(istihdam) kaynağını oluşturabilirler. Mezun olduktan sonra, personele doğal olarak kariyer ilerlemesine ve daha sonraki rollerinde de ilerlemelere ve iç yarışmalara katılım yoluyla daha yüksek rütbelere geçişe izin verilir (www.concorsimarina.it).

Şekil 12’de belirtilen Sahil Güvenlik’e ‘Çavuş’ rolüyle girebilmek için halihazırda Mezun personel statüsünde olmak gerekmektedir. Aslında donanma çavuşları için rekabet dahilidir. Dolayısıyla, donanma çavuşlarına yönelik bir ön gereksinim aranmakta; yalnızca en az 5 yıl hizmet veren personel arasından seçilmektedir. Yarışmayı kazananların mutlaka La Maddalena Astsubay Okulu’nda 5 aylık bir eğitim kursuna katılmaları gerekmektedir. Sahil Güvenlik’e Mareşal rolüyle girmek için iki olası yol vardır: bir yanda kamuya açık yarışması/mülakat (sivil alım), diğer yanda ise dahili yarışma (hizmetteki personele ayrılmıştır). Mevzu bahis rol için seçme yarışmalarına katılacak adayların belirli yaş, sosyo-kültürel ve psiko-fiziksel gerekliliklere sahip olmaları gerekmektedir. Bunlardan: 17 yaşını doldurmuş ve 26 yaşını doldurmamış olmak ve lise diplomasına sahip olmak (halka açık yarışmadan gelen adaylar için); Dahili Müsabaka için çavuş olmak, 40 yaşını aşmamış olmak ve 4 yıllık daimî hizmete sahip olmak gerekmektedir. Mülakatları kazananların mutlaka Taranto Astsubay Okulu’nda 3 akademik yıl süren bir eğitim kursunu takip etmeleri gerekmektedir. Kursiyerler, bu eğitimin ardından bilim ve denizcilik faaliyetlerinin yönetimi-çevre uzmanlığı alanında bir derece almaktadırlar (Redazione, 2022).

Şekil 12’de gösterilen ‘Subay’ rolüne erişim için, donanma subayı olmak üzere seçme yarışmalarını geçmek gerekir. Bu yarışmaya Normal Rolde Subay olarak, Özel Rolde Subay olarak hem de Yerleşik Hizmet Subayları (AUIP) olarak erişmenin çeşitli yolları vardır.

Normal Rol için, donanma resmi gereksinimler tablosunda listelenmiş belirli gereksinimlere (her rol için farklı) sahip olmaları gerekir. Yarışmalar ve katılım için gereken şartlar çeşitlendiği gibi, hali hazırda Sahil Güvenlik görevlilerinin de Sahil Güvenlik'te farklı rollere/rütbelere katılabilmeleri için almaları gereken eğitimler de aynı şekilde çeşitlenmektedir. Özel Rol Subayları Yarışmasını kazananların mutlaka Livorno Deniz Harp Okulu'nda 1 akademik yıl süren bir eğitim kursunu takip etmeleri gerekmektedir; aynı durum doğrudan atanan subaylar için de geçerlidir. Normal Rol Subayları Yarışmasını kazananların mutlaka Livorno Deniz Harp Okulu'nda 5 akademik yıl süren bir eğitim kursuna katılmaları ve bunun sonunda Pisa Üniversitesi'nde Denizcilik Yönetimi ve İdari Bilimler alanında diploma almaları gerekmektedir. Son olarak, hizmeti 30 ay süren AUFP Subay Yarışması'nın kazananlarının Livorno Deniz Harp Okulu'nda 12 haftalık bir eğitim kursuna katılmaları gerekmektedir (Redazione, 2022).

İtalyan Sahil Güvenlik personeli 2021 yılı Yıllık Raporuna göre 11.000 (Certifico.com, 2022) kadın ve erkek bireyden oluşmakta olup bu personelin %11,24'ü kadın personeldir (Camera dei deputati, 2024). Ayrıca, 22/09/2021 tarihli Cumhuriyet Senatosu 9. Tarım Komisyonu Duruşmasında, Sahil Güvenlik- Liman İdaresi Kolordu Genel Komutanı Amiral Başmüfettiş Nicola CARLONE konuşmasına 'kolordunun 11 bin kadın ve erkekleri adına sizleri saygıyla selamlıyorum' şeklinde bir giriş cümlesi ile başlamış, kurumun 2021 yılındaki personeli hakkında bilgi vermiştir.

İtalyan Sahil Güvenliği yapılanmasının organizasyonel durumuna ek olarak adaylarda aranan ön şartlar, personelinin rütbeleri, sınıfları, eğitimi ve istihdamına yönelik bilgi verilmiştir. Artık kurumun bu yapılanma ile ne tür hizmetleri yerine getirmek ile mükellef tutulduğu ve sorumluluk sahası içerisinde hangi yetkiler ile hizmetleri yerine getirdiğine bakılmalıdır.

2.1.2.3. Görev, Yetki Dağılımı ve Sorumluluk Sahası

Sahil Güvenlik-Liman Başkanlıkları Kolordusu'nun genel olarak başlıca görevleri denizlerde arama ve kurtarma faaliyetleri yürütmektir. Sahil Güvenlik Teşkilatı'nın doğrudan bir kolluk kuvveti vazifesi bulunmamakta, gerektiğinde diğer kolluk kuvvetlerine yardım, destek ve iş birliği niyetiyle bu süreçlere dahil edilmektedir. Ayrıca İtalyan Sahil Güvenlik teşkilatı kıyılardan 10 mil açığa kadar denizlerin sınır güvenliğini sağlama görevini Mali Kolluk birimleri ile iş birliği içinde yürütür. Bir diğer hususta yine denizler üzerinde vuku bulan yasadışı göçe karşı asli görevi bulunmayıp, diğer kolluk birimleri ile (Mali Kolluk) operasyonları müşterek bir biçimde icra etmektedir (Karaca, 2016, s. 46).

Sahil Güvenlik personelinin yerine getirmek ile sorumlu olduğu diğer görevlere bakacak olursak, tüm ulusal, ticari, balıkçılık ve gezi amaçlı gemicilik vb. faaliyetlerin denetimi, ulusal limanlar ve bu limanlara uğrayan yabancı ticari gemicilik faaliyetlerinin denetimi, deniz güvenliği ve seyir güvenliğine yönelik faaliyetleri yürütmek ve denetlemek, denizlerin korunması (Çevre ve Enerji Güvenliği Bakanlığı'na işlevsel bağımlılık içerisinde), kurtarma faaliyetlerinde kullanılacak araç ve gereçlerin sinerjik olarak kullanılmasına yönelik denetim, seyir güvenliği sorumlusu ve deniz polisi/kolluğu olarak öngörülen işlevlerin ifası, deniz balıkçılığının kontrolü (Tarım, Gıda ve Ormancılık Politikaları Bakanlığı ile fonksiyonel bağımlılık içerisinde), yasadışı göç akışlarının kontrol edilmesi (İçişleri Bakanlığı ile koordineli hareket ederek), arkeolojik ehemmiyeti olan deniz sahasının korunması (Kültürel Miras ve Faaliyetler Bakanlığı'na işlevsel bağımlılık içerisinde), denizlerde ve kıyılarda oluşabilecek acil durumlarda sivil korumanın sağlanması (Sivil Koruma Departmanı'na işlevsel bağımlılık içerisinde), denizcilik personelinin tescili ve eğitiminin sağlanması, ticari, gezi amaçlı deniz taşıtları ve balıkçılık gemileri için tescil işlemlerinin gerçekleştirilmesi, ulusal egemenliğe tabi karasuları içerisinde deniz polisi olarak meydana gelen olaylarda seyrüseferin güvenliğini sağlamak, deniz kazalarına ilişkin soruşturmaları yürütmek, kıyı depoları ve diğer tehlikeli tesislere yönelik testler ve periyodik kontrollerin ifası gibi hizmetler sayılabilmektedir (Marina Militare, Erişim Tarihi: 11/05/2024).

İtalyan Sahil Güvenliğinin askeri statülü kolluk işlevleri mevcut olup bu kapsamda, kurumsal iş birliği, fonksiyonel ve işlevsel bağımlılık açısından Altyapı ve Ulaştırma Bakanlığı, Çevre ve Enerji Güvenliği Bakanlığı, Tarım, Gıda ve Ormancılık Politikaları Bakanlığı ve Çalışma Bakanlığı gibi çeşitli bakanlıkların hizmetinde görev aldığı ifade edilmiştir (Capitaneria di Porto, Erişim Tarihi: 12/05/2024). Bu kuruluşların Sahil Güvenlik teşkilatından beklentilerine daha detaylı bakacak olursak, Çevre ve Enerji Güvenliği Bakanlığı; 18.000 hektar deniz, 580 km kıyıyı kapsayan 25 deniz alanı içerisinde deniz ortamının güvenliğinin sağlanması ve korunması, denizlerdeki koruma alanlarının gözetimi ve kirliliğin denetimi, acil durumlara müdahale etme gibi işlevlerin yerine getirilmesini beklemektedir. Tarım, Gıda ve Ormancılık Politikaları Bakanlığı; balıkçılık ve tüm balıkçılık zincirinin denetimi, gözetimi ve deniz ile kara sınırları içerisinde ulusal ve toplumsal yönetmeliklerin ihlallerini tespit etmeye yönelik hizmetlerin yerine getirilmesini beklemektedir. İçişleri Bakanlığı; yasadışı göç ile mücadeleye ek olarak uyuşturucu kaçakçılığına yönelik görevlerin ifası beklemektedir. Kültürel Miras ve Faaliyetler Bakanlığı; sular altında yer alan kültürel, tarihi, sanatsal ve arkeolojik mirasın korunmasını istemektedir. Böylesi geniş kapsamda kurumsal iş birlikleri içerisinde donatılmış Sahil Güvenlik, liman yetkileri ve denizcilik faaliyetleri için referans

kuruluş olarak atfedilmiş, mevzu bahis konularda alanının tek uğrak noktası haline gelmiştir (Start Magazine, 2023).

Yürütülen bir diğer faaliyet olarak arama kurtarma faaliyetlerinin önemi bir hayli büyüktür. Venedik Denizcilik Müdürlüğü'nün raporlarına göre, Liman İdaresi Birliği'nin Arama Kurtarma faaliyetlerini yürüttüğü denizin yüzölçümü, ülke karasularının da ötesini kapsayacak şekilde 500.000 kilometrekare olarak belirtilmiştir. Bu kapsamda birliğin, İtalya'nın denizle ilgili bütün bölgesini kapsayacak ve etkin bir şekilde hizmetlerini yürütecek şekilde organize edilmesi şart koşulmuştur (Autorita di Sistema Portuale del Mare Adriatico Settentrionale Porti di Venezia e Chioggia, Erişim Tarihi:12/05/2024). 1942 yılı 327 sayılı Kraliyet Doktrini 'İtalyan Deniz Trafiği Kanunu'nun (*Codice della Navigazione*) 1235. maddesine göre, belirtilen bölgelerde kamu güvenliği ofis/büro/karakol/müdürlük vb. yoksa Liman İdaresi Kolordusu'nun komutanları ve personelinin de kanunun öngördüğü suçlar hususunda adli kolluk görevlisi olarak hareket etmeleri gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca gemi ve uçak kaptanları, deniz/hava aracıyla seyir halindeyken tanık oldukları suçlara karşı adli makam tarafından emredilen adli kolluk işlevlerini yerine getirmek ile mükellef kılınmıştır. Liman hizmetleri kategorisine giren Deniz Askeri Mürettebat Birliği'nin alt düzey şeflerine bu kanunda belirtilen suçlara ve limanda işlenen suçlara yönelik adli kolluk memuru statüsü ile hareket etme yetkisi tanınmıştır. Adli kolluk memurları tarafından iş birliği talebi doğrultusunda, liman müdürlüklerinde devriye görevini ifa eden personele de yine bunlara adli kolluk memuru statüsü ile karşılık vermeleri gerektiği belirtilmiştir (CMK 57. madde, 3. bent, 2020).

Liman İdaresi Başkanlığı sadece bu görevler ile sınırlı kalmayıp zaman içinde çeşitli protokoller ve anlaşmalar ile daha önce belirtilen bakanlıklar haricinde organizasyon ve kuruluşlar ile de mutabakata varıp çeşitli görevler üstlenebilmektedir. Örneğin, 11 Kasım 2020'de Liman Başkanlığı Kolordu Genel Komutanlığı- Sahil Güvenlik ile Gümrük ve Tekel Dairesi arasında iş birliği ve bilgi alışverişine ilişkin mutabakat zaptı imzalanmıştır. Bu kapsamda Sahil Güvenlik personeli, Gümrük ve Tekeller Dairesi'nin belirli başlı görevlerini yürütmek ile de mükellef olmuştur. Bu görevler, malların ithalatı ve ihracatına yönelik limanlardaki gümrük prosedürlerinin ve kontrollerini kapsamaktadır. Bunların yanı sıra, özel tüketim vergilerinin düzenlenmesine ilişkin özel yetkileri ve belirtilen faaliyetlerin AB ve ulusal gümrük hükümlerinin uygulanmasını içerir. Hedef ülkenin ve Avrupa Birliği'nin mali çıkarlarını, vatandaşların güvenliğini ve sağlığını korumak; kaçakçılık, sahtecilik ve kara para aklamaya yönelik faaliyetler; yasa dışı silah, uyuşturucu, atık, gıda, hayvan ve uyuşturucu

kaçakçılığı gibi suç olgularıyla mücadele etmek gibi hizmetleri de ifa etmektedirler (Minenna ve Pettorino, 2020, s. 2).

Sahil Güvenlik kuruluşunun ve personelinin yetkilendirildikleri asli görevlerin yanı sıra ne tür kolluk vazifelerine yardımcı rol ile iştirak ettikleri belirtilmiş, sorumluluk sahasının kapsamından bahsedilmiştir. Böylece, Sahil Güvenlik yapılanmasının ardından İtalyan genel kolluk kuvvetleri arasındaki polis yapılanmalarına geçmek uygun görülmektedir.

2.1.3. Polis ‘*La Polizia*’

İtalya’da polis dendiğinde her ne kadar birçok askeri statülü kolluk kuvveti de polis olarak algılanabilse de sokakta görülen her polis üniformalı şahıs veya araçlar İtalyan Polisi değildir. Bir diğer ifade ile, üniformasında veya ekip araçlarındaki ‘*Polizia*’ ifadesi kimi zaman polis örgütü olmayan kolluk kuvvetlerine işaret edebilmektedir. Örneğin, ‘*Polizia Penitenziaria*’nın araçlarında ve ekip üniformalarında da Polis ibaresi görülmesine rağmen bunlar aslında Cezaevi Kolluğu’dur. İtalyan Polisi ülke genelinde hizmetleri ifa eden Devlet Polisi ve yerel düzeyde adli ve idari kolluk görevlerini ifa eden Yerel Polis birliklerinden oluşmaktadır. İtalya’da asli polis niteliği ile anılan Devlet Polisi ve Yerel Polis kuvvetlerine geçilmeden önce İtalya’daki ilk polis örgütünün nasıl kurulduğuna ve nasıl bir tarihsel süreçten geçtiğine değinmekte fayda görülmektedir.

2.1.3.1. Tarihçe

Polisin kökenleri, 1814 yılındaki Sardunya Krallığı döneminde, 13 Temmuz Kraliyet Patenti ile İyi Hükümet Müdürlüğü’nü ‘*la Direzione del Buon Governo*’ kurmasına dayanmaktadır. Burada, polisin idari yetkilileri olarak valiler ‘*ai Governatori*’ ve Askeri Komutanlar ‘*ai Comandanti Militari*’ karar kılınmış ve polisi temsilen dönem içerisinde polis görevlerini yürütmek üzere kurulan tek organizasyon olarak Kraliyet Carabinieri’leri ‘*Carabinieri Reali*’ teşkilatı hayata geçirilmiştir. 1847 yılına gelindiğinde Harbiye ve Bahriye Nezareti ile siyasi idare bakımından ilişkileri olan Dahiliye Nezareti’ne bağlı Polis Müdürlüğü ‘*la Direzione di Polizia*’ kurulmuştur. Ertesi yıl isim değişikliğine gidilerek Polis Müdürlüğü ile görevleri çatışan Kamu Güvenliği İdaresi ‘*l’Amministrazione della Pubblica Sicurezza*’ kurulmuştur. Bu idarenin ana odağı kamusal ve özel alanda düzenin sağlanması ve yasalara uyulmasını sağlamaktır. Ayrıca, bu hususta kamu düzenini baki kılmak ve kamu gücünü desteklemek gayesi ile zaman içinde Ulusal Muhafızlar’da ‘*la Guardia Nazionale*’ sürece dahil edilmiştir. 1852 yılına gelindiğinde Birinci Kurtuluş (Bağımsızlık) Savaşı sonrası ülke içinde artan kamu düzenini sağlamaya yönelik ihtiyaçları karşılamak üzere doğrudan Kamu Güvenliği

İdaresine bağlı askeri olarak örgütlenmiş Asayiş Muhafızları Birlikleri '*il Corpo delle Guardie di Pubblica Sicurezza*' kurulmuştur. Az bir personeli olan bu birliğe polis görevlerinin ifasında Kraliyet Carabinierileri ve Ulusal Muhafızlar da eşlik etmiştir (Polizia di Stato, 2016).

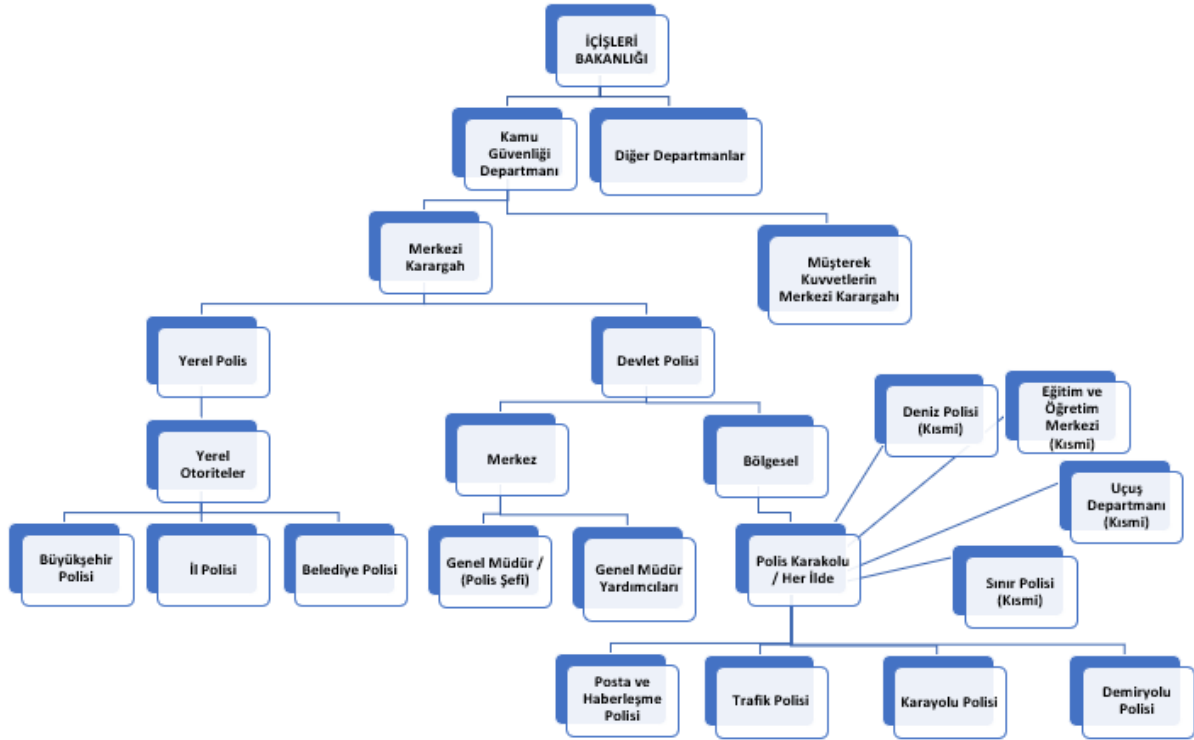
İtalya'da Krallığın ilanı (Üniter İtalya Devleti'nin doğuşu, 1861) ile birlikte iç güvenlik örgütleri iki kuvvetten oluşmuştur. İlk olarak ismi Şehir Muhafız Birlikleri '*il Corpo delle Guardie di Città*' olarak ifade edilen, daha sonraki yıllarda Kamu Güvenliğinden Sorumlu Kraliyet Muhafız Birlikleri '*Corpo della Regia Guardia per la Pubblica Sicurezza*' şeklinde ismi değiştirilen birliklerdir. Bu kurumun adı 1925 yılına gelindiğinde Mussolini hükümetinin getirdiği yeni reform ile Kamu Güvenliği Temsilcileri ve Milisler Birliği '*il Corpo degli Agenti di Pubblica Sicurezza e dalla Milizia*' şeklinde tekrar değişime uğramıştır. Bir diğer iç güvenliği sağlamak ve polis hizmetlerini yerine getirmek ile sorumlu tutulan kolluk otoritesi olarak da Kraliyet Jandarması '*Arma dei Carabinieri Reali*' anılmıştır (www.corpoguardiedicitta.it). İkinci Dünya Savaşı ardından İtalyan Cumhuriyeti kurulmuş ve 'Carcaterra' anlaşması ile Devlet Polisi ve Carabinieri arasındaki bölgesel varlıkları hususunda net bir ayrıma gidilmiştir. Kolluk kuvvetleri içerisinde, 1 Nisan 1981 tarih ve 121 sayılı kanunla başlayan silahsızlanma/askeri yapıdan arındırılma girişimleri benimsenmiştir. Akabinde düzenleyici kanunlar yürürlüğe geçirilmiş, yardımcı kolluk işlevleri/niteliği ile 1990'da Cezaevi Kolluk Teşkilatı '*il Corpo di Polizia Penitenziaria*' ve 2004'te Devlet Ormancılık Birliği '*il Corpo forestale dello Stato*', İtalyan kolluk kuvvetleri arasına dahil edilmiştir.

Polis kuvvetlerinin gündelik olarak yürüttükleri hizmetlere hangi yöntemlerin ilham verdiğini ve nasıl bir teşkilatlanma benimsediklerini görmeden önce, bu eylemin hangi hukuki ve siyasi bağlamda gerçekleştiğini, diğer bir ifade ile hangi mevzuat ile yasal yönetmeliklere tabi tutulduğunu incelemek gerekmektedir. Dolayısıyla, her şeyden önce polis yasalarının oluşturduğu hukuki temeli ve mevzuatı incelemekte fayda görülmektedir. İtalyan polisinin davranışlarına konu olan kanunlar ve uygulamalar arasındaki mevcut bağlantı belirli yasalar ile kurulmaktadır. İlk olarak şu husus unutulmamalıdır ki aslında organik anlamda tek bir 'Kamu Güvenliği' (PS, *Pubblica Sicurezza*) mevzuatı mevcut değil, bir diğer ifade ile kamu güvenliği kanunu ve ilgili yönetmelik aslında konsolide kanun, birleştirilmiş yasalar bütünüdür (T.U.L.P.S.). Ancak, metnin bazı maddelerinin daha sonraki diğer düzenlemeler ile değişikliğe uğradığı ve bu nedenle artık yürürlükte olmadığına da dikkate alınması gerekir. Aslında bu birleştirilmiş metin yasalaştığı dönemde benzersiz ve tek değildir; polis meseleleriyle ilgili çeşitli kanunların maddeleri ile bir şekilde bütünleşmiştir ve halen de öyledir. O halde bugün, söz konusu metin, kamu güvenliği mevzuatının çeşitli yönleriyle ilgili bir dizi yasa, yönetmelik ve özel hükümle desteklenmektedir.

Bu konsolide kanuna temel olan başlıca kanunlardan Ceza Kanunu (1930), Ceza Muhakemesi Kanunu (1930), Askeri Sulh Ceza Kanunu (1941) ve birleştirilmiş kanunun yanı sıra Belediye ve eyalet yasalarının (1934) polis kanunlarına dahil edilebilecek hükümleri içeren ana kanunlar şunlardır: 8 Şubat 1948 tarih ve 47 sayılı mevzuat ‘Basına İlişkin Kanunların Birleştirilmiş Metni’; 11 Şubat 1948 tarih ve 50 sayılı yasama kararnamesi ‘Yabancıları veya Vatansız Kişileri Bildirmeme Yaptırımları’; 14 Şubat 1948 tarih ve 43 sayılı yasama kararnamesi (1956'da yasalaştı) ‘Askeri Derneklerin Yasaklanması’; 27 Aralık 1956 tarih ve 1423 sayılı mevzuat ‘Güvenlik ve Genel Ahlak Açısından Tehlikeli Kişilere Karşı Önleyici Tedbirler’; 20 Şubat 1958 tarih ve 75 sayılı mevzuat ‘Fuhuş Düzenlemesinin Kaldırılması ve Başkalarının Fuhuşunun İstismarına Karşı Mücadele’; 3 Mart 1958 tarih ve 100 sayılı mevzuat ‘Sınırlardaki Gözetim Bölgesinde Görev Yapan Askerler, Adli Kolluk Memurları ve Temsilcileri Tarafından Silah Kullanımı’; 15 Haziran 1959 tarih ve 393 sayılı Kraliyet Doktrini ‘Karayolu Tırafiğinin Düzenlenmesine İlişkin Kuralların Birleştirilmiş Metni’; 12 Aralık 1960 tarih ve 1590 sayılı mevzuat ‘Tevazu ve Ahlaka Aykırı Posterlerin, Resimlerin, Nesnelerin Kamuya Sergilenmesi, Asılması, Üretilmesi ve Devlet Topraklarında Tanıtılması’; 21 Nisan 1962 tarih ve 161 sayılı mevzuat ‘Filmlerin ve Tiyatro Oyunlarının İncelenmesi’; 31 Mayıs 1965 tarih ve 575 sayılı mevzuat ‘Mafyayla Mücadeleye Yönelik Hükümler’ gibi birçok yönetmelikler ve kararnamelerden oluşan mevzuat mevcuttur (D'orsi, 1973, s. 131-132).

İtalya'daki polis kuvvetlerinin kökeni ve mevzuatı hakkında bilgi verildikten sonra bu yapılanmaların günümüzde nasıl organize olduğuna ve personel sistemlerini nasıl yönettiklerine değinmekte fayda görölmektedir. Böylece, bu organizasyonların nasıl örgütlendiği izah edilmiş, personeli hakkında bilgi verilmiştir.

2.1.3.2. Organizasyonel Yapı ve Personel Yapısı

Şekil 13: İtalya'daki Polis Yapılanmaları (Kaynak: <https://www.poliziadistato.it>).

Şekil 13'ten anlaşılabileceği üzere, İtalya'da İçişleri Bakanlığı'na bağlı Kamu Güvenliği Departmanı'nın Merkezi Karargâhı altında örgütlenmiş iki tip polis yapılanması mevcuttur. Hem genel kolluk hem de polis örgütü olarak adli ve idari kolluk işlevlerine sahip polis kuvvetleri, Devlet Polisi '*Polizia di Stato*' ve Yerel Polis '*Polizia Locale*'dir. İtalya'da kolluk kuvvetleri, ulusal topraklarda faaliyet gösterip doğrudan devlete bağlı olanlar 'Devlet Polisi ve referans bölgeyle sınırlı olmakla birlikte kolluk vazifelerini yürütme yetkisine sahip olan yerel kolluk kuvvetleri 'Yerel Polis' olarak sınıflandırılmaktadır. İtalyan polis sisteminde, İkinci Bölümün başında yasal dayanaklar³⁹ ile ifade edildiği üzere belediyeler ve iller tarafından kurulabilecek (Şekil 13'te yerel otoriteler olarak belirtilmiştir) yerel polis örgütlerine yer verilmektedir. Şekil 13'te belirtilen Belediye Polisi, İl Polisi ve Büyükşehir Polisi, İtalyan genel kolluk kuvvetleri içerisindeki Yerel Polis'in birimleri olarak bağlı olduğu (kurulduğu yerel hükümet/yönetim) yerel otoritenin düzeyine göre belediye, il ve büyükşehir polisi olarak nitelendirilmektedir. Benzer adli ve idari kolluk görevleri ile vazifelendirilen bu Yerel Polis birimlerinin birbirlerinden temel farkı, yürüttükleri hizmetlerdeki sorumluluk sahaları ve yetkilendirildikleri alanlardır. Ayrıca, birbirinden bağımsız müstakil teşkilatlanmalar üzerinden

³⁹ Anayasanın II. Kısım V. Bölümü (Anayasa Hukuku) md. 117

örgütlenen bu her bir yerel polis biriminin bünyesinde yerel sınırlarda yerine getirmekle sorumlu oldukları görevler doğrultusunda ek polis birimleri kurulabilmektedir. Bu birimlere dair detaylı karşılaştırma, farklılıklar ve benzerlikler, çalışmanın Yerel Polis başlığı altında ele alınan alt bölümler üzerinden daha detaylı bahsedilmiştir. Burada, Yerel Polis kuvvetlerinin de doğrudan devlete bağlı polis örgütü ‘Devlet Polisi’ ile iş birliği içerisinde hareket ederek kamu güvenliği görevlerini ifa ettiğini söylemek gerekir. Böylece, kamu düzeni ve güvenliğinin korunmasına katkı sağlanmaktadır. Şekil 13’te belirtilen Kamu Güvenliği Departmanı’na bağlı Müşterek Kuvvetlerin Merkezi Karargâhı bünyesinde diğer kolluk kuvvetlerinin (Carabinieri, Cezaevi ve Mali Kolluk gibi) idari birimlerini de barındırmaktadır (Polizia di Stato, 2015).

Şekil 13’te belirtilen Devlet Polisi’nin merkez yapılanmasında İçişleri Bakanlığı’nı temsilen bir idari amir olarak Polis Şefi/Kamu Güvenliği Genel Müdürü sıfatıyla bir vali (*il Prefetto*) yer almaktadır. Vali aynı zamanda bölgesel yönetimin başı olarak Yerel Polis ve diğer kolluk kuvvetlerinin de amiri niteliğindedir. Genel Müdür Yardımcıları statüsünde 3 vali yer almaktadır. Bu valilerden birisi genel müdür yardımcılığı işlevlerini yerine getirir, diğeri kolluk hizmetlerinin koordinasyon ve planlamasını yürütür, son olarak da Kriminal Polis Merkezi’nin müdürü rolü ile gerekli hizmetlerin başında bir vali bulunmaktadır (Polizia di Stato, Erişim Tarihi: 23/12/2024).

Şekil 13’te Devlet Polisi’nin Bölgesel yapılanması altında da belirtilen, illerde polis hizmetlerinin kontrolü, denetimi ve koordinesini sağlamak üzere il/eyalet karakolları (*il Questura*) bulunmakta, her bir karakolun başında ise yine İçişleri Bakanlığı’nı temsilen emniyet müdürü (*il Questore*) bulunmaktadır. Karakollarda coğrafi şartlar ve ihtiyaçlar göz önünde bulundurularak Deniz Polisi, Uçuş Departmanı ve Sınır Polisi gibi birimler opsiyonel olarak kurulabilmektedir. Yine bu karakollar bünyesinde sabit olarak Trafik, Karayolu, Demiryolu, Posta ve Haberleşme Polisi birimleri kurulmaktadır (Polizia di Stato, 2021)

Başta Devlet Polisi’nin organizasyonel yapısı nezdinde İtalya’daki birçok askeri statülü kolluk ve polis yapılanmalarının mevcut durumu hususunda bir genelleme yapılabilir. Burada kolluk kuvvetlerinin ikamesi, idaresi, koordinasyonu, vazifelendirilmesi vb. işlevler ile sorumlu tutulmuş ortak bir otorite bulunmaktadır. Merkezde, İçişleri Bakanlığı’nın verdiği yetki ile başta polis teşkilatları olmak üzere bakanlığın direktifleri ve emirlerini takip eden, Polis Şefi/Emniyet Müdürü’nün ‘*il Questore*’ sorumlu olduğu asayiş dairesi (1981-82 mevzuatının 4. ve 5. maddeleri) bulunur. Fonksiyonel ve işlevsel yapı açısından bakıldığında, bir dizi büroya bölünmüş bir daire (koordinasyon dairesi ve planlama, merkez teftiş ofisi, kriminal polis merkez müdürlüğü, önleyici polis merkez müdürlüğü, karayolu, demiryolu, sınır ve posta polisi merkez müdürlüğü vb.) kenar mahallelerde bölgesel mevzuatı uygulama yetkisi

olmayan, özel koruma ve gözetim görevleri olan polis karakolları, müfettişlikler ve özel kamu güvenlik ofisleri, müstakil polis karakolları, trafik polisi ihtiyaçları için prefabrik ofisler, demiryolu, posta ve sınır departmanları, gezici/mobil departmanlar, eğitim enstitüleri, adli polis departmanları vb. (madde 31-34) şubelere rastlanmaktadır(Corso, 1987, s. 335-336).

Şekil 13'te Devlet Polisi'nin bölgesel yapılanması altında gösterildiği üzere İtalya'daki polis yapılanmalarının ve kolluk kuvvetlerinin yerel kesimlerdeki üst yapısı, eyalet bazlı idari yetkiye sahip, kamu güvenliği departmanına bağlı bir ofis olan Polis Merkezleri/Emniyet Müdürlüğü'dür (*la Questura*). Emniyet Müdürlüğü iç organizasyon açısından üç alt bölüme ayrılmıştır: ilki, diğer hizmetlerin yanı sıra, kabine ofisini (genel işler, gizli işler ve kamu düzeniyle ilgili) ve yabancılar dairesini içerir; ikinci bölüm adli kolluk ile ilgilenir ve mobilize ekipleri içerir; üçüncü bölüm idari kolluk işleviyle ilgilenir. 31 Ocak 1978 tarihli bakanlık kararnamesinin yayınlanmasının ardından, birinci bölüme ait bürolar yenilenmiştir. İtalya'da büyük il merkezlerinde polis karakolları kurulmuştur; polis ofisleri ise başkent dışında belli bir öneme sahip belediyelerde de bulunmaktadır. Bölgesel başkentlerde ve daha önemli bazı bölgelerde Genel Soruşturmalar ve Özel Operasyonlar Bölümü '*Divisione Investigazioni Generali e Operazioni Speciali*' (DIGOS) adında dördüncü bir bölüm oluşturulmuştur. Geriye kalan polis karakollarında Genel Soruşturmalar ve Özel Operasyon Ofisleri '*Uffici Investigazioni Generali e Operazioni Speciali*' (UIGOS) kurulmuştur. DIGOS'lar üç bölüme ayrılmıştır: birincisi genel nitelikteki soruşturmalarla ilgilenir, ikincisi Bilgi ve Demokratik Güvenlik Servisi (SISDE) ile bağlantılı özel operasyonlarla ilgilenir, üçüncüsü il düzeyinde halihazırda bölgesel birimlerin yürüttüğü terörle mücadele faaliyetlerine odaklanır. Bölge amirliklerinin polis merkezlerinde kurulan DIGO'lar, bölgesel bağlamdaki emniyet teşkilatı faaliyetlerinin operasyonel koordinasyonundan sorumludur (Bernardi, 1979, s. 48-49).

31 Ocak 1978 tarihinde Şekil 13'te bir üst kuruluş olarak belirtilen Kamu Güvenliği Genel Müdürlüğü bünyesinde, Genel Soruşturmalar ve Özel Harekât Merkez Dairesi kurulması beraberinde birtakım değişiklikleri getirmiştir. İtalyan hükümeti tarafından 1977 yılında yürürlüğe konulan reform ile Savunma Bakanlığı'na bağlı Askeri Güvenlik Bilgi Servisi '*il Servizio Informazioni per la Sicurezza Militare*' (SISMI) ve İçişleri Bakanlığı'na bağlı Demokratik Güvenlik Bilgi Servisi '*il Servizio Informazioni per la Sicurezza Democratica*' (SISDE) adında istihbari faaliyetleri yürütmek üzere servisler (gizli servis/istihbarat teşkilatları) kurulmuştur. SISMI ile askeri; SISDE ile de sivil kurumlar arasındaki faaliyetlerde ayrıma gidilmemiştir. 2007 yılına gelindiğinde yeni bir reform ile SISDE ve SISMI'nin yerine, İtalyan İç Güvenlik Ajansı (AISI) ve İtalyan Dış Güvenlik Ajansı (AISE) olmak üzere iki yeni organ kurulmuş ve yapılan revize işlemi ile askeri ve sivil hizmetler arasındaki ayrım netleştirilmiştir.

AISI ulusal topraklarda faaliyetler yürütürken AISE yurtdışında da bilgi toplama ve operasyonları girişimlerini yürütmektedir (Fonzo, 2023). 24 Ekim 1977 tarih ve 801 sayılı kanunla kurulan SISMI ve SISDE ile de birçok hizmetin yürütülmesi ve hayata geçirilmesi öngörülmüştür. Bunlar: bilgi ve güvenlik hizmetlerinin kurulması ve düzenlenmesi, devlet sırlarının düzenlenmesi, devlet güvenliğinin korunması, terörizm ve yıkıcılığa karşı mücadele için bölgesel organların faaliyetlerini de denetleme, güvenlik kolluğu ve adli kolluk işlevlerinin yerine getirilmesine ilişkin konuların ele alınması vb. örnekleri sayılabilmektedir (Bernardi, 1979, s. 163).

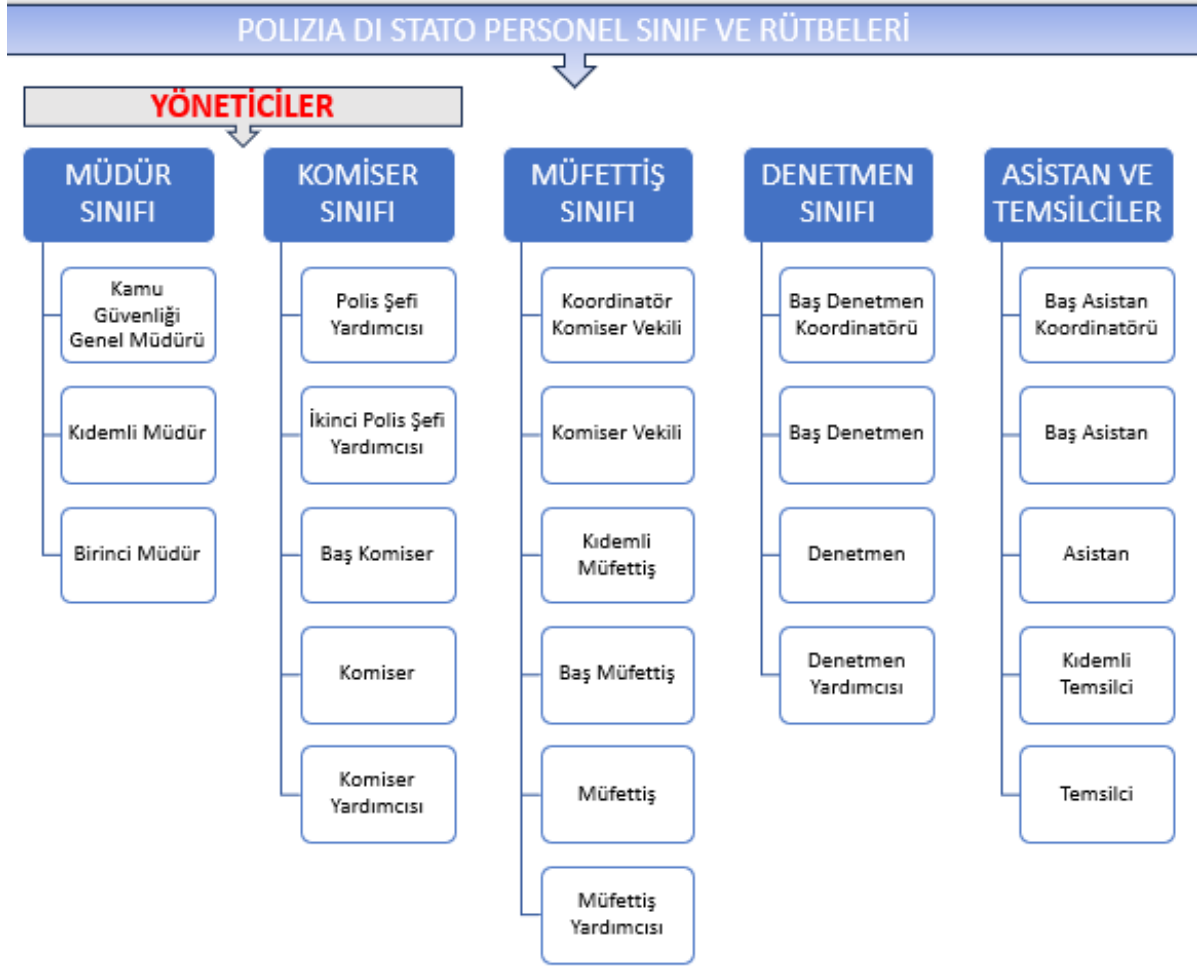
İşlevsel yapı bakımından Şekil 13'teki Devlet Polisi'nin bölgesel yapılanması altında, İtalyan Emniyet Müdürlüğünce yürütülen genel polis hizmetlerinin yanı sıra, karayolu, demiryolu ve sınır polisi tarafından özel kamu güvenliği hizmetleri de görülmektedir. Trafik Polisi '*Polizia Stradale*', şehir dışı yollarda görevlerini yerine getirir ve trafik düzenlemelerini denetler. Her kompartımanda, mobilize ekip ile iş birliği içinde, adli polis faaliyetlerine yönelik özel bir ekip görev yapmaktadır. Demiryolu Polisi '*Polizia Ferroviaria*', demiryolu sektöründeki görevlerini yerine getirir. Sınır Polisi '*Polizia di Frontiera*', karasal, deniz ve hava sınırlarında hizmet sağlamakta; kara sınır bölgelerinde, liman ofislerinde ve havaalanı ofislerinde yer almaktadır. Ayrıca, postadaki değerli eşyanın refakatini ve posta hizmetleriyle ilgili suçlarla ilgili soruşturmaları sağlayan Posta Polisi '*Polizia Postale*' birimleri mevcuttur. Trafik polisi ve demiryolu polisi gibi hizmetlerin yürütülmesinden sorumlu bölümler, kullanım amaçlarına göre alt bölümleri olan komutalara ve müfrezelere göre ayrılmıştır (Bernardi, 1979, s. 49-50).

Devlet Polisi'nin mobil birimlerine bakıldığında, 1979'da mobil kuvvetler (motorize ekipler), Torino, Cenova, Bologna, Senigallia, Floransa, Bari, Katanya, Palermo, Roma, Padova, Milano, Napoli, Vibo Valentia olmak üzere 13 departmana bölünmüştür. Ayrıca bazı birimler il müdürlüklerine dahil edilmiş ve yetkili otoritenin kullanımına bırakılmıştır. Mobil kuvvetlerin bir kısmı ayrıca, temsili görevleri yerine getirirken aynı zamanda kamu düzeni hizmetlerinde de kullanılan atlı filo gruplarının yanı sıra, 1975'te olağanüstü felaketler olaylar ile mücadele için kamu kurtarma departmanlarına dahil edilmiştir (Bernardi, 1979, s. 50-51). Her mobil departman birimlere ve ekiplere bölünmüştür ve sorumluluk sahası bakımından herhangi bir sınırlama olmaksızın tüm ulusal bölgede faaliyet gösterebilir. 13 Ağustos 2012 verilerine göre 15 mobil departman ve yaklaşık 4.633 personelden oluşmaktadır. Her birim, her biri 10 operatörden oluşan 10 takımdan oluşur (Polizia di Stato, 2012).

Fonksiyonel yapının yanı sıra işlevsel yapılanma bakımından kurum içinde daha özel görevler ile sorumlu tutulmuş özel birimler, departmanlar ve bölümleri vardır. Örneğin,

Merkezi Güvenlik Operasyonları Birimi '*il Nucleo Operativo Centrale di Sicurezza*' (NOCS), yüksek riskteki operasyonlara yönelik Önleme Polisi Merkezi Müdürlüğü'ne bağlı özel bir departmandır. '*il Servizio Centrale Operativo*' (SCO) Merkezi Operasyonel Hizmet Birimi olarak bilinen soruşturma departmanı, Merkezi Suçla Mücadele Müdürlüğü'nün bir departmanı olarak mobil polis ekiplerini ve organize suçla ilgili soruşturma faaliyetlerini yürütür. Ayrıca, ulusal topraklar içerisinde stratejik noktalarda konumlandırılmış, Merkezi Suçla Mücadele Müdürlüğü'ne bağlı, Kamu Güvenliği Müfettişliği altında, Suç Önleme Departmanları ile de iş birliği içinde havalimanları, sınır bölgeler, turistik mekanlar ve dini mekanlar (Vatikan) gibi önemli noktalarda '*Le Unità Operative di Primo Intervento*' (UOPI) İlk Müdahale Operasyonel Birimleri oluşturulmuştur (www.poliziadistato.it).

İtalya'da polis personeli ihtiyacı tek bir elden sağlanmamakta, yerel ve merkezi kuruluşlar tarafından kendilerine has ayrı kontenjanlar ve mülakat aşamaları sonucunda gerekli istihdam karşılanmaktadır. Mesleğe başvuracak adaylarda, vatandaşlık, medeni ve siyasi haklara sahip olma, ortaöğretim/lise diploması 18-26 yaş aralığı gibi tipik şartlar aranmaktadır. Polis memuru olarak mesleğe giriş içinde yine halka açık yarışmalara katılım ve polis okullarında verilecek eğitimleri tamamlamak gerekmektedir. Kursları tamamlayan adaylar hemen memur olamayıp belirli deneme sürecini de tamamlamaları gerekmektedir (Nissolino Corsi, Erişim Tarihi: 19/11/2024). İtalya'daki polis personelinin rütbe ve sınıflarına bakıldığında,

Şekil 14: *Polizia di Stato*’nun (Devlet Polisi) Sınıf ve Rütbeleri (Ministero Dell’Interno/Dipartimento della Pubblica Sicurezza, 2023).

İtalya’da diğer polis yapılanmalarında da ortaklıkların görüldüğü Devlet Polisi’nin personel rütbe ve sınıflandırma sistemi, Şekil 14’te gösterildiği üzere yönetici statüsündeki müdür ve komiser sınıflarına ek olarak müfettiş, denetmen, asistan ve temsilcilerden oluşmaktadır. Şekil 14’te belirtildiği tepede bir Kamu Güvenliği Genel Müdürü yer almakta ve genel müdürün altında müdürler yer almaktadır. Komiser sınıfı, polis şefi yardımcıları ve komiser rütbelerinde kıdem sırasına göre hiyerarşik olarak dizilmiştir. Aynı şekilde müfettiş sınıfında da müfettişler ve koordinatör komiser yetkilileri kıdemlerine göre sıralanmıştır. Denetmen sınıfını oluşturan denetmenler denetmen yardımcısı pozisyonundan başlayarak baş denetmen koordinatörü mevkisine göre kıdem baz alınarak sıralanmıştır. Giriş düzeyindeki temsilciler kıdem aldıkça baş asistan koordinatörü pozisyonuna doğru yükselmektedir. Devlet Polisi’nin 2022 yıl sonu verilerine göre 100 bine yakın personeli bulunmaktadır. Bunlar arasında sıradan roldeki 94 bine yakın personel 4.172’si müdür ve yönetici, 267’si komiser, 15.752’si müfettiş, 15.551’i denetmen, 55.926’sı temsilci ve asistan (1.870’i asistan öğrenci);

teknik ve sağlık rolünde ise 1.135 teknik müfettiş ve müzik grubu, 1.742 teknik denetmen, 1.586 teknik asistan ve temsilci bulunmaktadır (PoliziaModerna, 2023). İtalyan İçişleri Bakanlığı verilerine göre, Devlet Polisi bünyesinde 23 Yönetici, 854 Komiser, 1.841 Müfettiş, 495 Müfettiş ve 9.046 Temsilci rolünde toplam 12.259 kadın personel bulunmaktadır (Carola, 2023).

Polizia di Stato'nun sitesinde (www.poliziadistato.it), Devlet Polisi olmak isteyen adayların her bir branş, sınıf ve rütbelere için izlemesi gereken adımlar, gereksinimler ve süreç hakkında detaylı bilgi verilmiştir. Bu siteye göre, Devlet Polisi görevlisi olmak istendiğinde başvurulacak iki rol vardır. Bunlar Sıradan ve Teknik-Bilimsel Rol'dür. Kuruma alımlar yine diğer kolluk kuvvetlerinde de ortak olan belirli bir duyuruya müteakip halka açık yarışmalara katılım ile gerçekleştirilir. Sıradan Rol'deki Devlet Polisi personeli seçiminde duyurulan yarışmalar iki grup adaylara yöneliktir. İlk grup sivil İtalyan vatandaşlarına yönelik iken diğer grup mevcut kolluk görevlerini ifa eden veya etmiş kişilere ayrılmış kontenjanlardan oluşur. Bu kişiler: bir yıllık sabit süreli hizmetteki (VFP1) en az altı aylık hizmetini tamamlamış olan veya VFP1 hizmetini bitirip izne ayrılan gönüllüler, dört yıllık hizmet süresine sahip (VFP4) görevli veya izinli gönüllüler arasından seçilir. Genel gereksinimler arasında vatandaşlık, medeni ve siyasi haklardan yararlanabiliyor olma, temiz bir adli sicil, fiziksel verimlilik, fiziksel, zihinsel ve tutumsal uygunluktur. 18-26 yaş aralığındaki adayların fiili askerlik hizmetinde en fazla 3 yıl geçirmiş olmaları şart koşulmuştur.

İlk grupta bulunan normal dış alım gibi değerlendirilebilecek, sivil olarak halktan yapılan alım için eğitim şartı üniversite diploması alabilecek düzeyde en az ikinci düzeyde ortaöğretim diplomasına sahip olmak gerekliliğidir. Diğer grup için VFP'lere özel birinci seviye ortaöğretim diploması yeterli görülmüştür. Adayların seçilmesi süreci belirli değerlendirme aşamalarından oluşur, bunlar: Test Sınavı, Fiziksel Yeterlilik ve Psiko-Fiziksel Yetenek Değerlendirmeleri, her iki grup adaylar için ayrı ayrı özel yeterlilik değerlendirmelerinden oluşur. Yarışmanın sonucunda başarılı olan adaylar Polis Okulu-Devlet Polis Akademisi'ndeki eğitimlere katılır. Eğitim kursları iki yarıyıldan oluşmak üzere 12 aylık bir sürece yayılmıştır. Birinci yarıyılın sonunda polislik mesleğine uygunluk değerlendirmesine katılan öğrenci memurlar, stajyer memur olarak atanarak asayiş memuru ve adli polis memuru niteliğini kazanırlar. İkinci dönem, süreleri Eğitim Planı ile belirlenen iki eğitim dönemine bölünmüştür. İlk dönemki eğitim, eğitim kurumunda tamamlanır. İkinci dönem ise uygunluk değerlendirmesi onayı alınan ve yemin eden stajyer temsilcilerin görevlendirildiği büro ve birimlerde pratik uygulamaya yöneliktir (www.poliziadistato.it).

Devlet Polisi'nde Teknik Temsilci Rolü için ise genel gereksinim şartlarına ek olarak mesleki yeterlilik elde edilmesi şartı konulmuştur. Bu sınıf için değerlendirme aşamalarında fiziksel yeterlilik tespitine yönelik sınav, koşu vb. bölümler es geçilmiştir. Temsilciler ve teknik asistanlar rolüne mensup olanlar için öngörülen teknik görevleri yerine getirmeyi amaçlayan teorik-pratik nitelikteki eğitim kursu, altı ay sürmektedir. Kurs sonunda polislik mesleğine uygunluk değerlendirmesini geçen teknik temsilci öğrenciler yemin etmektedirler. Yemin ardından deneme süresine tabi tutulurlar. Ardından, görevli oldukları teknik rollerde sınırlı olmak kaydıyla kamu güvenliği görevlisi ve adli polis memuru niteliğini kazanan teknik temsilci olarak atanırlar (www.poliziadistato.it).

Devlet Polisi'nde denetmen olarak görev alabilmek için denetmen yardımcılığı pozisyonuna geçiş temsilci ve asistan rolündeki polis memurlarının iç rekabet yolu ile yükselmelerine olanak sağlanmaktadır. Polis memurlarının belirli nitelikleri taşımaları ve müteakip mesleki eğitim kurslarının tamamlamaları sonucunda atamaları yapılır. Denetmenler, kamu düzeni ve güvenliğini sağlamanın yanı sıra alt personelin (temsilci ve asistanlar) faaliyetlerini denetleme, kurumlarda düzen ve güvenliği sağlama, operasyonel birimlerin koordinasyonu, ast personele talimat verme ve bu talimatların uygulanmasını gözetme, günlük operasyonların etkinliği ve verimliliğinin sağlanmasına katkı sağlama gibi fonksiyonlara da sahiptir. Birden fazla personelin, çeşitli ve küçük operasyonel birimlerin komutasını da üstlenerek üstleriyle işbirliği yapar ve hiyerarşik amirin yokluğunda ya da hizmet ihtiyaçları nedeniyle onların yerini alabilir (FSP Polizia di Stato, 2023).

Devlet Polisi'nde ayrı olarak gruplandırılmış bir diğer sınıf müfettişliktir. 24 Nisan 1982 tarihli ve 335 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nde belirtilenlere göre, profesyonel ve özel kabiliyete sahip Müfettişler, kamu düzeni ve güvenliğinin korunmasına ek olarak soruşturma faaliyetlerini de yürütürler. Ayrıca müfettişlere müfreze, ofis veya eşdeğer operasyonel birimlerin yönetimi (idaresi ve koordinasyonu) sorumluluğu da verilebilmektedir. Hiyerarşik amirin yokluğunda bir üst amir olarak hareket etmeye yetkilidirler (madde 26). Devlet Polisi'nde Müfettiş, olabilmek için önceki bölümlerde bahsedilen genel gereksinimler yine benzer olmak ile birlikte farklılıklar şu şekildedir: yaş sınırı 18-28 arası şartı getirilmiş ve adayların eğitim düzeyi için ise üniversite diploması alabilmek için üst düzey orta eğitim diploması sahibi olmaları istenir. Adaylar seçim sürecinde, ön seçimli test, fiziksel yeterlilik testi ve psiko-fiziksel ve davranış değerlendirmelerin yanı sıra yazılı ve sözlü sınavlara da tabi tutulmaktadır. En az iki yıl süren kurs, müfettiş rolüne mensup kişiler için öngörülen işlevlerin yerine getirilmesini amaçlayan eğitim kurslarını hedefler. Bu süreçte eğitim düzeyinde üç yıllık derecelerden birinin kazanılması için üniversite eğitim kredilerinin kazanılması

amaçlanmaktadır. Kursta, 2000 tarihli 334 sayılı kanun ile kamu güvenliği görevlileri ve adli polis memurları gibi müfettiş yardımcısı öğrencilerinin özellikle soruşturma faaliyetleriyle ilgili teknik-mesleki eğitimler sağlanır. Kurs sonunda, eğitim planında öngörülen sınavları ve uygulamalı testleri geçerek polislik mesleğine uygunluk değerlendirmesini alan müfettiş yardımcısı öğrencileri, yemin ederek deneme süresinde (1 yılı geçmeyen) müfettiş yardımcısı olarak atanırlar (www.poliziadistato.it).

‘Teknik Müfettiş’ olacak kişilerde ek olarak eğitim şartı olarak; bir üniversite diplomasının yanı sıra yeterlilik sertifikası ya da üç yıllık, yüksek lisans veya uzmanlık derecesi elde edilmesini sağlayan kurslara kaydolmaya olanak tanıyan özel üst düzey ortaöğretim yeterliliği aranır. Ayrıca başvurulmuş olunan rol gereği, adayın profesyonel olarak yetkinliğini mevcutta yürütüyor olması gerekmektedir. Bu adaylar yine fiziksel yeterlilik aşamasından muaf tutulmuştur. Sıradan roldeki müfettişlerdeki gibi teknik müfettişler içinde en az iki yıl süren kurs ve aynı temel hedeflere sahip kurslara tabi tutulur. Diğer mevkiilerde de görülen yemin süreci, adaylık, deneme süreci ve belirli teknik alanlar ile sınırlı görevleri ifa etme yönünden ortaklıklar görülmektedir (www.poliziadistato.it).

Devlet Polisi’nin yönetici rolündeki polis sınıfı 4 branşa ayrılmıştır. Bunlar: Sıradan, Teknik-Bilimsel, Doktor ve Veteriner Hekim Rolüdür. İlk olarak sıradan rolde komiser olabilmek için, ortak olan genel gereksinimler dışında yaş aralığı 18-30 olarak; eğitim şartı olarak da: İtalyan Cumhuriyeti Üniversitesi’nden veya eşdeğer bir üniversite eğitim kurumundan alınan yasal içeriğe sahip bir yüksek lisans veya uzmanlık (hukuk alanında veya bu düzeye eşleniği olan diğer eğitim düzeyleri) derecesine sahip olmak aranır. Adayların seçim süreci içerisinde değerlendirme aşamalarında birçok hukuk branşından oluşan Ön Seçimli Teste müteakip Fiziksel Yeterlilik Testi ve Psiko-Fiziksel ve Davranış Değerlendirmeleri yapılır. Nihai olarak da adaylar yazılı ve sözlü sınava tabi tutulur. Başarılı olan adaylar, ‘Komiser Yeterliliğine Erişim İçin Başlangıç Eğitim Kursu’na katılırlar. Kurs (üzere iki yıllık akademik eğitim) ile adaylar ikincil düzeyde bir yüksek lisans derecesi elde etmiş olur (www.poliziadistato.it).

‘Teknik Komiser’ olabilmek için başvuru şartları arasında değişiklik gösteren yaş aralığı 32’ye kadar yükseltilmekte; başvurulmuş teknik branşa mesleki uygunluğa has yetkinliğin olması aranmaktadır. Fiziksel Yeterlilik değerlendirmesi bulunmayan teknik rolde adaylar farklı sektörlere ve branşlara yönelik ek yazılı ve sözlü sınavlar ile mesleki becerilerinin değerlendirilmesine tabi tutulur. Kurs ve eğitim süreçlerinde diğer roller ile ortaklıklar görülmektedir.

‘Doktor’ branşında üst yaş 35’e çıkarılmıştır. Adaylardan tıp-cerrahi diplomasına ve başvurduğu pozisyonun gerektirdiği uzmanlık diplomasına sahip olmaları gerekmektedir. Adayların aynı zamanda, doktor-cerrah mesleğini icra edebilecek yeterliliğe sahip olması, tıbbi cerrahlar derneğinin mesleki siciline kayıtlı olmaları gibi ek şartlar aranmaktadır. Doktor branşı adayları da Fiziksel Yeterlilik mülakatından muaf tutularak kendi alanlarına has özel ek yazılı ve sözlü sınavlara tabi tutulur. Altı ay süren veteriner hekim yeterliliğine erişim kursu, merkezi ve bölgesel sağlık ofislerinde gerçekleşir. ‘Veteriner Hekimlik Rolü’ için yaş aralığı 18-32 olarak belirtilmiş; veteriner hekimliği diplomasına sahip olmak, mesleki uygulama yeterliliğine sahip olmak ve ilgili sicile kayıtlı olmaları gerektiği vurgulanmıştır. Veteriner Hekim adayları da fiziksel yeterlilik aşamasından muaf tutulmakta, bölümlerine has özel değerlendirme aşamalarından oluşan yazılı ve sözlü sınavlar ile nitelikleri ölçülmektedir. Başarılı olan adaylar Doktorlar için de aynı olan kursa katılır (Polizia di Stato, 2022).

Yerel Polis organizasyonlarında ise personelin rütbe ve sınıf dağılımı teşkilatın il, belediye, eyalet bazlı mı yoksa bölge bazlı bir yapılanma mı olduğuna göre değişmektedir. Bölgesel bazda: bölge başkentinde ‘Bölge Komutanı’, eyaletlerde ‘İl Komutanı’ (3 yıldızlı), nüfusu 50 bin üstü yerleşim yerlerinde 2 yıldızlı komutan ve 50 binden az olan yerlerde de tek yıldızlı komutan bulunmaktadır (Regione Emilia-Romagna, 2021). Diğer alt kademelerde yereldeki diğer polis örgütleri gibi yönetici rollerinde müdürler, komiserler, müfettişler, denetmenler, asistan ve temsilci rolündeki polis memurlarından oluşmaktadır (comune.roma.it). İtalyan Belediyeleri Ulusal Birliği ‘*Associazione Nazionale Comuni Italiani*’ (ANCI) 2022 yılı Yerel Polis Faaliyetleri Ulusal Raporu’nda, İtalya’da, 142 Yerel Polis teşkilatının yerel aldığı belirtilmiştir. Bu yapılanmalar genelinde, 28.085 personel görev yapmakta olup toplam personelin %76,3’ünü operatörler, %5,8’ini idari personel, %0,6’yı yöneticiler, %16,9’u hizmetteki personel, %0,6 yardımcı personelden oluşmaktadır. Personelin yaklaşık olarak %61’i erkek, %39’u kadındır (ANCI, 2022, s. 17-20).

Yerel Polis personeli ‘*vigile urbano*’ istihdamı diğer kolluk kuvvetlerinde de görüldüğü gibi halka açık yarışma usulleri üzerinden gerçekleştirilir. İlanı yayınlanan bu yarışmalara katılım için belirli başlı şartlar vardır, bunlar genel olarak şu şekilde sıralanabilir: reşit olmak, İtalyan vatandaşlığı, medeni ve siyasi haklardan yararlanabiliyor olmak, herhangi bir suç mahkûmiyetinin bulunmaması, genellikle minimum ortaokul diplomasına sahip olmak, fiziksel olarak formda ve gerekli psiko-fiziksel gereksinimlere sahip olmak, kamuda başka bir görevden kovulmamış olmak, silah taşımayı veya kullanmayı kısıtlayacak hiçbir engeli bulunmamak, yabancı dil bilmek (genellikle İngilizce) ve ayrıyeten B ehliyetine sahip olma gibi gereksinimler aranmaktadır (indeed, 2024). Adaylar ayrıca yarışmalar ardından yazılı

sınavlara da girerler. Bu sınavların içeriği genel olarak anayasa ve idare hukuku, anayasal haklar, ceza hukuku ve ceza muhakemesi, ticari mevzuatı, kentsel planlama ve yerel yönetimler mevzuatı, konsolide çevre hukuku ve atık yönetimi, mahremiyetin korunması, yerel polisin organizasyonu ve işlevleri, Karayolları Kanunu gibi bölümlerden oluşmaktadır (Comune di Verona, Erişim Tarihi: 02/08/2024).

İtalya'daki merkezi ve yerel düzeyde örgütlenmiş polis yapılanmaları hakkında bir ön bilgi verildikten sonra bu kuvvetlerin sorumluluk sahaları kapsamında ne tür görevleri ifa ettiklerine daha detaylı değinmekte fayda görülmüştür. Böylece, birbirinden farklı alanlara yönelmiş, hizmetleri yürütürken birbirinden fonksiyonel olarak farklılaşmış kuvvetlere de dikkat çekilmiştir.

2.1.3.3. Görev, Yetki Dağılımı ve Sorumluluk Sahası

İtalya'daki polis kuvvetleri, İkinci Bölümün başında kolluk kuvvetlerinin yerine getirdiği hizmetlere değinirken detaylı olarak bahsedilen adli ve idari kolluk görevlerini yürütmekte, kamu güvenliğini ve düzeni sağlamaya yönelik ortak bir paydada buluşmaktadırlar. Bunun yanı sıra mevzu bahis kolluk kuvvetlerinin kendi aralarında sorumluluk sahaları ve belirli bir alanda uzmanlaşmış yetkinliklerini ifa ederek ayrıldıkları görülmektedir. Bir diğer ifade ile fonksiyonel bakımdan birimlere bölünmüş polis yapılanmaları halinde hareket etmektedirler. Görev, yetki dağılımı ve sorumluluk sahası bölümünde bu birimlerin merkezi ve bölgesel/yerel düzeyde sorumluluk sahası bakımından nasıl ayrıldıkları ve birbirinden farklı yetkilerini göstermek üzere parça parça ele alınmıştır. Bu birimlerin ayrı ayrı organizasyonel yapılanmasına, kendilerine has görev ve sorumluluklarına sırasıyla değinilmiştir. Bu sıralama yapılırken genelden yerele olacak şekilde önce Devlet Polisi'ne sonra da Yerel Polis birimlerine değinilmiştir.

2.1.3.3.1. Devlet Polisi '*Polizia di Stato*'

Devlet Polisi, feshedilen Polis Muhafızları Birliği üyelerini, birliğin sivil memurları ve kadın polislerini (madde 23) içererek 1-4-1981 tarih ve 121 sayılı kanunla kurulmuştur. Bu kanunun en dikkat çekici yönü, kamu güvenliği idaresinin mülki idare olarak vasıflandırılması yoluyla askersizleştirilmesidir (md. 3). Böylece, güçleri elinden kaybolmuş birliğe tekrardan yetki verilmiştir. Askerisizleştirme anlayışı ile, iç kamu düzeni ve güvenliği görevlerinde, yalnızca silahlı kuvvetlere (ordu) ait olan dış savunma görevlerinden açıkça ayıran bir sivil polis yapısı gerekliliği ileri sürülerek benimsenmiştir. Bu anlayış anayasanın emirlerine uyum sağlamaya yönelik yaygın bir talebe karşılık gelmektedir (Corso, 1987, s. 335).

1981 tarihli ve 121 sayılı yasanın 24. maddesinde, Devlet Polisinin teşkilat yapısının görevleri tanımlanmış ve bunların karmaşık ve bütünsel tasarımlar olduğu vurgulanmıştır. Burada anlatılmak istenen kolluk görevlerinin diğer askeri ve sivil kolluk kuvvetleri ile ortak noktalarda kesişmesi, faaliyetlerin birlikte yürütülmesi, görevleri tanımlayan yasal normların ve yürütmeliklerin çokluğudur. Devlet Polisi, devletin demokratik kurumlarının hizmetinde işlevlerini yerine getirir ve vatandaşların özgürlükleri ve haklarını kullanmasını sağlar. Kanun, yönetmelik, düzenlemelere ve kamu otoritesi hükümleri uyulmasını denetler (Caia, 1987, s. 339). Devlet Polisi, hizmetlerini yürütürken devletin demokratik kurumları ve vatandaşlar arasında iş birliğini teşvik eder. Suçların önlenmesini ve bastırılmasını sağlar, afet ve kaza durumlarında yardım sağlar (Busi ve Venuti, 2020, s. 709).

Devlet Polisi, diğer kolluk kuvvetleri gibi, Kamu Güvenlik İdaresinin teknik, operasyonel ve maddi faaliyetlerini yürütür, ancak kamu güvenliği idaresine ilişkin iyi bilinen kurumsal ve örgütsel konumu, *Carabinieri* ve *Guardia di Finanza*'da olduğu gibi basit bir işlevsel bağımlılık değil, daha ziyade özdeşleşme ve tam bağılıktır. Aslında, bu idarenin en üst teknik yapısı olan Asayiş Departmanı, Devlet Polisi'nin idaresini ve yürütülmesini sağlar (md. 4, Kanun n. 121, 1981). Bu departman, Emniyet Müdürü- Asayiş Genel Müdürü'nün sorumluluğundadır (md. 5, 2. bent). Bu nedenle Devlet Polisi, Asayiş İdaresinin (teknik-operasyonel) bir bileşenidir ve bağımlı değil, ayrı bir yapıdır. Kısacası, bir taraftan polis örgütü, diğer taraftan da devletin silahlı bir kolluk kuvveti olarak teşkil edilen ancak hiyerarşik olarak kamu yönetiminin mülki idaresine bağlı olan asayiş kuruluşudur (Caia, 1987, s. 339).

Devlet polisi merkez ve taşra teşkilatı olarak organize olmaktadır. Devlet Polisi'nin organizasyonel yapısını oluşturan bu teşkilatlar ele alındığında, taşra teşkilatı merkeze bağlı il valileri (*il prefetto*) tarafından yönetilmekte iken İtalyan polisinin merkez teşkilatı İçişleri Bakanlığı bünyesinde organize edilerek bakanlık idaresi altına alınmıştır. Günümüzde taşrada idari amir olarak İçişleri Bakanı'nın önerisi ile atanmış polis müdürleri (*il questore*) ve illerde de polisin yönetiminden sorumlu valiler (Kamu Güvenliği Genel Müdürü ve Polisin Başu unvanı ile) bulunmaktadır (Babahanoğlu, 2020, s. 535).

Devlet Polisi'nin tıpkı diğer İtalyan kolluk kuvvetleri gibi iki temel işlevi vardır, bunlar: önleyici kolluk ve adli kolluk fonksiyonlarıdır. İlki idari ve kamu güvenliğini sağlamaya yönelik suç öncesi süreci kapsayan kolluk görevleridir. Diğer fonksiyon ise suç işlendikten sonraki süreci kapsayan adli hizmetlerin yerine getirilmesine yönelik kolluk görevleridir. İtalya'da adli hizmetleri yerine getirmek üzere birer ayrı adli kolluk kuvvetleri kurulmamakla birlikte mevcuttaki idari kolluk kuvvetleri statüsünde idari kolluk vazifelerini yerine getiren

unsurların bir adli kolluk görevlisi olarak da adli kolluk vazifelerini ifa etmelerine olanak sağlayacak şekilde yönetmelikler düzenlenmiştir. Ayrıca, karayolları ve demir yollarında trafiğin düzenlenmesi maksadıyla trafik polisliği görevlerini de ifa etmektedir (Babahanoğlu, 2020, s. 536).

Ulusal polis gücü olarak ülke genelinde vazifeler yürüten Devlet Polisi'nden bahsedildikten sonra yerel düzeyde örgütlenmiş polis yapılanmalarına geçilmelidir. Yerel Polis unsurları İtalya'da belirli coğrafi sınırlarda vazifelendirilerek yetkilendirilmiştir.

2.1.3.3.2. Yerel Polis '*Polizia Locale*'

İtalyan polis örgütlerinin bir diğer ayağını da '*Polizia Locale*' Yerel Polis oluşturmaktadır. Yerel Polis, kendine has yerel düzeyde yapılanmalar üzerinden farklı polis birimleri, üniteleri, departmanlar ve bölümleri üzerinden kamu düzeni ve güvenliğini sağlamak üzere adli ve idari kolluk görevlerini ifa eder. İdari kolluk görevlisi bağlamında geleneksel doktrinin yaptığı en önemli ayrımlardan biri de Devlet Polisi ile Yerel Polis arasındaki ayrımdır. Ayrım, yürütülen hizmetler ile gözetilen çıkarların çeşitliliğine ve bu çıkarlara yönelik eylemlerin gerçekleştirilmesi gereken mekânsal kapsama dayandırılmaktadır. Esas olarak devlete bağlı organlardan oluşan Devlet Polisi'nin, bir bütün olarak eyaleti ilgilendiren çıkarları korumak amacıyla ulusal topraklar boyunca görevlerini yerine getirmesi ve faaliyetlerini yürütmesi amaçlanmaktadır (Busi ve Venuti, 2020, s. 714).

Diğer taraftan aynı zamanda doğrudan yerel yönetimlere de bağlı unsurlardan oluşan Yerel Polis (bölge, il veya belediyelerde kurulan), doğrudan yerel topluluğa ait çıkarları korumak amacıyla yalnızca ait olduğu yerel yönetimin sınırları içerisinde faaliyet gösterir ve görevlerini yürütür. İdari kolluk kuvveti olarak yerel polise, 3/2001 sayılı kanun değişikliği sayesinde, münhasır bölgesel mevzuatın kapsadığı konular arasında yer verilmiştir. 616/1977 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 9. maddesine göre belediyeler, kendilerine verilen veya devredilen konulardaki idari kolluk görevlerinden sorumlu tutulmuştur. 112/1998 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 19. maddesi ile değiştirilen 616/1977 sayılı kanun ile yerel idari kolluğun görevleri belirlenmiştir. Daha öncesinde güvenlik polisinin alanına giren, 18/6/1931 tarih ve 773 sayılı Kraliyet Doktrini '*T.U.L.P.S.*' tarafından sağlanan görevlerden çıkarılarak özellikle belediyelere atfedilmiştir. Bu görevler şu şekilde sıralanabilir: insan veya malzeme taşımaya yönelik asansörlerin kurulumu ve işletilmesi için lisans verilmesi; rehberlik, arabulucu/tercümanlık, dağ kuryesi ve taşıyıcısı, kayak eğitimi mesleğinin icrası için lisans verilmesi; fuar, festival, pazar veya diğer olağanüstü toplantılar vesilesiyle kamu kuruluşlarına geçici ruhsat verilmesi; tiyatro veya sinema gösterileri, akademiler, dans partileri, halka açık

salonlar, kulüplerin diğer benzer gösterileri veya eğlenceleri, seçmeli dans okulları için kurs lisansı verilmesi; açık hava seçmeleri için merak uyandıran nesneler, nadir sergiler, eğlence, insanlar, hayvanlar, optik dolaplar ve diğerleri için lisans verilmesi (Busi ve Venuti, 2020, s. 714).

Kanunda belirtilen görevler bunlar ile sınırlı kalmayıp ayrıca, alkol satış ruhsatı ve alkollü içki ruhsatına ilişkin yetkilerin düzenlenmesi; günlük konaklama yerleri, hanlar, pansiyonlar, mekân içerisinde yemek sunumu yapılan yerler, alkollü içecek satışı ve mekân içinde içilmesine müsaade eden mekanlar, kafeler veya alkolsüz içeceklerin satıldığı veya tüketildiği diğer kuruluşlar, bilardo veya diğer yasal oyunlar için umumi odalar, banyo tesisleri veya ahır alanları ve benzeri dahil olmak üzere otellere ilişkin ruhsat düzenlemeleri; tiyatrolar veya halka açık eğlence yerleri için kullanım lisansı temini; kamuya açık eğlence mekanlarında güvenliğe ilişkin belediye düzenlemeleri; tipografik, taşbaskı sanatı ve her türlü basım sanatını veya mekanik veya kimyasal çoğaltmayı birden fazla kopya halinde uygulama lisansları; sağlıksız veya tehlikeli maddelerin imalatçıları, fabrikaları ve depolarına ilişkin valilik hükümleri; gezici mesleklerdeki yabancılar için geçici lisans; sokak satıcılarının kayıt altına alınması (eşya, yiyecek ve içecek satıcıları, yazı ve sokak taşıtları satıcıları, kayıkçılar, ayakkabı boyacıları ve benzeri mesleklerde çalışanlar); fon veya nesne toplama, koleksiyon veya tahsilat lisansı; geçim kaynağı olmayan engelli kişilere yardım hükümleri; kale/kapı muhafızları ve koruyucular için kayıt lisansı; eski veya kullanılmış eşyanın ticaret beyanı gibi birtakım faaliyetleri kapsamaktadır (Busi ve Venuti, 2020, s. 715). Bu tip ruhsat ve izin verilmesine dair düzenlemelerin yapılması, mekanların denetimi, ihlaller ve uygunsuzluklara karşın cezai yaptırım uygulanmasına yönelik faaliyetler, Türkiye’de belediye oluşumları bünyesindeki zabıta yapılanmalarınca yerine getirilmektedir.

İtalya’da daha önce devlete verilmiş olan çok sayıda idari yetki, bölgeler, iller ve belediyeler lehine yeniden dağıtılmıştır. 59/1997 sayılı kanunla verilen yetkilendirmenin uygulanması amacıyla çıkarılan 112/1998 sayılı KHK (madde 158) şunu öngörmektedir: Bölgeler ve yerel yönetimler, kendilerine devredilen veya atfedilen konulardaki işlevlerden ve bireysel idari kolluk görevlerinden sorumludur. Bölgesel ve yerel idari kolluğa ilişkin idari işlev ve görevler, yetkilerin devredildiği konular da dahil olmak üzere, yetkilerin kullanıldığı konularla ilgili faaliyetlerin yürütülmesi sırasında tüzel kişilere verilebilecek zarar veya tehlikeden kaçınmayı öngörmektedir. Ayrıca, bölgelerin ve yerel yönetimlerin kamu düzeni ve güvenliği açısından korunan varlık ve çıkarlara zarar vermeden veya tehlikeye atmadan önleyici ve baskıcı tedbirleri yürütmesine olanak sağlamıştır. Bir diğer ifade ile bölgesel ve yerel idari kolluğun, idari işlevlerini ve görevlerini yerine getirirken benimseyebileceği

önleyici ve baskıcı tedbirler, toplumun yanı sıra kurumların, birincil kamu çıkarlarının, vatandaşların ve mülklerinin güvenliğinin (md. 159) bir kompleksi olarak anlaşılan kamu düzenini korumayı amaçlamaktadır (Busi ve Venuti, 2020, s. 715).

Böylece, daha öncesinde özellikle polis komiserinin '*il Questore*' sorumluluğunda olan idari işlevler ve görevler yerel makamlara devredilmiştir (madde 163). Bu madde kapsamında yerel makamlara devredilen görevler şunlardır (T.U.L.P.S. kanunu 37. madde): kesici ve delici aletler için sokak satış ruhsatının verilmesi; değerlendirmeye tabi olarak, dinamit buz çözme operasyonlarının uygulanması, mayınların paketlenmesi, doldurulması ve yüklenmesi hem ateşli hem de elektrikli mayınların patlatılması (örneğin patlatma ticaretine giren madenler) ve ilgili tarafın teknik kapasitesinin patlayıcılarla ilgili il teknik komisyonu tarafından doğrulanmasına tabidir. Bu tip faaliyetlere izin verilmesi için gereken lisans ilgili tarafın ikamet ettiği İl Emniyet Müdürü'nün iznine tabidir. T.U.L.P.S.'nin 68. maddesinde ve Karayolu Kanunu'nun 9. maddesinde atıfta bulunulan, münhasıran belediyenin çıkarına olan sıradan yollarda araba, motosiklet veya moped ile yarış yapılmasına ilişkin yetkinin verilmesi; gözetmen veya atış eğitmeni faaliyetini yürütmek için yetki verilmesi de bu vazifeler arasına dahil edilmiştir (Busi ve Venuti, 2020, s. 715-716).

24/07/1977 tarih ve 616 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile belediyelerin tüzel özerkliğine de vurgu yapılarak yerelde ortak bir çıkarı temsil edecek usulün benimsenmesi gayesi ile devlet ve belediyenin ortak yönetimi benimsenmiştir. Böylece, idari kolluğun yerel unsuru olarak yerel polisin içerisinde 616 sayılı kararnamenin 19. maddesi ile Yerel polis, kanunun öngördüğü kentsel ve kırsal yerel polis '*polizia urbana e polizia rurale*' kavramıyla bir işlevsel unsur kazanmıştır. Anayasanın 117. maddesi ve 616 sayılı kararnamenin 18. maddesinde bunlara, bölgesel yasama yetkisine giren konular arasında yer vermiştir. Polis vazifelerinin bölgesel dağılımından ziyade burada yerel polis kavramı ile hem genel idari kolluğuhem de kent ve kırsal polisinin her ikisini de kapsayan özel bir anlam yüklenmiştir (Mascambruno M. C., 1980, s. 31).

Yerel polis, özellikle koruma nesnesine göre özel olarak adlandırılan (sağlık polisi, inşaat polisi, şehir ve kırsal polis vb.) ve bireysel konuların düzenleyiciliği bağlamından farklı şekilde ortaya çıkan çeşitli polis faaliyetlerinin (sağlık, trafik, inşaat vb.) yürütüldüğü operasyonel birimlerden oluşmaktadır (Mascambruno M. C., 1980, s. 32). Yerel polis teşkilatı bünyesinde, kurumun bölgesel boyutlarına ve ilgili amirlikte görev yapan personel göz önünde bulundurularak, organizasyon şemasındaki ihtiyaçlar halinde mevcut personelin profesyonellik durumuna göre uzmanlaşmış birimler ve daireler yer alabilir. Çeşitli birim veya departmanlar, farklı operasyonel gerçeklere bağlı olarak farklı isimler altında oluşturulabilmektedir. Bunlara

şu örnekler verilebilir: Mobil telsiz departmanı acil müdahale ünitesi, bilimsel araştırmalar birimi, bölgesel birimler, kentsel güvenlik birimi, vergi birimi (yerel otoritenin yetkisi altındaki vergilere özel atıfla), rasyon/ticari polis birimi, inşaat polisi birimi, atlı birimler, çevre polisi birimi, köpek servisleri, kimyasal silahlar ile ve terör ile mücadele birimleri, çevik kuvvet birimleri, motosiklet departmanları, deniz bölümü, dalgıçlar, şiddetle mücadele birimi vb. (Comune di Sesto ed Uniti, 2024).

Ayrıca, İtalyan belediyelerine ihtiyaçlar halinde uzman yerel polis birimleri veya departmanları kurabilmelerine olanak sağlanmıştır. İhtiyaç durumuna göre kurulabilecek birimlere şunlar örnek verilebilir: onur kırıcı suçlar ile mücadele birimi (uyuşturucu ticareti , yağmacı suçlar, fuhuş , taciz edici dilencilik), idari-adli polis birimi, yol-trafik polisi birimi, sağlık polisi birimi, av polisi birimi, drone birimleri, yasa dışı faaliyetler ile mücadele birimi, özel acil durum birimi, bisikletli ekipler, toplum polisliği birimi, mahalle nöbet birimi, merkezi operasyon birimi, soruşturma birimi, sivil koruma birimi, küçüklerin ve korunmasız gruplarının korunmasına yönelik birim, hayvan koruma ünitesi vb. (Comune di Trieste, 2025).

Yerel Polis'in Başlıca Bölümleri

Yerel polis teşkilatının fonksiyonel anlamda birbirinden ayrılmış, uzmanları ve görevlileri ile belirli alanlarda profesyonelleşilerek yürüttüğü polis faaliyetleri vardır. Yerel Polis genel olarak, denetim ve kontrole tabi olarak belirli konularda faaliyet göstermesi amaçlanan çeşitli sektörlere bölünmüştür. Bu hususta geleneksel sınıflandırma şu şekildedir:

1. Kent Polisi '*Polizia Urbana*': yerleşim merkezlerinin ve kuruluşun varlıklarının korunmasını ve kent merkezinde vatandaşların yaşamlarının sorunsuz ve düzenli bir şekilde yürütülmesini sağlamayı ve ayrıca yürüttükleri faaliyetlerin düzenli olarak yürütülmesini denetlemeyi amaçlar.
2. Kırsal Polis '*Polizia Rurale*': kentsel sınırların dışında bulunan alanlarda, tarımsal ürünler, hayvancılık ve genel olarak kırsal kesimdeki sosyal yaşamın düzenli işleyişine ilişkin yasal ve düzenleyici hükümlere uyulup uyulmadığını denetlemeyi amaçlamaktadır.
3. Trafik Polisi '*Polizia Stradale*': karayolları kanununda ve konuyla ilgili yürürlükteki tamamlayıcı kanunlarda yer alan kurallara, özel yolların ve yerel yönetime ait yolların kullanıcılarının saygı duymasını ve tam olarak uygulanmasını denetler.
4. Ticaret ve Gıda Polisi '*Polizia Commerciale ed Annonaria*': ticaretin uygulanmasını denetler, muhtemelen tüketicilerin zararına yapılan suiistimalleri önler ve bastırır, tüccarların sağlık ve hijyen hükümlerine uygunluğunu ve fiyatları kontrol eder.

5. İnşaat Polisi '*Polizia Edilizia*': kentsel planlama ve inşaat faaliyetlerine ilişkin kanun ve yönetmeliklerin tam olarak uygulanmasını denetler, özel kişiler tarafından yapılan suiistimalleri ve ihlalleri önler ve bastırır.
6. Sağlık Polisi '*Polizia Sanitaria*': özellikle toprak, şehir merkezleri, besin maddeleri ve gıda, pazarlar ve kamu kuruluşlarına yönelik su ile ilgili olarak halk sağlığının gerektirdiği tüm hijyenik-sıhhi önlemlere uyumu garanti etmelidir.
7. Veteriner Polisi '*Polizia Veterinaria*': hayvansal kökenli bulaşıcı hastalığın olası yayılmasını ve hayvansal gıda güvenliğini kontrol altına alınmasını gözetler ve hayvancılık mirasını korumak için müdahale eder.
8. Morg Polisi '*Polizia Mortuaria*': salgın hastalığın olası yayılmasını önlemek amacıyla mezarlıklar üzerinde denetim uygular ve ölüm durumunun belirlenmesi, cenazelerin taşınması ve defnedilmesi için belirlenen kurallara tam olarak uyulur.
9. Kamu Malı Polisi '*Polizia Demaniale*': kamu mallarının toplum tarafından kullanımının meşruluğunu ve doğruluğunu denetler.
10. Metrik Polis '*Polizia Metrica*': tartı ve ölçümde kullanılan aletlerin tekdüzelik ve hassasiyetini doğrulayıp kontrol ederek ticari dürüstlük ilkesini korur.
11. Çevre Polisi '*Polizia Ambientale*': ulusal düzenlemelere uyulmaması ihtimaline karşı çevresel dengeyi korur.

Bununla birlikte, yerel polisin çeşitli sektörlerinin yetkileri arasında net ve mutlak bir sınır çizmenin mümkün olmadığına altı çizilmelidir; çünkü konunun karmaşıklığı göz önüne alındığında, bir hususta çoğu zaman birden fazla polis sektörünün yetkileri olduğu görülmektedir. Bir diğer ifade ile, farklı amaçlarla ve farklı açılardan da olsa aynı konu veya aynı nesne üzerindeki kontrollerde ortaklıklar görülebilmektedir. Örneğin pazar alanları, kamu düzeni amacıyla Şehir/Kent Polisi'nin, faaliyetin ekonomik-ticari yönetimi açısından Ticari Polis'in kontrolüne tabi olmuştur (Busi ve Venuti, 2020, s. 717-718).

Yerel Polis örgütlenmesi ve Devlet Polisi'nden farkına değinildikten sonra Yerel Polis'in belediyeler düzeyinde kurulan ve vazifelendirilen Belediye Polisi birimine daha detaylı değinmekte fayda görülmektedir.

2.1.3.3.2.1. Belediye Polisi '*Polizia Municipale*'

Yerel Polis'in birimleri arasında yer alan bir yerel kuruluş da Belediye Polisi'dir. İlk örneklerinin antik Roma hukuk sisteminde dahi görüldüğü Belediye Zabıtası sisteminin, 1861'den günümüze aktif faaliyetler yürüttüğü düşünülmektedir (Cavallo, 2000). Belediyeler, yerel polisin görevlerini yerine getirir. Bu amaçla özel olarak bir Belediye Zabıta

Teşkilatı/Belediye Polisi '*Polizia Municipale*' kurulabilir. Böylece Yerel Polisin belediye düzeyinde benzer görevlerini yürütmek üzere benzer organizasyonel ve işlevsel yapılanma stratejileri ile ortak unsurları bünyesinde barındırabilmektedir. Yerel Polis işlevleri gereği Güvenlik Polisi, Şehir/Kent Polisi, Gıda Polisi, Sağlık Polisi, İnşaat Polisi, Veteriner Polisi, Kırsal Polis ve Ticaret Polisi'ni ilgilendiren idari kolluk görevlerini içerdiği için karmaşık ve kapsamlıdır. Öte yandan, özellikle belediyelerde zabıta hizmetini yürüten personel, ait olduğu kurumun sınırları içinde daha sınırlı işlevler ve görev sınırları ile yetkilendirilmiştir. Belediye Polisi temelde bağlı olduğu belediye başkanının direktiflerine ve belediyenin kurallarına göre hareket etmekte, belediye yönetmeliklerine ve karayolu kurallarına uygunluğu denetlemeye yönelik görevleri ifa etmektedir. Bir diğer ifade ile Yerel Polis daha geniş kapsamlı ve çeşitli görevleri yerine getirmekte iken Belediye Polisi bir parçası olduğu belediye halkının özel ihtiyaçlarına yönelik hizmetlere odaklanmaktadır.

CMK 1. Bölüm 57. madde ile belediye polisinin, adli kolluk işlevlerinin koordinasyon ve kontrol görevlilerini üstlenen temsilcilerine '*agente*'; adli kolluk operatörleri ve görevlileri olarak da '*ufficiale*' statüleri kazandırılmıştır. Belediye Polisi personeli 30/04/1992 tarihli 285 sayılı KHK'nın 12. maddesinde (İkinci Bölüm) belirtildiği üzere, Trafik Polisi '*Polizia Stradale*' rolü ile de hizmetleri yerine getirmektedir. Belediye Polisi ayrıca, 7/3/1986 tarihli 65 sayılı kanunun 3'üncü maddesine göre kamu güvenliğinin yardımcı görevlerini ifa eder. Belediye başkanı tarafından görevlendirilen belediye zabıta personeli, adli kolluk temsilcisi ve görevlisi rolüne ek olarak kamu güvenliği temsilcisidir. Bu rollerin getirdiği görevleri yerine getirirken operasyonel bakımdan yetkili adli veya kamu güvenliği makamına bağlıdır (Busi, 2001, s. 6). 65/1986 Sayılı Kanun'un 3. maddesi uyarınca, belediye polis teşkilatı görevlileri, kendi yetki alanları dahilinde, aynı düzenleyici çerçeve tarafından öngörülen kurumsal çerçeve dahilinde işlevleri yerine getirir. Bu kapsamda belediye başkanının emrine tabi olarak Devlet Polisi güçleriyle iş birliği yapar. Belirli işlemler için yetkili makamlarca gerekçeli bir talepte bulunulduğunda (9. madde, 2. Paragraf), zabıta faaliyetlerinden sorumlu olan personel, kendi hukuki statüleri ve mevzuat sınırları dahilinde, hiyerarşik üstleri ve yetkili makamlar tarafından verilen direktifleri yerine getirmekten sorumludur (Carnabuci, 2008, s. 18-19).

Belediye polisi, yerel polis organları arasında yer alarak, yerel toplum için önemli ölçüde ve temel öneme sahip bir dizi kurumsal görevle donatılmıştır. Bu görevler, önleyici, baskıcı, gözetici ve değerlendirmeci faaliyetleri (yönetici, idari, teknik nitelikte) içeren son derece çeşitli görevlerdir. Belediye polisinin sorumluluğuna verilen en önemli faaliyetleri genel olarak belirtmek uygun görülmektedir. Bunlar şu şekilde sıralanabilir: özellikle şehir ve kırsalda yetkili polis birimi olarak karayolu trafiği, inşaat, şehir planlaması, çevre koruma,

ticaret, kamu kurumları, hijyen ve sağlık denetimine ilişkin kurallar başta olmak üzere ilgili kurumlar tarafından çıkarılan yasa, yönetmelik ve diğeri hükümlere uygunluğu denetlemektedirler. Kamu afet ve felaketlerinde yetkili makamlarla mutabakat halinde yardım çalışmaları sağlamak, bağlı oldukları kurumun bilgilendirme, haber toplama, faaliyet tespitleri ve kurumsal görevlerini yerine getirirler. Bağlı olduğu kurumun kurumsal faaliyet ve görevlerinin yürütölmesi için gerekli olan düzen, gözetim ve eskortluk hizmetlerini sağlarlar. İyi bir şekilde korunmasını sağlamak ve her türlü yasa dışı kullanımı engellemek için belediye mirasını (maddi varlıklar ve kurumlar) denetler, kanun ve yönetmeliklerle kendisine verilen diğeri görevleri yerine getirirler. Özellikle Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi '616/1977 ve 112/1998 sayılı KHK ile öngörölün idari kolluk işlevlerini yerine getirirler. Belediye polisi personeli ayrıca, kamu görevleri ve etkinlikleri, törenler ve diğeri özel durumlarda şeref hizmetlerini öngörölün şekilde davranmak ve belediye bayrağının şeref refakatini sağlamak ile görevlendirilmişlerdir (Busi ve Venuti, 2020, s. 720). Buradan da anlaşılacaağı üzere Yerel Polis içinde bahsedilen benzer görevler Yerel Polisin belediyelerdeki uzantısı olan Belediye Polisince de benimsenmiş, yetkili oldukları belediye sınırları içerisinde bu benzer vazifeleri yürütmekle görevlendirilmiştir. Bir diğeri ifade ile Belediye Polisi mahalli bir polis gücü olarak hareket etmektedir.

Belediye polisinin organları; talimatları veren, hizmetin yerine getirilmesini denetleyen, yasa ve yönetmeliklerin öngördüğü tedbirleri alan belediye başkanı veya onun görevlendirdiğı meclis üyesidir (md. 2, 65/1986 sayılı yasa). 56/2014 sayılı Delrio Yasası, md. 1'in 111. paragrafı, statüde öngörölündüğü durumlarda Belediye Birlikleri bünyesinde, Birlik Başkanı'nın aynı zamanda belediye başkanına atfedilen görevleri kolordudan sorumlu komutan olarak da yerine getirdiğini belirtmektedir. Kolordu mensuplarının eğitimi, disiplini ve teknik-operasyonel kullanımından belediye başkanına karşı sorumludur (md. 9, fıkra 1, 65/1986 sayılı yasa). Yapılanma içinde en kıdemlisi komutan yardımcısı unvanını taşıyan subaylar ve mareşal, tuğgeneral ve astsubaylardan oluşmaktadır. Operatörler, hiyerarşik üstler ve yetkili makamlar tarafından bireysel operasyonel sektörler için verilen direktifleri, yasal statüleri ve yasalar çerçevesinde yerine getirmekle yükümlü olan yerel kuvvetlerdir '*Vigili Urbani*' (Busi ve Venuti, 2020, s. 720).

Belediye Polisi'ne ek olarak Yerel Polis'in iller ve büyükşehirler düzeyinde kurularak vazifelendirilen birimlerine geçilmek istenmektedir. Burada karşımıza İl Polisi ve Büyükşehir Polisi yapılanmaları çıkmaktadır.

2.1.3.3.2.2. İl ve Büyükşehir Polisi ‘Polizia Provinciale e Polizia Metropolitana’

‘Polizia Provinciale’ İl/Eyalet Polisi ve ‘Polizia Metropolitana’ Büyükşehir Polisi, İtalya’nın şehirlerinde yerel polisin uzantısı olarak faaliyetler yürütmektedir. Sorumluluk sahaları içerisinde kamu güvenliği görevlerini diğer İtalyan kolluk kuvvetleri ile birlikte koordineli bir şekilde yürütmektedirler. İl polisi teşkilatının temellerinin 31 Ağustos 1907 tarih ve 690 sayılı Kraliyet Kararnamesi’ne (Kamu Güvenliği Memurları ve Görevlileri Hakkında Birleştirilmiş Yasa) dayandığı ve o dönemdeki vilayet ve belediyelerdeki muhafızların ilk örneklerini teşkil ettiği düşünülmektedir (Presidenza del Consiglio del Ministri, 2025). Bir diğer ilişkili örnek ise 1016/1939 sayılı Kraliyet Kararnamesi ile bir zamanlar eyaletlerdeki avcılık komitelerine bağlı birlikler arasında gösterilen ‘av hayvanı bekçileri’ birimleri ile yine il polisi birimi ilişkilendirilmiştir. Günümüz emsali ile il polisi oluşumu, 7 Mart 1986 tarihli 65 sayılı Kanun ile illere, il düzeyinde il polisi karakolları kurma olanağı sunulması ile başlamıştır. Normalde il düzeyinde organizasyonel yapıları olan bu birimin İtalya’nın özerk bölgelerinde (Valle d’Aosta, Trento ve Bolzano) teşkilatlanması yok iken sadece Sardinya bölgesi genelinde Cagliari ilinde il polisi teşkilatı bulunmaktadır. Sicilya’nın özel statülü bölgeleri ve Trapani ve Caltanissetta özerk belediye konsorsiyumlarında il polisi yapıları mevcut değildir. İl polisi, merkezi bir eyalet komutanı, bölgesel komutanlıklar ve farklı faaliyet sektörlerine has uzmanlaşmış birimler halinde teşkilatlanmıştır. İl polisi, kamu güvenliği, adli ve idari kolluk görevlerini ifa ederken aynı zamanda işlevsel/fonksiyonel anlamda birbirinden farklı polis birimleri şeklinde örgütlenmiştir. Bu birimlere, Trafik Polisi, Çevre Polisi, Avcılık ve Balıkçılık Polisi, Yaban Hayatı Polisi, Göl-Nehir-Lagün-Deniz Polisi, Zoofil ve Hayvanları Koruma Polisi gibi üniteler örnek verilebilir (Provincia di Pesaro e Urbino, 2025). Benzer yapılanma ile büyükşehirlerde örgütlenen Büyükşehir Polis teşkilatlarına da Milano, Roma, Napoli, Bari, Messina, Palermo, Venezia, Reggio Calabria, Catania ve Cagliari yapılanmaları örnek verilebilir.

İl Polisi teşkilatının oluşumu ve düzenleyici disiplinlerin gelişimine bakıldığında, 1914 Kraliyet Kararnamesi’ne göre atanan ‘vilayet ve belediye muhafızları’ mevcuttu. Bu muhafızların sınıflandırılması, 7 Mart 1986 sayılı kanunun onaylanmasına kadar devam etti. Ardından ‘Belediye Zabıtasının Teşkilatına İlişkin Çerçeve Kanun’ başlıklı 65 sayılı Kanun ile şimdiki adlarını ‘il veya yerel polis memurları’ olarak kabul etmişlerdir. İl teşkilatının denetim sorumluluğu, avcılık ve balıkçılık faaliyetleri üzerinde yeterli kontrole sahip olma ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Ardından, balıkçılığa ilişkin kraliyet kararnamesi ve avcılığa ilişkin kraliyet kararnamesi ile avcılık ve balıkçılık muhafızları/bekçileri ‘guardia’, kamu kurumları tarafından istihdam edilen gözetim organları olarak doğmuştur. Bugün bile birçok ilde Avcılık

ve Balıkçılık Dairesi personeli bünyesinde, operatörlerin av ve balıkçılık bekçisi olarak görevlendirildiği polis teşkilatı bulunmaktadır. Geçmişte taşra organlarına verilen denetim işlevlerine ilişkin herhangi bir mevzuat referansı yoktu. Denetleme yetkilerinin ilk atfedilmesi, avlanma faaliyetlerinin düzenlenmesine ilişkin avcılık yönetmeliklerinin çıkarılmasıyla gerçekleşti. Bu dönemde denetim yetkisi, adli kolluk görevlilerine ve temsilcilerine, belediye, taşra ve kırsal güvenlik görevlilerine verilirken; hidrolik konsorsiyumların ve ormanların korunması, il avcılık komitelerinin av bekçilerine ve avcılık ve rezerv imtiyaz sahipleri ile görevli gardiyanlara verilmişti. 1980'li yıllarda İl Polisi/Zabıtası hakkında konuşulmaya başlanmış ve ardından ilk yasal tanınırlığı, aynı yasanın bazı maddelerinin belediye dışındaki yerel yönetimler için de geçerli olduğu 1986 tarihli Zabıta Çerçeve Kanunu ile temelleri atılmıştır. Bu kanunun 12'nci maddesi, belediyeler dışındaki yerel yönetimlerin, sorumlu oldukları yerel polis işlevlerini belirli hizmetler aracılığıyla yerine getirdiklerini belirlemekte olup, belediye ve organlarının yerine, mülki idare amirliği ve ilgili organlar getirilerek yasada yer almıştır. İl düzeyinde tüm komutanlıklar ile operasyonel faaliyetlerin ve personelin yönetimi, koordine edilmesi, denetimi ve raporlanmaları gibi hizmetleri yönetecek bir hareket merkezleri yerleştirilmiştir (Ancillotti vd., 2012, s. 253).

İl Polisi hakkında 65/1986 sayılı Kanunun 12. maddesi ve Belediye Zabıtası Çerçeve Kanunu'nda açıkça şu belirtmektedir: Belediyeler dışındaki yerel makamlar, sorumlu oldukları yerel polis işlevlerini belirli hizmetler aracılığıyla yerine getirirler. Bu madde sayesinde, birçok il, avcılık ve balıkçılık, çevre, eyalete ait yollarda trafik, sivil koruma, turizm, ulaşım vb. gibi belirli yetki konularında idari kolluk görevlerinin verildiği denetim işlevleri ile kendilerini donatmıştır. İl polisi mensupları, belediye polisi mensupları gibi, farklı yasal statüler gerektiren çeşitli niteliklere sahiptir. Özellikle valinin özel olarak tanımladığı hükümler ile kamu güvenliği yardımcısıdır; 65/1986 sayılı Kanunun 5. maddesi (yeni otoyol kanunu) uyarınca, trafik polisi temsilcileridir; 57. madde, 2. bent, b harfi) uyarınca, illerin koruyucusu olarak bölgesel ve zaman sınırlamasıyla adli kolluk temsilcileridir; CMK md. 57, 3. bent uyarınca, hizmetleri ve belirli hukuki görevleriyle sınırlı olmak kaydıyla adli kolluk görevlileri ve temsilcileridir (Busi ve Venuti, 2020, s. 728). Yerel Polis birimleri arasında yer alan İl ve Büyükşehir Polisi, Yerel Polis içinde ifade edilen görevler ile donatılmış gibi gözükse de burada Belediye Polisinden yabancı yaşamın, avcılığın ve balıkçılığın denetimine dair işlevsel olarak ayrılmış polis unsurlarınca farklılaşmaktadır. Ayrıca, İl ve Büyükşehir Polisleri de Yerel Polisin genel görevlerini bağlı oldukları büyükşehir veya il otoritesi sınırları içerisinde gerçekleştirmektedir. Belediye Polisinden daha kapsamlı görevler ve sorumluluk sahası ile donatılmıştır. Örneğin, Belediye Polisleri belediye sınırları içerisindeki yollarda Trafik Polisi

hizmetlerini yürütürken İl veya Büyükşehir Polisleri farklı belediyeleri birbirine bağlayan yollarda da denetim, kontrol ve cezai yaptırımları uygulama gibi hizmetler ile yetkilendirilmiştir.

Ayrıca, avcılığa ilişkin düzenlemeler ile il avlanma komitesi çalışanlarına güvenlik görevlisi vasıfları kazandırılarak avcılık konularında kontrol faaliyeti geliştirebilmelerine olanak sağlanmıştır. Bu nedenle illere, kendi hizmetlerini oluşturarak avcılık faaliyetleriyle ilgili mevzuata uygunluğu denetleme görevi verilmiştir. Ancak 65/1986 sayılı yasa ve eyalet düzenlemelerini uygulayan bölgesel yasaların benzer şekilde uygulanması, gözetleme hizmetinin il polis teşkilatına aktarılmasına ve av bekçisinin '*il guardacaccia*' farklı bir yasal figüre dönüşümüne neden olmuştur (benzer şekilde belediyelerdeki zabıtalara için geçerlidir). Öte yandan, zamanla gelişen yasalar neticesinde adli kolluk ve kamu güvenliği sorumluluklarını açıkça il polisine atfeden 1992 tarihli 157 sayılı kanun yürürlüğe girmiştir. Böylece, belediye ve il polislerinin niteliklerine ilişkin ayrımlara dikkat çekilmiştir. Bu iki unsurun konu ve bölgesellik yetkileri ve sınırları belirtilerek, kamu güvenliği görevlileri olarak silahlarla donatılmış hizmetin yürütülmesine kanaat getirilmiştir. İl, bölgeyi ve çevreyi koruma işlevlerine sahip bir aracı organ niteliğindedir (Ancillotti vd., 2012, s. 254).

Yerel Yönetimlere ilişkin Birleştirilmiş Kanun'un 19. maddesi, polis kuruluşlarınca gerçekleştirilecek yerel düzeydeki belirli denetim görevlerini sorumluluk sahası bakımından ayırarak yalnızca illerde kurulmuş polis kuvvetlerine atfetmektedir. Kanunda ilin, belediyeler arası geniş alanları veya il topraklarının tamamını ilgilendiren ve il çıkarına ilişkin idari işlevlerden sorumlu olduğu belirtilmekte, bu idari işlevler şu şekilde sıralanmaktadır: toprağın korunması, çevrenin korunması ve iyileştirilmesi, afetlerin önlenmesi, su ve enerji kaynaklarının korunması ve değerlendirilmesi, kültürel mirasın değerlendirilmesi, yollar ve ulaşım, bitki ve hayvan parkları ile doğa rezervlerinin korunması, iç sularda avcılık ve balıkçılık, atıkların il düzeyinde arıtılması ve depolanması organizasyonu, su tahliyesi ile atmosferik ve ses emisyonlarının tespiti, düzenlenmesi ve kontrolü, eyalet ve bölgesel mevzuat tarafından atfedilen kamu sağlığı, hijyen ve profilaktik hizmetler, okul binaları da dahil olmak üzere, eyalet ve bölgesel mevzuat tarafından verilen lise, sanatsal eğitim ve mesleki eğitimle ilgili görevler, veri toplama ve işleme, yerel makamlara teknik-idari yardımların yapılması. İl polisi, özellikle çevrenin, hayvanların ve bölgenin korunmasına (katı ve sıvı atıkların düzenlenmesi, su kirliliğine karşı koruma) ilişkin olmak üzere hem cezai hem de idari açıdan bölge ve doğal güzelliklerin yanı sıra karayolu trafiği açısından da ilin yetkisi dahilindeki tüm konulara müdahale etmeye davet edilir. Eyalet kanunları tarafından belirlenenlere ek olarak diğer yetkiler, çeşitli bölgesel kanunlar tarafından atfedilmektedir. Aslında birçok bölge, turizm

alanındaki işlevleri il organına devretmeye ve illere turistik yapılar (oteller, pansiyonlar, seyahat acenteleri, misafirhaneler, kamp alanları, tarım turizmi vb.) üzerinde doğrudan kontrol yetkisi vermeye karar vermiştir. Bu konularda il polisi ilgili ihlalleri tespit etme ve yaptırım uygulama yetkisine sahiptir (Ancillotti vd., 2012, s. 255).

Hizmetin iç yapısına ilişkin olarak, il polisi normalde çiftler halinde görev yapan memurlardan ve subayların yanı sıra komutan, komutan yardımcısı ve jeologlar, kimyagerler, biyolog ve ornitologlar gibi diğer özel teknik niteliğe sahip profesyonellerden oluşur. Faaliyetlerini günde 12 saat süren bir eğitim periyodunda yürütüyorlar. Resmî tatil günlerinde, il sınırları genelinde personel sayısının %50'sine düşürülen bir hizmet sürdürülmektedir. Kamuya ait yaban hayatı tesislerinde yaban hayatının korunması amacıyla kaçak avcılıkla mücadele hizmetleri için gece hizmetleri de yürütülmektedir. Acente ve memur sayısı il yetki alanının büyüklüğüne göre değişmektedir (Ancillotti vd., 2012, s. 269).

İtalya'daki merkezi ve yerel düzeydeki polis yapılanmalarından bahsedildikten sonra bu çalışmada bir hayli önem atfedilen İtalyan kolluk sistemine özgü Mali Kolluk kuvvetine geçilmek istenmektedir. İtalya'da bu yapı ayrı bir müstakil örgütlenmeye sahip askeri statülü kolluk kuvveti olmasının yanı sıra ülke genelinde genel kolluk kuvveti olarak hareket ettiği görülmektedir.

2.1.4. Mali Kolluk '*La Guardia di Finanza*'

İtalyan Mali Kolluğu olarak bilinen '*Guardia di Finanza*' (GdF), kimi zaman '*Nucleo Polizia-Economico-Finanziaria*' Ekonomik-Finansal Polis Birimi olarak da anılmış kimi zamanda başlıca görevleri hasebiyle Vergi Polisi olarak isimlendirilmiştir. İtalya'da 1862'de kurulan ve birleşme öncesi devletlerin çeşitli mali milislerini bir çatı altında toplayan bu askeri birlik, 1906 yılında Maliye Nezareti'ne bağlı genel komutanlığın kurulmasıyla tüzel özerkliğine kavuşmuştur (Guardia di Finanza, Erişim Tarihi: 29/09/2024). Günümüzde doğrudan Maliye ve Ekonomi/Finans Bakanlığı'na bağlı olarak hizmetlerini yürütmektedir. Öncelikle Mali Kolluk'un tarihsel geçmişine ve mevzuatına bakmakta fayda görülmektedir.

2.1.4.1. Tarihçe

Guardia di Finanza'nın kökeni, Sardinya Kralı III. Amedeo tarafından 5/10/1774'te sınırları korumak ve kaçakçılığı bastırmak için kurulan Hafif Birlikler Lejyonu'na kadar izlenebilir; ancak Mali Kolluk ismi ilk kez Minghetti'nin takip edilemeyen vergi reformu projesinde (1875) ve ardından 8/4/1881 tarihinde, Gümrük Muhafız Birlikleri'nin yeniden düzenlenmesine ilişkin 149 sayılı kanun ile dönemin Bakanlar Kurulu Başkanı Depretis

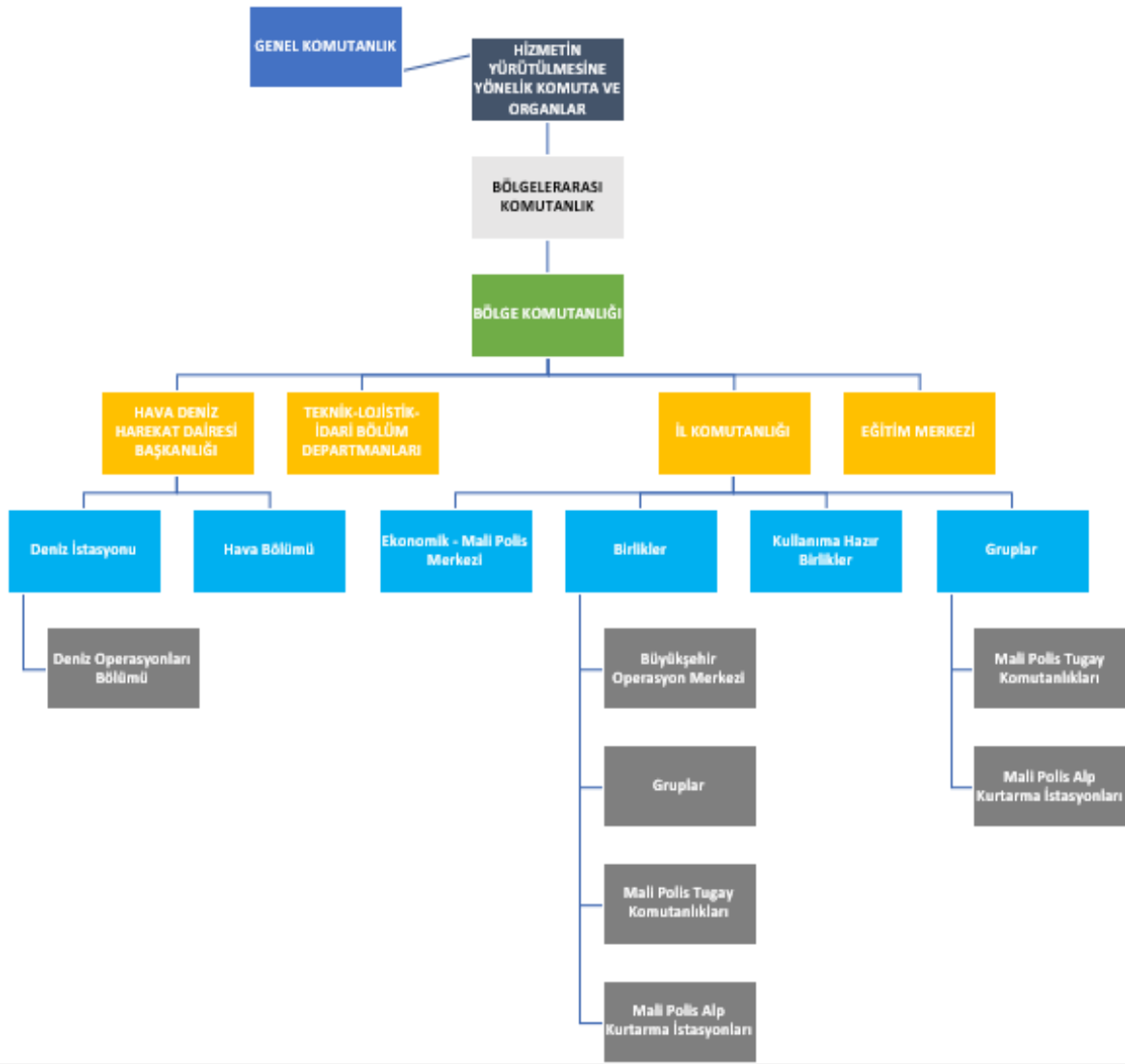
tarafından atanan General Nunziante di Mignano başkanlığındaki Maliye Bakanlığı'nın heyeti tarafından formüle edilen öneriler esas alınarak hazırlanmıştır. Ayrıca, belirtilen yeniden yapılanma, 13/5/1862 tarihli 616 sayılı kanunla öngörülen Mali Kolluk'un bağımlılığını ortadan kaldırmamıştır. Bu kanun ile Gümrükler Genel Müdürlüğü tarafından ulusal düzeyde Gümrük Muhafızları teşkilatının kurulması öngörülmüştür. Ayrıca önceki idari ve muhasebe yetkilerini elinde tutan mali yetkililer tarafından il düzeyinde işe alım ve eğitim şartları belirtilmiştir (Digesto delle Discipline Pubblicistiche, 1987, s. 3).

Mali Kolluk'un '*Guardia di Finanza*' tarihçesine daha detaylı bakacak olursak, Sardunya Kralı III. Vittorio Amedeo'nun talimatı üzere Ekim 1774 tarihinde ülke sınırlarında mali gözetimin yerine getirilmesi vazifesinin yanı sıra bu yapı, askeri savunma amacıyla da kurulan özel bir teşkilatlanma ile İtalya'da bir ilk olarak tasnif edilmiştir. İtalya'nın birleşmesi sonrası 1862'de, eski devletlerin mali birlikleri, gümrük denetimi için kurulmuş olan '*Corpo delle Guardie Doganali*' (Gümrük Muhafız Birlikleri) adı altında bir araya getirilmiştir. 8 Nisan 1881 tarihli 149 sayılı kanun ile Maliye Bakanlığı'nın çıkarlarını korumak üzere kaçakçılığın önlenmesi, mali yasa ve yönetmeliklere uyulmasını ve her türlü aykırılığın önlenmesi, bastırılması ve raporlanması temel görevleri ile donatılmış, Mali Muhafız Birliği '*Corpo della Guardia di Finanza*' adını almıştır. 1906 yılı itibari ile kamu düzeni ve güvenliğine de katkı sağlayacak şekilde kolorduya ayrı bir tüzel özerklik tanınmıştır. Ertesi yıl da silahlı kuvvetlerin bir parçası olduğuna işaret eden beş köşeli yıldız da Mali Kolluk nitelikleri arasına eklenmiştir. Mali Kolluk süreç içerisinde kaçakçılık ile dolandırıcılığı önlemek ve bastırmak, vergi kaçakçılığının yanı sıra özellikle organize suçlarla mücadele hizmetlerini yerine getirmek ile sınırlı kalmayıp bunlara ek olarak savaş zamanlarında zulme uğrayanlara yardım etme, doğal afetler esnasında halka yardım sağlama gibi hizmetleri de yürütmüştür. 1923 yılında Araştırmacı Vergi Polisi '*Polizia Tributaria Investigativa*' vasfıyla Kraliyet Mali Kolluğu'nun bu vazifeler üzerine uzmanlaşmış birlikleri ortaya çıkmıştır. Mali Kolluk, 19 Mart 2001 tarihli 68 sayılı kanun ile kamu bütçesini, bölgeleri, yerel yönetimleri ve Avrupa Birliği normlarını korumak üzere ekonomik ve mali konularda genel yetkinliğe sahip bir kolluk kuvveti (askeri statülü) olarak nitelendirilmiştir. 1 Ocak 2018 tarihinde Vergi Polisi birimleri, 29 Mayıs 2017 tarihli 95 sayılı KHK ile Ekonomik-Mali Kolluk birimleri adını almıştır (Guardia di Finanza, 2023). Yine bu tarihten itibaren *Guardia di Finanza*, denizde kamu güvenliğini sağlamakla görevli tek kolluk kuvveti olarak nitelendirilmiştir. Yıllar içinde birkaç kez yeniden düzenlenen ve değiştirilen Mali Kolluk'un sistemi, şu anda 23/4/1959 tarihli 189 sayılı kanun ile, devletin silahlı kuvvetlerinin ve kamu gücünün ayrılmaz bir parçası olarak

tanımlanmış ve doğrudan Maliye Bakanı'na bağlanmıştır (Digesto delle Discipline Pubblicistiche, 1987, s. 4).

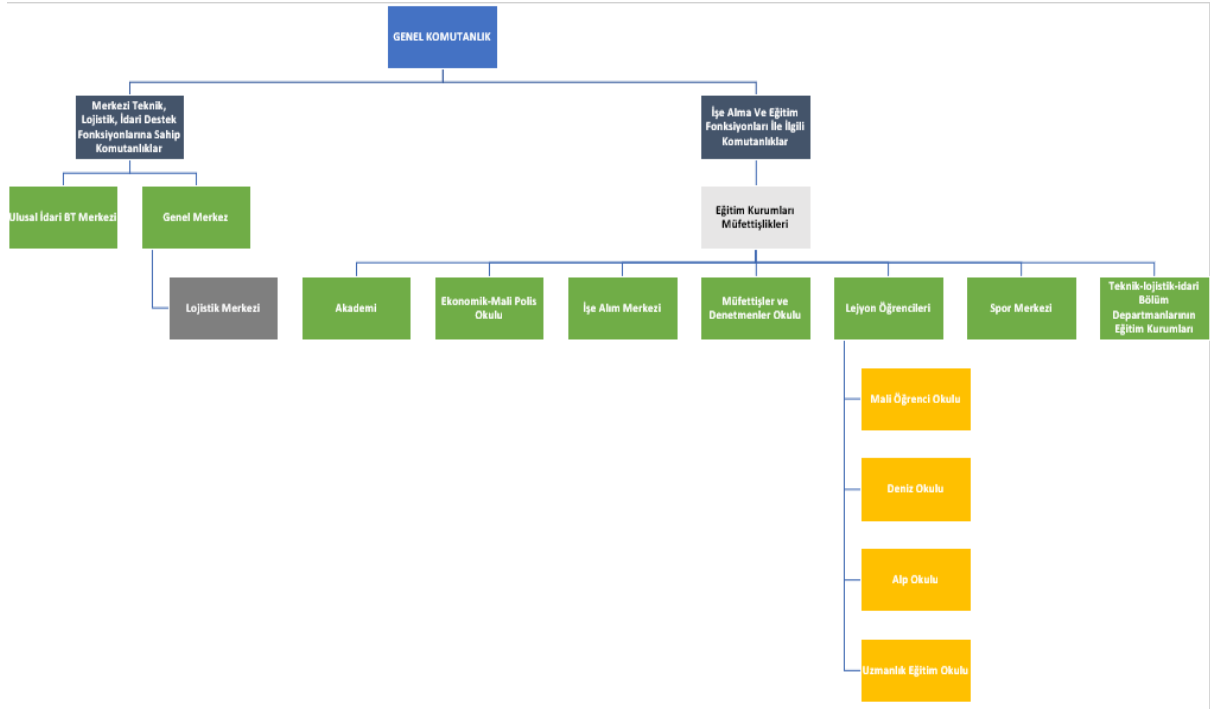
Tarihsel geçmişi ve mevzuatı hakkında bilgi verilen Mali Kolluk'un organizasyonel yapısı ve personel sisteminin daha detaylı incelenmesi gerekmektedir. Böylece, kuvvetin ülke genelinde nasıl örgütlendiği ve hangi departmanlar, başkanlıklar, müdürlükler ve komutanlıklar üzerinden hizmetleri yerine getirdiğinin anlaşılması açısından önemlidir.

2.1.4.2. Organizasyonel Yapı ve Personel Yapısı

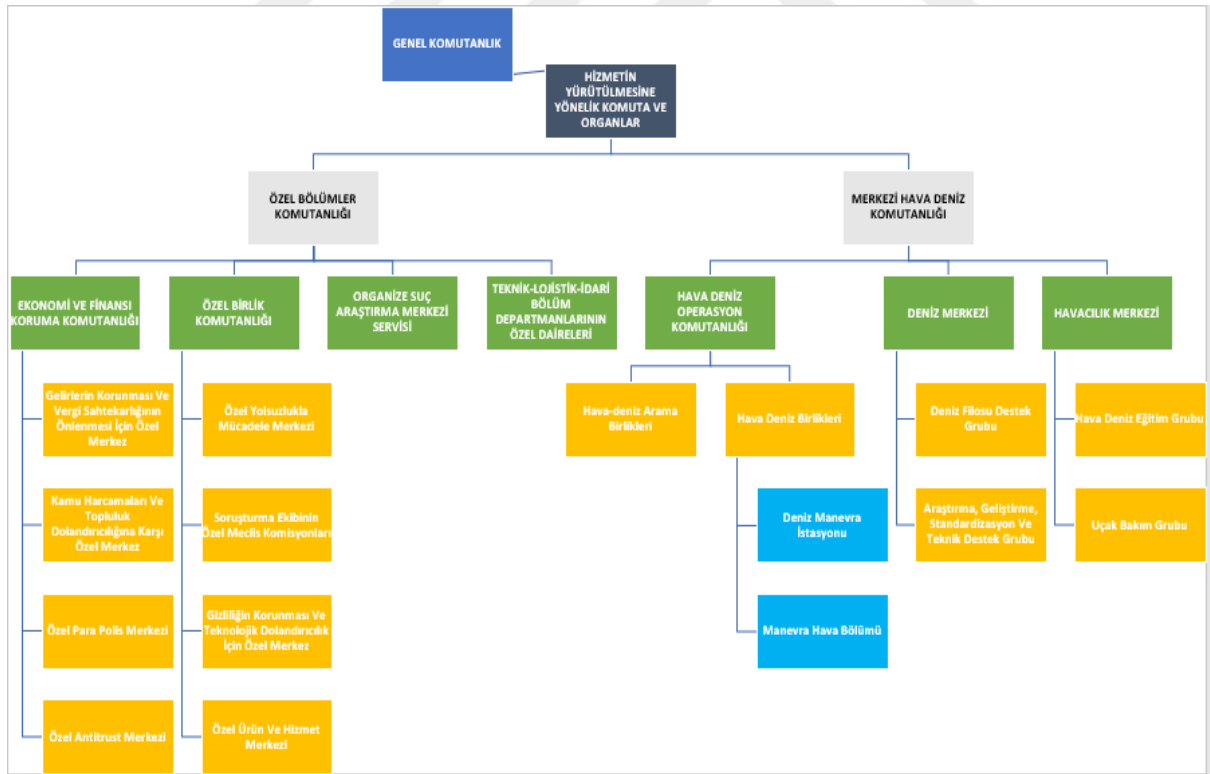

Şekil 15a: *Guardia di Finanza*'nın (Mali Kolluk) Teşkilat Şeması ⁴⁰ (Kaynak: <https://www.gdf.gov.it/amministrazione-trasparente>).

⁴⁰ (Not: Yeşil= 2. Seviye, Turuncu= 3. Seviye, Açık Mavi= 4. Seviye düzeyindedir.)

Şekil 15b: *Guardia di Finanza*'nın (Mali Kolluk) Teşkilat Şeması (Kaynak: <https://www.gdf.gov.it/amministrazione-trasparente>).

Şekil 15c: *Guardia di Finanza*'nın (Mali Kolluk) Teşkilat Şeması (Kaynak: <https://www.gdf.gov.it/amministrazione-trasparente>).

15a, 15b ve 15c numaralı şekiller üzerinden Mali Kolluk'un teşkilat şeması incelendiğinde (www.gdf.gov.it), organizasyonel yapı açısından tepede bir Genel Komutanlık yer almaktadır. Genel Komutanlık, siyasi (bakanlar kurulu tarafından) olarak atanan bir genel komutan/Orgeneral (2010'a kadar İtalyan ordusu generali bu vazifeyi yerine getiriyordu), kolordu generali/Orgeneral rütbesi ile ikinci bir komutan ve aralarında genel kurmay üyelerinin (Genel Kurmay Başkanı ve Maliye Bakanlığı İrtibat Görevlisi) de bulunduğu bir yapılanma olarak şematize edilmiştir. *Guardia di Finanza*'nın teşkilat yapısı fonksiyonel açıdan birçok farklı departmanlara ve bölgesel komutanlıklara göre organize edilmiştir. Bu komutanlıklar; bölgeler arası komutanlıklar, bölgesel komutanlıklar, dağ kurtarma istasyonları, il komutanlıkları ve bölgesel komutanlık, hava ve deniz operasyon departmanları, özel departmanların komutanlıkları, merkezi organize suç soruşturma hizmeti, özel mal ve hizmetler birimi, eğitim departmanları, merkezi hava-deniz departmanı şeklinde sıralanabilmektedir. 15a, 15b ve 15c numaralı İtalyan Mali Kolluğu Teşkilat Şeması şekillerinde; Mali Kolluk'un teşkilat şemasının nasıl organize edildiği, bölgesel komutanlıklar ile departmanların nasıl dağıldığı, kurumların, birimlerin, ofislerin, dairelerin vb. yapıların alt-üst be bağıllık ilişkisi ile nasıl organize edildiği şekil üzerinden sunulmuştur.

Mali Kolluk'un yapısal incelemesine bakıldığında, mevcut bölümlerin 29 Ocak 1999 tarihli 34 sayılı (*Guardia di Finanza*'nın Organizasyon Yapısını Belirlemeye Yönelik Yönetmelik) Cumhurbaşkanı Kararnamesi ile 23 Nisan 1959 tarihli 189 sayılı organizasyon yasasını kısmen değiştirerek kolordu komutanlıklarının ve departmanlarının genel yapısını ve bağımlılık hatlarını yeniden tasarlandığı görülmektedir. 27 Aralık 1997 tarihli 449 sayılı kanunun 27. maddesinin 3 ve 4. paragrafları, Şekil 15 serisinde sınıflandırıldığı üzere, Mali Kolluk teşkilatının organizasyonel yapısının şu bölümlerden oluştuğunu belirtmektedir: Kolordu faaliyetlerinin üst yönetimi, planlama, programlama, yönlendirme ve kontrol fonksiyonlarından sorumlu bir Genel Komutanlık (Roma) yer almaktadır. Ayrıca işlevsel yapı açısından, başta kurumsal faaliyetlerin yürütülmesinden sorumlu olmak üzere, operasyonel faaliyetleri yönetme ve kontrol etme görevlerini yürütüp yürütmediklerine bağlı olarak çeşitli şekillerde bölünmüş, hizmetin yürütülmesine yönelik komutanlıklar ve organlar (bölgeler arası, bölge ve il yetkisine sahip kara komutanlıkları, özel ve hava-deniz komutanlıkları), veya doğrudan hizmet yöneticilerinden (Vergi Polisi birimleri, özel birimler, gruplar, küçük operasyonel bölümler, deniz istasyonları, deniz operasyon bölümleri ve hava bölümleri) oluştuğu belirtilmektedir. Komutanlıklar, Eğitim Enstitüleri ve İşe Alım Merkezi, işe alımla ilgili yönetim ve hususlarla ilgilenmenin yanı sıra personelin temel eğitimini ve eğitim sonrası eğitimini sağlama göreviyle donatılmış kuruluşlardır. Çeşitli merkezi ve çevre teşkilat

yapılarına yönelik destek ve operasyonel faaliyetleri yürütmek üzere kurulmuş teknik, lojistik ve idari destek komutanlıkları ve daireleri mevcuttur. Mevcuttaki ve planlanan gelecekteki teşkilatlanma ve organizasyon yapısına yönelik komutanlıkların sayısı, yeri, düzeyi ve bağımlılıkları, kanunla belirlenen işlevsel ve operasyonel ihtiyaçlar esas alınarak, özel ve acil durumlar dışında, Kolordu Yüksek Konseyi'ne danışılarak, Kolordu Komutan tarafından kendi tespiti ile belirlenmektedir. Bu süreçte Mali Kolluk'un başlıca görev odakları arasındaki vergi kaçakçılığı ve ekonomik-mali suçlarla mücadeleye yönelik kurumsal ihtiyaçlar dikkate alınarak değerlendirilen belirli bir sosyal ve ekonomik bağlam dikkate alınmaktadır. Bunlara ek olarak Kolordu Komutanı, organizasyon konularında kendisine tanınan yetkilerin bir parçası olarak her dairenin organik kaynaklarını ve hizmet alanını belirleme yetkisine de sahiptir (Guardia di Finanza, 2022).

Silahlı bir kolluk kuvveti olan Mali Kolluk'un organizasyonel ve fonksiyonel yapısı bir arada Şekil 15 serisi üzerinden incelendiğinde; kolordu, başlarında bir genel müdürün olduğu bölgesel bazda 13 bölgede örgütlenmiş ve özellikle uyuşturucu ile ilgili suçlar, sahte para bastırılması, kaçakçılık ve vergi suçları hususlarında görevler ile donatılmıştır. Mali Kolluk'un personeli mali ve vergisel suçların önlenmesi için finansal ve vergi suçları hususunda uzmanlaşmıştır. Birer adli kolluk ve idari kolluk olarak hareket eden bu personel kamu güvenliğinin sağlanmasına ek olarak gümrük kolluğu gibi görevleri de ifa etmektedir. Her ne kadar Maliye Bakanlığı'na bağlı olsa da diğer kolluk kuvvetleri gibi '*Guardia di Finanza*' da yerelde valiler üzerinden, merkezde de İçişleri Bakanlığı koordinesinde görevlerini yerine getirmektedir (Babahanoğlu, 2020, s. 537-538). 2018 yılı içerisinde kolordunun Özel ve Terörle Mücadele Birimlerinden oluşan departmanlarında büyük bir yeniden yapılanmaya gidilmiştir. 2019 senesinde bölgesel düzeydeki tugaylar kaldırılarak başlarında bir üsteğmenin bulunduğu karakol departmanlarına dönüştürülmüş, yerelde ise sorumluluk alanları her il için ayrı ayrı ekipler, bölükler ve komutanlıklara dağıtılmıştır. *Guardia di Finanza* Kolordusu'nun teşkilat yapısı, merkezi teşkilatının yanı sıra bölgesel ve yerel ofislere bölünerek organize edilmiştir. Ülke Kuzey Batı İtalya (Liguria, Lombardiya ve Piedmont Bölge Komutanlıkları), Kuzey Doğu İtalya (Friuli Venezia Giulia, Trentino Güney Tirol ve Veneto Bölge Komutanlıkları), Orta Kuzey İtalya (Emilia Romagna, Marche ve Toskana Bölge Komutanlıkları), Orta İtalya (Abruzzo, Lazio, Sardunya ve Umbria Bölge Komutanlıkları), Güney İtalya (Basilicata, Campania, Molise ve Puglia Bölge Komutanlıkları) ve Güney Batı İtalya (Calabria ve Sicilya Bölge Komutanlıkları) Uluslararası Komutanlıklar olmak üzere 6 Bölgelerarası Komutanlıklara (Merkezde; Roma, Napoli, Palermo, Floransa, Milano ve Venedik) ve 19 Bölge Komutanlığına bölünmüştür (Guardia di Finanza, 2022).

Şekil 15a’da belirtilen *Guardia di Finanza*, başında bir kolordu generalinin olduğu ana bölgesel bölümlerle ile Milano, Venedik, Floransa, Roma, Napoli ve Palermo ofislerinde bulunan 6 Bölgelerarası Komutanlıktan oluşmaktadır. Bölgelerarası Komutanlıklara şu departmanlar bağlıdır: Teknik Lojistik İdari departmanlarının (bir albay başkanlığındaki) çalışanlarının komuta, koordinasyon ve kontrol işlevlerini yerine getiren, olağan bölgesel departmanlara ve uzman departmanlara bölünmüş, bir tümen generali başkanlığındaki 19 Bölge Komutanlığı; 105 İl Komutanlığı ve 1 Bölge Komutanlığı (Aosta karargahında), bir tuğgeneral/albay tarafından yönetilir; bu komutanlığa bağlı bir Ekonomik-Mali Kolluk birimi, vergi konusunda son derece uzmanlaşmış uzman kurumlar ve olağan organların bir arada yaşatılması modülüne göre çalışmaktadır. Ekonomik, mali ve uyuşturucuyla mücadele soruşturmaları ve sosyo-ekonomik durum, ekonomik ve operasyonel duruma göre farklı organik tutarlılığa sahip bölüm gruplarına ve değişken sayıda gruba (yarbay/binbaşı liderliğinde), şirketlere ve üstteğmen önderliğindeki karakollara bölünmüştür. Deniz İstasyonu ve Hava Bölümü içerisinde 15 Deniz Hava Operasyonları Departmanı; Dağlık alanlarda *Guardia di Finanza*’nın (SAGF) 28 Alp Kurtarma İstasyonu yer almaktadır (Tesone, 2023). Ayrıca, Eğitim Departmanları ve Özel Departmanlardan (GICO ‘Organize Suç Araştırma Ekibi’, AT-PI ‘Terörle Mücadele Birimleri’, Fiamme Gialle Spor Grupları, Köpek ve Sualtı Timleri) oluşan bölgesel organizasyonlar da yapılanma bünyesinde yer almaktadır (www.gdf.gov.it).

Şekil 15c’de belirtilen, Genel Kolordu düzeyinde bölgeler arası komutanlıklara paralel bir şekilde ulusal düzeyde uzmanlaşmış Özel Komutanlık Birimleri, Özel Dairelere bağlı tuğgenerallerin komutası altında örgütlenmiştir. Kurumun işlevsel yapısı hakkında da bizlere ışık tutan, Ekonomi ve Finansı Koruma Komutanlığı bünyesinde örgütlenen özel birimler ise şu şekildedir: Ulusal bütçe ve yerel yönetimlerin gelirleri hususlarında faaliyetleri yürüten ‘özel gelir birimi’; kamu harcamaları ve topluluk dolandırıcılığının bastırılması için ‘özel birim’; kara para aklama, sınır ötesi sermaye hareketleri, mali aracılık ve tefecilik, terörün finanse edilmesini engelleme ve ödeme araçlarının düzenlenmesi, birikimlerin muhafazası, kanun, yasa, kararname ve yönetmelikte öngörülen suçlara ilişkin olarak mali piyasaları ve hizmet sektörlerini korumak gayesiyle faaliyetler yürüten ‘özel para polisi birimi’; kamu ekonomisine, sanayiye ve ticarete karşı işlenen suçlara yönelik piyasa kurallarını koruma işlevlerine sahip ‘özel antitröst (tekelciliğe karşı) birimi’. Ayrıca, organize suç türüne has suçlarla mücadele etmek gayesi ile koordinasyon ve analiz organı olarak faaliyet gösteren ve GICO'lara teknik-lojistik destek sağlayan Merkezi Organize Suç Soruşturma Servisi (SCICO)’ de bu Özel Komutanlık Birimleri arasındadır. Özel Birimler Komutanlığı bünyesinde ‘özel yolsuzlukla

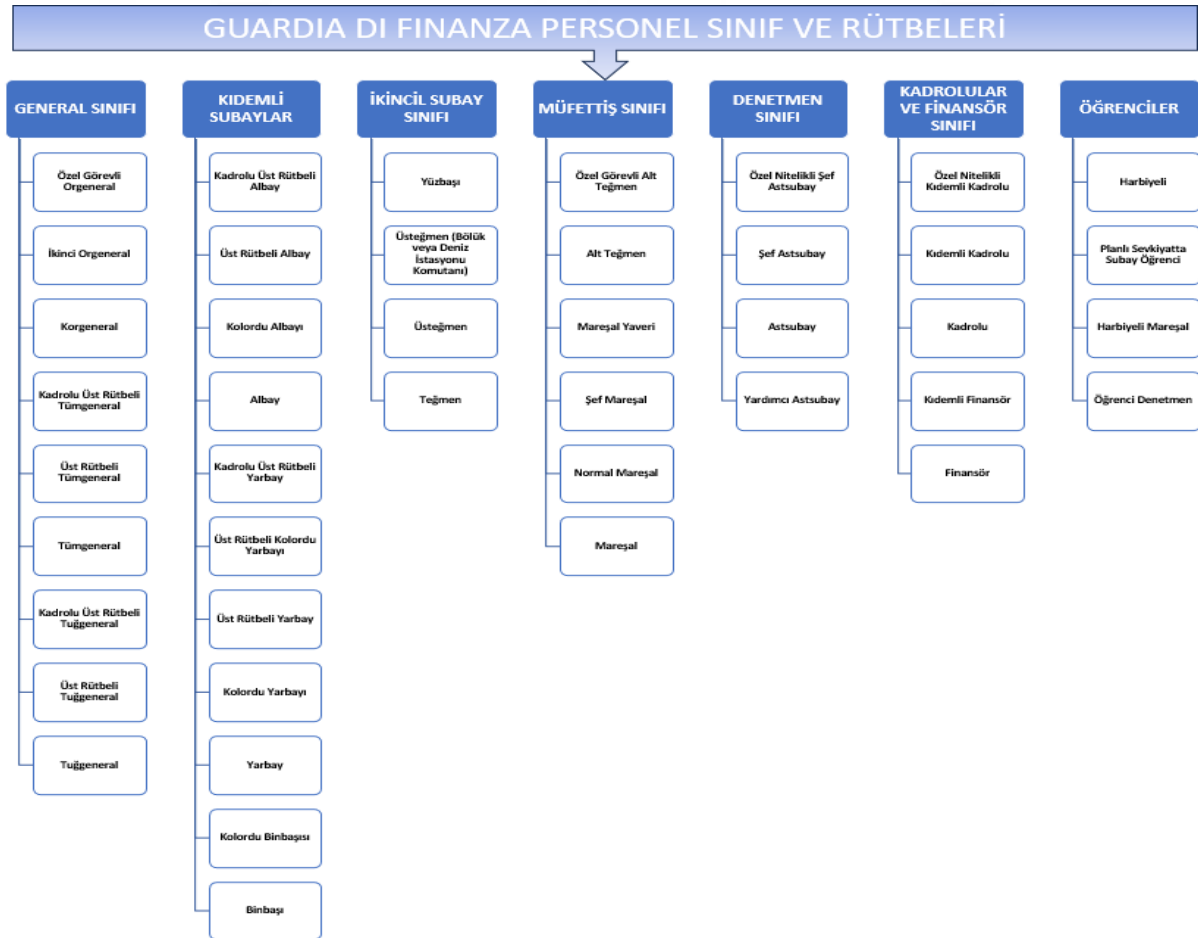
mücadele birimi' ve 'özel parlamento araştırma komisyonları birimi', başta elektronik mecralarda işlenen ekonomik-mali suçlar olmak üzere, bilgisayar korsanları ve siber korsanlar tarafından işlenen suçlarla mücadeleye yönelik faaliyetleri yürüten 'özel teknolojik dolandırıcılık ve gizliliği koruma birimi' yer almaktadır (Guardia di Finanza, 2022).

'Gruppo d'investigazione sulla criminalità organizzata' (GICO) Özel Departmanı, Bölgesel Mafyayla Mücadele Müdürlükleri'nin bulunduğu yerlerde mevcut olan *Guardia di Finanza*'nın Ekonomik ve Mali Kolluk birimlerine göre sınıflandırılmış 26 özel departmana bölünmüştür. İl komutanlıkları altında teşkilatlanan bu birimler, Merkezi Organize Suç Soruşturma Teşkilatı'nın (SCICO) yan şubeleri olarak da anılmaktadırlar. Başlıca görevleri arasında kara para aklama, mafya oluşumlarının içine nüfuz etme, sızma, ulusal ve uluslararası terörizm, insan kaçırma amacıyla organize suçlar vb. suç teşkil eden tutumlara yönelik mücadele hizmetlerine ek olarak büyük çaptaki uyuşturucu ve kaçakçılık ile mücadele yer almaktadır. Uyuşturucuyla Mücadele Operasyonel Grupları '*Gruppi Operativi Antidroga*' (GOA), büyük ölçekteki uyuşturucu kaçakçılığıyla mücadeleye yönelik özel faaliyetler yürüten birlikler olarak GICO'nun bünyesinde yer almaktadır. Mevzu bahis personel ulusal topraklar dışında dahi odak suç örgütlerine sızan gizli askeri personeldir. Bir GICO personeli, operasyon ve mücadele kabiliyeti açısından gizli casus/ajan gibi özel hukuki niteliklere sahiptir (Guardia di Finanza, 2022). Ayrıca, Mali Kolluk'un uzmanlaşmış departmanları (177/2016 sayılı KHK'nın 2. maddesine dayanarak) arasında: Denizin güvenliği (zaten kendi sorumluluğunda olan kolluk görevleriyle ilgili olarak ve Liman İdaresi Birlikler-Sahil Güvenlik görevlileri ile ortaklaşa yürütülen hizmetler), Euro ve diğer ödeme araçlarının dolaşımının güvenliği yer almaktadır (Busi ve Venuti, 2020, s. 710).

Mali Kolluk'un organizasyonel yapısı incelendikten sonra personel sistemine bakılmalıdır. Bu vesile ile askeri statülü kolluk personeli sayısında geçmişten günümüze rakamsal olarak nasıl bir artış yada azalış gösterdiği ve kimlerden oluştuğunun anlaşılmaktadır.

Mali Kolluk'un personel bakımından %10'unu kadın personel oluşturmakta olup sayıları 6 bin civarındadır (Unione Sindacale Italiana Finanziere, 2023). *Guardia di Finanza* geçmişten günümüze dönem dönem personel sayısındaki değişim incelendiğinde, GdF, 1990'larda önemli ölçüde genişlemiş ve 1989 ile 2000 arasında bütçesi neredeyse üç katına çıkarken personeli yaklaşık %28 arttırılmıştır. Bu boyuttaki artıştan yola çıkıldığında, 2005 yılına kadar GdF'nin gücünün yaklaşık 80.000 erkek olduğunu tahmin edilmektedir. Ancak bu artışın odağı sadece insan sayısını arttırmakla ilgili değildir. GdF'nin misyonları içinde bazı görevlerin diğerlerine göre önceliklendirilmesini sağlayacak yetenekler yaratmak amacıyla belirli ekipman ve bölümlere stratejik olarak yatırımlar yapılmıştır. Özellikle *Guardia*

Finanza'nın düzensiz göç ve deniz yoluyla insan ticaretiyle mücadelede en önemli birimleri olan ve 1990'ların başlarından itibaren büyük ölçüde iyileştirilen deniz ve hava bileşenleri bu artıştan nasibini almıştır. Bu büyümenin bir kısmı 2001 sonrası genel bir terörle mücadele gündemi etrafında sınır kontrol kurumlarının yeniden önceliklendirilmesi ile bağlantılı görünse de bir kısmı da artan göç sorunları ve göçmen akışına ilişkin endişelerle bağlantılıdır (Nussbaum ve Doherty, 2021, s. 1082). *Guardia di Finanza*'nın 2013 yılı son raporundaki personel verilerine göre yaklaşık 60 bin personeli olduğu belirtilmiştir. Bunların: 3 bini subay, 23.600 müfettiş, 13.500 denetmen ve 27.800 birinci rütbe askeri personel ve basit finansörlerden oluşmaktadır (Vendemiale, 2014). Bir diğer kaynak verilerine göre 2021 yılı personel sayısı yine 60 binden fazla olarak belirtilmiştir (Moretta, 2022).

Şekil 16: *Guardia di Finanza*'nın (Mali Kolluk) Sınıf ve Rütbeleri (Kaynak: <https://www.gdf.gov.it/chi-siamo>).

Guardia di Finanza'nın personel yapısı operasyonel olarak yer ve havacı personeli içeren Olağan Birlik '*il Contingente Ordinario*' ve denizci personeli içeren Deniz Birliği '*il*

Contingente di Mare’ olmak üzere iki birliğe bölünmüştür. Şekil 16’da belirtildiği üzere personel sınıf ve rütbe bakımından Subaylar (general, kıdemli ve ikincil subay olarak gruplara ayrılmış), Müfettişler, Denetmenler, Görevliler, Kadrolular ve Finansörlerden oluşmaktadır. Ekim 2023 verilerine göre toplam 64.078 askeri personelden oluşan Mali Kolluk’un personel sınıfı bakımından dağılımı ise 3.325 Subay, 26.747 Müfettiş, 10.112 Denetmen, 23.894 Kadrolu ve Finansörler olarak dağılmaktadır. Mali Kolluk’da işe alınma diğer kolluk kuvvetlerine benzer şekilde halka açık bir yarışma ile gerçekleşir. Gerekli şartları sağlayan ve yarışmayı kazanan adaylar Basit Mali Öğrenci/Basit Finansörler olarak Denizcilik Okulu temel eğitimi almak üzere Bari Mali Öğrenciler Okulu veya *Guardia di Finanza* Alp Okulu’na gönderilerek başlangıç eğitimlerini tamamlamaları sağlanmaktadır. Akabinde Deniz Birliğinin Mali Öğrencileri, Subaylar ve Müfettişler temel eğitim için Aquila’daki *Guardia di Finanza* Müfettişler ve Denetmenler Okulu’na gönderilir. Diğer eğitimler arasında ise üç yıllık üniversite düzeyinde Olağan ve Deniz Birliklerinin halka açık yarışmaları kazanan Harbiyeli Polisler ve beş yıllık üniversite düzeyinde dahili yarışmaları kazanan Subay Öğrenciler Bergamo ve Roma Castelporziano’daki *Guardia di Finanza* Akademisi’ne gönderilmektedir (Tesone, 2023).

GdF’nin personel teminine (www.assorienta.it) sitesinde paylaşılan bilgiler ışığında daha detaylı bakıldığında, bu işlemlerin birkaç farklı şekilde gerçekleşebildiği ve Mali Kolluk personeli olmak isteyen vatandaşlar farklı eğitim düzeylerinden farklı mevkiilere başvurarak teşkilat bünyesine katılabildikleri görülmektedir. Öncelikle, Şekil 16’da belirtilen öğrenciler, lise diplomasını aldıktan sonra astsubay okulları veya harp akademilerinde eğitimlerine devam edebilir ve dolayısıyla hemen maaş alabilmektedirler. Astsubay okullarına erişim yarışmasını geçenler, üç yıllık eğitimden yararlanır, üç yıllık derece (LT) ve mareşal rütbesi alırlar. Ancak harp akademilerine girenler beş yıl sonra yüksek lisans (LM) ve teğmen rütbesi alırlar. LT derecesi, Kurumsal Yasal Operatörler olarak (*Accademia Guardia di Finanza Bergamo e Roma*), LM derecesi ‘Hukuk’ alanında (*Scuola Ispettori Sovrintendenti del L’Aquila-Guardia di Finanza*) verilmektedir. Akademinin kabul şartları: İtalyan vatandaşlığı, 17 ila 22 yaş arası ve beş yıllık diploma (duyurunun yayınlandığı öğretim yılı sonunda da alınabilir) gereksinimleri aramaktadır. Adayların belirli başlı rekabet testlerini geçmeleri beklenmektedir, bu aşamalar şöyledir: Ön yazılı sınav, İtalyanca yazılı sınav, fiziksel yeterlilik testi, psiko-fiziksel ve yetenek değerlendirmeleri, duyuruda belirtilen konularda sözlü sınav. *Guardia di Finanza*’da meslek içi yükselme ve hiyerarşik merdivenini tırmanmak, liyakat ve hizmet süresine bağlıdır.

Finans Öğrencileri Okulu için gerekli olan kabul şartları; İtalyan vatandaşlığı, 17 ila 26 yaş arası, beş yıllık diplomadır (VFP1 için ortaokul diploması). Adaylar; Yazılı genel kültür testi, fiziksel verimlilik testi, Psiko-fiziksel ve yetenek değerlendirmeleri, menkul değerlendirme aşamalarına tabi tutulur. Eğitimin ilk altı ayında yarışmayı kazananlar, Finansal Kursiyer Adayı unvanını kazanır. Altı aylık kursun ardından yemin edip Öğrenci Finansörü unvanını alana kadar bu unvanı korurlar. Eğitim sonunda uygun görülmesi halinde Finansörler atanır. 5 yıllık kalışın ardından kıdemdeki ilerleme yoluyla Kıdemli Finansör rütbesine ulaşılabacaktır. Aynı durum sonraki kademeler için de geçerlidir: 5 yıllık düzenli bir temelde kıdem ilerlemesi yoluyla, kişi Kadrolu ve ardından Kıdemli Kadrolu rütbesine yükselir. Müfettiş ve Denetmenler Okulu'nun kabul şartları: İtalyan vatandaşlığı, 17 ila 26 yaş arası ve beş yıllık diploma (duyurunun yayınlandığı öğretim yılı sonunda da alınabilir) gereksinimleri içerir. Rekabet testleri ise; Ön yazılı sınav, fiziksel yeterlilik testi, psiko-fiziksel ve yetenek değerlendirmeleri, duyuruda belirtilen konularda sözlü sınavlardan oluşmaktadır. Mareşal olarak iki yıl çalıştıktan sonra kıdem ilerlemesi yoluyla Normal Mareşal rütbesine ulaşılabilir. Aynı durum bir sonraki rütbe için de geçerlidir: Kıdem ilerlemesi yoluyla, Normal Mareşal rütbesinde 5 yıl geçirdikten sonra kişi Şef Mareşal olarak atanabilir. Bununla birlikte, Mareşal Yaveri/ UPS Mareşal Yardımcısı rütbesini almak için iki olasılık vardır: Bu rolde mevcut pozisyonların %70'i, en az 8 yıllık kıdeme sahip Mareşal Şefleri arasında seçim yoluyla doldurulurken, geri kalan %30'u; Mareşal Yaveri tarafından en az 4 yıllık kıdeme sahip Şef Mareşallerin katıldığı bir iç yarışma yoluyla doldurulur. Müfettiş rolünün son rütbesi olan Alt Teğmen rütbesine, niteliklere dayalı bir yarışmaya katılan, en az 8 yıllık kıdeme sahip Mareşal Yaveri tarafından ulaşılır. Mali Kolluk teğmenleri, 'İdare' alanında en az 4 yıl bu görevini tamamladıktan sonra yüzbaşı rütbesine yükselme olanağına sahiptir. Müteakiben 7 yıl daha sonra da binbaşı olarak yarbay ve albay rütbelerine kadar yükselmeye hak kazanır. General rütbesine çıkmak, her adayın kariyerinde gösterdiği sınavların üstesinden gelme yeteneğine ve arzusuna bağlıdır (AssOrienta, 2022).

Mali Kolluk personelinin görevlerini yerine getirilmesi için kendilerine verilen soruşturma ve kontrol yetkilerine dayanan özel niteliklerle tanınmaktadır; 4 sayılı 7/1/1929 tarihli kanunun 31. maddesinde Mali Kolluk'un subay ve astsubaylarına madde uyarınca Vergi Polisi statüsü verilir. 57. madde ile bu memur ve maliyeciler, vergi polisi ve adli kolluk memurlarıdır. 31/8/1907 tarihli 690 sayılı kanunun 18. maddesinde belirtildiği üzere, sahip olunan rütbe ne olursa olsun, Mali Kolluk teşkilatının üyeleri yasa hükümleri uyarınca bu statüye sahiptir. 357. maddede Mali Kolluk, kamu idaresi görevlerine sahip olduğu için 'Kamu

Güvenlik Görevlisi' niteliklerini barındırmakta ve 'Kamu Görevlisi' olarak da anılmaktadır (Digesto delle Discipline Pubblicistiche, 1987, s. 4).

Mali Kolluk personelinin hangi rütbe ve sınıflardan oluştuğundan bahsedildikten sonra bu personelin ne tür vazifeler ifa ettiğine bakılmalıdır. Böylece, Mali Kolluk personelinin diğer kolluk kuvvetleri ve bakanlıklar ile ilişkilerinden kaynaklanan çeşitli vazifelere de değinilmiş, yürüttükleri hizmete göre değişen vasıflar ile anıldığı belirtilmiştir.

2.1.4.3. Görev, Yetki Dağılımı ve Sorumluluk Sahası

Mali Kolluk personelinin görevleri, 23 Nisan 1959 tarihli 189 sayılı yasada temelde kaçakçılık ve mali ihlallerin önlenmesi, soruşturulması ve raporlanması ile siyasi-ekonomik çıkarların gözetildiği hükümlere uygunluğun denetlenmesi ve denizlerde gözetim faaliyetlerini kapsamaktadır. 19 Mart 2001 tarihli 68 sayılı KHK ile de kurumsal misyon yeniden düzenlenerek mevcut ilkelere ek olarak ekonomik-finansal suçlar hususunda önemli sorumluluklar getirilmiştir. Böylece, Mali Kolluk'un Ekonomik ve Finans Polisi birimleri ön plana çıkmıştır. Finans Polisi'ne '*Polizia Finanziaria*', vergi gelirleri ve kamu harcamalarında ulusal ve AB kamu bütçelerini koruma vasfı da eklenmiştir. Ekonomi Polisi '*Polizia Economica*' ise piyasaların, tüketicilerin ve toplum genelinin çıkarlarını korumaya ve savunmaya yönelik hizmetleri yerine getirmektedir. 19 Ağustos 2016 tarih ve 177 sayılı KHK ile de deniz güvenliği hususunda faaliyetleri yürütmek ile vazifelendirilmiştir. 15 Ağustos 2017 tarihli İçişleri Bakanı Kararnamesi ile de koruma altındaki bitki ve hayvanların (fauna ve flora) gümrük alanları içerisinde yasa dışı ticaretine karşı koymakla görevlendirilmiştir. Ayrıca Mali Kolluk personelinin askeri görevleri arasında sayılabilecek kamu düzeni ve güvenliğinin korunması gayesi ile ulusal sınırların siyasi-askeri bakımdan savunulması vazifelerini de katkı sağlamaktadırlar (Guardia di Finanza, 2024).

19/3/2001 tarih ve 68 sayılı KHK, Mali Kolluk'a, ekonomik ve mali konularda genel yetkiye sahip bir askeri statülü kolluk olarak tanımlamaktadır. Yetkileri doğrultusunda kamu bütçesini, bölgeleri, yerel yönetimleri ve Avrupa Birliği'ni korumaya yönelik ekonomik ve Mali Kolluk işlevlerini yerine getirir, ulusal kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapar. Ayrıca, Devletin ve Avrupa Birliği'nin bütçesini korumak amacıyla ekonomik ve mali konulardaki ihlallerle mücadele için dış teminat kurumlarıyla uluslararası düzeyde operasyonel iş birliği biçimlerini teşvik eder ve uygular (Busi ve Venuti, 2020, s. 710).

Geleneksel mali suçların yaptırımına yönelik faaliyetler GdF'nin polis çalışmalarının çoğunu oluşturur. Bunlar, dolandırıcılıktan ve kamu yolsuzluğundan, kara para aklamaya ve her türden suç faaliyetlerini gizlemeye veya finanse etmeye yönelik diğer girişimlere kadar

uzanır. Hem kişisel hem de kurumsal vergi kaçakçılığı soruşturmaları aynı zamanda GdF'nin önemli bir çalışma alanıdır. Bu mali suç soruşturmalarının büyük bir kısmı organize suçla ve İtalya'nın çeşitli bölgesel mafyalarıyla bağlantılıdır. Geleneksel mali suç yaptırımı aynı zamanda yasadışı kumarla ilgili yaptırım çabalarını ve düzenlenmiş kumarla ilgili yasaların uygulanmasını da içerir. (Nussbaum ve Doherty, 2021, s. 1084).

Devletin mali ve siyasi-iktisadi çıkarlarının korunması bağlamında yürütülen asli olarak tanımlayabileceğimiz bu görevlerin yanı sıra, Mali Kolluk'un diğer kuruluşların yetki alanına giren faaliyetlerde iş birliği yapma görevleri de verilmektedir. Özellikle Deniz Polisi niteliği ile yardım ve sinyalizasyon hizmetleri, sınırların siyasi-askeri savunması ve savaş durumlarında askeri operasyonların yanı sıra kamu düzeni ve güvenliğinin sağlanması hususlarında da görevlendirilmiştir (Digesto delle Discipline Pubblicistiche, 1987, s. 4).

Mali Kolluk, ülkenin Sahil Güvenlik '*Guardia Costiera*' kolluk kuvvetine benzer şekilde faaliyetler yürütmekte görev ve sorumluluklar bakımından benzerlikler görülmektedir. Kurumun resmî sitesinde yasadışı göç ve kaçakçılık ile mücadele hususlarında da görevleri olduğu görülmektedir. Bu vazifeler nedeni ile denizde, deniz sınırının havadan ve denizden denetimi hususlarında hizmetleri yerine getirmektedir. Bu kapsamda gözetim faaliyetlerini kara, deniz, havaalanı ve limanlar başta olmak üzere genişletmekte ve yine yasadışı ticareti engellemek üzere gümrüklerde insanların ve malların kontrolüne yönelik görevleri ifa etmektedir. Akdeniz'in ticari trafikten en çok etkilenen havzalar arasında olması ve bu havza içerisinde suç örgütlerinin yasadışı uyuşturucu kaçakçılığı, yabancı imal edilmiş tütün kaçakçılığı, yasadışı göç ve zehirli atık kaçakçılığı gibi faaliyetlerinin artması, '*Guardia di Finanza*'nın denizlerde Ekonomik ve Mali Kolluk münhasır rolünü üstlenmesine yol açmıştır. Bu sayede hem ülkenin ekonomik çıkarlarının savunulması hem de uluslararası sularda yürütülen arama faaliyetlerinde, bölgede vuku bulan olaylara yönelik havadan ve sudan harekatlarda kolluk departmanlarının kullanıma geçirilmesi hususunda vazifelendirilmiştir. Daha geniş bir bakış açısı ile ülkede deniz güvenliğinin garantörü olmak üzere denizlerde asayiş ve güvenlik hizmetlerini yerine getirmekten sorumlu tek kolluk kuvveti olarak nitelendirilmiştir (Guardia di Finanza, 2022). Bu bakımdan İtalyan Sahil Güvenlik teşkilatı ile benzer vazifeleri yürütmek ile sorumlu oldukları söylenebilmektedir.

Avrupa Birliği'nin dış sınırlarının gözetimi hususunda Mali Kolluk, FRONTEX ile kalıcı ve sistematik bir iş birliği içerisinde. Bu ilişki sayesinde Mali Kolluk, birçok ülke ve kuruluşunda katılımı ile deniz sınırlarının korunmasına yönelik Orta Akdeniz'de '*THEMIS*', Batı Akdeniz'de '*INDALO*' ve Doğu Akdeniz'de '*POSEİDON DENİZİ*' operasyonlarına iştirak etmiştir (Guardia di Finanza, 2022). Ayrıca yine NATO bünyesindeki çeşitli ülkelerin

(Kosova, Afganistan, Haiti, Libya) yerel polis kuvvetlerine yardım, danışmanlık ve eğitim desteği hizmetlerini yerine getirmiş, BM ve AB tarafından desteklenen barışı koruma ve uluslararası iş birliği operasyonlarına katkı sağlamıştır. Bu hizmetlere, Arnavutluk Polisi'ne yardımcı olmak üzere Arnavutluk'ta kurulan 'İkili Misyon' örnek verilebilir. Duruma göre Mali Kolluk personeli, ihtiyaç duyulması halinde geçici görevler ile İtalyan diplomatik temsilciliklerinde de vazifelendirilebilmektedir. İl Asayiş makamları tarafından düzenlenen faaliyetlere eşgüdüm ile iştirak ederek bölgelerin ekonomik yönden kontrolü ve mobilize ekipler ile ulaşım yolları üzerinde de vazifelerini yerine getirmektedirler. Özel Daireler ve Bölgesel Operasyonel Daireler aracılığıyla birer adli ve idari kolluk olarak Mali Kolluk, yereldeki Vergi Polisi'nden '*Polizia Tributaria*' çok daha geniş yetki ve kapsam ile soruşturma faaliyetleri yürütebilmektedir. Bu bağlamda, kara para aklama karşıtı yeni hükümler ile GdF için giderek daha da keskin soruşturma yetkileri belirlenmiştir. *Guardia di Finanza*, ülkenin ekonomik ve mali çıkarlarını korumaktan sorumlu polis organı olarak ifade edilmiştir (Busi ve Venuti, 2020, s. 338).

Mali Kolluk'un bahsedilen görevleri ve sorumluluk sahası içerisinde yer alan müdahale alanları arasında; yolsuzluk, vergi kaçakçılığı ve vergiden kaçınma, para birimi ve ödeme araçlarında sahtecilik, ticari marka ve patentlerin sahteciliği, narkotik ve psikotrop madde ticareti, ulusal ve uluslararası terörizmin finansmanlığı, yasa dışı kumar ve gizli bahis, elektronik dolandırıcılık, tefecilik, yasa dışı çalışma ve çete yönetimi, devlet ve Avrupa Birliği organlarına karşı dolandırıcılık, İtalyan kamu idaresine karşı işlenen suçlar (özellikle ekonomik-mali nitelikte), esas olarak hava ve deniz bileşeni aracılığıyla uygulanan çevre suçları, organize suçlar vb. ile mücadele de sayılabilmektedir. Ayrıca Mali Kolluk, CE işareti ve ürün güvenliği denetimi, tasarrufların korunması, devletin kamu harcamalarının denetimi, münhasıran denizde kamu düzeninin ve kamu güvenliğinin korunmasına yönelik operasyonlara katılım, koruma altındaki fauna ve floranın (hayvan ve bitki) yasa dışı ticaretine ilişkin gümrük kontrolü (CITES) hususlarında da vazifelendirilmiştir (Tesone, 2023).

İtalyan Mali Kolluk'un (GdF) uzmanlık alanı ve diğer faaliyetleri arasında Deniz Hizmeti, Terörle Mücadele, Alp Kurtarma ve Köpek Hizmetleri, Hava Hizmetleri, Müzik (Bando) ve Spor grupları yer almaktadır. Deniz Hizmeti, 2001 tarihli 68 sayılı Kararname, Kolordunun Hava ve Deniz Unsurlarının ülke ve Avrupa Birliği sınırlarındaki ekonomik-mali çıkarları ve güvenliği günlük olarak korunması vazifesini ifade etmektedir. Bu sorumluluk ile denizdeki tüm ticari ve rekreasyonel faaliyetlerin denetleyici eylemi ve kontrolü hizmetleri de yerine getirilmektedir. İlgili bölge komutanlıklarına bağlı 14 Deniz-Hava Harekat Dairesi kapsamındaki hızlı ve çok hızlı olarak sınıflandırılmış deniz araçları ile küçük sınıf bileşenleri

ile Sahil Güvenlik Komutanlığı'nınkine benzer şekilde limanlarda, kıyılarda ve denizlerde ekonomik görevleri ifa etmek, kara ve iç sularda mali kolluk vazifesini (kaçakçılıkla mücadele ile kamu düzeni ve güvenliğinin sağlanması) yerine getirmek, çevrenin, devlet mülkiyetinin ve sanat-kültürel mirasın korunması gibi görevleri de üstlenmiştir (www.gdf.gov.it).

Mali Kolluk, açık denizlerde diğer Avrupa Polis Kuvvetleri ile iş birliği içerisinde gözetim görevlerini icra etmektedir. Bu görev ile uluslararası hukuka uygun olarak AB Akdeniz havzasının dış sınırlarında (deniz otoyolları) ticari alışverişe yönelik kontrol ve denetim yetkileri ile hem güvenliğin sağlanması hem de insan kaçakçılığı, yasa dışı göç, uyuşturucu, silah, zehirli ve zararlı atıklarla mücadele vazifelerini yerine getirmektedir. Hava Hizmeti, havadan keşif, deniz yoluyla yasadışı kaçakçılığı tespit etme, açık denizlerde arama kurtarma faaliyetleri yürütme, kıyıların gözetimi, dağlarda ve denizlerde nakliye ve kurtarma görevlerinin ifası gibi hizmetleri kapsamaktadır. *Guardia di Finanza*'nın Alp Kurtarma Birlikleri, dağlarda kurtarma, sivil koruma, çevre koruma, askeri ve kamu güvenliğinin sağlanması gibi vazifeleri ifa etmektedir. Terörle Mücadele, Terörle Mücadele ve Acil Müdahale Birimleri '*I nostri Reparti Antiterrorismo e Pronto Impiego*' (AT-PI) polis tekniklerinde uzmanlaşmış yeşil bereli '*Baschi Verdi*' olarak da bilinen Mali Kolluk personeli, sorumluluk sahası içerisinde etkin ve sürekli operasyonel faaliyetleri yürütmek üzere genel itibari ile Mali Kolluk'un görevleri yanı sıra havalimanı ve hassas olarak sınıflandırılan yerlerin gözetimi ve terörle mücadele faaliyetlerinin ifası, koruma, güvenlik hizmetleri-eskortluğu vazifelerini de yerine getirmektedir. Günümüzdeki yaygın görevleri arasında yüksek riskli operasyonlarda yerel departmanlara destek kuvvet olarak kullanılmaktadır. Kamu düzeni ve güvenliğini ciddi olarak tehdit eden durumlarda isyanlara karşı mücadele hizmetleri de yürütmektedirler (Guardia di Finanza, 2022).

GdF'nin kamusal yolsuzluk ve toplum dolandırıcılığı konusuna odaklanması aynı zamanda mali suçları uygulama misyonlarının da merkezinde yer almaktadır. Hem kamu ihalelerindeki yolsuzluğu hem de yalnızca organize suçla bağlantılı olmayan, İtalyan hükümetini gelirden yoksun bırakacak diğer yaygın dolandırıcılık faaliyetlerini ve topluluk bütçesine karşı sahtekarlığa karşı mücadele de içermektedir. Bu mücadele GdF'nin Avrupa Dolandırıcılıkla Mücadele Ofisi (OLAF) ile birlikte çalıştığı birçok alandan biridir. GdF, genel mali suç çabalarında organize suçla yüzeysel olarak mücadele edebilse de aynı zamanda doğrudan mafya karşıtı rollere de sahiptir. Ayrıca, siber veya bilgisayar dolandırıcılığı veya kripto para birimi gibi teknolojilerin suç amaçlı kullanımı ile ilgili olanlar gibi mali suçlar ortaya çıkmaktadır. Aslında mali suçun bu teknoloji bileşeni boyutu, GdF bünyesinde dijital adli tıp gibi alanlara odaklanan yeteneklerin, birimlerin (*Nucleospece Frodi Tecnologiche*) ve

pozisyonların (*Specialisti di Informatica*) oluşturulmasına yol açmıştır (Nussbaum ve Doherty, 2021, s. 1085).

Guardia di Finanza'nın gelecekteki planlamalarına uygun bir perspektif ile hem organize suçla mücadele alanında de adam kaçırma alanında cari yıl içinde alınan yasal tedbirler (15 Ocak 1991 tarih ve 8 sayılı KHK) getirilmiştir, bu kurallar ve KHK'lardan anlaşıldığı üzere; kara para aklamayı suç sayan yeni mevzuatın, tüm adli kolluğun, çeşitli türde düzenleyici düzenlemelerde belirli suçun önlenmesi ve bastırılmasında yetkinliği ile sonuçlanmıştır. Organize suçla mücadelede, *Guardia di Finanza*'nın, adam kaçırma olaylarını da kapsayan, mutlaka yerine getirilmesi gereken özel bir yetkinliği mevcuttur. Bu hususta soruşturmaların özgüllüğü ile ilgili olarak Devlet Polisi ve Carabinieri'nin adli kolluk servisleri ile birlikte ortak çalışma çağrısında bulunulmuştur (Fronzoni, 1991, s. 38).

Bir diğer ifade ile kara para aklamanın suç örgütlerinin en tehlikeli ekonomik tezahürlerinden biri olduğu operasyonel olarak tespit edilmiş ve kesinlik kazanmıştır. Para akışlarını, asıl suç faaliyetlerine kadar takip etmek için yeniden yapılandırmak gerektiğinde, bankacılık, ekonomik ve mali belgelerin analizi için özel bir profesyonellik gereklidir. Bu yüzden, özellikle hem vergi hem de mali soruşturmaları birleştiren mali soruşturma açısından hedefli bir eylem, *Guardia di Finanza*'ya tanınan özel yetki sayesinde sağlanmaktadır. Organize suçla mücadelede sistemin maksimum işlevselliği için, bir taraftan tüm kolluk kuvvetlerinin katılımını gerektirirken, öte yandan, bunların her birinin rolünü optimize etmesi ve kendi kaynaklarının ve profesyonelliğinin en iyi şekilde ortaklaşa hareket etmesi hedeflenmiştir (Fronzoni, 1991, s. 39).

Daha önce de bahsedildiği gibi, Mali Kolluk'un kuruluş yönetmeliğinde öngörülen görevleri arasında, kanunlarla belirlenen sınırlar dahilinde, siyasi ve ekonomik çıkar hükümlerine uyulmasını denetlemek yer almaktadır. Buna yasa dışı para suçlarının önlenmesi ve bastırılması da dahildir. 30/04/1976 tarihli 159 sayılı kanunun 5. maddesi gereğince Mali Kolluk bünyesinde döviz ihlalleri ve döviz basılmasını tespit etmek amacıyla Özel Mali Kolluk Birimi kurulmuştur. 1988 tarihli 148 sayılı kanunun 26. maddesi gereğince bu hususta görevleri olan Mali Kolluk'a, aynı zamanda İtalyan döviz bürosu yetkililerine de tanınan para ile alakalı konularda denetim faaliyetleri yürütme yetkisi tanınmıştır. Söz konusu birim bu sayede muhasebe defterlerinin, belgelerinin ve yazışmaların ibraz edilmesini ve kopyalarının alınmasını talep edebilmektedir (Digesto delle Discipline Pubblicistiche, 1987, s. 6).

Mali Kolluk personeli, gümrük gözetim alanlarında devriye gezmekten, gümrük bölgelerinde gözetim ve kontrollere, ulusal sınırlar içinde yabancı malların kontrolüne kadar çeşitli faaliyetlerden sorumludur. Fakat, gümrük alanlarında gerçekleştirilen faaliyetlerde,

Gümrük Memuru (*Dogana*) ve Mali Kolluk arasında suçların soruşturulmasına yönelik sorumluluk paylaşımı ilişkin bir anlaşmazlık yaşanmaktadır. Gümrüğün faaliyet gösterdiği gümrük alanlarında doğrudan Gümrük Memuru ya da dolaylı olarak Mali Kolluk'un görevlendirilmesi, 23/1/1973 tarihli 43 numaralı kanunun 17. maddesinde karar verici olarak Gümrük İdaresi gösterilmektedir. 11/6/1930 tarihli 1643 sayılı kanunun (Mali Kolluk Hizmetleri Yönetmeliği) 157. maddesinde Mali Kolluk'a mevzu bahis bu alanlarda gözetim ve doğrulama görevleri olduğu görülmektedir. Ayrıca diğer görevleri arasında gümrük tesislerinin korunması, belgelerin kontrolü, eşyanın muhafazası, kıymetinin belirlenmesi, sınıflandırılması, vergi tahsilatı vb. yer almaktadır. Nihayetinde Mali Kolluk, Gümrük Şefi ve Gümrük Şefinin görevlendirdiği daire başkanları tarafından gelen emir ve talimatları yerine getirirken kolordu amirleri ile de mutabık kalarak hareket eder (*Digesto delle Discipline Pubblicistiche*, 1987, s. 5).

Guardia di Finanza, aynı zamanda narkotik ve psikotrop maddelerin yasa dışı kaçakçılığı sektöründe de kontrol ve gözetim yoluyla görevlerini yürütmektedir. 22/12/1975 tarihli 685 sayılı kanun uyarınca, Mali Kolluk personeli, diğer görevlerin yanı sıra, adli kolluk memuru sıfatıyla sarhoş kişilere yardım etme ve onlara en yakın garnizon kuruluşuna eşlik etme yükümlülüğüne de sahiptir. Narkotik ve psikotrop maddelerin kullanımından kaynaklanan akut sarhoşluk durumunda ve bu ilacı tedavi amacı olmayan şekilde kullanan kişilerin adlarını en yakın tıbbi ve sosyal yardım kuruluşuna ve olağan adli makama bildirmekle mükelleftir (*Digesto delle Discipline Pubblicistiche*, 1987, s. 7).

Mali Kolluk bölümünün sonuna gelinmişken tarihçesi, mevzuatı, organizasyonel yapısı, personel sistemi, görev, yetki ve sorumluluk sahasından bahsedilmiştir. Böylece, artık çalışmanın bir diğer bölümü olan Türkiye ve İtalya'daki genel kolluk kuvvetlerinin karşılaştırılmasına geçilmek istenmektedir. Böylece, birbirinin emsali olarak değerlendirilebilecek kolluk kuvvetlerinin arasında ne tür benzerlikler ve farklılıklar olduğu izah edilmiştir. Aynı zamanda, bu kolluk kuvvetleri karşılaştırmasının peşine Mali Kolluk ve Devlet Ormancılık Birlikleri bölümünde değinilen hususlarında bir değerlendirilmesinin yapılması istenmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKİYE VE İTALYA’NIN GENEL KOLLUK KUVVETLERİ KARŞILAŞTIRMASI

Türkiye ve İtalya’nın Genel Kolluk Kuvvetleri Karşılaştırması bölümünde yapılacak olan karşılaştırmanın amacında, Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Birleşmiş Milletler (BM) tarafından gelişmiş bir ülke kategorisinde yer verilen İtalya ile gelişmekte olan Türkiye’nin geçmişten günümüze nasıl bir kolluk yapılanması stratejileri benimsediği, iki ülkenin kolluk sistemlerinde ne gibi benzerlikler ve farklılıklar yer aldığı gibi hususların analiz edilerek karşılaştırılmak istenmesi yatmaktadır. Bu karşılaştırma sonucunda, İtalya’daki daha farklı çeşitte ve yapılanma stratejileri ile örgütlenmiş kolluk kuvvetleri üzerinden Türkiye’nin gelecekteki muhtemel kolluk stratejilerine öneriler getirmek istenmiştir.

Karşılaştırma belirli kriterler altında yapılmış olup, ilk alt bölümde bu kurumların tarihçeleri ve mevzuatı; ikinci alt bölümde organizasyonel yapıları ve personel yapıları; üçüncü alt bölümde de görev, yetki ve sorumluluk sahaları üzerinden analizler yapılmış, benzerlikler ve farklılıklara dikkat çekilerek değerlendirilmiştir. Değerlendirme yapılırken tespit edilen benzerlik ve farklılıkların neler ile ilişkili olduğuna ve neden bu tip değişikliklerin görülebildiğine yönelik analizler eklenmiştir. Böylece, İtalya’da görülen bu farklı durumların nedenleri ve bu tercihlerin sonuçlarında benimsenen stratejiler anlamlandırılmaya çalışılmıştır. İtalya’daki çeşitlilik üzerinden değerlendirme yapılarak farklılıklar irdelenmiştir. Karşılaştırmanın dördüncü alt bölümü olarak bir ‘İtalyan Mali Kolluğu ve CFS’deki Reform’ alt bölümü oluşturulmuştur. Burada İtalya’da farklı statü ve düzeydeki kolluk kuvvetlerinden Mali Kolluk, Devlet Ormancılık Birlikleri’ne yönelik ek bir değerlendirme ele alınmış, tespitler ve karşılaştırmalar üzerinden incelenerek çıkarımlar yapılmıştır.

Bu karşılaştırmalı analizin nihayetinde, İtalya’daki birbirinden farklı alanlarda uzmanlaşmış, görev ve sorumluluk sahası bakımından birbirinden ayrılmış kolluk kuvvetlerinin ilişkisel bağlantıları ve neden bu tip bir farklılaşmanın görüldüğü hususunda çıkarımlar yapılmıştır. Bu çıkarımlardan operasyonel, fonksiyonel ve maddi açılardan daha faydalı, kârlı, etkin, verimli olabileceği düşünülen strateji ve yöntemler değerlendirilerek dersler çıkarmaya, Türkiye’ye uygulanması halinde sağlanabilecek muhtemel avantajlar tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu alt bölümlere geçilmeden önce, ilk olarak İtalya’da bu denli bir farklılaşmanın ve kolluk kuvvetlerindeki çeşitliliğin nedenlerine değinilmelidir. Böylece, ‘‘Neden İtalya’da bu kadar fazla kolluk kuvveti vardır? Türkiye’ye nazaran neden bu tip farklılıklar gözlemlenmektedir?’’ temel sorularının izahı yapılmıştır.

İtalya’daki temel farklılığın, kolluk kuvvetleri bakımından birçok organizasyon yapısının İtalyan iç güvenlik sisteminde yer almasının, birçok nedeni vardır. Öncelikle,

İtalya’da böylesi bir kolluk ve iç güvenlik sisteminin tercih edilmesinde, genel olarak geleneksel tarihi geçmiş, anayasal sistem, coğrafi ve siyasi nedenler gibi birçok etkenin yer aldığı söylenebilmektedir. İlk olarak İtalya’daki iç güvenlik sistemi içerisinde birçok kolluk kuvvetlerinin yer alması hususunu tarihsel olarak ele aldığımızda, İtalya’da birleşme öncesi dönemde siyasi bir birlik mevcut olmadığı için birbirinden ayrı hükümetler ve birbirinden bağımsız kolluk kuvveti yapılanmaları olduğu görülmektedir. Bir diğer ifade ile İtalya yarımadası birçok devlete ev sahipliği yapmış, her devlet de kendi kolluk yapılanmalarını bünyesinde barındırmıştır. Bu devletler kolluk yapılanmalarını organizasyonel dağılımları coğrafi şartlar göz önünde bulundurularak şekillendirmiştir. Burada bir örnek olarak, 1919 yılına kadar İtalya Krallığı’nda dahi, il, ilçe ve müstakil olmak üzere 700 asayiş ofisi üzerinden kamu güvenliği ve düzenini sağlamaya yönelik hizmetlerin yürütüldüğü görülmektedir (Tuzj, Erişim Tarihi: 10/10/2024, s. 34). Ayrıca, 19. yy. itibari ile ilk kolluk kuvvetleri yapılanmalarının yine Polis ve Carabinieri organizasyonlarından oluştuğu, iç güvenlik anlayışı içerisinde birden çok kolluk kuvvetinin varlığının benimsendiği görülmektedir. Geçmişte dahi bu tip çoklu yapı tercihi, siyasi bir strateji olarak benimsenmiş, otoriter sınıf, kamu güvenliği ve düzenini sağlama görevinin tek bir kurumun tekeline verilmesi uygunsuz bulunmuştur (Battistelli, 2008, s. 58). Politik ve kurumsal düzeyde, çok sayıda kolluk kuvvetinin bir arada var olması, bazen bir denge ve çeşitli organlar arasında bir tür karşılıklı kontrol ihtiyacıyla meşrulaştırılmıştır. Bu tip bir sistem sayesinde devletin ve anayasal organlar arasındaki yetkilerin korunması ve dengelenmesine yönelik araçların iyi bir şekilde mevcut olduğu demokratik ve çok sınıflı bir özellik kazandığı düşünülmektedir (Caia, 1987, s. 337). Günümüz İtalya’ında da ulusal topraklar operasyonel bölgelere bölünmüş, merkezi/genel, yerel, şehir ve kırsal gibi sorumluluk sahaları ile sınırlandırılan birbirinden farklı örgütlenme biçimi benimsemiş kolluk yapılanmaları geleneği sürdürülmüştür.

Durumu bir diğer açıdan ele alarak 1948 yılı itibari ile Üniter Parlamenter Cumhuriyet politik sistemini benimseyen İtalyan siyasal düzenine bakıldığında, ülkenin idari bakımdan 20 adet bölgeye ayrıldığı ve bunlardan beşine yerel sorunları çözmek üzere yasaları uygulayabilmelerine olanak sağlayacak farklı derecelerde özel tüzükler ile tüzel özerklikler (yasama, yönetim ve maliye bakımından) verildiği görülmektedir. Bir diğer ifade ile yasama ve yürütme yetkileri devlet ve bölgeler arasında dağıtılmıştır. Bu bölgesel yönetim ve tanınan tüzel özerklikler sayesinde de bölgesel düzeyde yapılanmış birbirinden farklı kolluk kuvvetleri ve ulusal kolluk kuvvetlerinin bölgesel düzeyde yapılanmaları kurulmuştur. Ayrıca İtalya’da eş zamanlı birçok kolluk kuvveti yapılanmalarının benimsenmesine temel hazırlayan anayasal

geçmişe bakıldığında, İtalyan Anayasası'nın (1948 Anayasası) 114. maddesine göre İtalya Cumhuriyeti'nin, belediyeler, iller, metropoliten kentler, bölgeler ve devletten oluştuğu belirtilmektedir. Anayasadaki ilgili maddenin devamında ise (114-133. maddeleri arasın) belediyelere, illere, metropoliten kentlere ve bölgelere kendi tüzüklerine, yetkilerine ve işlevlerine sahip olmalarına yönelik özerklik tanınmıştır. Buradan yapılacak çıkarım ise İtalyan Anayasası'nda, kolluk yapılanmalarının kamu düzeni ve güvenliğini sağlamak üzere yerine getirecekleri hizmetlerde ve örgütlenme stratejilerinde, yerel ve bölgesel yönetim biçimlerinin dikkate alınması gerektiğinin belirtildiği şeklindedir. Anayasanın ilkeleri baz alınarak da yerel düzeyde (il, belediye, büyükşehir) polis örgütleri ve bölgesel kolluk yapılanmaları (Mali Kolluk, Devlet Polisi'nin ve Carabinieri'in bölge kuruluşları gibi) üzerinden iç güvenlik hizmetleri hususu ele alınmaktadır.

İtalyan anayasası, kolluk işlevleri hususunda, tek bir kolluk personelinin yerine getirebileceği birden fazla kolluk işlevinin var olduğunu temel alan yasama geleneği ile temellendirilmiştir. Burada kolluk işlevlerinin çeşitliliği nedeni ile çeşitli koordinasyon biçimlerinin uygulanmasına yönelik devlet ve yerel kolluk kuvvetlerinin çokluğu (farklı düzeyde birden çok yapı) benimsenmiştir. Öbür taraftan anayasa bu tercihin kesinlikle gerekli olduğunu belirtmemiş, kolluk görevlerinin içeriği hakkında detaya girmemiştir. Anayasal olarak kamu düzeni ve güvenliği hususunda öngörülen tek koordinasyon devlet ve bölgeler arasındadır (Bonetti, Erişim Tarihi: 09/10/2024, s. 1). İtalyan anayasası, kolluk sistemi içindeki kuvvetlerin çokluğu hususunda, kanun tarafından devlet ve bölgesel-yerel otoriteler üzerinde paylaştırılan farklı kolluk görevleri ile kamu güvenliği makamları nezdinde görevlendirilen sivil ve askeri kolluk personeli arasında bir ayrıma giden anayasal temeller üzerinde şekillendirilmiştir. Bonetti'ye göre günümüzde her ne kadar anayasanın bunu şart koşmadığı aşıkarda olsa, makamların bu tutumu sürdürmesinde tarihsel geleneklere bağlı kalınmak istenmesi ve kurumsal çıkarlar yatmaktadır. Ayrıca demokratik-anayasal devletin bir gereği olarak güç kullanımının tek bir kolluk kuvvetinde toplanmasından kaçınma ihtiyacı kolluk kuvvetlerinin çoklu yapısı (birden çok kuvvetin bir arada yer alması) ile karşılanmıştır (Bonetti, Erişim Tarihi: 09/10/2024, s. 24).

Özetle, geleneksel ve konsolide kanun tasarıları ile oluşturulan İtalyan iç güvenliği ve kamu güvenliği sistemi, bünyesinde çok sayıda kolluk kuvvetini bir arada bulundurarak kamu güvenliği hizmetlerinin yürütülmesinde kolluk kuvvetleri arasında dostane bir rekabeti ve iş birliğini aşılacaktır. Bu sistem tarihsel bir geçmiş temel alınarak kurulmuş ve katmanlı yapıları içerecek bir biçimde karakterize edilmiştir. Kolluk kuvvetlerinin bu çokluğuna dair

model, diğer yabancı ülkelerin iç güvenlik ve kolluk sistemlerinden çıkarımlar yapılarak anayasal çerçeve (121/1981 sayılı kanun) ile tutarlı hale getirilmiştir. İtalya'nın da örnek aldığı bu sistem, İspanya ve Fransa'da uygulanan, sorumlulukların paylaşıldığı ve yeterli bir koordinasyon ortamının oluşturulduğu sistemin içerisinde, bir tarafta İçişleri Bakanlığı'na bağlı sivil kolluk kuvvetlerinin, diğer tarafta da Savunma Bakanlığı'na bağlı askeri kolluk kuvvetlerinin bir arada bulunduğu modeldir (Savino, 2011, s. 2). Diğer ülkelerden yola çıkılarak İtalya'da bu sistem ile kamu güvenliği hizmetlerinin daha iyi uygulanabilecek kapasitede olduğu kabul edilmiştir. Bu bağlamda fonksiyonel anlamda birbirinden ayrılan askeri ve sivil kolluk örgütleri, merkezi ve yerel polis örgütleri ile kamu güvenliği görevlerinin de bölünmesi kararlaştırılmıştır. Bu yöntemin mali, sağlık, çevre, kültür, iş güvenliği gibi kollektif hizmetlerin ayrı ayrı yürütülmesi, suçların bastırılarak sorunların ortadan kaldırılması gibi görevlerin uzmanlaşmış bir yaklaşım ile ele alınması ihtiyacına yanıt olarak üretildiği düşünülmektedir. Örneğin, Mali Kolluk personeli mali ve finansal konularda oldukça geniş yetkileri bulunmakta, vergi ve finansal suçlara özellikle eğilim göstermiş uzmanlaşmış birimleri bulunmaktadır. Bir diğer örnek olarak Yerel Polis yerel düzeyde polis birimleri halka açık mekanlarda (açık veya kapalı ortam) sağlık ve hijyen açısından denetimler yapmaktadır. Ayrıca, İnşaat Polisi gibi fonksiyonel bakımdan diğerlerinden ayrılmış polis birimleri ile iş güvenliğini denetlemektedir. Bir diğer ifade ile her kolluk kuvvetinin belirli alanlarda profesyonelleşerek hizmetleri yürütmesi ve kendine özgü örgütsel organizasyon yapısı benimsemesi ile daha geniş ve farklılaşmış operasyonel yeteneklere odaklanıldığı düşünülmektedir. Kolluk kuvvetlerindeki bu çoklu yapı stratejisinin benimsenmesindeki bir diğer sebep (hedef) de, kolluk sistemi içerisinde farklı düzeylerde örgütlenen ve farklı idari otoritelere bağlanan askeri ve sivil nitelikli birçok kolluk kuvvetinin yer alması sayesinde becerilerde daha da uzmanlaşılacağına ve modern bir karakterizasyon gerçekleşeceğine inanılmasıdır (Giulietti, 2017).

Bu çalışma içerisinde sıkça yer bulan İtalya'daki kurumlara has özerklik durumunun daha detaylı izah edilmesinde fayda görülmektedir. Özerklik denildiğinde tamamen bağımsızlık anlaşılamayacağı gibi üniter devleti şart koşma gibi bir yaklaşımda anlaşılmamalıdır. Bu bağlamda özerklik ile devletin egemenliğini baki kılarak her iki alternatif arasında uzlaşılıyla yasama ve yürütme yetkilerinin merkezi devlet ile bölgeler arasında paylaştırıldığı bir model benimsenmektedir. Böylece bölgesel yönetimlerin siyasal özerkliklerinin hukuksal çerçevesi tanımlanarak bölgedeki halkın taleplerine, ihtiyaçlarına ve çıkarlarına yönelik geleceklerini şekillendirmelerine olanak tanınmaktadır. Bu siyasal özerklik

ile özerk bölgeler ve merkezi devlet arasında özerk bölgelere has bir ilişki kurulmuş, bölgelerin kendi kendilerini yönetmelerine imkân sağlanmıştır (Benedikter, 2012, s. 29-30).

Federal yönetimlerde bu özerklik daha geniş kapsamlı görülebilmek ile birlikte İtalya'daki gibi üniter devlet sistemi içerisinde de bir nevi bu idari desantralizasyon yöntemleri uygulanmakta, Bölgesel Devlet örgütlenme biçimi benimsenmektedir. Yasama erki merkezi ve bölgesel olmak üzere iki kademeli meclis sisteminden oluşmakta, devletin genelini alakadar eden düzenleme ve anayasal değişiklik yetkisi yalnızca ulusal parlamentonun kararına bırakılmaktadır (Benedikter, 2012, s. 36). Bu bağlamda merkezi yönetimin yanı sıra kimi hususlarda karar alma süreçleri ile kendi kaderlerini tayin etme olanağı yerel yönetimlere ve bölgelere devredilmiştir. Merkezi hükümet ile yerel yönetimler arasında yetki devri, yetki transferi ve yetki paylaşımına gidilmiştir.

Bu yöntemin tarihçesine bakıldığında, İtalya'da 1948 yılında kabul edilen yeni anayasa ile merkezi devlet sisteminden vaz geçilerek, bölgesel devlet sistemi benimsenmiştir. Bu demokratik İtalya Cumhuriyeti Anayasası ile yirmi bölgeye yasama ve yürütme yetkileri verilerek devletin bölgesel birimleri olarak hareket etmelerine olanak tanınmıştır. İlerleyen yıllarda demokratik olarak seçilen bölgesel meclisler ve hükümetler yürürlüğe geçmiş, 1972 yılındaki parlamento on beş bölgeye bölgesel statüler vermiştir. Bunlara ek olarak İtalya içerisinde etnik-dinsel ve tarihi açıdan farklılıkları bulunan özel bölgelerde anayasal güvence altına alınmıştır. 2001 yılında kabul edilen referandum ile normal statülü ve yerel yönetim bölgelerinin rolü güçlendirilmiş, anayasal reform ile bölgelere ve yerel birliklere ek yetkiler verilmiştir. Merkezi devlet ve bölgeler arasındaki yetki dağılımı hususunda düzenlemeler getirilerek yasal yetkiler vurgulanmıştır. Anayasada açık bir şekilde devletin yetkisinde olduğu belirtilmeyen tüm alanlarda bölgeler devreye girmiştir (Benedikter, 2012, s. 123-124).

İtalya Cumhuriyeti Anayasası kabulü sonrasında, ülke içerisindeki özerkliklere demokratik bir şekilde devlet organizasyonu bağlamında önemli bir rol geri getirilmiştir. Anayasanın 5. maddesinde belirtildiği üzere bir ve bölünmez olan Cumhuriyet, yerel özerklikleri tanır ve teşvik eder; devlete bağlı hizmetlerde en geniş idari ademi merkeziyetçiliği uygulanması; mevzuatın ilke ve yöntemleri doğrultusunda özerklik ve ademi merkeziyetçilik gerekliliklerine uygun hareket edilmesi belirtilmiştir. İtalyan Anayasasının II. Bölümünün V. Başlığında belirtildiği üzere özerk varlıklar, kolluk kuvvetlerinin yanı sıra temsil ettikleri topluluğun bölgesel varlığına binaen bölgesel özerkliğe; belirli kategori ve sektördeki temsiliyetlerine göre de işlevsel özerkliğe sahip varlıklar olmak üzere birbirinden ayrılmaktadır.

Örneğin, bölgeler, iller ve belediyeler bölgesel özerkliğe sahipken ticaret odaları, mesleki birlikler ve üniversiteler ise işlevsel özerkliğe sahiptir. Bu kuruluşlar devletin bölgesel düzeydeki yasa ve yürütmeliklerini uygulama yetkisine sahip oldukları için yerel makamlar olarak değerlendirilmektedir (Politica Semplice, 2023). Anayasanın 115. maddesi ve devamında bölgelere egemenlik ve yasama özerkliği tanınmış, kamu idaresinin ademi merkeziyetçilik ile yerel yönetimler üzerinden gerçekleştirilmesine yönelik ilkeler belirtilmiştir.

Günümüzde İtalya'daki bölgeler arasındaki farklılıkların üstesinden gelmek için yasal düzenlemeler ile bölgelere otonomi sağlayacak farklılaştırılmış özerklikler tanınması mevzuu halen tartışılmaktadır. Zaman içerisinde yasa tasarıları ile federasyon formülü üzerinden bölgelere eğitim, sağlık, enerji, spor, çevre, ulaşım, kültür gibi 23 farklı alanda özerklik tanınması gündeme gelmiştir (Gazete Duvar, 2024). Böylece, daha güçlü, adil, modern ve adil bir İtalya modeli ön görülmüştür. Tüm bölgelerde niceliksel ve niteliksel performansı aynı seviyede tutarak her seferinde bir adım ileriye taşıma gayesi güdülmüştür. Daha fazla özerklik ile daha fazla uyum ve daha fazla yetki devri hedeflenmiştir. Diğer taraftan parlamentonun bir kısmı da bu tip bir gidişatın ülkenin bölünmesine yol açacağını düşündüğü için bu özerklik modellerine karşı çıkmaktadır (Anadolu Ajansı, 2024).

İtalya'da devlet ve kamu çıkarlarına karşıt bir duruma mahal vermeksizin, kurumların kendi çıkarlarını gözetmesi müsaade edilmektedir. Bu kapsamda kurumların hedeflerine ulaşmaları için gerekli araçlara sahip olmalarına, personelini temin etmelerine ve öz düzenleme yaparak kendi kaderlerini tayin etmelerine yönelik tüzel özerklikler tanınmaktadır. Kurumlara ve kolluk kuvvetlerine tanınan bu tüzel özerklik, idari, düzenleyici, organizasyonel, yasal, mali ve bölgesel özerkliklerden oluşmaktadır. İdari özerkliğe yerel yönetimler üzerinden bakıldığında, yerel yönetimlere kendi kendilerini yönetebilme, yerel kamu hizmetlerini sunma, yerel gelişimlerini planlama ve bağımsız karar alma süreçleri içeren idari özerklik tanınmıştır. Bu bağlamda idari özerklik ile mahalli idarelere yerel nitelikteki kamu hizmetlerini sorumlu oldukları bölgede görevleri yürütme yetkisi verilmiştir (Yontar ve Dağ, 2014, s. 148). Kurumların kendi organizasyonlarını, yapısını ve işleyişlerini düzenlemelerine olanak sağlayan yasal özerklikler mevcuttur. Örneğin, şart koşulan özel sözleşmeler aracılığıyla kendi amaçlarına ulaşmak için yasal alanda hareket etmelerine olanak tanınmaktadır. Yasal olarak bağlayıcı kurallar koyma olanağını temsil eden düzenleyici özerklik ise kuruluşların düzenlemeler, yönetmelikler ve tüzükler ile kamu idaresinin düzenleyici bir gücü olarak yer almasına olanak sağlanmaktadır. Böylece, bölgelere, illere ve belediyelere daha fazla yönetim gücüne sahip olacak idari özerklik tanınmakta, tüzükler arayıcılığıyla kendi iç yapılarına ve

bunların işleyişlerine ilişkin kuralları tanımlayacak yasal ve düzenleyici bir güç verilmektedir. Ayrıca, varlıklarını ve gelir kaynaklarını düzenlemeye yönelik mali özerklik; kendi finansmanları, kendi işletmeleri, müdahale ve idari giderlerini finanse ederek kendi kendilerine idare etmelerine olanak sağlamaktadır. Örneğin, vergilerin uygulanmasına dair düzenlemeler mali özerkliğin bir ürünüdür (Wolters Kluwer, 2021).

Bu özerkliğin İtalyan kolluk kuvvetlerine yansımalarına bakıldığında, İkinci Bölüm içerisinde kolluk kuvvetlerinin kendi bölümleri içerisinde belirtildiği üzere, İtalya'daki kolluk kuvvetlerinin özerkliği hususu belirli bir ölçüde iç yönetim ve operasyonel bağımsızlık anlamına gelmektedir. Ancak, burada devletin merkezi yapısı tarafından denetlendiği ve koordine edildiği de es geçilmemelidir. Bu durum kolluk birimlerinin bir taraftan yerel ihtiyaçlara yanıt verebilecek kadar esnek olmalarını sağlarken, diğer taraftan da eş zamanlı olarak ulusal güvenlik politikalarının bir parçası olarak merkezi kontrolün daimî olduğunun göstergesidir.

İtalya'daki bu özerklik ilke ve prensipleri yerel kolluk kuvvetlerince de benimsenmiştir. Örneğin, tanınan bu özerklik ile operasyonel açıdan Yerel Polis unsurları kendi bölgelerinde suçlara müdahale, trafik düzenlemeleri ve acil durumlara müdahale hususlarında daha hızlı hareket edebilmesi öngörülmüştür. Özerkliğin bir getirisi olarak mali açıdan Yerel Polis unsurları kendi bütçelerini oluşturabilmekte ve kaynaklarını kendi ihtiyaçlarına göre yönetebilmektedir.

Kolluk kuvvetleri personelinin seçimi, profesyonel olarak yetiştirilmesi ve eğitimleri hususlarında özerklik ilkelerinden faydalanarak kendi belirledikleri müfredatlar ile eğitim kurumları oluşturabilmekte, mesleki gelişime yönelik uzmanlık eğitimleri ile lisans ve yüksek lisans derecesine yönelik eğitimler tayin edebilmektedir. İkinci Bölüm içerisinde belirtildiği üzere kolluk kuvvetleri kimi zaman organize suçlar, mafya ve terörizm tipi faaliyetlere yönelik bağımsız soruşturmalar yürütme yetkisi ile kısmi yargısal bağımsızlık ilkesinden faydalanabilmekte, polis ve Mali Kolluk kuvvetinde de görüldüğü üzere ayrı departmanlar altında birimler kurulabilmektedir. Mali Kolluk ekonomik ve mali suçlara yönelik hizmetleri yürütürken vergi ve mali denetimlere başvurmakta, kara para aklama ve vergi kaçakçılığı gibi faaliyetlere operasyonel açıdan özerklik ve bağımsızlıktan faydalanarak müdahale etmektedir. Ayrıca organize suçlar, mafya ve terörizm tipi suçlar ile mücadele hususunda İçişleri Bakanlığı'nın genel direktifleri altında belirli operasyonel alanlarda Yerel Polis birimlerinin de

kendi başlarına karar almalarına ve operasyonel planlarını harekete geçirmeye yönelik esneklik tanındığı görülmektedir.

Carabinieri bölümünde belirtildiği üzere, İçişleri Bakanlığı ve Savunma Bakanlığı'na bağlı olarak yürüttüğü çeşitli faaliyetlerde koordineli bir şekilde hareket etmek üzere operasyonel bağımsızlıktan faydalanmaktadır. Askeri görevlerin yanı sıra kamu düzeni ve güvenliğini sağlamaya yönelik sivil görevleri ifa etmek üzere operasyonel özerklik ilkelerinden faydalanmakta, yerel sorunlara yerel Carabinieri komutanlıkları üzerinden müdahale etmektedir. Sonuç olarak, Kolluk kuvvetleri bu özerklik ilkelerinden faydalanırken ülkenin güvenlik stratejileri ve merkezi otorite olarak İçişleri Bakanlığı'nın güvenlik politikaları doğrultusunda hareket etmektedir.

Diğer taraftan Türkiye'deki siyasal sistem, hükümet sistemi ve yönetsel yapıya bakıldığında, Türkiye Cumhuriyeti'nde, İtalya'daki gibi üniter bir devlet sistemi benimsenmiş, çok partili bir siyasal sistem mevcuttur. İtalya'daki sistemden farklı olarak, özerk bölgesel idareler yer almayıp üniter devlet biçimine uygun olarak tek bir merkezi idare (otoriter yapı ve merkezi hükümet) yapısı mevcuttur. Üniter devlet ilkeleri gereği bütün ülkeyi kapsayan ve egemenliği diğer birimler ile paylaşmadan tek başına elinde tutan bu devlette, merkeziyetçi siyasal sistem benimsenmektedir. Bu sistem içerisinde kararlar merkezden alınır ve taşrada uygulanırken dahi merkezin kontrol ve denetimine tabi hareket edilmektedir (Göksel ve Tunç, 2021, s. 59).

İtalyan anayasasında açıkça belirtildiği üzere, geçmişten beri bölgesel otoritelere ve yerel idarelere bazı yetkiler tanınmış, kimi zamanda özerklik ilke ve yetkilerinden faydalanmalarına olanak sağlanmıştır. Öte yandan Türkiye'de, merkezi yönetim ve yerel yönetimler arasındaki yetki paylaşımında bir özerklik söz konusu olmayıp merkezi idarenin vesayet denetimi altında kanunlara tabi olarak yürütülmektedir (Göksel ve Tunç, 2021, s. 60).

Türkiye ve İtalya'daki genel kolluk kuvvetlerini aşama aşama karşılaştırmaya geçilmesi kolluk kuvvetleri özelinde durumun daha da açıklığa kavuşturulmasında faydalı olacaktır. Bu bağlamda ilk etapta iki ülkenin jandarma, sahil güvenlik ve polis tipi örgütlenmelerinin tarihsel geçmişleri ve mevzuatının karşılaştırılması yapılmıştır.

3.1. Tarihçe ve Mevzuat Karşılaştırması

İlk olarak Türkiye Cumhuriyeti Jandarma Genel Komutanlığı'nın tarihçesine bakıldığında, Türkiye için öncül niteliklerin görüldüğü jandarmanın da temellerinin atıldığına inanılan 1826 yılındaki Asakir-i Muntazama Mansure, Asakir-i Muntazama Hassa ve Asakir-i Redife isimindeki askeri yapılanmaların kuruluşuna kadar dayanmaktadır. Jandarma kavramı ise ilk defa 1839 yılında Tanzimat Fermanı ardından Tatbik Kararnamelerinde bahsedilmiştir. Yine 1839 yılında bir askeri kolluk tüzüğü olan Asakir-i Zabtiye Nizannamesinin yürürlüğe girmiş ve bu yıl Jandarma'nın kuruluş tarihi olarak kayıtlara geçmiştir. 'Carabinieri'in tarihçesine bakacak olduğumuzda kuruluşunun 13 Temmuz 1814 tarihinde Fransız Jandarmasından ilham alınarak kurulduğu, ilk örneklerinin Sardunya Krallığı Carabinieri birlikleri olarak kaynaklarda yer aldığı ve 'Karabina' (kişisel silah/tüfek) kelimesini köken alarak Carabinieri Kolordusu olarak ortaya çıktığı görülmektedir. Dolayısıyla, İtalyan Carabinierisi kuruluş tarihleri gereği Türk Jandarmasına göre 25 yıl daha önce kurulmuştur. Ayrıca ayrı ayrı bölümlerde de bahsedildiği üzere her iki ülkenin jandarma tipi kolluk yapılanmalarının da tarihçesinde bir ortaklık olarak değerlendirilen Fransız Modeli Jandarma kolluğunu (Paris Modeli) örnek alarak kendi jandarma kuvvetlerini reforme ettikleri görülmektedir. İki ülkenin jandarma kuvvetleri tarihçelerindeki bir diğer benzerlik ise, ilk jandarma tipi kolluk yapılanmalarının askeri örgütlenme biçimi benimsenerek ordu içinden türemiş olmasıdır.

19.yy'ın ikinci döneminde Carabinieri'nin askeri inzibat olarak hareket ettiği, kralı sahada savunan kolluk olarak hareket ettiği ve istihbarat işlevlerine sahip olduğu görülmektedir. 1848'de Birinci Bağımsızlık Savaşı ile işgal girişimlerine karşı hücumlar ile cevap verdiği görülmektedir. 1853'te de yurt dışı görevleri ile Kırım'a görevlendirilmiştir. 1859'da İkinci Bağımsızlık Savaşı ardından Kuzey İtalya bölünmüş, Carabinieri, küçük krallıkların ilhakı, Binlerin Seferi ve Merkez-Güneyin fethi gibi olaylar ile meşguliyet içerisinde olmuştur. 1861 yılı itibari ile İtalya'nın siyasi birliğinin yavaş yavaş yerine oturmuş, Sardunya ordusunun öncülüğünü oluşturduğu Carabinieri birlikleri, Kraliyet Carabinieri Ordusu ile birleştirilmiştir. 1866'ya gelindiğinde Üçüncü Bağımsızlık Savaşı ile yüzleşen Carabinieri, Veneto ve Lazio'nun ilhak edilerek İtalya'nın tamamıyla birleşmesine katkı sağlamıştır. 1870'li yıllar boyunca da Carabinieri'nin haydutlar ile mücadele hususuna faaliyetler yürüttüğü görülmektedir. Burada Carabinieri'nin 19.yy'ın 1850-1860-1870'li yılları boyunca ülkenin hem iç meseleleri (bağımsızlık ve İtalya'nın birleşmesi arayışı) hem de dış meseleler ile ilgilenilmek üzere yurtdışına gönderildiği görülmektedir. Carabinieri'nin bir askeri kuvvet olarak bu hizmetleri yürütmesine ek olarak, dönem içerisindeki sivil görevleri denebilecek

asayışı sağlamaya yönelik girişimlerinin (haydutlar ve çeteler ile mücadelesi, koruma, muhafazlık ve istihbari faaliyetler) arka planında kolordunun askeri temeli ve ülke içinde bir kolluk kuvveti olarak hareket etmesi yatmaktadır. Diğer taraftan, bu dönem içerisinde Türkiye'deki gelişmelere bakıldığında, jandarma kuvvetinin merkezileştirilmeye ve standart bir hale getirilmeye çalışıldığı görülmektedir. Bu süreçte Zaptiye birliklerinin eyalet ve sancaklardaki yürüttükleri görevler Zabtiye Müşirliği kuruluşu altında birleştirilmiş, ifa edilen hizmetler merkezileştirilmeye çalışılmıştır. Bir nevi asli görevi iç güvenlik ve asayışı/düzeni sağlamak olan tek bir merkezden sevk ve idare edilen askeri bir kolluk yapısı inşa edilmeye çalışılmıştır. Buradan çıkarılacak sonuç, 1850-1870'li yıllarda İtalyan Carabinieriisi'nin daha çok iç ve dış meseleler ile alakadar olarak ülkenin siyasi birliğine yönelik sahada aktif mücadeleler yürüttüğü görülmekte; Türk Jandarmasının ise yapısal olarak birliğine ve merkezleşmesine yönelik uğraşlar dikkat çekmektedir. 1870 ve 1880'li yıllarda ülke genelinde ve Carabinieri için haydutlar ve iç olaylar ile mücadelelerin dönemi olmuşken diğer tarafta Osmanlı'nın gündemi 1853'te Kırım 1877'de 93 Harbi ile Osmanlı-Rus savaşlarının etkisinin yoğun hissedildiği dönemler olarak tarihe geçmiştir.

İlerleyen yıllarda 1879 senesi itibari ile Jandarma Genel Komutanlığı günümüzde kullanılan anlamı ile Jandarma ismine kavuşmuştur. 1908 yılında kuruluş, bir modernleşmeye daha adım atarak Harbiye Nezareti'ne bağlanmış, Umum Jandarma Kumandanlığı adını almıştır. İç güvenlikten sorumlu olan bu kuruluş Birinci Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşı'nda ordunun yanında yer alarak ülke savunmasına katkı sağlamak üzere pek çok cephede görev almıştır. Carabinieri ise 1897 yılında sivil barışı koruma görevi ile Girit'e gönderilmiştir. Ayrıca bu dönemde Carabinieri İtalyan kolonileşmesinde deniz aşırı ülkelere yönelik operasyonlarda bizzat rol almış, ülke içi karışıklıklara karşı da mücadele yürütmüştür. Birinci Dünya Savaşı döneminde Carabinieri'de birçok cephede savaşa katılım sağlamıştır. 1880'lerden Birinci Dünya Savaşı'nın sonlarına kadar olan dönemde Türk Jandarmasının önceki dönemlerdeki modernleşme arayışına yönelik adımlar atılmaya devam edildiği, diğer taraftan İtalya'da ise, Carabinieri'nin ülke dışındaki askeri, ekonomik ve idari misyonlara gönderilmeye devam edildiği ve yine iç güvenlik meseleleri ile alakadar olduğu görülmektedir. Birinci Dünya savaşında her iki ülkenin de jandarma kuvvetlerin tercih edilmesinde (vazifelendirilmesinde) bir benzerlik mevcuttur. Bu süreçte her iki kuvvetin de sahada etkin bir şekilde yer alarak birçok cephede savunma ve taarruz vazifelerini yürüttüğü görülmektedir. Bir fark olarak, İtalya'daki siyasal iktidarın ve egemen gücün eko-politik hedeflerine yönelik Carabinieri'yi okyanus aşırı misyonlarda da vazifelendirdiği görülmektedir. Ayrıca bu görevler arasında, İtalya'nın üyesi olduğu kuruluşların ve yabancı ülkeler ile yürüttüğü dış ilişkilerin bir gereği olarak, uluslararası

misyonlar ile sivil barışı koruma ve hedef ülkelerin iç asayişine katkı sağlama girişimleri de yürüttüğü görülmektedir.

1922 yılına gelindiğinde İtalya'da Mussolini Carabinieri'ye destek birlikler olarak Ulusal Güvenlik için Gönüllü Milis Birliklerini kurmuştur. Yine bu yıl içerisinde daha önceki kanunlarda da vuku bulan Carabinieri'nin kamu güvenliği için daimî hizmetteki silahlı bir kuvvet olduğu sıkça vurgulanmıştır. 1924-1930 yılları arasında Carabinieri İtalya'da (Sicilya) mafyalaşma karşıtı mücadeleler yürütmeye odaklanmıştır. 1923 yılı Cumhuriyet Dönemi itibari ile Jandarma teşkilatında birtakım yenileşme adımları atılarak Seyyar Jandarma Birlikleri, İl Jandarma Alay Komutanlıkları ve Jandarma Bölge Müfettişlikleri gibi organizasyonel yapılar ile teşkilat yapısı revize edilmiştir. Ayrıca dönem içerisinde Cumhuriyet rejimine karşı gerçekleştirilen bir takım isyan ve ayaklanmaların bastırılmasında da görev almıştır. Bir diğer ifade ile Birinci Dünya Savaşı ardından İtalya'da ulusal güvenliği sağlama ve iç güvenliğe yönelik verilen önem neticesinde yeni birlikler kurulduğu, Carabinieri'nin bu süreçte mafya tipi örgütlere yönelik aktif mücadeleler yürüttüğü görülmektedir. Diğer taraftan, Türkiye'de Cumhuriyet ilan edilmiş, jandarma yapılanmasında yeniliklere gidilerek seyyar birlikler, illerde alay komutanlıkları ve bölge müfettişlikleri ile teşkilat yapısına yönelik revize adımları atıldığı görülmektedir. Bir benzerlik olarak her iki ülkede de jandarma tipi yapılanmaların organizasyonel yapısında revizeler benimsenmiş, her iki kolluk kuvveti de ülkelerdeki iç güvenliği sağlamaya yönelik faaliyetler yürütmüştür.

Ardından bu dönem içerisinde, 1934 tarihli Kraliyet Doktrini ile Carabinieri'nin kuruluşundan buyana Kara Kuvvetlerinin İlk Ordusu olduğunun altı çizilmiş ve 1935 yılında Carabinieri Etiyopya'ya savaşa gönderilmiştir. Diğer taraftan 1937 yılında Türkiye'deki gelişmelere bakıldığında, Jandarma Teşkilat ve Vazife Nizamnamesi yürürlüğe girmiş ve Cumhuriyet dönemi boyunca bu nizamname jandarmanın yasal dayanağı olmuştur. Bu nizamname ile jandarma kamu güvenliği ve düzenini sağlamanın yanı sıra cezaevlerini koruma vazifeleri ile de sorumlu tutulmuştur. 1939 yılında jandarmanın teşkilat yapısında organizasyonel anlamda tekrar yeniliklere kucak açılarak Sabit Jandarma Birlikleri, Jandarma Eğitim Okulları ve Birlikleri de teşkilat yapısı içerisine dahil edilmiştir. 1940 yılında Carabinieri, İtalyan Krallığı Ordusu bünyesine alınmıştır. Elde edilen bulgular göstermektedir ki, İtalya'da Carabinieri birlikleri, ordunun yegâne bir parçası olarak tekrardan akıllara kazınmış ve ülke dışında askeri görevler ile savaşlarda kullanılmıştır. İtalyan Carabinieri'sinin sahada aktif mücadeleler yürüttüğü bu dönemde, Türk Jandarması yapısal reformlar, teşkilat organizasyonunda revize ve yeni görevler ile meşguliyet içerisinde olmuştur. Bir diğer değerlendirme olarak, İtalya'da o zamana kadar görülmeyen cezaevlerinin dış koruması, sevk

ve nakil görevlerinin Türkiye’de Jandarmaya verilmiştir. Ayrıca, Türk Jandarmasının bu tarihlerde dış güvenlik meseleleriyle görevlendirilmesine pek de rastlanılmamıştır.

İkinci Dünya Savaşı esnasında Mussolini’nin Birleşik Krallık ve Fransa’ya karşı savaş ilan ederek taraf olması neticesinde Carabinieri Rusya, Balkanlar, Yunanistan, Doğu ve Kuzey Afrika cephelerinde savaşa katılmıştır. 1946’da ‘*Royal Carabinieri*’ isminden vazgeçilerek ‘*Arma dei Carabinieri*’ adını almıştır. Öbür taraftan, Türkiye’nin İkinci Dünya Savaşı hususunda son raddeye kadar tarafsız tutumu sergileme stratejisi neticesinde, Jandarma yapılanması aktif bir şekilde taarruz veya cephe savunması gibi faaliyetleri yürütmemiştir. İkinci Dünya savaşı dönemindeki bu iki ülkenin jandarma kuvvetlerinin tarihçesindeki belirgin fark, ülkelerin savaş karşısındaki tutumları ve taraf olmalarına yönelik tercihleri neticesinde jandarma birliklerine olan ihtiyaçları ve tercihleri büyük bir oranda şekillenmiştir. İtalya, Carabinieri birliklerinin askeri yönünü bir daha ön plana çıkararak ordu bünyesinde savaşlarda birçok sınır dışı ülkelerde ön cephede tutulmuş, Türkiye’de ise birlikler daha pasif bir konumda (nitekim teyakkuzda) bekletilerek, daha sakin bir dönem atlatılmıştır. İlerleyen yıllarda Türkiye’de yine yapısal reformlar birbirini takip etmiş, 1949 yılı itibari ile yoğun nüfuslu illerde kolluk görevleri ile görevlendirilen jandarma birlikleri kurulsun da bunlar 1960’lı yıllara gelindiğinde geri kaldırılmıştır. Diğer taraftan 1950’li yıllar İtalya için karışıklıkların yoğun olarak yaşandığı (İkinci Dünya Savaşı artığı silahların ülke içinde dolaşımı nedeni ile); şiddet, terör ve eşkiyacılık girişimlerinin sıkça vuku bulduğu bir dönem olarak süregelmiş, Carabinieri ise bu girişimleri engellemeye ve sonlandırmaya yönelik faaliyetler yürütmüştür. Türkiye’de ise, 1956 yılına gelindiğinde Gümrük Umum Kumandanlığı sorumlulukları arasında bulunan sınır, kıyı ve karasularında asayiş ağırlama ve gümrük bölgelerinde meydana gelen kaçakçılık mücadeleye yönelik faaliyetler de jandarmanın vazifeleri arasına dahil edilmiştir (2013’e kadar). Bu durumdan anlaşılabileceği üzere, dönem içerisinde Türkiye’deki yapısal reformların etkisinin devam ettiği görülmekte, jandarma kuvveti bünyesine alınan görevlerde artış ve sorumluluk sahasının çeşitli alanları da kapsayacak şekilde genişlediği gözlemlenmektedir. Diğer taraftan, İtalya’da İkinci Dünya Savaşı sonrası ülke içi tırmanan gerilimlere bir müdahale aracı olarak Carabinieri kuvvetinin yoğun bir şekilde tercih edildiği ve kolluk kuvveti rolü ile iç güvenlikle etkin bir şekilde kullanıldığı görülmektedir.

1960’lı yıllar itibari ile Carabinieri teşkilatı içerisinde bir modernleşme ve yeniden yapılanma ihtiyacı vuku bulmuştur. Dönem içerisinde Carabinieri’nin personeli, üniforması, silahları ve eğitimi gibi birçok husus üzerinde durularak bir takım revize edilmeler benimsenmiş, ‘Carcattera Antlaşması’ ile polislerin metropol şehirlere; Carabinieri’nin ise kırsala yoğunlaşması gerektiği hususunda müzakereler gerçekleştirilmiştir. 1970 ve 1980’li

yıllar İtalya içi terörizm olaylarının ve organize suçların yoğun yaşandığı dönemler olarak tarihe geçmiş ve Carabinieri'nin ana odağı haline gelmiştir. Bu kapsamda Torino'da Özel Terörle Mücadele Birimi'de kurulmuştur. Bir diğer ifade ile 1960'lı yıllar İtalya'da Carabinieri teşkilatının daha modern bir yapı haline getirilmesi ve sorumluluk sahasının net çizgilerini belirlenmesine yönelik adımlar atılması ile başlamış, ardından kuvvetin iç güvenlik meseleleri ile uğraştığı dönemler süreci takip etmiştir. Diğer taraftan 1960'lı yıllarda Türk Jandarması deniz ve kara sınırları, kıyı ve karasularında asayişlerin sağlanması, kaçakçılık girişimlerine karşı mücadele edilmesine odaklanmıştır. İlerleyen yıllarda jandarma birliklerinin iç güvenlik meselelerine ek olarak 1974'te Kıbrıs Barış Harekatı'na katıldığı görülmektedir. 1970 ve 1980'li yıllar her iki ülke içinde iç karışıklıkların boy gösterdiği; terörizm ve çatışma olayları ile ülke gündemlerinin belirlendiği bir dönem olup, kolluk kuvvetlerinin de bu tip girişimlere karşı mücadelesini sürdürdüğü dönemler olarak tarihe geçmiştir. Türkiye'de jandarma 1980'li yıllar itibari ile aktif bir şekilde terör ile mücadele kapsamında ülke içerisinde faaliyetler ve sıcak temaslar yürütmüştür. Bu süreçte, her iki ülkenin de ortak bir biçimde iç güvenlik meselelerinin ana odağı olan terör sorunlarına yönelik jandarma yapılanmalarının bir araç olarak kullandığı görülmektedir. 20. yy. sonlarına doğru Türkiye'de Jandarma, İran, Suriye ve Irak sınırlarında da görev almış, ilaveten sınır aşırı (Suriye-Irak) askeri operasyonlara da gönderilmiştir. Carabinieri'nin ise iç güvenlik meseleleri ile haşır neşir olmaya devam ettiği, misyonları arasına birde kaçakçıların aranması ve yakalanması vazifelerinin de eklendiği görülmektedir.

Son olarak dönem içerisindeki mevzuatsal gelişmelere bakıldığında, işlevsel bir bağlılıkla İçişleri Bakanlığı ile ilişkilendirilen Carabinieri, aynı zamanda 31 Mart 2000 tarih ve 78 sayılı kanun ile Savunma Bakanlığı'na bağlanarak silahlı bir özerk kuvvet statüsü kazanmıştır. Çeşitli kanunların bir arada yer aldığı İtalyan mevzuatına ek olarak, 15 Mart 2010 tarih ve 67 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Carabinieri'nin teşkilat, görev ve sorumluluk sahası netlik kazanmıştır. Carabinieri'nin günümüzde de kullanılan mevzuatı kapsamında 297 sayılı Carabinieri'nin Yeniden Düzenlenmesine İlişkin Yönetmelik 5 Ekim 2000 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Ayrıca 9 Ağustos 2016 tarih ve 177 sayılı kanunun kabulü ile de Devlet Ormancılık Birlikleri'nin de Carabinieri bünyesine dahil edildiği görülmektedir. Diğer taraftan Türk Jandarmasının mevzuat kısmında, 1983 yılı itibari ile günümüzde de güncel olarak faydalanılan mevzuatın '2803 sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Kanunu' yürürlüğe girdiği görülmektedir. 25 Temmuz 2016 tarihli ve 668 sayılı KHK ile Jandarma Genel Komutanlığı'nın yapısında bir sivilleşmeye gidilerek İçişleri Bakanlığı'na bağlanmıştır. 668 sayılı KHK'nın 3. maddesinde, Jandarma personelinin nasıp, rütbe, terfi, aylık, diğer mali

ve sosyal haklarına ilişkin düzenlemelerde 27/7/1967 tarih ve 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu'na tabi olacağı da belirtilmiştir. Her iki jandarma kolluğunun mevzuatına bakıldığında ortak uzun soluklu askeri tarihçelerinin yenilenen yönetmelikler ile daha sivil birer yapı haline getirildiği görülmektedir. Zaman içerisinde her iki kolluk kuvvetini de etkileyen yapısal, görev ve sorumlulukları ile yetkilerini belirleyen yasal revize süreçlerinden geçmişlerdir. Her iki kolluk kuvveti de geçmişten günümüze modernleşme hedefleri ile tekrar tekrar yenilenen mevzuat geçmişine sahiptir. İtalya'daki Carabinieri kuvvetinin yasal arka planı Türkiye'deki Jandarmanınkine göre daha karmaşık bir geçmişe sahiptir. Bir diğer ifade ile Türk Jandarmasının mevzuatı daha sade iken İtalyan kısmındaki bu mevzuat birçok kolluk kuvvetini ve birçok yerel, merkezi ve bölgesel otoriteleri de alakadar eden kanun, yönetmelik ve kararnamelemler ile harmanlanmıştır.

Jandarma tipi örgütlenmelerin Türkiye ve İtalya'daki geçmişlerine ve mevzuatına bakıldıktan sonra Birinci ve İkinci Bölümdeki gibi aynı sıralama ile sahil güvenlik yapılanmaları üzerinden devam edilmek istenmektedir. Bu bağlamda, iki ülkenin sahil güvenlik örgütlerinin zaman içerisinde hangi mevzuatı benimsedikleri değerlendirilmiş, tarihsel kökenleri ve dönemler içerisinde yaşanan gelişmeler karşılaştırılmıştır.

Öncelikle kavramsal ve kurumsal bir karışıklık olmaması için İtalya'daki Sahil Güvenlik kuvveti ile neyin kastedildiği net bir şekilde anlaşılmalıdır. İtalyan Sahil Güvenliği dendiğinde iki farklı yapı kastedilmektedir. Bu yapılar: Sahil Güvenlik (*Guardia Costiera*) ve Liman İdaresi Birliği (*il Corpo delle Capitanerie di Porto*) kuvvetleridir. 8 Haziran 1989 yılındaki kararname ile Liman Başkanlığı'nın deniz ve hava unsurları ile birlikte donanmanın bir parçası olacak şekilde Sahil Güvenlik Kolordusu kurulmuştur. Sahil Güvenlik, kurumsal olarak Altyapı ve Ulaştırma Bakanlığı'na; operasyonel açıdan da Savunma Bakanlığı'na bağlı olarak donanma bünyesinde hareket etmektedir. Liman İdaresi Birliği/Liman Başkanlığı ise İtalyan İçişleri Bakanlığı'na bağlıdır. Ortak hizmetleri birlikte ifa etmek üzere her iki kuvvetin de operasyonel-teknik departmanları birleştirilmiştir. Bu karşılaştırmada Türk Sahil Güvenliği'ne emsal olarak İtalyan Sahil Güvenlik Kolordusu kıstas seçilmiştir.

Türkiye'de Sahil Güvenlik Komutanlığı'nın tarihçesi 19. yy'ın ikinci yarısına kadar uzanmaktadır. Komutanlığın kuruluşuna, birtakım gümrük sorunları ve kaçakçılık ile mücadele adımı olarak atılan, dönem içerisinde Avrupa'daki sanayi devrimi ve devrim sonrası meydana gelen üretim ve uluslararası ticaretteki yoğun artışın ülke gümrük sınırlarında yoğun etkileri hissedilmesi, katkı sağlamıştır. Osmanlı İmparatorluğu'ndan buyana gümrüklerin idaresi hususu ana karada 'Kara Gümrükleri', sınır ve hudutlarda 'Hudut Gümrükleri', denizlerde de

‘Sahil Güvenliğin’ denetimi altına alınmıştır. Hazine’ye bağlı birbiri ile pek alakası olmayan Taşra Gümrük İdareleri ile Anadolu yarımadası içerisinde kıyı kesimlerde pekte başarılı bir şekilde kaçakçılık ile mücadele faaliyetleri yerine getirilememiştir. Bu duruma çare olması ümidi ile 1861 yılında Taşra Gümrük İdareleri, Rüşumat Emaneti olarak yeniden adlandırılarak İstanbul Emtia Gümrük Eminliği’ne bağlanmıştır. Diğer taraftan bu dönem içerisinde İtalyan Sahil Güvenliği’nin ‘*Corpo delle Capitanerie di Porto-la Guardia Costiera*’ (Liman Başkanlıkları Kolordusu Genel Komutanlığı-Sahil Güvenlik) tarihçesinin de dayandırıldığı, İtalya’nın birleşmesi ardından II. Vittorio Emanuele hükümeti döneminde yayınlanan 20 Temmuz 1865 tarihli 2438 sayılı Kraliyet Doktrini yürürlüğe konmuştur. Birleşme öncesi İtalya’da devletlerin birbirinden bağımsız sistemleri, donanmaları (Örn. Sicilya Krallığı Donanması) tarafından hizmetler yerine getirildiği görülmektedir. Deniz Kuvvetlerinin bir parçası olarak kurulan ve zaman içerisinde de böylece süregelen İtalyan Liman İdaresi Birliği, birleşme sonrasında askeri çerçeveli sivil bir yapı olarak hizmetlerini yürütmekteydi. Elde edilen bilgiler göstermektedir ki, İtalyan Sahil Güvenlik Teşkilatı kuruluşundan bu yana denizcilik ve ticari faaliyetler başta olmak üzere donanmanın bir parçası olarak ortaya çıkmıştır; öte yandan Sahil Güvenlik Komutanlığı’nın doğuşunda gümrük sorunları ve kaçakçılık olayları boy göstermiştir. Aslında geçmişlerinde bir benzerlik olarak Türk Sahil Güvenliği’nin de bir zamanlar donanma bünyesinde yer aldığı, ardından Jandarma’ya bağlandığı ve son olarak da 2016 yılında Deniz kuvvetleri ile bağı tamamen kopararak bağımsız bir yapı haline geldiği görülmektedir. Burada karşılaştırılan İtalyan Sahil Güvenliği, kuruluşundan bu yana halen donanma bünyesinde askeri bir kuruluş olmasına neticesinde köklü bir askeri geçmişe sahiptir. Ayrıca, İtalya’da denizciliğin ve ticaretin bir hayli erken dönemlerde gelişmesinin de bir getirisi olarak tarihteki ilk örneklerinin daha eskilere dayandığı söylenebilmektedir.

Osmanlı İmparatorluğu’ndaki gelişmeler ile incelemeye devam edildiğinde, tanzimat dönemi içerisindeki ticaret anlaşmaları ile gümrük vergilerinin aşırı artması akabinde kaçakçılık girişimleri de pozitif yönde etkilenmiş, bu seferde çözüm olarak Rüşumat Emaneti’ne bağlı Gümrük Muhafaza Teşkilatı kurulmuştur. 1886 yılı itibari ile deniz hudutlarında güvenliğin ve sahillerin muhafazası, Jandarma Teşkilatlarına bağlı Kordon Bölükleri’ne bırakılmıştır. İtalya’da 1865 yılında 2438 sayılı Kraliyet Doktrini ile limanlar ve denizcilik faaliyetlerinde düzenlemelere gidilmiş, bu düzenlemeler kapsamında İtalyan Liman İdaresi Birliği donanmanın bir parçası olarak askeri statülü kolluk operasyonları da yürütmeye başlamış, süregelen vakitte İtalyan-Türkiye Savaşı ve Birinci Dünya Savaşı gibi birçok savaşlarda yer almıştır. Türkiye’deki Sahil Güvenlik yapılanmasının oluşturulmasına adım adım ilerlenirken ticaret, gümrük ve kaçakçılık hizmetlerini yürütmeye yönelik kolluk

arayışları güdülmüştür. İtalya’da ise Sahil Güvenlik yapılanması arayıcılığıyla liman ve denizcilik hizmetlerinin yürütülmesine yönelik adımlar atılmış, savaşlarda etkin bir güç olarak kullanılan kolordu, askeri operasyonlar ile sahada aktif olarak tercih edilmiştir. Bir diğer ifade ile Türkiye’de Sahil Güvenlik Komutanlığı’nın kuruluşunun ardından deniz sınırları, hudutlar ve sahillerin güvenliği yanı sıra kaçakçılıkla mücadele misyonları üzerine odaklanılmışken; İtalya tarafındaki yapılanma bu vakte kadar (1980'lere) seferden sefere koşup (İtalyan-Türkiye Savaşı, Birinci ve İkinci Dünya Savaşı vb.), denizcilik ve ticari faaliyetlerde boy göstermiştir. Buradan yapılabilecek çıkarım, her iki Sahil Güvenlik yapılanmasının kuruluşuna doğru atılan ilk adımların birbirinden oldukça farklı yönlerde ilerlemiş olmasıdır.

1919 yılında tamamıyla askeri statü kazanan Kolordu, 1923 yılında Kraliyet Donanmasının bir parçası haline getirilmiştir. Birinci Dünya Savaşında etkin bir güç olarak ülke savunması ve deniz hareketlerinde donanma bünyesinde hareket etmiş, etkin bir silahlı kuvvet olarak kullanılmıştır. Öte yandan Türkiye’deki gelişmelere bakıldığında Birinci Dünya Savaşı döneminde İtilaf Devletleri’nin Birleşik Filosu’na ek olarak Osmanlı İmparatorluğu’nun donanması özellikle Çanakkale savaşında boy göstermiştir. Ancak, İtalyan Sahil Güvenliği’ne karşılık burada pekte bir Sahil Güvenlik yapılanmasından bahsetmek mümkün değildir. Çünkü, günümüz yapılanması çok daha ileri tarihlerde kurulmuştur. Cumhuriyet dönemi 1932 yılına gelindiğinde, denizlerdeki kaçakçılığın takibi ve önlenmesi gayesi ile Genel Kurmay Başkanlığı’na bağlı yarı askeri hüviyete sahip Gümrük Muhafaza Umum Kumandanlığı kurulmuştur. 1936 senesi itibari ile de Gümrük Muhafaza Umum Kumandanlığı’nın deniz teşkilatına askeri statü kazandırılarak karasularının emniyeti ve asayişi sağlanması hedefleri ana görev haline getirilmiştir. Savaş sonrasında da görüldüğü üzere Türkiye’de Sahil Güvenlik kolluğuna giden yolda ülke gündemini denizlerde kaçakçılık ve gümrük meseleleri oluşturmuş, bu husustan yola çıkarak denizlerde emniyet ve asayişin sağlanması ihtiyacına dem vurulmuştur.

İkinci Dünya Savaşı esnasında İtalyan Liman İdaresi yine donanmaya bağlı bir askeri yapılanma olmasının getirisi ile deniz aşırı: şekilde Fransa, Yunanistan, Tunus ve Yugoslavya gibi ülkelere varan hizmetlerde yer almıştır. Savaşın ardından Liman Başkanlıkları Genel Komutanlığı yerini 1948 senesi itibari ile Deniz Ticaret Bakanlığı’na bağlı olarak hareket eden Liman Başkanlıkları Genel Müfettişliği’ne bırakmıştır. Her iki savaş döneminden anlaşılacağı üzere (Birinci Dünya Savaşı ve İkinci Dünya Savaşı) İtalyan Liman İdaresi Birlikleri donanmayı oluşturan İtalyan Deniz Kuvvetleri ile birlikte savaşa yön veren deniz muharebelerine katılmış, birçok cephede görev almıştır. Türkiye’de Sahil Güvenlik teşkilatının henüz kurulmamış olması ile birlikte Türk Donanması, İkinci Dünya Savaşı’nda İtalya’nın

kadar doğrudan rol almamış, daha tarafsız bir politika benimsemiş, uluslararası deniz aşırı savaşlardan ziyade kendi iç problemleri (deniz sınırlarının güvenliği ve kaçakçılık) ile ilgilenmiştir.

Türkiye’de 1956 yılına gelindiğinde Gümrük Muhafaza Umum Kumandanlığı’nın görevleri İçişleri Bakanlığı’na bağlı Jandarma Genel Komutanlığı’na devredilmiştir. Bu görevlerin dahil edilmesi ile birlikte jandarma teşkilatı içerisinde organizasyonel yeniliklere gidilerek Jandarma Deniz Bölge Komutanlıkları ve Genel Komutanlık Karargahına bağlı Deniz Şube Müdürlüğü ilave edilmiştir. Şu anki Sahil Güvenlik Teşkilatı’nın kuruluşu ise 1980’li yıllara gelindiğine 13 Temmuz 1982 tarihli 2692 sayılı resmî gazetede yayımlanan Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu’nun kabulü ile gerçekleşmiştir. Kanunun kabulü ardından Sahil Güvenlik Komutanlığı teşkilatının organizasyonel yapısı içerisine Jandarma Genel Komutanlığı bünyesindeki Deniz Bölge Komutanlıkları kaydırılmış, isimleri de değiştirilerek Sahil Güvenlik Karadeniz, Ege Deniz ve Akdeniz Komutanlıkları olarak aktarılmıştır. İtalya tarafına tekrar döndüğünde 1968’de kurumsal vazifelerini ifa etmek üzere askeri gemileri de bünyesine alan kolordu, 1988 yılında da hava bileşenleri ile donatılmıştır. 8 Haziran 1989 tarihi itibari ile de Liman Başkanlıklarına bağlı operasyonel bir birim olarak kendine has operasyonel hava ve deniz unsurlarına sahip Sahil Güvenlik kurulmuştur. Buradan anlaşılacağı üzere 1980’li yıllar itibari ile Türkiye’de daha yeni yeni Sahil Güvenlik yapılanması vücut bulmaya başlamışken İtalya’daki Sahil Güvenlik yapılanmasının, Liman İdaresi Birlikleri bünyesinde hava ve deniz araçlarını gücüne güç katarak İtalyan donanmasının gölgesinden yükseldiği görülmektedir. Diğer taraftan bir karşılaştırma yapmak gerekirse Türk Sahil Güvenliği, İtalyan Sahil Güvenliği’nden 7 yıl önce kurulmuştur.

20.yy’ın sonlarına doğru 1993 senesi itibari ile Türkiye’de bir kez daha değişikliğe gidilen Sahil Güvenlik Komutanlığı’nın ana ast komutanlıkları ve bölge komutanlıklarının isimleri Sahil Güvenlik Karadeniz Bölge Komutanlığı, Sahil Güvenlik Akdeniz Bölge Komutanlığı, Sahil Güvenlik Marmara ve Boğazlar Bölge Komutanlığı, Sahil Güvenlik Ege Deniz Bölge Komutanlığı olarak yeniden adlandırılmıştır. İtalyan Sahil Güvenlik kuruluşu ise bu dönemde 1996’da feshedilen Deniz Ticaret Bakanlığı’ndan alınarak yeni kurulan Ulaştırma ve Seyrüsefer Bakanlığı’na aktarılmış, 2001 yılında da Altyapı ve Ulaştırma Bakanlığı’na devredilmiştir. Bu dönemde her iki kolluk kuvvetinde de yapısal revize ve değişikliklere gidildiği görülmektedir. Günümüz gelindiğinde, İtalyan Sahil Güvenlik Teşkilatı’nın bir taraftan Deniz Kuvvetleri’nin bir parçası olmaya devam ederken diğer taraftan da Dışişleri Bakanlığı ile de ilişkilerini sürdürdüğü görülmektedir. Türkiye’de 18 Haziran 2003 tarihli 2692 sayılı kanunun kabulü ile özerk bir yapı haline bürünen Sahil Güvenlik Komutanlığı ise

2016'dan beride (25 Temmuz 2016 tarih ve 668 sayılı kanunun kabulü) İçişleri Bakanlığı'na bağlı olarak hareket etmektedir. Bu bağlamda, 21. yüzyılda İtalyan Sahil Güvenliği askeri bir kuvvet olarak birçok bakanlık ile ilişkili tutulmakta iken Türk Sahil Güvenliği 2016'dan beri İçişleri Bakanlığı'na bağlı silahlı bir genel kolluk kuvveti olarak hareket etmeye devam etmektedir. 9/7/1982 kabul tarihli 2692 sayılı 'Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu'nun 2. Maddesinde belirtildiği üzere, Sahil Güvenlik Komutanlığı'nın ilgili departmanlarının seferberlik ve savaş hallerinde Cumhurbaşkanı kararına binaen Deniz Kuvvetleri Komutanlığı emrine gireceği belirtilmiştir. Ayrıca, askeri personelinin bir kısmı da halen deniz harp okullarında yetiştirilmektedir. İtalyan ve Türk Sahil Güvenliği'nin mevzuatı karşılaştırıldığında, baştan beri askeri temelli idari kararnameler, doktrinler ve patentler ile donanma yapılanması düzeyindeki İtalyan Sahil Güvenlik mevzuatı yürürlükte iken diğer tarafta; Sahil Güvenlik Komutanlığı tıpkı Jandarma'da olduğu gibi idari yönden sivil otoriteye bağlı (duruma göre de askeri), personel bakımından askeri kanunlara başvuru ve 9/7/1982 tarih 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Teşkilat, Görev ve Yetkileri Yönetmeliği'ni baz alarak hareket ettiği görülmektedir.

Sahil güvenlik yapılanmalarından da bahsedildikten sonra tarihçe ve mevzuat karşılaştırmasının son ayağı olan polis örgütlerinin karşılaştırılmasına geçilmek istenmektedir. Burada, her iki ülkenin polis kuruluşlarının tarihsel geçmişlerinde neler yaşandığı, ne tür yapısal değişimlere uğratıldığı ve bu revize süreçlerinde nelerden etkilendiği izah edilmiştir.

Emniyet Genel Müdürlüğü'nün tarihçesine bakıldığında, 15. yy. itibari ile Jandarma teşkilatının da ilk örnekleri arasında görülen Yeniçeri sistemi ile başta Yeniçeriler olmak üzere askeri ocaklar ve askerler üzerinden düzen ve güvenlik sağlanmakta, asayiş faaliyetleri yürütülmektedir. Bir 19.yy gelişmesi olarak Yeniçeri Ocağının lav edilmesi ve ardından Asakiri-i Mansurei-i Muhammediyye kolları kurularak bu askeri birlikler üzerinden polis hizmetlerinin yürütülmesi sağlanmıştır. Burada aslında biraz sonrasında İtalya kısmında da benzer şeylerin söylenebileceği polis teşkilatlarının tarihçelerinin aslında askeri kolluk kuvvetlerinin tarihçeleri ile ortak bir geçmişe sahip olduğunu belirtmekte fayda görülmektedir. İtalya'da polis teşkilatı olgusunu tarihçesi Carabinieri ile ortak olarak 1814 yılı Sardunya Krallığı dönemindeki Kraliyet Patentlerine dayanmaktadır. İtalya'da kolluk görevlerini ifa etmek ve polisi temsil etmek üzere hareket eden kolluk, askeri kökenli Kraliyet Carabinieri'leridir. Dolayısıyla, polis örgütü niteliğinde bir askeri kolluk olarak jandarma kolluğu yer almaktadır. Burada Osmanlı'daki beylerbeyi ve sancakbeyi sistemine benzer bir şekilde, İtalya'da polis görevleri olarak da anılan temel kolluk vazifelerinden kamu düzeni ve

güvenliğini sağlayarak iç güvenliğe yönelik hizmetlerin yürütülmesi süresince yargısal idari yetkilerin valilere '*ai Governatori*' ve askeri komutanlara '*ai Comandanti Militari*' verildiği gözlemlenmektedir. İtalya'da ilerleyen dönemlerde 'Polis' adı ile kurulan ilk teşkilat, Polis Müdürlüğü '*la Direzione di Polizia*', 1847 yılında hem Bahriye hem de Harbiye Nezareti ile siyasi bakımdan ilişkileri bulunan ve Dahiliye Nezaretine bağlı olacak şekilde kurulmuştur. Osmanlı İmparatorluğu döneminde resmi olarak modern anlamdaki Polis Teşkilatı'nın kuruluş tarihi kayıtlara, 10 Nisan 1845 tarihinde ilk defa İstanbul'da 'Polis' adı ile bir kolluk teşkilatının kurulması ile geçmiştir. Burada yapılacak olan değerlendirme, her iki ülkenin günümüz tasnifi ile Polis örgütü niteliğindeki yapılanmaları da aşağı yukarı aynı yıllarda kurulmuştur. Ayrıca daha önceki bölümlerde hem İtalyan hem de Türk Jandarma ve Polis teşkilatlarının bölümlerinde de belirtilen otaklıklar oldukça dikkat çekicidir. İlk olarak her iki polis örgütünün de tarihsel geçmişleri askeri birliklere (jandarma kuvvetlerine) dayanmaktadır. Bunun sonucunda, bir nevi iki ülkede de önce Jandarma tipi askeri birlikler kurulmuş daha sonrasında vazifeler ve görev sahası bakımından farklılaşan polis örgütleri türetilmiştir. Şu husus da dikkatten kaçmamalıdır ki her iki ülkenin tıpkı jandarma yapılanmalarında da görüldüğü üzere, polis tipi örgütlenme biçimine yönelik atılan adımlarda da bir ortaklık olarak Fransız etkisi mevcuttur. Bir fark olarak İtalya'da özellikle polis örgütü oluşturulmasına yönelik yürütülen girişimlerde İngiliz modelinin de yoğun bir etkisi gözlemlenmektedir. İtalyan tipi polis örgütü oluşturulmasında, görev sahasının Carabinieri'den net bir şekilde ayrıştırılması ve ülke genelinde yerel polis unsurları oluşturmaya yönelik eğilimler, 'İngiliz Polisi' modelinin etkisinde kaldığının bir işaretidir.

19.yy'ın ikinci dönemi incelendiğinde, 1848 yılında İtalyan Polis Müdürlüğü'nün isminin Kamu Güvenliği İdaresi '*l'Amministrazione della Pubblica Sicurezza*' olarak değiştirildiği görülmektedir. Kamusal ve özel alanda düzenin sağlanması ve yasalara uyumun denetlenmesi gayesi ile kurulan bu kuruluşa zaman içerisinde Ulusal Muhafızlar '*la Guardia Nazionale*' da dahil edilmiştir. Birinci Bağımsızlık Savaşı ardından 1852 yılında ülke içinde kamu düzenini sağlamaya yönelik ihtiyaçlara cevaben doğrudan Kamu Güvenliği İdaresi'ne bağlı askeri bir yapılanma benimsemiş Asayiş Muhafız Birlikleri '*il Corpo delle Guardie di Pubblica Sicurezza*' kurulmuştur. İtalya'da bu dönem içerisinde Asayiş Muhafız Birliklerine ek olarak Kraliyet Carabinierileri ve Ulusal Muhafız Birlikleri de kolluk hizmetlerinin yürütülmesinde rol almıştır. 1861 yılı İtalya'nın birleşmesi ile birlikte ülkede iki kolluk kuvveti aktif olarak görev almıştır. Bunlardan ilki Kraliyet Jandarması '*Arma dei Carabinieri Reali*' iken diğeri; önceleri Şehir Muhafız Birlikleri '*il Corpo delle Guardie di Città*' olarak anılan ardından Kamu Güvenliğinden Sorumlu Kraliyet Muhafız Birlikleri '*Corpo della Regia*

Guardia per la Pubblica Sicurezza ' olarak adlandırılmış, 1925 yılına gelindiğinde de Mussolini hükümetinin getirdiği yeni reformlar ile ismi tekrardan değiştirilmiş ve Kamu Güvenliği Temsilcileri ve Milisler Birliği '*il Corpo degli Agenti di Pubblica Sicurezza e dalla Milizia*' yapılanmasıdır. Diğer taraftan 19.yy'ın ikinci döneminde Osmanlı'da yaşanan gelişmelere bakıldığında, 1876 yılı itibari ile polis teşkilatı için dönemin Tanzimat ve Islahat Fermanları etkisi bir hayli hissedilmektedir. Burada kurumu daha modern bir hale getirmek için Avrupai teşkilatlardan yenilikler esinlenilmesi ve Birinci Meşrutiyetin ilanından sonra da kurulan hükümetin gündeminde yeni bir polis teşkilatına olan ihtiyacın altı çizilmiştir. 1879 yılında bu arayışa bir cevap olarak Zabtiye Nezareti kurulmuştur. İkinci Meşrutiyetin ilanından sonra, 20.yy'ın başlarında da bu kuruluş Fransız ve Alman Polis Teşkilatları ekolünün etkisinde tekrardan revize edilmek istenerek kaldırılmıştır. Bunun yerine kamu düzeni ve güvenliğini baki kılmak üzere Dahiliye Nezaretine bağlı Emniyet Umumiye Müdürlüğü ve İstanbul Vilayetine bağlı bir polis müdüriyeti kurulmuştur. 24 Haziran 1920 yılında Milli Polis Teşkilatı kurulmuş, 1923 yılına gelindiğinde de İstanbul Polis Müdüriyet Umumiyesi kaldırılmıştır. Bu uzun revizeler ve yeni reformlar ardından söylenebilir ki her iki ülkenin de polis teşkilatlarında zaman içerisinde tekrar ve tekrar isim değişikliğine gidilerek organizasyonlar yapısal açıdan çağın gerekliliklerine uygun olarak daha modern hale getirilmeye çalışılmıştır. Bu süreç de ortak olarak Fransız polisi ekolü uyarlamaları görülmekle birlikte Türkiye'de Alman; İtalya'da İngiliz polisi ekolünden de esinlenmeler vücut bulmuştur. İtalya'daki İngiliz ve Fransız Polis modeli etkisinden bahsetmişken Türkiye'de bu durum, bir nevi karma model ile Fransız Polisi'nin merkeziyetçi yapısı, Alman Polisi'nin ise eğitimi ve disiplini hususlarından uyarlamalar üzerinden gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Alman ve Fransız polis yapılarının organizasyonel modellerinden uyarlamalar yapılırken İtalya'da olduğu gibi Türkiye'de de İngiliz Polisi'nin yerel polis yapılanmalarından çıkarımlar yapılarak Türk Polisi'nin yerel/taşra teşkilatlanmaları şekillendirilmeye çalışılmıştır (Levy, 2009, s. 161-162). Burada bir fark olarak İtalyan polis örgütünün tipik kolluk vazifelerine ek olarak Carabinieri gibi ülkenin diğer kolluk kuvvetleri ile koordineli bir şekilde İtalya'nın siyasal birliğini sağlamaya yönelik hizmetler yürüttüğü de görülmektedir.

İkinci Dünya Savaşı sonrası dönem incelendiğinde, aradan birkaç yıl geçtiği ve İtalya Cumhuriyeti'nin (1946) kurulduğu görülmektedir. İtalyan Cumhuriyeti döneminde atılan önemli adımlardan birisi de, 1954 yılında Carcaterra antlaşması ile Carabinieri ve 1981'e kadar Kamu Güvenliği Görevlisi Birliği olarak anılan '*Polizia di Stato*' Devlet Polisi arasındaki bölgesel varlıklarının net bir ayırımına karar kılınmasıdır. Başka bir ifadeyle, yürütecekleri vazifeleri hangi sorumluluk sahasında icra edeceklerinin netleştirilmesidir. Böylece,

Carabinieri'ye kırsal alan bırakılarak polis kuvvetlerini daha çok şehirlerde ve kent merkezlerinde görmeye yönelik düzenlemeler getirilmiştir. 1981 yılı itibari ile 121 sayılı kanun arayıcılığıyla polis teşkilatının askeriyeden arındırılmasına yönelik adımlar benimsenmiş ve dönem içerisinde bu yasa İtalyan Polisi için bir dönüm noktası olarak değerlendirilmiştir. Buradaki askeriyeden arındırma girişimi, polisin askeri niteliklerinden ayrıştırılması olarak değil de polis yapısının demilitarizasyonu olarak anlaşılmalıdır. Bir nevi silahlı kuvvetten tam olarak sivil bir kolluk kuvvetine geçiş gibi düşünülmelidir. İtalyan ve Türk Polis Teşkilatları'nın mevzuatına bakıldığında, Türkiye tarafında 4/6/1937 tarih 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanunu'nun geçmişten günümüzde referans niteliğinde olduğu görülürken; İtalya'da organik anlamda bütünleşmiş tek bir Devlet Polisi mevzuatı mevcut değildir (Bu husus yalnızca Polis örgütü için değil aynı zamanda Carabinieri ve diğer kolluk kuvvetleri içinde geçerlidir). Kamu güvenliği hususunda birleştirilmiş ve zaman içinde eklemeler ve çıkarmalar ile tekrar tekrar düzenlenmiş bir konsolide kanun/birleştirilmiş metin (Testo Unico) mevcuttur. Fakat bu metnin kimi maddeleri zaman içerisinde çıkarılan yeni kanunlar ile geçersiz hale gelmiş, yürürlükten kaldırılmıştır. Bir diğer ifade ile polis meseleleri hususunda birçok çeşitli kanunun baz alındığı bir mevzuat çerçevesi İtalyan polisine yol göstermektedir. Bu çerçevede oldukça geniş kanun ve yönetmelik yelpazesine sahiptir: Ceza Kanunu (1930), Ceza Muhakemesi Kanunu (1930), Askeri Sulh Ceza Kanunu (1941) ve T.U.L.P.S. (Kamu Güvenliği Yasalarının Birleştirilmiş Metni), belediye ve eyalet yasalarının (1934) polis kanunları bunların yalnızca birkaçıdır.

Karşılaştırma bölümünün ilk etabında, genel kolluk kuvvetlerinden jandarma, sahil güvenlik ve polis tipindeki örgütlerin benzer tarihsel dönemlerde ne tür gelişmelere tanık olduklarından bahsedilmiştir. Aynı zamanda bu kuvvetlerin benzer dönemlerde ne tür mevzuatsal değişimlere uğradığına değinilmiştir. Artık bir sonraki etap olan söz konusu kuvvetlerin organizasyonel yapılarında ne tür benzerlikler ve farklılıkların görüldüğünün değerlendirilmesinin yapıldığı kısma geçilmek istenmektedir. Böylece, kuvvetlerin örgütlenme stratejileri yanı sıra personel sistemi içerisinde uyguladıkları rütbe, sınıf, istihdam, eğitim ve seçim usullerine ilişkin benzerliklerin ve farklılıkların da bir değerlendirmesi sunulmuştur. Karşılaştırma yapılırken benzer sıralama ile jandarma tipi örgütlenmeler üzerinden başlanarak sahil güvenlik ve polis yapılanmalarına değinilecek şekilde ele alınmıştır.

3.2. Organizasyonel Yapı ve Personel Yapısı Karşılaştırması

Türkiye'de jandarmanın 'askeri bir güvenlik ve kolluk kuvveti' sıfatı, 668/2016 sayılı KHK ile 'genel kolluk kuvveti' olarak değiştirilmiş ve İçişleri Bakanlığı'na bağlanarak sivil

idarenin otoritesi altına alınması sağlanmıştır. Diğer taraftan Carabinieri, genel kolluk kuvveti vasfı ile kolluk sorumluluklarına sahip askeri bir yapılanmadır. Kısacası, askeri statülü kolluktur. Hem İtalyan silahlı kuvvetlerinin hem de İtalyan kolluk kuvvetlerinin bir parçası olmasının yanı sıra, 1814 yılından 2000'e kadar İtalyan Ordusu'nun (Kara Kuvvetleri) da bir parçası olarak hareket etmiştir. Burada ilk olarak 31 Mart 2000 tarih ve 78 sayılı kanun ile birlikte Carabinieri'nin de demilitarizasyonuna yönelik adımlar (görev ve organizasyonel yönden revizesi) atılmıştır. Akabinde, aynı yıl içerisinde 5 Ekim 2000 tarihli 297 ve 298 sayılı kanunlar ile de kolordunun askeri unsurlarında bir azaltılmaya gidildiği, yapının daha sivil bir hale getirilmesine yönelik çalışmalar yürütüldüğü görülmektedir. Artık günümüzde kendine has tüzel özerkliğe ve müstakil yapılanmaya sahip askeri statülü bir silahlı bir genel kolluk kuvveti olarak konumlandırılmaktadır. Başka bir ifadeyle, İtalyan Silahlı Kuvvetleri'nin bir parçası olarak askeri bir yapılanmaya sahip askeri inzibat⁴¹; kolluk ve iç güvenlik görevlerini ifa etmek ile mesul askeri statülü kolluk rolünde kolluk kuvveti; kırsalda, kasabalarda ve köylerde güvenlik görevlerine sahip İtalyan jandarması olmak üzere üç ana özelliğe sahip çok yönlü bir güvenlik birimidir. Hiyerarşik olarak Savunma Bakanlığı'na rapor verirken; işlevsel olarak da İçişleri Bakanlığı'na bağlı hareket etmektedir. Ayrıca, Kamu Güvenliği Dairesi, Gıda ve Orman Politikaları Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Kültür Bakanlığı ile de bağımlı ilişkiler üzerine özel vazifeler yürütmektedir. Burada yapılacak olan ilk değerlendirme, her iki ülkenin de jandarma tipi kolluk kuvvetlerinin, başta İçişleri Bakanlığı olmak üzere sivil otoritelere tabi tutulması, yine olağanüstü durumlarda Genel Kurmay/Savunma Bakanlığı gibi askeri idareler altında hareket edecekleri, personel ilişkilerinde de askeri kanunlardan faydalanılacağı gibi yönetmelikler bakımından ortaklıklar mevcuttur. Bunlara ek olarak Türk Jandarmasına nazaran Carabinieri'nin net bir şekilde Savunma Bakanlığı'na bağlı olduğu ve akabinde birçok bakanlık ile de ilişkileri olduğu görülmektedir. Ayrıca, her iki yapıda da farklı zamanlarda farklı sebeplerden ötürü yasal girişimler ile kuvvetlerin askeri bir kuruluş ve yapılanma temellerinden uzaklaştırılmasına (demilitarizasyon) yönelik adımların atıldığı söylenebilmektedir. Tarihçeleri göz önünde bulundurulduğunda günümüzde her iki yapının da daha sivil bir hale getirildiği aşikardır. Buradaki zamanla yaşanan değişimde, kuvvetlerin günümüz iç güvenlik meseleleri karşısında gelişen ve değişen görev ve sorumluluklarının etkisi bir hayli fazladır. Kamu düzeni ve güvenliğini sağlamaya yönelik iç güvenliği alakadar eden görevlerin ön plana çıkması ve

⁴¹ Kolluk hizmetlerini sivil hukuk ve İtalyan Ceza Kanunu'na göre yürütürken, diğer taraftan da askeri görevlerinde askeri disiplinleri ve askeri ceza kanunlarına (askeri disiplin ihlalleri, askeri suçların araştırılması ve konuşturulması, emir komutaya uyulmaması, görevdeyken yasa dışı hareketlerde bulunması vb. hususlarda) tabi hareket edebilmektedir. Örneğin, uluslararası operasyonlarda ve ülkenin dış savunmasında askeri kuvvetler için düzenlenen hukuk çerçevesinde hareket etmektedir.

suçla mücadele hizmetlerini yürütmeleri kuvvetlerin daha çok sivil kolluk gibi hareket etmelerine yol açmıştır. Bu değişikliğin bir diğer nedeni olarak ise kurumların sivil bir yapı tarafından denetime tabi tutulması neticesinde daha da etkin olarak kullanabileceği düşüncesi yer almaktadır.

Jandarma Genel Komutanlığı teşkilat yapısı, kuruluş ve konuşlanma bakımından mülki taksimat baz alınarak organize edilmiş; merkez, merkeze bağlı birimler ve taşra teşkilatlarından (doğrudan merkeze bağlı hareket eden) oluşmaktadır. JGK teşkilatı bünyesindeki başkanlıklar ve komutanlıklar genel itibari ile başlarında bir genel komutanın yer aldığı, 4 genel komutan yardımcısına bağlanmıştır. İtalyan Jandarma Teşkilatı '*Arma dei Carabinieri*' ise başta birer Genel Komutan, Genel Komutan Yardımcısı, Genel Kurmay Şefi ve Genel Kurmay Şefi Yardımcısı'nın bulunduğu, görev sahası bakımından il ve bölge bazlı teşkilatlanarak merkez, bölgesel, eğitim, mobil ve özel, ormancılık-çevre ve gıda koruması, özel ihtiyaçlara yönelik bölüm ve birimler şeklinde sınıflandırılmış bir organizasyon yapısı benimsemiştir. Organizasyonel yapı açısından öncelikle belirtilmelidir ki, iki kuvvetin merkezlerindeki yönetici/idareci komutanlar ve sorumluluk paylaşımları farklıdır. Türkiye'dekinden farklı olarak İtalyan Carabinieri'sindeki Genel Komutana yardımcı tek bir Genel Komutan Yardımcısı mevcut olup, bunlara ek olarak da Genel Kurmay Başkanlığı'ndan yetkililerinde komutaya dahil edildiği görülmektedir. Ayrıca İtalyan Carabinieri'sindeki Genel Komutan, askeri bir genel kuvvet komutanı rolünde değil, 'Kolordu Generali' statüsündedir. Fonksiyonel yapı açısından her iki kolluk kuvvetinin de bünyesinde benzer başkanlık ve komutanlık birimleri görülse de bunların sınıflandırılmalarında farklılıklar mevcuttur. İtalyan Carabinieri yapılanmasının bölgesel bakımdan sınıflandırması kapsamında istasyonlara (il-ilçe yapılanmaları) ek olarak Mobil Telsiz Birimleri ve Operasyon Merkezleri, Helikopter Filoları, Soruşturma Birimleri, Atlı ve Köpekli Carabinieriler, Keskin Nişancılar ve Sabotaj Karşıtı Bomba İmha Ekibi, Kayakçı ve Kaya Tırmanışçısı Carabinieriler, Donanma ve Dalgıç Hizmeti gibi birimlerde yer alırken; Jandarma Genel Komutanlığı'nın taşra teşkilatında yerel düzeyde il ve ilçe bazlı yapılanmış komutanlıklar ve karakollar yer almaktadır. Bu noktada, kabul edilmelidir ki her iki kuvvetin de il-ilçe düzeyinde komutanlıkları ve karakol düzeyinde yapılanmaları bakımından benzerlikler mevcuttur. Ancak bunlara ek olarak net bir farklılığın izlenimlendiği Carabinieri oluşumunda, geçmişte Türk jandarmasında da görülen bölge bazlı komutanlıklar, karargahlar ve bölgelerarası komutanlıkların halen etkin olarak hizmetleri yürüttüğü gözlemlenmektedir. Burada yapılacak bir diğer analiz, karşılaştırma bölümünün başında da bahsedilen anayasal geleneğin İtalyan bölgelerine attığı önemin altı çizilmekte, ulusal topraklar operasyonel açıdan bölgelere bölünerek yönetilmektedir. Ayrıca Carabinieri'de,

coğrafi dağılımın yanı sıra operasyonel birimler ve departmanlar açısından da ayrı bir örgütlenme biçiminin benimsendiği görülmektedir. Bu bağlamda, fonksiyonel ve işlevsel yapı açısından önem arz ettiği düşülen unsurlar el üstünde tutularak teşkilat yapısı içerisine dahil edilmiştir.

İtalyan Carabinieriisi yapısı içerisinde ‘Eğitim’ adı altında ayrı bir sınıf olarak enstitü ve okullar sınıflandırılmışken, JGK yapılanmasında ‘Eğitim’ doğrudan merkez teşkilatı içerisinde yer almaktadır. Eğitim hususunda bir farklılık olarak Carabinieri’in subay okullarında yetiştirilen personelin uzmanlaşma eğitimi aldığı ve sonunda hukuk alanında master derecesi ile mezun olduğu görülmektedir. İtalyan Carabinieriisi sisteminde mobil ve özel departmanlar için ayrı bir sınıf oluşturularak JGK bünyesinde ayrı bir sınıflandırma altında görülmeyen ‘Dışişleri Bakanlığı, Sahte Parayla Mücadele, İtalyan Bankası, İşçi Koruma, Sağlık Koruması ve Kültürel Mirasın Korunması’ hususlarına yönelik yürüttükleri özel vazifelere yönelik birimler mevcuttur. Buradaki temel farkın nedeni, Carabinieri’in eş zamanlı olarak birçok bakanlık ile ilişkili tutulması ve yerine getirmesi beklenen hizmetlerin mevcudiyetinden kaynaklanmaktadır. Carabinieri’ye has bir diğer farklılık da ‘Ormancılık, Çevre ve Gıda Koruması’ sınıflandırması altında ‘Carabinieri Çevre Koruma ve Enerji Güvenliği, Tarımsal Gıdanın Korunması, Biyoçeşitliliği Koruma, Orman ve Parkları Koruma’ hususlarına yönelik ayrı ayrı komutanlıkların mevcut olmasıdır. Örneğin, Devlet Ormancılık Birliği’nin Carabinieri bünyesine alınması ile Carabinieri bünyesinde ‘CUFA/CUFAA’ kısaltması ile Ormancılık, Çevre ve Tarım-Gıda Birimleri Komutanlığı da oluşturularak İtalyan Jandarma Teşkilatı yapılanması içerisine dahil edilmiştir. Bunlar ile birlikte, ‘Özel İhtiyaçlara Yönelik Bölüm ve Birimler’ sınıflandırması ile ‘Zırhlılar, Carabinieri Cumhurbaşkanlığı Dairesi Başkanlığı ve Askeri İnzibat’ yapılanmaları yer almaktadır. Buradan anlaşılabileceği üzere İtalyan Carabinieriisi teşkilatlanması içerisinde Dışişleri Bakanlığı, İtalya Bankası ve Cumhurbaşkanlığı gibi kurumlara has vazifelerini ifa etmek üzere özel birimlere yer verilmiştir. Her iki jandarma kolluğu yapılanması da bünyesinde benzer motorize, atlı ve köpekli timler, hava ve deniz unsurlarından oluşan birimler, arama/kurtarma hizmetine yönelik birimler vb. yer almaktadır. Türkiye’de Jandarma Komando Özel Asayiş Komutanlığı (JÖAK) ve Jandarma Komando Operasyon Tabur Komutanlığı’na (JOPER) bağlı başlıca görevleri arasında terörle mücadele, sualtı operasyonları, rehine kurtarma, hücre evi baskını, yaşanacak doğal afetlerde hayat kurtarma ve isyan kontrolü gibi özel operasyonların yürütüldüğü operasyonel birimler vardır. Benzer şekilde İtalya’da Carabinieri’nin uzmanlaşmış bölümleri arasında yüksek riskli durumlara müdahale etme, terör eylemlerini önleme veya kontrol altına alma görevleri ile İlk Müdahale Birimleri (API); Özel Müdahale Grupları (GIS) ve GIS’in ivedi müdahalesi

mümkün olmadığı yüksek riske sahip durumlara en kısa sürede müdahale etmek üzere devreye giren Operasyonel Destek Ekipleri (SOS); diğer özel birimlerinde ortak vazifeleri arasında olan terör eylemlerini önleme, karşı koyma ve kontrol altına almaya yönelik baskı faaliyetlerini yürüten Operasyonel Müdahale Bölükleri (CIO); organize suç, mafya ile mücadele ve terörizm konusunda merkezi yetkinliğe sahip özel soruşturma departmanı (ROS) ‘Özel Operasyonel Gruplandırma/Özel Harekât Grubu’ yer almaktadır.

Türkiye ve İtalya’da ortak olarak jandarma teşkilatlarının başında ‘Orgeneral’ rütbesinde bir komutan bulunmakta iken İtalyan Carabinieri’inde orgeneral, kuvvet komutanından ziyade kolordu generali statüsü ile kolordunun genel komutanı rolündedir. Buradaki farklılığın nedeni İtalya’daki Carabinieri’nin bir kolluk kuvveti olmasının yanı sıra halen İtalyan silahlı kuvvetlerinin bir uzantısı olarak hareket etmesinden kaynaklanmaktadır. İtalya’da Carabinieri’nin personel sınıfları (rol/mevki/makam) arasında subay, müfettiş, denetmen, kadrolular ve Carabinieri’ler yer almaktadır. Carabinieri’de subay sınıfı, general, üst subay ve ikincil subay olmak üzere tekrar alt gruplara bölünmüştür. Türkiye’de Jandarma Genel Komutanlığı bünyesinde ise subay, astsubay, uzman jandarma ve uzman sınıfı mevcuttur. JGK’da Carabinieri’deki gibi subay sınıfı general, üstsubay ve subay olmak üzere alt gruplara bölünmüş, ardından rütbe sıralamasına tabi tutulmuştur. Rütbe bakımından general ve subay (kıdemli-üst subay) rütbelerinde benzerlik görülmek ile birlikte Carabinieri’nin ikincil subay grubundaki rütbelere, JGK’nın subay grubundaki rütbelere denk gelmektedir. Buradan anlaşılabileceği üzere, iki kuvvetin çoğu rütbe ve sınıfı birbirlerine denk şekilde sıralanabilir. Ancak, İtalyan tipi jandarma sistemindeki müfettiş ve denetmen gibi sınıflar gözden kaçırılmamalı, bu ayrım net bir şekilde yapılmalıdır. Carabinieri’de diğer kolluk kuvvetlerinde de görüldüğü üzere kuvvetin stratejik ve operasyonel ihtiyaçlarını karşılamak üzere ‘Müfettiş ve Denetmen’ sınıflarına yer verilmiş, bu sayede kuvvetin daha etkin ve verimli bir şekilde hizmetleri yürüteceği düşünülmüştür. Carabinieri’nin başlı başına bir farklılık olarak değerlendirilen müfettiş sınıfının en üst düzey hiyerarşik rütbeli statüsünde ‘Özel Görevli Alt Teğmen’ rütbesi (JGK’daki Astsubay Kıdemli Başçavuş pozisyonuna denk) mevcuttur. Ayrıca, müfettiş sınıfı içerisinde alt teğmen rütbelerine ek olarak mareşal rütbeleri (JGK’daki astsubay rütbelerine karşılık) de yer almaktadır. Denetmen sınıfının ise astsubay rütbelerinden oluştuğu görülmektedir. Burada astsubay rütbelerinde bir karışıklık olmaması için daha detaylı bir inceleme yapıldığında, Carabinieri’nin denetmen sınıfı astsubaylarının giriş düzeyde astsubay rütbelerini temsil ettiği; müfettiş sınıfının marşal mevkisinin orta düzey astsubay rütbelerini temsil ettiği; yine müfettiş sınıfın alt teğmen mevkisinin ise üst düzey astsubay rütbelerini temsil ettiği söylenebilir. Carabinieri’nin Kadrolu ve Carabinieri sınıfı rütbeleri ise, JGK’nın

uzman jandarma ve uzman sınıfına denk geldiği ve Carabinieri'deki kıdemli ve kadrolu gibi rütbelerin JGK'nın kademe olarak yükselen uzman çavuş rütbelerine eş pozisyonlar olduğu söylenebilmektedir.

2021 yılında 118 bine yakın personeli olduğu belirtilen Carabinieri, bünyesinde 20 bin kadın personeli; toplam personelin %6.7'sini istihdam etmektedir. 2016 yılında Devlet Ormancılık Birlikleri'ni de bünyesine alan Carabinieri'nin general sınıfındaki ilk kadın personeli de beklenenden 6 yıl önce kolorduya katılmıştır. 2021 yılı verilerine göre Türk jandarmasının 193 bine yakın personeli olup teşkilat bünyesinde %10'luk kontenjan kadın personel olmak üzere istihdam edilmektedir. Her iki ülkenin de nüfuslarının jandarma personeline oranından çıkan sonuç benzer (0.0002) olup ortalama bir jandarmanın düştüğü vatandaş sayısı oldukça yakındır. Her iki jandarma teşkilatı da personel temininde adaylardan ortak fiziki yeterlilik, vatandaşlık, belirli eğitim şartları, yaş şartları, adli sicil temizliği ve sağlık koşulları vb. beklentileri karşılama istenmektedir. Ayrıca, Türkiye'de KPSS ve ALES gibi sınavlardan baraj puanların alınması şartına karşın İtalya'da adaylara başvuru pozisyona göre ek yazılı ve sözlü mülakatlar yapılmaktadır. Her iki ülkede de bu aşamalarda başarılı olan adaylar belirli eğitim ve kurslara tabi tutulmakta, mesleğe atandıktan sonra liyakat usullerine göre kıdem kazanarak belirli görev sürelerini doldurmaları akabinde bir üst rütbe veya sınıflara erişebilmektedir. Carabinieri'nin, Carabinieri rolünde mesleğe giriş aşamasında Türk jandarmasından farklı olarak istihdam edilecek personel en fazla 9 yıllığına seçilir, sonrasında kadroya geçme durumu söz konusudur. Ayrıca, mesleğe Carabinieri öğrencileri olarak başlayan adayların 4 yıl süre ile gönüllü hizmet yürüttüğü ardından kalıcı hizmete geçtikleri belirtilmektedir. Diğer branşlardaki öğrencilerde (mareşal, denetmen, subay) de bu 4 yıllık gönüllü hizmet koşulu görülmektedir. Adayların bu hizmet süresince psikofiziksel durumlarını korumaları beklenmekte, branş ve pozisyonlarına uygun mesleki yeterliliği edinmek üzere ek uzmanlık kurslarını bitirmeleri beklenmektedir. Bu duruma örnek olarak müfettiş pozisyonu için yüksek lisans veya uzmanlık derecesine sahip olma gibi kriterler görülmektedir. Türk jandarmasında ise personel teminine yönelik duyurulan ilanlarda adayların sözleşmeli/muvazzaf kategorisinde değerlendirileceği en başından belirtilmektedir. İtalyan Carabinieri'si ve Türk jandarması için ortak olan bir diğer yön ise astsubay ve subay sınıflarına yönelik yapılacak alımlarda hem iç alım hem de halka açık mülakatlar üzerinden gerçekleştirilmektedir.

Her iki ülkenin jandarma tipi örgütlenmelerinin organizasyonel bakımdan ne tip benzerlikleri olduğuna değinilmiş, farklılaştıkları hususlar işaret edilmiştir. Ardından personel sistemi içerisindeki benzerlikler ve farklılıklar karşılaştırılarak değerlendirilmiştir. Sırada sahil

güvenlik örgütlerinin organizasyonel yapısının ve personel yapısının karşılaştırması yer almaktadır.

İtalyan askeri Sahil Güvenlik teşkilatı donanmanın bir kolordusu olarak görev almakta iken; genel kolluk kuvveti statüsüne sahip Türkiye Cumhuriyeti Sahil Güvenlik Komutanlığı seferberlik ve savaş durumu haricinde TSK bünyesinde yer almamaktadır. Bu iki kuvvetin karşılaştırılmasına geçilmeden önce statüleri ve bakanlıklar ile olan ilişkileri hususundaki ayırt edici fark iyice netleştirilmelidir. 668/2016 sayılı kanun ile Türkiye’de Sahil Güvenlik Komutanlığı müstakil bir yapıya sahip silahlı kolluk kuvveti olarak İçişleri Bakanlığı’na bağlanmıştır. İtalya’da ise durum başlı başına farklıdır. Öncelikle belirtilmelidir ki Liman Başkanları Birliği-Sahil Güvenlik Kolordu Genel Komutanlığı, Altyapı ve Ulaştırma Bakanlığı’nın merkez teşkilatı bünyesinde bulunmasına rağmen kuruluşundan bu yana askeri bir yapılanma olup donanmaya bağlı hareket etmektedir. 4 Ağustos 2016 tarih ve 169 sayılı KHK değişikliği ile birlik, bölgesel bir organizasyonun başı olarak Altyapı ve Ulaştırma Bakanlığı’nın organizasyonel düzenlemesi bünyesinde departman makamı statüsündedir. Burada Türk Sahil Güvenliği’nin statü bakımından OHAL gibi durumlar haricinde bir genel kolluk kuvveti olarak hareket ettiği ve yalnızca sivil otoritelere bağlı olduğu görülmekte iken; İtalyan Sahil Güvenliği’nin askeri bir yapı olmasına karşın sivil otoriteler ile de yakından bağlılık/bağımlılık ilişkileri gözden kaçmamaktadır. Burada İtalyan Sahil Güvenliği bünyesinde Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Çevre ve Enerji Güvenliği Bakanlığı, Tarım, Gıda ve Ormancılık Politikaları Bakanlığı ve Dışişleri Bakanlığı’nı temsil eden daireler, ofisler, başkanlıklar ve müdürlük birimlerinin kurulduğu dikkat çekmektedir. Burada kuvvetlerin bakanlıklar ile ilişkileri ve bağlılıkları arasındaki farklılığa yol açan etkenlerin başında yapılanmalardan yürütülmesi beklenen hizmetlerin çeşitliliği gelmektedir. Ayrıca zaman içerisinde İtalyan Sahil Güvenliği ve Türk Sahil Güvenliği’nin sorumluluk sahasına ilave edilen görevler ve ülkelerin iç ve dış güvenlik stratejileri doğrultusunda bu güvenlik güçlerinden beklentilerde artmıştır. Kurumların askeri bir güç olarak veya sivil bir kolluk kuvveti olarak eldeki imkanları ile muktedir olabilecekleri vazifeler ile donatılmışlardır. Bu kapsamda İtalya’daki yapılanmanın askeri bir temelini olması nedeni ile Türkiye’deki yapılanmaya nazaran iç güvenliğin üzerine dış güvenliğe yönelik hizmetleri daha yoğun bir şekilde yürüttüğü görülmektedir. İtalya’daki askeri kuvvet olarak yürütülen görevlere ek olarak deniz emniyeti, arama kurtarma, uluslararası sözleşmelere uyulması, uluslararası eğitim ve tatbikat gibi görevler ve operasyonlar açısından Türkiye’deki Sahil Güvenlik Komutanlığı’nda benzer faaliyetleri yürüttüğü görülmektedir. Bu doğrultuda her iki ülkede

benzer görevleri ifa etmekte olan benzer birimlere rastlanma ile birlikte İtalyan yapılanmasının askeri işlevlerinin bir getirisi ve diğer bakanlıklar ile olan ilişkileri doğrultusunda kurulmuş ek birimler, unsurlar, ofisler, departmanlar ve daireler mevcuttur.

Her iki kuvvetin organizasyonel yapısı incelendiğinde, Türkiye'de Sahil Güvenlik Komutanlığı'nın merkezi olarak tepede Sahil Güvenlik Komutanı 'Koramiral' ve iki komutan yardımcısının 'Tümamiral' yer aldığı başkanlıklar, birimler, daireler üzerinden yapılanmış merkezi ve taşra teşkilatları üzerinden organize olmuştur. İtalya'da Sahil Güvenlik Kolordusu organizasyonel olarak tepede bir genel komutan 'Oramiral' ve genel komutan yardımcısının 'Koramiral' yer aldığı merkezi, bölgesel, özel bölümler, sualtı bölümleri ve uçuş departmanları sınıflandırmaları üzerinden yapılanmıştır. Kurum içerisindeki yapılanmalarda Genel Komutan ve Genel Komutan Yardımcısı'na destek olmak üzere ofislerde yer almaktadır. Bu noktada, İtalyan ve Türk Sahil Güvenliği merkezi ve taşra teşkilatları üzerinden yapılanma stratejileri benimsemiş her iki kuvvetinde bölgesel kuruluşları da mevcuttur. Bunlara ek olarak bir farklılık olarak değerlendirilebilecek İtalyan Sahil Güvenliği'nin teşkilat şemasında özel, sualtı ve hava bölümleri olarak gruplandırılmış ünitelere de özel ehemmiyet verildiği görülmektedir. İtalyan Sahil Güvenlik Genel Komutanlığı yasa gereği en üstte Liman İdaresi Birlikleri'nin yetkili bir memurunun bulunduğu, bir Genel Yönetim Ofisi ve İdari Sorumluluk Merkezidir. Türk Sahil Güvenliği'nde ise idari bakımdan başkanlıklar ve birimler komutan yardımcılara, müstakil daire başkanlıkları ve birimler ise doğrudan Sahil Güvenlik Komutanı'na bağlı olarak hareket etmektedir. Türk Sahil Güvenliği'nin idari yapısı incelendiğinde, teşkilat şeması içerisinde hangi başkanlıkların hangi komutan yardımcısına bağlandığı net bir şekilde görülmekte iken İtalyan Sahil Güvenliği'nde durum oldukça farklıdır. Liman Başkanlığı Kolordusu'nun teşkilat şemasında başkanlıkların, müdürlüklerin bölümlerin ve departmanların coğrafi dağılımına yönelik bilgiler verilmiştir.

Fonksiyonel yapılar bakıldığında, Türk Sahil Güvenliği'nin merkez teşkilatı içerisinde Hava Komutanlığı, Komutan Yardımcılıkları, Eğitim Öğretim Komutanlığı ile Personel, İstihbarat gibi birtakım teknik birimleri de içeren 21 birim görülmektedir. Taşra teşkilatının ise Bölge (4), Grup (12) ve Karakol Komutanlıklarına ek olarak Kolluk Destek Tim Komutanlıkları'ndan oluştuğu belirtilmektedir. İtalyan Sahil Güvenlik Birlikleri'nin ise merkezi ve çevresel organizasyonel yapılanma stratejileri üzerinden teşkilatlanırken Denizcilik Müdürlüğü (15), Denizcilik Bölge Müdürlüğü (51), Deniz Sahası Harekât Komutanlığı (15), Liman Başkanlığı (55), Yerel Denizcilik Ofisi (128), plaj heyeti (61) ve Messina Boğazı Deniz Seyrüsefer Otoritesi'nden oluşan çevre komutanlıklarına bölündüğü görülmektedir. Her iki kuvvetin yapılanmasında da coğrafi düzeyde benzer merkezi, taşra, çevresel ve bölgesel

teşkilatlanma biçimlerine rastlanmaktadır. Ancak, İtalya'daki yapılanma içerisinde denizci birimler, liman, plaj ve boğaz gibi otoritelerinde yer aldığı bir farklılık olarak göze çarpmaktadır. Bir diğer farklılık olarak, İtalyan Sahil Güvenliği'nin yapısında denizcilik birimlerinin ağır bastığı görülmektedir. İtalyan Sahil Güvenliği'nin askeri bir yapılanma olması ve bahsedilen numaralardaki şube, departman, müdürlük ve komutanlıkları ile daha kapsamlı bir yapılanma olması göz önünde bulundurulduğunda, mevzu bahis birimlerin idari açıdan düzeyleri Türkiye'deki Sahil Güvenlik teşkilatının birimlerine nazaran daha üst seviyede olduğu söylenebilmektedir. Burada belirtilen üst düzeyde yapılanmalar hususuna yönelik yapılan çıkarım, Türkiye'de bu departmanlara bölge komutanlıklarına bağlı grup komutanlıklarındaki alt birimler olarak rastlanabilmekte iken İtalya'da bölgesel düzeyde organizasyonlar olarak yer verilmesinden yola çıkılarak ifade edilmiştir. Bir diğer ifade ile İtalya'daki bu birimler kendi başına ayrı ayrı bölgesel oluşumlar iken Türkiye'de grup komutanlığı düzeyindedir.

İtalyan Sahil Güvenlik Kolordusu'nun fonksiyonel yapısına bakıldığında, birçok birimin Özel Bölümler, Sualtı Bölümleri ve Uçuş Departmanları kategorileri altında yer aldığı görülmektedir. Türkiye'deki Sahil Güvenlik yapılanması bünyesinde de İtalya'daki yapılanmaya benzer uçucu ve sualtı birimleri görülmektedir. Ancak burada bir temel farklılık olarak, İtalyan yapılanmasının askeri düzeyde olmasının da bir getirisi olarak donanma ve envanter bakımından aradaki fark oldukça açıktır. Bu yüzden de Türkiye'deki bu birimler İtalya'daki emsallerine göre daha kısıtlı miktarda olup daha dar kapsamlı görevleri ifa etmek üzere kurulduğu görülmektedir. İşlevsel yapı açısından bu durum daha detaylı değerlendirildiğinde, İtalyan Sahil Güvenliği bünyesinde oldukça çeşitli birimlere rastlanmaktadır. Burada ulusal deniz kurtarma merkezi işlevine sahip bir genel müdürlük (IMRCC), hava-deniz unsuru, Bari COSPAS/SARSAT uydu istasyonu, Sualtı Operatör Birimleri (5), Uçuş Departmanı 'Helikopter Uçuş Bölümü'nün (4) yer aldığı görülmektedir. Bir farklılık olarak değerlendirilen İtalya'daki yapılanma bünyesindeki uydu istasyonu ve ulusal arama kurtarma müdürlüğü, kurumun askeri bir yapılanma olmasının da getirisi ile ulusal sularda görevler ifa etmesi gereğinden yola çıkılarak kurulmuştur. Ayrıca, İtalya'nın iç ve dış güvenliğe yönelik politikaları doğrultusunda gelişen mevzuatı, kuruma açık denizlerde bir radar rolü ile gözetim-denetim görevleri ifa etme sorumluluğunu yüklemiş, bu tip birimlerin kuruluşuna ön ayak olmuştur. İtalyan Sahil Güvenliği yapılanmasında göze batan bir diğer farklılık ise kolordunun özel bölümleri kategorisi altında diğer bakanlıklar ile ilişkileri neticesinde Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na bağlı denizcilere yönelik istihdam büroları; Çevre ve Enerji Güvenliği Bakanlığı vasıtasıyla Liman Yetkililerinin Deniz Çevre

Dairesi Başkanlığı; Tarım, Gıda ve Ormancılık Politikaları Bakanlığı'nın Su Ürünleri Genel Müdürlüğü vasıtasıyla Deniz Balıkçılığı Dairesi Başkanlığı gibi organizasyonların da kurulmuş olmasıdır. Kurum bünyesinde 2 Loran-C istasyonu, 2 Deniz Birimi, 1 VTMS uzman eğitim merkezi, sabit kanatlı uçaklara sahip 3 Hava Kuvvetleri Birimi ile 1 Helikopter Bölümü gibi departmanlar da yer almaktadır.

Yine Türkiye'de bu yüzücü ve sualtı unsurlara grup komutanlıklarına bağlı birimler şeklinde rastlanabilmekte iken İtalya'daki sualtı bölümlerinin İtalya'nın 5 ilinde ulusal düzeyde teşkilatlandığı ve havacı departmanların ise 4 hava üssünde, havalimanında (askeri) konuşlandırıldığı görülmektedir. Her iki kuvvetinde bünyesinde devriye araçları, helikopterler, nakliye uçakları, arama kurtarma araçları, devriye botları vb. teçhizatlar bulunmakta iken İtalyan yapılanması bünyesinde uzun menzilli gemiler, balıkçılık denetim gemileri, destek gemileri, lojistik gemiler, açık deniz devriye gemileri ve botları, keşif uçakları, askeri uçaklar, sabit ve döner kanatlı uçaklar gibi farklılıklar görülmektedir. Pek tabi, bu donanımlar rakamsal açıdan diğer etkenler ile de orantılı olarak İtalyan yapılanması kısmında daha fazladır. Bu iki Sahil Güvenlik teşkilatı arasında farklılıklar olmasının bir nedeni İtalya'nın coğrafi olarak uluslararası sular ile kaplı olması ve kuvvetin bu mecrada birçok çeşitli suç ile eşzamanlı mücadele etmesi gerekmesinden kaynaklanmaktadır. Bu yüzden kuvvete ayrılan maddi fon ve araç/ekipman yönünden envanterinin çeşitlendirilerek büyütülmesine dair destekler de benzer oranda artmaktadır. Örneğin, ülkede yüksek önem atfedilen yasa dışı göç ve kaçakçılık ile mücadele hususunda en etkin şekilde, havadan ve sudan eş zamanlı hareket edilerek müdahalede bulunulması stratejileri kuvvetin elini git gide güçlendirmektedir. Diğer bir neden ise kuvvetlerden birinin askeri diğerinin sivil bir yapılanmaya sahip olmasıdır. İtalya'daki askeri yapılanma geçmişten günümüze daha farklı misyon ve vizyonlar ile donanma varı yapılanma hedefleri benimsemişken; Türkiye'deki yapılanma bir kolluk kuvveti olarak iç güvenliği, kamu güvenliği ve düzeni sağlamaya yönelik sivil bir yapı olarak hareket etmektedir. Bu yüzden otoritelerin kurumlara yükledikleri sorumluluklar da beklentiler de farklıdır. İtalyan Sahil Güvenliği'nin böylesi askeri bir yapılanma ile sorumluluk sahasında yürüttüğü birçok hizmetin karşılığı Türkiye'de Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'dır. Bu yüzden karşılaştırma yapılırken bu husus es geçilmemeli Türk Sahil Güvenliği daha farklı konumlandırılmalıdır. Bir diğer ifade ile Sahil Güvenlik Kolordusu'nun İtalyan Donanması/Deniz Kuvvetleri ile özdeşleşmiş bir biçimde hareket ettiği görülmekte iken Türk Sahil Güvenliği, Deniz Kuvvetleri'nden ayrı bir şekilde kolluk hizmetlerini ifa etmek üzere yapılanmıştır. Personel, bütçe, araçlar, ekipman, donanma, görev ve sorumluluk sahası gibi kaynaklar bakımından iki kuvvet arasında oldukça büyük bir uçurum vardır. Bu düzeyde farklı envanterler ile donatılmış

kurumlar, yürütülecek hizmetlerin çeşitliliği ve görev alınacak saha bakımından da farklı kitlelere hitap etmekte, böylece kurumların teşkilatlanma stratejileri de birbirinden farklılıklar göstermektedir.

İtalyan Sahil Güvenlik teşkilatı donanma düzeyinde bir komutanlık olmasının da getirisi ile personeli askeri statülü amiral, kıdemli subay ve ikinci subay gruplarından oluşan subayların yanı sıra mareşal (astsubay), çavuş, kıdemli ve normal asker sınıflarından oluşmaktadır. 2021 yılı verilerine göre 11 bin personele sahip olan yapılanma bünyesindeki personelin %11,24'ü kadındır. Türkiye'de Sahil Güvenlik Komutanlığı bünyesinde 2020 yılı verilerine göre yaklaşık 7 bin personel istihdam edilmekte olup (2016-2022 yılları arasında 6 kat artmış) kadın personel sayısı 101 olarak belirtilmiştir. Türkiye'deki Sahil Güvenlik personeli İtalya'daki yapılanmaya benzer şekilde sınıf olarak subay, astsubay ve uzman erbaşlardan oluşmaktadır. Bir fark olarak İtalya'da subay sınıfının amiral/kıdemli/ikinci subay gruplarına göre tekrardan kategorize edilmiştir. İtalya'da astsubay rütbelerine denk gelen Mareşal sınıfı, liman dümenci şef rütbelerinde çavuş sınıfı, rütbeli/kıdemli asker sınıfında Liman Dümencisi Yardımcı Şef rütbeleri yer almaktadır. Ayrıca bu personel sistemi içerisinde 1 ve 4 yıllık gönüllü hizmette düz askeri personel de yer almaktadır. İtalyan Sahil Güvenliği'nin Liman Dümenci rütbeleri, Türkiye'deki yapılanmanın uzman, onbaşı, çavuş rütbelerine denk gelmektedir. İtalya'da tepede Oramiral statüsünde bir genel komutan yer almakta iken Türkiye'deki Sahil Güvenlik yapılanmasının en üst yetkili komutanı Koramiral rütbesindedir. İtalyan Sahil Güvenlik organizasyonu personel temini ihtiyacını diğer kolluk kuvvetlerinde de görüldüğü gibi VFP1 (1 yıllık) ve VFP4 (4 yıllık) kategorisindeki gönüllü askeri hizmetteki personel üzerinden karşılamaktadır. Bu hizmet sınıflarına yönelik adaylardan yine diğer kolluk kuvvetlerinde de ortaklıkların görüldüğü gereksinimlerin karşılanması ve belirli sınavlardan başarılı olmaları gerekmektedir. Donanmanın çavuşları 5 yıllık dahili hizmeti doldurmuş personel arasından dahili yarışmalar ile seçilir, Mareşaller ise hem iç (en az 4 yıllık çavuş) hem de kamuya açık rekabete dayalı mülakatlar üzerinden seçilir. Carabinieri'e benzer şekilde İtalyan Sahil Güvenliği'nde de başvurulacak üst düzey sınıflara (astsubay/subay) göre ek Denizcilik Yönetimi ve İdari Bilimler alanlarında ek lisans mezuniyeti aranmaktadır. İtalyan Sahil Güvenliği'nde subay adayları personel, normal veya özel rolde subay olmak üzere harp okullarında eğitim almakta ve branşlarına has kurslara tabi tutulmaktadır. Türkiye'de ise personel temini bakımından Jandarma teşkilatı ile benzer sürece sahip olan Sahil Güvenlik teşkilatı, personel ihtiyacını belirli şartları sağlayan ve sınavlardan başarılı olduktan sonra akademiye eğitimini tamamlamış kişilerden karşılamaktadır. Yine Jandarma da olduğu gibi adaylar JSKA üzerinden eğitilerek mesleğe kazandırılmaktadır. Ayrıca personelin bir kısmı da

deniz harp okullarından yetişmektedir. İtalya'dakine benzer branşlara ve sınıflara has eğitim, akademi, kurs ve mülakat süreçlerinin emsalleri Türk Sahil Güvenliği'nde de görülmektedir.

Türkiye ve İtalya'daki sahil güvenlik oluşumlarına değinildikten sonra her iki ülkenin polis örgütlerinin karşılaştırmasında fayda görülmektedir. Böylece, merkezi ve yerel düzeyde birbirinden farklılaşan İtalyan tipi polis sistemi ile Türkiye'deki polis örgütü organizasyonel açıdan karşılaştırılmaya çalışılmıştır. Türkiye ve İtalya'daki polis sistemleri içerisindeki personel yapılanmalarında ne gibi benzerlikler ve farklılıklar olduğu değerlendirilmiştir.

Türkiye'de polis teşkilatı olarak İçişleri Bakanlığı'na bağlı Emniyet Genel Müdürlüğü ulusal düzeyde kolluk hizmetlerini yerine getiren tek polis örgütüdür. İtalya'da ise birden çok polis kuvvetinin yer aldığı, birbirinden bağımsız birimlerin ortak görevlerde koordineli bir şekilde hareket etmeye çalıştıkları bir sistem mevcuttur. Polis kuvvetleri içerisinde de adli ve idari kolluk olarak ortak görevler yürüten kuvvetler yerel ve merkezi düzeyde birbirinden ayrılmıştır. Her ne kadar yerel polis birimleri bu görevleri yetkili oldukları belediye, il, büyükşehir sorumluluk sahasında yürütüyor olsa da merkezi düzeydeki Devlet Polisi ile koordineli hareket ederler. Bütün polis kuvvetleri diğer kolluk kuvvetlerinin de tabi olduğu şekilde İçişleri Bakanlığı'nı temsil eden valiye karşı sorumlu tutulmaktadır. Burada bir fark olarak Yerel Polis kuruluşlarının yerel otoriteler/hükümetler nezdinde kurulmuş yapılar olması nedeni ile belediye-eyalet başkanı statüsündeki kişileri de idari amir olarak görmektedir. Devlet Polisi ise ek olarak polis karakollarının başındaki polis şeflerini idari amir olarak kabul eder. İtalyan polis kuvvetlerini ulusal düzeyde Devlet Polisi '*Polizia di Stato*'; yerel düzeyde Yerel Polisi oluşturan 3 yerel kolluk kuvveti oluşturur. Yerel Polisi belediye düzeyindeki şehirlerde kurulmuş Belediye Polisi '*Polizia Municipale*', il düzeyindeki şehirlerde kurulmuş İl Polisi '*Polizia Provinciale*' ve büyükşehir düzeyinde kurulmuş Büyükşehir Polisi '*Polizia Metropolitana*' olmak üzere sivil nitelikteki kurumlar temsil etmektedir.

Karşılaştırma bölümünün de başında ifade edildiği gibi İtalya'da çok sayıda kolluk kuvvetinin bir arada yer almasının nedeni, geçmişten günümüze politik ve kurumsal düzeyde bir denge kurulması ve çeşitli yerel, bölgesel ve merkezi organlar arasında karşılıklı bir kontrol mekanizması inşası niyetinden dolayı tekrar karşımıza çıkmaktadır. İtalya'da polisin bir diğer kolunu oluşturan Yerel Polis, yerel düzeyde polis yapılanmalarını içeren geniş kapsamlı birlikler, üniteler, departmanlar ve bölümler bütünüdür. Devlet Polisi'nden farkı, ulusal sınırlar içerisinde devleti ilgilendiren çıkarların gözetilmesinden ziyade bağlı olunan yerel yönetimin coğrafi sınırları içerisindeki yerel topluluğun çıkarlarını koruma gayesi gütmesidir. İtalyan Belediye Polisi kuvvetleri, ait oldukları İtalyan belediyesinin veya bir belediyeler birliğinin

toprakları üzerinde idari polis işlevleriyle inşaat, sağlık, şehir, ticaret, çevre, trafik, cenaze vb. hususlarda yine fonksiyonel olarak ayrılmış polis birimleri olarak kolluk kuvveti niteliği ile idari yaptırımları uygulama yetkisine sahiptir. İl ve Büyükşehir Polisi, illerde ve büyükşehirlerde kurulan Yerel Polis birimleri olarak sorumlu oldukları adli ve idari vazifeleri yerine getirirler. Son olarak da İtalya'da özerk bölgeler (Sardunya, Sicilya, Bolzano ve Trento gibi) kendilerine has kırsal beldelerdeki tarımsal mülkiyeti korumak ve ormancılık vazifelerini ifa etmek üzere özerk polis birliklerine sahiptir. Burada, İtalyan anayasası ilkeleri gereği kolluk işlevlerinin çeşitli birimler ve otoriteler arasında koordinasyonu baz alınarak devlet ve yerel düzeyde kolluk kuvvetlerinin çeşitlendirilmesi stratejisi tekrardan karşımıza çıkmaktadır. Yine geçmişten günümüze İtalya'daki bu anayasal ilkelerin sebep olduğu yasama yetkisinin devlet ve bölgeler arasında paylaşılması nedeninden dolayı, kolluk kuvvetlerinin örgütlenme, sorumluluk sahası ve yerine getirdikleri hizmetler bakımından bu eksen de dağıtıldığı bir kez daha karşımıza çıkmaktadır. Bu karşılaştırmada Türkiye'deki Emniyet Genel Müdürlüğü'nün ulusal düzeyde emsali olarak değerlendirilen İtalyan polis örgütü 'Devlet Polisi' temel alınmış, yeri geldiğinde diğer kuvvetlere de atıflar yapılmıştır.

Her iki kuvvet organizasyonel yapısı açısından karşılaştırıldığında, polis yapılanmalarının başlarında ortak olarak emniyet amirleri ve müdürleri bulunduğu görülmektedir. Bir diğer benzerlik olarak, İtalya'daki Devlet Polisi de İçişleri Bakanlığı'na (Kamu Güvenliği Departmanı) bağlı olup her iki kolluk kuvveti illerde valileri bir mülki idari üst amir olarak kabul eder. Ayrıca, il düzeyinde İtalya'da eyalet bazında hiyerarşik olarak valinin '*il prefettore*' bir altında il emniyet müdürü/şefi '*il questore*' yer aldığı ve benzer bir hiyerarşi ile mülki idari amir ilişkisi olduğu gözlemlenmektedir. Bir farklılık olarak İtalyan polis sistemi içerisindeki 'Yerel Polis' unsurlarından Belediye Polisi birimlerinin, belediye başkanını da yerel amir olarak kabul ettiği görülmektedir. Her iki ülkenin polis yapılanmaları da birer Adli ve İdari Polis statüleri ile ortak vazifeler ile donatılmakta, adli kolluk görevlerinde Cumhuriyet Savcısı'nı, idari kolluk görevlerinde de kolluk amirleri ve sorumlu oldukları coğrafi sınır içerisindeki mülki idari amiri üst olarak kabul edip hizmetleri yerine getirmektedir.

Türkiye'de Emniyet Genel Müdürlüğü merkezi ve taşra teşkilatlar şeklinde örgütlenmiştir. Emniyet Genel Müdürlüğü'nün 'Merkez Teşkilatı' bünyesinde birçok merkezi başkanlık, müşavirlik, müdürlük ve birimleri barındırmaktadır. Merkezde birimlerin ve dairelerin başkanları ve müdürleri bulunurken taşra da il ve ilçe şube müdürleri, ilçe büro ve grup amirleri yer almaktadır. Yine doğrudan merkeze bağlı Taşra Teşkilatı ise il ve ilçe emniyet müdürlükleri ile ilçe emniyet amirliklerinden oluşmaktadır. Ayrıca Emniyet Müşavirlikleri ve Emniyet Ateşeliklerinden oluşan Yurtdışı teşkilatları da bulunmaktadır. İtalya'daki polis

sistemine bakıldığında benzer olarak, organizasyonel açıdan büyük il merkezlerinde polis karakolları; başkent niteliği dışında belirli öneme sahip belediyelerde ise polis ofisleri şeklinde örgütlenildiği görülmektedir. Bir fark olarak ise, İtalya’da Devlet Polisi’nin genel olarak merkezi otoritenin denetiminde bölgesel ofisler üzerinden örgütlendiği görülmektedir. Merkezi düzeyde genel (yerel olmayan) nitelikteki çeşitli faaliyetlerin yürütüldüğü ve bölgesel yapıların denetlendiği, koordine edildiği ve rehberlik edildiği müdürlükler ve ofisler de yer almaktadır. Buradaki farklılığa neden olan faktör karşılaştırma bölümünün başında da belirtilen coğrafi şartların İtalyan kolluk sistemindeki ehemmiyetine binaen ulusal toprakların operasyonel açıdan bölgelere bölünerek yönetildiği görülmektedir.

İtalyan Polis Merkezi/Emniyet Müdürlüğü fonksiyonel açıdan incelendiğinde, iç organizasyonun Türkiye’deki sistemden farklı olarak üç alt bölüme ayrıldığı görülmektedir. İlk bölüm, diğer birimlerin yanı sıra, kabine ofisini (genel işler, gizli işler ve kamu düzeniyle ilgili işler) ve yabancılar dairesini içerir; ikinci bölüm adli polisle ilgilenir ve mobilize ekipleri içerir; üçüncü bölüm ise idari polis işleviyle ilgilenir. İtalya’da bu birinci bölüm kapsamına giren Kamu Güvenliği Genel Müdürlüğü bünyesinde Genel Soruşturmalar ve Özel Harekât Merkez Dairesi’nin yer aldığı görülmektedir. Böylece, bilgi güvenliği, devlet sırlarının muhafazası, devlet güvenliği, terörizm ve yıkıcılığa karşı mücadele etmek üzere bölgesel organların faaliyetlerini denetlemek üzere CESIS, SISNI ve SISDE gibi kuruluşlar da bu kapsama dahil edildiği görülmektedir. Türkiye’de Emniyet Genel Müdürlüğü, bünyesindeki istihbarat birimleri ile bu hizmetleri ifa etmektedir. Ayrıca, Türkiye’de genel müdürlüğe bağlı başkanlıklar, il ve ilçe müdürlükleri üzerinde ‘Özel Harekât’ birimlerine yer verilmiş, merkezi soruşturma komisyonları kurulmuştur. Diğer taraftan, İtalya’da coğrafi ve anayasal şartların bölgelere atfettiği önemden yola çıkılarak yürürlüğe konan kanunlar sayesinde, bölgesel başkentlerde ve diğer bölgelere göre daha önemli olduğu düşünülen bölgelerde, Genel Soruşturmalar ve Özel Operasyonlar Bölümü ‘*Divisione Investigazioni Generali e Operazioni Speciali*’ (DIGOS) adında dördüncü bir bölüm daha oluşturulduğu görülmektedir. Geriye kalan polis karakollarında ise Genel Soruşturmalar ve Özel Operasyon Ofisleri ‘*Uffici Investigazioni Generali e Operazioni Speciali*’ (UIGOS) şeklinde örgütlenme biçimlerinin benimsendiği görülmektedir. Bu durumda hem bölgesel düzeyde hem de eyalet düzeyinde yapılanmalara rastlanmaktadır. Bölgesel düzeydeki bu DIGOS’ların üç bölüme ayrıldığı belirtilmektedir. Birincisi genel nitelikteki soruşturmalarla ilgilenir, ikincisi SISDE (Bilgi ve Demokratik Güvenlik Servisi) ile bağlantılı özel operasyonlarla ilgilenir, üçüncüsü il düzeyinde halihazırda bölgesel birimlerin yürüttüğü terörle mücadele faaliyetlerine odaklanır. Bölge amirlerinin polis

merkezlerinde kurulan DIGO'lar, bölgesel bağlamdaki emniyet teşkilatı faaliyetlerinin operasyonel koordinasyonundan sorumludur.

Türkiye’de Emniyet Genel Müdürlüğü’nün fonksiyonel yapısına bakıldığında teşkilat bünyesinde Asayiş, Narkotik, Kaçakçılık ve Organize, Terör, Siber vb. suçlarlar mücadele ve trafik kuralları ihlalleri ile mücadele hususlarına has başkanlıklara rastlanmaktadır. Bu başkanlıkların taşra yerleşimlerinde teşkilatlanması hususunda ihtiyaca binaen il şube müdürlükleri, ilçe şube müdürlükleri ve büro amirlikleri de kurulabilmektedir. İtalya’da bu tip suçlar ile mücadele hususunda benimsenen strateji bölgesel düzeyde örgütlenmedir. Devlet Polisi personeli yürüttükleri hizmetleri göz önünde bulundurularak işlevsel açıdan bölgesel, özel ve hareketli/mobilize kuvvetler şeklinde ayrıldığı gözlemlenmektedir. Dolayısıyla, Türkiye tarafından merkezi ve taşra oluşumları üzerinden birimlerin dağılımı yapıldığı görülmekte iken İtalya’da bu dağılım bölgesel düzeyde gerçekleştirilmiştir. Buradaki farklılığın sebebi, yine İtalya’daki ulusal topraklarda coğrafi şartların göz önünde bulundurulması, operasyonel açıdan da bu şartlara baz alınarak bölge bölge ele alınmasından dolayı kaynaklanmaktadır. Devlet Polisi’nin Özel Kuvvetleri ‘*forze speciali*’, karayolu, demiryolu, sınır ve posta polisi departmanlarından oluşur. Mobilize kuvvetler (atlı-motorlu vb. hareketli birlikler) İtalya’nın başlıca belirli şehirlerinde yer almak üzere departmanlara bölünmüşken Türkiye’de mobilize ekip ülke genelinde il ve ilçe teşkilatlarında görev almaktadır. Burada bir benzerlik olarak her iki kuvvet bünyesinde de karayolu, demiryolu, havayolu ve sınırlarda benzer hizmetler yürütmek üzere kurulmuş birimlere rastlanabilmektedir. Bir fark olarak ise İtalyan polisinde postacı birimlere yer verilmiştir.

Emniyet Genel Müdürlüğü’nün işlevsel açıdan yapısına bakıldığında, yerine getirilen hizmet bakımında birbirinden farklı ve belirli özel uzmanlıklar ile çeşitli vazifelerin yürütüldüğü birimlerin merkezi ve yerel düzeyde teşkilatlandığı görülmektedir. İl ve ilçe karakollarında ‘Trafik Polisi, Deniz Polisi, Motosikletli Polisler, Hava Polisi, Çocuk Polisi, Terörle Mücadele (TEM), Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele (KOM), Çevik Kuvvet, Özel Harekât’ birimleri olarak ayrılmış departmanlara, dairelere, şubelere rastlanmaktadır. Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde ‘Özel Kolluk’ statüsünde Trafik Polisi-Otoyol Trafik Polisi, Çarşı ve Mahalle Bekçileri, İstihbarat Dairesi Başkanlığı, Polis Özel Harekât, Karşı Atak Timi (CAT), Havacılık Dairesi Başkanlığı ve Polis Arama Kurtarma birimleri de yer almaktadır. Benzer birimlere Devlet Polisi’nin eyalet ve bölge düzeyindeki yapılanmalarında da rastlanmakta, ek olarak Yerel Polis unsurlarının da bu görevleri ifa etmek üzere birimleri yer almaktadır. İtalya’da da yürütülen genel polis hizmetlerinin yanı sıra, karayolu, demiryolu ve sınır polisi tarafından özel kamu güvenliği görevlerinin yürütüldüğü görülmektedir. Bu

kapsamda Trafik Polisi, Demiryolu Polisi, Posta Polisi ve Sınır Polisi gibi bölümlerin komutasına yönelik kullanım amaçlarına göre alt bölümlere ayrılmış komutalar, bölümler, alt bölümler ve müfrezeler yer almaktadır. Her kompartıman bünyesinde adli polis vazifelerini ifa etmek üzere görevli mobilize ekipler ile iş birliği içinde özel ekipleri barındırır. Emniyet Genel Müdürlüğü'ne benzer şekilde İtalya'daki Devlet Polisi bünyesinde de mobil ve atlı birimler, köpekli gruplar, hava ve deniz birimleri, göçmen ve sınır görevlileri, mafya-uyuşturucu ve organize suçla mücadele birimleri, dalış-dağcılık(alp)-bomba imha-keskin nişancı timleri yer almaktadır. Bir fark olarak İtalya'da bu birimlerin özellikle Yerel Polis altında birbirinden ayrılmış birimler olarak teşkilatlandığı gözlemlenmektedir. İtalya'da Yerel Polis, korunan nesneye göre fonksiyonel bakımdan birbirinden ayrılmış belirli alanlarda uzmanlaşmış polis faaliyetlerini yürütmek üzere Kent Polisi '*Polizia Urbana*', Kırsal Polis '*Polizia Rurale*', Trafik Polisi '*Polizia Stradale*', Ticaret ve Gıda Polisi '*Polizia Commerciale ed Annonaria*', İnşaat Polisi '*Polizia Edilizia*', Sağlık Polisi '*Polizia Sanitaria*', Veteriner Polisi '*Polizia Veterinaria*', Morg Polisi '*Polizia Mortuaria*', Metrik Polis '*Polizia Metrica*', Çevre Polisi '*Polizia Ambientale*'; Balık, Avcılık ve Yaban Hayat Polisi '*Polizia Ittico-Venatoria e Faunistica*'; Kamu Malı Polisi '*Polizia Demaniale*'; Zoofil ve Hayvanları Koruma Polisi '*Polizia Zoofila e di Protezione degli Animali*'; Mikolojik- Hidrolik- Madencilik- Göl, Nehir, Lagün ve Deniz Polisi '*Polizia Micologica- Idraulica- Mineraria – Lacuale, Fluviale, Lagunare e Navale*' gibi birimlere ayrılmıştır. Buradan da anlaşılabacağı üzere her iki ülkede polis kuvvetleri içlerinde farklı işlevsel alanlarda hizmetleri yürütmek üzere unsurlara bölünmüş olsada bu çeşitliliğin İtalya'da daha fazla olduğu görülmektedir. Örneğin her iki ülkede de trafik ile alakalı birimler mevcut iken İtalya'da avcılık ve balıkçılık gibi polis birimleri yer almaktadır. Her iki ülkeninde deniz polisi birimleri mevcut iken İtalya'da göl ve nehir gibi hidro kaynağın çeşidine göre birçok polis birimine rastlanmaktadır. Türkiye'de bu birimler merkezi kuruluşların taşralardaki temsilcilikleri olarak hareket etmekte iken İtalya'da bu birimler Devlet Polisi ve Yerel Polis içerisinde ayrı ayrı kuruluşlara bölünerek teşkilatlandırılmıştır.

İtalya'da polis personeli sınıf bakımından idareci ve yöneticilerin yer aldığı müdür ve komiserlere ek olarak müfettiş, denetmen, asistan ve temsilci sınıflarındaki polislerden oluşmaktadır. Devlet Polisi'nin 2022 yılı verilerine göre 100 bine yakın personeli mevcut olup yaklaşık 12 bini kadın polis görevlilerinden oluşmaktadır (Yerel Polis'in de toplam personeli yaklaşık 50 bin). İtalya'da polis vasfına nail olmak isteyen kişiler diğer birimlerde de ortaklıkların görüldüğü halka açık yarışmalara iştirak yolu ile bu arzularına kavuşabilmektedir. Polis olmanın genel gereksinimleri arasında vatandaşlık, medeni ve siyasi haklardan

yararlanabiliyor olma, temiz bir adli sicil, fiziksel verimlilik, fiziksel, zihinsel ve tutumsal uygunluk, sağlık, yaş, eğitim ve VFP1-VFP4 durumları gözetilmektedir. Bu aşamalarda başarılı olan adaylar başvurdukları pozisyona göre değişen eğitim süreçlerine dahil olurlar (akademik eğitim ve kurs). Türkiye’de ise polis personeli iki sınıf, amir ve memur sınıfı, üzerinde sınıflandırılmıştır. Amir sınıfında komiserler ve müdürler bulunmakta, memur sınıfında da polis memurları yer almaktadır. 2024 yılı verilerine göre Emniyet teşkilatı bünyesinde yaklaşık 352 bin personel istihdam edilmekte olup bunların 25 bine yakını kadın polistir. Emniyet Genel Müdürlüğü personel ihtiyacını Polis Akademisi Eğitim Merkezleri üzerinden adayları belirli kurs ve eğitime tabi tutarak yetiştirmektedir. Elbette ki bu adaylar akademiye seçilmek için diğer kolluk kuvvetlerinde (hem İtalyan kolluk kuvvetlerinde hem de Türkiye’deki diğer kolluk kuvvetleri) de görülen tipik başvuru şartlarını (yaş, uygun fizik, sağlık, eğitim, vatandaşlık, temiz sicil vb.) taşımaları, fiziki ve sözlü mülakatlardan başarılı olmalıdır.

Karşılaştırma bölümünün ikinci etabında, genel kolluk kuvvetlerinden jandarma, sahil güvenlik ve polis tipindeki örgütlerin merkezi ve taşra düzeyinde nasıl örgütlendiği karşılaştırılmış, kimi kuvvetlerde birer farklılık olarak yerel ve bölgesel düzeyde de organizasyonlara ihtiyaç duyulduğundan bahsedilmiştir. Aynı zamanda bu kuvvetlerin benzer merkezi ve taşra tipi yapılanmalarındaki departmanlara, komutanlıklara, ofislere, başkanlıklara ve birimlere de değinilmiştir. Artık karşılaştırma bölümünün bir sonraki etabı olan söz konusu kuvvetlerin görev, yetki ve sorumluluk sahaları bakımından ne tür benzerlikler ve farklılıkların görüldüğünün değerlendirilmesinin yapıldığı kısma geçilmek istenmektedir. Böylece, kuvvetlerin birer adli ve idari kolluk olarak yerine getirdikleri hizmetlerde nasıl hareket ettikleri incelenmiş, bu vazifeleri hangi vasıflar ile ifa ettikleri değerlendirilmiştir. Karşılaştırma benzer sıralama ile jandarma tipi örgütlerden başlanarak ele alınmış ardından sahil güvenlik ve polis yapılanmalarına değinilmiştir.

3.3. Görev, Yetki Dağılımı ve Sorumluluk Sahası Karşılaştırması

Türkiye’de Jandarma personeli adli ve idari kolluk olarak hareket etmekte, vazifelerini illerde İl Jandarma Komutanlıkları, ilçelerde de İlçe Jandarma Komutanlıkları bünyesinde ifa etmektedirler. Jandarmanın sorumluluk sahası ve görev alanı olarak polis teşkilatlarının bulunmadığı ve yine polis görev sahası dışında kalan il ve ilçe ‘belediyelerinin’ coğrafi sınırları dışında kalan bölgede (kırsalda) yetkilendirilmiştir. ‘*Arma dei Carabinieri*’ kuruluş gereği stratejik ve taktik hizmetleri yerine getirmek üzere vazifelendirilmiştir. 1954 yılında yürürlüğe giren ‘*Accordo Carcaterra*’ antlaşması ile İtalyan polisi ve jandarmasının arasındaki

sorumluluk ve yetki sahası sınırları ayrıştırılarak Türkiye’deki emsal kolluk kuvvetlerinde de olduğu gibi Carabinieri kırsal da Polis ise daha çok şehirlerde görevli kılınmıştır. Burada bir istisna daha karşımıza çıkmaktadır, 1960’lı yıllar itibari ile İtalyan Carabinieriisi’nin ihtiyaçlar doğrultusunda Roma gibi ehemmiyet taşıyan merkezi yerleşim yerlerinde konuşlanmaları da sağlanmıştır. Böylece turistik, dini, diplomatik ve politik açıdan önem arz eden yerlerde diğer kolluk birimleri ile koordineli bir şekilde Carabinieri ekipleri de konuşlandırılmıştır. Temelde her iki jandarma teşkilatı ülkelerinde birer Adli ve İdari Kolluk (askeri görevlerde mevcut) vasıfları ile sorumlu oldukları ortak görevleri (önleyici ve baskılayıcı kolluk görevleri) ifa ederken İtalya’da Carabinieri’nin kamu görevlisi, kamu güvenliği görevlisi ve temsilcisi nitelikleri de mevcuttur. Her iki jandarma yapılanması da OHAL ve harp gibi durumlarda ülkelerin askeri idarelerin buyruğu altına girmekte, ordu bünyesinde hareket etmekte ve askeri görevlerini ifa etmektedir. Her iki jandarma kuvvetinin ulusal afetlerde görev almasına yönelik benzer yönetmelikler mevcuttur.

İtalyan ve Türk Jandarmasının benzer mülki/idari, adli ve askeri görevleri vardır. İdari görevler olarak birçok kolluk kuvveti içinde ortak olan kamu düzeni ve güvenliğini sağlamaya, toplumsal refahı baki kılmaya, kamusal emniyeti ve asayişini sağlamaya odaklanılmış birçok vazifeyi ifa etmektedirler. Bu kapsamda yürütülen mülki görevlerin kapsamı oldukça geniş olup adli ve askeri görevler dışında kalan genel idari kolluk vazifelerini kanun ve yönetmelikler doğrultusunda ifa etmektedirler. Her iki kolluğun da ortak adli ve idari kolluk görevlerine ek olarak gözetilen trafik, devriye, kontrol ve denetim hususlarında vazife benzerliklerine rastlanmaktadır. Her iki jandarma oluşumunun da çevre ve kültürel hususlara yönelik koruma, güvenliğini sağlama, denetim, kontrol ve cezai yaptırımları uygulama gibi sorumlulukları yer almaktadır. Hem Carabinieri hem de Türk Jandarması, birer adli kolluk kuvveti olarak işlenen suça müteakip gerekli soruşturma faaliyetlerini yürütmektedir. Her ikisi de suçun aydınlatılmasına ve failin tespitine yönelik hizmetlerin yerine getirilmesinde ülkelerin cumhuriyet savcılarının talimatlarını uygulamak üzere sorumlu tutulmuştur. Benzer sorumluluk sahası gibi değerlendirilebilecek bir husus daha yer almaktadır. Türkiye’de jandarmanın Ceza İnfaz Kurumları’nın dış korunmasını sağlama ve gerektiğinde iç olaylara müdahale etme gibi görevleri mevcut iken İtalya’da da Carabinieri’nin özel timi olan 'GIS' Özel Müdahale Grubu', Cezaevi Kolluğu'nun özel uzmanlaşmış birimi olan Mobil Operasyon Grubu (GOM) ile iş birliği halinde yüksek riskli durumlarda cezaevi kuruluşlarına müdahale etmek üzere vazifelendirilmiştir. İtalya’ya has bir farklılık olarak burada karşımıza ‘*Polizia Penitenziaria*’ olarak adlandırılan Cezaevi Kolluğu karşımıza çıkmaktadır. Adalet Bakanlığı’na bağlı Cezaevi Kolluğu, İtalyan kolluk kuvvetleri arasında yer almaktadır. Kimi

zaman adli ve idari kolluk temsilcisi olarak da hareket edebilen bu kuvvetin genel olarak görevleri, 15 Aralık 1990 tarih ve 5 sayılı Kanun'un 395. maddesine göre, kişisel hürriyeti sınırlandıran tedbirleri uygulama, tutuklu ve hükümlü kişileri gözlem altında tutma, cezaevlerinin güvenliğini sağlama gibi sıralanabilmektedir. Bu bağlamda yapılacak karşılaştırma görev açısından her iki kuvvetinde anormal durumlarda iç düzene müdahale ettiği görülmekte iken Türkiye'de jandarma dış koruma görevini normal şartlar altında da yerine getirmektedir. Türk Polisi ile birçok ortak görev ve sorumlulukları paylaşan jandarma, aynı zamanda trafik, sınır güvenliği ve terör ile mücadele gibi hususlarda da etkin olarak görev almaktadır. Jandarmanın Türk Polisi ile ortak yürüttüğü bir diğer hizmet de kaçakçılığı önleme, takip etme ve araştırma vazifeleridir. Belirtilen bu vazifelere, İtalya'da Carabinieri'nin diğer kolluk kuvvetleri ile koordineli olarak yürüttüğü faaliyetler arasında da rastlanılabilmektedir.

Tarihçelerinden anlaşılacağı üzere, zaman içerisinde hem İtalyan hem de Türk Jandarmasında bir takım sivilleşme ve ordu yapılanmasından uzaklaşma (demilitarizasyon) girişimleri benimsense de her iki kolluk da askeri inzibat niteliği ile ilişkili olarak savaş ve OHAL vb. durumlarda askeri kuruluşlar himayesine girmekle, ülke içinde ve yurt dışındaki askeri görevleri yerine getirmek ile mükelleflerdir. Türk Jandarmasında da dönem dönem benzer müdahale ve görevlendirmeler gözükse de Carabinieri'nin daha yoğun ve etkin bir biçimde hem ülke içi savaşlarda hem de başta Birinci ve İkinci Dünya savaşları olmak üzere İtalya'nın katıldığı uluslararası savaşlarda, ülke sınırlarının muhafazası, cephelerin savunulması ve ülke dışındaki cephelerde savaşa iştirak edilmesine yönelik vazifeler ifa ettiği görülmektedir. Buradaki temel fark, İtalya'nın iç ve dış güvenliğini alakadar eden hususlardaki politik tutumu sonucu bir askeri kuvvet olarak Carabinieri'yi aktif bir şekilde sahada kullanma meylinde kaynaklanmıştır. Hem İtalya hem de Türkiye'nin jandarma teşkilatları NATO ve BM gibi uluslararası kuruluşların bir parçası oldukları için yurtdışında ortak görevlere katılmakta, yurtdışı teşkilatlarında personel bulundurmaktadır. Ülkelerin her iki jandarma teşkilatı da Avrupa Jandarma Kuvvetinin bir parçası olduğu için askeri organların müşterek departmanları ile uluslararası misyonlara katılmaktadır. Bunlara ek olarak Carabinieri Kolordusu, geçmişten günümüze yurtdışı hizmetleri ile özellikle emniyetli ve güvenli ortam oluşturma gayesiyle, uluslararası barış ve güvenliğin sürdürülmesi ve yeniden tesis edilmesine yönelik operasyonlar yürütmektedir. Böylece hedef ülkedeki yerel kolluk güçlerinin mevcudiyet alanlarındaki operasyonlarının yeniden yapılandırılmasını ve restorasyonunu amaçlamakta, uluslararası toplum tarafından teşvik edilen veya uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan faaliyetlere de ulusal düzeyde katkı sağlanmaya çalışmaktadır.

Türkiye’de ki zabıtalara sıkça yürüttüğü vazifeler arasında olan dilencileri ve sahtekarları, izinsiz sokak satışı yapan ve usulsüz ticari kazanç sağlayan kişileri bulma, kovalama ve yetkili makamlara bildirme gibi faaliyetleri hem İtalyan Carabinieriisi hem de Türk jandarması yürütmektedir. Ayrıca Carabinieri’nin, Türkiye’de sorumluluk sahasına göre jandarmanın, polisin ve yine belediye zabıtalalarının yürüttüğü faaliyetler arasında olan halka açık organizasyonlar (fuar, pazar, festival vb.) ve topluluk halinde gerçekleştirilen faaliyetlerde (yürüyüş, eylem, grev, gösteri vb.) kontrol, denetim ve halk tarafından ulaşılabilir olmasını kolaylaştıracak şekilde hizmetler yürütmesi gerekmektedir. Örneğin Türkiye’deki spor müsabakalarında stadyumlara giriş, çıkış ve maç esnasında yürütülen kolluk hizmetlerini jandarmanın sorumluluk sahasındaysa jandarma, polisinkindeyse polis ifa ederken; İtalya’da Palio (Siena şehrinin sembolik tarihi ve kültürel bir değeri olan geleneksel atlı yarışı) gibi halka açık gösterilerde Carabinieri eşlik etmektedir. Yine Türkiye’de pazar alanlarında zabıtalara denetim yaptığı görülürken İtalya’nın pazar alanlarında Yerel Polis (*Polizia Locale-Polizia Municipale*) birimlerine ek olarak Carabinieri ekiplerine de rastlanmıştır. Türkiye’nin yurtdışındaki diplomatik ofis, temsilcilik, konsolosluk, ataşelik gibi kurumlarının korunması hizmeti emniyet teşkilatı personeli ve misyon koruma görevindeki jandarma personeli tarafından yerine getirirken İtalya’da bu vazifeyi Carabinieri yerine getirmektedir. Türkiye’de anıt ve sembolik değeri olan mekanlarda tören, koruma ve gözetme gibi çeşitli hizmetlerde jandarma personeline ek olarak TSK bünyesindeki kuvvet komutanlıklarına bağlı personeline görev aldığı görülmekte, İtalya’da benzer şekilde Carabinieri personelinin bu tip görevleri yürüttüğü görülmektedir. Ayrıca Carabinieri, İtalyan Cumhurbaşkanlığı’na has hizmetleri de yerine getirir. 2016 yılındaki 177 sayılı yasa ile İtalya’da bir değişikliğe gidilmiş ve Devlet Ormancılık Kolordusu Birlikleri diğer kolluk kuvvetlerine dağıtılmıştır. Günümüzde daha çok Carabinieri bünyesinde yapılanmış olan bu kuruluşun Carabinieri’ye getirdiği ek görevler ile İtalyan Carabinieriisi’nin görevleri oldukça genişlemiştir. Burada karşımıza tarım, dağcılık, ormancılık ve çevreye yönelik yürütülen çeşitli denetim, kontrol ve cezai yaptırımları uygulamaya yönelik faaliyetler, doğal kaynaklara ek olarak peyzajın ve ekosistemin korunması, tarım-gıda güvenliği, bitki-hayvan çeşitliliğinin korunması, tehdit altındaki canlıları koruma, çevre sağlığının savunulması ve biyoçeşitliliği muhafaza etme, sivil koruma, kaçak avlanmaya mani olma, nesli tükenme tehlikesi olan flora ve fauna türlerini koruma gibi çeşitli işlevleri kazandığı görülmektedir. Bir diğer önemli nokta ise her ne kadar personelin, hava ve deniz unsurlarının bir kısmı diğer kolluk kuvvetlerine de dağılmış olsa da orman yangınları ile mücadele konusunda da yoğun bir şekilde vazifeleri ifa etmektedir. Türkiye’de Jandarmanın birimleri ve timleri ile bu görev sahasında birtakım hizmetleri yerine getirdiği görülmekte iken;

ormancılık birlikleri farklı bir bakanlık bünyesinde kurulmuş ayrı bir organizasyon olarak hizmetlerini yürütmektedir.

Türkiye ve İtalya'daki jandarma tipi örgütlerin adli ve idari kolluk olarak yerine getirdikleri görevlerden bahsedilmiş benzer sorumluluk sahalarına ek olarak kuvvetlerin hangi durumlarda farklılaştığı da değerlendirilmiştir. Artık, İtalya'daki Sahil Güvenlik yapılanması ile Türkiye'dekinin görev, yetki ve sorumluluk sahası bakımından ne tür ortaklıkları ve farklılıkları olduğunun karşılaştırılmasına geçilmek istenmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Sahil Güvenlik Komutanlığı'nın sorumluluk sahası öncelikle Türkiye Cumhuriyeti iç suları olmak üzere, Marmara Denizi, İstanbul ve Çanakkale Boğazları gibi alanlarda, Van Gölü, limanlar ve körfezlerde, ülkemiz sahillerinde, münhasır ekonomik havzada ve ulusal uluslararası normlara uygun egemenliği ve denetimi ülkemize ait karasularımız içerisinde yetkili kılınmıştır. İtalyan Sahil Güvenlik Kolordusu benzer şekilde İtalya'da denizleri, kıyıları ve sahil şeritlerini kapsayacak şekilde yetkilendirilmiştir. Türkiye'de Sahil Güvenlik personeli silahlı bir kolluk kuvveti olarak görevlerini ifa ederken polis ve jandarmaya benzer yetki ve sorumluluklar ile donatılmıştır. İtalya'da karşılaştırmının diğer tarafını oluşturan Sahil Güvenlik yapılanması kolordu düzeyinde İtalyan donanmasına bağlı askeri bir kuruluş olması nedeni ile askeri sorumlulukları ve yetkileri daha ağır basmaktadır. Türk Sahil Güvenliğinde görevler jandarmada da olduğu gibi mülki, adli ve askeri olarak sınıflandırılmıştır. Benzer şekilde önleyici kolluk ve kamu güvenliğini sağlamaya yönelik temel görevler yanı sıra genel olarak deniz güvenliğinin ve denizde asayişin, hassas ve kritik ehemmiyete sahip tesislerin, deniz araçlarının korunması, arama kurtarma faaliyetleri yürütmek, denizler ve adalarda meydana gelen hasta nakil işlemleri ve tıbbi tahliyeleri yürütmek, Türk boğazlarından geçiş yapan devlet büyüklerinin, tehlikeli ve patlayıcı yük taşıyan deniz araçlarının güvenliğini sağlamak, denizlerde hükümrancılık haklarını korumak için deniz alanı sınırları içerisinde ekonomik devriyeler gerçekleştirmek, deniz yan hudutlarında kontrol ve asayişin sağlanmasına yönelik devriyeler ifa etmek, yabancılara ait devlet ve askeri deniz araçlarının Türk karasuları içerisinde faaliyetlerini izleme ve gözetleme, yabancı ülkelerin askeri ve devlete ait deniz araçları tarafından Türk bayrağı taşıyan deniz araçlarına yönelik taciz girişimlerine ve milli menfaatlere ters ihlal hareketlerine cevaben angajman kuralları esas alınarak müdahale etme hususlarında da yetkilendirilmişlerdir. Ayrıca, balıkçılık ve avcılık faaliyetlerinin yanı sıra çeşitli bilimsel araştırmalara yönelik faaliyetlerin yürütülmesinde lisanslama, denetim, kontrol ve yaptırımları uygulamaya yönelik işlemlerinin yapılması hususlarında da vazifeli tutulmuşlardır. Sahil Güvenlik teşkilatı personeli, kültür ve

tabiat varlıklarını koruma, deniz kirliliğini önleme, limanlarda ve karasularında ticari denetimler yapmak üzere görevlendirilmiş; uyuşturucu ve yasaklı madde kaçakçılığı ve göçmen kaçakçılığı, deniz haydutluğu, insan ticareti gibi faaliyetlere de mâni olmak ile sorumlu tutulmuştur. Jandarma gibi Sahil Güvenlik'te OHAL-seferberlik vb. durumlarda askeri görevleri kapsamında TSK bünyesinde komutanlık direktifleri doğrultusunda hareket etmekte, aynı zamanda olağan durumlarda da donanmanın planladığı eğitim ve tatbikatlara iştirak etmekle mesul tutulmuştur.

İtalya'da Sahil Güvenlik Teşkilatı donanma düzeyinde askeri bir oluşum olması nedeni ile kamu güvenliği, adli ve idari kolluk gibi vazifeleri doğrudan yürütmek ile mükellef olmayıp yalnızca ihtiyaç halinde diğer kolluk kuvvetlerine bu hususlarda destek olmak ile vazifelendirilmiştir. İtalya'nın Sahil Güvenlik Kolordusu'nun başlıca görevleri arasında denizde arama ve kurtarma görevlerini ifa etmek yer almaktadır. Mali Kolluk ile koordineli bir şekilde denizlerin 10 mil açığına kadar olan bölgede deniz sınır güvenliği hizmetinin yürütürler. Türkiye'deki Sahil Güvenlik oluşumunun vazifeleri arasında olmasına rağmen İtalyan yapılanmasında farklı olarak yine denizlerde yapılan yasadışı göç ile doğrudan asli bir görevi bulunmayıp diğer kolluk kuvvetlerinin operasyonlarına iştirak etmektedir. Her iki ülkenin de Sahil Güvenlik yapılanması için ortak olan görevler arasında ticari, balıkçılık, avcılık, turistik gemicilik vb. faaliyetlerin denetim, kontrol ve cezai yaptırımlarına yönelik görevleri mevcuttur. Burada bir fark olarak İtalya'da, limanların güvenliği ve denetimi, deniz ticaretinin düzenlenmesi, gümrük-sınır hizmetleri, limanlar arasındaki koordinasyon gibi faaliyetleri İtalya'da Liman İdaresi Birliği yerine getirmektedir. İtalyan Sahil Güvenlik Kolordusu ise daha çok arama kurtarma faaliyetleri yürütme, deniz trafiğine yönelik düzenlemeler yapma, deniz kirliliğine karşı mücadele girişimleri gösterme, denizcilik düzenlemelerini yaparak denizlerde güvenliğin sağlanmasına yönelik faaliyetler yürütmektedir. Bir benzerlik olarak İtalyan Sahil Güvenlik kuruluşu da denizlerin korunması, güvenliği, temizliği ve denizlerdeki kültürel, tarihi, arkeolojik değeri olan nesnelerin muhafazası hususlarında vazifelidir; deniz ve seyir güvenliği sağlarlar. Denizcilik personelinin eğitiminin yanı sıra ticari ve gezi amaçlı gemilerin ve balıkçılık taşıtlarının tescili hizmetlerini yürütürler. Her iki yapılanma da ülkelerin karasuları içerisinde deniz kolluğu rolü ile denizlerde kolluk kuvveti olarak görev alır, olaylara müdahale eder, seyrüsefer güvenliğini sağlar, deniz kazalarına ilişkin soruşturmaları yürütür, kıyı depoları ve diğer tehlikeli tesislere yönelik kontrolleri gerçekleştirirler. İtalyan Sahil Güvenlik personeli kurumlarının Altyapı ve Ulaştırma Bakanlığı, Çevre ve Enerji Güvenliği Bakanlığı, Tarım, Gıda ve Ormancılık Politikaları Bakanlığı ve Çalışma Bakanlığı gibi kuruluşlar ile fonksiyonel ve işlevsel bağlılıkları gereği özel hizmetleri de yerine getirirler. Bu kapsamda daha önce de

belirtilen görevlerini bakanlıkların talebi üzerine; denizlerde kirlilik denetimi, belirli alanların korunması, acil durumlara müdahale edilmesi, balıkçılık zincirinin denetimi, yönetmeliklerin ihlali denetimi, yasadışı göç ve kaçak uyuşturucu ticareti (İçişleri Bakanlığı talebi üzerine) ile mücadele, denizler altındaki kültürel mirasın korunması ve gümrük hükümlerini uygulama gibi hizmetleri yerine getirirler. Her iki yapılanmada ortak olarak arama kurtarma, sınır güvenliği, yasadışı göç, yasadışı uyuşturucu, silah, yasaklı madde kaçakçılığına yönelik vazifeleri yerine getirmekte; çeşitli görev yönetmeliklerindeki hizmetler kapsamında koruma, önleme, denetim, kontrol, lisans, izin işlemleri ve cezai yaptırımlar hususlarında görevler ifa etmektedir.

Türkiye ve İtalya'daki sahil güvenlik örgütlerinin hangi sorumluluk sahasında hizmetleri yerine getirdiklerine değinilmiştir. Burada kuvvetlerin adli ve idari kolluk vasfını doğrudan mı yoksa dolaylı olarak mı kullandıkları vurgulanmıştır. Ayrıca, İtalya'daki sahil güvenlik yapılanmasının askeri temelleri nedeni ile farklılaştığından ve bakanlıklar ile ilişkileri neticesinde çeşitli vazifeleri de yürüttüğünden bahsedilmiştir. Artık, ülkelerin polis yapılanmalarının adli ve idari kolluk olarak nasıl hareket ettikleri, görev sahası bakımından benzer ve farklı ne tür durumların yaşandığına geçilmek istenmektedir.

ETK'nın 8. maddesi ile Türk Polisi idari, adli ve siyasi olarak birbirinden farklı şekilde sınıflandırılmış, müteakip maddede de asgari teşekkülleri yerine getirilebilecek bir karakol yapılanmasının mevcut olması halinde personelin bir kısmının adli polis olarak ayrılması gerektiği ifade edilmiştir. İtalya'da ise bu sınıflandırma daha çok temel kamu güvenliğini sağlamaya yönelik görevler bakımından kolluk kuvvetlerinin asli veya yardımcı fonksiyonlar ile bu sorumluluğu getirmesine yönelik birbirinden ayrılmıştır. İtalya kolluk sisteminde birçok kolluk kuvvetinin adli ve idari kolluk vazifeleri yürüttüğü görülmektedir. Burada ayırt edici husus olarak, İtalyan Anayasası'nın net bir şekilde kolluk kuvvetlerinin personelini asli görevli ve yardımcı nitelikteki temsilci şeklinde ikiye ayırmış olmasıdır. Kamu güvenliği görevlileri aynı zamanda kamu güvenliği temsilcisi olarak da hareket etmekte iken kamu güvenliği temsilcisi rolündeki personel doğrudan kamu güvenliği görevlisi olarak hareket edemez. İtalya'da bu karşılaştırmamızın da bir tarafı olan Devlet Polisi asli görevleri gereği doğrudan kamu güvenliği görevlisi iken Cezaevi Kolluğu, Ulusal İtfaiye Teşkilatı, Sahil Güvenlik gibi birçok kolluk kuvvetinin kamu güvenliği temsilcisi olarak sınıflandırıldığı görülmektedir.

ETK'nın 9. maddesi aynı zamanda idari polisi içtimai ve umumi düzeni sağlayan polis sınıfı olarak nitelemiştir. Bu hususta adli polisin yetki ve sorumluluklarının adli otoriteler tarafından gelen taleplere göre şekillendirileceğinin altı çizilmiştir (madde 12). İdari polis sınıfının ihtiyaç halinde Cumhuriyet savcısı talebi üzerine adli kolluğa destek olabileceği de

belirtilmiştir. İtalya’da benzer bir durum ile adli ve idari kolluk ekipleri arasında koordinasyon ve Entegre Güvenlik⁴² anlayışı süregelmektedir. Ayrıca, her iki ülkenin polis örgütlerinde de adli ve idari kolluk olarak görevlerini ifa ederken benzer mülki idari amir (il ve ilçe emniyet müdürü ile vali) ve cumhuriyet savcılarına karşı sorumlu olma anlayışları benimsenmektedir. Her iki ülkede de polis kuvvetleri, tipik bir idari kolluk olarak önleyici vazifeleri yerine getirir, kamu düzeni ve güvenliğini sağlar. Bir fark olarak Türkiye’de polisin devlet büyüklerini koruma ve yabancılara yönelik vazifeleri (siyasi görev) de mevcuttur. Her iki polis yapılanması da adli kolluk olarak hem İtalya’da hem de Türkiye’de yer alan ülkelerin kendilerine has Ceza Muhakemesi Usulü Kanun’larınca öngörülen vazifeleri yerine getirirler. Türkiye’de polis, il ve ilçe belediyeleri sınırları içerisinde yetkilendirilmiş, bu mülki idari sorumluluk sahası içerisinde yer ve zaman sınırlaması olmadan bir suç ile karşılaşılması durumunda suça el koyma, önleme, sanık ile suçlu hakkında delil toplama ve delilleri muhafaza etme vazifesi verilmiştir. İtalya’da ise kolluk sistemi, birçok kolluk yapılanmasını bünyesinde barındırdığı için adli ve idari kolluk vazifelerinin birbirinden bağımsız yapılan farklı kolluk birimlerince yerine getirildiği görülmektedir. Karşılaştırma bölümünün başında da belirtildiği üzere, İtalya’da böylesi bir siyasi strateji ile denetim yetkilerinin tek bir elde toplanmasının, tek bir kurumun tekeline bırakılmasının önüne geçilmek istenmiştir. Kurumlar içerisinde merkezi bir hiyerarşi alt/üst ilişki olsa da idari vesayet açısından da güçlü bir denetim, gözetim, yönlendirme, düzenleme ve yetkilendirme mekanizmasının benimsendiği görülmektedir.

Kolluk kuvvetlerinin statülerine geri dönüldüğünde, daha önce Carabinieri kolluğu için de bahsedilen kamu güvenliği görevlisi ve temsilcisi, idari-adli kolluk görevlisi ve temsilcisi nitelikleri diğer kolluk kuvvetlerini oluşturan yapılarca da ortak bir sıfat olup bazı yapılanmalar için istisnalar da mevcuttur. Örneğin, Mali Kolluk kuvveti vergi polisi görevlisi ve temsilcisi statülerine de sahip bir askeri statülü kolluktur. Yerel Polis birliklerinin (Belediye Polisi, İl ve Büyükşehir Polisi) ise kamu güvenliği temsilcisi niteliği (kamu güvenliği görevlisi değil) belirli maddeler ile sınırlandırılmış olup yine belirli maddelerce kimi durumlarda vergi polisi temsilcisi statüsü ile de hareket edebilmektedirler. Dolayısıyla, birtakım kolluk yapılanmalarının özel görevler ve farklı uzmanlıklar ile daha farklı görevleri de yerine getirdiği görülmektedir. Aynı zamanda adli ve idari kolluk vazifeleri diğer bütün İtalyan kolluk yapılanmaları için de ortak olup bütün kolluk yapılanmalarının iş birliği yaparak hizmetleri

⁴² Askeri ve sivil nitelikteki merkezi kolluk kuvvetleri ile yerel polis kuvvetleri arasında bilgi alışverişi, personelin birlikte mesleki eğitimi ve entegre gelişimleri, birliklerin operasyon odalarının birbirine bağlanması ve teknolojik güvenlik sistemlerinin ortaklaşa kullanılması ile birimler arasında iş birliğine atıfta bulunulmuştur (Busi ve Venuti, 2020, s. 172).

koordineli bir şekilde yürüttüğü görülmektedir. Burada öncelikle kamu düzeni ve güvenliğinin sağlamaya yönelik görevlerde her ne kadar ortaklıklar, sorumluluklarda her ne kadar benzerlikler olsa da polis yapılanmaları arasındaki ayrım vazifelerini ifa ettikleri sorumluluk sahaları ve yetki alanlarıdır. Bu bağlamda elde edilen veriler göstermektedir ki, polis birimlerinin mesleki profesyonellik ile belirli alanlarda uzmanlaştığı, coğrafi şartların tekrardan İtalya'daki kolluk kuvvetlerinin operasyon sahasını şekillendirdiği, dolayısıyla, ulusal, bölgesel ve yerel düzeyde (şehir/kırsal) sorumluluk sahalarının birbirinden ayrıldığı görülmektedir. Örneğin, Yerel Polis yapılanmalarından Belediye Polisi/İl veya Büyükşehir Polisi bu vazifeleri belediye sınırları içerisinde yürütürken, Devlet Polisi hizmetleri ulusal bazda merkezi olarak ele alır. Devlet Polisi trafik kolluğu hizmetini ulusal düzeyde, Carabinieri kırsalda, Yerel Polis ise belediye, il, eyalet, büyükşehir sınırları içerisinde ifa etmektedir. Mali Kolluk'u ulusal düzeyde adli ve idari kolluk görevlerine ek olarak mali suçlara has görevler ifa etmekte iken; ilgili hizmetleri yürüten yerel/belediye otoritelerine bağlı yerel sorumluluk sahası ile sınırlandırılmış Vergi Polisi birimlerine de rastlanmaktadır. Burada bir analiz yapmak gerekirse, karşılaştırma bölümünün başında bahsedilen İtalya'daki kolluk kuvvetlerindeki bu denli çeşitliliğin ve idari otoriteler bakımından farklılıkların görülmesi bizlere bir şey ifade etmektedir: idari makamların tarihsel geleneklere bağlı kalarak kamu güvenliği ve düzenini sağlamaya yönelik koordinasyonu sağlamak üzere bölgeler, yerel otoriteler ve devlet arasında bir yetki, görev, sorumluluk paylaşımına dair tutumlarının tekerrür ettiği görülmektedir.

İtalya'da karayollarında trafik, denetim, kontrol, asayiş ve devriye hizmeti görev bakımından ortak olup yerel ve merkezi bütün polis birimlerince Trafik Polisi niteliği '*Polizia Stradale*' ile vazifeler yürütülürken deniz, demiryolu ve havayolunda Devlet Polisi'nin uzmanlaşmış birimlerine rastlanmaktadır. Türkiye'de Jandarma ve Polis teşkilatı da benzer olarak bu görev sahalarında hizmetler yürütmektedir. Burada bir farklılık olarak, İtalyan İçişleri Bakanlığı'nın Kamu Güvenliği Dairesi Başkanlığı bünyesinde yer alan Göç ve Sınır Polisi Merkez Müdürlüğü'ne bağlı personelin: Sınır Polisi '*Polizia di Frontiera*': havada '*Polizia di Frontiera Aerea*', denizde '*Polizia di Frontiera Marittima*', limanlarda '*Polizia di Frontiera Portuale*', karayolunda '*Polizia di Frontiera Terrestre*', demiryolunda '*Polizia Ferroviaria*' şeklinde birbirinden ayrılmış birimler arayıcılığıyla hizmetleri yürüttüğü görülmektedir. Ayrıca, İtalya'da Mali Kolluk'un de denizlerde bu hizmetleri yerine getirdiği görülmektedir. İtalya'da Yerel Polis, yetkili oldukları mülki sınırlar içerisinde asansör, rehber, tercüman, arabulucu, dağ kuryesi, kayak eğitimi vb. birçok hususta ruhsat verme ve lisans işlemlerini yerine getirme gibi işlemleri gerçekleştirmektedir. Halka açık alanlarda gerçekleştirilen toplu faaliyetlere de ruhsat/izin verme, denetimleri gerçekleştirerek usulsüzlükleri engelleme, cezai yaptırımları

uygulama, halkın güvenliğini sağlayarak huzur içinde özgürce hareket edebilmelerine olanak sağlar. Tiyatro, sinema, fuar, halk oyunu alanları, eğitim merkezleri, kulüpler, yeme ve içme mekanları, fabrikalar, tesisler, depolar, konaklama mekanları ve eğlence merkezlerine yönelik ruhsat ve izin işlemlerini yürütür ve akabinde gerçekleştirilmesi gereken hizmetleri (denetim, kontrol vb.) yerine getirir. Bu görev kapsamı ve sorumluluk sahası bakımından İtalyan Yerel Polis yapılanmalarının Türkiye'deki polis yapılanmalarına ek olarak belediye zabıtasının vazifelerine de benzer faaliyetleri yerine getirdiği görülmektedir. Türkiye'de silaha, yanıcı, kesici ve patlayıcı maddelere dair lisans verilmesi, atış eğitimi ve gözetimine dair izinlerin düzenlenmesi, belediye sınırları içerisindeki yollarda motorlu araçlar ile yarış yapılmasına müsaade edilmesi gibi hususlar genel kolluk görevleri kapsamında değerlendirilmekte iken İtalya'da farklı bir durum olarak bu hizmetler yerel ve bölgesel otoritelere devredilmiş, bu faaliyetlerden yerel kolluk kuvvetleri sorumlu tutulmuştur.

Türkiye'de ETK genel kolluk ve özel kolluğu birbirinden ayırmıştır. 4/6/1937 kabul tarihli 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanunu 3. madde ile polis ve jandarma dışında kalan kolluk birimlerini özel kolluk olarak sınıflandırmıştır. Bu özel kolluk kuvvetleri arasında belediye zabıtası, çarşı ve mahalle bekçileri, infaz koruma memurları, orman muhafaza memurları, gümrük muhafaza memurları ve köy kolluğu sayılabilmektedir. İtalya'da benzer örneklerin görüldüğü Belediye Polisi '*Polizia Municipale*' ile Türkiye'deki Belediye Zabıtası arasında bu bağlamda farklılıklar olduğu söylenebilmektedir. Türkiye'de Belediye Zabıtası özel bir kolluk iken; İtalya'da Belediye Polisi, İtalyan kolluk kuvvetleri içerisindeki Yerel Polis'in bir birimidir. 3/7/2005 kabul tarihli 5393 sayılı Belediye Kanunu'na tabi Belediye Zabıtası ve 18/3/1924 kabul tarihli 442 sayılı Köy Kanunu'na tabi Köy Korumucusu da zaman içerisinde yerine getirdikleri hizmetler bakımından sorumluluk sahaları içerisinde genel kolluk kuvveti yetkilerine sahip olarak hizmetleri ifa ederler. Her ne kadar uygulamada nadir örnekleri olsa da mevzuat gereği İtalya'daki Belediye Polisi '*Polizia di Municipale*' ne benzer bir şekilde Türkiye'deki Belediye Zabıtası, 13/10/1983 kabul tarihli 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 10. maddesine göre trafik düzeni ve güvenliğinin sağlanması hususunda bir Jandarma Trafik veya Trafik Polisi gibi sorumluluk sahalarında hizmetlerin yerine getirilmesinden mesuldür. Belediye Zabıtası personeli İtalyan Belediye Polisi personeline benzer imar, sağlık ve çevre, trafik, yardım, denetim ve gözetim hususlarında görevlere sahiptir. 11/04/2007 Resmî Gazete Tarih ve 26490 sayılı Belediye Zabıta Yönetmeliği'nin 10. maddesine göre, bu görevleri yerine getirirken polis veya jandarma gibi birer adli kolluk görevlisi olarak vazifelendirilmiştir (Eşmeli, 2023, s. 95).

Belediye Zabıtası, İtalyan Belediye Polisi gibi başlarında bir müdür ile belediye içerisinde teşkilatlanmış ve üst amir olarak belediye başkanını kabul etmiş durumdadır. İtalyan Yerel Polisinin bir parçası olan Kent Polisi'nin '*Polizia Urbana*' Türk emniyet personeli ile; Kırsal Polis'in '*Polizia Rurale*' ise Türkiye'deki köy koruyucuları ve jandarma personeli tarafından görev ve sorumluluk sahası bakımından benzerlikleri olduğu söylenebilmektedir. 01/07/2000 Resmî Gazete Tarihli ve 24096 sayılı Köy Koruyucuları Yönetmeliği madde 11'e göre, Köy Koruyucuları idari olarak köy muhtarına bağlı iken mesleki olarak sorumluluk sahaları içerisinde görev yaptıkları köyün bağlı olduğu Jandarma Komutanlıklarına bağlı olarak hareket etmektedirler. Yine aynı maddenin devamında Köy Koruyucularının sorumlu oldukları hizmetleri yerine getirmesinin sağlanması, denetlenmesi, eğitilmesi, özlük işlemlerinin yürütülmesi mülki amir adına bulundukları köyün bağlı olduğu İlçe Jandarma Komutanı tarafından yerine getirildiği belirtilmiştir. Madde 8'e göre, normalde köy koruyucularının sorumluluk sahası bulundukları köy sınırları ile sınırlandırılmakta iken mülki amirin gerekli görmesi halinde belirlenen sınırların dışında da görevlendirilebilmektedir (Eşmeli, 2023, s. 96-97).

Her iki ülkenin polis yapılanmalarının kimi zaman görev bakımından benzerliklerinin olduğu kimi zamanda farklılaştığı bir husus olarak çeşitli lisanslama, ruhsat ve izinlerin verilmesi işlemleri yürütülmektedir. Her iki ülkede de avcılık ve silah ruhsatı gibi hizmetleri polis yapılanmalarınca yürütür. Ancak burada bariz bir fark daha göze batmaktadır. 2018'de birtakım değişikliklere giden Türk Emniyet Teşkilatı, sürücü belgesi/ehliyet ve pasaport işlemlerini nüfus müdürlüklerine devretmişken, İtalya'da bu işlemlerden pasaport verilmesi ile alakalı süreç halen polis oluşumlarınca (*Questura*: il emniyet müdürlükleri ve karakollar) yürütülmektedir. Ayrıca, sürücü belgesi işlemlerinde de farklılıklar görülmekte, İtalya'da illerdeki Sivil Motorlu Taşıt Müdürlükleri '*Ufficio della Motorizzazione Civile*' (ayrıca çevrimiçi motorlu taşıt portalı üzerinden) tarafından bu hizmetlerin yerine getirildiği görülmektedir. Yine işyeri ve mekân açılmasına ait ruhsat işlemleri Türkiye'de ilgili belediyelerce yerine getirilirken İtalya'da polis yapılanmaları bu vazifeleri ifa etmektedir. Sonuç olarak, İtalya'da hem Devlet Polisi hem de Yerel Polis oluşumları vazifeler bakımından fonksiyonel olarak birbirinden ayrılmış ve belirli alanlarda uzmanlaşmış; sağlık, gıda, inşaat, çevre, ticaret, vergi, posta ve sınır polisi gibi birçok farklı polis yapılanmalarına bölünerek ilgili vazifeleri yerine getirilmektedir. Türkiye'de ise bu durum daha geniş bir sorumluluk sahasında, daha dar görev çeşitliliği ile tek bir polis örgütünün alt birimleri tarafından yerine getirilmektedir.

Karşılaştırma bölümünün üçüncü etabında, genel kolluk kuvvetlerinden jandarma, sahil güvenlik ve polis tipindeki örgütlerin görev aldıkları benzer adli ve idari kolluk hizmetleri karşılaştırılmıştır. Aynı zamanda kimi kuvvetlerde birer farklılık olarak değerlendirilen kolordu düzeyinde askeri kuruluşlar olmaları dolayısıyla görevlendirildikleri ek vazifelerden ve sorumluluk sahalarının değişebildiğinden bahsedilmiştir. Böylece, bu kuvvetlerin temelde benzer sorumluluk sahasında benzer vazifeleri yürüttüğü düşünülse de farklılaştıkları hususlara da vurgu yapılmıştır. Artık karşılaştırma bölümünün son etabı olan müstakil örgütlenme biçimine sahip ayrı bir kolluk kuvveti olan İtalyan Mali Kolluğu ve Türkiye'de Orman Genel Müdürlüğü bünyesinde hareket eden orman kolluğunun muhatabı olan İtalya'daki Carabinieri bünyesine alınan Devlet Ormancılık Birlikleri'nin değerlendirilmesine geçilmek istenmektedir. Karşılaştırma bölümünün son kısmında bu kuvvetler arayıcılığıyla yürütülen orman yangınları ile mücadele, mali suçlar, kripto para ve dijital dolandırıcılık faaliyetlerinde İtalya'da benimsenen stratejiler üzerinden çıkarımlar yapmak istenmiştir.

3.4. İtalyan Mali Kolluğu

İtalyan kolluk yapılanmaları arasında, kendine has müstakil örgütlenme biçimine ve ayrı tüzel özerkliğe sahip olması ile Türkiye'de bir eşinin görülmediği (ayrı bir kolluk kuvveti olarak) Mali Kolluk (GdF) kuruluşu yer almaktadır. Ekonomik ve Finansal Polis olarak da anılan bu kolluk teşkilatının, görevleri bakımından vergi polisi olarak nitelendiği de olmuştur. Kökenleri 1774 yılına dayanan günümüz Mali Kolluk teşkilatının kuruluş yılı, 1862 senesi olarak kabul edilmektedir. Askeri statülü kolluk niteliğine sahip olan bu kolluk kuvveti, Ekonomi ve Maliye Bakanlığı'na bağlı olarak ekonomik ve mali konularda geniş bir yetki alanı ile hareket etmektedir.

GdF'yi diğer İtalyan kolluk kuvvetlerinden ayıran benzersiz özellikleri vardır. Tam olarak tanınmış bir askeri statülü kolluk ve gümrük kolluğu statüsüne sahiptirler ve dört alanda faaliyet gösterirler: mali/vergi, gümrük, yargı ve güvenlik. İtalyan askeri tarihçisi Ciro Paoletti daha da ileri giderek *Guardia di Finanza*'yı nitelerken birer Gümrük Muhafızı, Hazine Özel Ajanı, Sahil Güvenlik ve normal bir polis olarak betimlemektedir. Misyonların bu denli genişliği, GdF'nin diğer İtalyan kolluk kuvvetleriyle çok fazla örtüşmeyen ve açıkçası alışılmadık bir konu portföyüne sahip olduğuna işaret etmektedir. Birinci Dünya Savaşı ve İkinci Dünya Savaşı boyunca GdF, ulusal savunma ve savaşlarda etkin bir rol oynadığı görülmektedir. *Guardia di Finanza*'nın geleneksel olarak büyük ve iyi donanımlı denizcilik bileşenleri ile savaş gemileri, İkinci Dünya Savaşı sırasında Akdeniz'deki deniz savaşlarında kendisini etkili bir şekilde göstermiştir. 1999 ve 2001 yıllarındaki yeni revizeler ile İtalyan

ulusal yasalarına ek olarak GdF'nin, AB yasalarını ve düzenlemelerini uygulamadaki artan rolüne dikkat çekilmiş, bu değişikliklere uyum sağlanması amaçlanmıştır (Nussbaum ve Doherty, 2021, s. 1079-1080).

Mali Kolluk, bütçe, vergi, sahte para, kara para aklama, dijital para suçları, organize suçlar, yasa dışı mali suçlar ve finansal akışlar gibi birçok alanda hizmetler yürütmekte, havada, karada ve denizlerde faaliyet göstermektedir. Böylesi yetki, görev ve sorumluluk sahası ile donatılmış ayrı bir özerk tüzel örgütlenme biçimi ile yapılanmış askeri statülü kolluğun işlevselliği, profesyonelliği, etkinliği ve verimliliği gözler önüne serildikten sonra Türkiye için de gelecekte oluşturulabilecek muhtemel kolluk birlikleri arasında olması veya bu kolluk biriminden mevcut kuvvetler içine uyarlamalar yapılabilmesi bu tezin ana önerilerinden birini oluşturmaktadır. Bu düşünceye temel olan Mali Kolluk'un İkinci Bölüm içerisinde detaylıca belirtilen görev çeşitliliği ve bu alanlarda uzmanlaşmış tüzel özerkliğe sahip bir birim olmasının yanı sıra Türkiye'de de yakın zamanda sürekli düzenlemelere, yaptırımlara ve önlemlere konu olan ortak bir sorun ve bu soruna çözüm arayışıdır. Türkiye gündeminde zaman içerisinde sıkça yer etmiş, Mali Kolluk'un uzmanlıkları arasında yürütülen faaliyetlerden birisi olan bu durum, '*Cryptocurrency*' olarak bilinen kripto para birimi üzerinden gerçekleştirilen kazançlar, işlenen suçlar, para aklama girişimleri, yasa dışı satın alma ve satışlar hususlarına yönelik girişimlerdir. Bir diğer ifade ile Mali Kolluk, siber ve bilgisayar dolandırıcılığı ile kripto temelli teknolojilerin suç teşkil edecek şekilde kullanılması ve ortaya çıkacak mali suçlara yönelik vazifelerde benimsemiştir. İtalyan Mali Kolluk yapılanması bunlar ile de sınırlı kalmayıp yolsuzluk, vergi kaçakçılığı ve vergiden kaçınma, para birimi ve ödeme araçlarında sahtecilik, ticari marka ve patentlerin sahteciliği, narkotik ve psikotrop madde ticareti, ulusal ve uluslararası terörizmin finansmanlığı, yasa dışı kumar ve gizli bahis, elektronik dolandırıcılık, tefecilik, yasa dışı çalışma ve çete yönetimi gibi hususlarda da faaliyetler yürütmektedir.

Türkiye'de, İtalya'daki başlı başına bir kolluk kuvveti olan Mali Kolluk'un aksine, vergi ve mali suçlara yönelik suçlar ile mücadele hususunda bütünleşmiş tek bir kolluk kuvveti statüsünde bir yapı yer almamaktadır. Bunun yerine vergi kaçakçılığı ve ekonomik suçlara yönelik mücadele Mali Suçlar Araştırma Kurulu (MASAK) ve Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı'nın Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlıkları (KOM) tarafından yürütülmektedir. Maliye Bakanlığı'na bağlı MASAK, mali suçların ve terörün finanse edilmesini yönelik suçları araştırmakla görevlendirilmiştir. EGM KOM Dairesi, Mali Kolluk'un yerine getirdiği organize suçlar, vergi kaçakçılığı, mali suçlar ve kara para aklama hizmetlerini ifa etmektedir. EGM'ye benzer olarak Jandarma'nın da

Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şube Başkanlığı (KOM) kaçakçılık, organize suçlar ve mali suçlara yönelik hizmetler yürütmekte, Jandarma İstihbarat Daire Başkanlığı ise ekonomik suçlara yönelik bilgi ve istihbarat toplayarak analizler yapmaktadır. Her iki kuvvetin başkanlıkları merkezi düzeyde daire başkanlıkları, illerde KOM müdürlükleri, ilçelerde KOM timleri üzerinden örgütlenmektedir. Burada yapılması gereken ile değerlendirme, Mali Kolluk'un yürüttüğü görevler, sorumluluk sahası, statüsü ve teşkilatlanması gereği Türkiye'deki muhatabı ne MASAK ne de Polis veya Jandarma'nın özel birimleridir. Türkiye'deki bu birimler, Mali Kolluk'un başlıca görevleri arasındaki mali ve vergisel tabanlı suçlarda hizmetlerin yürütüldüğü Türkiye'deki ilgili birimlerdir. Bir diğer ifade ile Mali Kolluk'un başlı başına bir kolluk yapılanması olmasına karşın Türkiye'deki bu unsurlar, Mali Kolluk'un bütün görevleri arasında sadece ekonomik suçlarla ilgili vazifelerini ifa etmek ile görevli Polis ve Jandarma teşkilatlarının alt birimleri olduğu unutulmamalıdır.

Türkiye'de kripto para suçlarını araştırma ve bu tip kripto para dolandırıcılığına yönelik de bütünleşmiş tek bir kolluk kuvveti yer almamaktadır. Bunun yerine Polis ve Jandarma teşkilatlarının özel birimleri (Polis Teşkilatı'ndaki Siber Sözcü Ekipleri ve İl Jandarma Komutanlıklarındaki Siber Suçlarla Mücadele Şubeleri) yer almaktadır. Türkiye'de dijital mecralarda işlenen suçlara (bilişim suçları) yönelik araştırma faaliyetlerinin yürütülmesi ve önlemler alınmasına ile vazifeli Jandarma'nın Siber Suçlarla Mücadele Şubeleri mevcuttur. Siber Suçlarla Mücadele Şubeleri, organizasyonel açıdan merkezde Jandarma Genel Komutanlığı'nın Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı'na bağlı olarak hareket etmekte, il komutanlıklarında Siber Suçlarla Mücadele Şube Müdürlükleri; ilçelerde ise Siber Suçlarla Mücadele Timleri üzerinden teşkilatlanmaktadır. Türkiye'de bu hizmetleri yürütmek ile sorumlu bir diğer kolluk kuvveti birimi de Polis Teşkilatı'nın (EGM) Siber Sözcü Ekipleri'dir. Siber Sözcü Ekipler, dijital ortamlarda (sosyal medya ve internetteki online platformlar) yayınlanan yasadışı içerikleri ve ifadeleri tespit eder, araştırır ve cezai yaptırımları uygular. Polis Teşkilatı'nın Siber Sözcü Ekipleri, organizasyonel açıdan Jandarmaya benzer şekilde merkezde Emniyet Genel Müdürlüğü'nün Bilişim Suçlarıyla Mücadele Daire Başkanlığı'na bağlı olarak hareket etmekte, illerde Siber Suçlarla Mücadele Şube Müdürlükleri; ilçelerde ise Siber Suçlarla Mücadele Timleri üzerinden örgütlenmektedir. Türkiye'de Adalet Bakanlığı, kripto para, dijital dolandırıcılık, bilişim-siber suçlar, kara para aklama gibi suçlara yönelik araştırmalar ve soruşturmalar yürütmekte, adli kolluk birimlerini vazifelendirmekte, suçların tespitine ve cezai yaptırım uygulanmasını dair yargılamaları koordine etmektedir. Ayrıca, yine MASAK'ın da bu suçları araştırmaya yönelik hizmetler yürüttüğü görülmektedir. Burada yapılması gereken değerlendirme Mali Kolluk'un yürüttüğü görevler, sorumluluk sahası,

statüsü ve teşkilatlanması gereği Türkiye'deki muhatabı ne MASAK ne de Polis veya Jandarma'nın özel birimleridir. Türkiye'deki bu birimler, Mali Kolluk'un görevlerinden olan ve bu çalışmada da Türkiye için ışık tutulması istenen Crypto ve mali-dijital suçlara yönelik yapılacak değerlendirme ile sınırlandırılarak emsal olarak belirtilmiştir. Mali Kolluk, kendine has müstakil bir örgütlenmeye ve tüzel özerkliğe sahip bir kolluk kuvveti iken; MASAK bir kurul, Siber Sözcü Ekipleri ve Siber Suçlarla Mücadele Şubeleri ise birer birimdir.

Nihayetinde, İtalya'da bu dijital-siber suçların (kara para aklama, kripto varlıkları ile işlenen suçlar, vergilendirme, dolandırıcılık) nasıl ele alındığı hususuna bakıldığında, Mali Kolluk yapılanmasının nasıl bir rol oynadığı artık net bir şekilde belirtilmiştir. Bunlara ek olarak İtalya'da hükümet düzeyinde nasıl adımlar atıldığına da bakılmalıdır. İtalya'da hem strateji üretme hem de teknolojik altyapıyı geliştirerek siber suçlara mâni olmak gayesi ile 2021 yılında Siber Güvenlik Ajansı '*l'Agenzia per la Cybersicurezza Nazionale*' (ACN) kurulmuştur. Devlet kurumu niteliğindeki bu kuruluş diğer kolluk kuvvetleri ile iş birliği içerisinde dijital suçların önlenmesi ve tespitine yönelik hizmetler yürütülmektedir (Agenzia per la Cybersicurezza Nazionale, Erişim Tarihi: 12/12/2024). İtalya'da, bu tip suçlar için diğer kolluk kuvvetleri de görevlendirilmekte, dijital deliller adli kolluk ekiplerince adli bilişim teknikleri kullanılarak toplanmakta, araştırma ve soruşturma hizmetleri yürütülmekte ve nihayetinde yargılanma sürecine geçilmektedir. Hem kolluk kuvvetleri arasında hem de ulusal ve uluslararası düzeyde iş birlikleri ile dijital suçların önlenmesi ve tespitine yönelik bilgi ve kaynak erişim genişletilmeye çalışılmaktadır.

Türkiye'de siber güvenliği sağlama gayesi ile kurumlar arasında bir birlik sağlanarak bir üst yapı altında birleştirilmesine yönelik atılan adımlardan birisi de Siber Güvenlik Başkanlığı'nın kurulmasıdır. Böylece operasyonel kabiliyetin, altyapının, nitelikli personel gücünün ve teknolojik imkanların kurumlar arası entegrasyonun güçlendirilmesi hedeflenmiştir. Bu başkanlığın yerine getireceği hizmetler arasında siber güvenlik alanında faaliyetler yürüten kurum ve kuruluşların uyması gereken yasal prosedürün belirlenmesi ve denetiminin yapılması yer almaktadır. Siber saldırılara karşı altyapı ve bilişim sistemlerinin güçlendirilmesine ve muhtemel saldırılara mâni olunmasına yönelik çalışmalar yürütecektir (Özdemir, 2025). Siber Güvenlik Başkanlığı'nın Siber Güvenlik Kurulu'nun aldığı kuralları uygulayacağı, siber güvenlik için gerekli politika, strateji, eylem planları ve hedefleri belirleyerek projeler yürüteceği belirtilmiştir (T.C. İletişim Başkanlığı, 2025).

İtalya'da dijital suçlar ile mücadeleye yönelik yasal düzenlemeler ile dijital suçların tespiti ve önlenmesine yönelik yasal çerçeve hazırlanmış, her ne kadar sonrasında vazgeçilmiş olsa da halen vergi politikaları düzenlenmektedir. Günümüzde halen kripto para kazançlarından

vergi toplamaya yönelik mekanizmalar geliştirilmeye çalışılmaktadır. İtalyan Merkez Bankası ve Ulusal Şirketler ve Borsa Komisyonu (CONSOB)⁴³ '*Commissione Nazionale per le Società e la Borsa*' arasında protokoller imzalanarak iş birliği yapılmakta, ağır para cezalarına yönelik düzenlemeler yapılmaktadır (Otağ, 2024). Böylece, piyasanın düzenlenerek dengede tutulması ve finansal istikrarın sağlanması hedeflenmektedir. '*Regolamento Europeo sulle Cripto-Attività*' (MiCA), Kripto Varlık Piyasaları Yönetmeliği gibi yasal düzenlemeler ile de ülkede faaliyet gösteren kripto varlık borsalarını zorunlu lisansa tabi tutulmaktadır. Ekonomi ve Maliye Bakanlığı yerli ve yabancı bütün kripto hizmet sağlayıcı platformların '*Organismo Agenti e Mediatori*' (OAM)⁴⁴ 'a kayıtlı olmasını şart koşmuştur. Bu sayede, kullanıcılar için ön güvenlik işlevi görecektir bir mekanizma öngörülmüştür. Kayıtlı sağlayıcılar hakkındaki bilgilerin kamu tarafından erişilebilir hale getirilmesi ile şeffaflığın artırılması, kara para aklamaya yönelik girişimlere karşı finansal yönelimlerin azaltılması hedeflenmektedir. Ayrıca İtalyan Parlamentosunda, 'Dijital Suçlar ve Dijital Para Dolandırıcılığı Komitesi' adı altında, dijital-siber suçlar ve dijital para dolandırıcılığı ile mücadeleye yönelik teknik bir komite kurulmuştur. Komitenin ana gayesi suçlara mâni olmak ve suçlarla daha etkili bir şekilde mücadele etmeye yönelik önlemler geliştirmektedir. Son olarak, ülke genelinde halkı bilinçlendirmeye yönelik eğitim programları ve kampanyalar da düzenlenmektedir.

Mali Kolluk yapılanmasının ana hatlarına vurgu yapıldıktan sonra, odak noktasına koyulan dijital suçlar arasındaki kripto hususuna vurgu yapılmıştır. İtalya'da bu sürecin nasıl yönetildiği incelenmiş, mevcut durumdan çıkarımlar ve tespitler yapılmaya çalışılmıştır. Çalışmada bir diğer önem atfedilen husus olarak İtalyan Devlet Ormancılık Birlikleri'nin Carabinieri bünyesine alınması ve yangınla mücadele sürecinin nasıl yönetildiği hususu değerlendirmek istenmektedir.

3.5. İtalyan Devlet Ormancılık Birlikleri'ndeki Reform

2016 yılındaki 177 sayılı yasa ile İtalya'da bir değişikliğe gidilmiş, Devlet Ormancılık Kolordusu Birlikleri diğer (Carabinieri, Devlet Polisi, Mali Kolluk, Ulusal İtfaiye Teşkilatı) kolluk kuvvetlerine dağıtılmış, Kolordu Carabinieri bünyesine alınmıştır. Çalışmanın bu değerlendirme bölümünde, tezin ikinci önerisine konu olan İtalya'daki Devlet Ormancılık Birlikleri'nin Carabinieri bünyesine alınması sonrasında elde edilen kazanımları

⁴³ İtalya'da finansal piyasayı denetleyen tüzel özerkliğe ve operasyonel özerkliğe sahip idari bir otorite/makam (CONSOB, Erişim Tarihi: 12/12/2024).

⁴⁴ Finansal acenteler ve kredi komisyoncularının listelerini yönetmek için münhasıran ve özerk olarak yetkili organdır. İtalya'daki kredi acenteleri ve komisyoncularının faaliyetlerini düzenlemek ve kontrol etmekle görevlidir (OAM, Erişim Tarihi:12/12/2024).

değerlendirmek, benzer bir revizenin Türkiye’de gerçekleşmesinin muhtemel avantajlarına dikkat çekmek istenmiştir. Bu revize fikrinin temelinde, Türkiye’de son yıllarda oldukça artan ve halen zaman zaman ortaya çıkan orman yangınları ile mücadeleyle yönelik atılabilecek bir adım düşüncesi yatmaktadır. En azından JGK’nın sahadaki yetkisi genişletilerek, koordine, planlama ve idare gibi yönetsel fonksiyonlar bakımından başta gelecek kurum olarak tayin edilmesi neticesinde sahada daha verimli, hızlı ve etkili bir sonuç almaya vesile olabileceğine inanılmaktadır.

İtalya’daki Devlet Ormancılık Kolordusu’nun muhatabı olarak değerlendirilebilecek Türkiye’deki Orman Genel Müdürlüğü (OGM), Tarım ve Orman Bakanlığı’na bağlı kamu kurumudur, kolluk kuvveti değildir. Ancak, OGM’nin de bünyesinde kendine has özel kolluk birimleri (ormancılar, özel orman kolluğu/orman muhafaza memurları) mevcuttur. İtalya’da mevzu bahis birliğin bir kolluk kuvveti bünyesinde merkezi ve yerel (taşra, bölgesel be bölgelerarası) düzeyde teşkilatlandığı görülürken, Türkiye’de bu kurum merkez ve taşra (bölgesel) teşkilatları üzerinden teşkilatmış, bakanlığa karşı sorumlu tutularak merkezdeki genel müdür ve yardımcıları tarafından idare edilmektedir. Bu kolluğa değinilmesinde ana neden olan orman yangınları hususuna gelindiğinde, müdürlüğün süreci nasıl yönettiği ve Türkiye’de orman yangınları ile mücadele hususunu nasıl ele aldığına bakılmalıdır. Türkiye’de orman yangınları ile mücadele hususunda birçok genel ve özel kolluk kuvvetinin ortak bir şekilde sürece dahil olduğu görülmektedir. İtalya’da benzer bir durumla kolluk kuvvetlerinin ulusal afetlerde koordineli bir şekilde hareket ettiği görülmektedir. OGM’nin orman kaynaklarını yangınlarına karşı koruması, ormanın muhafazası, ormanın zarar görmesinin engellenmesi, orman yangınlarını önlemeye yönelik hizmetler yürütme gibi birçok görevi net bir şekilde kanunlar ile belirtilmiştir. Aynı zamanda yine kanunlar ile orman yangınlarında birincil mesuliyetin OGM’nin merkezi ve taşra teşkilatlarında olduğu da belirtilmiştir. İtalya’da bu sorumluluk büyük bir oranda Carabinieri’ye kaymış, yine bir diğer kolluk kuvveti olarak değerlendirilen İtalyan Ulusal İtfaiye teşkilatı ile paylaştırılmıştır. OGM, mevcut personeli ek olarak mevsimsel geçici işçiler istihdam ederek orman yangınları hususuna yönelik yetiştirmekte, verilen eğitimler ile yangın müdahale ekipleri organize etmektedir. Müdürlüğün bünyesinde orman yangınları ile mücadeleyle yönelik birçok araç bulunmakta, bu araçlar ile birlikte orman yangınlarının denetimi ve söndürülmesine yönelik sürekli ve geçici işçi personeli (ilk müdahale, hazır kuvvet, gezici, arasöz ve havacı ekipler) görev almaktadır. İtalya’daki konu ile alakalı yangınla mücadele hizmetleri de yürüten Devlet Ormancılık Birlikleri personelinin yine büyük bir çoğunluk ile Carabinieri bünyesine kaydırıldığı, kısmen

de Ulusal İtfaiye teşkilatına da bu hizmetleri yürütmek üzere personelin aktarıldığı görülmektedir.

Ayrıca, orman yangınları Türkiye’de afet kategorisinde değerlendirilmekte, merkeziyetçi bir anlayış içerisinde il merkezlerindeki valilerin amirliği ve koordinesiyle ele alınmaktadır. İtalya’da bu durum benzer bir şekilde ele alınmakta, illerdeki valiler bütün kolluk kuvvetini koordine ve idare etmek ile mesul tutulmaktadır. Türkiye’de valilere tabi olan yerel yönetimlere de iş düşmekte, kendi bünyelerinde itfaiye teşkilatlarını kurma ve personelinin eğiterek orman yangınları hususunda hazırlama görevi ile mükellef kılınmışlardır. Türkiye’de belediyeler, kurdukları itfaiye yapılanmaları ile kanunen sorumlu oldukları il ve ilçe sınırlarında orman yangınlarına yönelik hizmetleri yürütmekte, hatta sorumluluk sahasında da personelinin ve araçlarını orman yangınları ile mücadele hususunda görevlendirmektedir. İtalya’da bu hususta da farklılıklar mevcut olup, İtalyan itfaiye yapılanması kendi başına müstakil bir örgütlenme ve tüzel özerkliğe sahip ayrı bir kolluk kuvveti olarak hareket etmektedir. Ulusal İtfaiye Teşkilatı Türkiye’deki emsaline nazaran yerel yönetimlerden bağımsız hareket etmekte, kendi merkezi ve taşra yapılanmaları üzerinden teşkilatlanmaktadır. Türkiye’de orman yangınları ile mücadele hususu her ne kadar asli olarak OGM’nin vazifesi olarak görülse de kanunlar ile bir yetki sınırlaması veya önceliği ön görülmemiştir. Bu yüzden, kolluk kuvvetlerine ek olarak itfaiye ve orman işletmeleri ekipleri arasında bir hiyerarşik alt-üst ilişki bulunmamakta, koordine süreci sahada idare edilmektedir. Bu süreç, jandarma gibi kolluk kuvvetlerinin ve AFAD gibi devlet kurumlarının da müdahil olduğu iş birliği içerisinde yürütülmektedir. İtalya’da 177 sayılı yasa değişikliği ile Ulusal İtfaiye Teşkilatına ek olarak Carabinieri’nin bu husustaki sorumlulukları ve yetkisi oldukça arttırılmış, daha güçlü ve etkin bir kolluk kuvveti (personel, teknik, profesyonellik, ekipman ve araçlar açısından) haline getirilmiştir. Türkiye’de her kurum orman yangınları ile mücadele hususunda kendi bünyesinde ekipler kurar ve eğitir, araç gereç ve teçhizatlarını hazır bulundurarak en hızlı şekilde olaylara müdahale etmeye çalışır.

Bahsedildiği üzere, 177 sayılı yasal revize sonucunda Carabinieri’nin görevleri daha da genişlemiştir. Burada karşımıza kurumun ayrıca tarım, dağcılık, ormancılık ve çevreye yönelik yürütülen çeşitli denetim, kontrol ve cezai yaptırımları uygulamaya yönelik faaliyetler, doğal kaynaklara ek olarak peyzajın ve ekosistemin korunması, tarım-gıda güvenliği, bitki-hayvan çeşitliliğinin korunması, tehdit altındaki canlıları koruma, çevre sağlığının savunulması ve biyoçeşitliliği muhafaza etme, sivil koruma, kaçak avlanmaya mani olma, nesli tükenme tehlikesi olan flora ve fauna türlerini koruma gibi çeşitli işlevleri kazandığı görülmektedir. Buradaki bir diğer önemli nokta ise her ne kadar Devlet Ormancılık Birlikleri personelinin,

hava ve deniz unsurlarının bir kısmı diğer kolluk kuvvetlerine dağılmış olsa da orman yangınları ile mücadele konusunda kaynaklar ortaklaşa kullanılarak (Ulusal İtfaiye Teşkilatı ile) Carabinieri'nin yoğun bir şekilde vazifeler ifa etmekle mükellef kılındığı görülmektedir.

Özellikle değinilmek istenen Türkiye'de orman yangınları ile mücadele sürecine yönelik, İtalya'daki bu değişimden ve müdahale stratejilerinden bir ders çıkarılmalı, JGK'nın daha yetkili ve etkili (sahada personel ve araç gereçlerin idare ve ikamesi ile) bir kolluk kuvveti haline getirilmelidir. İtalya'da bu değişim ardından oldukça verim alındığı belirtilen ifadeleri destekleyecek verilere değinilmeden önce önemli bir husus belirtilmek istenmektedir. 2016 yılındaki 177 sayılı yasa ile Devlet Ormancılık Birlikleri'nin (CFS) Carabinieri bünyesine alınması, bir yandan kolluk hizmetlerinde etkinliğin ve verimliliğin artırılması, diğer yandan da genel yetkiye sahip kolluk kuvvetlerinin bölgesel dağılımını çeşitlendirmeye yönelik atılan ilk adım olarak anılmaktadır. Sayıştay raporları verilerine göre Devlet Ormancılık Birlikleri'nin Carabinieri bünyesine alınması sonrası CUFA'nın etkin bir biçimde faaliyet yürüttüğü ve bu kapsamda 2017 ve 2018 yıllarında yaklaşık olarak toplam 90 bin kontrol, 102 tutuklama, 8 bin ihbar, 11 bin idari ihlal ve 1268 düzensiz işçi tespiti yapılmıştır. Ayrıca 2016'dan itibaren önceki yıllara oranla gerçekleştirilen kontrollerin her yıl giderek daha da arttığı (%18'lere varan artışlar) belirtilmiştir. Kovuşturulan suçlardaki artış ise yıldan yıla yine artış göstererek kimi zaman %26'lara varan artışlar gözlemlenmiştir. CUFA'nın 2017-2020 yılları arasında ortalama yıllık 800 bin kontrol görevi ifa ettiği ve bu görevlerde orman yangınları ile mücadele hususunda hasar meydana geldikten sonra suçların bastırılmasına yönelik faaliyetlerdense yürütülen faaliyetlerin ehemmiyetini yangın öncesi önleme sürecine kaydırılması gerektiğinin altı çizilmiştir. 2017 yılında kritik iklim koşullarının neden olduğu orman yangınları il mücadeleye yönelik tedbirler alınmış ve bu tedbirlerde veriler ile desteklendiği üzere faydasını göstermiştir. CFS ve Carabinieri birliklerinin birleştirilmesinde baştan beri hedefler arasında olan maddi kazanç sağlama gayesi de meyvesini vermiş olup 2017-2019 yılları arasında bütçe kanunu ile atılan adımlar sonucunda yaklaşık 31.5 milyon euro tasarruf öngörülmüştür. Sonuç olarak, benzer bir stratejinin Türkiye'de benimsenmesi sonucundan sağlanabilecek muhtemel faydaların kategorileri genel hatları ile bu şekildedir.

Karşılaştırma bölümünün son kısmı itibari ile artık bütün kolluk kuvvetleri belirlenen kriterler altında karşılaştırılmış, kuvvetler arasındaki benzerlikler ve farklılıklar nedenleri ve gerekçeleri ile gözler önüne serilmiştir. İtalya'daki Mali Kolluk oldukça geniş sorumluluk sahasında çeşitli görevleri ifa etmek üzere yetkilendirildiklerinin altı çizilmiş, kuvvetin etkin bir şekilde kullanıldığından bahsedilmiştir. Çalışmada değinilmek istenen kripto mal varlığı üzerinden işlenen suçlara yönelik İtalya'da bu kuvvetin iştirakindeki suçla mücadele sürecine

değiniştir. Bir diğeri dikkate değeri husus olan orman yangınları ile mücadele sürecine yönelik olarak, İtalya'daki Devlet Ormancılık Birlikleri'nin Carabinieri bünyesinde daha etkin bir şekilde kullanılması değerlendirilmiştir. Bu bağlamda yapılan revize işleminde sonrasında elde edilen kazanımlar sayısal raporları ile detaylı bir şekilde desteklenmiştir.

SONUÇ

İç güvenliği sağlamak üzere ülkeden ülkeye farklılaşan kolluk sistemleri mevcuttur. Bu kolluk sistemi içinde kuvvetler, genel kolluk, özel kolluk, güvenlik kolluğu ve yardımcı kolluk gibi farklı şekilde kategorize edilebilmektedir. Ülkelerin özel güvenlik, özel kolluk, polis ve askeri statülü kolluk gibi niteliklere sahip kolluk kuvvetlerinden oluşan güvenlik güçleri bu sınıflandırma içerisinde ayrılmakta, kimi zaman farklı sorumluluk sahalarında kimi zamanda ortak bir görev alanını paylaşarak kamu düzeni ve güvenliğini sağlamaya çalışmaktadır. Kolluk kuvvetleri genel, özel veya yardımcı nitelikleri ile ilişkili olarak asli, kısmi ve yardımcı rolde adli ve idari kolluk görevlerini ifa etmekte, kamu güvenliğini sağlamaktadırlar. İdari kolluk görevlileri bir suçun işlenmesinden önce yürütülmesi gereken hizmetleri kapsarken, adli kolluk görevleri işlenen suçun ardından yerine getirilecek hizmetleri kapsamaktadır.

Bu araştırma kapsamında Türkiye ve İtalya'nın genel kolluk kuvvetleri incelenmiştir. İncelemeyi gerçekleştirmek üzere birinci bölümde Türkiye'de Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü seçilmiş; ikinci bölümde ise İtalya'daki bu kolluk kuvvetlerinin karşılığı olarak düşünülen Carabinieri, İtalyan Sahil Güvenliği, Devlet Polisi ve Yerel Polis unsurları seçilmiştir. Birinci ve ikinci bölümde inceleme yapıldıktan sonra her iki ülkenin kolluk kuvvetlerindeki benzerlikler ve farklılıklar ortaya konularak üçüncü bölümde karşılaştırılmıştır. Karşılaştırma esnasında yapılan çıkarımlar ve tespitlerden analizler yapılmış, neden bu tip bir farklılaşmanın görüldüğü izah edilmeye çalışılmıştır.

İtalya'daki merak duyulan birbirinden bağımsız tüzel özerkliklere ve müstakil örgütlenme biçimlerine sahip askeri ve sivil nitelikteki kolluk kuvvetlerinin bir arada görev aldığı iç güvenlik ve kolluk sistemi, çalışmanın konusunun seçiminde belirleyici bir etken olarak rol almış ve Türkiye ile karşılaştırılmak istenmiştir. Ayrıca, bu çalışmanın amacı gereği Devlet Ormancılık Birlikleri'nin reformsal değişimi ve Mali Kolluk kuvveti gibi İtalya'daki farklılıklar üzerinden Türkiye'ye faydalı olabilecek öneriler üretmek istenmiştir. Devlet Ormancılık Birlikleri'nin İtalyan Carabinierisi bünyesine alınması sonrasında orman yangınları ile mücadele hususunda nasıl bir verim alındığına açıklık getirmek istenmiş, Türkiye'ye uyarlanabilirliği ve muhtemel avantajlar değerlendirilmiştir. Bir diğer odak noktası olarak Türkiye'nin de son zamanlarda gündemine oturan kripto para, dijital-sanal dolandırıcılık ve siber suçlar ile mücadele hususu, İtalya'da yürütülen hizmetler üzerinden incelenmiştir. Burada görev sahası, sorumluluk ve yetkileri ile oldukça etkin bir güç olarak kullanılan Mali Kolluk

kuvvetinden alınan verim de irdelenmiştir. İtalya'daki yürütülen bu hizmetlerin incelenmesi ve Mali Kolluk yapılanması üzerinden yapılan değerlendirmeler neticesinde, ülkemizde gelecekte benimsenebilecek iç güvenlik ve kolluk stratejilerine alternatifler üretmek istenmiştir. Böylece orman yangınları ve kripto para gibi hususlar ile mücadele sürecine, İtalya uyarlaması üzerinden alternatif bir yön veya yöntem gösterme gayesi ile ışık tutulmaya çalışılmıştır.

Türkiye'de Jandarma Genel Komutanlığı'nın kuruluşu, 1839 yılında Tanzimat Fermanı ardından yürürlüğe giren Asakir-i Zabtiye Nizannamesi ve bu yıl içerisinde ilk defa Jandarma kavramından da bahsedilmesi ile bağdaştırılmakta, bu yıl Jandarmanın kuruluş tarihi olarak kabul edilmektedir. Jandarma Genel Komutanlığı, mülki taksimatlar baz alınarak merkez, merkeze bağlı birimler ile il, ilçe komutanlıkları ve karakollardan oluşan taşra teşkilatları üzerinden organize edilmiştir. Jandarma Genel Komutanlığı'nın merkezi yapılanması bünyesindeki başkanlıklar ve komutanlıklar tepede bir jandarma genel komutanı ve 4 jandarma genel komutan yardımcısı altında gruplandırılmıştır. Günümüzde İçişleri Bakanlığı'na bağlı bir genel kolluk kuvveti olarak şehir merkezleri dışında kalan alanda hizmet vermeye devam etmektedir. Jandarma personeli, kamu güvenliğini sağlamaya yönelik adli ve idari kolluk vazifelerine ek olarak geçmişten günümüze kaçakçılık ve terör ile mücadele hususunda etkin hizmetler yürütmüştür. Adli ve idari kolluk görevlerine ek olarak askeri görevleri de yürüten Jandarma Genel Komutanlığı'ndaki personel; subay, astsubay ve uzman rütbelerindedir.

1982 yılında Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu'nun kabulü ile resmi olarak kurulmuş Türkiye Cumhuriyeti Sahil Güvenlik Komutanlığı'nın tarihçesi 19.yy'ın ikinci yarısına uzanmaktadır. Günümüzde İçişleri Bakanlığı'na bağlı silahlı bir kolluk kuvveti olarak merkez ve taşra teşkilatları üzerinden yapılanmakta, sorumluluk sahası olan ülkemiz karasularında mülki, adli ve askeri görevleri yürütmektedir. Türkiye'de Sahil Güvenlik Komutanlığı'nın merkezinde bir Sahil Güvenlik Komutanı ve 2 komutan yardımcısına bağlı başkanlıklar, birimler ve daireler üzerinden yapılanmış merkezi yapılanma bulunmaktadır. Taşra teşkilatları ise bölge komutanlıkların yer aldığı kuruluşlar da mevcuttur. Sahil Güvenlik Komutanlığı iç güvenlik sistemi içerisindeki bir genel kolluk kuvveti olarak kamu güvenliği ve düzenini sağlamaya yönelik adli ve idari kolluk görevlerini ifa etmektedir. Sahil Güvenlik Komutanlığı'nın personeli; subay, astsubay ve uzman rütbelerine sahip askerlerden oluşmaktadır.

Emniyet Genel Müdürlüğü'nün tarihçesinin Türk tarihinin başlangıcına dayandığı düşünülmekle birlikte ilk örneklerinin eski Türklerdeki 'Subaşılar' olduğu ileri sürülmektedir.

Osmanlı döneminde modern anlamda ilk ‘Polis’ örgütünün kuruluşu 1845 yılında gerçekleşmiştir. İkinci Meşrutiyetin ilanından sonra bu kuruluş Alman ve Fransız Polisi ekollerinden esinlenilerek tekrar revize edilmiştir. Emniyet Genel Müdürlüğü, İçişleri Bakanlığı’na bağlı bir genel kolluk kuvveti olarak merkez ve merkeze bağlı taşra teşkilatları üzerinden örgütlenmiştir. Emniyet Genel Müdürlüğü’nde teşkilatlanma sistemi içerisinde merkezi düzeyde birimler, daireler, başkanlıklar ve müdürlükler bulunurken, bunların taşradaki uzantıları olarak il ve ilçe şube müdürleri, ilçe büro ve grup amirleri yer almaktadır. Emniyet Genel Müdürlüğü’nün taşra teşkilatları bünyesinde ise il emniyet müdürlükleri, ilçe emniyet müdürlükleri ve ilçe emniyet amirlikleri bulunmaktadır. Ayrıca, Emniyet Genel Müdürlüğü’nün yurtdışı teşkilatlanması altında emniyet müşavirlikleri ve emniyet ataşelikleri bulunmaktadır. Polis personeli, iç güvenlik sistemi içerisindeki bir kolluk kuvveti personeli olarak şehir merkezlerinde adli ve idari kolluk vazifelerini ifa etmekte, kamu güvenliğini ve düzenini sağlamaya yönelik hareket etmektedir. Türkiye’de Polis; amir ve memur olmak üzere iki sınıfta gruplandırılmış, hiyerarşik olarak rütbelere göre sıralanmıştır.

İtalyan Carabinieriisi 1814 yılında Fransız Jandarması esas alınarak kurulmuştur. Kolordu bünyesinde silahlı bir kuvvet olarak yapılanan Carabinieri, ilerleyen yıllarda askeri statülü kolluk rolünde bir kolluk kuvveti olarak da sahada görev almaya başlamıştır. Günümüzde Carabinieri’nin il, bölge komutanlıkları ve bölgelerarası komutanlıklar üzerinden teşkilatlanmış merkezi yapısına ek olarak il ve ilçe komutanlıkları ile karakollardan oluşan taşra teşkilatları da bulunmaktadır. İtalyan Carabinieriisi’nin merkezi yapısının tepesinde kolordu komutanı rolünde bir genel komutan ve genel komutan yardımcıları bulunmaktadır. Ayrıca bu üst yapıya Genel Kurmay Başkanlığı tarafından görevlendirilen kurmay yetkilileri ve müsteşarlar yer almaktadır. İtalyan Silahlı Kuvvetleri’nin bir kolordusu ve askeri kolluk statüsünde bir kolluk kuvveti olarak işlevsel açıdan İçişleri Bakanlığı’na bağlıdır. Ancak, hiyerarşik olarak da Savunma Bakanlığı’na rapor verir. Aynı zamanda Kamu Güvenliği Dairesi, Gıda ve Orman Politikaları Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Kültür Bakanlığı ile de ilişkili tutulmuştur. 2016 yılında yürürlüğe giren Maida Reformları kapsamında Devlet Ormancılık Birlikleri de Carabinieri bünyesine dahil edilmiştir. Carabinieri’nin sorumluluk sahası Carcaterra Antlaşması ile daha çok kırsala yönlendirilmiştir. Carabinieri geçmişten günümüze kamu güvenliğini sağlamaya yönelik adli ve idari kolluk vazifelerine ek olarak mafya tipi organize örgütler ile mücadele ve terörizm olaylarına yönelik hizmetleri de yürütmektedir. Carabinieri’de personel; subay, astsubay, müfettiş, denetmen, kadrolular ve Carabinieri sınıflarından oluşmaktadır.

İtalyan Sahil Güvenliğinin tarihçesi, 1865 yılında kurulan Liman İdaresi Birliği'ne dayanmaktadır. İtalyan Deniz Kuvvetleri'nin/Donanmanın bir parçası olarak kurulan bu birlik, süregelen zamanda askeri bir örgütlenme biçimi benimsemiş, İtalyan karasularında askeri ve kolluk temelli görevleri ifa etmiştir. Günümüzde askeri bir kuvvet olan İtalyan Sahil Güvenliği, Altyapı ve Ulaştırma Bakanlığı'na bağlı olmak ile birlikte Savunma Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Çevre ve Enerji Güvenliği Bakanlığı, Tarım, Gıda ve Ormancılık Politikaları Bakanlığı gibi birçok üst düzey kuruluş ile de ilişkili tutulmuştur. İtalyan Sahil Güvenliği merkezi ve taşra yapılanmalarının yanı sıra bölgesel oluşumların yer aldığı kuruluş stratejileri benimseyerek örgütlenmiştir. Sahil Güvenlik Kolordusu'nun başında bir genel komutan ve genel komutan yardımcısı yer almaktadır. Günümüzde daha çok İtalyan karasularına ek olarak denizlerin 10 mil açığına kadar askeri görevleri ifa etmek ile birlikte ihtiyaç duyulduğunda diğer kolluk kuvvetlerine destek olmak maksadı ile adli ve idari kolluk vazifelerinde de görev almaktadır. Sahil Güvenliği personeli; subay, astsubay, mareşal/astsubay, çavuş kıdemli ve normal sınıflarda askeri personelden oluşmaktadır.

İtalya'da Polis örgütlerinin kuruluşu Carabinieri ile ortak olarak Sardunya Krallığı dönemindeki Kraliyet Patentlerine dayanmakta, dönem içerisindeki Kraliyet Carabinierileri'nin aynı zamanda polisi temsilen bir kolluk kuvveti olarak hareket ettiği ifade edilmektedir. 1847 yılına gelindiğinde, dönemin hem Harbiye hem de Bahriye Nezaretlerine bağlı olarak Polis adında bir örgüt kurulmuştur. 1981 yılına kadar Kamu Güvenliği Görevlisi Birliği olarak anılan bu yapı, günümüzde Devlet Polis ismiyle adli ve idari kolluk hizmetlerini yürütmeye devam etmektedir. İtalyan polis sisteminde ulusal düzeyde hizmetleri ifa eden merkezi bir Devlet Polisi'ne ek olarak yerel otoriteler ile ilişkilendirilmiş yerel sorumluluk sahasında sınırlı yetkiye sahip Yerel Polis kuvvetleri de yer almaktadır. Polis örgütlerine ek olarak her kolluk kuvveti de İçişleri Bakanlığı'na karşı sorumludur. Yerel Polis kuvvetleri belediye, il ve büyükşehir düzeylerinde kurulmuş unsurlardan oluşmakta, yerel otoritelere karşı da sorumlu tutulabilmektedir. Polis sistemi il merkezlerinde kurulan il karakolları/Emniyet Müdürlüğü koordine ve idare edilmekte, belediyelerde ise polis ofisleri üzerinden kolluk hizmetlerini yürütmektedir. İtalya'da polis personeli bir iç güvenlik unsuru ve kolluk kuvveti personeli olarak ülke içinde kamu güvenliğini ve düzenini sağlamaya yönelik adli ve idari kolluk vazifelerini yerine getirmektedir. İtalya'da Polis; yönetici/idareci niteliğindeki müdür ve komiserlere ek olarak müfettiş, denetmen, asistan ve temsilci sınıflarında istihdam edilmektedir.

Bu araştırma sonucunda araştırmanın varsayımları desteklenmiş, araştırma sorularına yanıtlar verilmiştir. Bu araştırmanın sonunda elde edilen benzerliklere ve farklılıklara dair bulgular ve tespitler şu şekildedir:

Kuvvetler arasında ne tür benzerliklerin görüldüğüne ve kuvvetlerin birbirinden nasıl farklılaştığına bakıldığında, Türkiye’de Jandarma genel kolluk kuvveti olarak sınıflandırılmışken; İtalya’da Carabinieri, genel kolluk vasfı ile kolluk sorumluluklarına sahip askeri bir yapılandırma, bir nevi askeri statülü kolluk kuvvetidir. Her iki yapının da tarihçelerinde ortak askeri temeller görülmektedir. Zaman içerisinde her iki yapılandırma içerisinde de demilitarizasyona dair revizeler gerçekleşmiş ve kuvvetler İçişleri Bakanlığı’na bağlanmıştır. Fakat, Carabinieri halen Savunma Bakanlığı’na bağlı olarak İtalyan Silahlı Kuvvetleri bünyesinde bir kolordu düzeyindedir. Aynı zamanda bir diğer farklılık olarak, Türk Jandarmasına göre İtalyan Carabinieri’sinin birçok bakanlık ile ilişkisi bulunmakta, daha karmaşık bir fonksiyonel bağlılık içerisinde yer almaktadır. Araştırmanın temel sorularından ‘‘Her iki ülkenin kolluk kuvvetlerinin organizasyonu bölgesel, yerel ve merkezi düzeydeki teşkilatlanma tercihleri bakımından nasıl farklılıklara yol açmaktadır?’’ sorusuna bakıldığında, organizasyonel yapı açısından iki kuvvetin merkezi düzeydeki yönetici/idareci komutanları ve sorumluluk paylaşımları farklıdır. Türkiye’de Jandarma Genel Komutanı’na yardımcı 4 Jandarma Genel Komutan Yardımcısı yer almaktayken; İtalyan Carabinieri’sinde Genel Komutana yardımcı tek bir Genel Komutan Yardımcısı yer almakta ve Genel Kurmay Başkanlığı yetkileri eşlik etmektedir. Ayrıca İtalyan Carabinieri’sindeki genel komutan, askeri bir genel kuvvet komutanı rolünde değil, ‘Kolordu Generali’ statüsündedir. Buradan anlaşılacağı üzere İtalya’daki askeri yapının etkisi ile merkezi idare olarak genel kurmay yetkililerinin de söz sahibi olduğu görülmektedir. Türkiye’de merkezi düzeyde 4 komutan yardımcısının altında teşkilatlanmış birimler görülmekte ve sorumluluklar dağıtılmakta iken İtalya’daki teşkilatlanma sisteminde tek bir komutan yardımcısının yer aldığı görülmektedir. Bu iki strateji üzerinden hangisinin daha etkili olduğu araştırılmalıdır. Fonksiyonel yapı açısından her iki kolluk kuvvetinin de bünyesinde benzer başkanlık ve komutanlık birimleri görülse de bunların sınıflandırılmalarında farklılıklar mevcuttur. İtalyan Carabinieri yapılanmasında bölge komutanlıkları ve bölgelerarası komutanlıklara dair organizasyonlar da yer almaktadır. İtalya’da ademi merkeziyetçi yapı anlayışı teşkilat şeması içerisinde özdeşleştirilmiş iken Türkiye’de daha merkeziyetçi bir teşkilat yapısı özümsemiştir. Ayrıca buradan çıkarılacak bir diğer sonuç, İtalyan anayasasında belirtilen ulusal toprakların operasyonel açıdan bölgelere bölünerek yönetilmesi hususuna halen önem atfedildiğidir. İki

ülkedeki bu belirgin fark göz önüne alındığında ülkelerin üniter devlet anlayışındaki konumları üzerinden bir sistemin oluştuğu ve bunun gerekliliklerinin sağlandığı görülmektedir. Araştırmanın “İki ülkenin birbirine paralel olduğu düşünülen kolluk kuvvetleri arasında ne gibi yetki, görev ve sorumluluk sahası farkları vardır?” sorusu ele alındığında, her ne kadar temelde iki kuvvet de adli ve idari kolluk görevlerini benzer sorumluluk sahalarında ifa ediyor olsa da Carabinieri bunlara ek olarak bakanlıkları ile ilişkileri doğrultusunda farklı hizmetleri de yerine getirmektedir. Devlet Ormancılık Birlikleri’nin de bünyesine alındığı göz önünde bulundurulduğunda, Türk Jandarmasından daha fazla sorumluluğa, yetkiye ve görev çeşitliliğine sahip olduğu söylenebilmektedir. Her iki ülkenin bünyesinde kolluk görevlerini ifa etmek üzere birçok benzer birimlere ve timlere rastlanmaktadır. Ancak, bu kuvvetlerin örgütlenme biçimlerindeki farklılıklar mevcuttur. Türkiye’de il ve ilçe düzeyindeki şube müdürlüklerinde ve dairelerde kurulmuş unsurlara karşın; İtalya’da çoğu bölgesel düzeyde yer almaktadır. Birimlerin departmansal boyutları, birlik büyüklüğü ve envanterlerinde farklılıklara yol açmıştır. Ayrıca kuvvetlerden beklenen hizmetler göz önünde bulundurulduğunda bu büyüklük ile doğrusal ilişkilidir. İki kuvvetin çoğu rütbe ve sınıfı birbirlerine denk şekilde sıralanabilmekte iken İtalyan tipi jandarma sistemindeki müfettiş ve denetmen gibi sınıflara da yer verilmiştir. Bu iki sınıf farklılığı göz önünde bulundurulduğunda, Türkiye’dekinden farklı olarak İtalya’daki kolluk sistemi içerisinde yer alan bu rütbelerdeki personelin personel sistemi içerisindeki etkinliği araştırılmalıdır. İtalya’daki müfettiş ve denetmen sınıfındaki jandarma tipi kolluk personelinin Türkiye açısından gerekliliği değerlendirilmelidir.

Türkiye’deki Sahil Güvenlik Komutanlığı’nın İtalya’daki muhatabı sayılabilecek İçişleri Bakanlığı’na bağlı İtalyan Liman İdaresi Birliği ve 1989 yılında bu birlik içinden kurulan Altyapı ve Ulaştırma Bakanlığı’na bağlı İtalyan Sahil Güvenliği olmak üzere iki farklı yapı yer almaktadır. Araştırmanın “İki ülkenin birbirine paralel olduğu düşünülen kolluk kuvvetleri arasında ne gibi yetki, görev ve sorumluluk sahası farkları vardır?” sorusu ele alındığında, sorumluluk sahası ve yürütülen görevler bakımından benzerlikler görüldüğü için karşılaştırmaya taraf olarak seçilen İtalyan Sahil Güvenliği, aynı zamanda operasyonel açıdan Savunma Bakanlığı’na bağlı bir askeri kuruluştur. Türk Sahil Güvenliği bir kolluk kuvveti iken İtalyan Sahil Güvenliği donanmanın kolordusudur. Türkiye’de tek bir yapı mevcutken İtalya’da böylesi ikili bir yapının varlığı göz önünde bulundurularak değerlendirilmeli, hangisinin daha etkili, verimli ve ülke için faydalı olduğu araştırılmalıdır. Bu iki kuvvet yapılanmalarının statüsü ve bakanlıklar ile olan ilişkileri karşılaştırmının başından sonuna birçok farklılığa

neden olmaktadır. İtalyan Sahil Güvenliği aynı zamanda Çalışma ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Çevre ve Enerji Güvenliği Bakanlığı, Tarım, Gıda ve Ormancılık Politikaları Bakanlığı ve Dışişleri Bakanlığı ile de işlevsel bağlılık ilişkisi içerisinde hareket etmekte, bakanlıkların direktifleri doğrultusunda birçok farklı hizmeti de yürütmektedir. Askeri bir yapılanma olması gereği ile de iç güvenliğin yanı sıra dış güvenlik meseleleri ile de haşır neşir olmaktadır. Araştırmanın temel sorularından ‘‘Her iki ülkenin kolluk kuvvetlerinin organizasyonu bölgesel, yerel ve merkezi düzeydeki teşkilatlanma tercihleri bakımından nasıl farklılıklara yol açmaktadır?’’ sorusu ele alındığında, her iki Sahil Güvenlik yapılanmasının da merkez ve taşra teşkilatları üzerinden organize olduğu, teşkilatlar bünyesinde bölgesel düzeyde departmanlara ve komutanlıklara yer verildiği görülmektedir. Ancak, İtalya’da daha rütbeli bir Oramiral komutanın yer aldığı merkezi yapıya ek olarak merkezi düzeyde özel bölümler, uçuş departmanları ve sualtı bölümleri yer almaktadır. Her iki kuvvetin coğrafi düzeyde benzer merkezi, taşra, çevresel ve bölgesel teşkilatlanma biçimleri mevcuttur. Fakat, İtalya’daki yapılanma içerisinde denizci birimler, liman, plaj ve boğaz gibi otoritelerinde sayıca fazla ve birçok bölgede mevcut olduğu bir dağılım ile yer aldığı görülmektedir. Ayrıca, İtalya’daki bu birimlerin çoğu kendi başına bölgesel oluşumlar iken Türkiye’de grup komutanlığı düzeyindedir. Burada her ne kadar iki ülkenin sahil güvenlik teşkilatları bünyesinde bölgesel kuruluşların yer aldığı görülsede İtalya’daki ademi merkeziyetçi örgütlenme stratejilerinin bölgesel idarelere nasıl tezahür ettiği de ortadadır. Bu iki Sahil Güvenlik teşkilatı arasında farklılıklar olmasının temel nedeni kuvvetlerden birinin askeri diğerinin sivil bir yapılanmaya sahip olmasıdır. İtalya’daki askeri yapılanma geçmişten günümüze daha farklı misyon ve vizyonlar ile donanma tipi yapılanma hedefleri benimsemişken; Türkiye’deki yapılanma bir kolluk kuvveti olarak iç güvenliği, kamu güvenliği ve düzeni sağlamaya yönelik sivil bir yapı olarak hareket etmektedir. Bu yüzden otoritelerin kurumlara yükledikleri sorumluluklar da beklentiler de farklıdır. İtalyan Sahil Güvenliğinin böylesi askeri bir yapılanma ile sorumluluk sahasında yürüttüğü birçok hizmetin karşılığı Türkiye’de Deniz Kuvvetleri Komutanlığı’dır. Her iki kuvvetinde personeli subay, astsubay, çavuş gibi sınıflardan oluşmaktadır.

Araştırmanın temel sorularından ‘‘Her iki ülkenin kolluk kuvvetlerinin organizasyonu bölgesel, yerel ve merkezi düzeydeki teşkilatlanma tercihleri bakımından nasıl farklılıklara yol açmaktadır?’’ sorusu ele alındığında, Türkiye’de polis teşkilatı olarak İçişleri Bakanlığı’na bağlı Emniyet Genel Müdürlüğü, merkezi ve taşra teşkilatları üzerinden ulusal düzeyde kolluk hizmetlerini yerine getiren tek polis örgütüdür. İtalya’da ise birden çok polis kuvvetinin ve kolluk kuvvetinin yer aldığı, birbirinden bağımsız birimlerin ortak görevlerde koordineli bir

şekilde hareket ettikleri bir iç güvenlik ve kolluk sistemi mevcuttur. Türkiye’de polis hizmetleri merkeziyetçi bir idare anlayışı üzerinden yürütülmekte ve idare edilmekte iken İtalya’da daha çok ademi merkeziyetçi anlayışın etkisi ile bölgesel ve yerel idarelerinde polis hizmetlerinin yürütülmesindeki önemi oldukça büyüktür. İtalyan polis kuvvetlerini ulusal düzeyde Devlet Polisi; yerel düzeyde Belediye Polisi ile İl veya Büyükşehir Polisi olmak üzere sivil nitelikteki kurumlar temsil etmektedir. İtalya’da çok sayıda kolluk kuvvetinin bir arada yer almasının nedeni, geçmişten günümüze politik ve kurumsal düzeyde bir denge kurulması ve çeşitli yerel, bölgesel ve merkezi organlar arasında karşılıklı bir kontrol mekanizması inşası niyetinden kaynaklanmaktadır. Yerel Polis, yerel düzeyde polis yapılanmalarını içeren geniş kapsamlı birlikler, üniteler, departmanlar ve bölümlerden oluşmaktadır. Yerel Polis bünyesinde, işlev bakımından inşaat, sağlık, şehir, ticaret, çevre, trafik, cenaze vb. hususlarda yine fonksiyonel olarak ayrılmış Polis birimleri yer almaktadır. Devlet Polisi ulusal sınırlar içerisinde devlet çıkarlarını gözetirken; Yerel Polis, yerel yönetimin coğrafi sınırları içerisindeki yerel topluluğun çıkarlarını koruma gayesi gütmektedir. İl ve Büyükşehir Polisi, illerde ve büyükşehirlerde; Belediye Polisi de belediye sınırları içerisinde sorumlu olduğu hizmetleri yerine getirmektedir. Böylece, araştırmanın “İtalya’daki kolluk sisteminde yer alıp Türkiye’dekinde yer almayan kolluk kuvvetlerinin görev, yetki ve sorumluluk sahası dağılımı nasıl yapılmaktadır?” sorusuna bakıldığında, İtalya’daki bu kuvvetler yerel otoriteler tarafından denetim ve kontrole tabi tutulabilmekte, idare ve koordine edilebilmektedir. Buradaki temel farklılık, İtalyan anayasası ilkeleri gereği kolluk işlevlerinin çeşitli birimler ve otoriteler arasında koordinasyonu baz alınarak devlet ve yerel düzeyde kolluk kuvvetlerinin çeşitlendirilmesi stratejisinin benimsenmesinden dolayıdır. Her iki kuvvetin de organizasyonel yapısının başlarında emniyet amirleri ve müdürleri yer almaktadır. Her iki ülkenin de polis örgütleri İçişleri Bakanlığı’na bağlı olup her iki kolluk kuvveti de illerde valileri ve ayrıca adli görevlerde Cumhuriyet Savcılarını bir mülki idari üst amir olarak kabul etmektedir. Araştırmanın “İki ülkenin birbirine paralel olduğu düşünülen kolluk kuvvetleri arasında ne gibi yetki, görev ve sorumluluk sahası farkları vardır?” sorusu ele alındığında, her iki kuvvet bünyesinde de yürütülecek adli ve idari kolluk görevlerini ifa edecek benzer timler, birimler ve unsurlar yer almaktadır. Fakat, bu birimlerin organizasyonel yapılanmaları Türkiye kısmında il ve ilçe kuruluşları üzerinden teşkilatlanmışken İtalya’da bölgesel düzeyde departmanlar ile bu hizmetler ifa edilebilmektedir. Buradan çıkarılacak sonuç, İtalya’da ademi merkeziyetçi anlayışın burada da etkisini gösterdiğiidir. Bu farklığa neden olan bir diğer etken de yerel idarelere ve bölgesel otoritelere tanınan anayasal özerkliklerdir. İtalya nezdinde bir farklılık daha vardır ki o da bu hizmetleri yerine getirecek birimlerin işlevsellik ve fonksiyonellik açıdan

bu hususta uzmanlaşmış ayrı birimler tarafından ifa edilmesidir. Bunun sonucunda, Yerel Polis'in korunan nesnenin temeline göre fonksiyonel bakımdan birbirinden ayrılmış belirli alanlarda uzmanlaşmış birimleri tarafından yerine getirilebilmektedir. Bu birimlere İnşaat Polisi, Sağlık Polisi, Ticaret ve Gıda Polisi, Veteriner Polis, Metrik Polis, Çevre Polisi ve Morg Polisi gibi birimler örnek verilebilmektedir. Böylece araştırmanın sorularından, ‘İtalya’deki kolluk sisteminde, Türkiye’deki genel kolluk kuvvetleri yapılanmalarından daha farklı çeşitte; kendine has tüzel özerklik ve müstakil örgütlenme biçiminde ayrı kuvvetler, organizasyonlar, örgütler ve birimler mevcut mudur?’ sorusuna bakıldığında, ilk olarak İtalya’da müstakil örgütlenme biçimleri ile tüzel özerklik tanınmış bu yerel polis birimlerine değinilmiştir. Ardından, bu sorunun bir diğer muhatabı olarak Mali Kolluk kuvveti de karşımıza çıkmaktadır. Mali Kolluk, kendine has tüzel özerkliği ve müstakil örgütlenme biçimi ile tepede bir bakanlar kurulu tarafından atanan Orgeneral kolordu komutanı eşliğinde genel komutan yardımcısı ve genel kurmay yetkililerin bulunduğu merkezi bir yapıya sahiptir. Merkezi ve bölgesel olarak örgütlenen bu kolluğun teşkilat yapısı birbirinden farklı departmanlara, bölgelerarası komutanlıklara ve bölgesel komutanlıklara göre organize edilmiştir. Türkiye’de böylesi özgün bir yapının gerekliliği tartışılmalı, özerk bir yapı olmasa dahi Türkiye’deki kolluk kuvvetleri arasına idari açıdan nasıl uyarlanabileceği araştırılmalıdır. İtalya’da Türkiye’deki polis personeli rütbe ve sınıf sisteminden farklı olarak müfettiş, denetmen, asistan ve temsilci sınıfları yer almaktadır. Türkiye’deki polis personeli yapısı içerisinde böylesi müfettiş ve denetmen gibi sınıfların gerekliliği araştırılmalı, İtalya’da bu rütbeler üzerinden nasıl bir verimlilik sağlandığı sorgulanmalıdır.

Araştırmanın ‘İtalya ve Türkiye’deki askeri statülü kolluk ve polis teşkilatlarının tarihsel süreçlerinde, kuruluş aşamalarında ve örgütlenme biçimlerinde benzerlikler var mıdır?’ sorusuna bakıldığında, İtalya ve Türkiye’nin kolluk kuvvetlerinden Carabinieri-Jandarma, Polis yapılanmaları ve Sahil Güvenlik teşkilatlarının tarihi kökeni silahlı kuvvetlere dayanmaktadır. Birinci Dünya Savaşı döneminde kolluk kuvvetlerinin ülkelerin dış savunmasında da görev aldığı görülmek ile birlikte İtalya’deki kolluk yapılanmalarının İkinci Dünya Savaşı dönemince Türkiye’deki emsallerine göre operasyonel anlamda daha aktif rol aldığı görülmektedir. Örgütlenme bakımından ortak merkezi ve taşra yapılanmaları üzerinden organizasyon biçimleri benimsendiği görülmekte, İtalyan Carabinieri’si’nin bir farklılığı olarak halen bölgesel düzeyde örgütlenmelere rastlanmaktadır. Bunun temel nedeni olarak karşılaştırma bölümünün başında belirtilen anayasal ilkeler ve İtalya’deki ademi merkeziyetçi anlayış ileri sürülebilmektedir. Her iki ülkenin Sahil Güvenlik yapılanmalarının da bölgesel

düzeyde örgütlenme biçimleri benimsedikleri görülmektedir. Hem İtalyan hem de Türk Polisi'nde merkezi ve taşra örgütlenmeleri görülmektedir. Ayrıyeten, İtalyan Polisi'nde bölgesel organizasyonlar görülmekte, taşra teşkilatları yerel yönetimler ile ilişkili tutulmuş birbirinden farklı birçok yerel polis biriminden oluşmaktadır. Bir diğer ifade ile İtalyan polis sisteminde ulusal düzeyde merkezi düzeyde genel hizmetler yürütmek üzere bir polis kuruluşuna yer verilmişken, aynı zamanda yerel düzeyde sorumlu polis kuvvetleri yer almaktadır. Türkiye'de böylesi bir ayrıma üniter yapı açısından gerek olmadığı değerlendirilmektedir.

İtalya ve Türkiye'deki kolluk kuvvetlerinden, askeri statülü kolluk ve polis teşkilatlarının tarihsel süreçlerinde, kuruluş aşamalarında ve örgütlenme biçimlerinde benzerlikler bulunmaktadır varsayımı doğrulanmış ve farklılıklara değinilmiştir. Ayrıca, araştırmanın bir diğer varsayımı olan Carabinieri'nin görev ve sorumluluk sahasının Türk jandarmasına kıyasla daha geniş yetki alanına sahip olduğu varsayımı da netlik kazanmıştır. İtalyan Carabinierisi, Türk Jandarmasına göre bölgesel düzeyde daha çeşitli alanlarda bakanlıklar ile olan ilişkilerine müteakip yürüttüğü hizmetler ve Devlet Ormancılık Birlikleri'nin vazifelerinden de sorumlu olması nedeni ile daha farklı görevleri de ifa ettiği için daha geniş yetkiler ile donatılmıştır. Böylece, İtalyan Carabinierisi, Türk Jandarmasından daha geniş yetkilere mi sahiptir? sorusuna da burada değinilmiştir.

Araştırmanın temel konusu arasında bulunan İtalya ve Türkiye'deki kolluk kuvvetlerinin nasıl farklılaştığı ve ne tür benzerliklerin görüldüğü hususu açıklık kazanmıştır. İtalya'da bulunan yerel ve merkezi düzeyde genel kolluk kuvveti yapılanmalarının çeşidi, Türkiye'deki emsallerine göre daha fazladır. İtalyan kolluk sistemi Türkiye'ye göre daha parçalı, birbirinden bağımsız, alanında uzmanlaşmış, fonksiyonel olarak ayrılmış, ulusal ve yerel polis kuvvetlerinden oluşmaktadır. Her iki ülkenin birbirinden farklı merkezi ve yerel kolluk birimleri/kuvvetleri var olmasına rağmen, organizasyonel açıdan farklı düzeylerde dahi olsa benzer iş yükü ve sorumluluklara sahip birimler görülebilmektedir. Bir diğer ifade ile, İtalya ve Türkiye'deki kolluk kuvvetleri hem merkezi hem de yerel düzeyde farklı organizasyonel yapılanmalar benimseyebiliyor olsa da emsal sayılabilecek birimler arasında iş yükü ve sorumlulukları açısından benzerliklere rastlanmaktadır. Burada bir farklılık olarak merkezi ve taşra teşkilatlarına ek olarak İtalya'da bölgesel yapılanma stratejilerinin de bir hayli benimsendiği görülmektedir. Bunun nedeni olarak İtalya'daki kolluk sistemi içerisinde kamu güvenliğinin ve düzeninin sağlanması sürecinde ademi merkezîyetçi bir idare ve denetim sistemi prensiplerinin benimsenmesidir. İtalya'daki kolluk kuvvetlerinde benimsenen personel

sınıf ve rütbe düzenlemeleri, Türkiye'deki sisteme göre daha da çeşitlilik göstermekte, müfettiş ve denetmen gibi ek sınıflar yer almaktadır. Bu farklılık gözetildiğinde Carabinieri ve İtalyan Polisi'nde de belirtildiği üzere genel olarak kolluk kuvvetleri içerisinde bu denli rütbe ve sınıfların sağlayacağı avantajlar araştırılmalıdır. İtalya ve Türkiye'de emsal sayılabilecek kolluk kuvvetlerinin personel istihdamı ve eğitim süreçlerinde; adaylarda aranan kriterler, eğitim ve adaylık süreci, sınavlar ve rütbe/sınıf ilerlemesi gibi hususlar açısından benzerlikler görülmektedir.

Özetle, merak edilen bu farklılıklar değerlendirildiğinde, genel olarak İtalya'daki kolluk kuvvetlerinin sorumluluk sahası ve görev alanları bakımından bölgesel-ulusal ve yerel-merkezi düzeyde birbirinden ayrıldıkları görülmektedir. Bu kolluk kuvvetlerinin ayrı ayrı müstakil örgütlenme biçimleri benimseyerek farklı bakanlıklar ve yerel, bölgesel ve merkezi idari otoriteler altında teşkilatlanırken ortak görevler nedeni ile İçişleri Bakanlığı'na karşı mesul tutuldukları unutulmadan örgütlenmişlerdir. Zaman içerisinde Türkiye'ye nazaran İtalya'da böylesi farklı bir gidişatın benimsenmesinde İtalyan anayasasının bölgesel idarelere ve yerel otoritelere tanıdığı özerklikler etkili olmuş, kimi kurumlara tüzel özerklikler atfedilmiştir. Ayrıca, İtalya'da siyasal özerkliğin beraberinde getirdiği bölgesel yönetimlerin idari, düzenleyici, organizasyonel ve mali özerklikleri de genişletilerek hukuki güvence altına alınmıştır. Bunun yanı sıra İtalya'da benimsenen Bölgesel Devlet anlayışı ve idari desantralizasyon yöntemi üzerinden şekillendirilen ademi merkezîyetçi anlayışın etkisi de bir hayli büyüktür.

Bir diğer husus olarak İtalya'daki kolluk kuvvetleri ve polis örgütleri içerisindeki yapılanmaların birbirinden fonksiyonel bakımdan ayrıldığına, belirli alanlarda uzmanlaşarak profesyonelleşilmiş ve yine belirli başlı polis faaliyetlerini yürütmek üzere kurulmuş birçok farklı polis birimine rastlanmaktadır. Bu bulgular ve tespitlerden anlaşılabileceği üzere çalışmanın Giriş kısmında belirtilen araştırmanın soruları cevap bulmuş, varsayımlar doğrulanmıştır.

Bu çalışmanın temel varsayımı olan İtalya'daki genel kolluk kuvvetleri yapılanmalarının analiz edilerek değerlendirmesi ile; Türkiye'deki genel kolluk kuvvetlerinin teşkilat yapılarının düzenlenmesine, operasyonel kabiliyetlerinin geliştirilmesine ve bu kolluk kuvvetlerinin farklı alanlarda da kurulmasına katkı sağlayacağı düşüncesi iki açıdan desteklenmiştir. Bunlardan ilki Mali Kolluk üzerinden getirilen önerilerdir.

Bu çalışma ile İtalya'ya has Mali Kolluğun oldukça geniş yetkiler ve görevler ile donatılmış olmasının ülkeye sağladığı faydalar gözler önüne serilmiş, bu kolluk kuvvetinden

ülkemize uyarlamalar yapılmasının kripto ve siber suçlar ile mücadele gibi hususlara ışık tutabileceğine kanaat getirilmiştir. İtalya’da Mali Kolluk’un etkin bir şekilde bu hususta hizmetler yürüttüğü görülmekte, bu kolluğa ek olarak konunun meclis düzeyinde ‘Dijital Suçlar ve Dijital Para Dolandırıcılığı Komitesi’ arayıcılığı ile özel bir komisyon üzerinden ele alındığı görülmektedir. Ayrıca, ‘MiCA’ adında yasal düzenlemeler ile de ele alındığı görülmektedir. Ayrıca yine bu sürecin hükümet düzeyinde dijital-siber suçların önlenmesi ve tespiti için Siber Güvenlik Ajansı kurulması ile ele alındığı, banka ve borsalarında sürece dahil edildiği, ağır maddi yaptırımlar uygulayabilecek CONSOB komisyonu arayıcılığıyla piyasanın düzenlenmesi ve dengede tutulmasına yönelik adımlar atıldığı görülmektedir. Ekonomi ve Maliye Bakanlığı’nın getirdiği şartlardanyerli ve yabancı bütün platformların OAM üzerinden kayıta ve lisansa tabi tutulması ile de kullanıcıların güvenliği sağlanmaya çalışılmıştır. Bir öneri olarak, İtalya’daki kripto ve siber suçlar ile mücadele hususun nasıl yürütüldüğünden öneriler çıkarılmalı, ülkemizde gelecekte benimsenecek strateji ve politikalarda bu öneriler dikkate alınmalıdır. Buradan elde edilecek fayda da araştırmanın son varsayımı olan Mali Kolluk kuvvetinin Türkiye’deki kolluk sistemine entegrasi sonucunda muhtemel faydalar getireceği varsayımı da desteklenmiştir. Ayrıca, bu kolluğun Türkiye’ye ne tür avantajlar sağlayacağına dair araştırma sorusu da kripto/vergi/dijital suçlar ile mücadele yöntemleri üzerinden örnekler verilerek izah edilmiştir. “İtalya’da var olup Türkiye’de olmayan bu kolluk kuvvetinin görev, yetki ve sorumluluk sahası dağılımı nasıl yapılmaktadır?” sorusu, Mali Kolluk’un oldukça detaylı bir şekilde belirtilen görev çeşitliliği ve ulusal topraklardaki sorumluluk sahasına ek olarak denizde ve hava da yürüttüğü operasyonlar üzerinden anlatılmış, bakanlıklar ve diğer kolluk kuvvetleri olan ilişkilerine üzerinden açıklanmıştır. Burada Türkiye’ye uyarlama gerçekleştirilirken dikkat edilmesi gereken birkaç husus yer almaktadır. Öncelikle İtalya’da bu kolluk kuvvetine tanınan tüzel özerklik göz önünde bulundurularak, Türkiye’deki kolluk sistemi içerisinde böylesi bir özerklik tanınması ileri sürülmemektedir. Türkiye’deki merkezi idarenin kontrol, denetim ve koordinasyon prensiplerine ters düşecek bir ayrıcalık verilmesi söz konusu değildir. Bu tip özerkliklerin uyarlanması Türkiye’nin idari, hukuki ve siyasal sistemi açısından uygun görülmemekte, anayasal ve üniter devlet geleneklerine aykırı olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca Türkiye’deki idarenin örgütlenme ilkeleri bakımından merkeziyetçi anlayışa bağlı kalınarak İtalya’daki bu ademi merkeziyetçi anlayış etkisinden birebir uyarlamalar yapılmamalı, kesitler halinde faydalı görülen hususlar iç güvenlik sistemine entegre edilmelidir. Örneğin bu çalışmada önerildiği üzere kripto suçlar ile mücadele hususunda bu kolluk kuvvetine atfedilen önemden dersler çıkarılarak İtalya’daki gibi benzer yapılanmalar kurulması ya da entegre edilmesi üzerinden sürecin ele alınması önerilmektedir.

Türkiye’de çeşitli kolluk kuvvetleri içerisinde yer alan ilgili birimlerin İtalyan Mali Kolluğundan esinlenerek yapısal ve operasyonel açıdan daha geniş yetki ve sorumluluk sahası ile donatılmasının verimliliği ve etkinliği ülkemiz açısından değerlendirilmelidir. Bu bağlamda, İtalya’daki gibi geniş yetki ve sorumluluk sahasında hizmetler ifa etmek üzere bu birimlerin birleştirilerek müstakil bir örgütlenme biçimine sahip ayrı bir kolluk kuvveti gibi örgütlenmesi stratejisi, ülkemizin gelecekteki iç güvenlik ve kolluk stratejilerinde ihtiyaç duyulması halinde bir örnek model olarak sunulmaktadır.

Bu çalışmanın temel varsayımını destekleyen ve Türkiye’ye katkı sağlayacağı düşünülen bir diğer hususta İtalyan Devlet Ormancılık Birlikleri’nin İtalyan Carabinieriisi bünyesine alınması ile elde edilen kazanımlardan dersler çıkarılmasıdır. Maida kararnamele kapsamında 2016 yılı itibari ile İtalyan Devlet Ormancılık Birlikleri’nin büyük bir çoğunluk ile İtalyan Carabinieriisi’ne devredilmesi akabinde, İtalyan Carabinieriisi’nin görev ve sorumlulukları genişleyerek maddi ve organizasyonel anlamda daha karlı ve verimli bir sürece geçildiği değerlendirilmiştir. 2016 yılındaki bu değişiklik ardından geçmiş 4 yıla dair veriler sunulduğu Sayıştay raporları üzerinden yapılan değerlendirmede, kontrol, tutuklama, ihbar, idari ihlal, düzensiz işçi tespiti gibi hususlarda daha verimli sonuçlar elde edildiğine yönelik tespitler yapılmıştır. Ayrıca, İtalya’da bu değişim ile orman yangınları ile mücadele hususunun daha etkin bir şekilde ele alınmasına yönelik adımlar atılmış, 3 yılda 31,5 milyon euro tasarruf öngörülmüştür. Burada araştırmanın temel araştırma sorularından bu modelin Türkiye’ye ne kazandıracağı sorusu ele alınmış, muhtemel faydaların hangi alanlarda sağlandığı hususu veriler ile desteklenmiştir. İtalya’daki bu değişiklik akabinde Türkiye’nin de son zamanlarda oldukça gündeminde yer alan orman yangınları ile mücadele hususunda İtalya’nın ne tür kazanımlar elde edildiğine dem vurularak Türkiye için muhtemel bir revize önerisi olarak; Jandarmanın sahadaki yetkisi artırılarak daha etkin bir güç olmasına ön ayak olunması, sahadaki idare ve koordine gibi rollerinin artırılması gibi öneriler sunulmaktadır. Orman yangınları hususunda sivil toplum kuruluşları ile OGM ve AFAD gibi devlet kurumlarının personel ve teçhizatları yönetim, koordine, yönlendirme ve idare açısından Jandarmanın operasyonel yetkinliği içinde değerlendirilmesi ve tek bir emir komuta birliği altında toplanılması önerilmektedir. Buradaki temel öneri şu an için ilk etapta İtalya’daki gibi ormancılık birliklerinin jandarma bünyesine alınması, her iki kurumun veya kuvvetin birleştirilmesi gibi bir öneriden ziyade jandarmanın operasyonel ve idari yetkisinin, araç gereç ve insan gücü bakımından imkânlarının güçlendirilmesidir. Böylece, mevzu bahis orman yangınları ile mücadele sürecine İtalyan tipi bir yönelim ile alternatif sunulmuştur. Ayrıca,

gelecekte ülkemizde böylesi bir revize ihtiyacının duyulması halinde İtalya'daki uyarlamanın verimliliği vurgulanmış, bir rol model olarak ortaya konmuştur.

Bu araştırmanın, ‘İtalya’daki daha farklı olduğu düşünülen genel kolluk kuvvetlerinin analiz edilerek değerlendirilmesi, Türkiye’deki genel kolluk kuvvetlerinin teşkilat yapılarının düzenlenmesine, operasyonel kabiliyetlerinin geliştirilmesine ve bu kolluk kuvvetlerinin farklı alanlarda da kurulmasına katkı sağlar mı?’ sorusu özellikle İtalya’daki Devlet Ormancılık Birliklerinde yaşanan değişim ve Mali Kolluk kuvveti yapılanması üzerinden izah edilmeye çalışılmış, İtalya’da bu CFS’nin reformsal değişimi ve Mali Kolluk’un ayrı müstakil örgütlenme biçimine sahip bir yapı olması ile her iki yapıdan nasıl bir fayda sağlandığına yönelik değerlendirmeler yapılmıştır. Çalışma sonunda öne sürülen öneriler ile Türkiye’nin iç güvenlik ve kolluk sisteminde İtalya örneği baz alınarak strateji benimsenmesinin potansiyel katkılarına ışık tutulmaya çalışılmıştır.

Son olarak, çalışma içerisinde de bahsedildiği üzere, İtalyan iç güvenlik ve kolluk sistemi içerisinde Yerel Polis kuvvetleri yer almaktadır. Bu tip oluşumların kurulmasına ön ayak olan siyasi, coğrafi ve anayasal nedenler geçmişten günümüze geçerliliğini korumakta, halen askeri ve sivil otorite sahipleri tarafından benimsenmektedir. İtalya’da, birbirinden görev, yetki ve sorumluluk sahası bakımından ayrılmış bu polis birimleri üzerinden, yerine getirdikleri hizmetlerde bir mesleki uzmanlık ve profesyonel polislik kazanımı elde edildiği düşünülmekte, sistem içerisinde oldukça fayda sağladığına inanılmaktadır. İtalya nezdinde bu husus oldukça dikkat çekici olup, araştırılmaya değerdir. Karşılaştırmalar, analizler ve değerlendirmeler yapılarak bu hususun ele alınması önerilmekte, yapılacak tespitler ve çıkarımlar açısından önemli görülmektedir.

KAYNAKÇA

- Adlı, A. (2024, Nisan 18). Küreselleşme Sürecinin Türkiye'nin Güvenlik Politikalarına ve Emniyet Genel Müdürlüğü'ndeki Gelişmelere Etkisi. *Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul, Türkiye: İstanbul Topkapı Üniversitesi Güvenlik Bilimleri Anabilim Dalı Güvenlik Bilimleri ve Uygulamaları Bilim Dalı.
- Agenzia per la Cybersicurezza Nazionale. (Erişim Tarihi: 12/12/2024). *Chi Siamo*. acn.gov.it: <https://www.acn.gov.it/portale/chi-siamo> adresinden alındı.
- Anadolu Ajansı. (2024, 06 19). *İtalya'da bölgesel yönetimlere daha fazla özerklik sağlamayı öngören kanun teklifi yasalaştı*. m.haberturk.com: <https://m.haberturk.com/italya-da-bolgesel-yonetimlere-daha-fazla-ozerklik-saglamayi-ongoren-kanun-teklifi-yasalasti-3696363> adresinden alındı.
- ANCI, 2022. Rapporto Nazionale sull'attività della Polizia Locale 2022. [Yerel Polis faaliyetlerine ilişkin Ulusal Rapor 2022]. Roma: Accademia Nazionale Polizia Locale - ANCI.
- Ancillotti vd., M. E. (2012). *L'agente di Polizia Municipale e Provinciale*. [Belediye ve il polis memuru]. Rimini, Santarcangelo di Romagna: Maggioli.
- Arends, J. F. (2009, Yaz). Homeros'dan Hobbes ve Ötesine: "Güvenlik" Kavramının Avrupa Geleneğindeki Boyutları. *Uluslararası İlişkiler Dergisi*, s. 3-33.
- Arma dei Carabinieri. (2021). *Reclutamento*. carabinieri.it: <https://www.carabinieri.it/concorsi/area-concorsi/reclutamento/ufficiali> adresinden alındı.
- Arma dei Carabinieri. (Erişim Tarihi: 03/05/2023). *Organizzazione*. carabinieri.it: <https://www.carabinieri.it/chi-siamo/oggi/organizzazione/mobile-e-speciale> adresinden alındı.
- Armağan, D. (2022). Kültürel Mirasın Korunması Bağlamında Türkiye ve İtalya'daki Kolluğun Görev Yetkileri. *Yüksek Lisans Tezi*. Edirne: T.C. Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Anabilim Dalı.
- AssOrienta. (2022). *Scopri le Opportunita Offerte Dalle Forze di Polizia, Guardia di Finanza*. assorienta.it: <https://www.assorienta.it/carriera-guardia-finanza/> adresinden alındı.
- Autorita di Sistema Portuale del Mare Adriatico Settentrionale Porti di Venezia e Chioggia. (Erişim Tarihi:12/05/2024). *Capitaneria di Porto - Guardia Costiera nell'ambito territoriale della Direzione Marittima di Venezia*. port.venice.it: https://www.port.venice.it/offerta-portuale/istituzioni-portuali/capitaneria-di-porto-guardia-costiera/?doing_wp_cron=1715513554.6267220973968505859375 adresinden alındı.
- Ayan, T. N. (23/02/2024). Kamu Düzeninin Genel Sağlık Unsuru ve Genel Sağlığın Korunmasına İlişkin İdari Kolluk Faaliyetlerinin İncelenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*. Karaman, Türkiye: T.C. Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Babahanoğlu, N. (2020). İtalya'da Yerel Yönetimler ve Güvenlik. *Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 516-542.
- Battistelli, F. (2008). Produttori di sicurezza. [Güvenlik Sağlayıcılar]. I Corpi di polizia in Italia tra competizione e cooperazione. [İtalya'daki polis güçleri arasında rekabet ve işbirliği]. *OpenEdition Journals*, s. 169-192.
- Benedikter, T. (2012). *Modern Özerklik Sistemleri: Dünya Özerklik Örnekleri*. Bozen: Nika Yayinevi.
- Bernardi, A. (1979). *La Riforma della Polizia*. [Polis Reformu]. Torino: Giulio Einaudi Editore.

- Bonetti, P. (Erişim Tarihi: 09/10/2024). Funzioni e corpi di polizia: problemi giuridici e prospettive per un riordino costituzionalmente orientato. *ASTRID*, s. 1-63. ASTRID: www.astrid.eu adresinden alındı.
- brocardi.it. (Erişim Tarihi: 09/10/2024). *Servizio per le informazioni e la sicurezza democratica (SISDE)*. Dizionario Giuridico: <https://www.brocardi.it/dizionario/5688.html> adresinden alındı.
- Busi ve Venuti, O. M. (2020). *Il vigile urbano agenti e ufficiali della Polizia Locale , Municipale e Provinciale*. [Yerel polisi memurları Yerel, Belediye ve İl Polis memurlarıdır]. Napoli: Simone.
- Busi, O. (2001). *Atti della Polizia Municipale*. [Belediye Polisi Kayıtları]. Napoli: Eselibri-Simone.
- Butterworth. (1974, (Volume 123, Part 1)). Words & Phrases Legally Defined. [Yasal Olarak Tanımlanmış Kelimeler ve İfadeler]. *New Law Journal*.
- Caia, G. (1987). La Polizia di Stato. [Devlet Polisi]. *Digesto delle Discipline Pubblicistiche*. içinde Torino: UTET.
- Camera dei Deputati. (2016). *Disposizioni in materia di razionalizzazione delle funzioni di polizia e assorbimento del Corpo forestale dello Stato*. [Polis görevlerinin rasyonelleştirilmesine ve Devlet Ormancılık Birliklerinin görevlendirilmesine ilişkin hükümler]. Italia: Camera dei deputati.
- Camera dei Deputati. (28/05/2024). *il personale militare femminile nelle forze armate*. temi.camera.it: [https://temi.camera.it/leg19/temi/19_il-personale-militare-femminile-nelle-forze-armate.html#:~:text=Attualmente%20le%20Forze%20Armate%20e,del%20totale%20del%20personale%20militare\)](https://temi.camera.it/leg19/temi/19_il-personale-militare-femminile-nelle-forze-armate.html#:~:text=Attualmente%20le%20Forze%20Armate%20e,del%20totale%20del%20personale%20militare)). adresinden alındı.
- Capitaneria di Porto. (Erişim Tarihi: 12/05/2024). *Capitaneria di Porto*. marina.difesa.it: https://www.marina.difesa.it/il-tuo-futuro-e-il-mare/carriere/per-professione/Pagine/capitaneria_professione.aspx adresinden alındı.
- carabinieri.it. (2021). *Ruoli e gradi del personale*. carabinieri.it: <https://www.carabinieri.it/concorsi/area-concorsi/reclutamento/ruoli-e-gradi> adresinden alındı.
- carabinieri.it. (Erişim Tarihi: 08/08/2024). *L'Arma dei Carabinieri/Cenni Storici*. carabinieri.it: <https://www.carabinieri.it/chi-siamo/oggi/organizzazione/in-generale/cenni-storici> adresinden alındı.
- Carnabuci, A. (2008). Nozioni Generali. [Genel Kavramlar]. G. d. Attilio Carnabuci içinde, *La Polizia Municipale* (s. 3-226). Milano: Dott. A. Giuffrè Editore.
- Carola, A. (13/09/2023). *Donne nelle forze armate e dell'ordine, numeri e storia*. nxwss.com: <https://www.nxwss.com/donne-nelle-forze-armate-e-dellordine-numeri-e-storia> adresinden alındı.
- Carolis, i. C. (2021). Intervento del C.V. (CP) Donato De Carolis, Capo del Reparto Pesca Marittima del Corpo delle Capitanerie di porto. *Audizione del 22.09.2021 Presso La 9^a Commissione Agricoltura del Senato Della Repubblica*. [Cumhuriyet Senatosu 9. Tarım Komisyonunda 22.09.2021 tarihli duruşma]. (s. 1-11). Comando Generale del Corpo delle Capitanerie di Porto-Guardia Costiera.
- Cavallo, A. (2000, Ocak). Storia della Polizia Municipale. Bari.
- Ceccuti, C. (2005). *Carabinieri in Toscana 1859-2004*. [Toscana'da Karabinieri 1859-2004]. Firenze: Edizioni Polistampa.
- Certifico.com. (27/06/2022). *Rapporto annuale Capitanerie di porto / Guardia Costiera 2021*. certificato.com: <https://www.certifico.com/trasporto/trasporto-marittimo/16944-rapporto-annuale-capitanerie-di-porto-guardia-costiera-2021> adresinden alındı.

- CMK 57. Madde, 3.bent. (28 Haziran 2020). *La Guardia Costiera – Capitaneria di Corpo Svolge Anche Funzioni di Polizia Giudiziaria?* avvocatomilitare.com: <https://avvocatomilitare.com/index.php/la-guardia-costiera-capitaneria-di-corpo-svolge-anche-funzioni-di-polizia-giudiziaria/> adresinden alındı.
- Commissioni Riunite della Camera dei Deputati: Affari Costituzionali e Giustizia. (2019). *Decreto Legge 14 Giugno 2019, N° 53 “Disposizioni Urgenti in Materia di Ordine e Sicurezza Pubblica*. [14 Haziran 2019 tarih ve 53 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname “Kamu Düzeni ve Güvenliğine İlişkin Acil Hükümler”]. Roma: Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti, Comando Generale del Corpo delle Capitanerie di Porto Guardia Costiera.
- Comune di Sesto ed Uniti. (2024, 02 12). *Servizi/Funzioni polizia Locale*. comune.sestoeduniti.cr.it: <https://www.comune.sestoeduniti.cr.it/it/page/polizia-locale-865a8218-6c0c-4115-b02f-5279dc972877> adresinden alındı.
- Comune di Trieste. (2025). *Nuclei Polizia Locale*. comune.trieste.it: <https://www.comune.trieste.it/files/attachment> adresinden alındı.
- Comune di Verona. (Erişim Tarihi: 02/08/2024). *Come entrare nella Polizia Locale*. polizialocale.comune.verona.it: https://polizialocale.comune.verona.it/nqcontent.cfm?a_id=61681 adresinden alındı.
- Corso, G. (1987). *Digesto delle Discipline Pubblicistiche*. [Kamu Hukuku Bilimi Disiplinleri Özeti]. Torino: UTET.
- Corte dei Conti. (2021). *L’Assorbimento del Corpo Forestale dello Stato nell’Arma dei Carabinieri*. [Devlet Ormancılık Birliklerinin Carabinieri’ye dahil edilmesi]. Roma: Centro Unico per la Fotoriproduzione e la Stampa.
- Coşkun, A. M. (2024, Ocak). Karşılaştırmalı Afet Yönetimi Türk ve Fransız Jandarması Örneği. Yüksek Lisans Tezi. Ankara, Türkiye: T.C. İçişleri Bakanlığı Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı.
- Çelik, H. (2014). Kamu Düzeni Kavramının Dirlik ve Esenlik Unsuru. *Yüksek Lisans Tezi*. Ankara, Türkiye: T.C Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku (İdare Hukuku) Anabilim Dalı.
- Çevik vd., H. H. (2005). Türkiye'nin Kolluk Yönetimi. *Polis Bilimleri Dergisi*, 115-143.
- Çolak, H. (1998). Kolluk Teşkilatı ve Adli Kolluk. *Sayıştay Dergisi*, 85-91.
- Defence Research and Development Canada. (2013, Aralık 10). Maritime Domain Awareness in the Canadian Safety and Security Program. [Kanada Emniyet ve Güvenlik Programında Deniz Alanı Farkındalığı]. *Scientific Brief*, s. 1-10.
- Demir, T. (2019, Ocak). Emniyet Hizmetlerinin Sunumunda Dualist Yapı Sorunsalı: Adli ve İdari Kolluk. *Yüksek Lisans Tezi*. Kütahya, Türkiye: T.C. Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü/ Kamu Yönetimi Anabilim Dalı.
- Digesto delle Discipline Pubblicistiche*. (1987). [Kamu Hukuku Bilimi Disiplinleri Özeti] Torino: UTET.
- D'orsi, A. (1973). *La polizia, Le forze dell'ordine italiano*. [Polis, İtalyan kolluk kuvvetleri]. Milano: Giangiacomo Feltrinelli Editore.
- EGM. (2024). *2024 Performans Programı*. Ankara: Emniyet Genel Müdürlüğü.
- Elvan, D. (2005). Genel Kolluk Kuvvetlerinin Ormanların Korunmasında Görev ve Yetkileri. *Orman Fakültesi Dergisi*, 85-98.
- Emniyet Genel Müdürlüğü. (07/03/2022). *Onlarla Birlikte Şimdi Daha Güçlüyüz*. egm.gov.tr: <https://www.egm.gov.tr/bakanligimiz-bunyesinde-kadin-personel-sayisi-katlanarak-artiyor---merkezicerik> adresinden alındı.
- Ente Editoriale per l'Arma dei Carabinieri. (1980). *The Carabinieri 1814-1980*. [Karabinieri 1814-1980]. Roma: Ente Editoriale per l'Arma dei Carabinieri.

- Ente Editoriale per l'Arma dei Carabinieri. (2002, Ekim). Il Carabinieri.
- Eryılmaz, M. (2019, Nisan 16). Türkiye’de Jandarmanın Yeniden Yapılandırılması: Avrupa Jandarma Kuvveti Üyesi Ülkeler ile Karşılaştırmalı Bir İnceleme. *Yüksek Lisans Tezi*. Giresun, Türkiye: T.C. Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı.
- Eşmeli, B. (28/12/2023). Adli Kolluk-İdari Kolluk Ayrımı Bağlamında Türkiye’de Suç Kolluğu. *Yüksek Lisans Tezi*. Bursa, Türkiye: T.C. Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı Hukuk Bilim Dalı.
- Fonzo, E. (02/05/2023). *I servizi segreti italiani: storia e compiti delle agenzie di intelligence della Repubblica*. geopop.it: <https://www.geopop.it/i-servizi-segreti-italiani-storia-e-compiti-delle-agenzie-di-intelligence-della-repubblica/> adresinden alındı.
- Fronzoni, M. (1991). Aspetti, normativi, ordinativi e operativi dell'attività della Guardia di Finanza nel settore della lotta alla criminalità organizzata. [Organize suçla mücadele sektöründe Guardia di Finanza'nın faaliyetinin düzenleyici, düzenli ve operasyonel yönleri]. A. d. Convegno içinde, *Criminalità Istituzioni Società' Civile. Fatti, cause, norme, procedure* (s. 34-40). Firenze: Edizioni della Giunta Regionale Toscana a cura dell'Ufficio Pubblicazioni / Centro Stampa.
- FSP Polizia di Stato. (31/04/2023). 32° *Corso di formazione per l'accesso alla qualifica iniziale del ruolo dei sovrintendenti*. fsp-polizia.it: <https://www.fsp-polizia.it/32-corso-di-formazione-per-laccesso-alla-qualifica-iniziale-del-ruolo-dei-sovrintendenti/> adresinden alındı.
- Gazete Duvar. (2024, 6 19). *Kanun teklifi yasalaştı: İtalya'da bölgesel yönetimlere daha fazla özerklik*. gazeteduvar.com: <https://www.gazeteduvar.com.tr/kanun-teklifi-yasalasti-italyada-bolgesel-yonetimlere-daha-fazla-ozerklik-haber-1699834> adresinden alındı.
- Gesoğlu, T. (13/12/2013). Orman Yangınları ile Mücadelede Optimum Yol Güzergahının Network 2001 Programı ile Belirlenmesi. *Yüksek Lisans Tezi*. Kahramanmaraş, Türkiye: T.C. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Giulietti, W. (2017). *Forze di polizia: coordinamento e razionalizzazione*. Treccani.it: https://www.treccani.it/enciclopedia/forze-di-polizia-coordinamento-e-razionalizzazione_%28Il-Libro-dell%27anno-del-Diritto%29/ adresinden alındı.
- Göksel ve Tunç, K. A. (2021, 06 29). Türkiye Cumhuriyeti Siyasal Sistemi. *Türk Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, s. 55-76.
- Guardia di Finanza. (13/09/2022). *Articolazione degli uffici*. gdf.gov.it: <https://www.gdf.gov.it/it/amministrazione-trasparente/organizzazione/articolazione-degli-uffici> adresinden alındı.
- Guardia di Finanza. (2022). *Immigrazione clandestina*. www.gdf.gov.it: <https://www.gdf.gov.it/chi-siamo/organizzazione/compiti-istituzionali/immigrazione-clandestina> adresinden alındı.
- Guardia di Finanza. (2022). *Polizia Economico - Finanziaria e di Sicurezza del Mare*. www.gdf.gov.it: <https://www.gdf.gov.it/chi-siamo/organizzazione/compiti-istituzionali/polizia-finanziaria-aerea-e-marittima> adresinden alındı.
- Guardia di Finanza. (13/09/2022). *Reparti*. gdf.gov.it: <https://www.gdf.gov.it/it/chi-siamo/organizzazione/reparti> adresinden alındı.
- Guardia di Finanza. (2022, 07 21). *Reparti Operativi*. gdf.gov.it: <https://www.gdf.gov.it/it/chi-siamo/organizzazione/reparti/reparti-operativi> adresinden alındı.
- Guardia di Finanza. (2022, 07 21). *Reparti Speciali*. gdf.gov.it: <https://www.gdf.gov.it/it/chi-siamo/organizzazione/reparti/reparti-operativi/reparti-speciali> adresinden alındı.
- Guardia di Finanza. (13/09/2022). *Specializzazioni ed altre attività*. gdf.gov.it: <https://www.gdf.gov.it/it/chi-siamo/organizzazione/specializzazioni> adresinden alındı.

- Guardia di Finanza. (28/04/2023). *Storia del Corpo*. gdf.gov.it: <https://www.gdf.gov.it/it/chi-siamo/la-storia/storia-del-corpo> adresinden alındı.
- Guardia di Finanza. (2024). *Polizia Economico Finanziaria*. gdf.gov.it: <https://www.gdf.gov.it/it/cosa-facciamo/polizia-economico-finanziaria> adresinden alındı.
- Guardia di Finanza. (Erişim Tarihi: 29/09/2024). *Storia del Corpo*. gdf.gov.it: <https://www.gdf.gov.it/it/chi-siamo/la-storia/storia-del-corpo> adresinden alındı.
- <https://www.jandarma.gov.tr/birlikler-ve-timler>. (Erişim Tarihi: 01/02/2024). *Birlikler ve Timler*. jandarma.gov.tr: <https://www.jandarma.gov.tr/birlikler-ve-timler> adresinden alındı.
- <https://www.jsga.edu.tr/astsubay-egitim-merkezi-asem-ogrenci-adayligi-hakkinda-sss>. (Erişim Tarihi: 04/03/2024). *Astsubay Eğitim Merkezi (ASEM) Öğrenci Adaylığı Hakkinda sss*. jsga.edu.tr: <https://www.jsga.edu.tr/astsubay-egitim-merkezi-asem-ogrenci-adayligi-hakkinda-sss> adresinden alındı.
- <https://www.jsga.edu.tr/subay-egitim-merkezi-suem-ogrenci-adayligi-hakkinda-sss>. (Erişim Tarihi: 04/03/2024). *Subay Eğitim Merkezi (SUEM) Öğrenci Adaylığı Hakkinda-sss*. jsga.edu.tr: <https://www.jsga.edu.tr/subay-egitim-merkezi-suem-ogrenci-adayligi-hakkinda-sss> adresinden alındı.
- <https://www.pa.edu.tr/>. (Erişim Tarihi: 26/08/2024). *Duyurular*. pa.edu.tr: <https://www.pa.edu.tr/> adresinden alındı.
- <https://www.sg.gov.tr/gorevler>. (Erişim Tarihi: 03/04/2024). *Görevler*. sg.gov.tr: <https://www.sg.gov.tr/gorevler> adresinden alındı.
- indeed. (29/06/2024). *Come diventare vigile urbano*. it.indeed.com: <https://it.indeed.com/guida-alla-carriera/trovare-lavoro/come-diventare-vigile-urbano#:~:text=Per%20diventare%20agente%20di%20polizia,nell'area%20dedicata%20ai%20concorsi%20> adresinden alındı.
- Indeed Editör Ekibi. (2023, Eylül 28). *Qual è la differenza tra Polizia e Carabinieri?* Indeed.com: <https://it.indeed.com/guida-alla-carriera/trovare-lavoro/differenza-polizia-carabinieri> adresinden alındı.
- Informazioni Marittime. (21/07/2015). *informazionimarittime.com*. Storia antica e funzioni moderne della Guardia costiera: <https://www.informazionimarittime.com/post/storia-antica-e-funzioni-moderne-della-guardia-costiera> adresinden alındı.
- Jandarma Genel Komutanlığı. (2019). *Hakkımızda*. jandarma.gov.tr: <https://www.jandarma.gov.tr/hakkimizda> adresinden alındı.
- Jandarma Genel Komutanlığı. (2019). *Tarihçe*. jandarma.gov.tr: <https://www.jandarma.gov.tr/tarihce> adresinden alındı.
- JGK. (2023). *2023 Faaliyet Raporu*. Ankara: T.C. İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı.
- JGK. (2024). *2024 Yılı Performans Programı*. Ankara: T.C. İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı.
- Kaman, N. (2022). *Kolluk Faaliyeti*. ansiklopedi.tubitak.gov.tr: https://ansiklopedi.tubitak.gov.tr/ansiklopedi/kolluk_faaliyeti adresinden alındı.
- Kara, E. (2016, Haziran). Devlet Kolluk İlişkisi Kapsamında Jandarma ve Türk Jandarması. *Yüksek Lisans Tezi*. Ankara, Türkiye: T.C. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi Ve Kamu Yönetimi Yönetim Bilimleri Ana Bilim Dalı.
- Karaca, İ. (2016, 01 26). AB'nin Entegre Sınır Yönetimi Kurumu FRONTEX'in Rolü ve Türkiye'nin Uyum Süreci. *Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul: T.C. Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı Uluslararası İlişkiler Bilim Dalı.

- Karakoyunlu, İ. (2020, Ekim 13). Türkiye’de Performans Yönetimi: Emniyet Genel Müdürlüğü Örneği. *Doktora Tezi*. Ankara, Türkiye: Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Kamu Yönetimi Anabilim Dalı.
- Karaman, M. N. (22/09/2023). Emniyet Genel Müdürlüğünün Sayıştay Tarafından Denetimi. *Yüksek Lisans*. Muğla, Türkiye: T.C. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı.
- Kocaman, A. G. (2017, Haziran 20). Adli Kollukta Profesyonelleşme. *Yüksek Lisans Tezi*. Kırıkkale, Türkiye: T.C. Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bilim Dalı.
- Koyun, S. (2020, 04 22). *Mekanik Örgüt Yapısı: Tanım ve Örnek*. sezginkoyun.com: <https://www.sezginkoyun.com/meekanik-orgut-yapisi/?form=MG0AV3#close> adresinden alındı.
- Levy, N. (2009). Polislikle İlgili Bilgilerin Dolaşım Tarzları: Osmanlı Polisi için Fransız Modeli mi? N. Levy vd., N. Özbek, & A. Toumarkine içinde, *Jandarma ve Polis: Fransız ve Osmanlı Tarihçiliğine Çapraz Bakışlar* (s. 146-171). İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- Manzo vd., A., Angrisani, D., Cantoni, U., Ferrananti, A. (2000). *Rassegna dell'Arma dei Carabinieri, Il nuovo ordinamento dell' Arma dei carabinieri : la normativa complementare*. [Carabinieri'nin gözden geçirilmesi, Yeni Carabinieri düzeni: tamamlayıcı mevzuat]. Roma: a cura della redazione.
- Marine Militare. (Erişim Tarihi: 25/09/2024). *Corpo delle Capitanerie di Porto*. marina.difesa.it: <https://www.marina.difesa.it/il-tuo-futuro-e-il-mare/entra-in-marina/informazioni/Pagine/CapitaneriediPorto.aspx> adresinden alındı
- Mascambruno, M. C. (1980). *La Polizia Amministrativa*. [İdari Polis]. Milano: Dott. A. Giuffre.
- Mascambruno, M. C. (1980). Polizia Locale e Polizia Amministrativa nel D.P.R. 24-7-1977 n. 616. L. r. (1979). [24-7-1977 tarih ve 616/1979 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Yerel Polis ve İdari Polis]. içinde, *Sulla Figura Giuridica del Vigile Urbano* (s. 498-546). Siena: Dott. A. Giuffre Editore.
- Minenna ve Pettorino, I. D. (2020, Kasım 11). Protocollo di intesa tra il Comando generale del Corpo delle Capitanerie di Porto– Guarda Costiera e l’Agenzia delle Dogane e dei Monopoli per la cooperazione e lo scambio di informazioni. [Liman Başkanlığı Kolordu Genel Komutanlığı Sahil Güvenlik ile Gümrük ve Tekel Dairesi arasında işbirliği ve bilgi alışverişine yönelik mutabakat zaptı]. *Accordo quadro ADM Capitanerie di Porto*. Roma, İtalia: Agenzia delle Dogane e dei Monopoli, Comando generale del Corpo delle Capitanerie di porto – Guardia Costiera.
- Moretta, M. (2022, Nisan 15). *L’Italia in divisa: tutto quello che c’è da sapere sulle Forze dell’ordine*. orizzontipolitici.it: <https://www.orizzontipolitici.it/litalia-in-divisa-tutto-quello-che-ce-da-sapere-sulle-forze-dellordine/> adresinden alındı.
- Naçar, S. (2023, Şubat 14). Kamu Düzeninin Unsuru Olarak Genel Sağlığın Korunması. *Yüksek Lisans Tezi*. Ankara, Türkiye: Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Nissolino Corsi. (Erişim Tarihi: 19/11/2024). *Come diventare poliziotto: la guida completa*. nissolinocorsi.it: <https://www.nissolinocorsi.it/come-diventare-poliziotto/> adresinden alındı.
- nonnodondolo.it. (Erişim Tarihi 12/05/2024). *Il Corpo delle Capitanerie di porto: compiti di istituto e di polizia*. Attività di polizia marittima e giudiziaria: <http://www.nonnodondolo.it/content/corpo-delle-capitanerie-porto-compiti-istituto-e-polizia> adresinden alındı.

- Normativa. (1977, 07 24). Madde 19. *Decreto del Presidente della Repubblica n. 616*. Italy: <https://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:decreto.presidente.repubblica:1977;616~art19!vig=>.
- Nova, A. (1987). *Digesto delle Discipline Pubblicistiche*. [Kamu Hukuku Bilimi Disiplinleri Özeti]. Torino: UTET.
- Nussbaum ve Doherty, B. J. (2021, September 28). Italy's Guardia di Finanza: policing financial crime and domestic security in a changing world. [İtalya'nın Guardia di Finanza'sı: Değişen bir dünyada mali suçları ve iç güvenliği denetlemek]. *Journal of Financial Crime*, s. 1078-1092.
- OGM. (2024). *General Directorate of Forestry 2023 Administration Activity Report*. Ankara: Department of Strategy Development.
- Orman Genel Müdürlüğü - Bilgi Sistemleri Dairesi Başkanlığı. (Erişim Tarihi:16/09/2024). *Kuruluşumuz*. ogm.gov.tr: <https://www.ogm.gov.tr/tr/kurulusumuz/merkez-birimleri> adresinden alındı.
- Otağ, C. (21/06/2024). *İtalya, Bitcoin Yatırımcılarını Korumak İçin Milyon Dolarlık Cezalarla Kripto Düzenlemesini Sıkılaştırıyor*. cointag.com: <https://coinotag.com/italya-bitcoin-yatirimcilarini-korumak-icin-milyon-dolarlik-cezalarla-kripto-duzenlemesini-sikilastiriyor/?form=MG0AV3> adresinden alındı.
- Özaltın, D. (04/01/2024). Afet ve Acil Durum Yönetimi Kapsamında Sahil Güvenlik Komutanlığı'nın Görev ve İcra Ettiği Faaliyetlerin İncelenmesi: İzmir ili Örneği. *Yüksek Lisans Tezi*. İzmir, Türkiye: T.C. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Afet Yönetimi Anabilim Dalı Afet Yönetimi Programı.
- Özcan ve Çelebi, A. S. (2023). Kolluk Kuvveti Olarak Asker: Orman Koruma Genel Komutanlığı (1937-1945). *Amme İdaresi Dergisi*, 19-33.
- Özdoğan, M. (27/03/2018). Asimetrik Tehditlerle Mücadelede Stratejik Yönetim: Emniyet Genel Müdürlüğü Örneği. *Yüksek Lisans Tezi*. Isparta, Türkiye: T.C. Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı.
- Özgür vd., E., Ayyıldız, H., Fidan, İ., Tekin, G., Kara, E. (2024). (Erdem Özgür Ed.). *İdare Hukuku*. Ankara: JSKA Yayınevi.
- Özgür, E. (2022, Haziran). Yönetimde Eşgüdümlemenin Kolluk Yapıları Üzerinden Değerlendirilmesi: İtalya Kolluk Teşkilatlanması Örneği. *Türk İdare Dergisi*, s. 269-306.
- Özkan, Y. (2019, Temmuz 10). Orman Yangınları Önleme ve Müdahale Bileşenlerinin Cbs ile Konumsal Analizi. *Yüksek Lisans Tezi*. Samsun, Türkiye: T.C. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Harita Mühendisliği Anabilim Dalı.
- Parlamento Italiano. (2018). *L'ordinamento del Corpo nazionale dei Vigili del fuoco*. temi.camera.it: https://temi.camera.it/leg17/post/l_ordinamento_del_corpo_nazionale_dei_vigili_del_fuoco_-1.html adresinden alındı.
- Pasqualini, M. G. (2001). *Missioni dei Carabinieri all'estero 1855-1935*. [Yurtdışındaki Carabinieri misyonları 1855-1935]. Firenze: Ente Editoriale per l'Arma dei Carabinieri.
- Pierini, E. (08/03/2018). *Donne militari: nei carabinieri già generali, nel 2022 il primo colonnello*. ilmattino.it: https://www.ilmattino.it/primopiano/cronaca/donne_militari_carabinieri_gia_generali_2022_primo_colonnello-3594040.html?refresh_ce# adresinden alındı.
- Politica Semplice. (2023). *Autonomie e Enti Locali*. politicsemplice.it: <https://www.politicasemplice.it/capire-politica/politiche-pubbliche/autonomie-enti-locali/> adresinden alındı.
- Polizia di Stato. (2012, Ağustos 13). *I Reparti mobili*. poliziadistato.it: <https://www.poliziadistato.it/articolo/23285/> adresinden alındı.

- Polizia di Stato. (11/11/2015). *poliziadistato.it*. Direzioni e Uffici Centrali Interforze: <https://www.poliziadistato.it/articolo/direzioni-e-uffici-centrali-interforze> adresinden alındı.
- Polizia di Stato. (24/03/2016). *Le origini della Polizia*. *poliziadistato.it*: <https://www.poliziadistato.it/articolo/le-origini-della-polizia> adresinden alındı.
- Polizia di Stato. (17/03/2021). *Organizzazione centrale e territoriale*. *poliziadistato.it*: <https://www.poliziadistato.it/articolo/organizzazione-centrale-e-territoriale> adresinden alındı.
- Polizia di Stato. (Erişim Tarihi: 23/12/2024). *Organizzazione*. *poliziadistato.it*: <https://www.poliziadistato.it/articolo/31570> adresinden alındı.
- Polizia di Stato. (23/09/2022). *Requisiti per diventare*. *poliziadistato.it*: <https://www.poliziadistato.it/articolo/1375ce4300120dc3312623360> adresinden alındı.
- Presidenza del Consiglio dei Ministri. (2025). *Regio Decreto 31 agosto 1907, n. 690*. Normattiva il Portale della Legge Vigente: <https://www.normattiva.it/uri-res/N2Ls?urn:nir:stato:regio.decreto:1907-08-31;690> adresinden alındı.
- Provincia di Pesaro e Urbino. (2025). *Quadro sinottico sui compiti e sulle funzioni della Polizia Locale Provinciale*. *provincia.pu.it*: <https://www.provincia.pu.it/funzioni/organizzazione-generale/polizia-provinciale/quadro-sinottico-sui-compiti-e-sulle-funzioni-della-polizia-locale-provinciale> adresinden alındı.
- Redazione. (12/07/2022). *Come fare per entrare nella Guardia Costiera?* *concorsimarina.it*: <https://www.concorsimarina.it/entrare-nella-guardia-costiera/> adresinden alındı.
- Regione Emilia-Romagna. (2021, 10 11). *Bollettino Ufficiale della Regione Emilia-Romagna.. BUBERT*: <https://bur.regione.emilia-romagna.it/dettaglio-inserzione?i=3104e30b304f45f38b286be3418c5b12> adresinden alındı.
- Rossetti, F. (2008). *L'arma dei Carabinieri nel Corpo Mistico*. [Mistik Birlik'teki Carabinieri Kolordusu]. Roma: CDC Arti Grafiche-Citta di Castello (PG).
- Sahil Güvenlik Komutanlığı. (2021). *Stratejik Plan 2019-2023*. Ankara: Sahil Güvenlik Komutanlığı.
- Sahil Güvenlik Komutanlığı. (07/03/2022). *Bakanlığımız Bünyesinde Kadın Personel Sayısı Katlanarak Artıyor*. *sg.gov.tr*: <https://www.sg.gov.tr/bakanligimiz-bunyesinde-kadin-personel-sayisi-katlanarak-artiyor-merkezicerik> adresinden alındı.
- Sarioğlu, M. (2022, Ağustos 12). Türkiye Cumhuriyeti Jandarması ve Uluslararası Jandarmalar ve Askerî Statülü Kolluk Kuvvetleri (FIEP). *Yüksek Lisans Tezi*. Gaziantep, Türkiye: T.C. Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güvenlik Stratejileri ve Yönetimi Ana Bilim Dalı Güvenlik Stratejileri ve Yönetimi Bilim Dalı.
- Savino, M. (2011, 14 Haziran). L'assetto delle forze di polizia in Italia: i problemi esistenti e le prospettive di riforma. [İtalya'daki kolluk güçlerinin yapısı: mevcut sorunlar ve reform beklentileri]. *IRPA, Istituto di Ricerche sulla Pubblica Amministrazione*, s. 1-12.
- Sayıştay Başkanlığı. (2021). *Sahil Güvenlik Komutanlığı 2020 yılı Sayıştay Denetim Raporu*. Ankara: T.C. Sayıştay Başkanlığı.
- Sayıştay Başkanlığı. (2022). *Jandarma Genel Komutanlığı 2021 Yılı Düzenlilik Denetim Raporu*. Ankara: T.C. Sayıştay Başkanlığı.
- Sezer, O. C. (2022). *Teşkilat Yapısı ve Uygulama Sorunları Bağlamında Adli Kolluk. Yüksek Lisans Tezi*. İstanbul, Türkiye: T.C. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı.

- Start Magazine. (2023, Mart 3). *Tutti i compiti della Guardia Costiera*. startmag.it: <https://www.startmag.it/smartcity/tutti-i-poteri-della-guardia-costiera/> adresinden alındı.
- T.C. Ankara Valiliği. (Erişim Tarihi: 15/09/2024). *İl Jandarma Komutanlığı*. ankara.gov.tr: <http://www.ankara.gov.tr/il-jandarma-komutanligi#> adresinden alındı.
- T.C. İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü. (Erişim Tarihi: 30/05/2024). *Tarihçe*. egm.gov.tr: <https://www.egm.gov.tr/tarihce> adresinden alındı.
- T.C. İçişleri Bakanlığı Sahil Güvenlik Komutanlığı. (2022). *Görevler*. sg.gov.tr: <https://www.sg.gov.tr/gorevler> adresinden alındı.
- T.C. İçişleri Bakanlığı Sahil Güvenlik Komutanlığı. (2022). *Tarihçe*. sg.gov.tr: <https://www.sg.gov.tr/tarihce> adresinden alındı.
- T.C. Sahil Güvenlik Komutanlığı. (2013). *Dünya Sahil Güvenlik Teşkilatları*. İstanbul: Deniz Basımevi Müdürlüğü.
- T.C. Sayıştay Başkanlığı. (2023). *Orman Genel Müdürlüğü 2022 yılı Sayıştay Denetim Raporu*. Ankara: Sayıştay Başkanlığı.
- TDK. (Erişim Tarihi: 05/09/2024). *Güvenlik*. <https://sozluk.gov.tr/>: <https://sozluk.gov.tr/> adresinden alındı.
- Tesone, C. (2023, Ottobre 04). *Guardia di Finanza: cosa fa?* dequo.it: <https://www.dequo.it/articoli/guardia-finanza> adresinden alındı.
- Tıǧlı, İ. (2021, Ağustos 06). Türk Jandarma Literatürünün Bibliyografik Analizi (1928-2021). *Yüksek Lisans Tezi*. Ankara, Türkiye: T.C. İçişleri Bakanlığı Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü.
- Torano, V. (2017, Ocak-Nisan). Il riordinamento delle forze di polizia e la dissoluzione del Corpo forestale dello Stato. [Polis güçlerinin yeniden düzenlenmesi ve Devlet Ormancılık Teşkilatı'nın feshedilmesi]. A margine del parere del Consiglio di Stato del 12 maggio 2016. [Danıştay'ın 12 Mayıs 2016 tarihli görüşü üzerine]. *Nuove Autonomie: Rivista Quadrimestrale di Diritto Pubblico*, s. 211-245.
- Tuzj, F. (Erişim Tarihi: 10/10/2024). *Una Questione Anche di Pluralismo*. ANIP-Italia Sicura: <https://anipitalia.com> adresinden alındı.
- Unione Sindacale Italiana Finanziere. (07/03/2023). *8 Marzo, Usif: Contributo Donne Fondamentale. Impegnati a Garantire Pari Dignità*. usif.it: <https://usif.it/notizie/584-8-marzo-usif-contributo-donne-fondamentale-impegnati-a-garantire-pari-dignita.html> adresinden alındı.
- Uzun, G. (2018, Ocak 03). Sahil Güvenlik Yüzer Unsurlarının Dinamik Konuşlanması. *Doktora Tezi*. Ankara, Türkiye: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Harekat Araştırması Anabilim Dalı.
- Vendemiale, L. (2014, Eylül 5). *Cinque corpi di pubblica sicurezza in Italia, chi sono e cosa fanno*. lastampa.it: <https://www.lastampa.it/politica/2014/09/05/news/cinque-corpi-di-pubblica-sicurezza-in-italia-chi-sono-e-cosa-fanno-1.35610090/> adresinden alındı.
- Wikipedia. (Erişim Tarihi: 16/07/2024). *Forze di polizia italiane*. it.wikipedia.org: https://it.wikipedia.org/wiki/Forze_di_polizia_italiane adresinden alındı.
- Wolters Kluwer. (2021, 06 18). *L'autonomia amministrativa*. altalex.com: <https://www.altalex.com/guide/autonomia-amministrativa> adresinden alındı.
- Yalçın, S. (14/12/2023). Türkiye'de Orman Yangınlarına Müdahale Sürecinde Yaban Hayatına Yönelik İlk Yardım Yönetimi Hakkında Güncel Bir Değerlendirme. *Yüksek Lisans Tezi*. Çankırı, Türkiye: Çankırı Karatekin Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Yaban Hayatı Anabilim Dalı.
- Yaşa, E. (2023). Orman Yangınlarıyla Mücadelede Merkez-Yerel İlişkilerinin Önemi: Türkiye-Fransa Karşılaştırması. *Yüksek Lisans Tezi*. Malatya, Türkiye: T.C. İnönü

Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı.

- Yeşilyurt, E. N. (2016, Aralık 13). Orman Genel Müdürlüğü ve Bağlı Taşra Kuruluşlarının Ekonometrik Yöntemler Yardımıyla İktisadi Çözümlemesi. *Yüksek Lisans Tezi*. Trabzon, Türkiye: Karadeniz Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Orman Mühendisliği Anabilim Dalı.
- Yıldırım, B. (2022, Mart 31). 2021 Türkiye Orman Yangınları Sürecinde Orman Genel Müdürlüğü'nün Twitter'daki Kriz İletişimi. *Yüksek Lisans Tezi*. Ankara, Türkiye: Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Gazetecilik Anabilim Dalı Yeni Medya Bilim Dalı.
- Yıldırım, E. (2020, Eylül 20). Uluslararası İlişkiler Yaklaşımlarında Güvenlik Kavramı. *Turkish Studies-Economics, Finance, Politics*, s. 1697-1714.
- Yıldız, M. (1998). İtalya, İngiltere Ve Türkiye Emniyet Örgütlerinin Amaç, Yapı ve Yönetim Süreçleri ile Eğitim Sistemleri Açısından Karşılaştırılması. *Yüksek Lisans Tezi*. Ankara: Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Yönetim ve Planlama Ana Bilim Dalı.
- Yontar ve Dağ, İ. G. (2014). Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı Çerçevesinde Türkiye'de Mali Özerklik. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, s. 147-162.

Şekiller

- Şekil 1: Türkiye'deki Kolluk Çeşitleri ve Ayrımı. Özgür vd., E., Ayyıldız, H., Fidan, İ., Tekin, G., Kara, E. (2024). (Erdem Özgür Ed.). *İdare Hukuku*. Ankara: JSGA Yayınevi.
- Şekil 2: Jandarma Genel Komutanlığı Teşkilat Şeması. <https://www.jandarma.gov.tr/jandarma-genel-komutanligi-karargah-kurulus-semasi> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 19/01/2025).
- Şekil 3: Jandarma Genel Komutanlığı Rütbeleri. <https://www.jandarma.gov.tr/rutbeler> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 19/01/2025).
- Şekil 4: Sahil Güvenlik Komutanlığı Teşkilat Şeması. <https://www.sg.gov.tr/teskilat-semasi> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 19/01/2025).
- Şekil 5: Sahil Güvenlik Komutanlığı Rütbeleri. <https://www.sg.gov.tr/rutbeler> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 19/01/2025).
- Şekil 6: Emniyet Genel Müdürlüğü Teşkilat Şeması. <https://www.egm.gov.tr/teskilat-semasi> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 19/01/2025).
- Şekil 7: Emniyet Genel Müdürlüğü Sınıf ve Rütbeleri. <https://www.egm.gov.tr/rutbeler> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 19/01/2025).
- Şekil 8: *Forze Polizia Italiane* (İtalyan Kolluk Kuvvetleri) Tablosu. https://it.wikipedia.org/wiki/Forze_di_polizia_italiane adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 19/01/2025).
- Şekil 9: *Arma dei Carabinieri* (İtalyan Carabinierisi) Teşkilat Şeması. <https://www.carabinieri.it/chi-siamo/oggi/organizzazione> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 19/01/2025).
- Şekil 10: *Arma dei Carabinieri*'nin (İtalyan Carabinierisi) Sınıf ve Rütbeleri. <https://www.carabinieri.it/concorsi> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 19/01/2025).
- Şekil 11: *Guardia Costiera*'nin (Sahil Güvenlik) Teşkilat Şeması. https://it.wikipedia.org/wiki/Corpo_delle_capitanerie_di_porto-Guardia_costiera adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 19/01/2025).
- Şekil 12: *Guardia Costiera*'nin (Sahil Güvenlik) Sınıf ve Rütbeleri. https://it.wikipedia.org/wiki/Corpo_delle_capitanerie_di_porto_Guardia_costiera#Gra di adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 19/01/2025).

Şekil 13: İtalya'daki Polis Yapılanmaları. <https://www.poliziadistato.it> adresinden alındı. (Erişim Tarihi:19/01/2025).

Şekil 14: *Polizia di Stato*'nun (Devlet Polisi) Sınıf ve Rütbeleri. Ministero Dell'Interno/Dipartimento della Pubblica Sicurezza. (08/11/2023). Distintivi di qualifica da petto per il personale della Polizia di Stato. [Eyalet Polisi personeli için göğüs yeterlilik rozetleri]. 5. Specifiche Technique.

Şekil 15a: *Guardia di Finanza*'nın (Mali Kolluk) Teşkilat Şeması. <https://www.gdf.gov.it/amministrazione-trasparente> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 19/01/2025).

Şekil 15b: *Guardia di Finanza*'nın (Mali Kolluk) Teşkilat Şeması. <https://www.gdf.gov.it/amministrazione-trasparente> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 19/01/2025).

Şekil 15c: *Guardia di Finanza*'nın (Mali Kolluk) Teşkilat Şeması. <https://www.gdf.gov.it/amministrazione-trasparente> adresinden alındı. (Erişim Tarihi: 19/01/2025).

Şekil 16: *Guardia di Finanza*'nın (Mali Kolluk) Sınıf ve Rütbeleri. <https://www.gdf.gov.it/chi-siamo> adresinden alındı. (Erişim Tarihi:19/01/2025).